

รณรงค์การบูรณาการการทำงาน
ในประเด็นด้านการเกษตร

คู่มือการบูรณาการการทำงาน ในประเด็นด้านการเกษตร

คู่มือการบูรณาการการทำงานในพื้นที่ที่เกิดผลในทางปฏิบัติ
ภายใต้โครงการติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์
การสร้างเสริมความเข้มแข็งและยั่งยืนให้กับเศรษฐกิจภายในประเทศผ่านจังหวัดและกลุ่มจังหวัด

คู่มือการบูรณาการการทำงานในพื้นที่ที่เกิดผลในทางปฏิบัติ
(คู่มือการบูรณาการการทำงานในประเด็นด้านการเกษตร)

ภายใต้โครงการติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งและ
ยั่งยืนให้กับเศรษฐกิจภายในประเทศผ่านจังหวัดและกลุ่มจังหวัด

คำนำ

จากการดำเนินงานของ “โครงการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนให้กับเศรษฐกิจภายในประเทศผ่านจังหวัดและกลุ่มจังหวัด” มุ่งเน้นไปที่การฝึกอบรมหลักสูตร และให้คำปรึกษาสำหรับผู้บริหารในพื้นที่และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนให้กับเศรษฐกิจภายในประเทศในระดับพื้นที่ทั้ง 76 จังหวัด ทั้งนี้ในการขับเคลื่อนและบริหารยุทธศาสตร์ของจังหวัดนั้น นอกจากที่ผู้บริหาร ส่วนราชการ และหัวหน้าส่วนงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องจะต้องมีความเข้าใจในหลักการ แนวทาง และกระบวนการของการบริหารยุทธศาสตร์ ทั้งในมิติเชิงทฤษฎีและแนวทางการนำมาปรับใช้ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ของพื้นที่ ด้วยเหตุนี้จึงมีแนวคิดในการพัฒนาคู่มือการบูรณาการการทำงานขึ้นมาเพื่อใช้เป็นแนวทางกรอบแนวทางการขับเคลื่อนและการบริหารยุทธศาสตร์ของจังหวัด

โดยในคู่มือฉบับนี้ประกอบไปด้วยเนื้อหา 5 บท บทแรกคือบทนำ ที่กล่าวถึงความเป็นมาและความสำคัญ วัตถุประสงค์ในการจัดทำ ถัดมาบทที่ 2 อธิบายหลักการและกรอบแนวคิดสำคัญในการขับเคลื่อนการทำงานในพื้นที่ ซึ่งจะอธิบายแนวคิดการวิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่ การพัฒนาพื้นที่ผ่านกรอบผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion) แนวทางการขับเคลื่อนตามห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) การยกตัวอย่างเครื่องมือการวิเคราะห์ศักยภาพ และการพัฒนาการเขียนโครงการ ในบทที่ 3 นำเสนอแนวทางการขับเคลื่อนและการบูรณาการการทำงานด้านเกษตร ซึ่งนำเสนอห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) ด้านเกษตรรูปแบบต่างๆ พร้อมหน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้องและตัวอย่างบทบาทการทำงาน ในบทที่ 4 เป็นการนำเสนอกรณีศึกษาการขับเคลื่อนและการบูรณาการการทำงานด้านการเกษตร และสุดท้ายบทที่ 5 เป็นการนำเสนอปัจจัยสู่ความสำเร็จในการบริหารยุทธศาสตร์และการบูรณาการการทำงาน พร้อมด้วยภาคผนวกที่แสดงบทบาทภารกิจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนการทำงานด้านการเกษตร

คณะผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คู่มือการบูรณาการการทำงานในประเด็นด้านการเกษตรฉบับนี้จะเป็นช่วยสร้างความเข้าใจให้กับผู้บริหาร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในเรื่องของแนวทางการบริหารยุทธศาสตร์ของจังหวัด และสามารถใช้คู่มืออ้างอิงในการปฏิบัติงานในพื้นที่สำหรับทุกภาคส่วนที่ต้องมีการประสานงาน และบูรณาการการทำงานร่วมกันเพื่อยกระดับการพัฒนาจังหวัดต่อไปในอนาคต

สำนักงาน ก.พ.ร.

กันยายน 2560

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	I
สารบัญ	III
สารบัญแผนภาพ	VII
สารบัญตาราง	XI
1. บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญ	1
1.2 วัตถุประสงค์	2
1.3 ขอบเขต	2
1.4 แนวทางการใช้คู่มือ	3
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ	5
2. บทที่ 2 หลักการและกรอบแนวคิดสำคัญในการขับเคลื่อนการทำงานในพื้นที่	7
2.1 กรอบแนวคิดการวิเคราะห์ศักยภาพสู่การขับเคลื่อนงานในพื้นที่	7
2.1.1 การศึกษาความเชื่อมโยงนโยบาย และการศึกษาศักยภาพของจังหวัด เพื่อกำหนดตัวขับเคลื่อนเศรษฐกิจใหม่ของพื้นที่	9
2.1.2 การพัฒนาของพื้นที่ผ่านกรอบผลิตภัณฑ์ศักยภาพ (Product Champion)	12
2.1.3 แนวทางการขับเคลื่อนตามกรอบห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain)	16
2.2 ตัวอย่างเครื่องมือการวิเคราะห์ศักยภาพของจังหวัด	26
2.2.1 แนวคิดการเปรียบเทียบการพัฒนา (Benchmarking)	26

สารบัญ

	หน้า
2.2.2 เครื่องมือการวัดระดับการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด (Province & Cluster Benchmarking)	26
2.3 การพัฒนาและเขียนโครงการ	29
2.3.1 ความหมายของโครงการ	29
2.3.2 หลักการการพัฒนาโครงการแบบบูรณาการ	29
2.3.3 กรอบแนวคิดของการพัฒนาโครงการ	31
2.3.4 หลักการเขียนโครงการ	31
2.3.5 หัวข้อการเขียนโครงการ	32
2.3.6 ตัวอย่างการเขียนโครงการ	37
3. บทที่ 3 แนวทางการขับเคลื่อนและการบูรณาการการทำงานด้านการเกษตร	47
3.1 การพัฒนาศักยภาพพื้นที่ผ่านผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion) ด้านการเกษตรตามแนวคิดห่วงโซ่มูลค่า	47
3.1.1 ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป (Generic Value Chain : GVC) ข้าว	48
3.1.2 ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป (Generic Value Chain : GVC) ยางพารา	58
3.1.3 ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป (Generic Value Chain : GVC) ปาล์มน้ำมัน	63
3.1.4 ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป (Generic Value Chain : GVC) เลี้ยงสัตว์	67
3.1.5 ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป (Generic Value Chain : GVC) ประมง	73
3.2 กรณีศึกษาผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion) และห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) ด้านการเกษตร	78
3.2.1 กรณีศึกษาผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion) และห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) ด้านการเกษตร – ข้าว	79

สารบัญ

	หน้า
3.2.2 กรณีศึกษาผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion) และห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) ด้านการเกษตร – ยางพารา	80
3.2.3 กรณีศึกษาผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion) และห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) ด้านการเกษตร – ปาล์มน้ำมัน	81
3.2.4 กรณีศึกษาผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion) และห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) ด้านการเกษตร – เลี้ยงสัตว์	82
3.2.5 กรณีศึกษาผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion) และห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) ด้านการเกษตร – ประมง	83
3.3 หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้องและตัวอย่างลักษณะงานที่ดำเนินการในการขับเคลื่อนและการบูรณาการการทำงานด้านการเกษตร	84
3.3.1 หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้องในแต่ละปัจจัยสู่ความสำเร็จ (Critical Success Factor: CSF) เพื่อการขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion) ข้าว	99
3.3.2 หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้องในแต่ละปัจจัยสู่ความสำเร็จ (Critical Success Factor: CSF) เพื่อการขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion) ยางพารา	108
3.3.3 หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้องในแต่ละปัจจัยสู่ความสำเร็จ (Critical Success Factor: CSF) เพื่อการขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion) ปาล์มน้ำมัน	115
3.3.4 หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้องในแต่ละปัจจัยสู่ความสำเร็จ (Critical Success Factor: CSF) เพื่อการขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion) เลี้ยงสัตว์	122
3.3.5 หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้องในแต่ละปัจจัยสู่ความสำเร็จ (Critical Success Factor: CSF) เพื่อการขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion) ประมง	129

สารบัญ

	หน้า
4. บทที่ 4 กรณีศึกษาการขับเคลื่อนและการบูรณาการการทำงานด้านการเกษตร	135
4.1 กรณีศึกษาการขับเคลื่อนและการบูรณาการการทำงานด้านการเกษตร – ข้าว	135
4.2 กรณีศึกษาการขับเคลื่อนและการบูรณาการการทำงานด้านการเกษตร – ยางพารา	156
4.3 กรณีศึกษาการขับเคลื่อนและการบูรณาการการทำงานด้านการเกษตร – ปาล์มน้ำมัน	188
4.4 กรณีศึกษาการขับเคลื่อนและการบูรณาการการทำงานด้านการเกษตร – เลี้ยงสัตว์	209
4.5 กรณีศึกษาการขับเคลื่อนและการบูรณาการการทำงานด้านการเกษตร – ประมง	228
5. บทที่ 5 ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการบริหารยุทธศาสตร์ และการบูรณาการการทำงาน	249
5.1 ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการบริหารยุทธศาสตร์และการบูรณาการการทำงานภาพรวม	249
5.2 ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการบริหารยุทธศาสตร์และการบูรณาการการทำงานด้าน การเกษตร	252
บรรณานุกรม	255
ภาคผนวก บทบาทภารกิจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	259

สารบัญแผนภาพ

	หน้า
แผนภาพ 1	กรอบแนวคิดการวิเคราะห์ศักยภาพสู่การขับเคลื่อนงานในพื้นที่
แผนภาพ 2	กรอบการวิเคราะห์นโยบาย และยุทธศาสตร์สำคัญ
แผนภาพ 3	กรอบแนวทางการวิเคราะห์ประเด็นจากการวัดระดับการพัฒนา (Benchmarking)
แผนภาพ 4	กรอบแนวทางการวิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่
แผนภาพ 5	ตัวอย่างข้อมูลสนับสนุนประกอบการพิจารณาผลิตภัณฑ์ศักยภาพ
แผนภาพ 6	ตัวอย่างข้อต่อของห่วงโซ่มูลค่าของผลิตภัณฑ์ศักยภาพ
แผนภาพ 7	ตัวอย่างปัจจัยสู่ความสำเร็จของผลิตภัณฑ์ศักยภาพตลอดห่วงโซ่มูลค่าข้าวอินทรีย์
แผนภาพ 8	ตัวอย่างปัจจัยสู่ความสำเร็จของผลิตภัณฑ์ศักยภาพตลอดห่วงโซ่มูลค่าท่องเที่ยวเชิงนิเวศ/ธรรมชาติ
แผนภาพ 9	ตัวอย่างปัจจัยสู่ความสำเร็จของผลิตภัณฑ์ศักยภาพตลอดห่วงโซ่มูลค่าการค้าชายแดน
แผนภาพ 10	กรอบแนวคิดการกำหนดโครงการแบบบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตลอดห่วงโซ่มูลค่า
แผนภาพ 11	ตัวอย่างการระบุช่องว่างของห่วงโซ่มูลค่า
แผนภาพ 12	กรอบแนวคิดการพัฒนาตัวชี้วัดตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11
แผนภาพ 13	กรอบแนวคิดการกำหนดโครงการแบบบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตลอดห่วงโซ่มูลค่า

สารบัญแผนภาพ (ต่อ)

	หน้า
แผนภาพ 14	สรุปภาพโครงการที่นำเสนอ
แผนภาพ 15	ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป (Generic Value Chain : GVC) ข้าว
แผนภาพ 16	ห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) ข้าว
แผนภาพ 17	ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป (Generic Value Chain : GVC) ยางพารา
แผนภาพ 18	ห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) ยางพารา
แผนภาพ 19	ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป (Generic Value Chain : GVC) ปาล์มน้ำมัน
แผนภาพ 20	ห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) ปาล์มน้ำมัน
แผนภาพ 21	ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป (Generic Value Chain : GVC) เลี้ยงสัตว์
แผนภาพ 22	ห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) เลี้ยงสัตว์
แผนภาพ 23	ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป (Generic Value Chain : GVC) ประมง
แผนภาพ 24	ห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) ประมง
แผนภาพ 25	ห่วงโซ่มูลค่ากรณีศึกษาผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion: PC) ข้าว
แผนภาพ 26	ห่วงโซ่มูลค่ากรณีศึกษาผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion: PC) ยางพารา
แผนภาพ 27	ห่วงโซ่มูลค่ากรณีศึกษาผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion: PC) ปาล์มน้ำมัน
แผนภาพ 28	ห่วงโซ่มูลค่ากรณีศึกษาผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion: PC) การเลี้ยงสัตว์

สารบัญแผนภาพ (ต่อ)

		หน้า
แผนภาพ 29	ห่วงโซ่มูลค่ากรณีศึกษาผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion: PC) ประมง	83
แผนภาพ 30	ผลวิเคราะห์ศักยภาพพืชเศรษฐกิจของพื้นที่ (BCG)	145
แผนภาพ 31	ห่วงโซ่มูลค่า ผลิตภัณฑ์ศักยภาพ (Product Champion) ข้าวหอมมะลิ (อินทรีย์)	146
แผนภาพ 32	สรุปปัจจัยสู่ความสำเร็จที่เป็นช่องว่างของผลิตภัณฑ์ศักยภาพ (Product Champion) ข้าวหอมมะลิ (อินทรีย์)	150
แผนภาพ 33	ผลวิเคราะห์ศักยภาพพืชเศรษฐกิจของพื้นที่ (BCG)	167
แผนภาพ 34	ห่วงโซ่มูลค่า ผลิตภัณฑ์ศักยภาพ (Product Champion) ยางพารา	168
แผนภาพ 35	สรุปปัจจัยสู่ความสำเร็จที่เป็นช่องว่างของผลิตภัณฑ์ศักยภาพ (Product Champion) ยางพารา	172
แผนภาพ 36	ผลวิเคราะห์ศักยภาพพืชเศรษฐกิจของพื้นที่ (BCG)	198
แผนภาพ 37	ห่วงโซ่มูลค่า ผลิตภัณฑ์ศักยภาพ (Product Champion) ปาล์มน้ำมัน	200
แผนภาพ 38	สรุปปัจจัยสู่ความสำเร็จที่เป็นช่องว่างของผลิตภัณฑ์ศักยภาพ (Product Champion) ปาล์มน้ำมัน	202
แผนภาพ 39	ผลวิเคราะห์ศักยภาพพืชเศรษฐกิจของพื้นที่ (BCG)	218
แผนภาพ 40	ห่วงโซ่มูลค่า ผลิตภัณฑ์ศักยภาพ (Product Champion) โคเนื้อ	220
แผนภาพ 41	สรุปปัจจัยสู่ความสำเร็จที่เป็นช่องว่างของผลิตภัณฑ์ศักยภาพ (Product Champion) เลี้ยงสัตว์	225

สารบัญแผนภาพ (ต่อ)

	หน้า
แผนภาพ 42	ห่วงโซ่มูลค่า ผลิตภัณฑ์ศักยภาพ (Product Champion) ประมง
แผนภาพ 43	สรุปปัจจัยสู่ความสำเร็จที่เป็นช่องว่างของผลิตภัณฑ์ศักยภาพ (Product Champion) ประมง

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1	นิยามศัพท์เฉพาะ
ตาราง 2	อักษรย่อที่ใช้ในรายงาน
ตาราง 3	การวิเคราะห์ผลกระทบนโยบาย และยุทธศาสตร์สำคัญ
ตาราง 4	กรอบแนวทางการพิจารณาผลิตภัณฑ์ศักยภาพ
ตาราง 5	ตัวอย่างการกำหนดระดับของผลิตภัณฑ์ศักยภาพ
ตาราง 6	กรอบตารางข้อมูลการระบุปัจจัยสู่ความสำเร็จที่มีโครงการมารองรับ
ตาราง 7	ตัวอย่างการระบุรายละเอียดปัจจัยสู่ความสำเร็จที่มีโครงการมารองรับ
ตาราง 8	กรอบตารางข้อมูลการระบุโครงการรองรับปัจจัยสู่ความสำเร็จที่เป็นช่องว่าง
ตาราง 9	ตัวอย่างการระบุโครงการรองรับปัจจัยสู่ความสำเร็จที่เป็นช่องว่าง
ตาราง 10	กรอบแนวทางการจัดทำรายละเอียดของโครงการ
ตาราง 11	ขั้นตอนการดำเนินงานของโครงการ
ตาราง 12	กรอบตัวอย่างรูปแบบการทำงานระหว่างรัฐและเอกชน
ตาราง 13	ตัวอย่างกรอบการจัดทำตารางขั้นตอนและระยะเวลา (Gantt Chart)
ตาราง 14	แบบสรุปโครงการแบบย่อ
ตาราง 15	ขอบเขตและกระบวนการที่สำคัญ
ตาราง 16	ขั้นตอนและกระบวนการในการดำเนินงาน
ตาราง 17	ผลผลิต และผลลัพธ์ของโครงการระดับจังหวัด
ตาราง 18	ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ
ตาราง 19	ความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ และความพร้อมของโครงการ

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตาราง 20	ผู้รับผิดชอบโครงการ 40
ตาราง 21	ทรัพยากรที่ต้องใช้ 41
ตาราง 22	งบประมาณและประมาณการณั้กระแสเงินสด 41
ตาราง 23	ผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ 42
ตาราง 24	ประโยชน์ที่จะได้รับ 42
ตาราง 25	โครงการอื่นที่เกี่ยวข้อง 43
ตาราง 26	ความเสี่ยงที่สำคัญ วิเคราะห์จากกรอบที่กำหนด 43
ตาราง 27	ประเด็นปัญหาจากผู้ที่เกี่ยวข้อง 44
ตาราง 28	ความเสี่ยงที่สำคัญ 44
ตาราง 29	หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้องและตัวอย่างลักษณะงานที่ดำเนินการในการขับเคลื่อน และการบูรณาการการทำงานด้านการเกษตร 84
ตาราง 30	หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้องในแต่ละปัจจัยสู่ความสำเร็จ (Critical Success Factor: CSF)) เพื่อการขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion) ข้าว 99
ตาราง 31	หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้องในแต่ละปัจจัยสู่ความสำเร็จ (Critical Success Factor: CSF) เพื่อการขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion) ยางพารา 108
ตาราง 32	หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้องในแต่ละปัจจัยสู่ความสำเร็จ (Critical Success Factor: CSF) เพื่อการขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion) ปาล์มน้ำมัน 115

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตาราง 33	122
หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้องในแต่ละปัจจัยสู่ความสำเร็จ (Critical Success Factor: CSF) เพื่อการขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion) เลี้ยงสัตว์	
ตาราง 34	129
หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้องในแต่ละปัจจัยสู่ความสำเร็จ (Critical Success Factor: CSF) เพื่อการขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion) ประมง	
ตาราง 35	136
สรุปผลการวิเคราะห์ผลกระทบจากนโยบาย / แผนยุทธศาสตร์ ต่อพื้นที่ตัวอย่าง ข้าว	
ตาราง 36	138
สรุปตัวชี้วัดที่สำคัญต่อพื้นที่ตัวอย่างข้าว ปี พ.ศ. 2558	
ตาราง 37	141
สรุปผลการทบทวน SWOT ของพื้นที่ตัวอย่างข้าว	
ตาราง 38	144
ตำแหน่งเชิงยุทธศาสตร์ของพื้นที่ตัวอย่างข้าว	
ตาราง 39	144
เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิตข้าว	
ตาราง 40	147
สรุปรายละเอียดโครงการ หรือแนวทางการดำเนินงานในปัจจุบัน ที่ตอบสนองต่อปัจจัยสู่ความสำเร็จของห่วงโซ่มูลค่า ข้าว	
ตาราง 41	149
สรุปปัจจัยสู่ความสำเร็จของห่วงโซ่มูลค่าข้าว ที่เป็นช่องว่างในการพัฒนา	
ตาราง 42	151
สรุปชุดโครงการที่จะพัฒนาเพิ่มเติมเพื่อแก้ช่องว่างในการพัฒนา ข้าว	
ตาราง 43	156
สรุปผลการวิเคราะห์ผลกระทบจากนโยบาย / แผนยุทธศาสตร์ ต่อพื้นที่ตัวอย่าง ยางพารา	
ตาราง 44	160
สรุปตัวชี้วัดที่สำคัญต่อพื้นที่ตัวอย่างยางพารา ปี พ.ศ. 2558	
ตาราง 45	162
สรุปผลการทบทวน SWOT ของพื้นที่ตัวอย่างยางพารา	

สารบัญตาราง (ต่อ)

		หน้า
ตาราง 46	ตำแหน่งเชิงยุทธศาสตร์ของพื้นที่ ตัวอย่างยางพารา	165
ตาราง 47	สรุปพื้นที่ที่กรีดได้ ผลผลิตยางพาราของภาคใต้ ปี พ.ศ. 2558	166
ตาราง 48	สรุปรายละเอียดโครงการ หรือแนวทางการดำเนินงานในปัจจุบัน ที่ตอบสนองต่อ ปัจจัยสู่ความสำเร็จของห่วงโซ่มูลค่า ยางพารา	169
ตาราง 49	สรุปปัจจัยสู่ความสำเร็จของห่วงโซ่มูลค่ายางพารา ที่เป็นช่องว่างในการพัฒนา	171
ตาราง 50	สรุปชุดโครงการที่จะพัฒนาเพิ่มเติมเพื่อแก้ช่องว่างในการพัฒนา ยางพารา	173
ตาราง 51	สรุปผลการวิเคราะห์ผลกระทบจากนโยบาย / แผนยุทธศาสตร์ ต่อพื้นที่ตัวอย่าง ปาล์มน้ำมัน	188
ตาราง 52	สรุปตัวชี้วัดที่สำคัญต่อพื้นที่ตัวอย่างปาล์มน้ำมัน ปี พ.ศ. 2558	191
ตาราง 53	สรุปผลการทบทวน SWOT ของพื้นที่ตัวอย่างปาล์มน้ำมัน	193
ตาราง 54	ตำแหน่งเชิงยุทธศาสตร์ของพื้นที่ตัวอย่างปาล์มน้ำมัน	197
ตาราง 55	เนื้อที่ให้ผล ผลผลิตปาล์มน้ำมัน	197
ตาราง 56	สรุปรายละเอียดโครงการ หรือแนวทางการดำเนินงานในปัจจุบัน ที่ตอบสนองต่อ ปัจจัยสู่ความสำเร็จของห่วงโซ่มูลค่า ปาล์มน้ำมัน	200
ตาราง 57	สรุปปัจจัยสู่ความสำเร็จของห่วงโซ่มูลค่าปาล์มน้ำมันที่เป็นช่องว่างในการพัฒนา	202
ตาราง 58	สรุปชุดโครงการที่จะพัฒนาเพิ่มเติมเพื่อแก้ช่องว่างในการพัฒนา ปาล์มน้ำมัน	203
ตาราง 59	สรุปผลการวิเคราะห์ผลกระทบจากนโยบาย / แผนยุทธศาสตร์ ต่อพื้นที่ตัวอย่าง เลี้ยงสัตว์	209
ตาราง 60	สรุปตัวชี้วัดที่สำคัญต่อพื้นที่ตัวอย่างเลี้ยงสัตว์ ปี พ.ศ. 2558	212
ตาราง 61	สรุปผลการทบทวน SWOT ของพื้นที่ตัวอย่างเลี้ยงสัตว์	214

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตาราง 62	ตำแหน่งเชิงยุทธศาสตร์ของพื้นที่ตัวอย่างเลี้ยงสัตว์ 217
ตาราง 63	จำนวนโคที่เลี้ยง 218
ตาราง 64	สรุปรายละเอียดโครงการ หรือแนวทางการดำเนินงานในปัจจุบัน ที่ตอบสนองต่อ ปัจจัยสู่ความสำเร็จของห่วงโซ่มูลค่า เลี้ยงสัตว์ 221
ตาราง 65	สรุปปัจจัยสู่ความสำเร็จของห่วงโซ่มูลค่าเลี้ยงสัตว์ที่เป็นช่องว่างในการพัฒนา 225
ตาราง 66	สรุปชุดโครงการที่จะพัฒนาเพิ่มเติมเพื่อแก้ช่องว่างในการพัฒนา เลี้ยงสัตว์ 226
ตาราง 67	สรุปผลการวิเคราะห์ผลกระทบจากนโยบาย / แผนยุทธศาสตร์ ต่อพื้นที่ตัวอย่าง ประมง 229
ตาราง 68	สรุปตัวชี้วัดที่สำคัญต่อพื้นที่ตัวอย่างประมง ปี พ.ศ. 2558 232
ตาราง 69	สรุปผลการทบทวน SWOT ของพื้นที่ตัวอย่างประมง 234
ตาราง 70	ตำแหน่งเชิงยุทธศาสตร์ของพื้นที่ตัวอย่างประมง 238
ตาราง 71	ปริมาณปลาขึ้นท่า และ กุ้งขาว 238
ตาราง 72	สรุปรายละเอียดโครงการ หรือแนวทางการดำเนินงานในปัจจุบัน ที่ตอบสนองต่อ ปัจจัยสู่ความสำเร็จของห่วงโซ่มูลค่า ประมง 240
ตาราง 73	สรุปปัจจัยสู่ความสำเร็จของห่วงโซ่มูลค่าประมงที่เป็นช่องว่างในการพัฒนา 242
ตาราง 74	สรุปชุดโครงการที่จะพัฒนาเพิ่มเติมเพื่อแก้ช่องว่างในการพัฒนา ประมง 244

บทที่ 1 บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญ

ภายใต้นโยบายการขับเคลื่อนเศรษฐกิจภายในประเทศที่ต้องการสร้างแรงขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจให้กับพื้นที่จังหวัดต่างๆ ในประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง พร้อมๆ กับแนวทางในการผลักดัน วาระขับเคลื่อนประเทศไทย 4.0 ซึ่งประกอบด้วย 1) เตรียมคนไทยสู่ศตวรรษที่ 21 2) สร้างวิสาหกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม 3) พัฒนาเกษตรอุตสาหกรรมและภาคบริการเป้าหมาย 4) เสริมความเข้มแข็งเศรษฐกิจภายในผ่าน 18 กลุ่มจังหวัด และ 76 จังหวัด และ 5) บูรณาการอาเซียนเชื่อมโยงไทยสู่ประชาคมโลก สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) จึงได้จัดทำ “โครงการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนให้กับเศรษฐกิจภายในประเทศผ่านจังหวัดและกลุ่มจังหวัด” โดยมีหลักการสำคัญที่ต้องการเพิ่มศักยภาพ พร้อมปรับกระบวนทางความคิด (Mindset) สร้างแรงบันดาลใจ (Inspiration) และศักยภาพความเป็นผู้นำ (Leadership) ของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนเศรษฐกิจในพื้นที่ต่างๆ ทั้ง 76 จังหวัดของประเทศไทย

โดยในการดำเนินงาน “โครงการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนให้กับเศรษฐกิจภายในประเทศผ่านจังหวัดและกลุ่มจังหวัด” นั้น มุ่งเน้นไปที่การฝึกอบรมหลักสูตร และให้คำปรึกษาสำหรับผู้บริหารในพื้นที่และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนให้กับเศรษฐกิจภายในประเทศในระดับพื้นที่ทั้ง 76 จังหวัด โดยมีการกำหนดการฝึกอบรมจำนวน 9 รุ่น ซึ่งในแต่ละรุ่นนั้นใช้เวลาในการฝึกอบรมทั้งสิ้น 3 วัน 2 คืน ประกอบไปด้วยการบรรยายให้ความรู้ และการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ ซึ่งล้วนดำเนินการแล้วเสร็จตั้งแต่ช่วงระหว่างเดือน กรกฎาคม - สิงหาคม พ.ศ. 2560 ที่ผ่านมา

อย่างไรก็ตาม นอกจากกระบวนการฝึกอบรม และการให้คำปรึกษาดังกล่าวแล้ว เพื่อให้ผู้ที่เข้ารับการฝึกอบรมทั้งหมดสามารถนำองค์ความรู้ที่ได้ไปปฏิบัติงานในพื้นที่ได้อย่างเป็นรูปธรรม หรืออาจมีการนำองค์ความรู้เหล่านี้ไปขยายผลในพื้นที่เพิ่มเติม จึงมีแนวคิดที่จัดทำคู่มือการบูรณาการการทำงานฉบับนี้ขึ้นมา เพื่อให้ผู้ที่ปฏิบัติงานในพื้นที่สามารถใช้เป็นหนึ่งในแนวทางสำหรับการปฏิบัติงานในพื้นที่ และช่วยเป็นเครื่องมือในการวางกรอบแนวทางการขับเคลื่อนและการบริหารยุทธศาสตร์ของจังหวัดต่อไป

ทั้งนี้ กระบวนการในการจัดทำคู่มือฉบับนี้ นอกจากที่ได้มีการสรุปเนื้อหาสำคัญจากการฝึกอบรมทั้ง 9 รุ่น ทั้งในส่วนของการบรรยาย การอบรมเชิงปฏิบัติการ และข้อเสนอแนะต่างๆ แล้ว ยังได้มีการศึกษาข้อมูลเชิงหตุยภูมิเพื่อนำมาสนับสนุนเพิ่มเติม พร้อมๆ กับการรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ เกี่ยวกับการต่อยอดผลิตภัณฑ์ศักยภาพของจังหวัด และห่วงโซ่มูลค่าของจังหวัด ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนให้กับเศรษฐกิจภายในประเทศในระดับพื้นที่ และการรับฟัง

ความคิดเห็นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดทำคู่มือการบูรณาการการทำงานในพื้นที่ที่เกิดผลในทางปฏิบัติ เพื่อให้แน่ใจได้ว่าคู่มือฉบับนี้สามารถนำมาอ้างอิงการทำงานจริงได้อย่างเหมาะสมและเป็นรูปธรรมมากที่สุด

1.2 วัตถุประสงค์

- เพื่อเป็นเครื่องมือสนับสนุนการทำงานของผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนและการบูรณาการการทำงานด้านการเกษตรของจังหวัดให้เกิดผลในทางปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

1.3 ขอบเขต

ขอบเขตการจัดทำคู่มือการบูรณาการการทำงานในประเด็นด้านการเกษตรฉบับนี้ เพื่อเป็นเครื่องมือสนับสนุนการทำงานของผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนและการบูรณาการการทำงานด้านการเกษตรของจังหวัดให้เกิดผลในทางปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ที่จะช่วยสร้างความเข้าใจให้กับผู้บริหาร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในเรื่องของแนวทางการบริหารยุทธศาสตร์ของจังหวัด หรือสามารถใช้เป็นคู่มืออ้างอิงในการปฏิบัติงานในพื้นที่สำหรับทุกภาคส่วนที่ต้องมีการประสานงาน และบูรณาการการทำงานร่วมกันเพื่อยกระดับการพัฒนาจังหวัดต่อไป โดยภายใต้คู่มือการบูรณาการการทำงานในประเด็นด้านการเกษตรฉบับนี้ จะเริ่มต้นอธิบายตั้งแต่หลักการและกรอบแนวคิดสำคัญในการขับเคลื่อนการทำงานในพื้นที่ ซึ่งนำเสนอตั้งแต่กรอบแนวคิดการวิเคราะห์ศักยภาพสู่การขับเคลื่อนงานในพื้นที่ ที่ต้องศึกษาความเชื่อมโยงนโยบาย และการศึกษาศักยภาพของจังหวัด เพื่อกำหนดตัวขับเคลื่อนเศรษฐกิจของพื้นที่ ไปถึงการพัฒนาของพื้นที่ผ่านกรอบผลิตภัณฑ์ศักยภาพ (Product Champion) และแนวทางการขับเคลื่อนตามห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) เสริมด้วยตัวอย่างเครื่องมือการวิเคราะห์ศักยภาพของจังหวัด ไปถึงการพัฒนาและเขียนโครงการ แล้วจึงนำเสนอแนวทางการขับเคลื่อนและการบูรณาการการทำงานด้านการเกษตร ที่เริ่มจากการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ผ่านผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion) ด้านการเกษตรตามแนวคิดห่วงโซ่มูลค่า โดยนำเสนอห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป (Generic Value Chain : GVC) ด้านเกษตรต่างๆ นำไปสู่การปรับใช้ห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) ตามศักยภาพของพื้นที่ และนำเสนอตารางรายชื่อหน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้องและตัวอย่างลักษณะงานที่ดำเนินการในการขับเคลื่อนและการบูรณาการการทำงานด้านการเกษตร ซึ่งจะชี้ให้เห็นถึงกลไกความเชื่อมโยงและการบูรณาการการทำงานร่วมกับคณะทำงาน หน่วยงานและ/หรือผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholders) ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ (ทั้งที่เป็นราชการบริหารส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น) ภาคเอกชน และภาคประชาชน/ประชาสังคม บทบาทภารกิจสำคัญที่จะช่วยสนับสนุนการบริหารยุทธศาสตร์ รวมถึงรูปแบบและแนวทางการทำงานแบบเครือข่ายระหว่างภาคส่วนต่างๆ ที่จะมีส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมภายในจังหวัด

ในขณะเดียวกัน เพื่อให้รูปแบบของการขับเคลื่อนและบริหารยุทธศาสตร์ในคู่มือฉบับนี้มีความชัดเจน และเป็นรูปธรรมมากที่สุด จึงได้มีการนำเสนอกรณีศึกษา การขับเคลื่อนและบูรณาการการทำงานด้านการเกษตร ที่ครอบคลุมผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion) ทั้งข้าว ยางพารา ปาล์มน้ำมัน การเลี้ยงสัตว์ และการประมง ซึ่งในตัวอย่างจะเริ่มตั้งแต่การวิเคราะห์ศักยภาพไปจนถึงการวิเคราะห์ช่องว่างการพัฒนาตาม แนวคิดห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) เพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดสำคัญในการขับเคลื่อนประเด็นยุทธศาสตร์ ผ่านการพัฒนาแผนงาน โครงการ พร้อมระบุหน่วยงาน และบทบาทที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนประเด็น ดังกล่าวในภาพรวมทั้งหมดยกด้วย และในช่วงสุดท้ายได้นำเสนอปัจจัยสู่ความสำเร็จในการบริหารยุทธศาสตร์ และการบูรณาการการทำงานทั้งที่เป็นภาพรวมการทำงาน และปัจจัยสู่ความสำเร็จในการบริหารยุทธศาสตร์ และการบูรณาการการทำงานด้านการเกษตรด้วย ทั้งนี้จากข้างต้นนี้ จึงสามารถแบ่งองค์ประกอบของเนื้อหา สำคัญของคู่มือฉบับนี้ ออกเป็น 4 ส่วนใหญ่ๆ ได้แก่

ส่วนที่ 1) หลักการและกรอบแนวคิดสำคัญในการขับเคลื่อนการทำงานในพื้นที่ ซึ่งจะประกอบเป็นกรอบ หลักการและแนวคิดทั่วไปในการบริหารและขับเคลื่อนงานยุทธศาสตร์ในพื้นที่

ส่วนที่ 2) แนวทางการขับเคลื่อนและการบูรณาการการทำงานด้านการเกษตรจะเป็นการนำเสนอ ประเด็นการขับเคลื่อนเฉพาะในด้าน ซึ่งจะประกอบไปด้วยข้าว ยางพารา ปาล์มน้ำมัน การเลี้ยงสัตว์ และ การประมง

ส่วนที่ 3) กรณีศึกษาการขับเคลื่อนและการบูรณาการการทำงานด้านการเกษตร จะมุ่งเน้นไปที่ ตัวอย่างของการวิเคราะห์ตามกรอบหลักการและแนวคิดจากส่วนที่ 1 และ 2 พร้อมตัวอย่างของการวิเคราะห์ ห่วงโซ่มูลค่า และการขับเคลื่อนงานในพื้นที่ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร และ

ส่วนที่ 4) ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการบริหารยุทธศาสตร์ และการบูรณาการการทำงาน

1.4 แนวทางการใช้คู่มือ

คู่มือฉบับนี้ เป็นเพียงเครื่องมือที่ใช้เป็นแนวทางสำหรับการปฏิบัติงานที่ผู้ใช้สามารถนำมาศึกษาเพื่อใช้ เป็นกรอบแนวทางในการขับเคลื่อนการทำงานในพื้นที่รูปแบบหนึ่งเท่านั้น และเพื่อให้ผู้ที่จะนำคู่มือฉบับนี้ไปใช้ ประโยชน์ได้อย่างเหมาะสมตามวัตถุประสงค์ของการจัดทำอย่างแท้จริง จึงต้องมีการระบุแนวทาง และ ประเด็นสำคัญเกี่ยวกับการใช้คู่มือ ดังนี้

1. คู่มือฉบับนี้เป็นเพียงเครื่องมือที่ใช้เป็นแนวทางสำหรับการปฏิบัติงานเท่านั้น ไม่ได้เป็นกฎเกณฑ์ หรือข้อบังคับที่จะมีผลภาระผูกพันกับการทำงานใดๆ ทั้งสิ้น แต่สามารถใช้ศึกษาเพื่อให้เห็น เป็นแนวทางในการทำงานในพื้นที่เบื้องต้นได้

2. เนื้อหา และรายละเอียดในส่วนของการขับเคลื่อนและการบูรณาการในพื้นที่ที่อยู่ในคู่มือนี้ เป็นผลจากการศึกษาเบื้องต้น และการระดมความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องบางส่วนเท่านั้น อาจไม่ได้สะท้อนบทบาท หน้าที่ หรือรูปแบบการทำงานที่เป็นอยู่จริงทั้งหมดในพื้นที่ได้ ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่จึงอาจต้องนำหลักการและแนวทางจากคู่มือไปปรับใช้กับการทำงานในพื้นที่จริงต่อไป
3. ตัวอย่างกรณีศึกษาในคู่มือนี้ เป็นเพียงตัวอย่างบางส่วนจากผลการฝึกอบรมที่มีการหยิบยกขึ้นมาเห็นถึงกรอบขั้นตอน และกระบวนการคิดวิเคราะห์เท่านั้น ไม่ได้มีนัยสำคัญใดๆ ในการหยิบยกตัวอย่างนี้ขึ้นมาทั้งสิ้น

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะและอักษรย่อที่ใช้ในรายงาน

การจัดทำคู่มือการบูรณาการการทำงานในประเด็นด้านการเกษตร มีการใช้เครื่องมือและรูปแบบเอกสารต่างๆ ซึ่งประกอบด้วยคำศัพท์ และคำย่อหลากหลาย ทั้งนี้เพื่อให้การขยายผลการดำเนินงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน คณะผู้จัดทำได้รวบรวมคำศัพท์และคำย่อต่างๆ ที่เกิดขึ้นในการดำเนินงาน มาแสดงในตารางด้านล่างนี้พร้อมความหมาย หรือคำจำกัดความที่ใช้ เพื่อให้ผู้ใช้คู่มือทุกท่านมีความเข้าใจตรงกัน

ตาราง 1 นิยามศัพท์เฉพาะ

คำศัพท์/คำย่อ	ความหมาย
ผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion)	ผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการคัดเลือก ซึ่งมีความโดดเด่น ซึ่งจะสามารถมาพัฒนาและส่งเสริมให้ประสบความสำเร็จและสร้างประโยชน์ให้กับเชิงมูลค่าทางเศรษฐกิจและสร้างรายได้ให้กับประชาชนในจังหวัดได้เป็นอย่างดี
ห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain)	เป็นแนวคิดที่แบ่งกิจกรรมภายในหน่วยงาน เป็น 2 กิจกรรม คือ กิจกรรมหลัก (Primary Activities) และกิจกรรมสนับสนุน (Support Activities) โดยกิจกรรมทุกประเภทมีส่วนในการช่วยเพิ่มคุณค่าให้กับสินค้าหรือบริการของพื้นที่จังหวัด โดยการวิเคราะห์ห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) จะแสดงให้เห็นถึงคุณค่าที่หน่วยงานส่งมอบให้แก่ผู้รับบริการขั้นสุดท้าย โดยแต่ละกิจกรรมในห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) มีส่วนช่วยก่อให้เกิดคุณค่าทั่วทั้งพื้นที่จังหวัด ซึ่งแต่ละกิจกรรมเป็นพื้นฐานในการสร้างคุณค่าของพื้นที่จังหวัดให้กับผู้รับบริการ ด้วยการเริ่มต้นแยกแยะองค์ประกอบของทรัพยากรต่างๆ จึงมีการกำหนดโครงการและจัดสรรงบประมาณเพื่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มสูงสุดให้กับพื้นที่จังหวัด
ปัจจัยสู่ความสำเร็จ (Critical Success Factor : CSF)	ปัจจัยที่สำคัญยิ่งที่ต้องทำให้มีหรือให้เกิดขึ้น เพื่อให้บรรลุความสำเร็จในการขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งใน การพัฒนาพื้นที่จังหวัด ให้สามารถบรรลุความสำเร็จตามวิสัยทัศน์ของจังหวัดได้ หรือก็คือเป็นการให้แนวทาง หรือวิธีการทำงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่จะสามารถบรรลุวิสัยทัศน์ได้ แต่ละพื้นที่จะมีปัจจัยแห่งความสำเร็จเป็นหลักที่เป็นรูปธรรมในการเชื่อมโยงการปฏิบัติงานทุกระดับ ให้มุ่งไปในทิศทางเดียวกัน ทำให้เจ้าหน้าที่และผู้บริหารของหน่วยงานจะรู้ว่าต้องทำอะไรบ้างเพื่อให้ผลสัมฤทธิ์ตอบสนองวิสัยทัศน์จังหวัด หากปราศจากปัจจัยแห่งความสำเร็จแล้ว วิสัยทัศน์ของจังหวัดจะไม่ได้มีการตอบสนองอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล หรืออาจกล่าวได้ว่าปัจจัยแห่งความสำเร็จเป็นเสมือนเครื่องมือ หรือวิธีการฝึกการแยกแยะและวิเคราะห์ปัจจัยสำคัญที่จะเร่งดำเนินการให้ดีที่สุด เพื่อการบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

ตาราง 2 อักษรย่อที่ใช้ในรายงาน

คำศัพท์/คำย่อ	ความหมาย
สนง.	สำนักงาน
สบจ. สป. มท.	สำนักพัฒนาและส่งเสริมการบริหารราชการจังหวัด สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย
พช.	พัฒนาชุมชน
อปท.	องค์กรปกครองท้องถิ่น
มกอช.	สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ
คสป.	คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม
กยท.	การยางแห่งประเทศไทย
ธกส.	ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
อบจ.	องค์การบริหารส่วนจังหวัด
บสย	บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม
สวพ	สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร
สสจ.	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด
จปฐ.	จำเป็นพื้นฐาน
ศพก.	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
ชป.	กรมชลประทาน
สศช.	สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
มผช.	มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน
SME	Small and Medium Enterprise - วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
MICE	Meetings, Incentive Travel, Conventions and Exhibitions
SWOT	Strengths (จุดแข็ง), Weaknesses (จุดอ่อน), Opportunities (โอกาส), Threats (อุปสรรค)

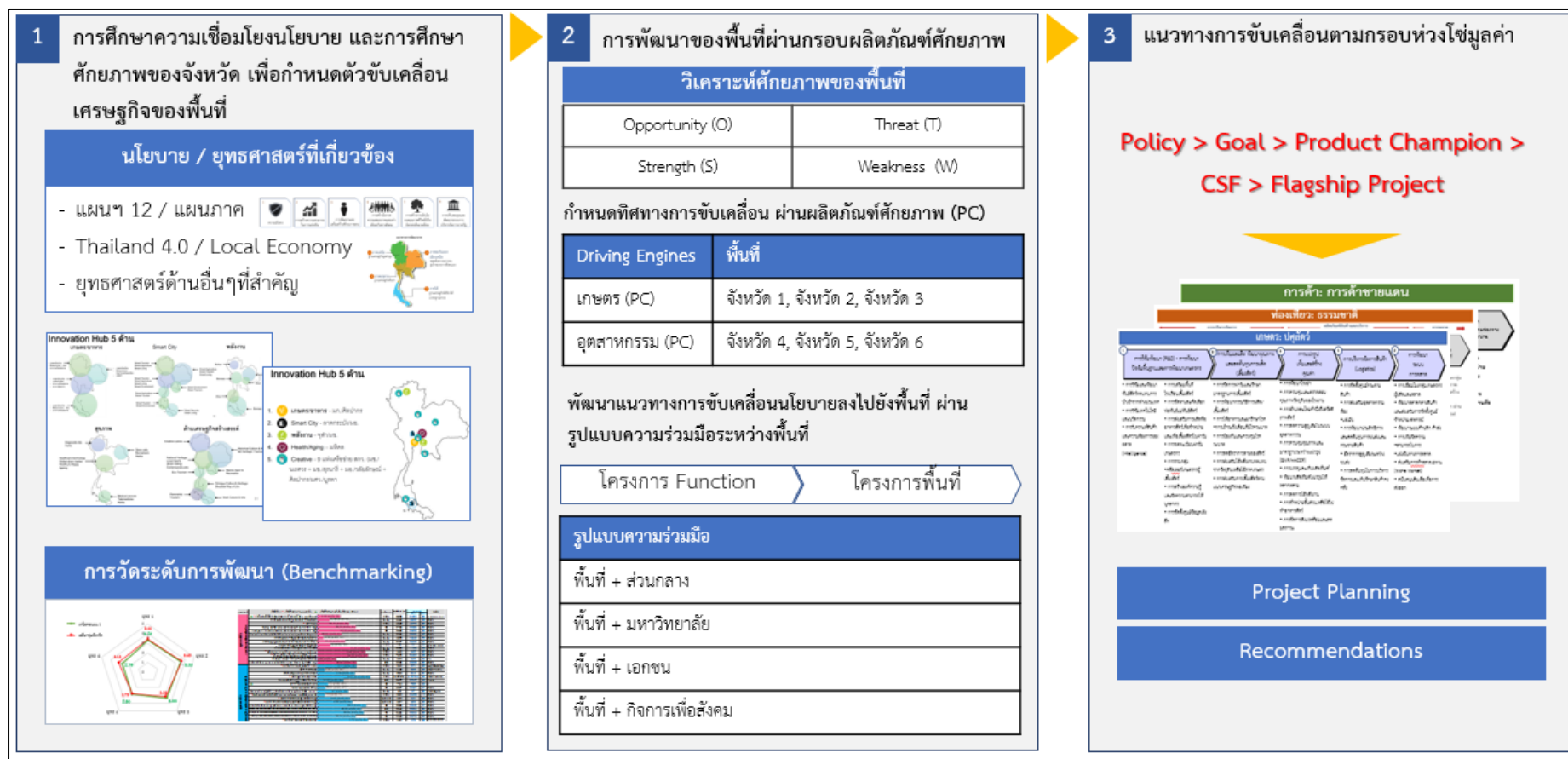
บทที่ 2

หลักการและกรอบแนวคิดสำคัญในการขับเคลื่อนการทำงานในพื้นที่

2.1 กรอบแนวคิดการวิเคราะห์ศักยภาพสู่การขับเคลื่อนงานในพื้นที่

ในการขับเคลื่อนการทำงานในพื้นที่ให้มีประสิทธิภาพและเกิดผลลัพธ์ได้อย่างเหมาะสมนั้นกระบวนการที่ได้มาของข้อมูล หรือกรอบแนวทางการวิเคราะห์ รวมถึงกรอบแนวคิดในการวิเคราะห์และกำหนดทิศทางการขับเคลื่อนในด้านต่างๆ นับว่าเป็นสิ่งจำเป็นพื้นฐาน ซึ่งจะช่วยให้การขับเคลื่อนงานต่างๆ นั้น อยู่ภายใต้ขอบเขตที่กำหนดขึ้นมา อันจะนำมาสู่แนวทางการทำงานที่ตรงประเด็น และเฉพาะเจาะจงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ และจากแนวคิดข้างต้นนี้เอง จึงได้มีการวางกรอบแนวคิดในการวิเคราะห์ศักยภาพสู่ การขับเคลื่อนงานในพื้นที่ขึ้นมา ซึ่งครอบคลุมองค์ประกอบสำคัญทางด้านการวิเคราะห์ และกำหนดทิศทางการพัฒนางานในพื้นที่ต่างๆ โดยภายใต้กรอบแนวคิดดังกล่าวนี้ ประกอบด้วยไปด้วย 3 ขั้นตอนสำคัญ ได้แก่ 1) การศึกษาความเชื่อมโยงนโยบาย และการศึกษาศักยภาพของจังหวัด เพื่อกำหนดตัวขับเคลื่อนเศรษฐกิจใหม่ของพื้นที่ 2) การพัฒนาของพื้นที่ผ่านกรอบผลิตภัณฑ์ศักยภาพ (Product Champion) และ 3) แนวทางการขับเคลื่อนตามกรอบห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain)

แผนภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิเคราะห์ศักยภาพสู่การขับเคลื่อนงานในพื้นที่

2.1.1 การศึกษาความเชื่อมโยงนโยบาย และการศึกษาศักยภาพของจังหวัด เพื่อกำหนดตัวขับเคลื่อนเศรษฐกิจใหม่ของพื้นที่

การดำเนินงานในส่วนนี้ คือการวิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่ โดยให้ความสำคัญกับสองปัจจัยหลัก ได้แก่ ความเชื่อมโยงและผลกระทบของนโยบายหรือยุทธศาสตร์ที่สำคัญ ซึ่งเปรียบเสมือนเป็นการวิเคราะห์ถึงปัจจัยภายนอก (External Factors) ที่ส่งผลกระทบต่อศักยภาพ และทิศทางการพัฒนาของพื้นที่ในระดับกลุ่มของจังหวัด และจังหวัด และการวิเคราะห์ประเด็นจากการวัดระดับการพัฒนา (Benchmarking) ซึ่งเปรียบเสมือนการวิเคราะห์ปัจจัยภายใน (Internal Factors) ที่เกิดจากประเมินผลการดำเนินงานของพื้นที่ ซึ่งท้ายที่สุดแล้ว ผลการวิเคราะห์ปัจจัยทั้งสองส่วนจะถูกนำมาเป็นข้อมูลสำคัญในการวิเคราะห์ศักยภาพของจังหวัด ผ่านเครื่องมือ SWOT ต่อไป โดยมีแนวทางสำคัญดังนี้

การวิเคราะห์นโยบาย และผลกระทบต่อพื้นที่

การวิเคราะห์นโยบาย และผลกระทบต่อพื้นที่ จะเป็นการระบุประเด็นสำคัญจากนโยบาย หรือยุทธศาสตร์สำคัญ ซึ่งเปรียบเสมือนเป็นการวิเคราะห์ถึงปัจจัยภายนอก (External Factors) ที่เข้ามากระทบต่อการดำเนินงานในพื้นที่ ทั้งนี้ เพื่อให้การวิเคราะห์นโยบายและยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง มีความครอบคลุมและสะท้อนบริบทของพื้นที่มากที่สุด จึงได้กำหนดกรอบในการศึกษาทบทวนนโยบายและยุทธศาสตร์ในหลากหลายระดับ ตั้งแต่ระดับทิศทางการพัฒนาโดยรวมของประเทศ (National Level) อาทิ แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 เป็นต้น ระดับประเด็นสำคัญ (Agenda Level) ซึ่งอาจเป็นแผนในสาขาที่สำคัญต่างๆ อาทิ แผนงานหรือนโยบายทางด้านเกษตร แผนขับเคลื่อนทางด้านอุตสาหกรรม คมนาคม ท่องเที่ยว พาณิชยกรรม เป็นต้น ซึ่งนโยบายหรือแผนงานในส่วนนี้ ยังอาจครอบคลุมถึงแผนงานของกระทรวง กรม หรือส่วนราชการที่สำคัญที่เกี่ยวข้องด้วยเช่นกัน และระดับพื้นที่ (Area Level) ซึ่งอาจครอบคลุมนโยบายขับเคลื่อนสำคัญของรัฐบาลที่ต้องการผลักดันลงไปในพื้นที่จังหวัดต่างๆ และอาจรวมถึงยุทธศาสตร์หรือโครงการสำคัญของภาค จังหวัด หรือท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องด้วย

อย่างไรก็ตาม ในการวิเคราะห์นโยบาย หรือยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องนี้ นอกจากที่จะต้องสามารถสกัดประเด็นสำคัญที่มีความเชื่อมโยงต่อพื้นที่ได้แล้ว สิ่งที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือการวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากประเด็นดังกล่าว ทั้งผลกระทบเชิงบวก หรือผลกระทบเชิงลบต่อพื้นที่ในด้านใดบ้าง ตัวอย่างเช่น หากมีนโยบายในการขยายโครงข่ายคมนาคมมายังพื้นที่ ผลกระทบเชิงบวกก็อาจจะเป็นในเรื่องของโอกาสในการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ในทางตรงกันข้ามการมีโครงข่ายคมนาคม อาจนำมาสู่ปัญหามลพิษ และสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในพื้นที่ตามมาได้เช่นกัน

ซึ่งในการวิเคราะห์นั้น ถ้าสามารถระบุประเด็นสำคัญจากนโยบายหรือแผนยุทธศาสตร์ พร้อมกับผลกระทบได้อย่างชัดเจนมากเท่าใด ก็จะช่วยให้การวางแผนงานในการรับมือกับอุปสรรค หรือการสนองต่อโอกาสที่อาจเกิดขึ้นได้มากเท่านั้น

แผนภาพ 2 กรอบการวิเคราะห์นโยบาย และยุทธศาสตร์สำคัญ

ตาราง 3 การวิเคราะห์ผลกระทบนโยบาย และยุทธศาสตร์สำคัญ

นโยบาย	ผลกระทบ
แผนฯ 12 - การพัฒนาภาค	+ ผลกระทบเชิงบวก / - ผลกระทบเชิงลบ
แผนงานท่องเที่ยว	+ ผลกระทบเชิงบวก / - ผลกระทบเชิงลบ
การ Zoning เกษตร	+ ผลกระทบเชิงบวก / - ผลกระทบเชิงลบ

การวิเคราะห์ประเด็นการพัฒนาภายในพื้นที่

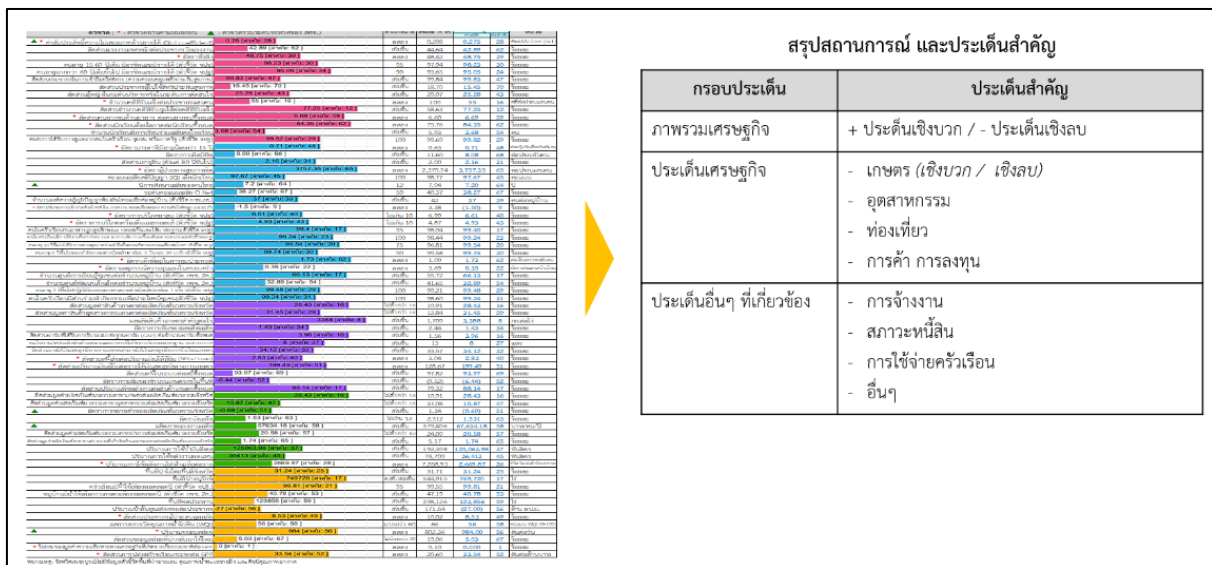
การวิเคราะห์ประเด็นการพัฒนาภายในพื้นที่จะเป็นการประเมินผลการดำเนินงานในด้านต่างๆ ที่สำคัญ ของพื้นที่ เพื่อเป็นการวิเคราะห์ปัจจัยภายใน (Internal Factors) ของพื้นที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเด็นที่ถือว่าเป็นจุดเด่น และประเด็นที่ถือว่ายังเป็นปัญหา เพื่อที่จะนำมาประเมินว่าสถานการณ์ในพื้นที่นั้นๆ เป็นอย่างไร กันแน่

ทั้งนี้ กระบวนการเพื่อให้ได้มาถึงประเด็นเหล่านี้ อาจทำได้อย่างหลากหลาย ตั้งแต่การรับฟังความคิดเห็นของคนในพื้นที่ การทำแบบสอบถาม หรือการหารือกับผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่างๆ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม กระบวนการที่กล่าวมาข้างต้นนั้น ล้วนเป็นกระบวนการที่เกิดมาจากภายในพื้นที่เอง ซึ่งอาจทำให้ได้รับข้อมูลในเชิงที่เป็นอคติขึ้นมาได้ เพราะสิ่งที่คิดว่าเป็นจุดเด่น อาจจะได้เป็นจุดเด่นจริงๆ ก็ไม่ได้ ด้วยเหตุนี้ จึงมีความพยายามที่จะใช้แนวคิดของการเปรียบเทียบ (Benchmarking) เข้ามาใช้ ซึ่งจะเป็นการเทียบข้อมูลสำคัญของพื้นที่หรือจังหวัดต่างๆ ระหว่างกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งตัวชี้วัดการพัฒนาของพื้นที่ในประเด็นต่างๆ เพื่อประเมินว่าตัวชี้วัดตัวนี้ ในแต่ละพื้นที่มีความแตกต่างกันอย่างไรบ้าง และพื้นที่ใดที่มีความโดดเด่น พื้นที่ใดที่ยังต้องมีการปรับปรุงเพิ่มเติม เป็นต้น

ในปัจจุบัน หลายหน่วยงานได้มีการพัฒนาเครื่องมือที่มีคุณสมบัติในการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานหรือตัวชี้วัดในพื้นที่ต่างๆ ออกมามากมาย แต่เครื่องมือหนึ่งที่จะมีการหยิบยกมาเป็นตัวอย่างของเครื่องมือในคู่มือฉบับนี้คือ เครื่องมือการวัดระดับการพัฒนาจังหวัด และกลุ่มจังหวัด¹ ซึ่งพัฒนาขึ้นมาโดยกระทรวงมหาดไทย สำนักงานสถิติ และสำนักงาน ก.พ.ร. ซึ่งเป็นข้อมูลตัวชี้วัดการพัฒนาในด้านต่างๆ ของจังหวัด เปรียบเสมือนเป็นการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของจังหวัดเทียบกับจังหวัดอื่นๆ พร้อมกับการระบุประเด็นสำคัญในมิติต่างๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อทิศทางการพัฒนาของพื้นที่ต่อไป

ตามหลักการนั้น เมื่อมีการนำข้อมูลมาเปรียบเทียบระหว่างกัน ไม่ว่าจะเป็นการเปรียบเทียบคะแนนของตัวชี้วัด หรืออันดับของตัวชี้วัดเองก็ตาม ก็จะสามารถเห็นได้ว่าประเด็นอะไรของพื้นที่ที่มีความโดดเด่น หากเทียบกับพื้นที่อื่นๆ หรือประเด็นอะไรที่ต้องมีการปรับปรุงอีกบ้างได้ ซึ่งจากข้อมูลดังกล่าวนี้ก็จะต้องมีการวิเคราะห์ประเด็นสำคัญของพื้นที่ออกมาให้ได้ โดยอาจมีการแบ่งหมวดหมู่ หรือตามกลุ่มประเด็นที่สำคัญขึ้นมา ซึ่งท้ายที่สุดแล้วจะช่วยให้เห็นได้ว่าสถานะของพื้นที่นี้ เป็นอย่างไรกันแน่ ประเด็นอะไรที่เป็นจุดเด่นหรือจุดแข็งของพื้นที่ และประเด็นอะไรที่ยังคงเป็นปัญหา หรือจุดอ่อนของพื้นที่

แผนภาพ 3 กรอบแนวทางการวิเคราะห์ประเด็นจากการวัดระดับการพัฒนา (Benchmarking)

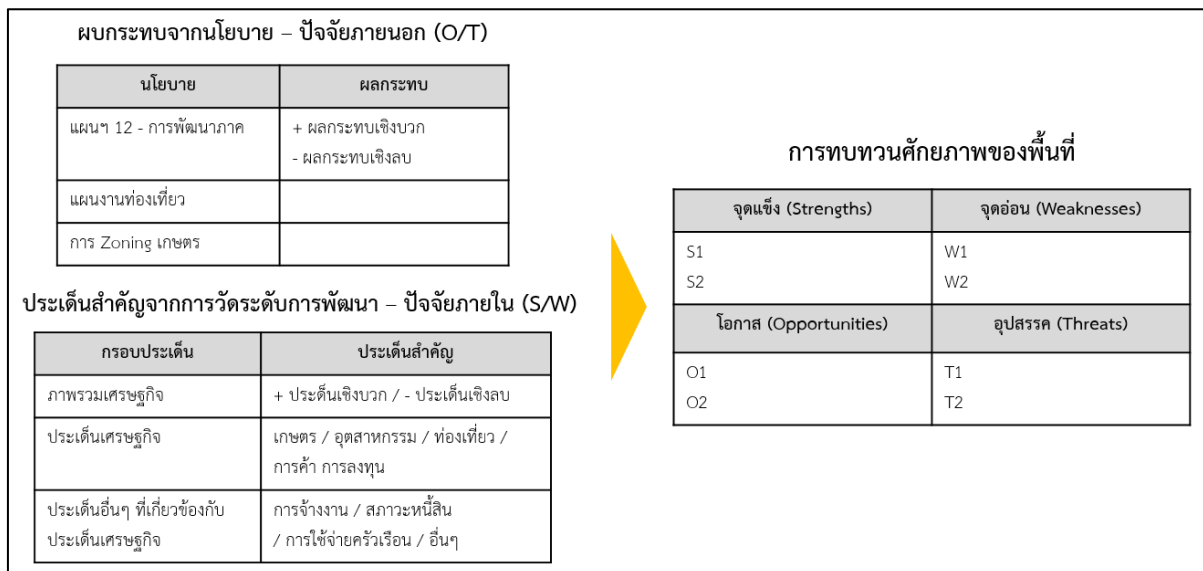

¹ ดูรายละเอียดของแนวคิด การใช้งาน และการประยุกต์ใช้เครื่องมือการวัดระดับการพัฒนาจังหวัด และกลุ่มจังหวัดเพิ่มเติมในหัวข้อ 2.4

การวิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่

หลังจากที่ได้ข้อมูลผลกระทบจากนโยบายและยุทธศาสตร์สำคัญ (ปัจจัยภายนอก) ทั้งในส่วนที่เป็นโอกาส และอุปสรรค จากนโยบาย และแผนยุทธศาสตร์ต่างๆ มาประกอบกับการวิเคราะห์ประเด็นจากการวัดระดับการพัฒนา (ปัจจัยภายใน) ที่มาจากการสะท้อนสถานะทางด้านจุดแข็ง หรือจุดอ่อน ในประเด็นต่างๆ ของพื้นที่ เข้ามาประกอบกันแล้วนั้น ก็จะสามารถนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ศักยภาพของจังหวัดผ่านเครื่องมือ SWOT Analysis ที่สะท้อนให้เห็นถึงจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคสำคัญของพื้นที่ได้ ซึ่งถือได้ว่าเป็นกรอบเครื่องมือที่จะช่วยในการกำหนดทิศทางการพัฒนาของพื้นที่ที่เหมาะสม สอดรับกับนโยบายและยุทธศาสตร์ พร้อมๆ กับสะท้อนศักยภาพของพื้นที่ได้อีกด้วย

แผนภาพ 4 กรอบแนวทางการวิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่

2.1.2 การพัฒนาของพื้นที่ผ่านกรอบผลิตภัณฑ์ศักยภาพ (Product Champion)

แนวทางการวิเคราะห์เพื่อระบุผลิตภัณฑ์ศักยภาพ

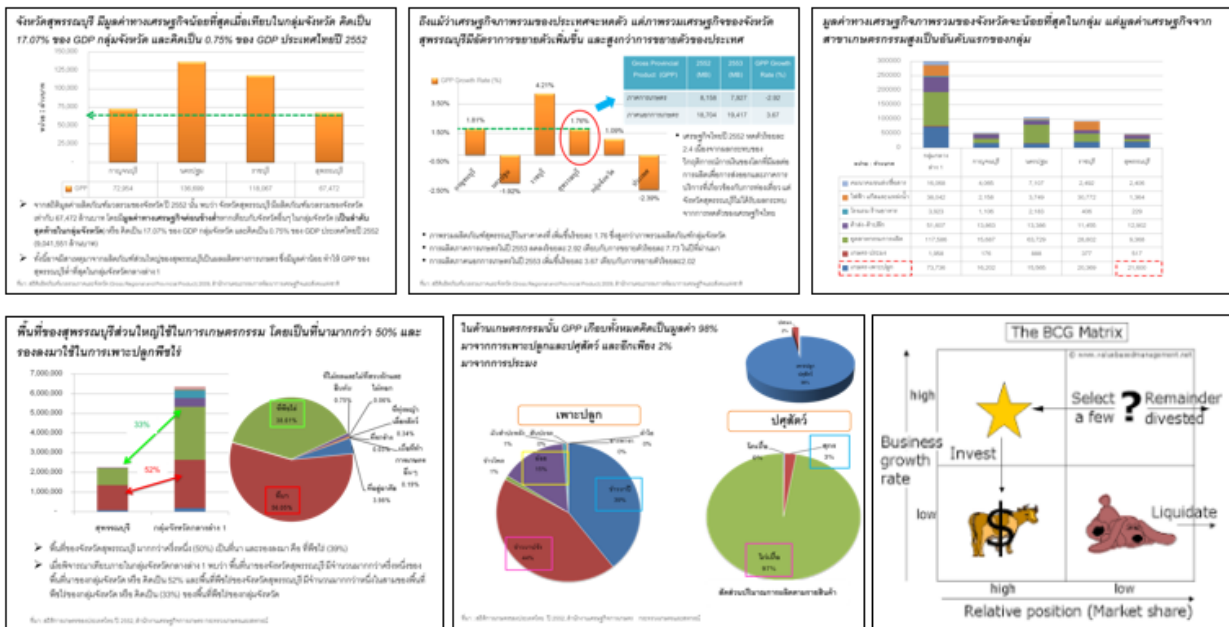
หลังจากที่ได้มีการวิเคราะห์ศักยภาพของจังหวัดผ่านเครื่องมือ SWOT แล้ว ก็สามารถชี้ให้เห็นถึงแนวทางในการพัฒนาของจังหวัดในแต่ละด้านได้อย่างเหมาะสมมากยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะเป็นในด้าน เกษตร อุตสาหกรรม ท่องเที่ยว หรือการค้า อย่างไรก็ตามหากการพัฒนาทิศทางดังกล่าวไม่ชัดเจนเพียงพอ อาจทำให้การขับเคลื่อนทิศทางของจังหวัด ซึ่งมีงบประมาณอยู่อย่างจำกัด ขาดความชัดเจนสามารถหรือไม่สามารถพัฒนาให้เกิดความรูปธรรมขึ้นมาได้ ดังนั้นจึงมีแนวคิดในการใช้หลักการของผลิตภัณฑ์ศักยภาพขึ้นมา ซึ่งเป็นการกำหนดในระดับตัวผลิตภัณฑ์ในแต่ละด้าน เช่น ตั้งแต่เกษตร -> เกษตรอินทรีย์ -> ข้าวอินทรีย์ เป็นต้น

การที่มีผลิตภัณฑ์ศักยภาพที่ชัดเจน ก็จะช่วยให้อาจพัฒนาโครงการที่เหมาะสมและสามารถขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ศักยภาพตัวนั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด ด้วยเหตุนี้ สิ่งสำคัญพื้นฐานที่จะต้องมี การดำเนินการคือการระบุผลิตภัณฑ์ศักยภาพของพื้นที่ขึ้นมาให้ได้เสียก่อน

เพื่อให้การระบุผลิตภัณฑ์ศักยภาพมีความสอดคล้องกับทิศทางของนโยบาย และสะท้อนศักยภาพของพื้นที่ได้มากที่สุด ในการเลือกผลิตภัณฑ์ศักยภาพจะต้องพิจารณาจาก 1) ทิศทางของนโยบาย ทั้งในส่วนที่มาจากนโยบายของรัฐบาล วิสัยทัศน์หรือทิศทางยุทธศาสตร์การพัฒนาของผู้บริหารจังหวัด หรือแม้แต่โครงการสำคัญที่จังหวัด หรือกลุ่มจังหวัดกำลังขับเคลื่อน 2) จุดเน้น หรือทิศทางเชิงยุทธศาสตร์ (Positioning) ของพื้นที่ อาทิ ทิศทางของภูมิภาค กลุ่มจังหวัด หรือของจังหวัดเอง และ 3) ข้อมูลสถิติสนับสนุนต่างๆ ที่มาใช้ในการเปรียบเทียบ และประเมินศักยภาพของผลิตภัณฑ์ศักยภาพในพื้นที่ เข้ามาประกอบกัน

เพื่อให้การระบุผลิตภัณฑ์ศักยภาพ (Product Champion) มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่มากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อให้เป็นข้อมูลสำคัญสำหรับผู้บริหารของจังหวัดในการตัดสินใจ ข้อมูลสนับสนุนประกอบผลิตภัณฑ์ศักยภาพจึงถือว่าเป็นส่วนของข้อมูลที่สำคัญมาก อาทิ ภาพรวมเศรษฐกิจของพื้นที่ ศักยภาพด้านการเกษตร อุตสาหกรรม ท่องเที่ยว หรือการค้า หรือแม้แต่ข้อมูลสถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบ ข้อมูลผลิตภัณฑ์ศักยภาพต่างๆ ดังตัวอย่างในแผนภาพข้างล่าง นี้

แผนภาพ 5 ตัวอย่างข้อมูลสนับสนุนประกอบการพิจารณาผลิตภัณฑ์ศักยภาพ

โดยทั่วไปแล้ว ในการพิจารณา และกำหนดผลิตภัณฑ์ศักยภาพตัวหนึ่งนั้น อาจจะต้องมีการพิจารณาประเด็นเหล่านี้ ประกอบเพิ่มเติมด้วย

- โอกาสของตลาดต่อ Product Champion (Demand and Market Opportunity)
- ความพร้อมของวัตถุดิบ และอุปทาน (Supply)
- กระบวนการในการแปรรูป ต่อยอด หรือขยายผล (Value Added Process)
- องค์ความรู้ และงานวิจัยในการพัฒนา (Research and Development Required)
- เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง (Technology)
- ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง (Stakeholders)

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากการพิจารณาผลิตภัณฑ์ศักยภาพในพื้นที่หนึ่งนั้น อาจต้องพิจารณาจากหลายปัจจัยเข้ามาประกอบกัน จึงได้มีการกำหนดกรอบแนวคิดในการพิจารณาผลิตภัณฑ์ศักยภาพเบื้องต้น ดังนี้

ตาราง 4 กรอบแนวทางการพิจารณาผลิตภัณฑ์ศักยภาพ

ปัจจัยกำหนด เกรดที่ได้	นโยบาย (นโยบายผู้ว่า-Expert Opinion)	จุดเน้น / ตำแหน่ง ทางยุทธศาสตร์ (Positioning)	ข้อมูลสนับสนุนและ การวิเคราะห์อื่นๆ
A (ผ่าน)	/	/	/
B (หารือ)	X	/	/
C (หารือ / คั่นคว้าเพิ่มเติม)	x	X	/

นอกจากนี้ เนื่องจากการพัฒนาทิศทางทางด้านเศรษฐกิจของจังหวัดนั้น มีความหลากหลาย ขึ้นอยู่กับนโยบาย ศักยภาพ และบริบทของพื้นที่ ดังนั้นในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจจึงอาจเกิดขึ้นได้หลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นทั้งทางด้านเกษตร อุตสาหกรรม การท่องเที่ยว หรือแม้แต่การค้า แต่เพื่อให้การกำหนดผลิตภัณฑ์ศักยภาพนั้นมีความชัดเจนมากที่สุด จึงได้มีการกำหนดแนวคิดในเรื่องของลำดับชั้น (Level) ของผลิตภัณฑ์ศักยภาพขึ้นมา โดยในแต่ละลำดับชั้นจะเป็นการกำหนดความชัดเจนในการพัฒนาตามกรอบของผลิตภัณฑ์ศักยภาพนั้นๆ ดังตัวอย่างในตารางต่อไปนี้

ตาราง 5 ตัวอย่างการกำหนดระดับของผลิตภัณฑ์ศักยภาพ

ระดับ 0	ระดับ 1	ระดับ 2	ระดับ 3	ระดับ 4	ระดับ 5
การพัฒนาจังหวัด	เศรษฐกิจ	เกษตรกรรม	เพาะปลูก	ข้าว	ชัยนาท 1 ปทุมธานี 1 สุพรรณ 60
				อ้อย	
				ผลไม้	
			ปศุสัตว์	โค	
				หมู	
			ประมง	กุ้ง	
				ปลา	
		อุตสาหกรรม	ขนาดใหญ่	เซรามิก / กระจก เคมี / ยาง	
			ขนาดเล็ก/ขนาด กลาง (SME)		
			ในครัวเรือน		
		การค้า การลงทุน	การค้าชายแดน		
			ค้าปลีก		
		ท่องเที่ยว	ธรรมชาติ	นิเวศ / ทะเล	
			วัฒนธรรม	ประเพณี / ชุมชน	
			สันทนาการ	สุขภาพ / ผจญภัย / MICE	
	สังคม				
	สิ่งแวดล้อม				

2.1.3 แนวทางการขับเคลื่อนตามกรอบห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain)

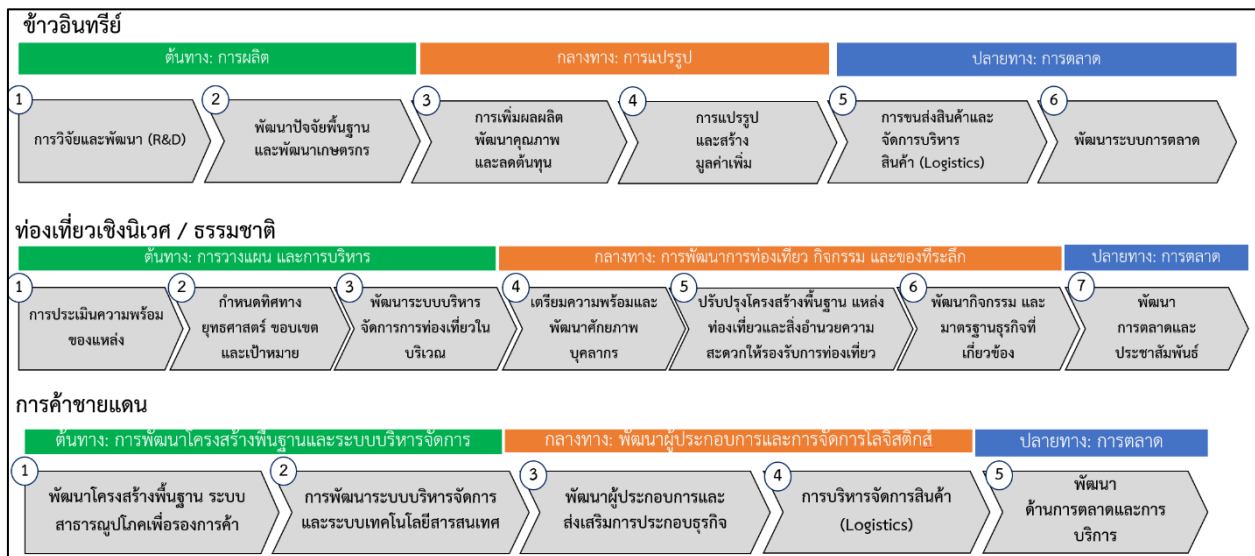
การกำหนดห่วงโซ่มูลค่าจากผลิตภัณฑ์ศักยภาพ

เพื่อช่วยให้ผู้บริหารและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในจังหวัดสามารถขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและครอบคลุมมากที่สุด จึงมีการนำเสนอแนวคิดในเรื่องของห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) ที่คิดค้นขึ้นมาโดย Michael E. Porter ซึ่งเป็นแนวคิดทางธุรกิจที่กล่าวถึงกิจกรรมและกระบวนการต่างๆ ที่ผสมผสานกันเข้ามาเพื่อสร้างมูลค่าให้เกิดขึ้นทั้งในรูปของผลิตภัณฑ์และบริการ เข้ามาปรับใช้กับการบริหารขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ของจังหวัด โดยแนวคิดห่วงโซ่มูลค่านี้เปรียบเสมือนเป็นเครื่องมือที่จะมาช่วยกำหนดกรอบในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ที่สำคัญตลอดกระบวนการตั้งแต่ 1) ต้นทาง เช่น การวิจัย หรือการผลิต 2) กลางทาง เช่น การเก็บเกี่ยว การแปรรูป ไปจนถึง 3) ปลายทาง เช่น การขนส่ง หรือการตลาด เป็นต้น

แนวคิดห่วงโซ่มูลค่านี้ สามารถนำมาปรับใช้กับการขับเคลื่อนประเด็นยุทธศาสตร์ของจังหวัดได้อย่างหลากหลาย โดยจังหวัดอาจจะเลือกที่จะขับเคลื่อนประเด็นยุทธศาสตร์แต่ละประเภทเป็นภาพรวม เช่น ภาคการเกษตร ภาคการท่องเที่ยว หรือภาคการค้า หรือจังหวัดอาจจะเลือกที่จะเน้นผลิตภัณฑ์ศักยภาพ (Product Champion) ที่เป็นเฉพาะบางประเภท หรือบางชนิดที่เฉพาะเจาะจงก็ได้เช่นกัน อาทิ ข้าวอินทรีย์ โคเนื้อ ท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ หรือ การค้าชายแดน เป็นต้น ทั้งนี้รูปแบบของการขับเคลื่อนนั้นอาจขึ้นอยู่กับความพร้อม และบริบทของแต่ละพื้นที่ที่แตกต่างกันออกไป

อย่างไรก็ตาม ไม่ว่าจังหวัดจะเลือกการขับเคลื่อนรูปแบบใด ไม่ว่าจะเป็น การขับเคลื่อนในภาพรวมของประเด็นยุทธศาสตร์ หรือการเลือกผลิตภัณฑ์ศักยภาพนั้น ก็จะต้องมีการกำหนดข้อต่อการพัฒนาที่สำคัญ ตั้งแต่ในช่วงของต้นทาง กลางทาง และปลายทางออกมาให้ได้ ซึ่งการกำหนดข้อต่อตามกรอบห่วงโซ่มูลค่าของแต่ละผลิตภัณฑ์ก็จะต้องมีความแตกต่างกันออกไปตามประเภท รูปแบบ พื้นที่ หรือแม้แต่ศักยภาพบริบทต่างๆ เช่น หากผลิตภัณฑ์ศักยภาพทางด้านการเกษตร ก็อาจจะมีข้อต่อของห่วงโซ่มูลค่าในแต่ละส่วนที่แตกต่างกับผลิตภัณฑ์ศักยภาพที่เป็นด้านการท่องเที่ยว ด้านการค้า หรือด้านอุตสาหกรรม เป็นต้น ดังตัวอย่างในแผนภาพต่อไปนี้

แผนภาพ 6 ตัวอย่างข้อต่อของห่วงโซ่มูลค่าของผลิตภัณฑ์ศักยภาพ

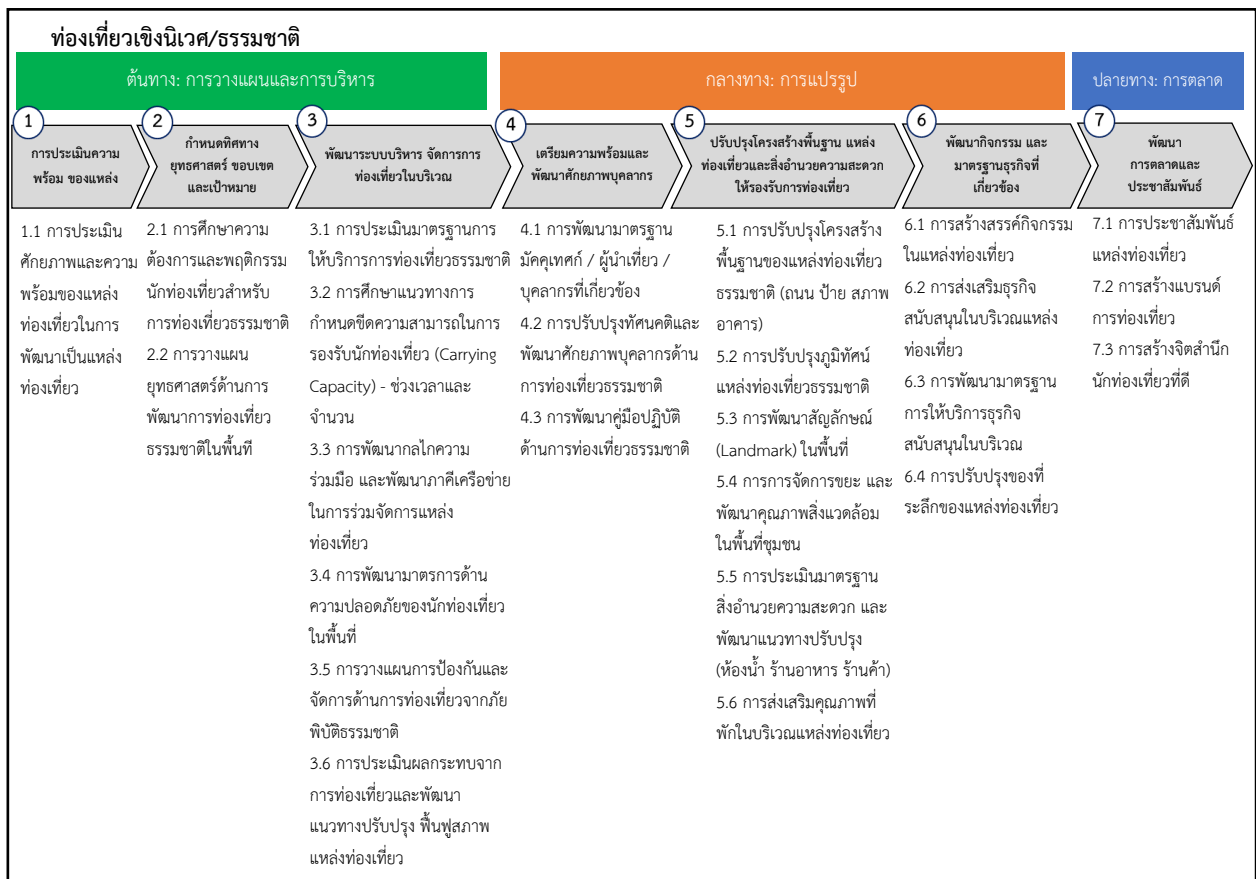
จากแผนภาพข้างต้น จะเห็นได้ว่าการวิเคราะห์และพัฒนาผลิตภัณฑ์ศักยภาพตามกรอบห่วงโซ่มูลค่าจะเป็นการกำหนดแนวทางการจัดการผลิตภัณฑ์นั้นๆ ตั้งแต่การผลิตไปจนถึงการตลาดถึงผู้บริโภคได้ในแต่ละข้อต่อ อย่างไรก็ตาม หากพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อต่อนั้น จะเห็นได้ว่าจะเป็นกรอบการพัฒนางานที่สำคัญ ซึ่งเพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนในแต่ละข้อต่อได้อย่างเป็นรูปธรรม จึงต้องให้ความสำคัญถึงปัจจัยในการดำเนินงานในแต่ละข้อต่อเพิ่มเติมด้วย หรือในอีกความหมายหนึ่งคือ “ในการขับเคลื่อนแต่ละข้อต่อจะต้องทำอะไรบ้าง?” ประเด็นปัจจัยในแต่ละข้อต่อเหล่านี้ เรียกว่า “ปัจจัยสู่ความสำเร็จ (Critical Success Factors : CSF)” ซึ่งในการวิเคราะห์และกำหนดปัจจัยสู่ความสำเร็จในแต่ละข้อต่อนั้น อาจพิจารณาข้อมูลทั้งในส่วนของกลยุทธ์ภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์ศักยภาพ ตัวชี้วัด โครงการตามแผนงานที่เกี่ยวข้อง หรือแม้แต่ข้อมูลศักยภาพสำคัญอื่น มาประกอบเข้าด้วยกันได้

หากอ้างอิงตามแผนภาพข้างต้น ตามผลิตภัณฑ์ศักยภาพเรื่อง ข้าวอินทรีย์ ในการขับเคลื่อนการผลิต ข้าวอินทรีย์ได้อย่างเหมาะสมตลอดห่วงโซ่มูลค่าทั้ง 6 ข้อต่อ ก็จะต้องมีการวิเคราะห์ และกำหนดปัจจัยสู่ความสำเร็จออกมาทั้ง 6 ข้อต่อ ในกรณีของท่องเที่ยวเชิงนิเวศ/ธรรมชาติ ก็ต้องมีการกำหนดปัจจัยสู่ความสำเร็จ ออกมาในแต่ละ 7 ข้อต่อ และในกรณีของการค้าขายแดน ก็ต้องมีการกำหนดปัจจัยสู่ความสำเร็จออกมา ทั้ง 5 ข้อต่อ เช่นกัน ดังตัวอย่างในแผนภาพ 7 – 9 นี้

แผนภาพ 7 ตัวอย่างปัจจัยสู่ความสำเร็จของผลิตภัณฑ์ศักยภาพตลอดห่วงโซ่มูลค่าข้าวอินทรีย์

แผนภาพ 8 ตัวอย่างปัจจัยสู่ความสำเร็จของผลิตภัณฑ์ศักยภาพตลอดห่วงโซ่มูลค่าท่องเที่ยวเชิงนิเวศ/ธรรมชาติ

แผนภาพ 9 ตัวอย่างปัจจัยสู่ความสำเร็จของผลิตภัณฑ์ศักยภาพตลอดห่วงโซ่มูลค่าการค้าชายแดน

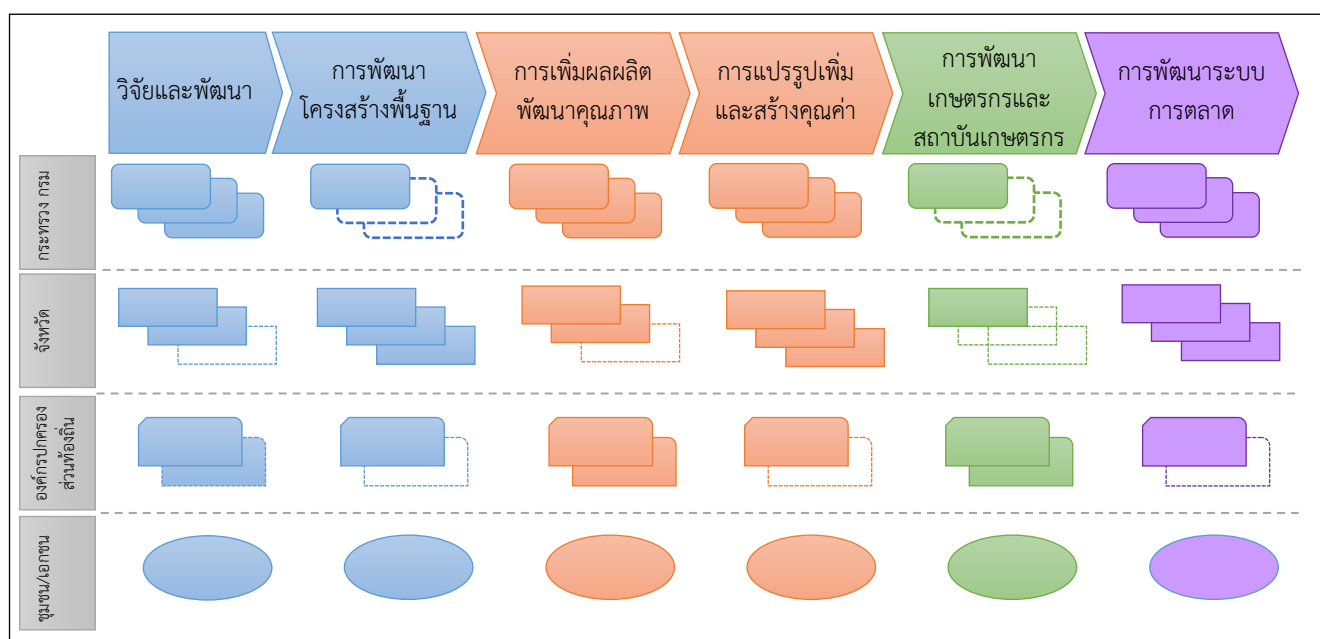
การระบุปัจจัยสู่ความสำเร็จในทุกข้อต่อของห่วงโซ่มูลค่าของผลิตภัณฑ์ศักยภาพ จะช่วยให้สามารถรับรู้ถึงสิ่งสำคัญ หรือสิ่งที่ต้องดำเนินการทั้งหมดในการขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ศักยภาพแต่ละชนิดได้ ซึ่งผู้บริหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในจังหวัดนั้น สามารถใช้ภาพของห่วงโซ่มูลค่า และรายละเอียดของปัจจัยสู่ความสำเร็จ (CSF) เหล่านี้ เป็นแผนที่ในการกำหนดแผนงาน โครงการ ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์หรือผลิตภัณฑ์ศักยภาพแต่ละชนิดได้

อย่างไรก็ตาม ในการขับเคลื่อนการพัฒนาของพื้นที่ผ่านกรอบแนวคิดของผลิตภัณฑ์ศักยภาพตามกรอบห่วงโซ่มูลค่าให้มีประสิทธิภาพนั้น สิ่งสำคัญประการหนึ่งที่ต้องให้ความสำคัญ คือการบูรณาการระหว่างกันกับภาคส่วนต่างๆ เพิ่มมากขึ้น อันจะส่งผลให้เกิดขับเคลื่อนไปในทิศทางเดียวกันทั้งหมดได้ ซึ่งที่ผ่านมา การพัฒนาโครงการในการขับเคลื่อนประเด็นยุทธศาสตร์ หรือการตอบสนองต่อผลิตภัณฑ์ศักยภาพนั้นอาจมีโครงการเกิดขึ้นมาได้หลากหลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นโครงการจากส่วนกลาง (Function) โครงการจากพื้นที่ (Area) หรือโครงการจากเอกชน (Private) ซึ่งโครงการเหล่านั้นส่วนใหญ่ล้วนเป็นโครงการที่อาจมีการดำเนินการแยกกัน หรือที่เรียกกันว่าเป็นการดำเนินงานแบบต่างคนต่างทำ (silo) โดยที่ไม่ได้อ้างอิงหรือถึงแนวทางการเชื่อมโยงกับส่วนงานอื่นๆ แต่อย่างใด

รูปแบบหนึ่งของการทำงานแบบบูรณาการที่จังหวัดสามารถดำเนินการได้คือ นอกจากที่ทุกหน่วยงานในจังหวัดจะมีการใช้แนวคิดของห่วงโซ่มูลค่าข้างต้นนี้มาเป็นกรอบแนวคิดพื้นฐานสำคัญในการขับเคลื่อนประเด็นยุทธศาสตร์ มีการตกลงในรายละเอียดของแต่ละข้อต่อ และ ปัจจัยสู่ความสำเร็จ (CSF) กันทุกภาคส่วน และมีการร่วมกันพัฒนาโครงการที่ตอบสนองต่อแต่ละข้อต่อของห่วงโซ่มูลค่า และปัจจัยสู่ความสำเร็จแล้ว

หน่วยงานทั้งหมดในจังหวัดยังอาจต้องมีการหารือถึงแนวทางการทำงานของโครงการตามบทบาทหน้าที่ที่หน่วยงานนั้นๆ รับผิดชอบได้อีก ซึ่งจะช่วยให้เห็นความเชื่อมโยงของการทำงานระหว่างกันขึ้นมาได้ ดังตัวอย่างในแผนภาพ 10 ที่แสดงให้เห็นถึงแนวคิดการวางโครงการตามข้อต่อของห่วงโซ่มูลค่า ในขณะเดียวกันมีการแบ่งบทบาทการทำงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจน ซึ่งท้ายที่สุดแล้วจะช่วยให้เห็นภาพรวมการขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ศักยภาพตามห่วงโซ่มูลค่าของหน่วยงานต่างๆ ได้อย่างชัดเจน ลดความซ้ำซ้อนของการทำงาน และยังสามารถเชื่อมโยงการทำงานในแต่ละระดับตลอดทั้งห่วงโซ่มูลค่าได้อีกด้วย

แผนภาพ 10 กรอบแนวคิดการกำหนดโครงการแบบบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตลอดห่วงโซ่มูลค่า

นอกจากที่ผู้บริหาร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในจังหวัด จะใช้กรอบแนวคิดห่วงโซ่มูลค่านี้ เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาแผนงาน โครงการ เพื่อขับเคลื่อนประเด็นยุทธศาสตร์แล้ว ในทางกลับกันยังสามารถใช้ห่วงโซ่มูลค่าข้างต้นเป็นแผนที่ในการบริหาร ตรวจสอบ ติดตามผลการดำเนินงานในภาพรวมได้เช่นกัน

กล่าวโดยสรุปคือการกำหนดรายละเอียดห่วงโซ่มูลค่า ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของจังหวัด นั้นถือเป็นขั้นตอนที่สำคัญที่จะช่วยเป็นแนวทางในการขับเคลื่อน พร้อมๆกับการบริหาร และติดตามผลการดำเนินงานของประเด็นยุทธศาสตร์นั้นๆ ได้เป็นอย่างดี ซึ่งในรายละเอียดที่เหลือของคู่มือนี้ จะแสดงให้เห็นถึงแนวทางของการใช้แนวคิดห่วงโซ่มูลค่า มาปรับใช้กับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ทางด้านการเกษตรต่อไป

การวิเคราะห์ช่องว่างในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ศักยภาพ

เมื่อสามารถวิเคราะห์และกำหนดรายละเอียดของปัจจัยสู่ความสำเร็จของแต่ละข้อต่อในห่วงโซ่มูลค่าของแต่ละผลิตภัณฑ์ศักยภาพขึ้นมาได้แล้ว ก็เปรียบเสมือนการมีสรุปรายละเอียด (Check List) ของปัจจัยหรือสิ่งที่ต้องมีการดำเนินการ ซึ่งในการปฏิบัติงานจริงนั้นอาจมีหลายปัจจัยที่ได้มีการดำเนินการบางอย่างไปแล้วด้วยเหตุนี้ จึงต้องมีการตรวจสอบและวิเคราะห์ว่ามีปัจจัยสู่ความสำเร็จ (CSF) เรื่องใดบ้าง ที่มีการดำเนินการไปแล้ว หรือมีโครงการรองรับไปแล้วบ้าง ซึ่งท้ายที่สุดจะช่วยให้สามารถระบุถึงสิ่งที่ยังเป็นช่องว่างในการพัฒนาในปัจจัยสำคัญ ที่ยังไม่ได้มีการดำเนินการใดๆ มารองรับ

ในการตรวจสอบและระบุว่ามีปัจจัยสู่ความสำเร็จแต่ละข้อ มีโครงการใดมารองรับอยู่บ้างแล้วนั้นสามารถใช้กรอบแนวทางตามตาราง ดังต่อไปนี้ เพื่อตรวจสอบได้

ตาราง 6 กรอบตารางข้อมูลการระบุปัจจัยสู่ความสำเร็จที่มีโครงการมารองรับ

ข้อต่อของห่วงโซ่มูลค่า และ CSF	ชื่อโครงการ	ผู้รับผิดชอบ	แนวคิดโครงการ
ระบุ CSF ที่มีโครงการรองรับ	ระบุชื่อโครงการ หรือ แนวทางการดำเนินงาน ที่ตอบสนองต่อ CSF	ระบุผู้รับผิดชอบหลัก	สรุปแนวคิดสำคัญของโครงการ หรือแนวทางการดำเนินงานสำคัญ ที่ตอบสนองต่อ CSF

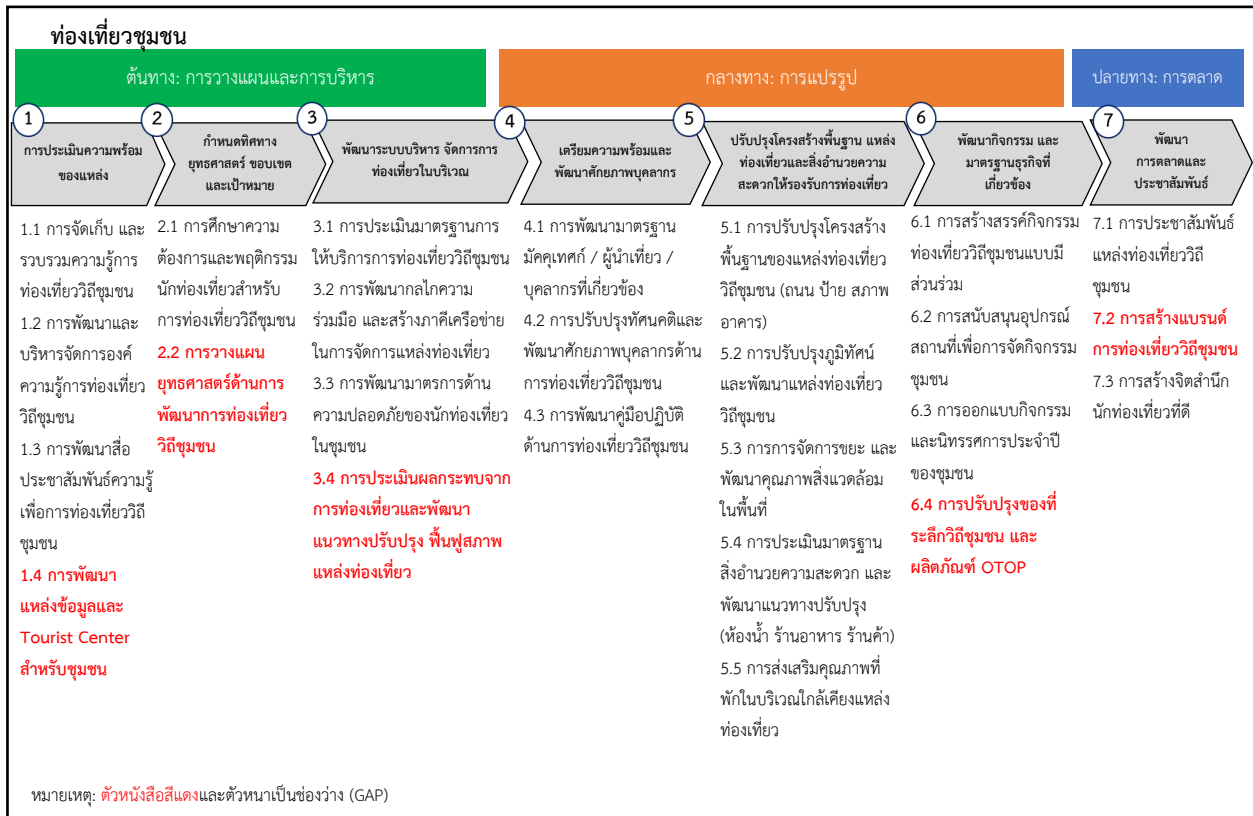
จากตารางข้างต้น สามารถสรุปข้อมูลที่เป็นตัวอย่างของข้อมูลของปัจจัยสู่ความสำเร็จที่มีโครงการมารองรับได้ ดังนี้

ตาราง 7 ตัวอย่างการระบุรายละเอียดปัจจัยสู่ความสำเร็จที่มีโครงการมารองรับ

ข้อต่อของห่วงโซ่มูลค่า และ CSF	ชื่อโครงการ	ผู้รับผิดชอบ	แนวคิดโครงการ
1.1 / 1.2 / 1.3	โครงการจัดเก็บและพัฒนาศักยภาพชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว	สนง.ท่องเที่ยวจังหวัด	สำรวจข้อมูลในชุมชน จัดเก็บข้อมูล พร้อมนำมาประชาสัมพันธ์และสื่อสารในรูปแบบของสิ่งพิมพ์ – อาหารถิ่น / วัฒนธรรม และประวัติบ้านท่านหนูฮัก
2.1	โครงการศึกษาพฤติกรรมด้านการท่องเที่ยวชุมชน	มหาวิทยาลัย...	สำรวจและศึกษาพฤติกรรมทางการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว ที่เดินทางมายังชุมชน
3.1	โครงการพัฒนามาตรฐานการให้บริการแหล่งท่องเที่ยวชุมชน	สนง.ท่องเที่ยวจังหวัด	ให้ความรู้ถึงแนวทางการให้บริการที่เป็นการพัฒนาองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวชุมชนที่เป็นมาตรฐาน

หลังจากที่มีการระบุปัจจัยสู่ความสำเร็จที่มีโครงการมารองรับตามกรอบตารางข้างต้นได้แล้ว ก็สามารถสรุปข้อมูลตามกรอบแนวคิดห่วงโซ่มูลค่าขึ้นมาได้ ซึ่งจะช่วยให้เห็นในภาพรวมห่วงโซ่มูลค่าของผลิตภัณฑ์ศักยภาพนั้นๆ ได้ว่าปัจจัยสู่ความสำเร็จข้อใดบ้างที่มีโครงการ หรือมีแนวทางการดำเนินงานสำคัญรองรับ และมีปัจจัยสู่ความสำเร็จข้อใดบ้างที่ยังคงเป็นช่องว่าง ที่ยังไม่มีโครงการมารองรับ หรือยังต้องการขยายผลการดำเนินงานเพิ่มเติม โดยสามารถแสดงผลตามกรอบของห่วงโซ่มูลค่าได้ตามตัวอย่างต่อไปนี้

แผนภาพ 11 ตัวอย่างการระบุช่องว่างของห่วงโซ่มูลค่า

การพัฒนาโครงการจากช่องว่างที่มี

เมื่อสามารถระบุปัจจัยสู่ความสำเร็จที่เป็นช่องว่าง (Gap) ได้แล้ว ก็จะต้องมีการพัฒนาโครงการหรือแนวทางการขับเคลื่อนที่จะสามารถตอบสนองต่อปัจจัยสู่ความสำเร็จที่เป็นช่องว่างนั้นได้ โดยสามารถจัดทำรายละเอียดของโครงการหรือแนวทางการดำเนินงานที่ตอบสนองต่อปัจจัยสู่ความสำเร็จที่เป็นช่องว่างตามกรอบตาราง และตัวอย่างดังต่อไปนี้

ตาราง 8 กรอบตารางข้อมูลการระบุโครงการรองรับปัจจัยสู่ความสำเร็จที่เป็นช่องว่าง

ข้อต่อของห่วงโซ่มูลค่า และปัจจัยสู่ความสำเร็จที่ยังเป็นช่องว่าง (Gap)	แนวทางการพัฒนา		
	ชื่อโครงการ	แนวคิดโครงการ	ผู้รับผิดชอบ / กลไกการทำงาน
ระบุ CSF ที่เป็นช่องว่าง	ชื่อโครงการ หรือ แนวทางการดำเนินงาน ที่ตอบสนองต่อ CSF ที่เป็นช่องว่าง	สรุปแนวคิดของโครงการ	ระบุผู้รับผิดชอบหลัก หรือ กลไกการทำงานของโครงการ (ถ้ามี)

ตาราง 9 ตัวอย่างการระบุโครงการรองรับปัจจัยสู่ความสำเร็จที่เป็นช่องว่าง

ข้อต่อของห่วงโซ่มูลค่า และปัจจัยสู่ความสำเร็จที่ยังเป็นช่องว่าง (Gap)	แนวทางการพัฒนา		
	ชื่อโครงการ	แนวคิดโครงการ	ผู้รับผิดชอบ / กลไกการทำงาน
1.4	โครงการพัฒนาศูนย์บริการด้านการท่องเที่ยว (Tourist Center)	พัฒนาแผนงานในการจัดตั้งศูนย์บริการด้านการท่องเที่ยว พร้อมกำหนดองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง	สนง.การท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด
2.2 / 3.4	โครงการศึกษา และจัดทำยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวชุมชน จังหวัดมุกดาหาร	ศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยว ศึกษาความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวชุมชนในพื้นที่ พร้อมจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน	สนง.การท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด
3.1	โครงการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการท่องเที่ยว	พัฒนาระบบฐานข้อมูลสำคัญของแหล่งท่องเที่ยว กำหนดแนวทาง การนำเสนอเรื่องราวและข้อมูลของสถานที่ พร้อมการพัฒนา Application รองรับการท่องเที่ยวของจังหวัด	สนง.การท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด

ทั้งนี้ หนึ่งโครงการหรือแนวทางการดำเนินงานที่พัฒนาขึ้นมา อาจตอบสนองหนึ่งปัจจัยสู่ความสำเร็จ หรือมากกว่าหนึ่งปัจจัยสู่ความสำเร็จก็ได้ ขึ้นอยู่กับแนวคิด และความครอบคลุมของโครงการที่มีการพัฒนาขึ้นมา

จากสรุปกรอบรายละเอียดของโครงการที่ตอบสนองต่อปัจจัยสู่ความสำเร็จข้างต้น ก็สามารถนำมา พัฒนารายละเอียดโครงการเพิ่มเติม เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผนโครงการ และจัดทำแบบของงบประมาณ ของโครงการต่อไป โดยมีกรอบแนวทางในการจัดทำรายละเอียดของแต่ละโครงการ ดังต่อไปนี้

ตาราง 10 กรอบแนวทางการจัดทำรายละเอียดของโครงการ²

ชื่อโครงการ: ระบุชื่อโครงการ
ที่มา / หลักการและเหตุผล: ระบุถึงหลักการและความสำคัญของโครงการ ถึงความจำเป็นในการพัฒนาโครงการ
สรุปแนวคิดโครงการ แนวคิดและกรอบรายละเอียดสำคัญของโครงการ
สรุปกิจกรรมสำคัญของโครงการ กิจกรรมสำคัญของโครงการ
กลไกการดำเนินงาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นำเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และรูปแบบการทำงาน / ความเชื่อมโยงในการทำงานร่วมกัน
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก: หน่วยงานรับผิดชอบหรือเจ้าของโครงการ
ผลลัพธ์: ผลกระทบที่คาดว่าจะได้รับ หรือเกิดขึ้นจากการดำเนินงานโครงการ
ผลผลิต: ผลผลิต หรือสิ่งที่จะได้รับจากการดำเนินกิจกรรมทั้งหมดของโครงการ
ตัวชี้วัดของโครงการ: แนวทางการประเมินผลสำเร็จของโครงการ

ตาราง 11 ขั้นตอนการดำเนินงานของโครงการ

ขั้นตอน	ระยะเวลา เริ่มต้น – สิ้นสุด	งบประมาณ	ทรัพยากรจำเป็น อื่นๆ	ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
ระบุขั้นตอนสำคัญของโครงการ	ระยะเวลาในการ ดำเนินงานของ ขั้นตอน	งบประมาณที่ต้องใช้ ในการดำเนิน ขั้นตอนนี้	ทรัพยากรที่ต้อง ใช้ นอกเหนือจาก เงินในการ ดำเนินงาน	ผู้รับผิดชอบ ในขั้นตอนนี้	

² รายละเอียดของโครงการนี้ เป็นเพียงตัวอย่างที่จัดทำขึ้นสำหรับคู่มือนี้เท่านั้น ไม่ใช่เป็นแบบฟอร์มอย่างเป็นทางการเพื่อการขอรับงบประมาณ

อย่างไรก็ตาม แนวทางของการพัฒนาโครงการขึ้นมา เพื่ออุดช่องว่างในการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามกรอบห่วงโซ่มูลค่านี้ เป็นการประเมินถึงสิ่งที่ต้องดำเนินการในปัจจุบันเท่านั้น ทั้งนี้ในการปฏิบัติงานจริงผู้บริหารในจังหวัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่จะต้องมีการพิจารณาร่วมกันถึงความเหมาะสมในการเลือกดำเนินโครงการใดโครงการหนึ่ง ตามสถานการณ์ และปัจจัยทั้งความเร่งด่วนของปัญหา ความพร้อมในการดำเนินการ หรือศักยภาพในการดำเนินโครงการในแต่ละจังหวัดต่อไป

สุดท้ายนี้ แนวคิดในเรื่องของผลิตภัณฑ์ศักยภาพ และห่วงโซ่มูลค่าในการขับเคลื่อนและบูรณาการงานของพื้นที่นั้น เป็นเพียงกรอบแนวคิดในการทำงาน ไม่ได้เป็นสิ่งที่ตายตัวที่จะต้องดำเนินงานตามแบบแผนนี้ตลอดผู้บริหาร และส่วนราชการในจังหวัดก็จะต้องมีการทบทวนรายละเอียดผลิตภัณฑ์ศักยภาพ ห่วงโซ่มูลค่า หรือโครงการที่กำหนดขึ้นมา หรือดำเนินการมาแล้วอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้แน่ใจได้ว่าแนวทางการขับเคลื่อนนั้นเหมาะสมกับสถานการณ์ หรือบริบทของพื้นที่อยู่เสมอ ตัวอย่างเช่น ในปัจจุบันจังหวัดอาจเลือกที่จะดำเนินงานในส่วนของการวิจัยพันธุ์ไปแล้ว แต่เมื่อเวลาผ่านไป จังหวัดก็อาจจะต้องกลับมาดำเนินงานในส่วนของการวิจัยพันธุ์อีกได้ หรือห่วงโซ่มูลค่าที่เคยกำหนดขึ้นมาไว้อาจล้าสมัย ไม่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ จังหวัดก็อาจจะต้องมีการทบทวนและปรับเปลี่ยน หรือแม้กระทั่งตัวผลิตภัณฑ์ศักยภาพเอง ที่ในอนาคตอาจจะมีสินค้าเกษตรชนิดใหม่ๆ หรือมีรูปแบบการท่องเที่ยวแบบใหม่ๆ เกิดขึ้นมา ที่จังหวัดอาจหยิบขึ้นมาเป็นตัวขับเคลื่อนเศรษฐกิจหลักก็เป็นไปได้เช่นกัน

2.2 ตัวอย่างเครื่องมือการวิเคราะห์ศักยภาพของจังหวัด

2.2.1 แนวคิดการเปรียบเทียบการพัฒนา (Benchmarking)

ตามหลักการแล้วการเปรียบเทียบ (Benchmarking) ที่นิยามโดย American Productivity and Quality Council (APQC) คือวิธีการในการวัดและเปรียบเทียบผลิตภัณฑ์ บริการ และวิธีการปฏิบัติกับองค์กรที่สามารถทำได้ดีกว่า เพื่อนำผลของการเปรียบเทียบมาใช้ ในการปรับปรุงองค์กรตนเอง เพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศ โดยมีประโยชน์ที่เกี่ยวข้อง 4 ประเด็นหลักด้วยกัน ได้แก่

1. UNDERSTANDING เป็นการสร้างความเข้าใจในหลักการ วิธีการ และผลที่จะได้รับขององค์กร และบุคลากรรวมถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมด
2. MIRROR & FUNCTION เป็นการสะท้อนภาพกระบวนการทั้งกระบวนการหลักและสนับสนุนขององค์กร ทำให้มองเห็นภาพโครงสร้างองค์กรภาพของกิจกรรมกระบวนการและข้อมูลในองค์กร ผังกระบวนการทางธุรกิจ (Business Process Mapping) การทำงานและหน้าที่ความรับผิดชอบในแต่ละบทบาท
3. TIME & ANALYSIS เมื่อทราบกระบวนการทางธุรกิจและกิจกรรมที่เชื่อมต่อกันในกระบวนการ แล้วการวิเคราะห์องค์ประกอบต่างๆ ที่ใช้ทั้งหมดในกิจกรรมทำให้สามารถสรุปได้ว่าจุดที่ควรปรับปรุงหรือพัฒนาให้ดีขึ้นนั้นอยู่ที่ใดในกระบวนการ
4. IMPROVEMENT เป็นการปรับปรุงองค์กรโดยนำเครื่องมือการพัฒนางานองค์กรต่างๆ มาใช้ เช่น เปรียบเทียบ (Benchmarking) โดยมองที่ประเด็นสำคัญ คือเราอยู่ที่ไหน? ใครเก่งที่สุด? เขาทำได้อย่างไร? และทำอย่างไรให้ดีกว่าเขา?

2.2.2 เครื่องมือการวัดระดับการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด (Province & Cluster Benchmarking)

จากแนวคิดในเรื่อง Benchmarking ดังกล่าว จึงมีการพัฒนาเครื่องมือที่จะใช้ในการวัดระดับการพัฒนาของจังหวัดและกลุ่มจังหวัดขึ้นมา ซึ่งเป็นความร่วมมือของกระทรวงมหาดไทย สำนักงานสถิติแห่งชาติ และสำนักงาน ก.พ.ร. โดยการวัดระดับดังกล่าวจะเป็นการประเมินเปรียบเทียบโดยใช้เครื่องมือวัดประเมินเพื่อบอกทิศทางและตรวจสอบการเปลี่ยนแปลง หรือบ่งชี้ความสำเร็จหรือสะท้อนผลการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดว่าประสบความสำเร็จหรือบรรลุเป้าหมายตามประเด็นยุทธศาสตร์ทั้งในระดับชาติ และ/หรือในระดับจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ซึ่งมุ่งก่อให้เกิดการพัฒนาที่สมดุลทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม มากน้อยเพียงใด เมื่อเทียบกับช่วงระยะตามเป้าหมายที่กำหนด โดยมีแนวทางในประเมิน 3 ส่วนหลัก ได้แก่

- การวัดระดับเชิงเปรียบเทียบ (Comparative Benchmarking): ประเมินเปรียบเทียบการพัฒนาในมิติต่างๆ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยจะเป็นการเปรียบเทียบระหว่างจังหวัด และระหว่างกลุ่มจังหวัด กับในระดับประเทศ

- การวัดระดับการพัฒนา (Competitive Benchmarking): ประเมินเปรียบเทียบผลการพัฒนาภายในของจังหวัด/กลุ่มจังหวัด กับการดำเนินงานที่ผ่านมาในอดีต ผ่านตัวชี้วัดในมิติต่างๆ
- การวัดระดับในประเด็นที่สำคัญ (Agenda Benchmarking): ประเมินเปรียบเทียบผลการพัฒนาของผลิตภัณฑ์หรือสินค้าและบริการ หรือประเด็นปัญหาสำคัญ ที่เป็นประเภทเดียวกันหรือเรื่องเดียวกันของจังหวัด/กลุ่มจังหวัด เช่น ประเด็นด้านข้าว ชยะ น้ำเสีย ป่าไม้ เป็นต้น

การใช้ประโยชน์ของข้อมูลระดับการพัฒนาจังหวัด

การนำแนวคิด Benchmarking มาปรับใช้กับการเปรียบเทียบการดำเนินงานของกลุ่มจังหวัด และจังหวัด ประกอบไปด้วย

- ประเมินสภาพปัจจุบัน = การตรวจสอบสภาพประจำปีของจังหวัด / กลุ่มจังหวัดในด้านต่างๆ
- ผลการวัดสภาพทั่วไปจะบ่งชี้ประเด็นสำคัญ = จุดแข็ง จุดอ่อน ของจังหวัด → ให้น้ำหนักของยุทธศาสตร์ได้อย่างไร
- จากประเด็นที่เป็นปัญหาหรือจุดอ่อน สามารถเปรียบเทียบกับจังหวัดที่มีค่าใกล้เคียงหรือทราบว่าจังหวัดไหนโดดเด่น เพื่อศึกษาแนวทางของจังหวัดนั้น หรือหาทางแก้ไขจุดอ่อนได้อย่างไร
- ช่วยประกอบการตัดสินใจในการจัดสรรงบประมาณของจังหวัดควรเน้นเรื่องอะไร

แนวทางการพัฒนาเครื่องมือตัวชี้วัดการพัฒนา

เครื่องมือวัดระดับการพัฒนากลุ่มจังหวัด และจังหวัดนั้นได้ถูกพัฒนาขึ้นโดยเป็นการใช้กรอบแนวคิดจากตัวชี้วัด และเครื่องมือการวัดระดับการพัฒนาจากต่างประเทศมาพัฒนา ไม่ว่าจะเป็น Korea Sustainable Development Index (KSDI) UN: Millennium Development Goals (MDG) UNDP: Human Achievement Index (HAI) IMD: Competitiveness Index พร้อมกับการอ้างอิงข้อมูลเชิงสถิติจากสำนักงานสถิติและสังคมแห่งชาติ และข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) มาพัฒนาร่วมกัน เพื่อจัดทำเป็นกรอบและประเด็นสำคัญของตัวชี้วัดต่างๆ

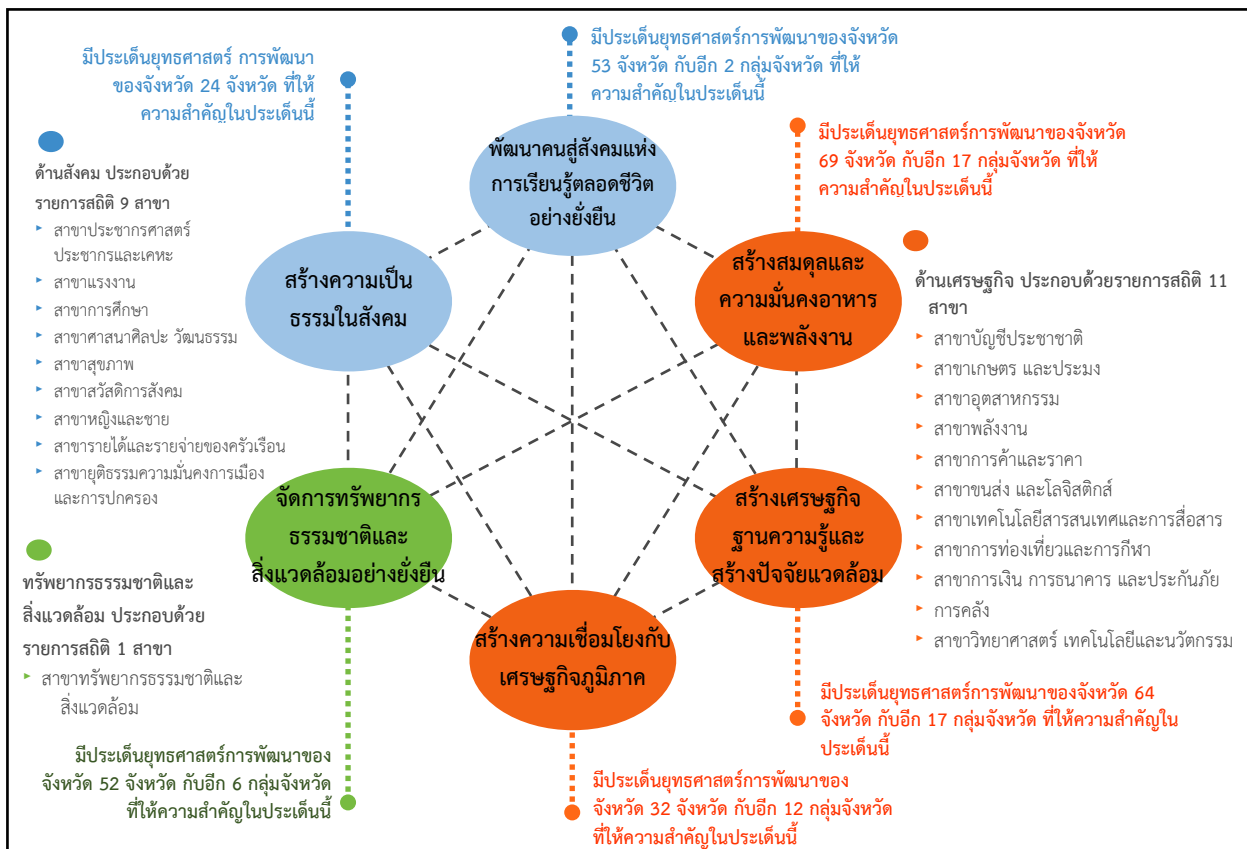
อย่างไรก็ตาม เนื่องจากเครื่องมือนี้ได้รับการพัฒนามาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2558 ซึ่งอยู่ในช่วงของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 จึงมีการพัฒนาตัวชี้วัดและกรอบแนวคิดการพัฒนาจากประเด็นยุทธศาสตร์ของแผนสภาพัฒน์ ฉบับที่ 11 เป็นสำคัญ ซึ่งสามารถกำหนดรายละเอียดตัวชี้วัดทั้งสิ้น 74 ตัวชี้วัด แบ่งตามประเด็นยุทธศาสตร์ ได้ดังนี้

- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1: การสร้างความเป็นธรรมในสังคม: 15 ตัวชี้วัด
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2: การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน: 19 ตัวชี้วัด
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3: ความเข้มแข็งภาคเกษตร ความมั่นคงของอาหาร และพลังงาน: 14 ตัวชี้วัด

- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4: การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน: 11 ตัวชี้วัด
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 6: การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน: 15 ตัวชี้วัด

ทั้งนี้ ตัวชี้วัดที่อยู่ภายใต้เครื่องมือการวัดระดับการพัฒนากลุ่มจังหวัด และจังหวัดนี้จะไม่มีการประเมินในส่วนที่เกี่ยวข้องกับประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 สร้างความเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจในภูมิภาค เนื่องจากไม่สามารถทำการเปรียบเทียบข้อมูลกับทุกจังหวัดได้ และในหลายจังหวัดไม่ได้ให้ความสำคัญในเรื่องนี้

แผนภาพ 12 กรอบแนวคิดการพัฒนาตัวชี้วัดตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11

เนื่องจากขณะนี้ ได้มีการประกาศใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 อย่างเป็นทางการแล้ว การประเมินและการวัดระดับการพัฒนาตามกรอบของแผนฯ 11 นั้น อาจไม่สะท้อนกับสถานการณ์และบริบทปัจจุบัน อย่างไรก็ตามหากพิจารณาเป็นรายตัวชี้วัด ยังพบว่าตัวชี้วัดเกือบทั้งหมดยังสามารถนำมาใช้ประเมินผลการพัฒนาของพื้นที่ได้เป็นอย่างดี โดยเครื่องมือการวัดระดับการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด (Province & Cluster Benchmarking) เป็นเครื่องมือที่พัฒนาโดยส่วนส่งเสริมการบริหารราชการจังหวัด สำนักพัฒนาและส่งเสริมการบริหารราชการจังหวัด สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย (สบจ. สป. มท.) การเข้าใช้ของหน่วยงานอื่นจะต้องติดต่อขอรหัสผู้ใช้ (User name/ Password) เพื่อเข้าใช้ระบบที่

<http://benchmark.moi.go.th/moibenchmarking>

2.3 การพัฒนาและเขียนโครงการ

นอกเหนือจากหลักการในการระบุผลิตภัณฑ์ศักยภาพ มาสู่การวิเคราะห์ช่องว่างตามกรอบห่วงโซ่มูลค่า จนนำมาสู่การพัฒนาแนวคิดโครงการสำคัญขึ้นมาแล้วนั้น สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งที่มีส่วนสำคัญในการช่วยขับเคลื่อนการพัฒนาของพื้นที่ได้เป็นอย่างดีคือการพัฒนาและเขียนโครงการที่เหมาะสม ซึ่งจะต้องให้ความสำคัญตั้งแต่หลักการของการพัฒนาโครงการ และแนวทางในการเขียนโครงการไปพร้อมๆ กัน

2.3.1 ความหมายของโครงการ

โครงการ (Project) หมายถึง แผนงานย่อยที่ประกอบด้วยกิจกรรมหลายกิจกรรม หรืองานหลายงาน ที่ระบุรายละเอียดชัดเจน หรือกล่าวได้ว่า โครงการ เป็นส่วนประกอบส่วนหนึ่งในการวางแผนพัฒนา ซึ่งช่วยให้เห็นภาพ และทิศทางการพัฒนา

แผนงานที่ปราศจากโครงการ ย่อมเป็นแผนงานที่ไม่สมบูรณ์ ไม่สามารถนำไปปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมได้ ดังนั้น โครงการจึงเป็นสิ่งที่ทำให้สามารถนำแผนปฏิบัติการสู่การปฏิบัติจริง เพื่อให้เกิดผล และบรรลุเป้าหมาย ตามที่ต้องการได้ และเป็นจุดเชื่อมโยงจากแผนงาน ไปสู่แผนเงิน และแผนคนด้วย

2.3.2 หลักการการพัฒนาโครงการแบบบูรณาการ

ภายใต้การขับเคลื่อนการพัฒนาของพื้นที่ผ่านกรอบแนวคิดของผลิตภัณฑ์ศักยภาพตามกรอบห่วงโซ่มูลค่า นั้น สิ่งสำคัญประการหนึ่งที่ต้องให้ความสำคัญเพื่อให้การขับเคลื่อนนั้นมีประสิทธิภาพ คือการบูรณาการระหว่างกัน อันจะส่งผลให้เกิดขับเคลื่อนไปในทิศทางเดียวกันทั้งหมดได้

ที่ผ่านมา นั้น การพัฒนาโครงการในการตอบสนองต่อผลิตภัณฑ์ศักยภาพนั้นอาจมีโครงการเกิดขึ้นมาได้หลากหลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นโครงการจากส่วนกลาง (Function) โครงการจากพื้นที่ (Area) หรือโครงการจากเอกชน (Private) ซึ่งโครงการเหล่านั้นส่วนใหญ่ล้วนเป็นโครงการที่อาจมีการดำเนินการแยกกัน หรือ ที่เรียกกันว่าเป็นการดำเนินงานแบบต่างคนต่างทำ (silo³) โดยที่ไม่ได้อ้างอิงหรือถึงแนวทางการเชื่อมโยงกับส่วนงานอื่นๆ แต่อย่างใด

เพื่อให้การขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ศักยภาพนี้มีประสิทธิภาพอย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น จึงจะต้องเริ่มเกิดการบูรณาการระหว่างกันระหว่างภาคส่วนต่างๆ เพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปรับโมเดลการทำงานที่สะท้อนถึงรูปแบบความร่วมมือระหว่างรัฐกับเอกชนที่มากขึ้น หรือที่เรียกกันว่า Public-Private Partnership (PPP)

³ “ไซโล” หมายถึง พฤติกรรมแยกส่วน ต่างหน่วย/ต่างสาขาวิชา ต่างทำ ไม่ทำงานร่วมกัน, GotoKnow โดย วิจารณ์ พานิช 4 กุมภาพันธ์ 2557

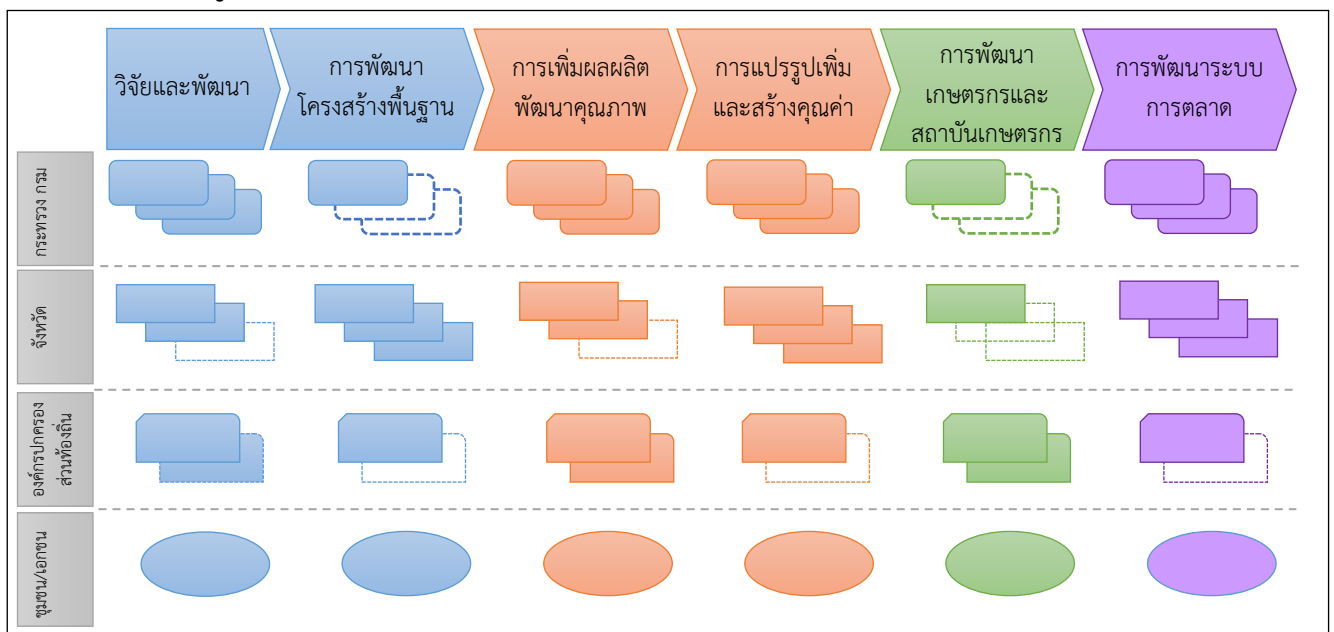
ตาราง 12 กรอบตัวอย่างรูปแบบการทำงานระหว่างรัฐและเอกชน

รูปแบบการดำเนินงาน	การลงทุนจากภาครัฐ	การลงทุนจากภาคเอกชน
รัฐลงทุนร่วมกับเอกชน	✓	✓
รัฐลงทุนเอง	✓	✗
เอกชนลงทุนเอง	✗	✓

ทั้งนี้ ในปัจจุบันพบว่ายังมีรูปแบบการดำเนินงานแบบประชารัฐ ที่มีภาคประชาสังคมเข้ามาเสริมร่วมกับภาครัฐ และเอกชน ก็ถือว่าเป็นอีกรูปแบบหนึ่งที่มีการพัฒนาขึ้นมาในการช่วยขับเคลื่อนงานในภาคส่วนต่างๆ ของประเทศอย่างแพร่หลายมากขึ้น อาทิ บริษัท ประชารัฐรักสามัคคี เป็นต้น

นอกจากรูปแบบการดำเนินงานแบบบูรณาการดังกล่าวแล้ว การพัฒนาโครงการที่ตอบสนองต่อแต่ละข้อต่อของห่วงโซ่มูลค่า และปัจจัยสู่ความสำเร็จก็ยังนับว่าเป็นแนวคิดพื้นฐานสำคัญที่จะช่วยในการขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ศักยภาพได้เป็นอย่างดีเช่นกัน โดยการขับเคลื่อนแบบบูรณาการที่สามารถเกิดขึ้นได้นั้น อาจเกิดจากการแบ่งโครงการตามบทบาทหน้าที่ที่หน่วยงานนั้นๆ รับผิดชอบได้ ซึ่งจะช่วยให้เห็นความเชื่อมโยงของการทำงานระหว่างกันขึ้นมาได้ ดังตัวอย่างในแผนภาพ 13 ที่แสดงให้เห็นถึงแนวคิดการวางโครงการตามข้อต่อของห่วงโซ่มูลค่า ในขณะเดียวกันมีการแบ่งบทบาทการทำงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจน ซึ่งท้ายที่สุดแล้วจะช่วยให้เห็นภาพรวมการขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ศักยภาพตามห่วงโซ่มูลค่าของหน่วยงานต่างๆ ได้อย่างชัดเจน

แผนภาพ 13 กรอบแนวคิดการกำหนดโครงการแบบบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตลอดห่วงโซ่มูลค่า

2.3.3 กรอบแนวคิดของการพัฒนาโครงการ

การพัฒนาโครงการที่มีประสิทธิภาพและสามารถนำไปสู่ผลลัพธ์ได้อย่างเป็นรูปธรรมในพื้นที่นั้น จะต้องพิจารณาประเด็นสำคัญอยู่ 3 เรื่องใหญ่ๆ ด้วยกัน ได้แก่

1. ความสอดคล้องเชื่อมโยงกับนโยบาย และตอบสนองความต้องการในพื้นที่: ให้ความสำคัญกับความสอดคล้องระหว่างโครงการกับยุทธศาสตร์ / แผนงานในระดับต่างๆ ซึ่งจะสะท้อนความเร่งด่วนในพื้นที่สำคัญ ที่รัฐบาลให้ความสำคัญรวมถึงความเชื่อมโยงกับการดำเนินงานในปีก่อนๆ โดยมีประเด็นย่อยที่ต้องพิจารณา อาทิ ความเร่งด่วน (Urgency) การเชื่อมโยง (Integration) ความต้องการของพื้นที่ (Local Demand) มีส่วนในการพัฒนาเศรษฐกิจ และแก้ปัญหา/อุดช่องว่างทางเศรษฐกิจ
2. คุณภาพโครงการ: พิจารณาตั้งแต่ความชัดเจนของวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการดำเนินงาน ลักษณะของกิจกรรมความเหมาะสม และความคุ้มค่าในการสนับสนุนงบประมาณ โดยโครงการที่พัฒนาขึ้นมาจะต้องมีทั้งผลผลิต/ผลลัพธ์ (Result) และผลกระทบ (Potential Impact) ที่อาจเกิดขึ้น
3. ความพร้อมและความเป็นไปได้ในการดำเนินงาน: มุ่งเน้นการพิจารณาความสามารถความเหมาะสมของหน่วยงาน ทั้งในประเด็นในด้านของความเป็นไปได้ (Actionable) ของโครงการ และความพร้อมของหน่วยงาน (Readiness) อีกทั้งยังพิจารณาความสามารถในการต่อยอดโครงการหลังจากได้รับงบประมาณ และการบูรณาการการทำงานกับพื้นที่เป้าหมาย

2.3.4 หลักการเขียนโครงการ

ก่อนที่จะมีการพัฒนาและเขียนโครงการในการขับเคลื่อนพื้นที่ขึ้นมานั้น ควรจะต้องให้แน่ใจได้ว่าโครงการที่จะดำเนินการนั้นสร้างประโยชน์หรือแก้ปัญหาในพื้นที่ได้อย่างเหมาะสม ดังนั้นหน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบที่เกี่ยวข้องจึงจะต้องศึกษาสภาพแวดล้อมของปัญหาให้ได้ จากนั้นกำหนดประเด็นที่ต้องการจะแก้ไข พร้อมกับแนวทางการแก้ไขที่ชัดเจน ซึ่งจะช่วยให้โครงการที่พัฒนาขึ้นมานั้นสามารถตอบสนองความต้องการ หรือแก้ปัญหาในพื้นที่ได้อย่างตรงจุด มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลอย่างเหมาะสม

ทั้งนี้ เมื่อมีการวางแนวทางของโครงการได้อย่างเหมาะสมแล้ว จึงเริ่มดำเนินการพัฒนาและเขียนโครงการในลำดับถัดมา โดยโครงการที่ดีควรจะต้องมีองค์ประกอบ ดังต่อไปนี้

1. สามารถตอบสนองความต้องการ หรือแก้ปัญหาของหน่วยงานได้
2. มีวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่ชัดเจน สามารถดำเนินงาน และปฏิบัติได้
3. รายละเอียดของโครงการ ต้องสอดคล้อง และสัมพันธ์กัน ตั้งแต่ประเด็นแรก ถึงประเด็นสุดท้าย (วัตถุประสงค์ ของโครงการต้องสอดคล้องกับหลักการ และเหตุผล วิธีการดำเนินงานต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เป็นต้น)

4. รายละเอียดโครงการ สามารถเข้าใจได้ง่าย มีการใช้ภาษาที่เข้าใจกันทั่วไป สะดวกต่อการดำเนินงานตามโครงการ
5. สามารถนำไปปฏิบัติได้ โดยจะต้องสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ของหน่วยงาน และสามารถติดตามประเมินผลได้
6. โครงการต้องกำหนดขึ้น จากข้อมูลที่เป็นจริง และเป็นข้อมูลที่ได้รับการวิเคราะห์อย่างรอบคอบ
7. โครงการต้องได้รับการสนับสนุนในด้านทรัพยากร และการบริหารอย่างเหมาะสม
8. โครงการต้องมีระยะเวลาในการดำเนินงาน ต้องระบุถึงวัน เวลาที่เริ่มต้น และสิ้นสุดโครงการ

นอกจากนี้ ยังสามารถใช้กรอบแนวคิด SMART ในการพัฒนาและเขียนโครงการที่เหมาะสมได้ โดยมีรายละเอียด

- **Sensible and Specific** คือ ต้องมีความเป็นไปได้และมีความเฉพาะเจาะจงในการดำเนินการโครงการ
- **Measurable** คือ ต้องสามารถวัดและประเมินผลระดับของความสำเร็จได้
- **Attainable** คือ ต้องระบุถึงการกระทำที่สามารถปฏิบัติได้มิใช่สิ่งเพ้อฝัน
- **Reasonable and Realistic** คือ ต้องระบุให้มีความเป็นเหตุเป็นผลและสอดคล้องกับความเป็นจริง
- **Time** คือ ต้องมีการกำหนดขอบเขตของเวลาที่จะกระทำให้สำเร็จได้อย่างชัดเจน

2.3.5 หัวข้อการเขียนโครงการ

ในการพัฒนาและเขียนโครงการ ได้มีการกำหนดหัวข้อและแบบฟอร์มในการเขียนโครงการขึ้นมา เพื่อให้หน่วยงาน หรือผู้รับผิดชอบใช้เป็นมาตรฐานในการนำเสนอรายละเอียดและแนวคิดของโครงการที่ต้องการพัฒนาขึ้นมา ซึ่งประกอบไปด้วยหัวข้อสำคัญ ดังนี้

1. **ชื่อโครงการ:** ต้องมีความชัดเจน เหมาะสม เฉพาะเจาะจง กระชับรัดกุม และสื่อความหมายได้อย่างชัดเจน โดยชื่อโครงการจะบอกให้ทราบว่าจะทำสิ่งใดบ้าง โครงการที่จัดทำขึ้นนั้นเพื่ออะไร โดยทั่วไปจะต้องแสดงลักษณะงานที่ต้องปฏิบัติ ลักษณะเฉพาะของโครงการ และจุดมุ่งหมายของโครงการ
2. **ความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ (ประเทศ / หน่วยงาน):** ระบุความเชื่อมโยงของโครงการ กับประเด็นยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เห็นว่าโครงการที่ทำอยู่ภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ เพื่อเป็นการแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของโครงการ ว่าสามารถสนับสนุน และสอดคล้องกับนโยบายและประเด็นยุทธศาสตร์นั้นได้มากน้อยเพียงใด

3. **หลักการและเหตุผล:** ระบุถึงปัญหา และความจำเป็นในการจัดทำและดำเนินโครงการ ซึ่งอาจประกอบด้วยประเด็นย่อย ดังนี้
 - ที่มา: จุดริเริ่มของโครงการ เช่น นโยบาย แผนงาน ความต้องการของประชาชน ระบุเหตุผล และข้อมูลที่เกี่ยวข้องสนับสนุนการจัดทำโครงการ เป็นต้น
 - สภาพปัญหา: ระบุสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน หรือแนวโน้มในอนาคต
 - ความเร่งด่วน: ความเร่งด่วนของการดำเนินการ หากไม่ได้รับการแก้ไข จะส่งผลกระทบอย่างไร
4. **วัตถุประสงค์:** ระบุเจตจำนงในการดำเนินโครงการ โดยจะต้องแสดงให้เห็นผลที่ต้องการบรรลุ อย่างเป็นรูปธรรม วัตถุประสงค์จะเป็นตัวกำกับกิจกรรม และแนวทางการดำเนินงานของโครงการ อย่างไรก็ดี การเขียนวัตถุประสงค์ที่ดี ยังต้องพิจารณา:
 - ใช้คำกริยาที่แสดงถึงความตั้งใจจริง เช่น เพื่อเพิ่ม... เพื่อลด... เพื่อส่งเสริม... เพื่อปรับปรุง... เพื่อขยาย... เพื่อรณรงค์... เพื่อเผยแพร่... เป็นต้น
 - ระบุผลผลิต (Output) หรือระบุผลลัพธ์ (Outcome) ที่ต้องการให้เกิดขึ้นเพียงประการเดียว ในวัตถุประสงค์หนึ่งข้อ ถ้าเขียนวัตถุประสงค์ไว้หลายข้อ ข้อใดทำไม่สำเร็จ เราสามารถ ประเมินผลได้ ซึ่งอาจกำหนดเป็นวัตถุประสงค์หลัก 1 ข้อ และวัตถุประสงค์รอง 1-2 ข้อ โดยมีเงื่อนไขว่า
 - ถ้าบรรลุวัตถุประสงค์หลัก ไม่บรรลุวัตถุประสงค์รอง ควรทำต่อไป
 - ถ้าบรรลุวัตถุประสงค์รอง ไม่บรรลุวัตถุประสงค์หลัก อาจยุติโครงการ
5. **ประโยชน์ที่ได้รับ:** ผลที่คาดว่าจะได้จากการดำเนินงาน ไม่ใช่ คัดลอกวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมาย มาใส่
6. **กลุ่มเป้าหมาย:** ผู้รับบริการที่จะทำให้โครงการบรรลุผล หรือผู้ที่ได้รับผลประโยชน์ทางตรงจากโครงการ (กลุ่ม จำนวน)
7. **สถานที่ดำเนินการ:** ระบุสถานที่ หรือที่ตั้งในการดำเนินโครงการ
8. **วิธีการดำเนินการ:** การระบุขั้นตอนการดำเนินการตามลำดับก่อนหลัง เพื่อใช้ปฏิบัติให้บรรลุตาม วัตถุประสงค์ของโครงการ โดยแยกเป็นกิจกรรมย่อยหลายกิจกรรม ซึ่งจะแสดงให้เห็นอย่างชัดเจน ตั้งแต่ต้นจนจบกระบวนการ ว่ามีกิจกรรมใดที่ต้องทำบ้าง
 - กรณีโครงการมีความซับซ้อน อาจต้องมีการเขียนอธิบายวิธีการดำเนินงานอย่างละเอียด ก่อนที่จะมีการระบุขั้นตอนด้วย Gantt chart เนื่องจากการเขียนใน Gantt Chart อาจสั้นเกินไป ไม่สามารถระบุเนื้อหาทั้งหมดได้
 - เป็นการให้รายละเอียดขั้นตอนการปฏิบัติ แยกเป็นกิจกรรมย่อยเหมือน Gantt chart แต่อธิบายลงลึกเพื่อให้เข้าใจกิจกรรมย่อยๆ นั้นชัดเจนมากขึ้น

9. **ขั้นตอนและระยะเวลาในการดำเนินโครงการ (แผนปฏิบัติงาน):** แสดงขั้นตอนของกิจกรรมในการดำเนินโครงการอย่างละเอียด ตั้งแต่เริ่ม จนถึงสิ้นสุดโครงการ โดยระบุระยะเวลาในการดำเนินการในแต่ละขั้นตอนอย่างละเอียด
- ระยะเวลาของโครงการ: ระบุระยะเวลาในการดำเนินงานทั้งหมดของโครงการ (ตั้งแต่เริ่ม จนถึง สิ้นสุด)
 - ขั้นตอนในการดำเนินโครงการ: ขั้นตอน / กิจกรรม และระยะเวลาในแต่ละส่วน

ตาราง 13 ตัวอย่างกรอบการจัดทำตารางขั้นตอนและระยะเวลา (Gantt Chart)

กิจกรรม	ระยะเวลา																															
	เดือนที่ 1				เดือนที่ 2				เดือนที่ 3				เดือนที่ 4				เดือนที่ 5				เดือนที่ 6				เดือนที่ 7				เดือนที่ 8			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
1. xxx																																
1.1 xxx																																
- xxx																																
- xxx																																
1.2 xxx																																
2. xxx																																
2.1 xxx																																
2.2 xxx																																
3. xxx																																
3.1 xxx																																

10. **ผลผลิต / ผลลัพธ์การดำเนินโครงการ**

- ผลผลิต (Output): กิจกรรม หรือผลที่ได้จากการดำเนินกิจกรรมในโครงการ เช่น จำนวนครั้งของการสัมมนา หรือกิจกรรม
- ผลลัพธ์ (Outcome): ผลหรือประโยชน์ที่ได้รับจากผลผลิตของโครงการ หรือจากภาพรวมของการดำเนินโครงการทั้งหมด เช่น ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจ สังคม เป็นต้น

11. **ตัวชี้วัดของโครงการ:** การกำหนดแนวทางการวัดผลสำเร็จของโครงการ โดยในการกำหนดตัวชี้วัดอาจใช้กรอบแนวคิด VARS มาเป็นตัวกำหนดได้ ซึ่งประกอบไปด้วย ความสมเหตุสมผล(ที่อธิบายได้): Validity ความมีอยู่ของข้อมูล: Availability of Data ความเชื่อถือได้ของข้อมูล: Reliability of Data ความเคลื่อนไหวต่อการเปลี่ยนแปลง: Sensitivity

12. งบประมาณ:

- วงเงินงบประมาณ: งบประมาณในภาพรวมของโครงการ
- แผนการใช้จ่ายงบประมาณ: ระบุหมวดค่าใช้จ่าย (ค่าบุคลากร ค่ากิจกรรม ค่าบริหารจัดการ ค่าลงทุน เป็นต้น) และประมาณการรายจ่ายในแต่ละช่วงเวลาของโครงการ
- ทรัพยากรอื่นๆที่จำเป็น: ระบุทรัพยากรอื่นๆ นอกเหนือจากงบประมาณ ต่อการดำเนินการโครงการ

ทั้งนี้ ในการกำหนดและใช้จ่ายงบประมาณของโครงการ จะต้องอ้างอิงตามหลักการต่อไปนี้

- ความประหยัด (Economy) การเสนองบประมาณโครงการจะต้องเป็นไปโดยมีความประหยัด ใช้ทรัพยากรทุกอย่างให้คุ้มค่าที่สุด และได้คุณภาพของผลงานดีที่สุด
- ความมีประสิทธิภาพ (Efficiency) โครงการทุกโครงการจะต้องมีคุณค่าเป็นที่ยอมรับ และทุกคนมีความพึงพอใจในผลงานที่เกิดขึ้น โดยใช้ทรัพยากรน้อยที่สุด ประหยัดที่สุด และได้รับผลตอบแทนคุ้มค่า
- ความมีประสิทธิภาพ (Effectiveness) โครงการทุกโครงการจะต้องดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ นำผลที่เกิดขึ้นเทียบกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หากได้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ก็ถือว่ามีประสิทธิภาพ
- ความยุติธรรม (Equity) การจัดสรรทรัพยากรทุกชนิด หรือการใช้จ่ายทรัพยากร จะต้องเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เพื่อให้ทุกฝ่ายปฏิบัติงานได้อย่างต่อเนื่อง คล่องตัว และมีประสิทธิภาพ สูงสุด

13. ผู้รับผิดชอบโครงการ: หน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการ ในการจัดทำโครงการนั้นๆ โดยตรง เพื่อสะดวกต่อการติดตามและประเมินผลโครงการ
14. ผู้ที่เกี่ยวข้องที่อาจได้รับผลกระทบ: ระบุบุคคล หรือกลุ่มบุคคล ที่ได้รับผลกระทบต่อการดำเนินโครงการ ทั้งในด้านบวก และด้านลบ พร้อมแนวทางการบริหารจัดการผู้ที่เกี่ยวข้องดังกล่าว
15. โครงการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง: ระบุความเชื่อมโยงของโครงการที่ดำเนินการ กับโครงการอื่นๆ ที่มีอยู่ทั้งภายใน หรือภายนอกหน่วยงาน

16. อื่นๆ:

- ความพร้อมในการดำเนินงาน: การประเมินความพร้อมของพื้นที่ บุคลากร หรือเครื่องมือในการดำเนินโครงการ หากไม่พร้อม อาจจะต้องมีการกำหนดแผนงาน หรือแนวทางในการจัดการเพิ่มเติม
- วิธีการบริหารจัดการหลังแล้วเสร็จ: การกำหนดแนวทางในการดำเนินงาน เพื่อสร้างความยั่งยืนให้กับโครงการ หรือการติดตามผลของโครงการเมื่อดำเนินการแล้วเสร็จ

- ปัญหา อุปสรรค หรือข้อจำกัดที่อาจเกิดขึ้น: การคาดการณ์ถึงปัญหา อุปสรรค หรือข้อจำกัดอื่นๆ ที่อาจเกิดขึ้นในการดำเนินโครงการ เพื่อที่จะหาแนวทางในการจัดการกับปัญหาเหล่านั้น

ตาราง 14 แบบสรุปโครงการแบบย่อ

ชื่อโครงการ	ชื่อโครงการอะไร (ควรสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ แนวคิด และกิจกรรมที่ดำเนินการ)
ความสำคัญของโครงการ / หลักการและเหตุผล	อะไรคือที่มาที่ไป หลักการและเหตุผลของโครงการ
วัตถุประสงค์ของโครงการ	อะไรคือวัตถุประสงค์ของโครงการ
แนวคิดภาพรวมของโครงการ	แนวคิดของโครงการคืออะไร
กิจกรรมสำคัญ / แผนดำเนินงาน /โครงการ	อะไรคือกิจกรรมที่สำคัญของโครงการ และระยะเวลาที่ต้องใช้ (นำเสนอรูปแบบของ Gantt chart)
ผลผลิตและผลลัพธ์ของโครงการ	ผลผลิต และผลลัพธ์ของโครงการนี้คืออะไร
ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ	ตัวชี้วัดที่จะบ่งบอกว่าโครงการนี้บรรลุผลผลิต และผลลัพธ์คืออะไร
ความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์และความพร้อมของโครงการ	โครงการนี้มีความเชื่อมโยงและสัมพันธ์กับยุทธศาสตร์เป้าประสงค์ใด (ทั้งในระดับกระทรวง กรม กลุ่มจังหวัด และจังหวัด)
ผู้รับผิดชอบ	ใครคือผู้จัดการโครงการ (project manager) และใครที่เกี่ยวข้อง
ทรัพยากรที่ต้องใช้	นอกเหนือจากงบประมาณแล้ว โครงการนี้ต้องใช้ทรัพยากรใดเพิ่มเติมอีกบ้าง
งบประมาณ	งบประมาณของโครงการนี้ เท่ากับเท่าไร

2.3.6 ตัวอย่างการเขียนโครงการ

โครงการพัฒนาข้าวหอมมะลินิรภัยสู่ตลาดโลก

แผนการบริหารราชการแผ่นดิน: ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุลและแข่งขันได้

แผนปฏิบัติราชการ 4 ปี: ยุทธศาสตร์การพัฒนาข้าวหอมมะลิส่งออกสู่ตลาดโลก

ตัวชี้วัด: ร้อยละ หรือ รายได้สุทธิของการส่งออกข้าวหอมมะลินิรภัยเพิ่มขึ้น

เป้าหมาย: 50%

ความสำคัญ หลักการ และเหตุผล

ปัจจุบันแนวโน้มความต้องการของตลาดโลก มุ่งเน้นการผลิตอาหารหรือผลิตภัณฑ์ทางอาหารที่มีสุขภาพดีที่ดีต่อคุณภาพชีวิตเป็นสำคัญ ในความต้องการดังกล่าวการพัฒนาการผลิตข้าวหอมมะลินิรภัยให้เป็นสินค้าสำคัญของไทย นับเป็นการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ให้สูงขึ้น (Value Chain) และมีคุณลักษณะตรงตาม Food Safety และความต้องการของตลาดผู้บริโภคระดับสากล และเนื่องจากได้มีโครงการนำร่องของการผลิตข้าวหอมมะลินิรภัยที่จังหวัด ก และจังหวัด ข โดยอาศัยความร่วมมือระหว่างภาคเอกชนกับหน่วยงานวิชาการ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และสามารถพัฒนาข้าวหอมมะลินิรภัยจำหน่ายในต่างประเทศ จึงเห็นควรตั้งศูนย์ประสานงานเครือข่าย เพื่อส่งเสริมให้มีการเพาะปลูกกันอย่างกว้างขวางขึ้นในภาคเหนือตอนบน เป็นการช่วยลดมลภาวะ สร้างความปลอดภัยต่อผู้บริโภคและสนองความต้องการของตลาดโลก

วัตถุประสงค์โครงการ

- 3.1 เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจและความสามารถผลิตข้าวหอมมะลินิรภัยส่งออกได้ในระดับมาตรฐานสากล
- 3.2 เพื่อสร้างเครือข่ายการเป็นศูนย์กลางในภาคเหนือตอนบน เพื่อการผลิตข้าวหอมมะลินิรภัยสู่ตลาดโลก
- 3.3 เพื่อสร้างองค์การประสานงานระหว่างผู้ผลิตข้าวหอมมะลินิรภัยและผู้ให้การรับรองมาตรฐานสากล

ตาราง 15 ขอบเขตและกระบวนการที่สำคัญ

	ขอบเขตโครงการ
กลุ่มผู้รับบริการเป้าหมาย	เกษตรกรปลูกข้าวอย่างน้อย 300 ราย
พื้นที่ทางภูมิศาสตร์เป้าหมาย	ทุกจังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน

ตาราง 16 ขั้นตอนและกระบวนการในการดำเนินงาน

กิจกรรม	เดือนที่ 1				เดือนที่ 2				เดือนที่ 3				เดือนที่ ...			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
1 การพัฒนาโครงการ	■	■	■													
2 การขออนุมัติโครงการต่อคณะกรรมการกลุ่มจังหวัด		■	■	■												
3 การก่อตั้งศูนย์ประสานงานฯ					■	■	■	■								
4 การประชาสัมพันธ์และรับเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ					■	■	■	■								
5 การถ่ายทอดความรู้ให้กับกลุ่มเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ							■	■	■	■	■	■				
6 เกษตรกรปลูกข้าวโดยมีทีมวิชาการให้คำปรึกษาเป็นระยะตามช่วงเวลาของฤดูปลูกข้าว													■	■	■	
7 การประสานงานกับองค์กรต่างประเทศเพื่อขอรับรองมาตรฐาน														■	■	■
8 การประเมินผลโครงการ							■	■			■	■			■	■

ตาราง 17 ผลผลิต และผลลัพธ์ของโครงการระดับจังหวัด

ผลผลิตของโครงการระดับจังหวัด	ผลลัพธ์ของโครงการระดับจังหวัด
ก่อตั้งศูนย์ประสานงานฯ	มีจุดเชื่อมโยงระหว่างเกษตรกรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
เกษตรกรมีความรู้ในการปลูกข้าวหอมมะลินิตพิเศษ	เกษตรกรมีความสามารถในการปลูกข้าวหอมมะลินิตพิเศษ
องค์กรต่างประเทศให้การรับรองมาตรฐานสากล	ข้าวหอมมะลินิตพิเศษสามารถส่งออกสู่ตลาดต่างประเทศได้

ตาราง 18 ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ

ผลผลิตของโครงการระดับจังหวัด	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	ระยะเวลา
ก่อตั้งศูนย์ประสานงานฯ	ความสำเร็จในการจัดตั้งศูนย์ฯ	1 ศูนย์	เดือน มิ.ย. 48
เกษตรกรมีความรู้ในการปลูกข้าวหอมมะลิอินทรีย์และเป็นเครือข่าย	จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้	ไม่น้อยกว่า 300 ราย	เดือน มิ.ย. 48
องค์กรต่างประเทศให้การรับรองมาตรฐานสากล	องค์กรต่างประเทศให้การรับรองมาตรฐาน	เดือน พ.ย. – ธ.ค. 48	
เกษตรกรมีความสามารถในการปลูกข้าวหอมมะลิอินทรีย์	ปริมาณข้าวหอมมะลินิตพิเศษที่ปลูกได้	3,600 ตัน	เดือน พ.ย. 48
ข้าวหอมมะลินิตพิเศษสามารถส่งออกสู่ตลาดต่างประเทศได้	- ปริมาณข้าวหอมมะลินิตพิเศษที่สามารถส่งออกได้ - รายได้ของเกษตรกรที่เพิ่มขึ้น	3,600 ตัน 36,000 บาท ต่อไร่ ต่อปี	เดือน ก.พ. 49

ตาราง 19 ความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ และความพร้อมของโครงการ

สัมพันธหรือเชื่อมโยงต่อ	เหตุผลและรายละเอียด
โครงการหลัก ที่ส่งผลต่อการบรรลุค่าเป้าหมาย ภายใต้ตัวชี้วัดของยุทธศาสตร์ระดับกลุ่มจังหวัด	<u>ตัวชี้วัด</u> ได้ศูนย์ประสานงานฯ ข้าวหอมมะลิอินทรีย์ <u>ค่าเป้าหมาย</u> 1 แห่ง <u>เป้าประสงค์</u> เป็นศูนย์ประสานทางวิชาการและการส่งออก <u>ประเด็นยุทธศาสตร์</u> ปรับตัวเพื่อเพิ่มมูลค่าฐานเศรษฐกิจเดิม โดยการปรับเปลี่ยนวิธีการผลิตทางด้านการเกษตรให้มีคุณภาพที่ตรงกับความต้องการของผู้บริโภคและของตลาดโลก
โครงการสนับสนุน ที่ส่งผลต่อการบรรลุค่าเป้าหมาย ภายใต้ตัวชี้วัด ของแผนบริหารราชการแผ่นดิน	<u>ตัวชี้วัด</u> 1. มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวม 2. มูลค่าการส่งออก <u>ค่าเป้าหมาย</u> 1. XXX 2. เกษตรกรมีรายได้ 180,000 /ราย/ปี <u>เป้าประสงค์</u> เพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตรและรายได้เกษตรกร <u>ประเด็นยุทธศาสตร์</u> การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุลและแข่งขันได้ (03-10-043)

ความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ และความพร้อมของโครงการ (ต่อ)

- ☒ ดำเนินการได้ทันที
- ☐ อยู่ในระหว่างเตรียมความพร้อม
- ความพร้อมของพื้นที่ดำเนินการ

☒ มีแล้ว และได้รับอนุญาตให้ใช้ได้ตามกฎหมาย
 ☒ ต้องจัดหาใหม่
 - ความพร้อมของรูปแบบรายการ

☒ มีและสมบูรณ์
 ☐ มี แต่ยังไม่สมบูรณ์
 ☐ ไม่มี
 - ความพร้อมของการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อม

☒ ไม่กระทบ
 ☐ ผ่านคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมฯ แล้ว
 ☐ ยังไม่ผ่าน
 - ความพร้อมของบุคลากร เครื่องมือ และเทคนิค

☒ สูง
 ☐ ปานกลาง
 ☐ ต่ำ
 - การศึกษาโครงการเบื้องต้น

☐ ไม่ต้องมี เพราะ
 ☒ มีแล้ว
 ☐ ยังไม่มี เพราะ

ตาราง 20 ผู้รับผิดชอบโครงการ

ตำแหน่งในโครงการ	ชื่อบุคคล	บทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบ
ที่ปรึกษาโครงการ	ผู้ว่าราชการจังหวัดหัวหน้ากลุ่มจังหวัด	อนุมัติ ให้การสนับสนุนโครงการ รวมทั้งเป็นที่ปรึกษาของโครงการ
หัวหน้าโครงการ	ผศ.ดร. ก มหาวิทยาลัย ก	ผู้ที่รับผิดชอบในการผลักดันให้โครงการประสบความสำเร็จ และดูแลบริหารโครงการโดยรวม พร้อมทั้งทำหน้าที่พัฒนาความรู้ถ่ายทอดวิชาการ และ ติดต่อองค์กรต่างประเทศ
เจ้าหน้าที่โครงการ	อาจารย์ ก	-ติดต่อองค์กรต่างประเทศเพื่อขอการรับรองมาตรฐาน พร้อมทั้งพัฒนาองค์ความรู้
	-นักวิชาการจากมหาวิทยาลัย ก -นักวิชาการจากกรมวิชาการเกษตรในพื้นที่ -เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่	-วิทยากรถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกร

ตำแหน่งในโครงการ	ชื่อบุคคล	บทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบ
	- ผศ.ดร. ก ร่วมกับ รอง ผวจ. และนายอำเภอในพื้นที่ - จนท.ของสำนักงานเกษตรจังหวัดและอำเภอ - ประธานเครือข่ายและกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่	- ประสานงานโครงการ

ตาราง 21 ทรัพยากรที่ต้องใช้

ทรัพยากรที่ต้องใช้	แหล่งที่มาของทรัพยากร
งบประมาณ 2.6 ล้านบาท	งบบูรณาการ
บุคลากรทางวิชาการของมหาวิทยาลัย ก	จัดจ้างจากมหาวิทยาลัย ก
บุคลากรร่วมสนับสนุนของหน่วยงานในจังหวัดเป้าหมาย	สำนักงาน/หน่วยงานในกลุ่มจังหวัดที่เกี่ยวข้อง
ผู้เชี่ยวชาญจากองค์กรรับรองมาตรฐาน	หน่วยงาน/องค์กรรับรองมาตรฐานจากต่างประเทศ

ตาราง 22 งบประมาณและประมาณการณั้กระแสเงินสด

- โครงการนี้ใช้งบประมาณทั้งหมด 2.6 ล้านบาท

ประเด็นยุทธศาสตร์แผน งบประมาณ แผนการใช้จ่าย งบประมาณ/จังหวัด	รวมทั้งสิ้น		ไตรมาส 1 (ต.ค. – ธ.ค.)		ไตรมาส 2 (ม.ค. – มี.ค.)		ไตรมาส 3 (เม.ย. – มิ.ย.)		ไตรมาส 4 (ก.ค. – ก.ย.)	
	แผน	ผล	แผน	ผล	แผน	ผล	แผน	ผล	แผน	ผล
ประเด็น ยุทธศาสตร์.....										
1. แผนการปฏิบัติงาน										
1.1 ตัวชี้วัด.....										
1.2 ตัวชี้วัด.....										
.....										
.....										
2. แผนการใช้จ่ายงบประมาณ										
2.1 เงินงบประมาณ										
2.2 เงินนอกงบประมาณ										

ตาราง 23 ผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ

บทบาท	รายละเอียด	หน่วยงาน กลุ่มบุคคล บุคคล
ประเมิน อนุมัติ	ประเมิน และอนุมัติโครงการ ทั้งใน ระยะต้น และเมื่อโครงการสิ้นสุด	-คณะกรรมการกลุ่มจังหวัด -ผู้ตรวจประเมินจากส่วนกลาง
ผู้ให้	ผู้ให้ความรู้แก่เกษตรกร	-นักวิชาการจากสถาบันการศึกษา -บริษัทเอกชน -สนง.เกษตรจังหวัด, นักวิชาการจาก กรมวิชาการเกษตรในพื้นที่
	ผู้ให้การรับรองมาตรฐาน	-องค์กรจากต่างประเทศ
ผู้ที่ได้รับผล	ผู้เข้าร่วมโครงการ	-กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าว
	ขายสินค้าได้น้อยลง	-พ่อค้าปุ๋ยและสารเคมี
	ผู้จำหน่ายผลิตผลจากโครงการ	-บริษัทเอกชน -ตลาดในต่างประเทศ

ตาราง 24 ประโยชน์ที่จะได้รับ

กลุ่มเกษตรกรควรจะมีรายได้เพิ่มขึ้น 5,000 บาท ต่อไร่ต่อปี โดยเริ่มเห็นผลในปีที่สอง และต่อเนื่องไปทุกๆ ปี
โดยมีการลงทุนต่อไร่แรกเริ่ม = 2,000 บาท

ผู้ที่เกี่ยวข้อง	บวกสูง (+3)	บวกกลาง (+2)	บวกต่ำ (+1)	ลบต่ำ (-1)	ลบกลาง (-2)	ลบสูง (-3)	รวม
กลุ่มเกษตรกร	มีรายได้เพิ่ม			ต้องปรับเปลี่ยน วิธีการปลูกข้าว			+2
เอกชนผู้ส่งออก	มีสินค้าที่มี มูลค่าเพิ่ม						+3
พ่อค้าปุ๋ย สารเคมี						ขายได้ น้อยลง	-2
รวม							+3

ตาราง 25 โครงการอื่นที่เกี่ยวข้อง

ชื่อโครงการอื่นที่สัมพันธ์	โครงการอื่นเป็นโครงการต้นน้ำ	โครงการอื่นเป็นโครงการที่ต้องทำร่วมกัน	โครงการอื่นเป็นโครงการปลายน้ำ	รายละเอียด ลักษณะความสัมพันธ์
โครงการผลิตปุ๋ยอินทรีย์	X			เป็นการสร้างปัจจัยการผลิตเพื่อสนับสนุนโครงการข้าวหอมมะลิอินทรีย์เพื่อการส่งออก
โครงการจัดการระบบน้ำเพื่อการเกษตร	X			เป็นการสร้างปัจจัยการผลิตเพื่อสนับสนุนโครงการข้าวหอมมะลิอินทรีย์เพื่อการส่งออก
โครงการอบรมเกษตรกรด้านเกษตรอินทรีย์		X		เตรียมความพร้อมให้กับเกษตรกร
โครงการพัฒนาการตลาดเพื่อการส่งออก			X	เพื่อให้เกษตรกรผลิตสินค้าได้ตรงตามความต้องการของตลาด

ตาราง 26 ความเสี่ยงที่สำคัญ วิเคราะห์จากกรอบที่กำหนด

ประเด็นที่ต้องพิจารณา	ความเสี่ยงที่อาจจะเกิด	คำอธิบาย
ด้านชุมชนและสิ่งแวดล้อม	-ภัยธรรมชาติ -แมลงศัตรูพืช	-เกิดภัยธรรมชาติที่จะส่งผลต่อการปลูกข้าวหอมมะลิอินทรีย์ -เกิดการระบาดของแมลงศัตรูพืช
ด้านการดำเนินงาน	-ประสิทธิภาพของศูนย์ประสานงาน -บุคลากรที่เกี่ยวข้องขาดความรู้ความเข้าใจ -การถ่ายทอดเทคโนโลยีที่มีความซับซ้อน	1.ความมีประสิทธิภาพของศูนย์ประสานงาน 2.ความเข้าใจและประสิทธิภาพของบุคลากร 3.เทคโนโลยีที่ถ่ายทอดให้เกษตรกรยากจะปฏิบัติ
ด้านนโยบาย กฎหมายของรัฐ	ข้อตกลงทางการค้าระหว่างประเทศ	ไม่ได้รับโควตาตามเป้าหมาย
ด้านผู้รับบริการ	-กลุ่มเกษตรกรไม่สนใจและให้ความร่วมมือ	-ไม่มีผู้สนใจในโครงการ

ประเด็นที่ต้องพิจารณา	ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น	คำอธิบาย
ด้านเศรษฐกิจ	-ต้นทุนวัตถุดิบที่สูงขึ้น -ต้นทุนการขนส่งที่สูงขึ้น	-ทำให้ราคาผลผลิตสูงเกินกว่าราคาข้าวหอมมะลิปกติมากเกินไป -การปรับราคาน้ำมัน ทำให้ต้นทุนการขนส่งสูงขึ้น รายได้ไม่เพียงพอตามเป้าหมาย

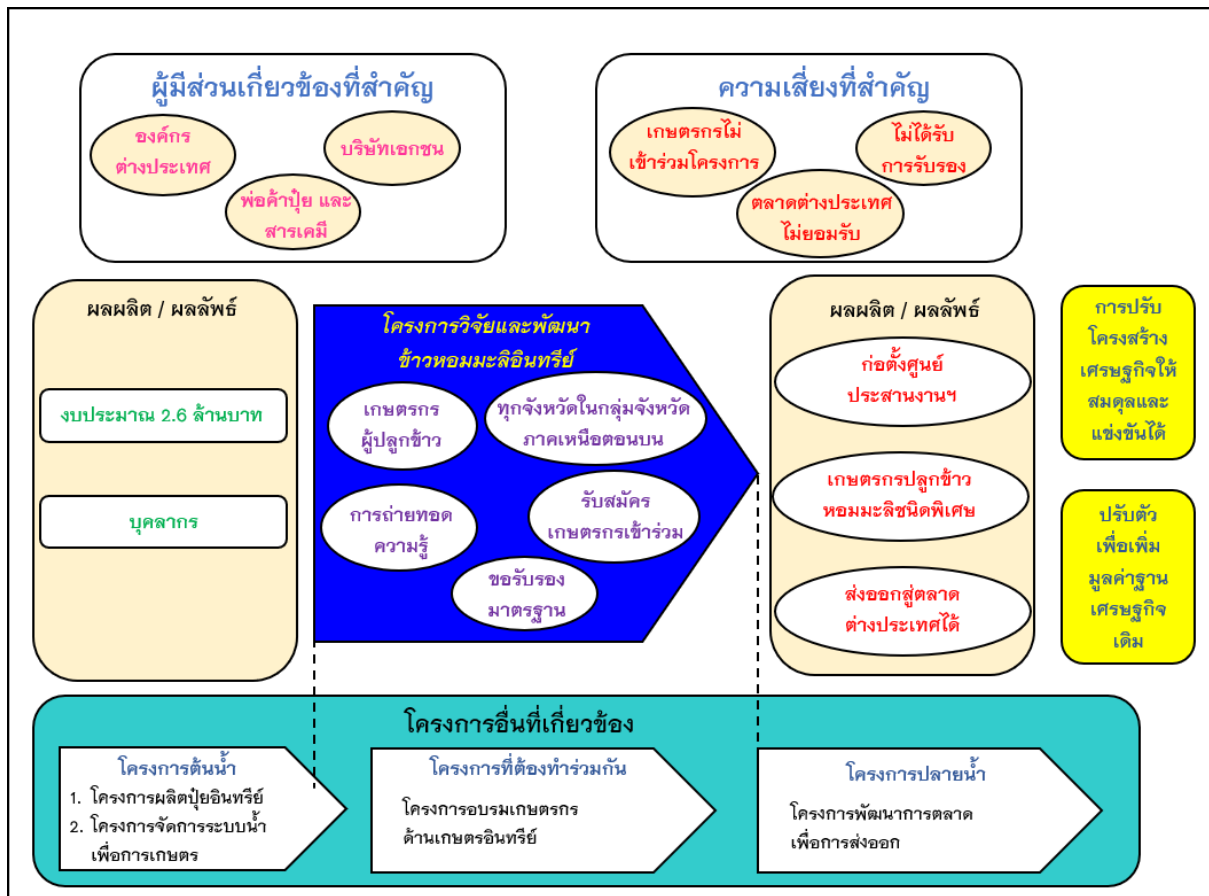
ตาราง 27 ประเด็นปัญหาจากผู้ที่เกี่ยวข้อง

ผู้ที่เกี่ยวข้อง	ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของโครงการ	ได้รับผลกระทบจากโครงการ	ประเด็นปัญหาที่อาจจะมี	แนวทางในการแก้ไข
องค์กรต่างประเทศ	เป็นผู้ให้การรับรองมาตรฐาน		ไม่ให้การรับรองมาตรฐาน	ศึกษา ทำความเข้าใจกับเกณฑ์มาตรฐานให้ชัดเจน
พ่อค้าปุ๋ยและสารเคมี		ขายสินค้าได้น้อยลง	Lobby เพื่อให้โครงการไม่เกิด	ชี้แจงให้ผู้ใหญ่เห็นในความสำคัญและจำเป็นของโครงการ
บริษัทเอกชน	เป็นพ่อค้าคนกลางในการขายข้าวชนิดพิเศษไปต่างประเทศ		ไม่สนับสนุนการปลูกข้าวชนิดพิเศษเนื่องจากไม่ต้องการสร้างตลาดใหม่	ขอความร่วมมือและดึงเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการตั้งแต่ตอนเริ่มต้น

ตาราง 28 ความเสี่ยงที่สำคัญ

ความเป็นไปได้และความรุนแรงของความเสี่ยง					
ความเป็นไปได้	ความรุนแรง				
		ต่ำ	กลาง	สูง	รุนแรงมาก
	ต่ำ	E	D ไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากองค์กรต่างประเทศ	C ภัยธรรมชาติและและแมลงศัตรูพืชต้นทุนที่สูงขึ้น	A ตลาดต่างประเทศไม่ยอมรับ
	กลาง	D	C	B	A
	สูง	C	B	A	A การออกแบบบรรจุภัณฑ์และพื้นที่ ณ จุดขาย

แผนภาพ 14 สรุปภาพโครงการที่นำเสนอ

บทที่ 3

แนวทางการขับเคลื่อนและการบูรณาการการทำงานด้านการเกษตร

3.1 การพัฒนาศักยภาพพื้นที่ผ่านผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion) ด้านการเกษตรตามแนวคิดห่วงโซ่มูลค่า

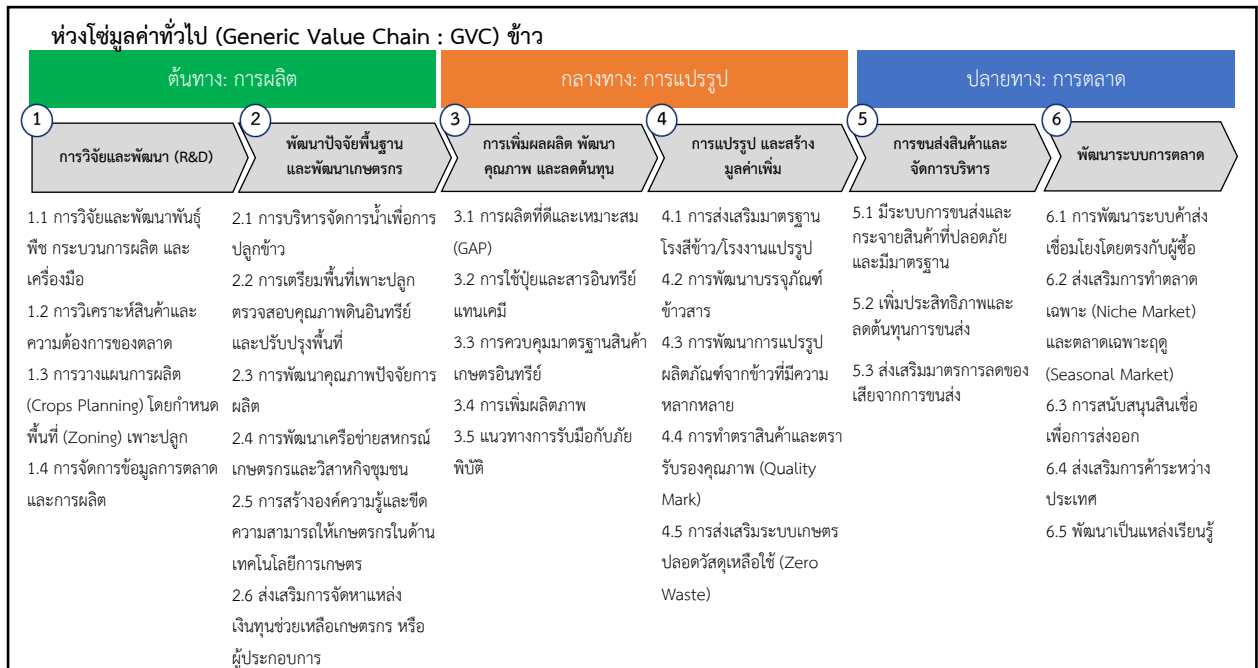
การที่มีผลิตภัณฑ์ศักยภาพที่ชัดเจน ก็จะช่วยให้อาจพัฒนาโครงการที่เหมาะสมและสามารถขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ศักยภาพตัวนั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด ด้วยเหตุนี้ สิ่งสำคัญพื้นฐานที่จะต้องมีการดำเนินการคือการระบุผลิตภัณฑ์ศักยภาพของพื้นที่ขึ้นมาให้ได้เสียก่อน และเพื่อให้การระบุผลิตภัณฑ์ศักยภาพ (Product Champion) มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่มากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อให้เป็นข้อมูลสำคัญสำหรับผู้บริหารของจังหวัดในการตัดสินใจ ข้อมูลสนับสนุนประกอบผลิตภัณฑ์ศักยภาพจึงถือว่าเป็นส่วนของข้อมูลที่สำคัญมาก อาทิ ภาพรวมเศรษฐกิจของพื้นที่ ศักยภาพด้านการเกษตร อุตสาหกรรมท่องเที่ยว หรือการค้า หรือแม้แต่ข้อมูลสถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบข้อมูลผลิตภัณฑ์ศักยภาพ ซึ่งเมื่อระบุผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพได้แล้วเพื่อช่วยให้ผู้บริหารและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในจังหวัดสามารถขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและครอบคลุมมากที่สุด จึงมีการนำเสนอแนวคิดในเรื่องของห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) ที่เปรียบเสมือนเป็นเครื่องมือที่จะมาช่วยกำหนดกรอบในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ที่สำคัญตลอดกระบวนการตั้งแต่ 1) ต้นทาง เช่น การวิจัย หรือการผลิต 2) กลางทาง เช่น การเก็บเกี่ยว การแปรรูป ไปจนถึง 3) ปลายทาง เช่น การขนส่ง หรือการตลาด เป็นต้น

แนวคิดห่วงโซ่มูลค่านี้ สามารถนำมาปรับใช้กับการขับเคลื่อนประเด็นยุทธศาสตร์ของจังหวัดได้อย่างหลากหลาย โดยจังหวัดอาจจะเลือกที่จะขับเคลื่อนประเด็นยุทธศาสตร์แต่ละประเภทเป็นภาพรวม เช่น ภาคการเกษตร ภาคการท่องเที่ยว หรือภาคการค้า หรือจังหวัดอาจเลือกที่จะเน้นผลิตภัณฑ์ศักยภาพ (Product Champion) ที่เป็นเฉพาะบางประเภท หรือบางชนิดที่เฉพาะเจาะจงก็ได้เช่นกัน อาทิ ข้าวอินทรีย์ โคเนื้อ ท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ หรือ การค้าชายแดน เป็นต้น ทั้งนี้รูปแบบของการขับเคลื่อนนั้นอาจขึ้นอยู่กับความพร้อม และบริบทของแต่ละพื้นที่ที่แตกต่างกันออกไป

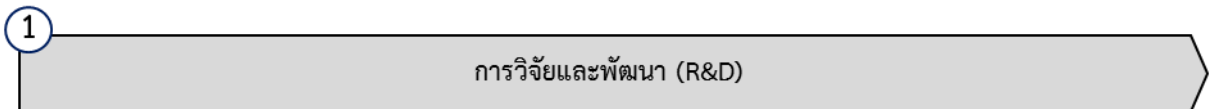
ทั้งนี้ ในการดำเนินการจัดฝึกอบรมหลักสูตรสำหรับผู้บริหารในพื้นที่และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนให้กับเศรษฐกิจภายในประเทศในระดับพื้นที่ ภายใต้โครงการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนให้กับเศรษฐกิจภายในประเทศผ่านจังหวัดและกลุ่มจังหวัด คณะที่ปรึกษาได้ฝึกอบรมโดยเริ่มต้นจากห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป (Generic Value Chain : GVC) ของผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพนั้นก่อน แล้วจึงขอให้ผู้เข้าร่วมอบรมได้ร่วมระดมความคิดเห็น ทบทวนว่าในห่วงโซ่มูลค่ามีความครบถ้วนสมบูรณ์หรือไม่ ต้องการเพิ่มเติม หรือตัดประเด็นใดออกไปหรือไม่ ซึ่งจากการอบรมที่ผ่านมา ในห่วงโซ่มูลค่าของผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพด้านการเกษตร มีสรุปรายละเอียดปัจจัยหรือข้อเสนอให้เพิ่มเติมดังนี้

3.1.1 ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป (Generic Value Chain : GVC) ข้าว

แผนภาพ 15 ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป (Generic Value Chain : GVC) ข้าว

โดยจากการระดมความคิดเห็น ทบทวนห่วงโซ่มูลค่า ปัจจัยสู่ความสำเร็จมีประเด็นข้อคิดเห็นที่แตกต่างกันดังนี้

ส่วนเพิ่มเติมจาก CSF ตามแบบเดิมที่มีอยู่

CSF 1.1 การวิจัยและพัฒนาพันธุ์ข้าว กระบวนการผลิต และเครื่องมือ

- การวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้เรื่องการทำเกษตรอินทรีย์ (การจัดการพืชอื่น ๆ ที่มีผลต่อการทำเกษตรอินทรีย์)
- พัฒนาฐานข้อมูลการผลิต ทั้งปริมาณและคุณภาพ
- วิจัยความต้องการข้าวของตลาดภายใน ประเทศและต่างประเทศ
- การวิจัยและพัฒนาพันธุ์ที่เหมาะสมเพื่อเป็นวัตถุดิบให้กับผลิตภัณฑ์อื่น แนวทางการแปรรูปเป็นตามความต้องการของผู้ซื้อ
- วิจัยความต้องการข้าวของตลาดภายใน ประเทศและต่างประเทศ
- การวิเคราะห์สินค้าและความต้องการของตลาด เพื่อใช้สนับสนุนการวางแผนการผลิต (Crops Planning)
- การวิจัยและพัฒนาพันธุ์ข้าว (ที่เหมาะสมกับตลาดและเป็นอัตลักษณ์ของจังหวัดเช่นการรักษาพันธุ์ดั้งเดิมของอยุธยาข้าวหอมชลสิทธิ์) รวมทั้งการวิจัยและพัฒนากระบวนการผลิตและเครื่องมือ

- การวิจัยและพัฒนาพันธุ์ข้าว กระบวนการผลิต และเครื่องมือ
- การวิจัยและพัฒนา (พันธุ์ข้าว เทคโนโลยีและนวัตกรรมการเพาะปลูก)
- ส่งเสริมการนำผลงานวิจัยมาปรับใช้ในพื้นที่
- การวิจัย พัฒนาและนวัตกรรม (พันธุ์ข้าว เทคโนโลยีและนวัตกรรมการเพาะปลูก) เป็น Center พันธุ์ข้าว เป็นแหล่งพันธุ์ข้าวหอมมะลิเป็นศูนย์เรียนรู้การผลิตข้าวคุณภาพสูง

CSF 1.2 การวิเคราะห์สินค้าและความต้องการของตลาด

- การวิจัยและพัฒนาพันธุ์พืช กระบวนการผลิต และเครื่องมือ
- พัฒนาการตลาดและปริมาณการส่งออก (Trade & Market Intelligence)
- มีการวิจัยและพัฒนาพันธุ์ข้าวที่เหมาะสมและเป็นแหล่งผลิตพันธุ์ข้าวคุณภาพดีและทนต่อโรค
- การจัดทำข้อมูลต้นทุนการผลิต กำลังการผลิต ปัจจัยรองรับการผลิต (ระบบชลประทาน/ระบบการบริหารจัดการน้ำ)
- การจัดการข้อมูลการตลาด และการผลิต การวิเคราะห์สินค้าและความต้องการของตลาด

CSF 1.3 การวางแผนการผลิต (Crops Planning) โดยกำหนดพื้นที่ (Zoning) เพาะปลูก

- การวิเคราะห์สินค้าและความต้องการของตลาด
- เงินลงทุนและการเข้าถึงแหล่งเงินทุน และการบริหารเงินตรา
- พัฒนาปัจจัยการผลิตที่มีความปลอดภัยจากการใช้สารเคมี การบริหารระบบนิเวศน์ในนาข้าว
- การวิจัยเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อเพิ่มผลผลิต สร้างผลิตภัณฑ์ใหม่

CSF 1.4 การจัดการข้อมูลการตลาด และการผลิต

- กำหนดมาตรการและวางแผนการผลิต (Crops Planning) โดยกำหนดพื้นที่ (Zoning) เพาะปลูก (ต้องระวังไม่ให้กลายเป็นการเกษตรเชิงเดี่ยว)
- การทำประกันภัย
- การพัฒนา ดัดแปลงและเลือกใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยและเหมาะสมกับการผลิตข้าวทั้งกระบวนการ
- การวิเคราะห์ความต้องการของตลาดตามพันธุ์ข้าวและแนวโน้มสถานการณ์ข้าวและผลิตภัณฑ์ข้าวทั้งในและต่างประเทศ วิจัยตลาดแหล่งจำหน่ายศักยภาพ (เส้น แป้งทำขนมและซีเรียล ขนม)
- วิจัยและพัฒนาพันธุ์ข้าวให้มีสรรพคุณเป็นยา
- การพัฒนาองค์ความรู้ด้านการประกอบธุรกิจ การจัดการข้อมูลการตลาดและการผลิต รวมทั้งการพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้ (โดย ศพก.)
- การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า (R&I)

- การวิจัย เพิ่มมูลค่า การแปรรูป ข้าวทับทิมชุมแพ
- การจัดการฐานข้อมูลครอบคลุมข้อมูลสารสนเทศเกษตรกร งานวิจัย พัฒนา นวัตกรรมเกี่ยวกับการเพาะปลูก การสร้างมูลค่าเพิ่มและการตลาด

ส่วนเพิ่มเติมใหม่

- การจัดการข้อมูลการตลาด และการผลิต (เช่นการใช้ข้อมูล Agri-Map เป็นต้น)
- กฎระเบียบข้อบังคับการส่งออก
- การเชื่อมโยงกับภาคการศึกษา ศูนย์วิจัย และหน่วยงานราชการ ในการพัฒนาข้าว
- ศึกษาครอบคลุมทั้งวงจรทุกพันธุ์ข้าวเพื่อพัฒนา niche market
- การพัฒนาและบริหารจัดการน้ำและระบบชลประทาน
- การเชื่อมโยงข้อมูลสารสนเทศข้าวในระดับจังหวัดและกลุ่มจังหวัดและClusterข้าว
- พัฒนาแนวทางการเปลี่ยนไปสู่การทำเกษตรอินทรีย์
- การพัฒนาระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-Commerce) การใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินทางปัญญา
- พัฒนา data center เชื่อมโยงฐานข้อมูล ต่อยอดจากข้อมูลที่มีการจัดทำอยู่แล้ว ไม่ใช่การพัฒนาฐานข้อมูลใหม่
- การวิจัยและนวัตกรรม (R&I) การแปรรูปและการตลาด (สามารถรักษาความหอมข้าว)
- การใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีจากข้อตกลงต่างๆ

2

พัฒนาปัจจัยพื้นฐานและพัฒนาเกษตรกร

ส่วนเพิ่มเติมจาก CSF ตามแบบเดิมที่มีอยู่

CSF 2.1 การบริหารจัดการน้ำเพื่อการปลูกข้าว

- การพัฒนาระบบการสรรหาและสั่งซื้อสินค้าจากผู้ผลิต (Sourcing System)
- สนับสนุนเกษตรกรในระบบการผลิตข้าวที่ได้มาตรฐานข้าวปลอดภัยอย่างต่อเนื่อง (สารอินทรีย์)
- การบริหารจัดการปัจจัยพื้นฐานสำหรับการเพาะปลูกข้าวปลอดภัย (น้ำ พื้นที่เพาะปลูก)
- สนับสนุนเกษตรกรในระบบการผลิตข้าวที่ได้มาตรฐานข้าวปลอดภัยอย่างต่อเนื่อง
- การสร้างองค์ความรู้และขีดความสามารถให้เกษตรกรในด้านเทคโนโลยีการเกษตร
- การบริหารจัดการน้ำเพื่อการปลูกข้าว-เพิ่มแหล่งน้ำขนาดเล็ก
- การบริหารจัดการน้ำเพื่อการปลูกข้าว-เพิ่มแหล่งน้ำย่อย
- การบริหารจัดการน้ำเพื่อการปลูกข้าวอย่างมีประสิทธิภาพทั้งในเขตและนอกเขตชลประทาน

CSF 2.2 การเตรียมพื้นที่เพาะปลูก ตรวจสอบคุณภาพดิน และปรับปรุงพื้นที่

- เกษตรกรมีแผนการผลิต และแผนการเก็บเกี่ยวตามปฏิทินการเพาะปลูกที่เหมาะสม (Crop Zoning and planning)
- การบริหารจัดการพื้นที่เพาะปลูก (Zoning) เชื่อมโยงแปลงใหญ่ การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อการบริหารจัดการ
- เกษตรกรมีแผนการผลิต และแผนการเก็บเกี่ยวที่เหมาะสม (Crop Zoning and planning)
- การเตรียมพื้นที่เพาะปลูก ตรวจสอบคุณภาพดินอินทรีย์ และปรับปรุงพื้นที่
- การเตรียมพื้นที่เพาะปลูก ปรับปรุงแก้ปัญหาดินเค็ม เปรี้ยว
- การเตรียมแหล่งและพื้นที่ที่เหมาะสมในการเพาะปลูก ตรวจสอบคุณภาพดิน และปรับปรุงพื้นที่
- การบริหารจัดการน้ำเพื่อการปลูกข้าว
- การพัฒนาเครือข่ายสหกรณ์เกษตรกรและวิสาหกิจชุมชน
- การเตรียมพื้นที่เพาะปลูก เพื่อใช้ประโยชน์และปรับปรุงแก้ปัญหาดิน (ดินเค็ม)

CSF 2.3 การพัฒนาคุณภาพปัจจัยการผลิต

- การพัฒนาคุณภาพปัจจัยการผลิตเพื่อรองรับการเกษตรอินทรีย์
- เกษตรกรมีความสามารถในการจัดการวัตถุดิบเหลือใช้จากการปลูกข้าวให้เกิดประโยชน์
- การรักษามาตรฐานข้าวผ่านระบบการกระจายพันธุ์ข้าวดีให้เกษตรกร (จากศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว) เช่น พันธุ์ข้าวบางระกำ – ไชยดีจากปลายทาง (ตลาด) ย้อนกลับมาสู่การศึกษาพันธุ์
- เกษตรกรมีความสามารถในการจัดการวัตถุดิบเหลือใช้จากการปลูกข้าวให้เกิดประโยชน์
- การพัฒนาเครือข่ายสหกรณ์เกษตรกรและวิสาหกิจชุมชน
- การพัฒนาคุณภาพปัจจัยการผลิต (การพัฒนาเครื่องมือการเกษตรที่เหมาะสมและบริหารจัดการโดยสหกรณ์)
- การเตรียมพื้นที่เพาะปลูก ตรวจสอบคุณภาพดิน และปรับปรุงพื้นที่
- การสร้างองค์ความรู้และขีดความสามารถให้เกษตรกรในด้านเทคโนโลยีการเกษตร
- การพัฒนาเครือข่ายสหกรณ์เกษตรกรวิสาหกิจชุมชน และกลุ่มเกษตรกรเพื่อความเข้มแข็งในกระบวนการผลิตข้าว GAP/อินทรีย์
- การสร้างองค์ความรู้และขีดความสามารถให้เกษตรกรในด้านเทคโนโลยีการเกษตร

CSF 2.4 การพัฒนาเครือข่ายสหกรณ์เกษตรกรและวิสาหกิจชุมชน

- การพัฒนาและสร้างความเข้มแข็งให้กับเครือข่ายสหกรณ์เกษตรกรและวิสาหกิจชุมชน เกษตรอินทรีย์

- การบริหารจัดการน้ำเพื่อรองรับการเกษตร
- การเตรียมพื้นที่เพาะปลูกและการปรับปรุงคุณภาพดิน
- การพัฒนาเครือข่ายสหกรณ์เกษตรกรและวิสาหกิจชุมชน
- การสร้างองค์ความรู้และขีดความสามารถให้เกษตรกรในด้านเทคโนโลยีการเกษตร
- การพัฒนาเครือข่ายสหกรณ์เกษตรกรและวิสาหกิจชุมชน
- การพัฒนาคุณภาพเมล็ดข้าว
- การเข้าถึงแหล่งเงินทุนของเกษตรกร
- การสร้างองค์ความรู้และขีดความสามารถและปรับวิธีคิดให้เกษตรกรใช้เทคโนโลยี การเกษตรปลอดภัยและเหมาะสมกับตลาด

CSF 2.5 การสร้างองค์ความรู้และขีดความสามารถให้เกษตรกรในด้านเทคโนโลยีการเกษตร

- การสร้างองค์ความรู้และขีดความสามารถให้เกษตรกรในด้านเทคโนโลยีการเกษตร (Smart Farmer, รักษาคุณภาพข้าวเช่น ความชื้น ยุ้งฉาง, การจัดเก็บแบบแยกส่วนระหว่างเกษตรอินทรีย์กับเกษตรทั่วไป)
- การพัฒนาดินและปุ๋ยรองรับเกษตรปลอดภัย
- การถ่ายทอดองค์ความรู้ผ่านการรวมกลุ่มเกษตรกรและสร้างเครือข่ายโดยเรียนรู้จาก Best Practices เพื่อเพิ่มศักยภาพให้เกษตรกร
- มีกระบวนการสร้างองค์ความรู้และเปลี่ยนวิธีคิดของเกษตรกรให้มีขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีการเกษตรด้วยข้อมูลและความยอมรับในพันธุ์และราคาที่เหมาะสม ด้วยการเปลี่ยนทัศนคติให้เป็น (Smart Farmer)
- การพัฒนาเครือข่ายสหกรณ์เกษตรกรและวิสาหกิจชุมชน
- การแก้ปัญหาขาดแคลนแรงงานภาคเกษตร
- การเข้าถึงแหล่งเงินทุนของเกษตรกร/การมีหลักประกันให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการของกระทรวงเกษตรฯ เพื่อสร้างแรงจูงใจให้เกษตรกร

CSF 2.6 ส่งเสริมการจัดหาแหล่งเงินทุนช่วยเหลือเกษตรกรหรือผู้ประกอบการ (เพื่อราคาที่เหมาะสมในการขาย)

- พัฒนาระบบเกษตรพึ่งตนเอง (การเกษตรผสมผสาน)
- มีเครือข่ายสถาบันการเงิน/กองทุนเพื่อช่วยเหลือด้านการเงินให้เกษตรกร สหกรณ์
- การแก้ปัญหาขาดแคลนแรงงานภาคเกษตร
- ส่งเสริมการจัดหาแหล่งเงินทุนช่วยเหลือเกษตรกร หรือผู้ประกอบการ (เช่น การใช้เทคโนโลยีและวิธีการผลิตที่เหมาะสมกับข้อจำกัดแรงงาน การสนับสนุนการสร้างเกษตรกรรุ่นใหม่)

ส่วนเพิ่มเติมใหม่

- เกษตรกรสามารถจัดการพันธุ์ข้าวและกระบวนการผลิตเกษตรอินทรีย์ได้อย่างเหมาะสม
- การปรับทัศนคติเกษตรกรรุ่นเก่า
- การรักษาวิถีชีวิตและสร้างความมั่นคงในอาชีพให้กับเกษตรกร
- สนับสนุนการมีองค์กรเกษตรกร สถาบันเกษตรกรเพื่อการเป็น Smart Farmer
- การสนับสนุนเกษตรกรสร้างรายได้เพิ่มโดยใช้ข้อมูลการตลาดและ Agri map ในการวางแผนการเพาะปลูกข้าวและการเกษตรอื่นเพื่อเพิ่มรายได้/ลดรายจ่ายของเกษตรกร/ลดการใช้พื้นที่

3

การเพิ่มผลผลิต พัฒนาคุณภาพ และลดต้นทุน

ส่วนเพิ่มเติมจาก CSF ตามแบบเดิมที่มีอยู่

CSF 3.1 การผลิตที่ดีและเหมาะสม (GAP)

- การพัฒนาขีดความสามารถของผู้ประกอบการ
- ส่งเสริมการรวมกลุ่มสหกรณ์การเกษตร กลุ่มเกษตรกร หรือกลุ่มวิสาหกิจชุมชน เพื่อถ่ายทอดความรู้ด้านการบริหารจัดการธุรกิจการเกษตรตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง
- มีการบริหารจัดการและการควบคุมคุณภาพที่ดี มีการผลิตที่ดีและเหมาะสม (GAP)
- ส่งเสริมระบบการผลิตที่ดีและเหมาะสม (GAP & GMP โรงสี) ช่วยเพิ่ม จำนวนโรงสีมาตรฐาน GAP – โรงสีไม่ผ่านเกณฑ์
 - GAP มาตรฐานการผลิต เน้นเกษตรกร
 - GMP โรงสีอุตสาหกรรม โรงสีชุมชน + OPOAI

CSF 3.2 การใช้ปุ๋ยและสารอินทรีย์ แทนเคมี

- การเพิ่มศักยภาพในการดำเนินธุรกิจ
- พัฒนาให้เป็นศูนย์การเรียนรู้และการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตข้าวปลอดภัยทั้งกระบวนการ
- การใส่ปุ๋ย การใช้สารเคมีที่ถูกต้องไม่เกินเกณฑ์มาตรฐานข้าวปลอดภัย และการกำจัดศัตรูพืช
- ลดปริมาณการใช้สารเคมี
- การใช้ปุ๋ยและสารอินทรีย์ แทนสารเคมีอันตราย เพื่อลดต้นทุน และเพิ่มคุณภาพของข้าว
- การใช้ปุ๋ยและสารอินทรีย์ แทนเคมีเพื่อลดต้นทุน และเพิ่มคุณภาพของข้าว

CSF 3.3 การเพิ่มผลผลิตภาพ

- การควบคุมมาตรฐานสินค้าเกษตรอินทรีย์
- การยกระดับความพร้อมด้านเทคโนโลยี (Technology Readiness)

- มีเครือข่ายสถาบันการเงิน/กองทุนเพื่อช่วยเหลือด้านการเงินให้เกษตรกรที่ปลูกข้าว
- เกษตรกรมีแผนการผลิตและแผนการเก็บเกี่ยวที่เหมาะสม (Crop Planning) ที่สอดคล้องกับความต้องการตลาด
- มีเครือข่ายสถาบันการเงิน/กองทุนเพื่อช่วยเหลือด้านการเงินให้เกษตรกรที่ปลูกข้าว
- การเพิ่มผลิตภาพและลดต้นทุนการผลิตด้วยการวิเคราะห์ดินและการใช้ปุ๋ยและการใช้นวัตกรรมที่เหมาะสม (ด้วยความร่วมมือของสถาบันการศึกษา)
- การเพิ่มผลิตภาพด้วยเทคนิคที่เหมาะสมทั้ง Pre- Harvest /Post-Harvest เพื่อรักษาความหอมทั้งกระบวนการ

CSF 3.4 แนวทางการรับมือกับภัยพิบัติ

- การเพิ่มผลิตภาพ
- การส่งเสริม พัฒนาการรวมกลุ่มผู้ประกอบการค้า
- พัฒนาศักยภาพเกษตรกรเพื่อสร้างเกษตรกรอัจฉริยะ (Smart Farmer)
- การรับรองมาตรฐานคุณภาพข้าว

ส่วนเพิ่มเติมใหม่

- การส่งเสริมระบบตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability) และขอการรับรอง GI
- พัฒนาดตลาดและปริมาณการส่งออก (Trade & Market Intelligence) และขยายเครือข่ายการค้า ทั้งในและต่างประเทศ
- ส่งเสริมและพัฒนาจำนวนเกษตรกรในพื้นที่
- การใช้เทคโนโลยี/เครื่องมือตรวจสอบส่งเสริมกระบวนการผลิตและผลผลิต เช่นระบบตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability) และการได้รับการรับรอง GI
- แนวทางการรับมือกับภัยพิบัติ

4

การแปรรูปและสร้างมูลค่าเพิ่ม

ส่วนเพิ่มเติมจาก CSF ตามแบบเดิมที่มีอยู่

CSF 4.1 การจัดตั้งศูนย์กระจายสินค้า

- การส่งเสริมมาตรฐานการผลิตเกษตรอุตสาหกรรม (GAP/GMP/HALAL)
- โรงสีชุมชน โรงสีสหกรณ์มีจำนวนเพียงพอและได้รับการเตรียมความพร้อมเข้าสู่มาตรฐานสำหรับการสีข้าว
- การส่งเสริมมาตรฐาน โรงสีข้าว/โรงงานแปรรูป/โรงสีข้าวสหกรณ์ การอบข้าว ให้เป็นระบบ GMP /HACCP

CSF 4.2 การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ข้าวสาร

- การพัฒนาประสิทธิภาพและลดต้นทุนการขนส่งและกระจายสินค้า
- พัฒนาระบบการจัดการและเทคโนโลยีเพื่อรักษาปริมาณ / คุณภาพข้าวหลังการเก็บเกี่ยว
- สนับสนุนให้นำระบบเกษตรวัสดุเหลือใช้ (Zero Waste) มาปฏิบัติ
- ใช้เทคโนโลยีเพื่อรักษาคุณภาพข้าวหลังการเก็บเกี่ยว

CSF 4.3 การพัฒนาการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าวที่มีความหลากหลาย (ทำเครื่องสำอางจากข้าว)

- การลดต้นทุนในการบริหารจัดการและเก็บรักษาสินค้าคงคลัง
- ผลผลิตข้าวได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP/ GMP/ HACCP
- ส่งเสริมการแปรรูป และการใช้ประโยชน์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม
- การพัฒนาการแปรรูปผลิตภัณฑ์

CSF 4.4 การทำตราสินค้าและตรารับรองคุณภาพ (Quality Mark)

- การจัดการงานด้านศุลกากร (ส่งออก/นำเข้า)
- เทคโนโลยีการบรรจุหีบห่อเพื่อรักษาคุณภาพและยืดอายุข้าว
- การสร้าง / พัฒนามาตรฐานกระบวนการแปรรูปสินค้า (GMP/HALAL) ie. เส้น (ขนมจีนและเส้นพิเศษ) แป้ง ขนม
- เทคโนโลยีการบรรจุหีบห่อเพื่อรักษาคุณภาพและยืดอายุข้าว
- การทำตราสินค้าและตรารับรองคุณภาพ (Quality Mark) มีความเหมาะสมกับตลาดและผู้บริโภคเป้าหมาย

CSF 4.5 การส่งเสริมระบบเกษตรปลอดวัสดุเหลือใช้ (Zero Waste)

- การแปรรูปสินค้าให้มีมูลค่าเพิ่มขึ้น (Value Creation)
- การส่งเสริมระบบเกษตรปลอดวัสดุเหลือใช้ (Zero Waste) ให้เกิดผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่า

5

การขนส่งสินค้าและจัดการบริหารสินค้า (Logistics)

ส่วนเพิ่มเติมจาก CSF ตามแบบเดิมที่มีอยู่

CSF 5.1 มีระบบการขนส่งและกระจายสินค้าที่ปลอดภัยและมีมาตรฐาน

- มีระบบการจัดการการจัดเก็บและกระจายสินค้า (ประชารัฐ) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการขนส่ง รวมทั้งการลดของเสียจากการขนส่งที่ปลอดภัยและมีมาตรฐาน
- การพัฒนาช่องทางการจัดจำหน่าย

- พัฒนาระบบการขนส่งและกระจายสินค้าที่ปลอดภัยและมีมาตรฐาน และ เพิ่มประสิทธิภาพ และลดต้นทุนการขนส่ง
- ส่งเสริมศูนย์รวบรวมและกระจายสินค้าข้าวในระดับจังหวัดและระดับกลุ่มจังหวัด
- มีระบบโซโลการเกษตรที่ดี มีระบบการขนส่งและกระจายสินค้าที่ปลอดภัยและมีมาตรฐาน

CSF 5.2 เพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการขนส่ง

- รวมกลุ่มสหกรณ์เพื่อบริหารจัดการการกระจายสินค้า
- การจัดกิจกรรมส่งเสริมการขาย
- การใช้ระบบการขนส่งข้าวที่เหมาะสมมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพตั้งแต่แหล่งผลิตไปโรงสีชุมชน และคลังเก็บสินค้าจนถึงตลาด
- พัฒนาระบบคลังสินค้า การบริหารวัสดุคงคลัง การบรรจุหีบห่อ/สินค้าคงคลัง
- เพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการขนส่งและเพิ่มมาตรการลดของเสียจากการขนส่ง

CSF 5.3 ส่งเสริมมาตรการลดของเสียจากการขนส่ง

- มีการบริหารจัดการระบบโลจิสติกส์ด้วยข้อมูลสารสนเทศการตลาดที่ทันสมัย

6

พัฒนาระบบการตลาด

ส่วนเพิ่มเติมจาก CSF ตามแบบเดิมที่มีอยู่

CSF 6.1 การพัฒนาระบบค้าส่ง เชื่อมโยงโดยตรงกับผู้ซื้อ

- การพัฒนาระบบค้าส่ง เชื่อมโยงโดยตรงกับผู้ซื้อ (การพัฒนา Outlet)
- การพัฒนาช่องทางการจัดจำหน่าย
- มีระบบตลาดกลางสินค้าข้าวที่ได้มาตรฐาน
- พัฒนาตลาดกลางและศูนย์จำหน่ายสินค้า
- การพัฒนาระบบค้าส่งและการค้าออนไลน์ เชื่อมโยงโดยตรงกับผู้ซื้อ

CSF 6.2 ส่งเสริมการทำตลาดเฉพาะ (Niche Market) และตลาดเฉพาะฤดู (Seasonal Market)

- มีระบบตลาดซื้อขายข้าวล่วงหน้า
- ประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการขาย
- การสนับสนุนสินเชื่อเพื่อการส่งออก
- ส่งเสริมการทำตลาดเฉพาะกลุ่ม เช่น ตลาดผู้สูงอายุ ตลาดผู้บริโภคกลุ่ม (Health concern)
- OTOP Outlet

CSF 6.3 การสนับสนุนสินเชื่อเพื่อการส่งออก

- พัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้
- มีการประชาสัมพันธ์และการส่งเสริมการขายข้าวปลอดภัย
- สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการส่งเสริมการตลาด
- การส่งเสริมความร่วมมือทางการเกษตรกับประเทศเพื่อนบ้านในแถบอินโดจีน

CSF 6.4 ส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ

- การประชาสัมพันธ์ที่มีเนื้อหาเน้นเรื่องราว (Story) อัตลักษณ์และคุณค่าข้าวอินทรีย์
- การจัดการข้อมูลการตลาด (Market Intelligence Unit) อย่างมีประสิทธิภาพ
- พัฒนาระบบตลาดดิจิทัล (ช่องทางการจำหน่ายออนไลน์จากผู้ผลิตโดยตรง)
- การประชาสัมพันธ์ GI
- ส่งเสริมการค้าข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวเพื่อไปสู่ตลาดต่างประเทศ
- ศูนย์จำหน่ายข้าวเหนียว เขาวง (ผู้ค้า ผู้ผลิต)
- เพิ่มช่องทางการตลาด
- การพัฒนากิจกรรรมและให้จังหวัดเป็นตลาดสินค้าข้าวใน Cluster

CSF 6.5 พัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้

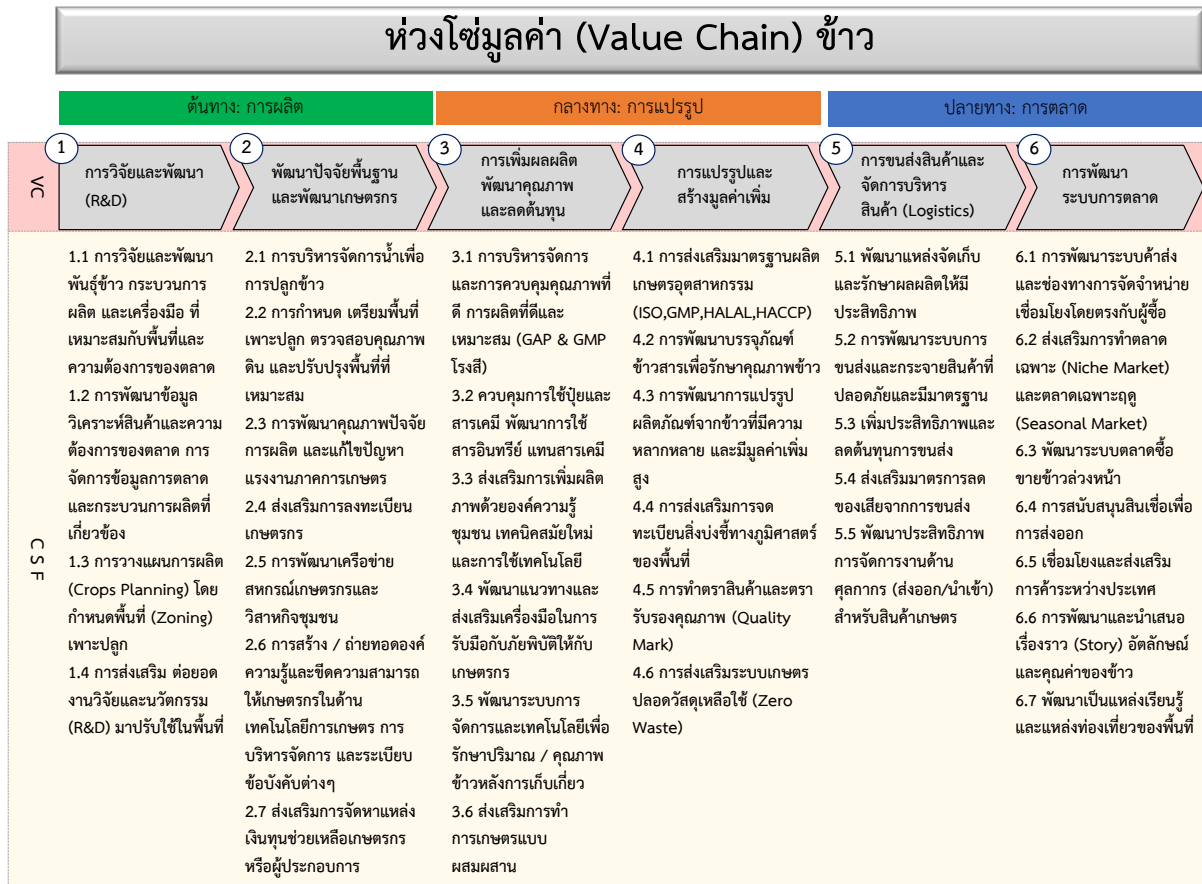
- การมีแหล่งจำหน่ายสินค้าข้าวอินทรีย์ในสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ
- พัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันทางการตลาด
- การสร้างคุณค่าให้แก่สินค้า/เพิ่มมูลค่าให้สินค้าผ่านการสร้างแบรนด์จังหวัด/แบรนด์สินค้า เช่น ข้าวขาวพิษณุโลกคุณภาพดีที่สุดในการผลิตสินค้า A หรือผลิตภัณฑ์ A
- การจัด Business Matching/การจัด Road show ข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าว

ส่วนเพิ่มเติมใหม่

- มีตราสัญลักษณ์บรรจุภัณฑ์ข้าวเป็นเอกลักษณ์ของกลุ่มจังหวัด
- การประชาสัมพันธ์และเปิดตลาดผลิตภัณฑ์
- ส่งเสริมการขายข้าวหอมมะลิ และผลิตภัณฑ์จากข้าวด้วยแบรนด์และ story ของจังหวัดในแหล่งท่องเที่ยว ร้านค้าสหกรณ์และศูนย์การค้า

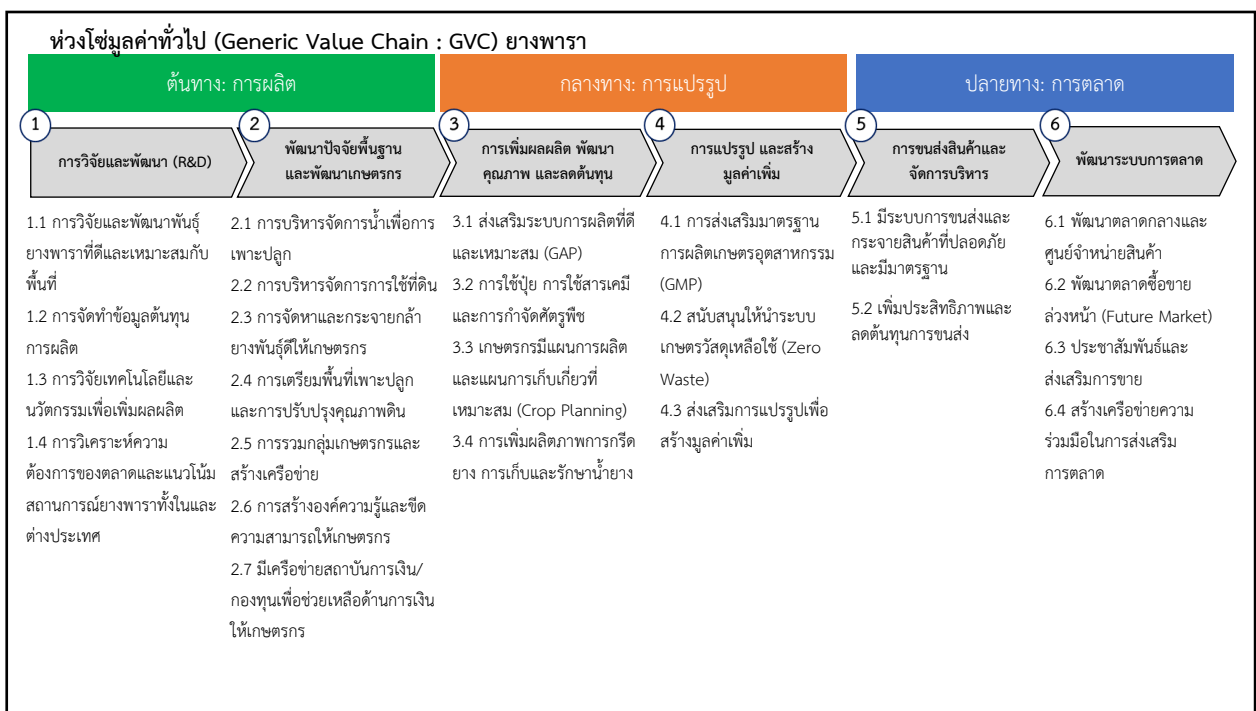
จากข้อเสนอแนะในการระดมความคิดเห็นของการฝึกอบรมหลักสูตรสำหรับผู้บริหารในพื้นที่และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การสร้างการแข่งขันและยั่งยืนให้กับเศรษฐกิจภายในประเทศในระดับพื้นที่ ทำให้เกิดการปรับปรุงห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) ใหม่เป็นดังนี้

แผนภาพ 16 ห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) ข้าว

3.1.2 ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป (Generic Value Chain : GVC) ยางพารา

แผนภาพ 17 ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป (Generic Value Chain : GVC) ยางพารา

โดยจากการระดมความคิดเห็น ทบทวนห่วงโซ่มูลค่า ปัจจัยสู่ความสำเร็จมีประเด็นข้อคิดเห็นที่แตกต่างกันดังนี้

1

การวิจัยและพัฒนา (R&D)

ส่วนเพิ่มเติมจาก CSF ตามแบบเดิมที่มีอยู่

CSF 1.1 การวิจัยและพัฒนาพันธุ์ยางพาราที่ดีและเหมาะสมกับพื้นที่

- การวิจัยและพัฒนาพันธุ์ยางพาราที่ดีและปุ๋ย โรคและศัตรูพืชที่เหมาะสมกับพื้นที่

CSF 1.2 การจัดทำข้อมูลต้นทุนการผลิต

- ไม่มีส่วนเพิ่มเติม

CSF 1.3 การวิจัยเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อเพิ่มผลผลิต

- การวิจัยเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อเพิ่มผลผลิตนำไปสู่ Smart Farmer และนำนวัตกรรมสู่ Smart Farm

CSF 1.4 การวิเคราะห์ความต้องการของตลาดและแนวโน้มสถานการณ์ยางพาราทั้งในและต่างประเทศ

- การวิจัยพัฒนาเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มจากผลิตภัณฑ์ยางพารา เช่น เครื่องสำอาง และผลิตภัณฑ์สำหรับผู้สูงอายุ
- การวิเคราะห์ความต้องการของตลาดและแนวโน้มสถานการณ์ผลิตภัณฑ์ยางพาราทั้งในและต่างประเทศ

ส่วนเพิ่มเติมใหม่

- วิจัยมาตรฐานการทำถนนจากยางพารา
- การวิเคราะห์ความเชื่อมั่นในการบริหารจัดการด้านกระบวนการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- วิจัยพัฒนาการสร้างมูลค่าเพิ่ม และความคิดสร้างสรรค์ เช่น ของที่ระลึกจากไม้ยางพารา

2

พัฒนาปัจจัยพื้นฐานและพัฒนาเกษตรกร

ส่วนเพิ่มเติมจาก CSF ตามแบบเดิมที่มีอยู่

CSF 2.1 การบริหารจัดการน้ำเพื่อการเพาะปลูก

- การบริหารจัดการน้ำเพื่อการเพาะปลูก (น้ำใต้ดิน และน้ำผิวดินขนาดเล็ก)

CSF 2.2 การบริหารจัดการการใช้ที่ดิน (Zoning)

- การบริหารจัดการการใช้ที่ดิน (Zoning) โดย Agri Map และพื้นที่เอกสารสิทธิ์
- การบริหารจัดการการใช้ที่ดิน (Zoning) ทั้งด้านการเกษตรและอุตสาหกรรม

CSF 2.3 การจัดหาและกระจายกล้าอย่างพันธุ์ดีให้เกษตรกร

- การสร้างการรับรู้ให้กับเกษตรกรในการจัดหากล้าอย่างพันธุ์ดีและปุ๋ยที่เหมาะสมกับพื้นที่

CSF 2.4 การเตรียมพื้นที่เพาะปลูกและการปรับปรุงคุณภาพดิน

- การปรับปรุงคุณภาพดิน

CSF 2.5 การรวมกลุ่มเกษตรกรและสร้างเครือข่าย

- ไม่มีส่วนเพิ่มเติม

CSF 2.6 การสร้างองค์ความรู้และขีดความสามารถให้เกษตรกร

- การสร้างองค์ความรู้และขีดความสามารถให้เกษตรกร การปรับทัศนคติและการยอมรับด้านเทคโนโลยี
- การสร้างองค์ความรู้และขีดความสามารถให้เกษตรกร (DRC และการแปรรูปขั้นต้น)

CSF 2.7 มีเครือข่ายสถาบันการเงิน/กองทุนเพื่อช่วยเหลือด้านการเงินให้เกษตรกร

- ไม่มีส่วนเพิ่มเติม

ส่วนเพิ่มเติมใหม่

- การใช้ประโยชน์ในพื้นที่สวนยางพารา เพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกร

3

การเพิ่มผลผลิต พัฒนาคุณภาพ และลดต้นทุน

ส่วนเพิ่มเติมจาก CSF ตามแบบเดิมที่มีอยู่

CSF 3.1 ส่งเสริมระบบการผลิตที่ดีและเหมาะสม (GAP)

- การเพิ่มคุณภาพและมาตรฐานผลิตภาพ การแปรรูป และการเก็บรักษาสลิตภัณฑ์ยางพาราขั้นต้น

CSF 3.2 การใส่ปุ๋ย การใช้สารเคมี และการกำจัดศัตรูพืช

- ไม่มีส่วนเพิ่มเติม

CSF 3.3 เกษตรกรมีแผนการผลิตและแผนการเก็บเกี่ยวที่เหมาะสม (Crop Planning)

- ไม่มีส่วนเพิ่มเติม

CSF 3.4 การเพิ่มผลผลิตการกรีดยาง การเก็บและรักษาน้ำยาง

- การเพิ่มผลผลิตการกรีดยางและการทำยางแผ่นดิบให้ได้คุณภาพ

ส่วนเพิ่มเติมใหม่

- ส่งเสริมการแปรรูปน้ำยางเป็นน้ำยางข้น
- ปุ๋ยพืชแซมเพื่อสร้างรายได้

4

การแปรรูปและสร้างมูลค่าเพิ่ม

ส่วนเพิ่มเติมจาก CSF ตามแบบเดิมที่มีอยู่

CSF 4.1 การส่งเสริมมาตรฐานการผลิตเกษตรอุตสาหกรรม (GMP)

- ไม่มีส่วนเพิ่มเติม

CSF 4.2 สนับสนุนให้นำระบบเกษตรวัสดุเหลือใช้ (Zero Waste) มาปฏิบัติ

- ไม่มีส่วนเพิ่มเติม

CSF 4.3 ส่งเสริมการแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม

- ส่งเสริมการแปรรูปและการลงทุนเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มครบวงจร (ผลงานวิจัย การผลิตการตลาด)
* การสนับสนุนทุน รูปแบบ ต้นทุนในมิติการสนับสนุนของภาครัฐ

ส่วนเพิ่มเติมใหม่

- ส่งเสริมสร้างความเข้าใจในการผลิตเพิ่มมูลค่าของชุมชน
- ผู้ประกอบการมืออาชีพ
- เพิ่มความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ที่เป็นอัตลักษณ์ของจังหวัด
- พัฒนาผลิตภัณฑ์นวัตกรรมต้นแบบ และจดสิทธิบัตร
- พัฒนาตราสินค้า (Branding)

5

การขนส่งสินค้าและจัดการบริหารสินค้า (Logistics)

ส่วนเพิ่มเติมจาก CSF ตามแบบเดิมที่มีอยู่

CSF 5.1 มีระบบการขนส่งและกระจายสินค้าที่ปลอดภัยและมีมาตรฐาน

- ไม่มีส่วนเพิ่มเติม

CSF 5.2 เพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการขนส่ง

- ไม่มีส่วนเพิ่มเติม

ส่วนเพิ่มเติมใหม่

- เพิ่ม/ขยายเส้นทางเชื่อมต่อไปสู่ตลาดเพื่อนบ้าน เช่น สร้างสะพานแม่น้ำโขง แห่งที่ 5 ที่จังหวัดบึงกาฬ เชื่อมโยงประเทศลาวสู่ประเทศจีน
- ส่งเสริมให้มีศูนย์กระจายสินค้าในเขตเศรษฐกิจพิเศษ

6

พัฒนาระบบการตลาด

ส่วนเพิ่มเติมจาก CSF ตามแบบเดิมที่มีอยู่

CSF 6.1 พัฒนาลาดกลางและศูนย์จำหน่ายสินค้า

- ส่งเสริมตลาดใหม่และตลาดทางเลือก เช่น business matching และตลาดออนไลน์
- พัฒนาลาดกลางและศูนย์จำหน่ายสินค้า รวมถึงส่งเสริมการตลาด E-commerce ชุมชน

CSF 6.2 พัฒนาลาดซื้อขายล่วงหน้า (Future Market)

- สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการส่งเสริมการตลาด (จังหวัด กลุ่มจังหวัด ประเทศเพื่อนบ้าน เช่น จีน)

CSF 6.3 ประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการขาย

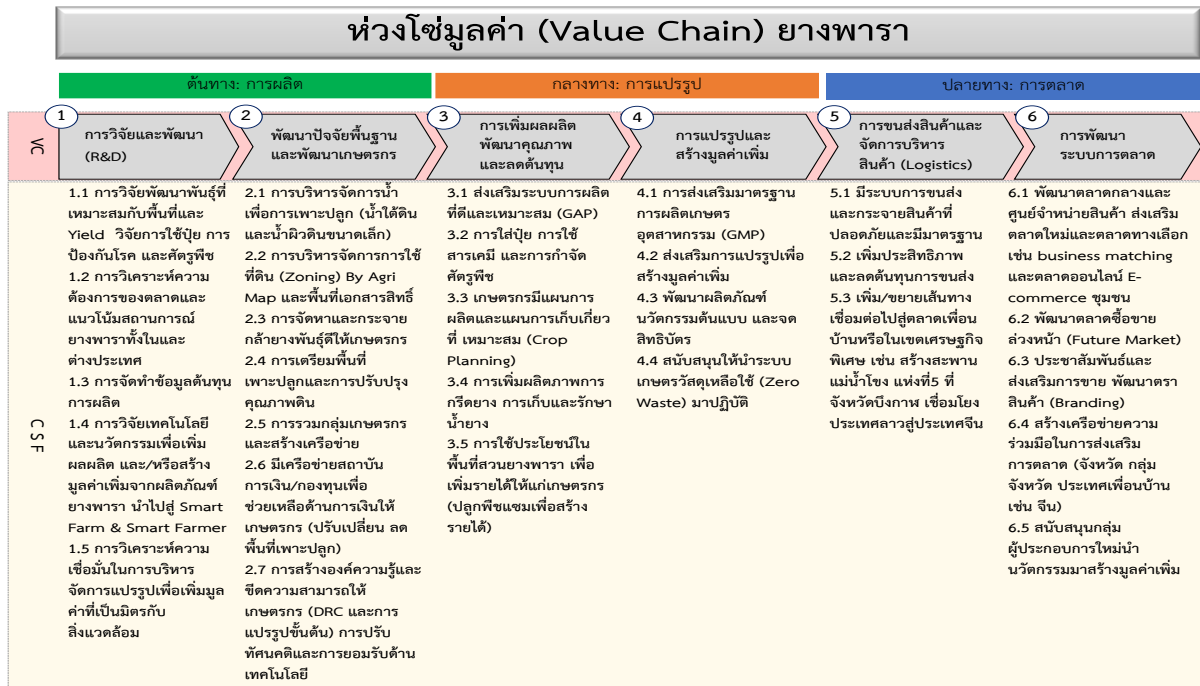
- สนับสนุนกลุ่มผู้ประกอบการใหม่นำนวัตกรรมมาสร้างมูลค่าเพิ่ม

ส่วนเพิ่มเติมใหม่

- สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการส่งเสริมการตลาด
- การสร้างแบรนด์จังหวัด “ผลิตภัณฑ์ยางพารานวัตกรรม”
- สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการส่งเสริมการตลาด (จับคู่ธุรกิจ และส่งเสริมช่องทางตลาดผลิตภัณฑ์นวัตกรรม)

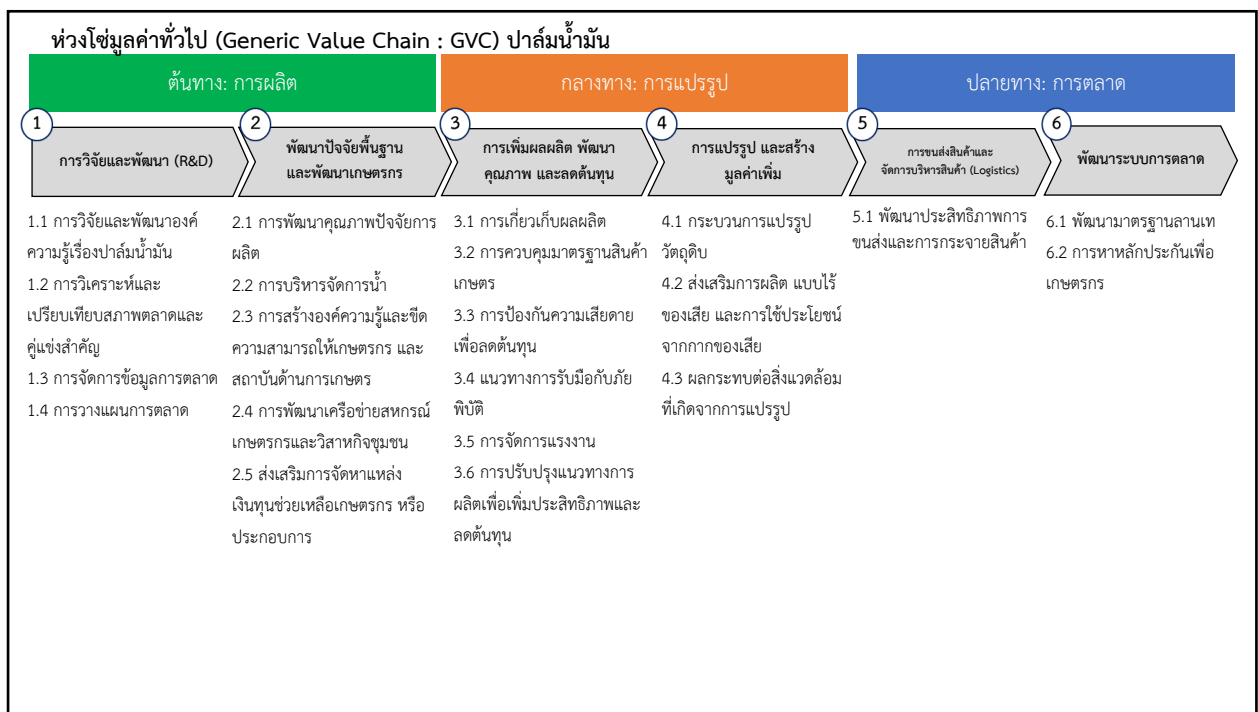
จากข้อเสนอแนะในการระดมความคิดเห็นของการฝึกอบรมหลักสูตรสำหรับผู้บริหารในพื้นที่และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนให้กับเศรษฐกิจภายในประเทศในระดับพื้นที่ ทำให้เกิดการปรับปรุงห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) ใหม่เป็นดังนี้

แผนภาพ 18 ห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) ยางพารา

3.1.3 ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป (Generic Value Chain : GVC) ปาล์มน้ำมัน

แผนภาพ 19 ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป (Generic Value Chain : GVC) ปาล์มน้ำมัน

โดยจากการระดมความคิดเห็น ทบทวนห่วงโซ่มูลค่า ปัจจัยสู่ความสำเร็จมีประเด็นข้อคิดเห็นที่แตกต่างกันดังนี้

1

การวิจัยและพัฒนา (R&D)

ส่วนเพิ่มเติมจาก CSF ตามแบบเดิมที่มีอยู่

CSF 1.1 การวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้เรื่องปาล์มน้ำมัน

- การวิจัยพันธุ์ปาล์ม เพื่อให้ได้น้ำมันมากขึ้น
- การจัดทำข้อมูลต้นทุนการผลิต

CSF 1.2 การวิเคราะห์และเปรียบเทียบสภาพตลาดและคู่แข่งสำคัญ

- การวิจัยเทคโนโลยีและนวัตกรรม
- การวิจัยเทคโนโลยีและนวัตกรรมและการขอรับสิทธิบัตร

CSF 1.3 การจัดการข้อมูลการตลาด

- การวิเคราะห์สินค้าและความต้องการของตลาด (Intelligence)
- การวิเคราะห์สินค้า ความต้องการของตลาด และกลไกการบริหารจัดการตลาดโคเนื้อ (Market Intelligence)
- การวิจัยพัฒนาพันธุ์ เรื่องความเหมาะสมของพื้นที่ และ Yield

CSF 1.4 การวางแผนการผลิต

- ไม่มีส่วนเพิ่มเติม

ส่วนเพิ่มเติมใหม่

- การศึกษาวิจัยในการสร้างมูลค่าเพิ่มจากปาล์มน้ำมัน
- การส่งเสริมการปลูกพืชร่วมปาล์ม ตามแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่
- ศึกษาศักยภาพในการพัฒนาพลังงานทดแทน

2

ปัจจัยพื้นฐานและการพัฒนาเกษตรกร

ส่วนเพิ่มเติมจาก CSF ตามแบบเดิมที่มีอยู่

CSF 2.1 การพัฒนาคุณภาพปัจจัยการผลิต

- การพัฒนาคุณภาพปัจจัยการผลิต การบริหารจัดการการใช้ที่ดิน (Zoning)

CSF 2.2 การบริหารจัดการน้ำ

- ไม่มีส่วนเพิ่มเติม

CSF 2.3 การสร้างองค์ความรู้และขีดความสามารถให้เกษตรกร และสถาบันด้านการเกษตร

- ไม่มีส่วนเพิ่มเติม

CSF 2.4 การพัฒนาเครือข่ายสหกรณ์เกษตรกรและวิสาหกิจชุมชน

- การเตรียมพื้นที่เพาะปลูกและการปรับปรุงคุณภาพดิน

CSF 2.5 ส่งเสริมการจัดหาแหล่งเงินทุนช่วยเหลือเกษตรกร หรือผู้ประกอบการ

- ไม่มีส่วนเพิ่มเติม

ส่วนเพิ่มเติมใหม่

- การสร้างองค์ความรู้และขีดความสามารถให้เกษตรกร
- มีเครือข่ายสถาบันการเงิน/กองทุนเพื่อช่วยเหลือด้านการเงินให้เกษตรกร

3

การเพิ่มผลผลิต พัฒนาคุณภาพ และลดต้นทุน

ส่วนเพิ่มเติมจาก CSF ตามแบบเดิมที่มีอยู่

CSF 3.1 การเก็บเกี่ยวผลผลิต

- ไม่มีส่วนเพิ่มเติม

CSF 3.2 การควบคุมมาตรฐานสินค้าเกษตร

- การซื้อขายตามคุณภาพ

CSF 3.3 การป้องกันความเสียหาย เพื่อลดต้นทุน

- ไม่มีส่วนเพิ่มเติม

CSF 3.4 แนวทางการรับมือกับภัยพิบัติ

- การเตรียมพื้นที่เพาะปลูกและการปรับปรุงคุณภาพดิน

CSF 3.5 การจัดการแรงงาน

- การจัดการแรงงาน สร้างทักษะแรงงาน

CSF 3.6 การปรับปรุงแนวทางการผลิตเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุน

- ไม่มีส่วนเพิ่มเติม

4

การแปรรูปและสร้างมูลค่าเพิ่ม

ส่วนเพิ่มเติมจาก CSF ตามแบบเดิมที่มีอยู่

CSF 4.1 กระบวนการแปรรูปวัตถุดิบ

- กระบวนการแปรรูปวัตถุดิบ เพิ่มประสิทธิภาพเครื่องจักร
- กระบวนการแปรรูปวัตถุดิบ การส่งเสริมมาตรฐานการผลิตเกษตรอุตสาหกรรม (GMP)

CSF 4.2 ส่งเสริมการผลิต แบบไร้ของเสีย และการใช้ประโยชน์จากกากของเสีย

- ส่งเสริมการผลิต แบบไร้ของเสีย และการใช้ประโยชน์จากกากของเสีย การนำระบบเกษตรวัสดุเหลือใช้ (Zero Waste) มาปฏิบัติ

CSF 4.3 ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการแปรรูป

- ลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการแปรรูป

ส่วนเพิ่มเติมใหม่

- แปรรูปเพื่อการบริโภค
- ส่งเสริมการแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม การตั้งโรงงานสกัดน้ำมันปาล์มโดยชุมชนสหกรณ์ (สหกรณ์จังหวัด)
- แปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ดูแลร่างกาย
- วัสดุพื้นฐานสำหรับกลุ่มอุตสาหกรรม
- เป็นอาหารสัตว์ และอาหารปลา

5

การขนส่งและจัดการบริหารสินค้า(Logistics)

ส่วนเพิ่มเติมจาก CSF ตามแบบเดิมที่มีอยู่

CSF 5.1 พัฒนาประสิทธิภาพการขนส่งและการกระจายสินค้า

- พัฒนาประสิทธิภาพการขนส่งและการกระจายสินค้า
 - ระบบการขนส่งและกระจายสินค้าที่ปลอดภัยและมีมาตรฐาน เพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการขนส่ง

6

การพัฒนาระบบการตลาด

ส่วนเพิ่มเติมจาก CSF ตามแบบเดิมที่มีอยู่

CSF 6.1 พัฒนามาตรฐานลานเท

- ไม่มีส่วนเพิ่มเติม

CSF 6.2 การหาหลักประกันเพื่อเกษตรกร

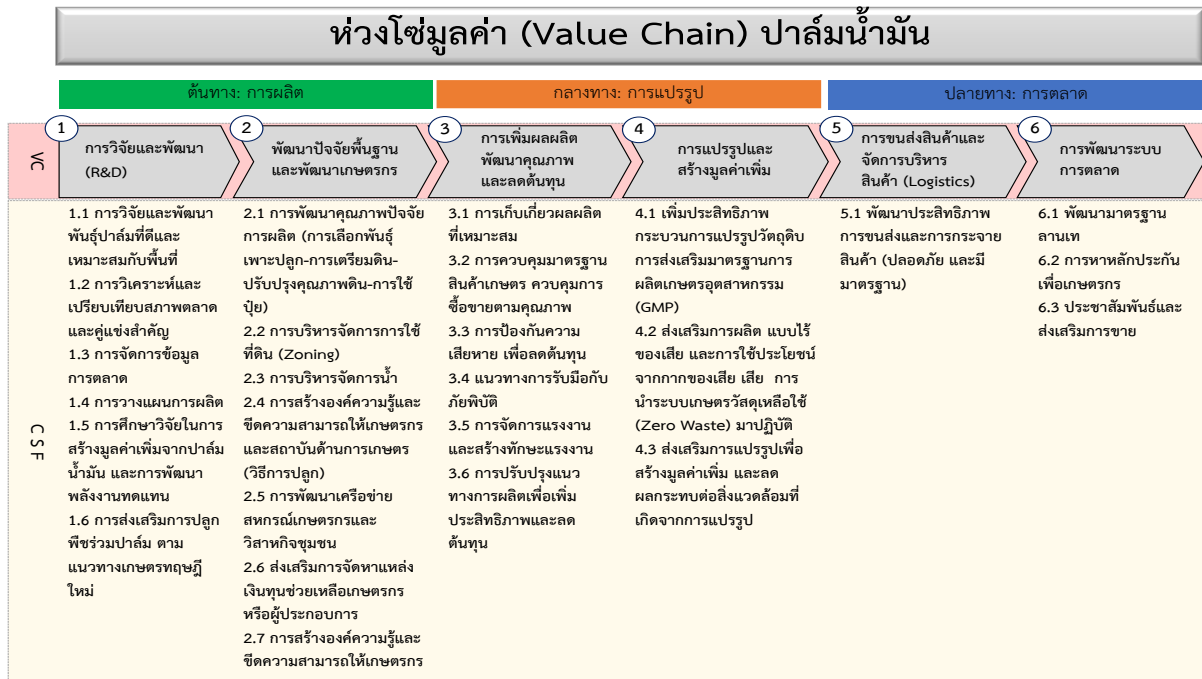
- ไม่มีส่วนเพิ่มเติม

ส่วนเพิ่มเติมใหม่

- ประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการขาย

จากข้อเสนอแนะในการระดมความคิดเห็นของการฝึกอบรมหลักสูตรสำหรับผู้บริหารในพื้นที่และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนให้กับเศรษฐกิจภายในประเทศในระดับพื้นที่ ทำให้เกิดการปรับปรุงห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) ใหม่เป็นดังนี้

แผนภาพ 20 ห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) ปาล์มน้ำมัน

3.1.4 ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป (Generic Value Chain : GVC) เลี้ยงสัตว์

แผนภาพ 21 ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป (Generic Value Chain : GVC) เลี้ยงสัตว์

โดยจากการระดมความคิดเห็น ทบทวนห่วงโซ่มูลค่า ปัจจัยสู่ความสำเร็จมีประเด็นข้อคิดเห็นที่แตกต่างกันดังนี้

1

การวิจัยและพัฒนา (R&D)

ส่วนเพิ่มเติมจาก CSF ตามแบบเดิมที่มีอยู่

CSF 1.1 การวิจัยและพัฒนาพันธุ์สัตว์ทดแทนการนำเข้าจากต่างประเทศ

- การวิจัยและทดสอบพันธุ์โคที่เหมาะสมในพื้นที่เพื่อกระจายพันธุ์โคในพื้นที่
- การวิจัยและพัฒนาพันธุ์หรือการปรับปรุงพันธุ์สัตว์ทดแทนการนำเข้าจากต่างประเทศรวมทั้งวิจัยอาหารสัตว์

CSF 1.2 การวิจัยเทคโนโลยีและนวัตกรรม

- การวิจัยเทคโนโลยีและนวัตกรรมและการขอรับสิทธิบัตร

CSF 1.3 การวิเคราะห์สินค้าและความต้องการของตลาด (Intelligence)

- การวิเคราะห์สินค้า ความต้องการของตลาด และกลไกการบริหารจัดการตลาดโคเนื้อ (Market Intelligence)

ส่วนเพิ่มเติมใหม่

- การวิจัยพัฒนาวัตถุดิบและสูตรอาหาร
- การวิจัยพืชอาหารสัตว์
- การสร้างนักวิจัยและการจัดหาเงินทุนให้เพียงพอ
- การพัฒนาการจัดการข้อมูลเชิงลึก
- การวิจัยระบบการจัดการหลังการฆ่า

2

พัฒนาปัจจัยพื้นฐานและพัฒนาเกษตรกร (ฟาร์ม)

ส่วนเพิ่มเติมจาก CSF ตามแบบเดิมที่มีอยู่

CSF 2.1 การเตรียมพื้นที่โรงเรือนเลี้ยงสัตว์

- ไม่มีส่วนเพิ่มเติม

CSF 2.2 การจัดหาและคัดเลือกพ่อพันธุ์แม่พันธุ์สัตว์

- การจัดหาและคัดเลือกพ่อพันธุ์แม่พันธุ์สัตว์ (รวมทั้งการจัดทำฟาร์มแบบคู่ขนาน เช่น โคพื้นเมือง และพันธุ์จากต่างประเทศ)

CSF 2.3 การส่งเสริมการผลิตพืชอาหารสัตว์เพื่อจำหน่ายและเพื่อเลี้ยงสัตว์ในฟาร์ม

- การส่งเสริมการผลิตพืชอาหารสัตว์ในเขตและนอกเขตพื้นที่ชลประทาน (พื้นที่ปลูกหญ้ารวมทั้งการพัฒนาแหล่งน้ำให้มีประสิทธิภาพสนับสนุนการเพาะปลูก) เพื่อจำหน่ายและเพื่อเลี้ยงสัตว์ในฟาร์ม

CSF 2.4 การจดทะเบียนฟาร์มเกษตรกร

- ไม่มีส่วนเพิ่มเติม

CSF 2.5 การรวมกลุ่มคลัสเตอร์เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์

- การรวมกลุ่มคลัสเตอร์เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ สถาบันเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจเกษตรกร สหกรณ์โคเนื้อ

CSF 2.6 การสร้างองค์ความรู้และขีดความสามารถให้บุคลากร

- การสร้างองค์ความรู้ให้บุคลากร และเกษตรกร
- การสร้างองค์ความรู้และขีดความสามารถให้บุคลากร Smart Farmer ตั้งแต่การเลี้ยงถึงแปรรูป

CSF 2.7 การจัดตั้งศูนย์ข้อมูลเชิงลึก

- ไม่มีส่วนเพิ่มเติม

ส่วนเพิ่มเติมใหม่

- เปลี่ยนเกษตรกรวิถีชีวิตไปสู่รูปแบบฟาร์ม
- การจัดหาและปรับปรุงแปลงหญ้า และแหล่งน้ำ
- การตรวจวัดรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์

3

การเพิ่มผลผลิต พัฒนาคุณภาพ และลดต้นทุนในการเลี้ยง

ส่วนเพิ่มเติมจาก CSF ตามแบบเดิมที่มีอยู่

CSF 3.1 การจัดการฟาร์มและรักษามาตรฐานการเลี้ยงสัตว์

- การจัดการฟาร์มให้ได้มาตรฐานการเกษตรประณีต GAP และรักษามาตรฐานการเลี้ยงสัตว์ (การให้อาหารและยารักษาโรค/การเฝ้าระวังเตือนภัยโรคระบาด/การป้องกันและควบคุมโรคระบาด/การลดอัตราการตายของสัตว์)
- การพัฒนาการจัดการฟาร์มและรักษามาตรฐานการเลี้ยงสัตว์

CSF 3.2 การพัฒนากรรมวิธีการผลิต/เลี้ยงสัตว์

- การสนับสนุนเครื่องจักรกลการเกษตร / พัฒนากกรรมวิธีการผลิต/เลี้ยงสัตว์
- การถนอมอาหารสัตว์
- การส่งเสริมและพัฒนาสุขภาพสัตว์

CSF 3.3 การให้อาหารและยารักษาโรค

- อาหารและการจัดการอาหารสัตว์ให้ได้มาตรฐาน เช่น ปลอดภัยเนื้อแดง

CSF 3.4 การเฝ้าระวังเตือนภัยโรคระบาด

- การเฝ้าระวัง เตือนภัย และป้องกันควบคุมโรคระบาด

CSF 3.5 การป้องกันและควบคุมโรคระบาด

- ไม่มีส่วนเพิ่มเติม

CSF 3.6 การลดอัตราการตายของสัตว์

- ไม่มีส่วนเพิ่มเติม

CSF 3.7 การส่งเสริมใช้พลังงานทดแทนจากวัตถุดิบเหลือใช้ภาคเกษตร

- การส่งเสริมใช้พลังงานทดแทนจากวัตถุดิบเหลือใช้ภาคเกษตรเป็น zero waste

CSF 3.8 การส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

- การส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง (การผลิตอาหารสัตว์ใช้เอง)

ส่วนเพิ่มเติมใหม่

- การเพิ่มประสิทธิภาพโคเนื้อด้วยวิธีผสมเทียม และผลิตฟอพันธ์ุ
- การเก็บสำรองเสบียง ผ่านคลังอาหารสัตว์ชุมชน
- ส่งเสริมปศุสัตว์อินทรีย์

4

การแปรรูปและสร้างมูลค่าเพิ่ม

ส่วนเพิ่มเติมจาก CSF ตามแบบเดิมที่มีอยู่

CSF 4.1 การพัฒนาโรงฆ่า

- การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานโรงฆ่าและโรงงานแปรรูป (GMP/HACCP)
- การควบคุมและตรวจสอบคุณภาพวัตถุดิบของโรงฆ่าสัตว์/แปรรูป
- การฆ่าและโดยคำนึงถึงสวัสดิภาพสัตว์
- การพัฒนาโรงฆ่าเชือดชุมชนให้ได้มาตรฐาน

CSF 4.2 การส่งเสริมการควบคุมและตรวจสอบคุณภาพวัตถุดิบของโรงงานฆ่าสัตว์/แปรรูป

- การควบคุมคุณภาพและมาตรฐานระหว่างแปรรูป (GMP/HACCP/อย.) ในระบบอุตสาหกรรม (การลดความสูญเสียในระบบอุตสาหกรรมการบรรจุและเก็บผลิตภัณฑ์การพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปให้หลากหลาย)

CSF 4.3 การส่งเสริมการฆ่าและโดยคำนึงถึงสวัสดิภาพสัตว์

- ไม่มีส่วนเพิ่มเติม

CSF 4.4 การลดความสูญเสียในระบบอุตสาหกรรม

- ไม่มีส่วนเพิ่มเติม

CSF 4.5 การควบคุมคุณภาพและมาตรฐานระหว่างแปรรูป (GMP/HACCP)

- ไม่มีส่วนเพิ่มเติม

CSF 4.6 การพัฒนาบรรจุและเก็บผลิตภัณฑ์

- การจัดทำบรรจุภัณฑ์ เพิ่มstory ที่เป็นอัตลักษณ์ของจังหวัดและแบรนด์ผลิตภัณฑ์

CSF 4.7 การพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปให้หลากหลาย

- การพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปให้หลากหลายและเชื่อมโยงกับบริการด้านการท่องเที่ยว

CSF 4.8 การลดการใช้พลังงาน

- ไม่มีส่วนเพิ่มเติม

CSF 4.9 การจำหน่ายชิ้นส่วนเหลือใช้ไปทำอาหารสัตว์

- การนำส่วนที่เหลือไปใช้ในอุตสาหกรรมอื่นๆ เช่น ปุ๋ย

CSF 4.10 การจัดการสิ่งแวดล้อมและลดมลภาวะจากการเลี้ยงและการแปรรูป

- ไม่มีส่วนเพิ่มเติม

ส่วนเพิ่มเติมใหม่

- การพัฒนาสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI)
- การสร้างเครือข่ายการพัฒนาผลิตภัณฑ์ภาครัฐและเอกชน เช่น โรงฆ่า
- พัฒนาการรวมกลุ่มผู้แปรรูปเนื้อโคและสร้างความเชื่อมโยงกับจังหวัดอื่น

5

การขนส่งสินค้าและจัดการบริหารสินค้า (Logistics)

ส่วนเพิ่มเติมจาก CSF ตามแบบเดิมที่มีอยู่

CSF 5.1 การจัดตั้งศูนย์กระจายสินค้า

- การจัดตั้งศูนย์จำหน่ายและกระจายสินค้า
- พัฒนาต่อยอดการจัดตั้งศูนย์กระจายสินค้า
- การจัดตั้ง/เชื่อมโยงศูนย์จัดเก็บและกระจายสินค้า

CSF 5.2 การส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

- ไม่มีส่วนเพิ่มเติม

CSF 5.3 การพัฒนาประสิทธิภาพและลดต้นทุนการขนส่งและกระจายสินค้า

- ไม่มีส่วนเพิ่มเติม

CSF 5.4 อัตราการสูญเสียระหว่างขนส่ง

- ไม่มีส่วนเพิ่มเติม

CSF 5.5 การลดต้นทุนในการบริหารจัดการและเก็บรักษาสินค้าคงคลัง

- ไม่มีส่วนเพิ่มเติม

ส่วนเพิ่มเติมใหม่

- การส่งสินค้าทางไปรษณีย์

6

พัฒนาระบบการตลาด

ส่วนเพิ่มเติมจาก CSF ตามแบบเดิมที่มีอยู่

CSF 6.1 การเชื่อมโยงกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตและตลาด

- ไม่มีส่วนเพิ่มเติม

CSF 6.2 พัฒนาลาดกลางสินค้าและส่งเสริมการจัดตั้งศูนย์จำหน่าย/สหกรณ์

- ไม่มีส่วนเพิ่มเติม

CSF 6.3 พัฒนาระบบค้าปลีก ค้าส่ง

- พัฒนาระบบค้าปลีก ค้าส่ง และการส่งออก
- พัฒนาระบบค้าปลีก ค้าส่ง และการค้าออนไลน์

CSF 6.4 การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางการตลาด

- การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางการตลาด และประชาสัมพันธ์
- การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางการตลาด การประชาสัมพันธ์หลายช่องทาง
- การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางการตลาดและการสร้างแบรนด์

CSF 6.5 ส่งเสริมการทำตลาดเฉพาะ (Niche Market)

- ส่งเสริมการทำตลาดเฉพาะ (Niche Market) สนับสนุนการจำหน่ายผลิตภัณฑ์จากโคเนื้อในแหล่งท่องเที่ยว

CSF 6.6 สนับสนุนสินเชื่อเพื่อการส่งออก

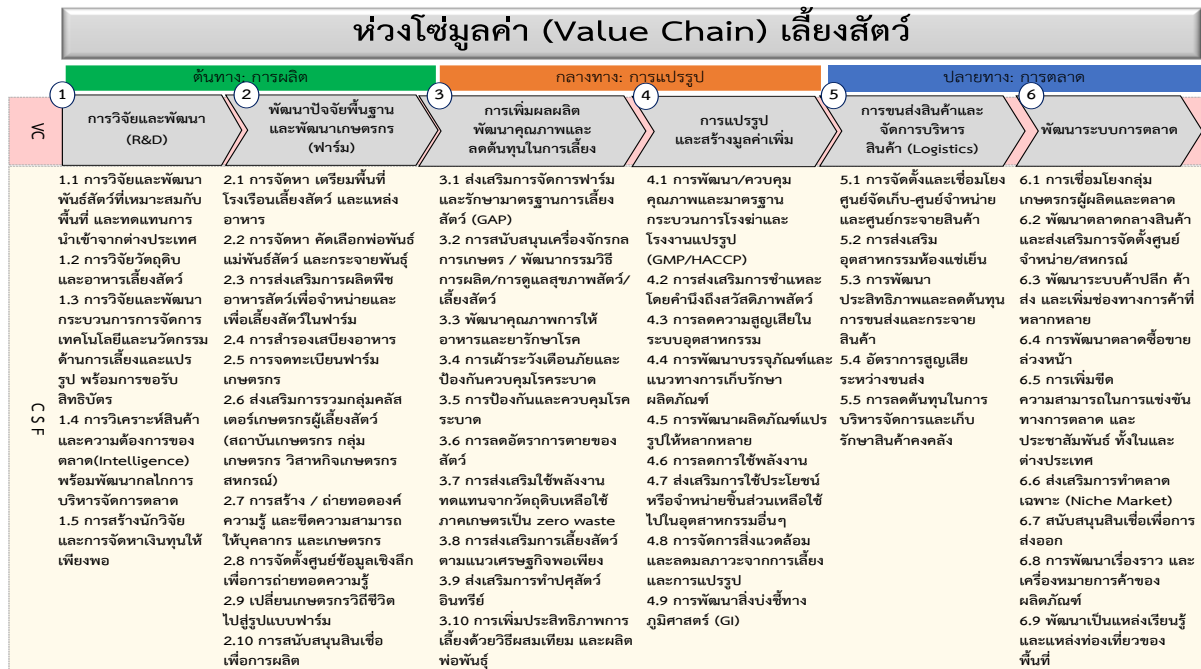
- สนับสนุนสินเชื่อเพื่อการเลี้ยงสัตว์

ส่วนเพิ่มเติมใหม่

- เชื่อมโยงไปยังแหล่งท่องเที่ยว
- เครื่องหมายการค้า (ตากบิฟ, ตากสินบิฟ, โป้งแดงบิฟ)
- ตลาดซื้อขายล่วงหน้า
- Farm Tourism

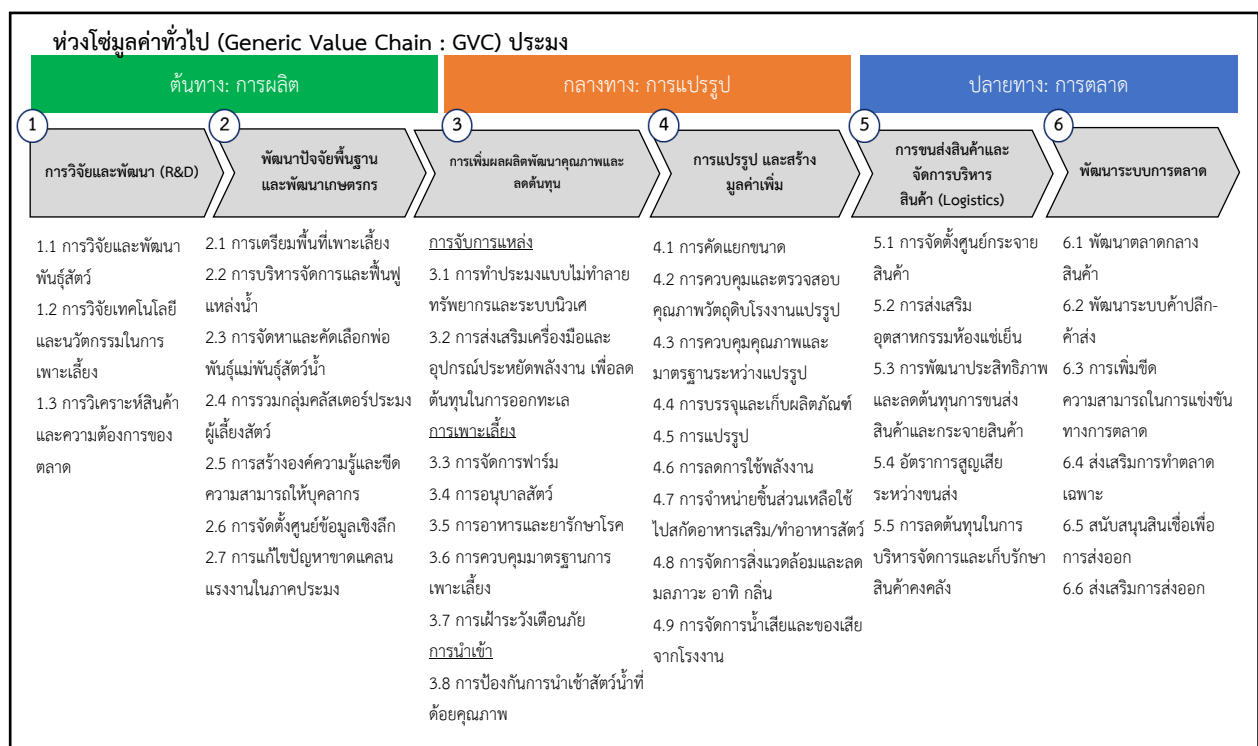
จากข้อเสนอแนะในการระดมความคิดเห็นของการฝึกอบรมหลักสูตรสำหรับผู้บริหารในพื้นที่และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนให้กับเศรษฐกิจภายในประเทศในระดับพื้นที่ ทำให้เกิดการปรับปรุงห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) ใหม่เป็นดังนี้

แผนภาพ 22 ห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) เลียงสตร

3.1.5 ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป (Generic Value Chain : GVC) ประมง

แผนภาพ 23 ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป (Generic Value Chain : GVC) ประมง

โดยจากการระดมความคิดเห็น ทบทวนห่วงโซ่มูลค่า ปัจจัยสู่ความสำเร็จมีประเด็นข้อคิดเห็นที่แตกต่างกันดังนี้

1

การวิจัยและพัฒนา(R&D)

ส่วนเพิ่มเติมจาก CSF ตามแบบเดิมที่มีอยู่

CSF 1.1 การวิจัยและพัฒนาพันธุ์สัตว์

- ไม่มีส่วนเพิ่มเติม

CSF 1.2 การวิจัยเทคโนโลยีและนวัตกรรมในการเพาะเลี้ยง

- ไม่มีส่วนเพิ่มเติม

CSF 1.3 การวิเคราะห์สินค้าและความต้องการของตลาด (Intelligence)

- ไม่มีส่วนเพิ่มเติม

2

ปัจจัยพื้นฐานและการพัฒนาเกษตรกร

ส่วนเพิ่มเติมจาก CSF ตามแบบเดิมที่มีอยู่

CSF 2.1 การเตรียมพื้นที่เพาะเลี้ยง

- การเตรียมพื้นที่เพาะเลี้ยง เพิ่มยอดสัตว์น้ำในแหล่งน้ำธรรมชาติ

CSF 2.2 การบริหารจัดการและฟื้นฟูแหล่งน้ำ

- การบริหารจัดการและฟื้นฟูแหล่งน้ำ สร้างที่อยู่อาศัยในทะเล

CSF 2.3 การจัดหาและคัดเลือกพ่อพันธุ์แม่พันธุ์สัตว์น้ำ

- ไม่มีส่วนเพิ่มเติม

CSF 2.4 การรวมกลุ่มคลัสเตอร์ประมง/ผู้เลี้ยงสัตว์น้ำ

- ไม่มีส่วนเพิ่มเติม

CSF 2.5 การสร้างองค์ความรู้และขีดความสามารถให้บุคลากร

- ไม่มีส่วนเพิ่มเติม

CSF 2.6 การจัดตั้งศูนย์ข้อมูลเชิงลึก

- ไม่มีส่วนเพิ่มเติม

CSF 2.7 การแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานในภาคประมง

- ไม่มีส่วนเพิ่มเติม

3

การเพิ่มผลผลิต พัฒนาคุณภาพ และลดต้นทุน

ส่วนเพิ่มเติมจาก CSF ตามแบบเดิมที่มีอยู่

การจับจากแหล่ง

CSF 3.1 การทำประมงแบบไม่ทำลายทรัพยากรและระบบนิเวศ

- ไม่มีส่วนเพิ่มเติม

CSF 3.2 การส่งเสริมเครื่องมือและอุปกรณ์ประหยัดพลังงาน เพื่อลดต้นทุนในการออกทะเล

- การส่งเสริมเครื่องมือและอุปกรณ์ประมงอย่างรับผิดชอบ

การเพาะเลี้ยง

CSF 3.3 การจัดการฟาร์ม

- ไม่มีส่วนเพิ่มเติม

CSF 3.4 การอนุบาลสัตว์

- ไม่มีส่วนเพิ่มเติม

CSF 3.5 การอาหารและยารักษาโรค

- ไม่มีส่วนเพิ่มเติม

CSF 3.6 การควบคุมมาตรฐานการเพาะเลี้ยง

- ไม่มีส่วนเพิ่มเติม

CSF 3.7 การแผ้วถางเตือนภัย

- ไม่มีส่วนเพิ่มเติม

การนำเข้า

CSF 3.8 การป้องกันการนำเข้าสัตว์น้ำที่ด้อยคุณภาพ

- ไม่มีส่วนเพิ่มเติม

4

การแปรรูปและสร้างมูลค่าเพิ่ม

ส่วนเพิ่มเติมจาก CSF ตามแบบเดิมที่มีอยู่

CSF 4.1 การคัดแยกขนาด

- ไม่มีส่วนเพิ่มเติม

CSF 4.2 การควบคุมและตรวจสอบคุณภาพวัตถุดิบของโรงงานแปรรูป

- การพัฒนา OTOP/วิสาหกิจชุมชนและเกษตรกรรายย่อย

CSF 4.3 การควบคุมคุณภาพและมาตรฐานระหว่างแปรรูป (GMP/HACCP)

- การควบคุมคุณภาพและมาตรฐานระหว่างแปรรูป (โรงงานและรายย่อย) เช่น สุขอนามัย อย. มพช. ฮาลาล ฯลฯ (GMP/HACCP)

CSF 4.4 การบรรจุและเก็บผลิตภัณฑ์

- ไม่มีส่วนเพิ่มเติม

CSF 4.5 การแปรรูป

- ไม่มีส่วนเพิ่มเติม

CSF 4.6 การลดการใช้พลังงาน

- ไม่มีส่วนเพิ่มเติม

CSF 4.7 การจำหน่ายชิ้นส่วนเหลือใช้ไปสกัดอาหารเสริม/ทำอาหารสัตว์

- ไม่มีส่วนเพิ่มเติม

CSF 4.8 การจัดการสิ่งแวดล้อมและลดมลภาวะ อาทิ กลิ่น

- ไม่มีส่วนเพิ่มเติม

CSF 4.9 การจัดการน้ำเสียและของเสียจากโรงงาน

- การจัดการทำเทียบเรือประมงให้ถูกสุขลักษณะ

5

การขนส่งและจัดการบริหารสินค้า(Logistics)

ส่วนเพิ่มเติมจาก CSF ตามแบบเดิมที่มีอยู่

CSF 5.1 การจัดตั้งศูนย์กระจายสินค้า

- ไม่มีส่วนเพิ่มเติม

CSF 5.2 การส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

- ไม่มีส่วนเพิ่มเติม

CSF 5.3 การพัฒนาประสิทธิภาพและลดต้นทุนการขนส่งและกระจายสินค้า

- ไม่มีส่วนเพิ่มเติม

CSF 5.4 อัตราการสูญเสียระหว่างขนส่ง

- ไม่มีส่วนเพิ่มเติม

CSF 5.5 การลดต้นทุนในการบริหารจัดการและเก็บรักษาสินค้าคงคลัง

- ไม่มีส่วนเพิ่มเติม

ส่วนเพิ่มเติมใหม่

- การจัดการตลาดกลาง สำหรับวิสาหกิจรายย่อย

6

การพัฒนาระบบการตลาด

ส่วนเพิ่มเติมจาก CSF ตามแบบเดิมที่มีอยู่

CSF 6.1 พัฒนาลาดกลางสินค้า

- พัฒนาลาดกลางสินค้า สำหรับวิสาหกิจ/เกษตรกรรายย่อย ตลาดทะเลไทย

CSF 6.2 พัฒนาระบบค้าปลีก ค้าส่ง

- ไม่มีส่วนเพิ่มเติม

CSF 6.3 การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางการตลาด

- ไม่มีส่วนเพิ่มเติม

CSF 6.4 ส่งเสริมการทำตลาด

- ส่งเสริมการทำตลาดเฉพาะ (Niche Market)

CSF 6.5 สนับสนุนสินเชื่อเพื่อการส่งออก

- ไม่มีส่วนเพิ่มเติม

CSF 6.6 ส่งเสริมการส่งออก

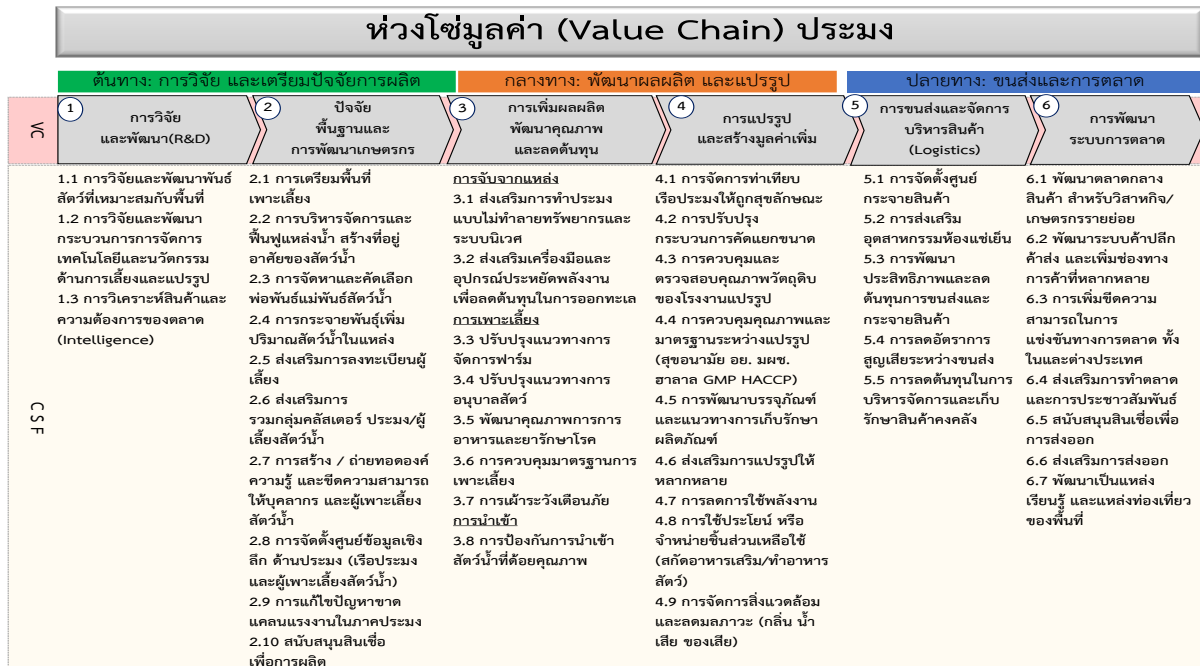
- ไม่มีส่วนเพิ่มเติม

ส่วนเพิ่มเติมใหม่

- การจัดตั้งศูนย์ออกใบรับรองสินค้าส่งออกประมงที่จังหวัด ก
- การเชื่อมโยงการท่องเที่ยวชุมชน

จากข้อเสนอแนะในการระดมความคิดเห็นของการฝึกอบรมหลักสูตรสำหรับผู้บริหารในพื้นที่และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การสร้าง competitiveness และยั่งยืนให้กับเศรษฐกิจภายในประเทศในระดับพื้นที่ ทำให้เกิดการปรับปรุงห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) ใหม่เป็นดังนี้

แผนภาพ 24 ห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) ประมง

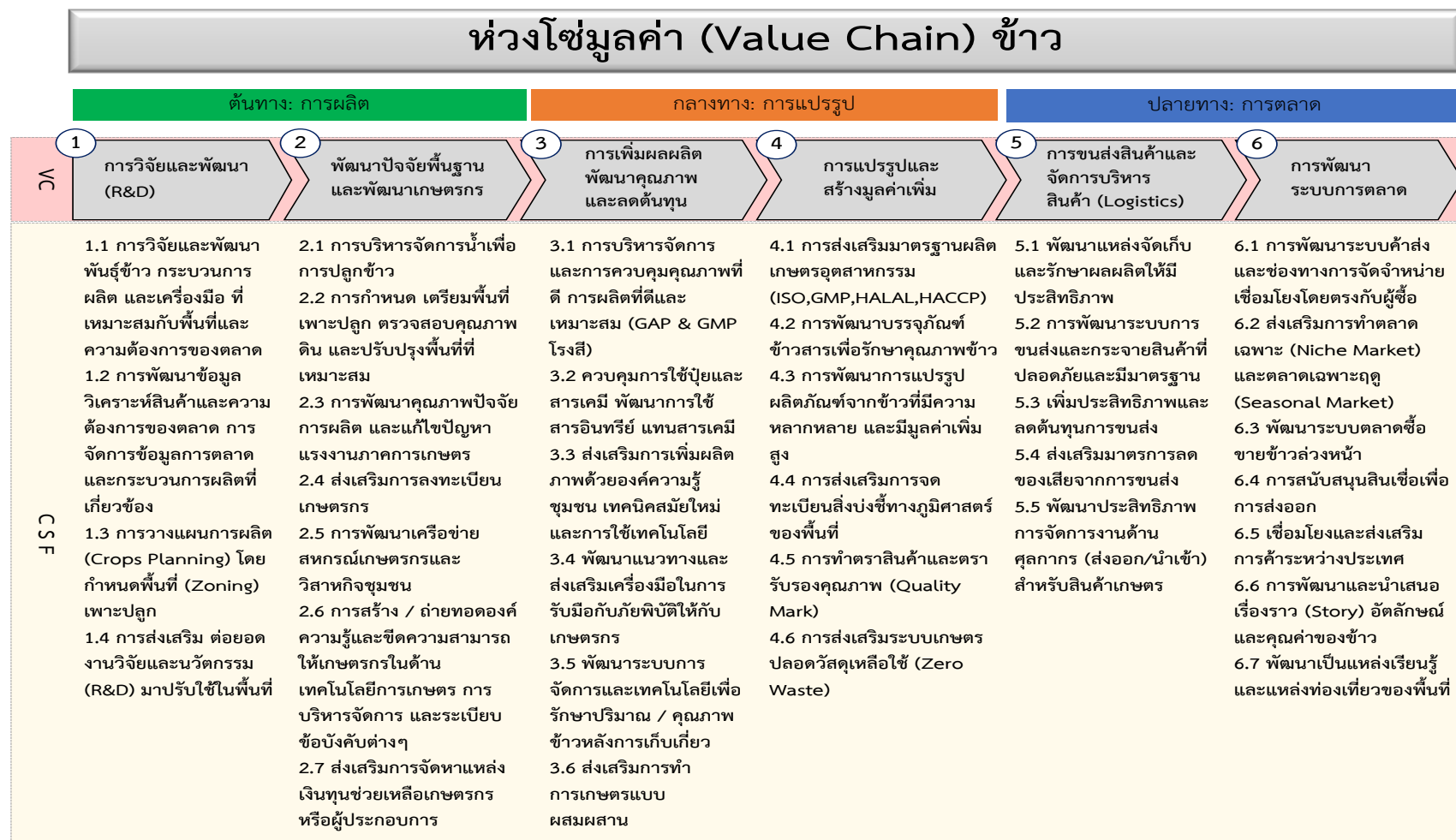

3.2 กรณีศึกษาผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ(Product Champion) และห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) ด้านการเกษตร

จากที่ได้แสดงผลการร่วมระดมความคิดเห็นห่วงโซ่มูลค่าของผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพด้านการเกษตร ในฝึกอบรมหลักสูตรสำหรับผู้บริหารในพื้นที่และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนให้กับเศรษฐกิจภายในประเทศในระดับพื้นที่ ที่ผู้เข้าร่วมจากจังหวัดต่างๆ ได้ให้ข้อเสนอเพื่อปรับปรุงห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป (Generic Value Chain : GVC) ของผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพข้างต้น คณะที่ปรึกษาได้ดำเนินกิจกรรมการรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับการต่อยอดผลิตภัณฑ์ศักยภาพของจังหวัด และห่วงโซ่มูลค่าของจังหวัดในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนให้กับเศรษฐกิจภายในประเทศในระดับพื้นที่ และกิจกรรมการรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดทำคู่มือการบูรณาการการทำงานในพื้นที่ที่เกิดผลในทางปฏิบัติ ซึ่งสามารถสรุปห่วงโซ่มูลค่าด้านการเกษตรในรูปแบบต่างๆ ได้ดังนี้

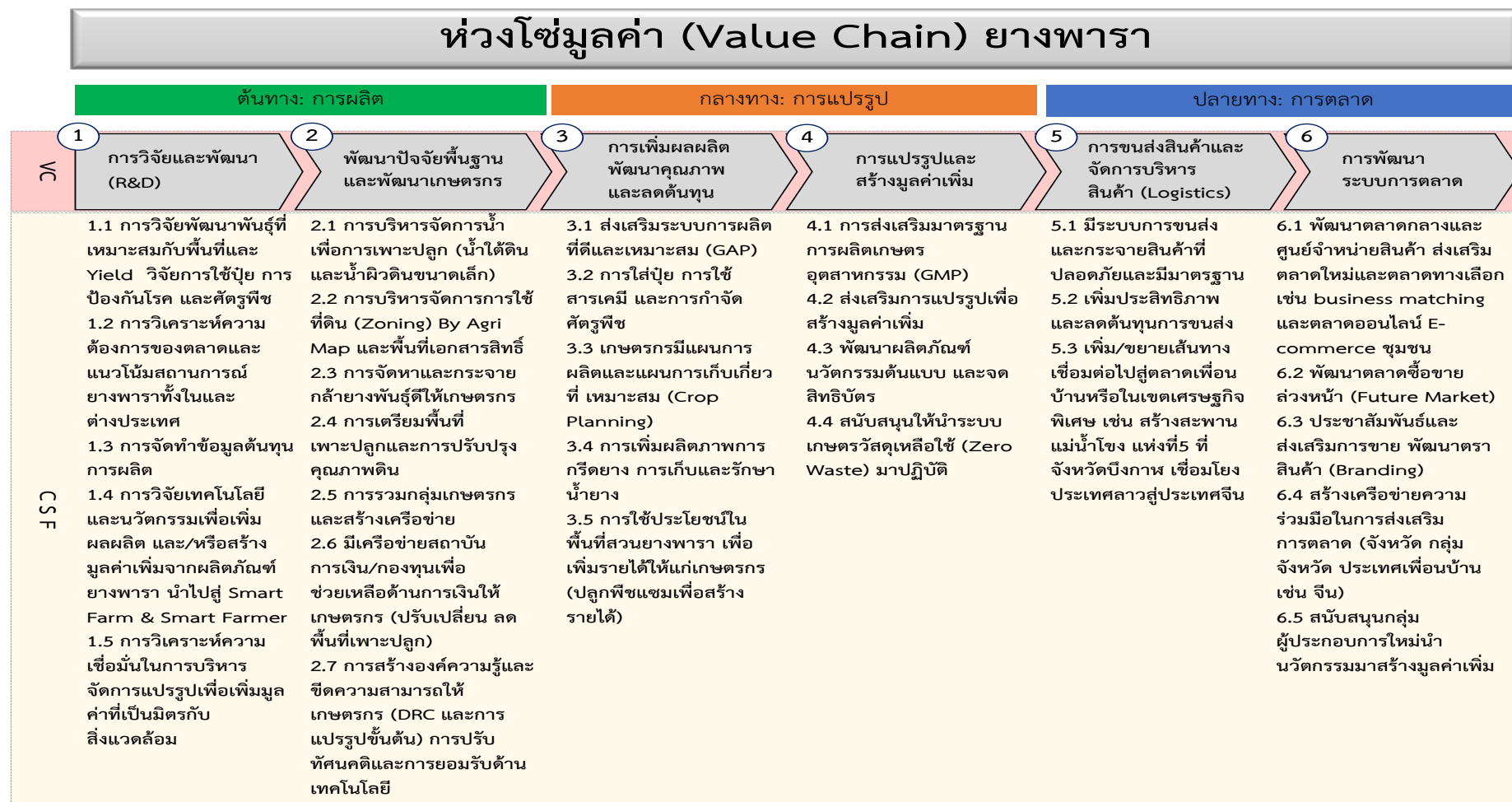
3.2.1 กรณีศึกษาผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion) และห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) ด้านการเกษตร – ข้าว

แผนภาพ 25 ห่วงโซ่มูลค่ากรณีศึกษาผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion: PC) ข้าว

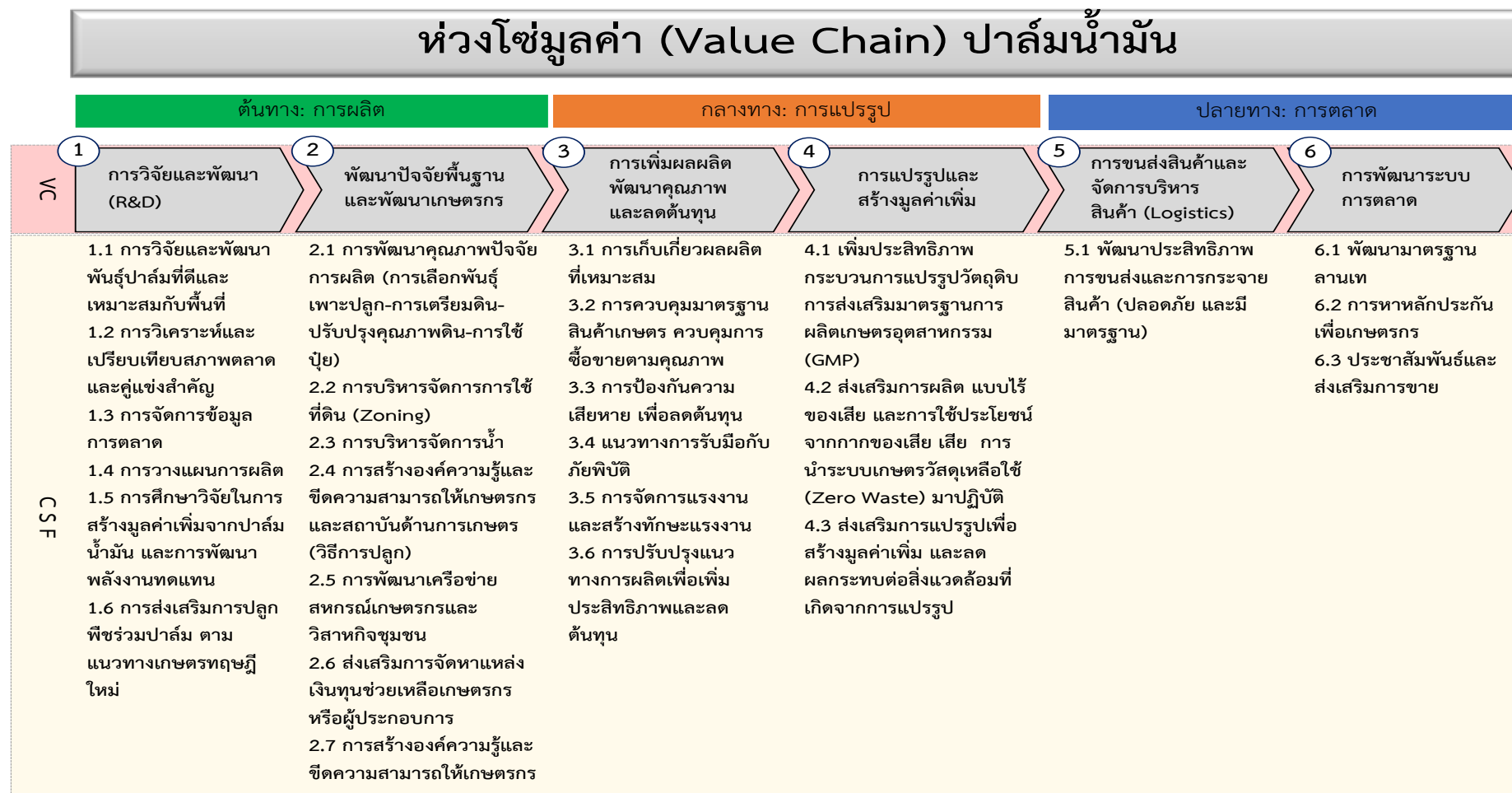
3.2.2 กรณีศึกษาผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion) และห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) ด้านการเกษตร – ยางพารา

แผนภาพ 26 ห่วงโซ่มูลค่ากรณีศึกษาผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion: PC) ยางพารา

3.2.3 กรณีศึกษาผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion) และห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) ด้านการเกษตร – ปาล์มน้ำมัน

แผนภาพ 27 ห่วงโซ่มูลค่ากรณีศึกษาผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion: PC) ปาล์มน้ำมัน

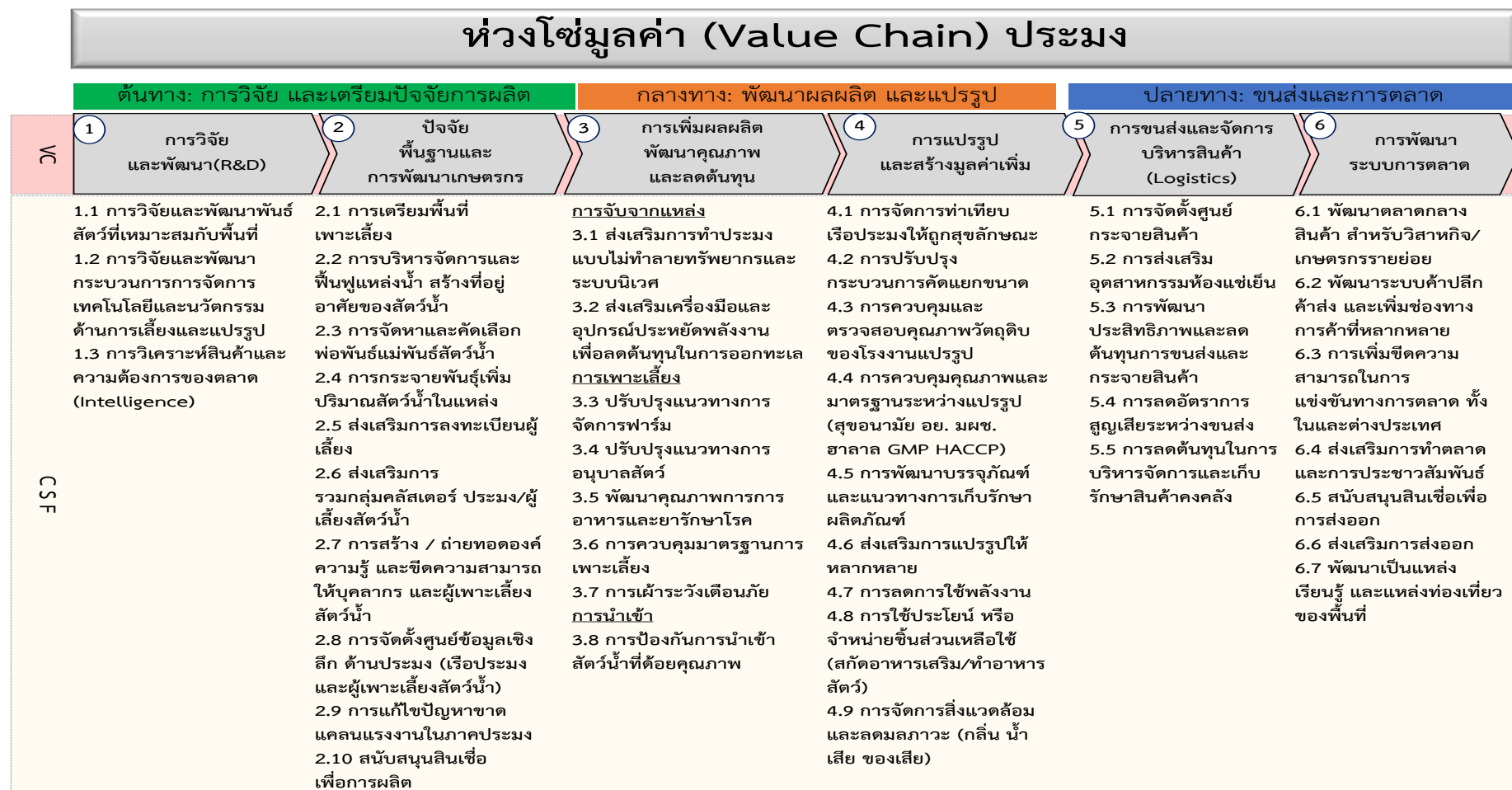
3.2.4 กรณีศึกษาผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion) และห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) ด้านการเกษตร – การเลี้ยงสัตว์

แผนภาพ 28 ห่วงโซ่มูลค่ากรณีศึกษาผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion: PC) การเลี้ยงสัตว์

3.2.5 กรณีศึกษาผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion) และห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) ด้านการเกษตร – การประมง

แผนภาพ 29 ห่วงโซ่มูลค่ากรณีศึกษาผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion: PC) การประมง

3.3 หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้องและตัวอย่างลักษณะงานที่ดำเนินการในการขับเคลื่อนและการบูรณาการการทำงานด้านการเกษตร

โดยหน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion) ภาคการเกษตรทั้งในหน่วยงานในระดับพื้นที่จังหวัด หน่วยงานในระดับเขตพื้นที่ หรือ ภูมิภาค หน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้องและภาคส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้อง แสดงได้ดังตาราง

ตาราง 29 หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้องและตัวอย่างลักษณะงานที่ดำเนินการในการขับเคลื่อนและการบูรณาการการทำงานด้านการเกษตร

หน่วยงาน	ผลิตภัณฑ์ศักยภาพ	การเพาะปลูก			การเลี้ยงสัตว์	การประมง	ตัวอย่างลักษณะงานที่ดำเนินการ
		ข้าว	ยางพารา	ปาล์มฯ			
หน่วยงานในระดับพื้นที่จังหวัด							
1. กรมส่งเสริมการเกษตร – สำนักงานเกษตรจังหวัด	✓	✓	✓			ทำงานด้านการเกษตรในภาพรวม เริ่มตั้งแต่งานการศึกษา วิเคราะห์ วางแผนงานการทำเกษตร และส่งเสริม สนับสนุน การถ่ายทอดความรู้ด้านเกษตร งานพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตร การจัดการผลิต ประสานงานแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรต่างๆ รวมทั้งสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง จึงเป็นเหมือนเจ้าภาพหลักในการทำงานด้านการเกษตรของพื้นที่	
2. กรมประมง – สำนักงานประมงจังหวัด					✓	ทำงานด้านการประมงในภาพรวม เริ่มตั้งแต่งานการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย วางแผนงานการทำประมง และส่งเสริม สนับสนุน การถ่ายทอดความรู้ด้านประมง งานพัฒนาคุณภาพสินค้าประมง การจัดการผลิต ประสานงานแก้ไขปัญหาการประมงต่างๆ รวมทั้งสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง จึงเป็นเหมือนเจ้าภาพหลักในการทำงานด้านประมงของพื้นที่	

หน่วยงาน	ผลิตภัณฑ์ศักยภาพ	การเพาะปลูก			การเลี้ยงสัตว์	การประมง	ตัวอย่างลักษณะงานที่ดำเนินการ
		ข้าว	ยางพารา	ปาล์มฯ			
3. กรมปศุสัตว์ – สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด					✓		ทำงานด้านการเลี้ยงสัตว์ในภาพรวม เริ่มตั้งแต่งานการศึกษาวิเคราะห์ วิจัย พัฒนาการเลี้ยงสัตว์และส่งเสริม สนับสนุน การถ่ายทอด ความรู้การเลี้ยงสัตว์ การใช้เทคโนโลยี งานพัฒนาคุณภาพสินค้า การจัดการผลิต ประสานงานแก้ไขปัญหาด้านการเลี้ยงสัตว์ต่างๆ รวมทั้งสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เป็นเหมือนเจ้าภาพหลักในการทำงานด้านปศุสัตว์ของพื้นที่
4. กรมส่งเสริมสหกรณ์ – สำนักงานสหกรณ์จังหวัด		✓	✓	✓	✓	✓	พัฒนาเกษตรกรในพื้นที่ ให้การส่งเสริมและพัฒนางานสหกรณ์ ทุกประเภทและกลุ่มเกษตรกร
5. สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม – สำนักงานปฏิรูปที่ดินจังหวัด		✓	✓	✓	✓	✓	งานรังวัด งานสอบสิทธิ งานข้อมูลสารบบที่ดินและแผนที่ งานกองทุน การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม งานคุ้มครองที่ดินเพื่อเกษตรกรรม งานเจรจาไกล่เกลี่ย และระงับข้อพิพาท รวมถึงการพัฒนาพื้นที่ ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร วิชาหกิจชุมชน และ สถาบันเกษตรกร ในเขตพื้นที่จังหวัด
6. สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ – สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด		✓	✓	✓	✓	✓	ศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาการเกษตรและ สหกรณ์ของจังหวัด แผนพัฒนาการเกษตรรายสินค้า แผนบูรณาการ การพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด ดำเนินงานโครงการ พิเศษ โครงการในพระราชดำริ งานช่วยเหลือเกษตรกร งานวิจัยปฎิ การเตือนการระบาดของเฝ้าระวัง และเตือนภัยสินค้าเกษตร ในจังหวัด รวมทั้งเป็นศูนย์ข้อมูลและศูนย์แม่ข่ายข้อมูลด้าน การเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด

หน่วยงาน	ผลิตภัณฑ์ศักยภาพ	การเพาะปลูก			การเลี้ยงสัตว์	การประมง	ตัวอย่างลักษณะงานที่ดำเนินการ
		ข้าว	ยางพารา	ปาล์มฯ			
7. สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย – สำนักงานจังหวัด		✓	✓	✓	✓	✓	ดำเนินการตามแผน กำกับ และติดตามผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ นโยบาย และแผนพัฒนาจังหวัด อำนวยความสะดวก ประสานปฏิบัติการ และสนับสนุนงานที่เกี่ยวข้องกับงานพัฒนาจังหวัด สนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
8. กรมพัฒนาชุมชน – สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด		✓	✓	✓	✓	✓	สนับสนุนงานพัฒนาระบบตลาดสินค้าเกษตร ที่เกี่ยวข้องกับชุมชน เช่น งานพัฒนาแหล่งเกษตรเรียนรู้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว ดำเนินการและประสานงานเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนในจังหวัด ให้ทราบ และแนะนำชุมชนในการต่อยอดสร้างรายได้
9. กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น – สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด		✓	✓	✓	✓	✓	ดูแลและบริหารงานถ่ายโอนในท้องถิ่น ให้การสนับสนุนการดำเนินงานเพื่อพัฒนาท้องถิ่น เช่น งานดูแลโครงการชลประทานขนาดเล็ก งานเส้นทางขนส่งลำเลียง เป็นต้น
10. กรมโยธาธิการและผังเมือง – สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัด		✓	✓	✓	✓		บริหารจัดการผังเมืองและโยธาธิการที่อยู่ในพื้นที่ การสร้างถนนเพื่อการคมนาคม การสนับสนุนช่วยเหลืองานเมื่อเกิดภัยพิบัติที่ทำให้เส้นทางคมนาคมเสียหาย
11. กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย – สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด		✓	✓	✓	✓	✓	ดูแล และป้องกันภัยพิบัติต่างๆ ที่เกิดขึ้น พร้อมบรรเทาสาธารณภัยในจังหวัด ที่กระทบทั้งที่อยู่อาศัย และพื้นที่ทำกิน
12. สำนักงานสถิติแห่งชาติ – สำนักงานสถิติจังหวัด		✓	✓	✓	✓	✓	สนับสนุนข้อมูลสถิติสำคัญเพื่อการตัดสินใจในการทำงาน ตั้งแต่การวางแผนงาน และการดำเนินโครงการ ตลอดจนการติดตามประเมินผล

หน่วยงาน	ผลิตภัณฑ์ศักยภาพ	การเพาะปลูก			การเลี้ยงสัตว์	การประมง	ตัวอย่างลักษณะงานที่ดำเนินการ
		ข้าว	ยางพารา	ปาล์มฯ			
13. สำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม – สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด		✓	✓	✓	✓	✓	สนับสนุนงานการเกษตรแปรรูป สร้างมูลค่าสินค้า กระบวนการผลิตสินค้าเกษตรอุตสาหกรรม การบริหารวัสดุเหลือใช้จากการเกษตรที่สามารถสร้างมูลค่าได้
14. สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน – สำนักงานแรงงานจังหวัด		✓	✓	✓	✓	✓	ให้ข้อมูลด้านแรงงานและประชาสัมพันธ์เผยแพร่งาน ช่วยลดปัญหาขาดแคลนแรงงาน
15. กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน – สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัด						✓	สนับสนุนดูแลสวัสดิการและคุ้มครองความเป็นธรรมแรงงาน ไม่ให้ถูกเอาเปรียบจากนายจ้าง
16. กรมจัดหางาน – สำนักงานจัดหางานจังหวัด			✓	✓		✓	ช่วยลดปัญหาการว่างงาน และการขาดแคลนแรงงาน โดยบริหารจัดการหางานให้ทั้งแรงงานมีงานทำ และให้นายจ้างได้แรงงานทำงาน
17. กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน – ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด		✓	✓	✓	✓	✓	สนับสนุนการฝึกอบรม จัดหลักสูตรช่วยพัฒนาฝีมือแรงงาน ให้สามารถทำงานได้อย่างมีมาตรฐาน รวมทั้งประสานการสร้างเครือข่ายการพัฒนาฝีมือแรงงานและศักยภาพแรงงานและผู้ประกอบการทั้งในระดับประเทศและระดับนานาชาติ ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ
18. สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข – สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด		✓	✓	✓	✓	✓	การเฝ้าระวังเตือนภัยและป้องกันควบคุมโรคระบาดที่อาจเกิดขึ้นจากการทำกิจกรรมทางเกษตร เช่น โรคระบาดที่เกิดขึ้นจากการปศุสัตว์ หรือการชะล้างของสารเคมีทางการเกษตร ลงสู่แหล่งน้ำทำให้เกิดโรค เป็นต้น

หน่วยงาน	ผลิตภัณฑ์ศักยภาพ	การเพาะปลูก			การเลี้ยงสัตว์	การประมง	ตัวอย่างลักษณะงานที่ดำเนินการ
		ข้าว	ยางพารา	ปาล์มฯ			
19. กรมบัญชีกลาง – สำนักงานคลังจังหวัด		✓	✓	✓	✓	✓	สนับสนุนข้อมูลด้านการคลังที่สำคัญ เพื่อเป็นฐานในการวิเคราะห์ภาพการตลาดของสินค้าเกษตร หรือการใช้จ่ายของคนในพื้นที่ที่อาจกระทบกิจกรรมการเกษตร
20. สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม – สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด		✓	✓	✓	✓	✓	ให้ความรู้เรื่องการจัดการสิ่งแวดล้อมไม่ให้เกิดกิจกรรมทางการเกษตรเข้าไปปลูกในพื้นที่ป่าไม้ หรือการทำลายสิ่งแวดล้อมต่างๆ ทั้งทางน้ำและอากาศ ตลอดจนการควบคุมคุณภาพประเมิณผล และตรวจสอบสถานการณ์สิ่งแวดล้อม ให้แจ้งรายงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อวางแผนการทำงานร่วมกัน
21. กรมการขนส่งทางบก – สำนักงานขนส่งจังหวัด		✓	✓	✓	✓	✓	สนับสนุนการงานด้านโลจิสติกส์ วางแผนและส่งเสริมสวัสดิภาพการขนส่งภายในจังหวัด กำกับดูแลสถานประกอบการที่เกี่ยวข้อง
22. สำนักงานปลัดกระทรวงพลังงาน – สำนักงานพลังงานจังหวัด		✓	✓	✓	✓	✓	ส่งเสริมการนำวัสดุเหลือใช้จากการเกษตรกลับไปใช้เป็นพลังงาน หรือส่งเสริมการปลูกพืชพลังงาน
23. สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ – สำนักงานพาณิชย์จังหวัด		✓	✓	✓	✓	✓	สนับสนุนงานด้านการตลาดตั้งแต่ ช่องทางการขายทั้งในและนอกประเทศ การประชาสัมพันธ์ ส่งเสริมเกษตรกรให้มีความรู้ด้านการตลาดและการทำธุรกิจ ให้ข้อมูลราคา ดัชนีเศรษฐกิจการค้า อันเป็นประโยชน์ต่อการทำการเกษตร
24. กรมประชาสัมพันธ์ – สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัด		✓	✓	✓	✓	✓	เผยแพร่ข้อมูลและให้บริการข้อมูลข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ของจังหวัด เช่น ประชาสัมพันธ์สินค้าเกษตรของดีจังหวัด ประชาสัมพันธ์งานเกษตรแฟร์ เป็นต้น

หน่วยงาน	ผลิตภัณฑ์ศักยภาพ	การเพาะปลูก			การเลี้ยงสัตว์	การประมง	ตัวอย่างลักษณะงานที่ดำเนินการ
		ข้าว	ยางพารา	ปาล์มฯ			
หน่วยงานในระดับเขตพื้นที่หรือภูมิภาค							
25. กรมชลประทาน – สำนักงานชลประทานที่ 1 - 17	✓	✓	✓	✓	✓	บริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรให้กับเกษตรกรในพื้นที่ที่ได้รับผิดชอบดูแล	
26. กรมพัฒนาที่ดิน – สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 1 - 8	✓	✓	✓	✓		จัดสรรที่ดิน พัฒนา และให้ความรู้เรื่องดินแก่เกษตรกร เพื่อทำการเกษตรได้อย่างเหมาะสมกับสภาพดินที่มี	
27. กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ – สำนักตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 1 - 10	✓	✓	✓	✓	✓	สนับสนุนงานกิจการสหกรณ์ให้เป็นระบบเรียบร้อย และให้คำปรึกษาแนะนำด้านการเงินและการบัญชีให้กับสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร รวมทั้งวิสาหกิจชุมชน กลุ่มอาชีพ และกลุ่มเป้าหมายโครงการพระราชดำริ	
28. กรมวิชาการเกษตร – สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขต 1 - 8	✓	✓	✓			เป็นศูนย์บริการข้อมูลด้านวิชาการเกษตร และ ให้บริการข้อมูลวิชาการ งานวิจัยและเทคโนโลยีแก่เกษตรกร	
29. กรมเจ้าท่า - สำนักงานเจ้าท่าภูมิภาค					✓	ควบคุมดูแลการเดินเรือ การขนส่งทางน้ำในพื้นที่ ให้เป็นไปอย่างถูกต้อง	
30. กรมทางหลวงชนบท - สำนักงานทางหลวงชนบทที่ 1 - 18	✓	✓	✓	✓		จัดสร้างทางหลวงชนบทจากพื้นที่เกษตร หรือพื้นที่ชุมชน เชื่อมโยงสู่เส้นทางหลัก	
31. กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม – ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1 - 11	✓	✓	✓	✓	✓	ต่อยอดสินค้าเกษตรสร้างมูลค่าสูงขึ้น ให้การส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรม วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม วิสาหกิจชุมชน และผู้ประกอบการ	

หน่วยงาน	ผลิตภัณฑ์ศักยภาพ	การเพาะปลูก			การเลี้ยงสัตว์	การประมง	ตัวอย่างลักษณะงานที่ดำเนินการ
		ข้าว	ยางพารา	ปาล์มฯ			
32. กรมอุตุนิยมวิทยา – ศูนย์อุตุนิยมวิทยาภาคต่างๆ		✓	✓	✓	✓	✓	ให้ข้อมูลวิเคราะห์สภาวะอากาศ ตลอดจนแลกเปลี่ยนข้อมูลสภาพอากาศ และแจ้งเตือนภัยให้พื้นที่ได้เตรียมการรับมือ
33. กรมทรัพยากรน้ำ – สำนักงานทรัพยากรน้ำภาคที่ 1 - 11		✓			✓		ส่งเสริมสนับสนุนการจัดตั้งองค์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในระดับลุ่มน้ำ และท้องถิ่น โดยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย ร่วมจัดทำแผนการใช้น้ำเพื่อการเกษตร และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ เกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำแก่ผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่ม
34. กรมทรัพยากรน้ำบาดาล – สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาล เขต 1 - 12		✓			✓		ประเมินศักยภาพน้ำบาดาล และอนุรักษ์ฟื้นฟู แหล่งน้ำบาดาลในระดับพื้นที่ ให้ข้อมูลและความรู้ในการนำน้ำบาดาลไปใช้เพื่อการเกษตรในฤดูแล้ง
35. กรมศุลกากร – ด้านศุลกากร		✓	✓	✓	✓	✓	ให้คำปรึกษาแนะนำในการอำนวยความสะดวกด้านการค้าชายแดน
36. กรมการข้าว – ศูนย์วิจัยข้าว 28 แห่ง		✓					สนับสนุนให้ความรู้จากงานวิจัยและพัฒนาพันธุ์ข้าว การวางแผนการผลิตเมล็ดพันธุ์ขั้นพันธุ์คัด การพัฒนาเทคโนโลยีการผลิต การอารักขา และวิทยาการหลังการเก็บเกี่ยวและการแปรรูปข้าว งานตรวจสอบและรับรองระบบการผลิตและผลิตภัณฑ์
37. การยางแห่งประเทศไทย – ศูนย์วิจัยยาง – สำนักงานตลาดกลางยางพารา			✓				สนับสนุนข้อมูลเพื่อพัฒนากิจการยางในทุกสาขาอย่างครบวงจร ตั้งแต่ด้านการผลิตยาง เศรษฐกิจและการตลาดยาง การแปรรูปยาง การผลิตผลิตภัณฑ์ยาง ไมยางพารา สนับสนุนข้อมูลเพื่อพัฒนาตลาดกลางยางพารา ดำเนินงานตลาดกลางยางพารา ประสานงานและร่วมดำเนินงานกับองค์กรยาง

หน่วยงาน	ผลิตภัณฑ์ศักยภาพ	การเพาะปลูก			การเลี้ยงสัตว์	การประมง	ตัวอย่างลักษณะงานที่ดำเนินการ
		ข้าว	ยางพารา	ปาล์มฯ			
							ระหว่างประเทศ และตลาดที่สำคัญของโลก เผยแพร่ข่าวสารการตลาดและราคายางทั้งในและต่างประเทศ
38. ศูนย์วิจัยปาล์มน้ำมัน				✓			สนับสนุนข้อมูลเพื่อพัฒนาเทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพในการผลิตปาล์มน้ำมันในด้านปรับปรุงพันธุ์การวิจัยเทคโนโลยีการผลิตปาล์มน้ำมันที่เหมาะสมและการใช้ประโยชน์ผลิตผลของปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์มแบบครบวงจรโดยมีเป้าหมายเพื่อเพิ่มผลผลิตต่อหน่วยพื้นที่สูงสุด ลดต้นทุนการผลิต ปรับปรุงระบบการจัดการการผลิตเพื่อลดมลภาวะและรักษาสภาพแวดล้อม ตลอดจนการพัฒนาอุตสาหกรรมต่อเนื่องน้ำมันปาล์ม เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายตามความต้องการของตลาดได้มาตรฐานสากลที่สอดคล้องกับระบบการผลิตของสินค้าอุตสาหกรรม ให้สามารถแข่งขันในตลาดโลกได้
39. กรมประมง						✓	ให้ความรู้ และสนับสนุนงานวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง สัตว์ทะเล สาหร่ายทะเล และการจัดการฟาร์ม
	- ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงชายฝั่ง 21 ศูนย์ - ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเล และสถานีวิจัยและพัฒนาประมงทะเล - ศูนย์วิจัยและตรวจสอบพันธุ์สัตว์น้ำและผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ						

หน่วยงาน ผลิตภัณฑ์ศักยภาพ	การเพาะปลูก			การเลี้ยง สัตว์	การ ประมง	ตัวอย่างลักษณะงานที่ดำเนินการ
	ข้าว	ยางพารา	ปาล์มฯ			
หน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง						
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์						
40. กรมการข้าว	✓					ปรับปรุงพัฒนาการปลูกข้าว ให้มีผลผลิตต่อพื้นที่และคุณภาพสูงขึ้น การพัฒนาพันธุ์ การอนุรักษ์ และคุ้มครองพันธุ์ การผลิตเมล็ดพันธุ์ การตรวจสอบและรับรองมาตรฐาน การส่งเสริม สนับสนุน และ เผยแพร่องค์ความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพ ชีวิตชาวนา การแปรรูป และการจัดการอื่นๆ เพื่อเพิ่มมูลค่าข้าว รวมทั้งการตลาดและ การส่งเสริมวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับข้าว
41. การยางแห่งประเทศไทย					✓	ให้ความช่วยเหลือดูแลการบริหารจัดการยางพาราของประเทศทั้ง ระบบอย่างครบวงจรบริหารจัดการเกี่ยวกับการเงินของกองทุน ตลอดจนส่งเสริม-สนับสนุนให้ประเทศเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรม ผลิตภัณฑ์ยางพารา
42. กรมฝนหลวงและการบินเขตร	✓					สนับสนุนการทำฝนหลวงเพิ่มน้ำเพื่อการทำการเกษตร
43. สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ	✓			✓	✓	กำหนด ตรวจสอบรับรอง ควบคุมมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหาร ส่งเสริมมาตรฐาน สินค้าเกษตรตั้งแต่ระดับไร่นาจนถึงผู้บริโภค
44. องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร	✓			✓	✓	ส่งเสริมกิจกรรมด้านการตลาดสินค้าเกษตร การจัดงานเกษตรแฟร์ ให้สินค้าเกษตรตามฤดูกาลต่างๆ
45. สถาบันวิจัยเกษตรวิศวกรรม และศูนย์วิจัยในเครือข่าย	✓	✓	✓	✓	✓	วิจัยและพัฒนาเครื่องมือและเครื่องจักรกลที่ใช้ในการเกษตร ให้บริการวิชาการและเทคโนโลยีแก่เกษตรกร

หน่วยงาน	ผลิตภัณฑ์ศักยภาพ	การเพาะปลูก			การเลี้ยงสัตว์	การประมง	ตัวอย่างลักษณะงานที่ดำเนินการ
		ข้าว	ยางพารา	ปาล์มฯ			
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม							
46.	กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม	✓	✓	✓	✓	✓	ให้ความรู้เรื่องการจัดการสิ่งแวดล้อมไม่ให้เกิดกิจกรรมทางการเกษตรเข้าไปปลูกในพื้นที่ป่าไม้ หรือการทำลายสิ่งแวดล้อมต่างๆ ทั้งทางน้ำและอากาศ
47.	กรมควบคุมมลพิษ	✓	✓	✓	✓	✓	การกำกับ ดูแล อำนวยความสะดวก ติดตามและประเมินผลเกี่ยวกับการฟื้นฟู คุ้มครองและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม เช่น ป้องกันสารเคมีภาคเกษตรตกค้าง เจือปนในแหล่งน้ำธรรมชาติ
กระทรวงสาธารณสุข							
48.	สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา	✓			✓	✓	ปกป้องและคุ้มครองสุขภาพของประชาชนจากการบริโภคผลิตภัณฑ์ซึ่งล้วนถือเป็นผลิตภัณฑ์ สุขภาพ โดยผลิตภัณฑ์สุขภาพเหล่านั้นต้องมีคุณภาพและปลอดภัย มีการส่งเสริมพฤติกรรมการบริโภคที่ถูกต้องด้วยข้อมูลทางวิชาการที่มีหลักฐานเชื่อถือได้
กระทรวงพาณิชย์							
49.	กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ	✓	✓	✓	✓	✓	ดำเนินการเพื่อส่งเสริม พัฒนา และสนับสนุนการส่งออกสินค้าและธุรกิจบริการของไทยทั้งในประเทศและต่างประเทศ ให้บริการข้อมูลการค้าและส่งเสริมเทคโนโลยีสารสนเทศในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการส่งออกแก่ผู้ผลิต ผู้ส่งออกไทย ผู้ประกอบธุรกิจบริการ และผู้นำเข้าในต่างประเทศ ช่วยเผยแพร่และประชาสัมพันธ์สินค้าและธุรกิจบริการของไทยเพื่อส่งเสริมการส่งออก พัฒนาความรู้

หน่วยงาน	ผลิตภัณฑ์ศักยภาพ	การเพาะปลูก			การเลี้ยงสัตว์	การประมง	ตัวอย่างลักษณะงานที่ดำเนินการ
		ข้าว	ยางพารา	ปาล์มฯ			
							ความสามารถแก่ภาคเอกชนในด้านการค้าระหว่างประเทศเพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันและสมรรถนะในการส่งออก ตลอดจนประสานงานและให้ความร่วมมือแก่สถาบันและองค์กรต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งการส่งเสริมและพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์และตราสินค้าเพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าไทยและให้เป็นไปตามความต้องการของตลาดต่างประเทศ และสนับสนุนและพัฒนาระบบโลจิสติกส์ทางการค้า
50. กรมการค้าต่างประเทศ		✓	✓	✓	✓	✓	บริหารการค้าระหว่างประเทศ โดยการกำกับดูแล ส่งเสริม และพัฒนาการค้าระหว่างประเทศ เพื่อส่งเสริม ปกป้อง รักษาผลประโยชน์ทางการค้าและบริหารการส่งออกและนำเข้าให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด
51. กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ		✓	✓	✓	✓	✓	เสริมสร้างและเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเจรจาการค้าระหว่างประเทศรวมทั้งเสนอแนะนโยบาย แนวทางการปรับตัว และการขยายความร่วมมือทางเศรษฐกิจการค้า
52. องค์การคลังสินค้า		✓	✓	✓	✓	✓	ดำเนินธุรกิจคลังสินค้าเกษตร การค้า และธุรกิจบริการสินค้าเกษตร ด้วยมาตรฐานอย่างมืออาชีพ เป็นธุรกิจหลัก รวมทั้งการให้บริการโลจิสติกส์ และธุรกิจที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ลูกค้า

หน่วยงาน	ผลิตภัณฑ์ศักยภาพ	การเพาะปลูก			การเลี้ยงสัตว์	การประมง	ตัวอย่างลักษณะงานที่ดำเนินการ
		ข้าว	ยางพารา	ปาล์มฯ			
53.	ศูนย์ปฏิบัติการข้อมูลการค้าตลาดเกษตรอินทรีย์	✓					ให้คำปรึกษา แนะนำในการกำหนดกรอบ แนวทาง และแผน การพัฒนาศักยภาพด้านการผลิต การตลาด และการส่งออกสินค้า เกษตรอินทรีย์ของจังหวัดหรือกลุ่ม จังหวัด ร่วมกับคณะทำงาน บริหารศูนย์ปฏิบัติการข้อมูลการตลาดสินค้าเกษตรอินทรีย์ รวมทั้ง กำหนดการจัดกิจกรรม เพื่อส่งเสริมด้านการตลาด สินค้าเกษตร อินทรีย์ให้ตรงตามมาตรฐานและความต้องการของตลาด
กระทรวงอุตสาหกรรม							
54.	สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม	✓	✓	✓	✓	✓	ให้ข้อมูลผลวิเคราะห์ วิจัย คาดการณ์แนวโน้ม และเตือนภัยด้าน เศรษฐกิจอุตสาหกรรม
55.	สำนักงานมาตรฐานอุตสาหกรรม	✓	✓	✓	✓	✓	ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาลิขสิทธิ์ภายในประเทศ ให้มีคุณภาพ ให้เป็นที่ยอมรับ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของ อุตสาหกรรมไทยในตลาดโลก พิทักษ์สิ่งแวดล้อม และคุ้มครอง ผู้บริโภคให้ได้รับความเป็นธรรม มีความปลอดภัยในชีวิตและ ทรัพย์สิน
56.	สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	✓	✓	✓	✓	✓	พัฒนา ผู้ประกอบการรายเดิม – สร้าง ผู้ประกอบการรายใหม่ ให้สามารถบริหารธุรกิจด้วย ความสามารถในการแข่งขัน โดยจัด/สนับสนุนกิจกรรมการพัฒนา ผู้ประกอบการและ สถานประกอบการ เช่น ฝึกอบรม สัมมนา ปรึกษาแนะนำ วิจัย และบริการข้อมูล เชื่อมโยงธุรกิจ

หน่วยงาน	ผลิตภัณฑ์ศักยภาพ	การเพาะปลูก			การเลี้ยงสัตว์	การประมง	ตัวอย่างลักษณะงานที่ดำเนินการ
		ข้าว	ยางพารา	ปาล์มฯ			
57. สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ		✓	✓	✓	✓	✓	ให้บริการปรึกษาแนะนำ ฝึกอบรม วิจัยพัฒนา อนุรักษ์ส่งเสริม และผลักดันให้เกิดขบวนการเพิ่มผลผลิตภาพ การพัฒนาศักยภาพ และเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขัน
กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี							
58. สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.)		✓	✓	✓	✓	✓	สนับสนุนการเพิ่มสมรรถนะในการเลือกและรับเทคโนโลยี การถ่ายทอดเทคโนโลยี
59. สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ		✓	✓	✓	✓		ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากภาพถ่ายดาวเทียม และเป็นศูนย์ข้อมูลด้านทรัพยากรธรรมชาติจากข้อมูลดาวเทียม เพื่อใช้เป็นข้อมูลวางแผนการทำการเกษตร หรือบันทึกข้อมูลพื้นที่เกษตรกรรม
กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม							
60. สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ		✓	✓	✓	✓	✓	สื่อสารนโยบาย แนวทางสนับสนุนด้านการเกษตร เพื่อการจัดทำแผนพัฒนาด้านเกษตรให้สอดคล้องกัน
กระทรวงพลังงาน							
61. กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน		✓	✓	✓	✓	✓	ถ่ายทอดความรู้ หรือเทคโนโลยี การผลิต การแปรรูปผลิตภัณฑ์ การเกษตร เพื่อแปลงเป็นพลังงาน
62. กรมธุรกิจพลังงาน		✓	✓	✓			ดูแลการค้าและการสำรองน้ำมันเชื้อเพลิง ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของปัจจัยการผลิตด้านเกษตรที่ส่งผลต่อต้นทุนการผลิต

หน่วยงาน	ผลิตภัณฑ์ศักยภาพ	การเพาะปลูก			การเลี้ยงสัตว์	การประมง	ตัวอย่างลักษณะงานที่ดำเนินการ
		ข้าว	ยางพารา	ปาล์มฯ			
กระทรวงการคลัง							
63. ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์เพื่อการเกษตร		✓	✓	✓	✓	✓	ให้การสนับสนุนทางการเงิน เพื่อการทำเกษตร ในรูปแบบต่างๆ ตามวัตถุประสงค์ ของแต่ละสถาบัน
64. ธนาคารออมสิน		✓	✓	✓	✓	✓	
65. ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (ธสน.)		✓	✓	✓	✓	✓	
66. ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (ธพว.)		✓	✓	✓	✓	✓	
อื่นๆ							
67. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น / เทศบาล		✓	✓	✓	✓	✓	สนับสนุนการเกษตรในท้องถิ่นร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ในจังหวัด และเชื่อมโยงให้หน่วยงานภาครัฐเข้าถึงชุมชน ชาวบ้าน
ภาคส่วนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง							
68. สถาบันวิทยาศาสตร์ข้าวแห่งชาติ		✓					สนับสนุนงานวิจัยเกี่ยวกับข้าว ที่สามารถนำไปต่อยอดพัฒนา การเพาะปลูกข้าวได้
69. สมาคมผู้ส่งออกข้าวไทย		✓					ส่งเสริมการตลาดค้าข้าว เชื่อมความรู้ และแลกเปลี่ยนข้อมูล ข้าวสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
70. สำนักงานคณะกรรมการตรวจข้าว สังกัดสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย		✓					ตรวจสอบคุณภาพข้าว ที่ส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศ (ตามที่ได้รับมอบหมายจากกระทรวงพาณิชย์)
71. สมาคมยางพาราไทย			✓				ให้ความช่วยเหลือสนับสนุนเกษตรกรที่เป็นสมาชิก ในการดำเนิน กิจกรรมที่เกี่ยวข้องด้านการตลาด รวมไปถึงการแลกเปลี่ยนข้อมูล ความรู้เรื่องยาพารา
72. สมาคมผู้ผลิตยาง			✓				
73. สมาคมชาวสวนยาง			✓				

หน่วยงาน	ผลิตภัณฑ์ศักยภาพ	การเพาะปลูก			การเลี้ยงสัตว์	การประมง	ตัวอย่างลักษณะงานที่ดำเนินการ
		ข้าว	ยางพารา	ปาล์มฯ			
74. สมาคมน้ำยางข้นไทย			✓				
75. สมาคมปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์มแห่งประเทศไทย				✓			ให้ความช่วยเหลือสนับสนุนเกษตรกรที่เป็นสมาชิก ในการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องด้านการตลาด รวมไปถึงการแลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้เรื่องปาล์มน้ำมัน
76. สมาคมชาวสวนปาล์มน้ำมัน				✓			
77. ศูนย์วิจัยและพัฒนาการผลิตปาล์มน้ำมัน คณะทรัพยากรธรรมชาติ				✓			
78. สภาอุตสาหกรรม		✓	✓	✓	✓	✓	ให้ข้อมูลด้านอุตสาหกรรมที่สำคัญ เพื่อประโยชน์ในการทำเกษตรที่สอดคล้องกับภาคอุตสาหกรรม รวมทั้งส่งเสริม สนับสนุน การศึกษา วิจัย อบรม เผยแพร่วิชาการและเทคโนโลยีเกี่ยวกับอุตสาหกรรม ช่วยเหลือผู้ประกอบการ
79. หอการค้า		✓	✓	✓	✓	✓	ให้ข้อมูลด้านการค้า การลงทุน เพื่อประโยชน์ในการทำเกษตรที่สอดคล้องกับเศรษฐกิจในพื้นที่
80. สถาบันวิจัยภายใต้สถาบันการศึกษา		✓	✓	✓	✓	✓	ให้การสนับสนุนการต่อยอดงานวิจัย หรือการทำการวิจัยด้านการเกษตรที่เหมาะสมในพื้นที่
81. สถาบันการเงินภาคเอกชน		✓	✓	✓	✓	✓	ให้การสนับสนุนทางการเงิน เพื่อการทำเกษตร ในรูปแบบต่างๆ ตามวัตถุประสงค์ของแคมเปญต่างๆของแต่ละสถาบัน

จากกรอบห่วงโซ่มูลค่าของแต่ละผลิตภัณฑ์ และหน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion) ภาคเกษตรกรรม ข้างต้น ส่วนถัดมาจะนำเสนอการระบุหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับ ที่เกี่ยวข้องในแต่ละปัจจัยสู่ความสำเร็จ (Critical Success Factor: CSF) ทั้งนี้บทบาทภารกิจของ หน่วยงานแสดงในภาคผนวกของคู่มือนี้ เพื่อใช้เป็นส่วนหนึ่งในการกำหนดผู้รับผิดชอบหลัก หน่วยงานร่วมดำเนินการ อันจะนำไปสู่การบูรณาการการทำงานในพื้นที่ ที่เกิดผลในทางปฏิบัติได้ต่อไป

3.3.1 หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้องในแต่ละปัจจัยสู่ความสำเร็จ (Critical Success Factor: CSF) เพื่อการขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion) ข้าว

ตาราง 30 หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้องในแต่ละปัจจัยสู่ความสำเร็จ (Critical Success Factor: CSF) เพื่อการขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion) ข้าว

1 การวิจัยและพัฒนา (R&D)	หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้อง	
	หน่วยงานในระดับจังหวัด/หน่วยงานในระดับเขตพื้นที่	หน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง/ภาคส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้อง
1.1 การวิจัยและพัฒนาพันธุ์ข้าว กระบวนการผลิต และเครื่องมือที่เหมาะสมกับพื้นที่และความต้องการของตลาด 1.4 การส่งเสริม ต่อยอดงานวิจัยและนวัตกรรม (R&D) มาปรับใช้ในพื้นที่	- สำนักงานเกษตรจังหวัด - สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ... - ศูนย์วิจัยข้าว - สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร - สถาบันวิจัยภายใต้สถาบันการศึกษาในพื้นที่	- สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) - สถาบันวิทยาศาสตร์ข้าวแห่งชาติ - สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) - สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) - สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) - สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.) - สำนักงานคณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมแห่งชาติ (สวทน.) - สถาบันวิจัยภายใต้สถาบันการศึกษา

1	การวิจัยและพัฒนา (R&D)	หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้อง	
		หน่วยงานในระดับจังหวัด/หน่วยงานในระดับเขตพื้นที่	หน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง/ภาคส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้อง
	1.2 การพัฒนาข้อมูล วิเคราะห์สินค้าและความต้องการของตลาด การจัดการข้อมูลการตลาด และกระบวนการผลิตที่เกี่ยวข้อง	• สำนักงานพาณิชย์จังหวัด • สำนักงานสถิติจังหวัด • สำนักงานคลังจังหวัด • สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร • สถาบันการศึกษาในพื้นที่	• กรมการค้าข้าว – สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ข้าว - สำนักส่งเสริมการผลิตข้าว • กรมการค้าภายใน • กรมการค้าระหว่างประเทศ • ศูนย์ปฏิบัติการข้อมูลการค้าตลาดเกษตรอินทรีย์ • องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร • หอการค้า • สมาคมผู้ส่งออกข้าวไทย • สถาบันการศึกษา
	1.3 การวางแผนการผลิต (Crops Planning) โดยกำหนดพื้นที่ (Zoning) เพาะปลูก	• สำนักงานเกษตรจังหวัด • สถานีพัฒนาที่ดินเขต • สำนักงานชลประทานที่	

2 พัฒนาปัจจัยพื้นฐานและพัฒนาเกษตรกร	หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้อง	
	หน่วยงานในระดับจังหวัด/หน่วยงานในระดับเขตพื้นที่	หน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง/ภาคส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้อง
2.1 การบริหารจัดการน้ำเพื่อการปลูกข้าว	- สำนักงานเกษตรจังหวัด - สำนักงานชลประทานที่ - สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค... - สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาลเขต...	กรมฝนหลวงและการบินเกษตร
2.2 การกำหนด เตรียมพื้นที่เพาะปลูก ตรวจสอบคุณภาพดิน และปรับปรุงพื้นที่ที่เหมาะสม	- สำนักงานเกษตรจังหวัด - สถานีพัฒนาที่ดินเขต - สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด	
2.3 การพัฒนาคุณภาพปัจจัยการผลิต และแก้ไขปัญหาแรงงาน ภาคการเกษตร	- สำนักงานเกษตรจังหวัด - สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร - สำนักงานแรงงานจังหวัด - สำนักงานจัดหางานจังหวัด	- กรมการจัดหางาน - กรมสร้างอาชีพและพัฒนาอาชีพ
2.4 ส่งเสริมการลงทะเบียนเกษตรกร 2.5 การพัฒนาเครือข่ายสหกรณ์เกษตรกรและวิสาหกิจชุมชน 2.7 ส่งเสริมการจัดหาแหล่งเงินทุนช่วยเหลือเกษตรกร หรือผู้ประกอบการ	- สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด - สำนักงานเกษตรจังหวัด - สำนักตรวจบัญชีสหกรณ์ที่.....	- องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร - ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์เพื่อการเกษตร - สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม - สถาบันการเงินอื่น ๆ ของรัฐที่เกี่ยวข้อง เช่น ธนาคารออมสิน ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย
2.6 การสร้าง / ถ่ายทอดองค์ความรู้และขีดความสามารถให้เกษตรกรในด้านเทคโนโลยีการเกษตร การบริหารจัดการ และระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ	- สำนักงานเกษตรจังหวัด - สถาบันการศึกษาในพื้นที่ - สถาบันวิจัยเกษตรวิศวกรรม และศูนย์วิจัยในเครือข่าย - ศูนย์ปฏิบัติการข้อมูลการสินค้าตลาดเกษตรอินทรีย์	

3 การเพิ่มผลผลิต พัฒนาคุณภาพ และลดต้นทุน	หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้อง	
	หน่วยงานในระดับจังหวัด/หน่วยงานในระดับเขตพื้นที่	หน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง/ภาคส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้อง
3.1 การบริหารจัดการและการควบคุมคุณภาพที่ดี การผลิตที่ดี และเหมาะสม (GAP & GMP โรงสี)	- สำนักงานเกษตรจังหวัด - สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด - สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร	- สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ - สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา - สำนักงานมาตรฐานอุตสาหกรรม - ศูนย์ปฏิบัติการข้อมูลการตลาดเกษตรอินทรีย์
3.2 ควบคุมการใช้ปุ๋ยและสารเคมี พัฒนาการใช้สารอินทรีย์ แทนสารเคมี	- สำนักงานเกษตรจังหวัด - สถานีพัฒนาที่ดินเขต... - สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร - สถาบันการศึกษาในพื้นที่	- ศูนย์ปฏิบัติการข้อมูลการตลาดเกษตรอินทรีย์ - กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม - กรมควบคุมมลพิษ
3.3 ส่งเสริมการเพิ่มผลผลิตด้วยองค์ความรู้ชุมชน เทคนิคสมัยใหม่ และเทคโนโลยี	- สำนักงานเกษตรจังหวัด - สถาบันวิจัยเกษตรวิศวกรรม และศูนย์วิจัยในเครือข่าย	- สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ - สถาบันวิทยาศาสตร์ข้าวแห่งชาติ - สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม - ศูนย์ปฏิบัติการข้อมูลการตลาดเกษตรอินทรีย์
3.4 พัฒนาแนวทางและส่งเสริมเครื่องมือในการรับมือกับภัยพิบัติให้กับเกษตรกร	- สำนักงานเกษตรจังหวัด - สำนักงานชลประทานที่.... - สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค... - ศูนย์อุตุวิทยามหาวิทยาลัย.... - สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด - สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัด - สำนักงานส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3 การเพิ่มผลผลิต พัฒนาคุณภาพ และลดต้นทุน	หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้อง	
	หน่วยงานในระดับจังหวัด/หน่วยงานในระดับเขตพื้นที่	หน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง/ภาคส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้อง
3.5 พัฒนาระบบการจัดการและเทคโนโลยีเพื่อรักษาปริมาณ / คุณภาพข้าวหลังการเก็บเกี่ยว 3.6 ส่งเสริมการทำเกษตรแบบผสมผสาน	• สำนักงานเกษตรจังหวัด • สถานีพัฒนาที่ดินเขต... • สถาบันการศึกษาในพื้นที่ • สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร	• สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) • สถาบันวิทยาศาสตร์ข้าวแห่งชาติ • สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) • สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) • สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) • สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.) • สำนักงานคณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมแห่งชาติ (สวทน.) • สถาบันวิจัยภายใต้สถาบันการศึกษา

4	การแปรรูปและ สร้างมูลค่าเพิ่ม	หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้อง	
		หน่วยงานในระดับจังหวัด/หน่วยงานในระดับเขตพื้นที่	หน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง/ภาคส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้อง
4.1	การส่งเสริมมาตรฐานผลิตเกษตรอุตสาหกรรม (ISO,GMP,HALAL,HACCP)	- สำนักงานเกษตรจังหวัด - สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด	- สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา - สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ
4.2	การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ข้าวสารเพื่อรักษาคุณภาพข้าว	- สำนักงานเกษตรจังหวัด - สำนักงานพาณิชย์จังหวัด - สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด - สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัด	- สภาอุตสาหกรรม - หอการค้า - สถาบันการศึกษา
4.3 และ 4.6	การพัฒนาการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าวที่มีความหลากหลายและมีมูลค่าเพิ่มสูง การส่งเสริมระบบเกษตรปลอดวัสดุเหลือใช้ (Zero Waste)	- สำนักงานเกษตรจังหวัด - สำนักงานพาณิชย์จังหวัด - สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด - สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด - สำนักงานพลังงานจังหวัด	- สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) - สถาบันวิทยาศาสตร์ข้าวแห่งชาติ - สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) - สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) - สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) - สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.) - สำนักงานคณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมแห่งชาติ (สวทน.) - สถาบันวิจัยภายใต้สถาบันการศึกษา - กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน - กรมธุรกิจพลังงาน - สถาบันวิจัยภายใต้สถาบันการศึกษา

4	การแปรรูปและ สร้างมูลค่าเพิ่ม	หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้อง	
		หน่วยงานในระดับจังหวัด/หน่วยงานในระดับเขตพื้นที่	หน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง/ภาคส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้อง
	4.4 การส่งเสริมการจดทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ของพื้นที่	- สำนักงานเกษตรจังหวัด - สำนักงานพัฒนาที่ดิน	สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ
	4.5 การทำตราสินค้าและตรารับรองคุณภาพ (Quality Mark)	- สำนักงานเกษตรจังหวัด - สำนักงานพาณิชย์จังหวัด - สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด - สำนักงานจังหวัด	

5	การขนส่งสินค้าและจัดการบริหารสินค้า (Logistics)	หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้อง	
		หน่วยงานในระดับจังหวัด/หน่วยงานในระดับเขตพื้นที่ฯ	หน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง/ภาคส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้อง
	5.1 พัฒนาแหล่งจัดเก็บ และรักษาผลผลิตให้มีประสิทธิภาพ	- สำนักงานเกษตรจังหวัด - สำนักงานพาณิชย์จังหวัด	- องค์การคลังสินค้า - หอการค้า
	5.2 การพัฒนาระบบการขนส่งและกระจายสินค้าที่ปลอดภัยและมีมาตรฐาน 5.3 เพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการขนส่ง 5.4 ส่งเสริมมาตรการลดข้อเสียจากการขนส่ง	- สำนักงานเกษตรจังหวัด - สำนักงานทางหลวงชนบทที่... - สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด - สำนักงานเจ้าท่าภูมิภาค - สำนักงานขนส่งจังหวัด	- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น - องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร
	5.5 พัฒนาประสิทธิภาพการจัดการงานด้านศุลกากร (ส่งออก/นำเข้า) สำหรับสินค้าเกษตร	- สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด - ด่านศุลกากร	- องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร - ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์เพื่อการเกษตร - สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม - สถาบันการเงินอื่น ๆ ของรัฐที่เกี่ยวข้อง เช่น ธนาคารออมสิน ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย

6	การพัฒนาระบบการตลาด	หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้อง	
		หน่วยงานในระดับจังหวัด/หน่วยงานในระดับเขตพื้นที่	หน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง/ภาคส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้อง
6.1 การพัฒนาระบบค้าส่ง และช่องทางการจัดจำหน่ายเชื่อมโยงโดยตรงกับผู้ซื้อ		- สำนักงานเกษตรจังหวัด - สำนักงานพาณิชย์จังหวัด	องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร
6.2 ส่งเสริมการทำตลาดเฉพาะ (Niche Market) และตลาดเฉพาะฤดู (Seasonal Market)			
6.3 พัฒนาระบบตลาดซื้อขายข้าวล่วงหน้า		- สำนักงานสหกรณ์จังหวัด - สำนักงานเกษตรจังหวัด	
6.4 การสนับสนุนสินเชื่อเพื่อการส่งออก		- สำนักงานเกษตรจังหวัด - สำนักงานพาณิชย์จังหวัด	- กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ - กรมการค้าต่างประเทศ - กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ - ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์เพื่อการเกษตร - สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม - สถาบันการเงินอื่น ๆ ของรัฐที่เกี่ยวข้อง เช่น ธนาคารออมสิน ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย
6.5 เชื่อมโยงและส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ			
6.6 การพัฒนาและนำเสนอเรื่องราว (Story) อัตลักษณ์และคุณค่าของข้าว		- สำนักงานเกษตรจังหวัด - สำนักงานพาณิชย์จังหวัด - สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด - สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด - สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
6.7 พัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้ และแหล่งท่องเที่ยวของพื้นที่			

3.3.2 หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้องในแต่ละปัจจัยสู่ความสำเร็จ (Critical Success Factor: CSF) เพื่อการขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion) ยางพารา

ตาราง 31 หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้องในแต่ละปัจจัยสู่ความสำเร็จ (Critical Success Factor: CSF) เพื่อการขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion) ยางพารา

1	การวิจัยและพัฒนา (R&D)	หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้อง	
		หน่วยงานในระดับจังหวัด/หน่วยงานในระดับเขตพื้นที่	หน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง/ภาคส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้อง
	1.1 การวิจัยพัฒนาพันธุ์ที่เหมาะสมกับพื้นที่และผลตอบแทน (Yield) วิจัยการใช้ปุ๋ย การป้องกันโรค และศัตรูพืช 1.4 การวิจัยเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อเพิ่มผลผลิต และ/หรือ สร้างมูลค่าเพิ่มจากผลิตภัณฑ์ยางพารา นำไปสู่ Smart Farm & Smart Farmer	- สำนักงานเกษตรจังหวัด - สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ... - สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร - สถาบันวิจัยภายใต้สถาบันการศึกษาในพื้นที่	- การยางแห่งประเทศไทย - สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) - สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) - สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) - สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) - สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.) - สำนักงานคณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมแห่งชาติ (สวทน.) - สถาบันวิจัยภายใต้สถาบันการศึกษา
	1.2 การวิเคราะห์ความต้องการของตลาดและแนวโน้มสถานการณ์ยางพาราทั้งในและต่างประเทศ 1.5 การวิเคราะห์ความเชื่อมั่นในการบริหารจัดการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	- สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด - สำนักงานพาณิชย์จังหวัด - สำนักงานสถิติจังหวัด - กรมการค้าภายใน - กรมการค้าระหว่างประเทศ - สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร	- การยางแห่งประเทศไทย - สมาคมยางพาราไทย - สมาคมผู้ผลิยาง - สมาคมชาวสวนยาง - สมาคมน้ำยางข้นไทย - สถาบันการศึกษา

1	การวิจัยและพัฒนา (R&D)	หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้อง	
		หน่วยงานในระดับจังหวัด/หน่วยงานในระดับเขตพื้นที่	หน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง/ภาคส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้อง
		สถาบันการศึกษาในพื้นที่	
	1.3 การจัดทำข้อมูลต้นทุนการผลิต	- สำนักงานเกษตรจังหวัด - สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร - สถาบันวิจัยภายใต้สถาบันการศึกษาในพื้นที่	การยางแห่งประเทศไทย

2 พัฒนาปัจจัยพื้นฐานและพัฒนาเกษตรกร	หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้อง	
	หน่วยงานในระดับจังหวัด/หน่วยงานในระดับเขตพื้นที่	หน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง/ภาคส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้อง
2.1 การบริหารจัดการน้ำเพื่อการเพาะปลูก (น้ำใต้ดินและน้ำผิวดินขนาดเล็ก) 2.2 การบริหารจัดการการใช้ที่ดิน (Zoning) โดย Agri Map และพื้นที่เอกสารสิทธิ์	- สำนักงานเกษตรจังหวัด - สำนักงานชลประทานที่ - กรมฝนหลวงและการบินเกษตร - สำนักงานทรัพยากรน้ำ	
2.3 การจัดหาและกระจายกล้ายางพันธุ์ดีให้เกษตรกร 2.4 การเตรียมพื้นที่เพาะปลูกและการปรับปรุงคุณภาพดิน	- สำนักงานเกษตรจังหวัด - สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร - สถานีพัฒนาที่ดินเขต - สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด	- การยางแห่งประเทศไทย - สมาคมชาวสวนยาง - สมาคมน้ำยางข้นไทย - สถาบันการศึกษา
2.5 การรวมกลุ่มเกษตรกรและสร้างเครือข่าย	- สำนักงานสหกรณ์จังหวัด - สำนักงานเกษตรจังหวัด	- สมาคมชาวสวนยาง - สมาคมน้ำยางข้นไทย
2.6 มีเครือข่ายสถาบันการเงิน/กองทุนเพื่อช่วยเหลือด้านการเงินให้เกษตรกร (ปรับเปลี่ยน ลดพื้นที่เพาะปลูก)	- สำนักงานสหกรณ์จังหวัด - สำนักงานเกษตรจังหวัด	- องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร - ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์เพื่อการเกษตร - สถาบันการเงินอื่นๆ ของรัฐที่เกี่ยวข้องเช่น ธนาคารออมสิน
2.7 การสร้างองค์ความรู้และขีดความสามารถให้เกษตรกร (การหาค่าเปอร์เซ็นต์เนื้อยางแห้งของน้ำยางสด (Dry Rubber Content: DRC) และการแปรรูปขั้นต้น) การปรับทัศนคติและการยอมรับด้านเทคโนโลยี	- สำนักงานเกษตรจังหวัด - สถานีพัฒนาที่ดินเขต... - สถาบันการศึกษาในพื้นที่ - สถาบันวิจัยเกษตรวิศวกรรม และศูนย์วิจัยในเครือข่าย	- การยางแห่งประเทศไทย - สมาคมยางพาราไทย - สมาคมผู้ผลิตราย - สมาคมชาวสวนยาง - สมาคมน้ำยางข้นไทย - สถาบันการศึกษา

3 การเพิ่มผลผลิต พัฒนาคุณภาพ และลดต้นทุน	หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้อง	
	หน่วยงานในระดับจังหวัด/หน่วยงานในระดับเขตพื้นที่	หน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง/ภาคส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้อง
3.1 ส่งเสริมระบบการผลิตที่ดีและเหมาะสม (GAP)	- สำนักงานเกษตรจังหวัด - สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด - สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร	- สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ - การยางแห่งประเทศไทย - สมาคมยางพาราไทย - สมาคมชาวสวนยาง - สมาคมน้ำยางข้นไทย - สถาบันการศึกษา
3.2 การใส่ปุ๋ย การใช้สารเคมี และการกำจัดศัตรูพืช 3.3 เกษตรกรมีแผนการผลิตและแผนการเก็บเกี่ยวที่ เหมาะสม (Crop Planning)	- สำนักงานเกษตรจังหวัด - สถานีพัฒนาที่ดินเขต... - สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร - สถาบันการศึกษาในพื้นที่	- การยางแห่งประเทศไทย - สมาคมยางพาราไทย - สมาคมชาวสวนยาง - สมาคมน้ำยางข้นไทย - สถาบันการศึกษา
3.4 การเพิ่มผลผลิตภาพการกรีดยาง การเก็บและรักษาน้ำยาง	- สำนักงานเกษตรจังหวัด - สถาบันวิจัยเกษตรวิศวกรรม และศูนย์วิจัยในเครือข่าย	- การยางแห่งประเทศไทย - สมาคมยางพาราไทย - สมาคมชาวสวนยาง - สมาคมน้ำยางข้นไทย - สถาบันการศึกษา
3.5 การใช้ประโยชน์ในพื้นที่สวนยางพารา เพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกร (ปลูกพืชแซมเพื่อสร้างรายได้)	- สำนักงานเกษตรจังหวัด - สถานีพัฒนาที่ดินเขต... - สถาบันการศึกษาในพื้นที่ - สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร	- การยางแห่งประเทศไทย - สมาคมชาวสวนยาง - สถาบันการศึกษา

4 การแปรรูปและ สร้างมูลค่าเพิ่ม	หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้อง	
	หน่วยงานในระดับจังหวัด/หน่วยงานในระดับเขตพื้นที่	หน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง/ภาคส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้อง
4.1 การส่งเสริมมาตรฐานการผลิตเกษตรอุตสาหกรรม (GMP)	- สำนักงานเกษตรจังหวัด - สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด	สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ
4.2 ส่งเสริมการแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม	- สำนักงานเกษตรจังหวัด - สำนักงานพาณิชย์จังหวัด - สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด	- การยางแห่งประเทศไทย - สมาคมยางพาราไทย - สมาคมชาวสวนยาง - สมาคมน้ำยางข้นไทย - สถาบันการศึกษา - สภาอุตสาหกรรม - หอการค้า - สถาบันการศึกษา
4.3 พัฒนาผลิตภัณฑ์นวัตกรรมต้นแบบ และจดสิทธิบัตร 4.4 สนับสนุนให้นำระบบเกษตรวัสดุเหลือใช้ (Zero Waste) มาปฏิบัติ	- สำนักงานเกษตรจังหวัด - สำนักงานพาณิชย์จังหวัด - สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด - สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร	- สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) - สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) - สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) - สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) - สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.) - สำนักงานคณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมแห่งชาติ (สวทน.) - สถาบันวิจัยภายใต้สถาบันการศึกษา

5	การขนส่งสินค้าและจัดการบริหารสินค้า (Logistics)	หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้อง	
		หน่วยงานในระดับจังหวัด/หน่วยงานในระดับเขตพื้นที่	หน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง/ภาคส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้อง
5.1	มีระบบการขนส่งและกระจายสินค้าที่ปลอดภัยและมีมาตรฐาน	- สำนักงานเกษตรจังหวัด - สำนักงานพาณิชย์จังหวัด	- องค์การคลังสินค้า - หอการค้า
5.2	เพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการขนส่ง	- สำนักงานเกษตรจังหวัด - สำนักงานขนส่งจังหวัด - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	- การยางแห่งประเทศไทย - สมาคมยางพาราไทย - สมาคมชาวสวนยาง - สมาคมน้ำยางข้นไทย
5.3	เพิ่ม/ขยายเส้นทางเชื่อมต่อไปสู่ตลาดเพื่อนบ้านหรือในเขตเศรษฐกิจพิเศษ	- สำนักงานเกษตรจังหวัด - สำนักงานขนส่งจังหวัด - กรมทางหลวง	- การยางแห่งประเทศไทย - สมาคมยางพาราไทย - สมาคมชาวสวนยาง - สมาคมน้ำยางข้นไทย - สถาบันการศึกษา - สภาอุตสาหกรรม - หอการค้า

6	การพัฒนาระบบการตลาด	หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้อง	
		หน่วยงานในระดับจังหวัด/หน่วยงานในระดับเขตพื้นที่	หน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง/ภาคส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้อง
	6.1 พัฒนาลาดกลางและศูนย์จำหน่ายสินค้า ส่งเสริมตลาดใหม่ และตลาดทางเลือก เช่น business matching และตลาดออนไลน์ E-commerce ชุมชน	- สำนักงานเกษตรจังหวัด - สำนักงานพาณิชย์จังหวัด	- การยางแห่งประเทศไทย - สมาคมยางพาราไทย
	6.2 พัฒนาลาดซื้อขายล่วงหน้า (Future Market)	- สำนักงานสหกรณ์จังหวัด - สำนักงานเกษตรจังหวัด	- การยางแห่งประเทศไทย - สมาคมยางพาราไทย
	6.3 ประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการขาย พัฒนาตราสินค้า (Branding)	- สำนักงานเกษตรจังหวัด - สำนักงานพาณิชย์จังหวัด - สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัด	- การยางแห่งประเทศไทย - สมาคมยางพาราไทย
	6.4 สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการส่งเสริมการตลาด (จังหวัด กลุ่มจังหวัด ประเทศเพื่อนบ้าน เช่น จีน)	- สำนักงานเกษตรจังหวัด - สำนักงานพาณิชย์จังหวัด - สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัด	- กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ - การยางแห่งประเทศไทย - สมาคมยางพาราไทย - หอการค้า
	6.5 สนับสนุนกลุ่มผู้ประกอบการใหม่นำนวัตกรรมมาสร้างมูลค่าเพิ่ม	- สำนักงานเกษตรจังหวัด - สำนักงานพาณิชย์จังหวัด - สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด	- การยางแห่งประเทศไทย - สมาคมยางพาราไทย - สมาคมชาวสวนยาง - สมาคมน้ำยางข้นไทย - สถาบันการศึกษา - สภาอุตสาหกรรม - หอการค้า

3.3.3 หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้องในแต่ละปัจจัยสู่ความสำเร็จ (Critical Success Factor: CSF) เพื่อการขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion) ปาล์มน้ำมัน

ตาราง 32 หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้องในแต่ละปัจจัยสู่ความสำเร็จ (Critical Success Factor: CSF) เพื่อการขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion) ปาล์มน้ำมัน

1	การวิจัยและพัฒนา (R&D)	หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้อง	
		หน่วยงานในระดับจังหวัด/หน่วยงานในระดับเขตพื้นที่	หน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง/ภาคส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้อง
	1.1 การวิจัยและพัฒนาพันธุ์ปาล์มที่ดีและเหมาะสมกับพื้นที่ 1.5 การศึกษาวิจัยในการสร้างมูลค่าเพิ่มจากปาล์มน้ำมัน และการพัฒนาพลังงานทดแทน	- สำนักงานเกษตรจังหวัด - สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ... - สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร - สถาบันวิจัยภายใต้สถาบันการศึกษาในพื้นที่	- ศูนย์วิจัยปาล์มน้ำมัน - ศูนย์วิจัยและพัฒนาปาล์มน้ำมัน คณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ - สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) - สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) - สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) - สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) - สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.) - สำนักงานคณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมแห่งชาติ (สวทน.) - สถาบันวิจัยภายใต้สถาบันการศึกษา
	1.2 การวิเคราะห์และเปรียบเทียบสภาพตลาดและคู่แข่งสำคัญ 1.3 การจัดการข้อมูลการตลาด	- สำนักงานพาณิชย์จังหวัด - สำนักงานสถิติจังหวัด - สำนักงานคลังจังหวัด - สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร	- กรมการค้าภายใน - กรมการค้าระหว่างประเทศ - ศูนย์ปฏิบัติการข้อมูลการค้าตลาดเกษตรอินทรีย์ - สมาคมปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์มแห่งประเทศไทย

1	การวิจัยและพัฒนา (R&D)	หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้อง	
		หน่วยงานในระดับจังหวัด/หน่วยงานในระดับเขตพื้นที่	หน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง/ภาคส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้อง
		สถาบันการศึกษาในพื้นที่	- หอการค้า - สถาบันการศึกษา
	1.4 การวางแผนการผลิต 1.6 การส่งเสริมการปลูกพืชร่วมปาล์ม ตามแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่	- สำนักงานเกษตรจังหวัด - สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร - สถาบันวิจัยภายใต้สถาบันการศึกษาในพื้นที่	- ศูนย์วิจัยปาล์มน้ำมัน - สมาคมชาวสวนปาล์ม

2 พัฒนาปัจจัยพื้นฐานและพัฒนาเกษตรกร	หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้อง	
	หน่วยงานในระดับจังหวัด/หน่วยงานในระดับเขตพื้นที่	หน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง/ภาคส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้อง
2.1 การพัฒนาคุณภาพปัจจัยการผลิต (การเลือกพันธุ์เพาะปลูก- การเตรียมดิน-ปรับปรุงคุณภาพดิน-การใช้ปุ๋ย) 2.2 การบริหารจัดการการใช้ที่ดิน (Zoning)	- สำนักงานเกษตรจังหวัด - สถานีพัฒนาที่ดินเขต - สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด	- ศูนย์วิจัยปาล์มน้ำมัน - สมาคมชาวสวนปาล์ม
2.3 การบริหารจัดการน้ำ	- สำนักงานเกษตรจังหวัด - สำนักงานชลประทานที่ - สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค... - สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาลเขต...	กรมฝนหลวงและการบินเกษตร
2.4 การสร้างองค์ความรู้และขีดความสามารถให้เกษตรกร และ สถาบันด้านการเกษตร (วิธีการปลูก) 2.7 การสร้างองค์ความรู้และขีดความสามารถให้เกษตรกร	- สำนักงานเกษตรจังหวัด - สถาบันการศึกษาในพื้นที่ - สถาบันวิจัยเกษตรวิศวกรรม และศูนย์วิจัยในเครือข่าย	- ศูนย์วิจัยปาล์มน้ำมัน - สมาคมชาวสวนปาล์ม
2.5 การพัฒนาเครือข่ายสหกรณ์เกษตรกรและวิสาหกิจชุมชน 2.6 ส่งเสริมการจัดหาแหล่งเงินทุนช่วยเหลือเกษตรกร หรือ ผู้ประกอบการ	- สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด - สำนักงานเกษตรจังหวัด - สำนักตรวจบัญชีสหกรณ์ที่.....	- สมาคมปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์มแห่งประเทศไทย - สมาคมชาวสวนปาล์ม - ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์เพื่อการเกษตร - สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม - สถาบันการเงินอื่น ๆ ของรัฐที่เกี่ยวข้อง เช่น ธนาคารออมสิน ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและ ขนาดย่อมแห่งประเทศไทย

3 การเพิ่มผลผลิต พัฒนาคุณภาพ และลดต้นทุน	หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้อง	
	หน่วยงานในระดับจังหวัด/หน่วยงานในระดับเขตพื้นที่	หน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง/ภาคส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้อง
3.1 การเก็บเกี่ยวผลผลิต ที่เหมาะสม 3.3 การป้องกันความเสียหาย เพื่อลดต้นทุน 3.6 การปรับปรุงแนวทางการผลิตเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุน	- สำนักงานเกษตรจังหวัด - สถานีพัฒนาที่ดินเขต... - สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรสถาบันการศึกษาในพื้นที่	- ศูนย์วิจัยปาล์มน้ำมัน - สมาคมชาวสวนปาล์ม - สมาคมปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์มแห่งประเทศไทย - สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) - สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) - สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) - สำนักงานกองทุนสนับสนุนการ วิจัย (สกว.) - สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.) - สำนักงานคณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมแห่งชาติ (สวทน.) - สถาบันวิจัยภายใต้สถาบันการศึกษา
3.2 การควบคุมมาตรฐานสินค้าเกษตร ควบคุมการซื้อขายตามคุณภาพ	- สำนักงานเกษตรจังหวัด - สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด - สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร	- สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ - สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา - สำนักงานมาตรฐานอุตสาหกรรม

3 การเพิ่มผลผลิต พัฒนาคุณภาพ และลดต้นทุน	หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้อง	
	หน่วยงานในระดับจังหวัด/หน่วยงานในระดับเขตพื้นที่	หน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง/ภาคส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้อง
3.4 แนวทางการรับมือกับภัยพิบัติ	• สำนักงานเกษตรจังหวัด • สำนักงานชลประทานที่.... • สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค... • ศูนย์อุตุวิทยามิทยาภาค.... • สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด • สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัด • สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด	• องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
3.5 การจัดการแรงงาน และสร้างทักษะแรงงาน	• สำนักงานเกษตรจังหวัด • สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร • สำนักงานแรงงานจังหวัด • สำนักงานจัดหางานจังหวัด	• กรมการจัดหางาน • กรมสร้างอาชีพและพัฒนาอาชีพ

4	การแปรรูปและ สร้างมูลค่าเพิ่ม	หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้อง	
		หน่วยงานในระดับจังหวัด/หน่วยงานในระดับเขตพื้นที่ฯ	หน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง/ภาคส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้อง
	4.1 เพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการแปรรูปวัตถุดิบ การส่งเสริมมาตรฐานการผลิตเกษตรอุตสาหกรรม (GMP) 4.3 ส่งเสริมการแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม และลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการแปรรูป	- สำนักงานเกษตรจังหวัด - สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด	- สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา - สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ
	4.2 ส่งเสริมการผลิต แบบไร้ของเสีย และการใช้ประโยชน์จากกากของเสีย การนำระบบเกษตรวัสดุเหลือใช้ (Zero Waste) มาปฏิบัติ	- สำนักงานเกษตรจังหวัด - สำนักงานพาณิชย์จังหวัด - สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด - สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด - สำนักงานพลังงานจังหวัด	- สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) - สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) - สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) - สำนักงานกองทุนสนับสนุนการ วิจัย (สกว.) - สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.) - สำนักงานคณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมแห่งชาติ (สวทน.) - สถาบันวิจัยภายใต้สถาบันการศึกษา - กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน - กรมธุรกิจพลังงาน - สถาบันวิจัยภายใต้สถาบันการศึกษา

5	การขนส่งสินค้าและจัดการบริหารสินค้า (Logistics)	หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้อง	
		หน่วยงานในระดับจังหวัด/หน่วยงานในระดับเขตพื้นที่	หน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง/ภาคส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้อง
5.1 พัฒนาประสิทธิภาพการขนส่งและการกระจายสินค้า (ปลอดภัย และมีมาตรฐาน)		- สำนักงานเกษตรจังหวัด - สำนักงานทางหลวงชนบทที่... - สำนักงานส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น - สำนักงานเจ้าท่าภูมิภาค - สำนักงานขนส่งจังหวัด	- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น - องค์กรคลังสินค้า

6	การพัฒนาระบบการตลาด	หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้อง	
		หน่วยงานในระดับจังหวัด/หน่วยงานในระดับเขตพื้นที่	หน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง/ภาคส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้อง
6.1 พัฒนามาตรฐานลานเท		สำนักงานเกษตรจังหวัด	- สมาคมชาวสวนปาล์ม - สมาคมปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์มแห่งประเทศไทย
6.2 การหาหลักประกันเพื่อเกษตรกร		สำนักงานพาณิชย์จังหวัด	- สมาคมชาวสวนปาล์ม - สมาคมปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์มแห่งประเทศไทย - ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์เพื่อการเกษตร - สถาบันการเงินอื่นๆของรัฐที่เกี่ยวข้องเช่น ธนาคารออมสิน
6.3 ประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการขาย		- สำนักงานเกษตรจังหวัด - สำนักงานพาณิชย์จังหวัด - สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัด	- หอการค้า - สมาคมชาวสวนปาล์ม - สมาคมปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์มแห่งประเทศไทย

3.3.4 หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้องในแต่ละปัจจัยสู่ความสำเร็จ (Critical Success Factor: CSF) เพื่อการขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion) เลี้ยงสัตว์

ตาราง 33 หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้องในแต่ละปัจจัยสู่ความสำเร็จ (Critical Success Factor: CSF) เพื่อการขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion) เลี้ยงสัตว์

1	การวิจัยและพัฒนา (R&D)	หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้อง	
		หน่วยงานในระดับจังหวัด/หน่วยงานในระดับเขตพื้นที่	หน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง/ภาคส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้อง
	1.1 การวิจัยและพัฒนาพันธุ์สัตว์ที่เหมาะสมกับพื้นที่ และ ทดแทนการนำเข้าจากต่างประเทศ 1.2 การวิจัยวัตถุดิบ และอาหารเลี้ยงสัตว์ 1.3 การวิจัยและพัฒนากระบวนการจัดการ เทคโนโลยีและ นวัตกรรม ด้านการเลี้ยงและแปรรูป พร้อมการขอรับสิทธิบัตร	- สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด - สถานีพัฒนาที่ดิน - สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร - สถาบันการศึกษาในพื้นที่	- สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) - สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) - สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) - สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) - สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.) - สำนักงานคณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมแห่งชาติ (สวทน.) - สถาบันวิจัยในสถาบันการศึกษา

1	การวิจัยและพัฒนา (R&D)	หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้อง	
		หน่วยงานในระดับจังหวัด/หน่วยงานในระดับเขตพื้นที่	หน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง/ภาคส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้อง
	1.4 การวิเคราะห์สินค้าและความต้องการของตลาด (Intelligence) พร้อมพัฒนากลไกการบริหารจัดการตลาด	- สำนักงานพาณิชย์จังหวัด - สำนักงานสถิติจังหวัด - สำนักงานคลังจังหวัด - สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร - สถาบันการศึกษาในพื้นที่	- กรมการค้าภายใน - กรมการค้าระหว่างประเทศ - ศูนย์ปฏิบัติการข้อมูลการค้าตลาดเกษตรอินทรีย์ - สมาคมปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์มแห่งประเทศไทย - หอการค้า - สถาบันการศึกษา
	1.5 การสร้างนักวิจัยและการจัดหาเงินทุนให้เพียงพอ	- สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด - สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	- องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร - ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์เพื่อการเกษตร - สถาบันการเงินอื่นๆของรัฐที่เกี่ยวข้องเช่น ธนาคารออมสิน

2	พัฒนาปัจจัยพื้นฐานและพัฒนาเกษตรกร (ฟาร์ม)	หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้อง	
		หน่วยงานในระดับจังหวัด/หน่วยงานในระดับเขตพื้นที่	หน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง/ภาคส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้อง
	2.1 การจัดหา เตรียมพื้นที่โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ และแหล่งอาหาร 2.2 การจัดหา คัดเลือกพ่อพันธุ์แม่พันธุ์สัตว์ และกระจายพันธุ์ 2.3 การส่งเสริมการผลิตพืชอาหารสัตว์เพื่อจำหน่ายและเพื่อเลี้ยงสัตว์ในฟาร์ม 2.4 การสำรองเสบียงอาหาร	- สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด - สถานีพัฒนาที่ดิน - สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด	
	2.5 การจดทะเบียนฟาร์มเกษตรกร 2.6 ส่งเสริมการรวมกลุ่มคัสเตอร์เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ (สถาบันเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจเกษตรกร สหกรณ์) 2.10 การสนับสนุนสินเชื่อเพื่อการผลิต	- สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด - สำนักงานเกษตรจังหวัด - สำนักตรวจบัญชีสหกรณ์ที่.....	- องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร - ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์เพื่อการเกษตร - สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม - สถาบันการเงินอื่น ๆ ของรัฐที่เกี่ยวข้อง เช่น ธนาคารออมสิน ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย
	2.7 การสร้าง / ถ่ายทอดองค์ความรู้ และขีดความสามารถให้บุคลากร และเกษตรกร 2.8 การจัดตั้งศูนย์ข้อมูลเชิงลึก เพื่อการถ่ายทอดความรู้ 2.9 เปลี่ยนเกษตรกรวิถีชีวิตไปสู่รูปแบบฟาร์ม	- สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด - สถาบันการศึกษาในพื้นที่ - สถาบันวิจัยเกษตรวิศวกรรม และศูนย์วิจัยในเครือข่าย	สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน)

3	การเพิ่มผลผลิต พัฒนาคุณภาพและลดต้นทุนในการเลี้ยง	หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้อง	
		หน่วยงานในระดับจังหวัด/หน่วยงานในระดับเขตพื้นที่	หน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง/ภาคส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้อง
	3.1 ส่งเสริมการจัดการฟาร์มและรักษามาตรฐานการเลี้ยงสัตว์ (GAP) 3.2 การสนับสนุนเครื่องจักรกลการเกษตร / พัฒนาระบบวิธีการผลิต/การดูแลสุขภาพสัตว์/เลี้ยงสัตว์	- สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด - สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด - สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร - สถาบันวิจัยเกษตรวิศวกรรม และศูนย์วิจัยในเครือข่าย	- สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ - สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา - สำนักงานมาตรฐานอุตสาหกรรม
	3.3 พัฒนาคุณภาพการให้อาหารและยารักษาโรค 3.4 การเฝ้าระวังเตือนภัยและป้องกันควบคุมโรคระบาด 3.5 การป้องกันและควบคุมโรคระบาด 3.6 การลดอัตราการตายของสัตว์	- สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด - สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด	- สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ - สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา - สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.)
	3.7 การส่งเสริมใช้พลังงานทดแทนจากวัตถุดิบเหลือใช้ภาคเกษตร เป็น zero waste	- สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด - สถาบันการศึกษาในพื้นที่ - สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร	- กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม - กรมควบคุมมลพิษ
	3.8 การส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง 3.9 ส่งเสริมการทำปศุสัตว์อินทรีย์	- สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด - สถาบันการศึกษาในพื้นที่ - สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร	ศูนย์ปฏิบัติการข้อมูลการตลาดสดเกษตรอินทรีย์
	3.10 การเพิ่มประสิทธิภาพการเลี้ยงด้วยวิธีผสมเทียม และผลิตพ่อพันธุ์	- สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด - สถาบันการศึกษาในพื้นที่ - สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร	- สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) - สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) - สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) - สำนักงานคณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมแห่งชาติ (สวทน.) - สถาบันวิจัยภายใต้สถาบันการศึกษา

4	การแปรรูปและ สร้างมูลค่าเพิ่ม	หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้อง	
		หน่วยงานในระดับจังหวัด/หน่วยงานในระดับเขตพื้นที่	หน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง/ภาคส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้อง
4.1 การพัฒนา/ควบคุมคุณภาพและมาตรฐานกระบวนการโรงฆ่าและโรงงานแปรรูป (GMP/HACCP)		- สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด - สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด	- สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ - สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา - สำนักงานมาตรฐานอุตสาหกรรม
4.2 การส่งเสริมการฆ่าและโดยคำนึงถึงสวัสดิภาพสัตว์			
4.3 การลดความสูญเสียในระบบอุตสาหกรรม			
4.4 การพัฒนาบรรจุภัณฑ์และแนวทางการเก็บรักษาสัตว์		- สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด - สำนักงานพาณิชย์จังหวัด	
4.5 การพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปให้หลากหลาย			
4.6 การลดการใช้พลังงาน		- สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด - สำนักงานพลังงานจังหวัด - สถาบันการศึกษาในพื้นที่ - สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร	- กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม - กรมควบคุมมลพิษ
4.7 ส่งเสริมการใช้ประโยชน์ หรือจำหน่ายชิ้นส่วนเหลือใช้ไปในอุตสาหกรรมอื่นๆ			
4.8 การจัดการสิ่งแวดล้อมและลดมลภาวะจากการเลี้ยงและการแปรรูป			
4.9 การพัฒนาสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI)		- สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด - สำนักงานพัฒนาที่ดิน	สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ

5	การขนส่งสินค้าและจัดการบริหารสินค้า (Logistics)	หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้อง	
		หน่วยงานในระดับจังหวัด/หน่วยงานในระดับเขตพื้นที่	หน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง/ภาคส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้อง
	5.1 การจัดตั้งและเชื่อมโยงศูนย์จัดเก็บ-ศูนย์จำหน่ายและศูนย์กระจายสินค้า 5.4 อัตราการสูญเสียระหว่างขนส่ง 5.5 การลดต้นทุนในการบริหารจัดการและเก็บรักษาสินค้าคงคลัง	- สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด - สำนักงานพาณิชย์จังหวัด	- องค์การคลังสินค้า - หอการค้า
	5.2 การส่งเสริมอุตสาหกรรมห้องแช่เย็น	- สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด - สำนักงานพาณิชย์จังหวัด - สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด	
	5.3 การพัฒนาประสิทธิภาพและลดต้นทุนการขนส่งและกระจายสินค้า	- สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด - สำนักงานพาณิชย์จังหวัด - สำนักงานทางหลวงชนบทที่... - สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด - สำนักงานเจ้าท่าภูมิภาค - สำนักงานขนส่งจังหวัด	- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น - องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร

6	การพัฒนาระบบการตลาด	หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้อง	
		หน่วยงานในระดับจังหวัด/หน่วยงานในระดับเขตพื้นที่	หน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง/ภาคส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้อง
6.1 การเชื่อมโยงกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตและตลาด	6.2 พัฒนาตลาดกลางสินค้าและส่งเสริมการจัดตั้งศูนย์จำหน่าย/สหกรณ์ 6.3 พัฒนาระบบค้าปลีก ค้าส่ง และเพิ่มช่องทางการค้าที่หลากหลาย 6.6 ส่งเสริมการทำตลาดเฉพาะ (Niche Market)	- สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด - สำนักงานพาณิชย์จังหวัด	
6.2 พัฒนาตลาดกลางสินค้าและส่งเสริมการจัดตั้งศูนย์จำหน่าย/สหกรณ์			
6.3 พัฒนาระบบค้าปลีก ค้าส่ง และเพิ่มช่องทางการค้าที่หลากหลาย			
6.6 ส่งเสริมการทำตลาดเฉพาะ (Niche Market)			
6.4 การพัฒนาตลาดซื้อขายล่วงหน้า		สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	
6.5 การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางการตลาด และประชาสัมพันธ์ ทั้งในและต่างประเทศ	6.7 สนับสนุนสินเชื่อเพื่อการส่งออก	- สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด - สำนักงานพาณิชย์จังหวัด	- กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ - กรมการค้าต่างประเทศ - กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ - ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์เพื่อการเกษตร - สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม - สถาบันการเงินอื่น ๆ ของรัฐที่เกี่ยวข้องเช่น ธนาคารออมสิน ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย
6.7 สนับสนุนสินเชื่อเพื่อการส่งออก			
6.8 การพัฒนาเรื่องราว และเครื่องหมายการค้าของผลิตภัณฑ์	6.9 พัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้ และแหล่งท่องเที่ยวของพื้นที่	- สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด - สำนักงานพาณิชย์จังหวัด - สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด - สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด - สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
6.9 พัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้ และแหล่งท่องเที่ยวของพื้นที่			

3.3.5 หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้องในแต่ละปัจจัยสู่ความสำเร็จ (Critical Success Factor: CSF) เพื่อการขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion) ประมง

ตาราง 34 หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้องในแต่ละปัจจัยสู่ความสำเร็จ (Critical Success Factor: CSF) เพื่อการขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion) ประมง

1	การวิจัยและพัฒนา (R&D)	หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้อง	
		หน่วยงานในระดับจังหวัด/หน่วยงานในระดับเขตพื้นที่	หน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง/ภาคส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้อง
1.1 การวิจัยและพัฒนาพันธุ์สัตว์ที่เหมาะสมกับพื้นที่ 1.2 การวิจัยและพัฒนากระบวนการจัดการ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ด้านการเลี้ยงและแปรรูป		- สำนักงานประมงจังหวัด - สถานีพัฒนาที่ดิน - สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร - สถาบันการศึกษาในพื้นที่	- สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) - สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) - สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) - สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) - สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.) - สำนักงานคณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมแห่งชาติ (สวทน.) - สถาบันวิจัยในสถาบันการศึกษา
		- สำนักงานพาณิชย์จังหวัด - สำนักงานสถิติจังหวัด - สำนักงานคลังจังหวัด - สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร - สถาบันการศึกษาในพื้นที่	- กรมการค้าภายใน - กรมการค้าระหว่างประเทศ - ศูนย์ปฏิบัติการข้อมูลการค้าตลาดเกษตรอินทรีย์ - สมาคมปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์มแห่งประเทศไทย - หอการค้า - สถาบันการศึกษา

2 พัฒนาปัจจัยพื้นฐานและพัฒนาเกษตรกร	หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้อง	
	หน่วยงานในระดับจังหวัด/หน่วยงานในระดับเขตพื้นที่	หน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง/ภาคส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้อง
2.1 การเตรียมพื้นที่เพาะเลี้ยง	- สำนักงานประมงจังหวัด - สถานีพัฒนาที่ดิน - สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด	
2.2 การบริหารจัดการและฟื้นฟูแหล่งน้ำ สร้างที่อยู่อาศัยของสัตว์น้ำ	- สำนักงานประมงจังหวัด - สำนักงานชลประทานจังหวัด	
2.3 การจัดหาและคัดเลือกพ่อแม่พันธุ์สัตว์น้ำ	สำนักงานประมงจังหวัด	
2.4 การกระจายพันธุ์เพิ่มปริมาณสัตว์น้ำในแหล่ง		
2.5 ส่งเสริมการลงทะเบียนผู้เลี้ยง	สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	- องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร - ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์เพื่อการเกษตร - สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม - สถาบันการเงินอื่น ๆ ของรัฐที่เกี่ยวข้อง เช่น ธนาคารออมสิน ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย
2.6 ส่งเสริมการรวมกลุ่มคลัสเตอร์ ประมง/ผู้เลี้ยงสัตว์น้ำ	สำนักงานเกษตรจังหวัด	
2.10 การสนับสนุนสินเชื่อเพื่อการผลิต	สำนักตรวจบัญชีสหกรณ์.....	
2.7 การสร้าง / ถ่ายทอดองค์ความรู้ และขีดความสามารถให้บุคลากร และผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	- สำนักงานประมงจังหวัด - สถาบันการศึกษาในพื้นที่	สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน)
2.8 การจัดตั้งศูนย์ข้อมูลเชิงลึก ด้านประมง (เรือประมงและผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ)	สถาบันวิจัยเกษตรวิศวกรรม และศูนย์วิจัยในเครือข่าย	
2.9 การแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานในภาคประมง	- สำนักงานเกษตรจังหวัด - สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร - สำนักงานแรงงานจังหวัด - สำนักงานจัดหางานจังหวัด	- กรมการจัดหางาน - กรมสร้างอาชีพและพัฒนาอาชีพ

3 การเพิ่มผลผลิต พัฒนาคุณภาพ และลดต้นทุน	หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้อง	
	หน่วยงานในระดับจังหวัด/หน่วยงานในระดับเขตพื้นที่	หน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง/ภาคส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้อง
<u>การจับจากแหล่ง</u> 3.1 ส่งเสริมการทำประมงแบบไม่ทำลายทรัพยากรและระบบนิเวศ	- สำนักงานประมงจังหวัด - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด	
3.2 ส่งเสริมเครื่องมือและอุปกรณ์ประหยัดพลังงาน เพื่อลดต้นทุนในการออกทะเล	- สำนักงานประมงจังหวัด - สำนักงานพลังงานจังหวัด	กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม
<u>การเพาะเลี้ยง</u> 3.3 ปรับปรุงแนวทางการจัดการฟาร์ม 3.4 ปรับปรุงแนวทางการอนุบาลสัตว์ 3.5 พัฒนาคุณภาพการอาหารและการรักษาโรค	สำนักงานประมงจังหวัด	
3.6 การควบคุมมาตรฐานการเพาะเลี้ยง	สำนักงานประมงจังหวัด	
3.7 การเฝ้าระวังเตือนภัย	- สำนักงานประมงจังหวัด - ศูนย์อุตุนิยมวิทยาภาค.... - สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด - สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัด - สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
<u>การนำเข้า</u> 3.8 การป้องกันการนำเข้าสัตว์น้ำที่ด้อยคุณภาพ	สำนักงานประมงจังหวัด	

4 การแปรรูปและ สร้างมูลค่าเพิ่ม	หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้อง	
	หน่วยงานในระดับจังหวัด/หน่วยงานในระดับเขตพื้นที่	หน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง/ภาคส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้อง
4.1 การจัดการทำเทียบเรือประมงให้ถูกสุขลักษณะ	- สำนักงานประมงจังหวัด - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	
4.2 การปรับปรุงกระบวนการคัดแยกขนาด 4.3 การควบคุมและตรวจสอบคุณภาพวัตถุดิบของโรงงานแปรรูป	- สำนักงานประมงจังหวัด - สำนักงานพาณิชย์จังหวัด - สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด	
4.4 การควบคุมคุณภาพและมาตรฐานระหว่างแปรรูป (สุขอนามัย องค์การอาหารและยา (อย.) มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.) ฮาลาล GMP HACCP)	- สำนักงานประมงจังหวัด - สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด	- สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา - สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ
4.5 การพัฒนาบรรจุภัณฑ์และแนวทางการเก็บรักษาผลิตภัณฑ์ 4.6 ส่งเสริมการแปรรูปให้หลากหลาย	- สำนักงานประมงจังหวัด - สำนักงานพาณิชย์จังหวัด - สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด - สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด - สำนักงานพลังงานจังหวัด	- สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) - สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) - สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) - สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) - สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.) - สำนักงานคณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมแห่งชาติ (สวทน.) - สถาบันวิจัยภายใต้สถาบันการศึกษา
4.7 การลดการใช้พลังงาน 4.8 การใช้ประโยชน์ หรือจำหน่ายชิ้นส่วนเหลือใช้ 4.9 การจัดการสิ่งแวดล้อมและลดมลภาวะ (กลิ่น น้ำเสีย ของเสีย)	- สำนักงานประมงจังหวัด - สำนักงานพลังงานจังหวัด - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด	- กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน - กรมธุรกิจพลังงาน

5	การขนส่งสินค้าและจัดการบริหารสินค้า (Logistics)	หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้อง	
		หน่วยงานในระดับจังหวัด/หน่วยงานในระดับเขตพื้นที่	หน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง/ภาคส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้อง
	5.1 การจัดตั้งศูนย์กระจายสินค้า 5.4 การลดอัตราการสูญเสียระหว่างขนส่ง 5.5 การลดต้นทุนในการบริหารจัดการและเก็บรักษาสินค้าคงคลัง	- สำนักงานประมงจังหวัด - สำนักงานพาณิชย์จังหวัด	- องค์การคลังสินค้า - หอการค้า
	5.2 การส่งเสริมอุตสาหกรรมห้องแช่เย็น	- สำนักงานประมงจังหวัด - สำนักงานพาณิชย์จังหวัด - สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด	
	5.3 การพัฒนาประสิทธิภาพและลดต้นทุนการขนส่งและกระจายสินค้า	- สำนักงานประมงจังหวัด - สำนักงานพาณิชย์จังหวัด - สำนักงานทางหลวงชนบทที่... - สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด - สำนักงานเจ้าท่าภูมิภาค - สำนักงานขนส่งจังหวัด	- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น - องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร

6	การพัฒนาระบบการตลาด	หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้อง	
		หน่วยงานในระดับจังหวัด/หน่วยงานในระดับเขตพื้นที่	หน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง/ภาคส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้อง
6.1	พัฒนาตลาดกลางสินค้า สำหรับวิสาหกิจ/เกษตรกรรายย่อย	สำนักงานประมงจังหวัด	
6.2	พัฒนาระบบค้าปลีก ค้าส่ง และเพิ่มช่องทางการค้าที่หลากหลาย	สำนักงานพาณิชย์จังหวัด	
6.3	การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางการตลาด ทั้งในและต่างประเทศ	- สำนักงานประมงจังหวัด - สำนักงานพาณิชย์จังหวัด	- กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ - กรมการค้าต่างประเทศ - กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ - ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์เพื่อการเกษตร - สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม - สถาบันการเงินอื่น ๆ ของรัฐที่เกี่ยวข้องเช่น - ธนาคารออมสิน ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย
6.5	สนับสนุนสินเชื่อเพื่อการส่งออก		
6.6	ส่งเสริมการส่งออก		
6.4	ส่งเสริมการทำตลาด และการประชาสัมพันธ์	- สำนักงานประมงจังหวัด - สำนักงานพาณิชย์จังหวัด - สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัด	
6.7	พัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้ และแหล่งท่องเที่ยวของพื้นที่	- สำนักงานประมงจังหวัด - สำนักงานพาณิชย์จังหวัด - สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด - สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด - สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

บทที่ 4

กรณีศึกษาการขับเคลื่อนและการบูรณาการการทำงานด้านการเกษตร

เนื้อหาในส่วนของกรณีศึกษาตัวอย่างนี้ เป็นการนำเสนอตัวอย่างการวิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่ ไปถึงการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนา และขับเคลื่อนตามกรอบของผลิตภัณฑ์ศักยภาพ และห่วงโซ่มูลค่าตาม ที่กรอบหลักการและแนวคิดที่ได้มีการนำเสนอก่อนหน้านี้

โดยตัวอย่างที่เสนอนี้เป็นส่วนหนึ่งของผลจากการฝึกอบรมภายใต้ “โครงการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ การสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนให้กับเศรษฐกิจภายในประเทศผ่านจังหวัดและกลุ่มจังหวัด” ที่ผ่านมา ซึ่งการหยิบยกตัวอย่างนี้ขึ้นมาขึ้นนั้น ต้องการให้ผู้ปฏิบัติได้เห็นถึงกรอบขั้นตอน และกระบวนการคิดวิเคราะห์ เท่านั้น ไม่ได้มีนัยสำคัญใดๆ ในการหยิบยกตัวอย่างนี้ขึ้นมาทั้งสิ้น ดังนั้นผู้ที่ปฏิบัติงานจึงต้องมีการนำแนวคิด จากตัวอย่างดังกล่าวไปปรับปรุงและปรับใช้ตามสถานการณ์ และบริบทของพื้นที่ต่อไป

4.1 กรณีศึกษาการขับเคลื่อนและการบูรณาการการทำงานด้านการเกษตร - ข้าว

1) การวิเคราะห์ศักยภาพเชิงพื้นที่

การวิเคราะห์ศักยภาพเชิงพื้นที่นั้น จะประกอบไปด้วยข้อมูล 2 ส่วนสำคัญด้วยกัน ซึ่งประกอบไปด้วย 1) การวิเคราะห์ผลกระทบจากนโยบาย และแผนยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง โดยจะเป็นการระบุประเด็นสำคัญ ที่ส่งผลต่อพื้นที่และวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น และ 2) การวิเคราะห์ประเด็นการพัฒนาภายในพื้นที่ (โดยในที่นี้ จะอ้างอิงเครื่องมือการวัดระดับการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ซึ่งเป็นการประเมินจากตัวชี้วัด สำคัญจากการดำเนินงานในพื้นที่ มาเป็นตัวอย่างของเครื่องมือในการประเมิน) เพื่อระบุจุดเด่น และจุดด้อย ในด้านต่างๆ

ข้อมูลทั้งสองส่วนนี้จะช่วยให้สามารถนำมาประมวล และทบทวนศักยภาพของพื้นที่ในกรอบเครื่องมือ SWOT Analysis ที่จะช่วยบอกให้เห็นถึงจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของพื้นที่ พร้อมกับการช่วยในการกำหนด ทิศทางการพัฒนาที่สำคัญต่อไปได้

ผลกระทบเชิงนโยบาย และยุทธศาสตร์สำคัญ

การวิเคราะห์ผลกระทบจากนโยบาย / แผนยุทธศาสตร์ ต่อพื้นที่ ในส่วนนี้เป็นประมวลนโยบาย และ แผนงานยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ เปรียบเสมือนการประเมินปัจจัยภายนอก (External Factors) พร้อม วิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้นทั้งในด้านบวกและลบ เพื่อมาวิเคราะห์ในส่วนของโอกาส และอุปสรรค ต่อการดำเนินงานของพื้นที่ต่อไป โดยมีผลสรุปการวิเคราะห์ผลกระทบจากนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ ต่อพื้นที่ ดังนี้

ตาราง 35 สรุปผลการวิเคราะห์ผลกระทบจากนโยบาย / แผนยุทธศาสตร์ ต่อพื้นที่ตัวอย่างข้าว

นโยบาย	ผลกระทบ (+ เชิงบวก / - เชิงลบ)
กรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579) ยุทธศาสตร์ 2 ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ยุทธศาสตร์ 4 การสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม ยุทธศาสตร์ 5 ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	+ มีกรอบและเป้าหมายการพัฒนาในระยะยาวที่ชัดเจน ทำให้มีแนวทางที่ชัดเจนในการจัดทำแผนพัฒนาอื่นๆ ที่สอดคล้องกับนโยบายระดับชาติ + เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของกลุ่มจังหวัด ทั้งในด้านการผลิต บริการ การค้า การลงทุนและการพัฒนาเมือง และระบบโครงสร้างพื้นฐาน + สร้างการพัฒนาของเศรษฐกิจและสังคมที่มีความยั่งยืน รวมถึงสร้างความเจริญแก่ทุกภาคส่วนอย่างเสมอภาคและเท่าเทียม
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ยุทธศาสตร์ 9 การพัฒนาภาค เมืองและพื้นที่เศรษฐกิจ - เป้าหมายภาค การพัฒนาเพื่อการหลุดพ้นจากความยากจนสู่เป้าหมายสู่การพึ่งตนเอง	+ สร้างงานและรายได้ให้แก่ประชาชนในพื้นที่ ลดความเหลื่อมล้ำทางรายได้และความกินดีอยู่ดีของประชาชน + สร้างห่วงโซ่มูลค่าของภาคการเกษตรเพื่อสร้างรายได้ให้แก่พื้นที่อย่างยั่งยืน โดยคำนึงถึงการต่อยอดสิ่งที่มีศักยภาพอยู่แล้วในแต่ละพื้นที่ + กระจายความเจริญไปสู่พื้นที่ต่างๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ให้ประชาชนมีระบบโครงสร้างพื้นฐาน ระบบสาธารณูปโภค และระบบสาธารณสุขที่เหมาะสม
ด้านเกษตรกรรม ● สินค้าเศรษฐกิจ (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร) - มันสำปะหลัง ข้าว โค กระบือ ● ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579)	+ สร้างกิจกรรมเศรษฐกิจทั้งห่วงโซ่มูลค่าของผลผลิตเกษตร เป้าหมาย รายได้และความผาสุกของเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรเพิ่มขึ้น + มีประสิทธิภาพของผลผลิตจากการเกษตรกรรมเพิ่มขึ้น และมีมูลค่าภาคการเกษตรเพิ่มสูงขึ้น + พื้นฟูทรัพยากรเกษตร และใช้ทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืน - ปัจจัยการผลิตของสินค้าเกษตรเป้าหมายมีราคาสูงขึ้น จากความต้องการปัจจัยการผลิตในพื้นที่สูงขึ้น
ด้านอุตสาหกรรม ● ศักยภาพอุตสาหกรรม (กระทรวงอุตสาหกรรม) - อ้อย ● ยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมไทย 4.0 ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579)	+ สร้างคลัสเตอร์อุตสาหกรรมที่มีนวัตกรรมและมูลค่าเพิ่มสูง รวมทั้งเกิดการเชื่อมโยงเป็นห่วงโซ่มูลค่าทั้งในและต่างประเทศ + ยกกระดับผลิตภาพ มาตรฐานและนวัตกรรมในอุตสาหกรรมเป้าหมาย + พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และทรัพยากรมนุษย์ทั้งในแง่คุณภาพ และปริมาณ ตลอดจนองค์ความรู้ในอุตสาหกรรมเป้าหมาย

นโยบาย	ผลกระทบ (+ เชิงบวก / - เชิงลบ)
	- ทรัพยากรธรรมชาติเสื่อมโทรมลงจากผลกระทบของการประกอบอุตสาหกรรมฯ
<u>ด้านการท่องเที่ยว</u> - เป้าหมาย (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา) - เขตพัฒนาการท่องเที่ยววิถีชีวิตลุ่มแม่น้ำโขง: การท่องเที่ยวตามลำน้ำโขง เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน - แผนพัฒนาการท่องเที่ยวฉบับที่ 2	+ สร้างพื้นที่ท่องเที่ยว สินค้าและบริการตามลำน้ำโขงที่มีอัตลักษณ์เฉพาะตัว รวมถึงสร้างความเชื่อมโยงภาพการท่องเที่ยวกับประเทศเพื่อนบ้าน + พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก รวมถึงบุคลากรเพื่อรองรับกิจกรรมท่องเที่ยวภายใต้วัฒนธรรมของลำน้ำโขง - ทรัพยากรธรรมชาติ สภาพแวดล้อม และมรดกทางวัฒนธรรมได้รับความเสียหายจากนักท่องเที่ยว
<u>ด้านการพัฒนาเมือง และโครงสร้างพื้นฐาน</u> - เมืองเป้าหมาย - ยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่ง 2558 – 2565 - การพัฒนาโครงข่ายรถไฟระหว่างเมือง - การเพิ่มขีดความสามารถทางหลวงเชื่อมโยงฐานการผลิตของประเทศและประเทศเพื่อนบ้าน	+ กระจายความเจริญ สังคมเมือง และกิจกรรมทางเศรษฐกิจไปสู่เมืองเป้าหมายในการพัฒนา เช่น หนองคาย เพื่อยกระดับความกินดีอยู่ดีของประชาชนในพื้นที่ + พัฒนาโครงข่ายการคมนาคมทางรางในประเทศ รวมถึงสร้างความเชื่อมโยงทางด้านการคมนาคมในพื้นที่เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน - ปัญหาการลักลอบเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าวจากประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งมีความเสี่ยงทั้งในเชิงความมั่นคง สาธารณสุข ตลอดจนการแย่งงานคนในพื้นที่
<u>ด้านการค้า / เขตเศรษฐกิจพิเศษ / การค้าชายแดน</u> - ตำแหน่งยุทธศาสตร์การค้า (กระทรวงพาณิชย์) - ศูนย์กลางการค้าของอนุภาคลุ่มน้ำโขงและประตูสู่อาเซียนตะวันออกและจีน - เชื่อมโยงการพัฒนาเศรษฐกิจตามแนวพื้นที่ชายแดน เขตเศรษฐกิจชายแดน ตลอดจนเชื่อมโยงระบบการผลิตกับพื้นที่ตอนในของประเทศ - หนองคาย – ท่องเที่ยว ศูนย์แสดงสินค้า บริการโลจิสติกส์ข้ามพรมแดน	+ เกิดพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษที่ศักยภาพในการเชื่อมโยงกับพื้นที่ประเทศลาว ซึ่งสามารถใช้ประโยชน์จากต้นทุนค่าแรงที่ต่ำกว่าได้ + กระตุ้นให้เกิดมูลค่าการค้าชายแดนระหว่างประเทศไทยและลาวที่เพิ่มสูงขึ้น และสามารถพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้าชายแดน ตลอดจนสามารถสนับสนุนการส่งออกสินค้าไปยังประเทศจีนและเวียดนาม + เกิดความเชื่อมโยงทางการค้าในห่วงโซ่มูลค่าระหว่างภาคการผลิตและกระจายสินค้าภายในประเทศ กับพื้นที่ชายแดน ซึ่งเป็นศูนย์กระจายสินค้าไปยังประเทศเพื่อนบ้าน - เกิดการลักลอบนำเข้า และส่งออกสินค้าผิดกฎหมาย รวมถึงสินค้าหลบเลี่ยงภาษี ซึ่งส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมภายในประเทศ
<u>แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด</u> วิสัยทัศน์กลุ่มจังหวัด ศูนย์กลางการพัฒนาเศรษฐกิจ การท่องเที่ยวเชิงอัตลักษณ์ และการเกษตรปลอดภัย	+ เกิดการพัฒนาเชื่อมโยงระหว่างพื้นที่อย่างบูรณาการทั้งโครงสร้างพื้นฐาน ระบบสาธารณูปโภค และกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ซึ่งสามารถสนับสนุนกิจกรรมทางที่เชื่อมโยงกัน

นโยบาย	ผลกระทบ (+ เชิงบวก / - เชิงลบ)
ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง ● จุดเน้นยุทธศาสตร์ (Positioning) - พัฒนาเศรษฐกิจ: เศรษฐกิจดี เดินทางสะดวก มีระบบสาธารณูปโภคที่มีมาตรฐาน มีการเปิดพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ และนิคมอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ - ท่องเที่ยว: ประวัติศาสตร์ อารยธรรม ประเพณี วัฒนธรรม - เกษตร: เกษตรอินทรีย์ในทุกกระบวนการผลิต	ทั้งห่วงโซ่มูลค่าภายในพื้นที่ + ยกระดับกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอารยธรรม ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และประเพณีอย่างเป็นรูปธรรมภายในพื้นที่ลุ่มแม่น้ำโขง + เกิดการรวมกลุ่มทั้งหน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชนภายในพื้นที่กลุ่มจังหวัด ซึ่งสร้างความเชื่อมโยงและเป็นเอกภาพภายในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การวิเคราะห์ประเด็นการพัฒนาภายในพื้นที่

หลังจากที่มีการวิเคราะห์ผลกระทบเชิงนโยบาย และยุทธศาสตร์สำคัญ ซึ่งเปรียบเสมือนเป็นการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอก (External Factors) ที่เข้ามากระทบแล้ว พื้นที่ยังจะต้องมีการวิเคราะห์ศักยภาพของปัจจัยภายใน (Internal Factors) ด้วย โดยในที่นี้ จึงได้มีการนำเครื่องมือที่มีชื่อว่า การวัดระดับการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ของกระทรวงมหาดไทย เข้ามาใช้ (ในการดำเนินงานจริง ผู้ปฏิบัติงานอาจสามารถใช้เครื่องมืออื่นๆ ในการประเมินศักยภาพ และประเด็นการพัฒนาภายในพื้นที่ตามความเหมาะสมได้) และประเมินผลการดำเนินงานเชิงเปรียบเทียบกับพื้นที่อื่นๆ ของประเทศผ่านตัวชี้วัดในด้านต่างๆ ทั้งในมิติเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อประเมินถึงจุดแข็ง และจุดอ่อนในแต่ละด้าน ดังนี้

ตาราง 36 สรุปตัวชี้วัดที่สำคัญต่อพื้นที่ตัวอย่างข้าว ปี พ.ศ. 2558

ตัวชี้วัดที่สำคัญ	คะแนน	หน่วยวัด	อันดับ
อัตราพึ่งพิง*	45.82	ร้อยละ	3
คนอายุ 15 - 60 ปีเต็ม มีอาชีพและมีรายได้	98.34	ร้อยละ	5
คนอายุมากกว่า 60 ปีเต็มขึ้นไป มีอาชีพและมีรายได้	96.47	ร้อยละ	6
สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์เกษตรต่อผลิตภัณฑ์มวลรวม	25.43	ร้อยละ	1
สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเกษตรต่อผลิตภัณฑ์มวลรวม	27.09	ร้อยละ	6
ผลผลิตสินค้าเกษตรสำคัญต่อไร่	1,988	กก.ต่อไร่	6
อัตราการเพิ่มของผลผลิตสินค้าเกษตรเฉลี่ย	7	ร้อยละ	5
อัตราส่วนฟาร์มที่ได้รับการรับรองมาตรฐานฟาร์ม (GAP) ต่อจำนวนฟาร์มทั้งหมด	1.62	ร้อยละ	12
จำนวนโรงงาน / สปก ผลิตสินค้าเกษตรและอาหารที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน GMP / HACCP	12	แห่ง	14
สัดส่วนรายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตรต่อรายได้เงินสดสุทธิของครัวเรือนเกษตร	16.53	ร้อยละ	14

ตัวชี้วัดที่สำคัญ	คะแนน	หน่วยวัด	อันดับ
สัดส่วนหนี้เสียต่อปริมาณเงินให้กู้ยืม (ร้อยละ)*	1.97	ร้อยละ	1
สัดส่วนปริมาณเงินกู้ยืมต่อรายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตร (ร้อยละ)*	178.4	ร้อยละ	13
สัดส่วนหนี้ในระบบต่อหนี้ทั้งหมด	97.92	ร้อยละ	11
อัตราการเพิ่มขึ้นของจำนวนเกษตรกรในพื้นที่	1.8	ร้อยละ	8
สัดส่วนปริมาณพืชพลังงานต่อสินค้าเกษตรทั้งหมด	87.4	ร้อยละ	3
สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมสาขาอุตสาหกรรมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวม	13.96	ร้อยละ	12
อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด	8.21	ร้อยละ	1
อัตราเงินเฟ้อ*	-0.02	ร้อยละ	2
ผลิตภาพแรงงานเฉลี่ย	99,862	บาท / คน / ปี	16
สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมสาขาบริการต่อผลิตภัณฑ์มวลรวม	23.32	ร้อยละ	10
สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดสาขาการขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคมต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์	3.59	ร้อยละ	7
ปริมาณการใช้น้ำมันดีเซล	509,281	พันลิตร	13
ปริมาณการใช้พลังงานทดแทน	169,784	พันลิตร	14
ปริมาณการใช้พลังงานไฟฟ้าเฉลี่ยต่อราย*	2,584.92	กิโลวัตต์ / ชั่วโมง / ราย	4

หมายเหตุ: *ตัวชี้วัดแบบผกผัน, ขีดเส้นใต้: ข้อมูลปี 2557

จากข้อมูลตัวชี้วัดข้างต้น หากวิเคราะห์และพิจารณาตามแนวคิด Quartile โดยเป็นการนำตัวชี้วัดของกลุ่มพื้นที่ทั้ง 18 กลุ่มทั้งหมดมาเรียงลำดับ และจัดแบ่งเป็นกลุ่ม 4 กลุ่ม ดังตารางต่อไปนี้

Quartile	ระดับศักยภาพ	ช่วงอันดับ
Quartile 1	ดีมาก	1 - 4
Quartile 2	ดี	5 - 8
Quartile 3	ปานกลาง	9 - 13
Quartile 4	ต้องปรับปรุง	14 - 18

สรุปประเด็นการวิเคราะห์ตัวชี้วัด

จากตัวชี้วัดข้างต้น จึงสามารถสรุปประเด็นทางด้านศักยภาพในภาพรวมของพื้นที่ได้ดังนี้

- กลุ่มจังหวัดมีศักยภาพในการเติบโตทางเศรษฐกิจที่โดดเด่นจากอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมตลอดช่วงที่ผ่านมา [อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด (1)]
- ภาครัฐเกษตรสร้างรายได้จำนวนมากให้แก่กลุ่มจังหวัด แสดงให้เห็นถึงศักยภาพในกิจกรรมดังกล่าวดังกล่าวของกลุ่มจังหวัด การเกษตร [สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์เกษตรต่อผลิตภัณฑ์มวลรวม (1)] โดยมีพืชพลังงานเป็นสัดส่วนสำคัญ [สัดส่วนปริมาณพืชพลังงานต่อสินค้าเกษตรทั้งหมด (1)]
- หากพิจารณาร่วมกับมาตรฐานการปลูก และมาตรฐานการแปรรูป อาจกล่าวได้ว่า [อัตราส่วนฟาร์มที่ได้รับการรับรองมาตรฐานฟาร์ม (GAP) ต่อจำนวนฟาร์มทั้งหมด (12), จำนวนโรงงาน / สปก. ผลิตสินค้าเกษตรและอาหารที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน GMP / HACCP (14)] การเกษตรในกลุ่มจังหวัดนี้อาจเน้นไปที่การเกษตรเพื่อไปเป็นวัตถุดิบ (Supplier) ในการผลิตอื่นๆ รวมถึงการแปรรูปเพื่อการเกษตรอุตสาหกรรมในระดับหนึ่งเท่านั้น [สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเกษตรต่อผลิตภัณฑ์มวลรวม (6)] แต่อาจยังคงไม่เน้นไปที่ผลิตในเชิงของอุตสาหกรรมขั้นสูงได้ [สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมสาขาอุตสาหกรรมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวม (12)]
- เกษตรกรยังมีรายได้จากการเกษตรที่ค่อนข้างต่ำ [สัดส่วนรายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตรต่อรายได้เงินสดสุทธิของครัวเรือนเกษตรกร (14)] แต่กลับมีสถานการณ์ด้านหนี้สิน โดยเฉพาะหนี้เสียในเกณฑ์ที่ดี [สัดส่วนหนี้เสียต่อปริมาณเงินให้กู้ยืม (1)] ซึ่งอาจแสดงถึงการทำ Contract Farming ได้
- ในภาพรวมแม้ผลิตภาพ (Productivity) แรงงานเฉลี่ยของจังหวัดอยู่ในระดับต่ำ [ผลิตภาพแรงงานเฉลี่ย (16)] แต่พบว่าสถานการณ์การจ้างงานในจังหวัดยังอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจ [อัตราพึ่งพิง (3), คนอายุ 15 - 60 ปีเต็ม มีอาชีพและมีรายได้ (5), คนอายุมากกว่า 60 ปีเต็มขึ้นไป มีอาชีพและมีรายได้ (6)]

สรุปศักยภาพเชิงพื้นที่

จากการประมวลและวิเคราะห์ผลกระทบจากนโยบาย และยุทธศาสตร์ ซึ่งสะท้อนในมุมมองปัจจัยภายนอก (External Factors) และการวิเคราะห์ประเด็นตัวชี้วัดการวัดระดับการพัฒนา ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพของปัจจัยภายใน (Internal Factors) นั้น จึงสามารถนำข้อมูลทั้งหมดมาทบทวนประเด็นศักยภาพ (SWOT) ของพื้นที่ในภาพรวม โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตาราง 37 สรุปผลการทบทวน SWOT ของพื้นที่ตัวอย่างข้าว

SWOT	
จุดแข็ง (Strengths)	
S1	มีทรัพยากรธรรมชาติและแหล่งท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวและวัฒนธรรมที่มีอัตลักษณ์ของพื้นที่
S2	เป็นกลุ่มจังหวัดที่มีชายแดนติดกับแม่น้ำโขงมากที่สุดทำให้สามารถทำการผลิตพืชเกษตรได้หลายประเภททำการประมง และอุตสาหกรรมอาหาร ริมแม่น้ำโขงได้
S3	เป็นเส้นทางคมนาคมเดียวที่ใกล้และสะดวกเมื่อขนส่งสินค้า บริการ และการเดินทางไปยังสปป.ลาว ตอนกลางและตอนเหนือ ประเทศเวียดนามตอนกลางและตอนเหนือ รวมถึงประเทศจีนตอนใต้
S4	มีจุดผ่านแดนถาวร 6 แห่ง มีมูลค่าการค้าชายแดนกับสปป.ลาวสูงเป็นลำดับที่ 1 เมื่อเทียบกับทุกกลุ่มจังหวัด อีกทั้งมีจุดผ่อนปรน 11 แห่ง ซึ่งเป็นครึ่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
S5	เป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญ คือ ข้าว อ้อย มันสำปะหลัง และ มีพื้นที่ปลูกยางพารา มากเป็นลำดับ 1 ของพื้นที่ปลูกยางในภูมิภาค
S6	มีสถาบันอุดมศึกษาในทุกจังหวัดรวม 22 แห่ง มีส่วนช่วยสนับสนุนการพัฒนากลุ่มจังหวัด
S7	โรงงานอุตสาหกรรมรองรับวัตถุดิบ แร่ธาตุ พืชเศรษฐกิจ และการปศุสัตว์
S8	มีการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ
S9	มีแรงงานจำนวนมาก สามารถรองรับการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการในอนาคต
S10	ประชาชนในพื้นที่มีวินัยทางการเงินค่อนข้างสูง โดยมีสัดส่วนหนี้เสียต่อปริมาณเงินให้กู้ยืมต่ำที่สุดในประเทศ
จุดอ่อน (Weaknesses)	
W1	ผลิตภาพแรงงานยังต่ำ
W2	มีปัญหาด้านทักษะด้านภาษา และการให้บริการที่เป็นมาตรฐานสากล
W3	การบริหารจัดการฐานข้อมูล กระจัดกระจายตามหน่วยงานต่างๆ และบางหน่วยงาน วิธีการจัดเก็บข้อมูลยังมีความน่าเชื่อถือน้อย และไม่เป็นปัจจุบัน
W4	ขาดการนำนวัตกรรมใหม่ๆ มาเพิ่มศักยภาพด้านเกษตรกรรม และ อุตสาหกรรมอื่นๆ
W5	ความเชื่อมโยงในการลงทุนร่วมกัน หรือ มีธุรกิจที่เชื่อมโยงกัน ของนักธุรกิจระหว่างจังหวัดมีน้อย
W6	แผนไม่มีการประสานงานทั้งแนวตั้ง และแนวนอนในทางปฏิบัติอย่างแท้จริง (ระหว่างจังหวัด กับ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทุกระดับ)
W7	แหล่งน้ำไม่ครอบคลุมพื้นที่การเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ และขาดการบริหารจัดการน้ำที่มีประสิทธิภาพ
W8	แหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพในท้องถิ่น ถูกละเลย และขาดการมีส่วนร่วมในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมมีน้อย

SWOT

- W9 ผลผลิตยางพารามีจำนวนลดลง เนื่องจากปัญหาราคายางพาราทกต่ำ และคุณภาพน้ำยางไม่ได้มาตรฐานในบางพื้นที่
- W10 การคมนาคมไปยังแหล่งท่องเที่ยวและเชื่อมโยงระหว่างแหล่งท่องเที่ยวของแต่ละจังหวัดในกลุ่มจังหวัด ยังไม่ได้มาตรฐาน ทำให้ไม่ได้รับความสะดวกในการเดินทางของนักท่องเที่ยว
- W11 ขาดแผนการตลาดเกษตร อุตสาหกรรม และการท่องเที่ยว
- W12 การบริการพื้นฐานภาครัฐ ยังไม่ทั่วถึง โดยเฉพาะบริการด้านสุขภาพ สัดส่วนแพทย์ต่อประชากรอยู่ในระดับสูงและยังมีปัญหาโรคเฉพาะถิ่น

โอกาส (Opportunities)

- O1 เป็นพื้นที่อยู่ใกล้กับนครหลวงเวียงจันทน์ และเมืองหลักตอนบน คือแขวงหลวงพระบาง ของ สปป.ลาว ซึ่งเป็นเมืองศูนย์กลางการบริหาร และศูนย์กลางการเชื่อมโยงเศรษฐกิจของภูมิภาคตามแนวระเบียงเศรษฐกิจเหนือ-ใต้ และระเบียงเศรษฐกิจตะวันออก-ตะวันตก ของกรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจอนุภาคลุ่มน้ำโขง (Greater Mekong Sub-region: GMS) ทำให้สะดวกในการบริหาร งานของกลุ่มร่วมกับนครหลวงเวียงจันทน์และแขวงหลวงพระบาง
- O2 อัตราการขยายตัวเศรษฐกิจของประเทศลุ่มน้ำโขงมีการขยายตัวสูงและค่อนข้างสูง ทำให้การค้าชายแดนดีขึ้น
- O3 ประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านกลุ่มอายุไม่เกิน 30 ปี มีเพิ่มมากขึ้น เวียดนาม ร้อยละ 52 สปป.ลาว ร้อยละ 69.2 ซึ่งเป็นกลุ่มอายุวัยทำงานที่มีกำลังซื้อสินค้าและบริการ
- O4 มีความสะดวกมากขึ้นเพราะมีสะพานเชื่อมประเทศลาวเพิ่มขึ้น
- O5 เป็นกลุ่มจังหวัดเดียวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีรถไฟรางคู่ผ่าน 2 จังหวัดในกลุ่มจังหวัดทำให้ใช้ประโยชน์จากรถไฟรางคู่ได้มากในอนาคต
- O6 สร้างโรงงานแปรรูปสินค้าเกษตรจากประเทศเพื่อนบ้านอุตสาหกรรมที่ใช้ทรัพยากรท้องถิ่น
- O7 ภาคเอกชนมีการตื่นตัว และรวมตัวกันเพื่อขับเคลื่อนอุตสาหกรรมของตนเอง
- O8 มีขีดความสามารถในการรักษาพยาบาลที่มีมาตรฐานมีบุคลากรทางการแพทย์และเครื่องมือการรักษาคุณภาพมาตรฐาน ทั้งในภาครัฐและเอกชน
- O9 รัฐบาลประกาศให้จังหวัด ก มีนิคมอุตสาหกรรม ส่วนจังหวัด ข เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ และจังหวัด ค เป็นเมืองส่งเสริมการท่องเที่ยว
- O10 มีโอกาสให้พื้นที่ได้รับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่ที่สนับสนุนการค้า การลงทุน สนับสนุนให้เกิดการจ้างงานและสร้างรายได้ จากโครงการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่ของรัฐบาล และการพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ

SWOT

อุปสรรค (Threats)

- T1 นโยบายการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ส่งผลต่อการเคลื่อนย้ายทรัพยากรการผลิตอย่างเสรีรวมทั้งลดช่องว่างการกีดกันทางการค้าระหว่างประเทศกลุ่มอาเซียน เป็นข้อจำกัดในการแข่งขันด้านการค้าการลงทุนเช่น ค่าแรงขั้นต่ำ ผลผลิตของแรงงาน และแรงงานผิดกฎหมาย เป็นต้น
- T2 ประเทศคู่ค้าพยายามออกกฎระเบียบหรือข้อบังคับใหม่ๆที่เป็นอุปสรรคในการนำเข้าสินค้าจากประเทศไทย
- T3 เศรษฐกิจของเพื่อนบ้านที่มีความเข้มแข็งมากขึ้น และการแข่งขันสูงขึ้นตามไปด้วย
- T4 พื้นที่ชายแดนมีความยาวมากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องไม่สามารถดูแลได้อย่างทั่วถึงจึงมีการลักลอบนำเข้าและส่งออก สินค้าผิดกฎหมายการค้ามนุษย์ การค้าแรงงานเด็ก ยาเสพติด โดยเฉพาะตามจุดผ่อนปรนและช่องทางธรรมชาติ
- T5 นโยบายเปลี่ยนแปลงบ่อยเพราะ มีความผันผวนทางการเมือง
- T6 การไหลเข้าของเงินทุน และสินค้าต่างประเทศส่งผลต่อธุรกิจภายในพื้นที่กลุ่มจังหวัด
- T7 ภัยพิบัติทางธรรมชาติที่มีผลกระทบต่อภาคการเกษตรและอุตสาหกรรม
- T8 ต้นทุนการผลิตมีความผันผวน ที่เกิดจากราคาน้ำมัน
- T9 ระดับน้ำในแม่น้ำโขงขึ้น-ลง ตามการเปิด-ปิดเขื่อนของประเทศจีน ส่งผลกระทบต่อการทางการเกษตรประมงในลำน้ำโขง และการท่องเที่ยวตามลำน้ำโขง
- T10 ภาวะความแปรปรวนของธรรมชาติที่มีฝนตกหนักส่งผลให้เกิดการสูญเสียความอุดมสมบูรณ์ของหน้าดิน ปัญหาคุณภาพดินที่ต่ำ ขาดแคลนแหล่งกักเก็บน้ำเพื่อการเกษตรที่พอเพียง ทรัพยากรป่าไม้มีสภาพเสื่อมโทรม

2) การขับเคลื่อนงานในพื้นที่ตามกรอบผลิตภัณฑ์ศักยภาพ (Product Champion)

การระบุผลิตภัณฑ์ศักยภาพ

หลังจากที่มีการวิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่ออกมาแล้ว ก็จะช่วยให้อาจพัฒนาแนวทางการขับเคลื่อนงานในพื้นที่ได้ในมิติต่างๆ ซึ่งตามหลักการของผลิตภัณฑ์ศักยภาพ (Product Champion) นั้น จะพยายามเลือกผลิตภัณฑ์ที่มีความชัดเจนที่สุดเท่าที่สามารถกำหนดได้ขึ้นมา เพื่อใช้ในการกำหนดทิศทางการพัฒนาที่ชัดเจน เช่น ตั้งแต่เกษตร -> เกษตรอินทรีย์ -> ข้าวอินทรีย์ เป็นต้น

ทั้งนี้ ในการคัดเลือกผลิตภัณฑ์ศักยภาพของพื้นที่นั้น ไม่ได้มีรูปแบบที่ตายตัว ผู้ปฏิบัติงานสามารถดำเนินการได้หลากหลายวิธีขึ้นอยู่กับรูปแบบการทำงาน ความพร้อมของข้อมูล หรือกระทั่งความชัดเจนทางด้านนโยบาย และวิสัยทัศน์ของผู้บริหารในพื้นที่ โดยสามารถนำข้อมูลต่างๆ มาพิจารณาร่วมกันได้ ดังตัวอย่างของข้อมูลต่อไปนี้

- การวิเคราะห์ตำแหน่งเชิงยุทธศาสตร์ (Positioning) ของพื้นที่เพื่อประเมินว่าในพื้นที่นั้นๆ ให้ความสำคัญกับผลิตภัณฑ์ชนิดใดในชนิดหนึ่ง หรือมีการกำหนดเป้าหมายของการขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ได้ขึ้นมาหรือไม่

ตาราง 38 ตำแหน่งเชิงยุทธศาสตร์ของพื้นที่ตัวอย่างข้าว

พื้นที่	ตำแหน่งเชิงยุทธศาสตร์ของพื้นที่			
	เกษตร	การค้า การลงทุน	อุตสาหกรรม	ท่องเที่ยว
พื้นที่ 1	มันสำปะหลัง	การขนส่งและกระจายสินค้า		ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
พื้นที่ 2	ข้าวอินทรีย์			ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
พื้นที่ 3			อุตสาหกรรมสีเขียว	ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
พื้นที่ 4	ผลไม้ (ทุเรียน)	การขนส่งและกระจายสินค้า		ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

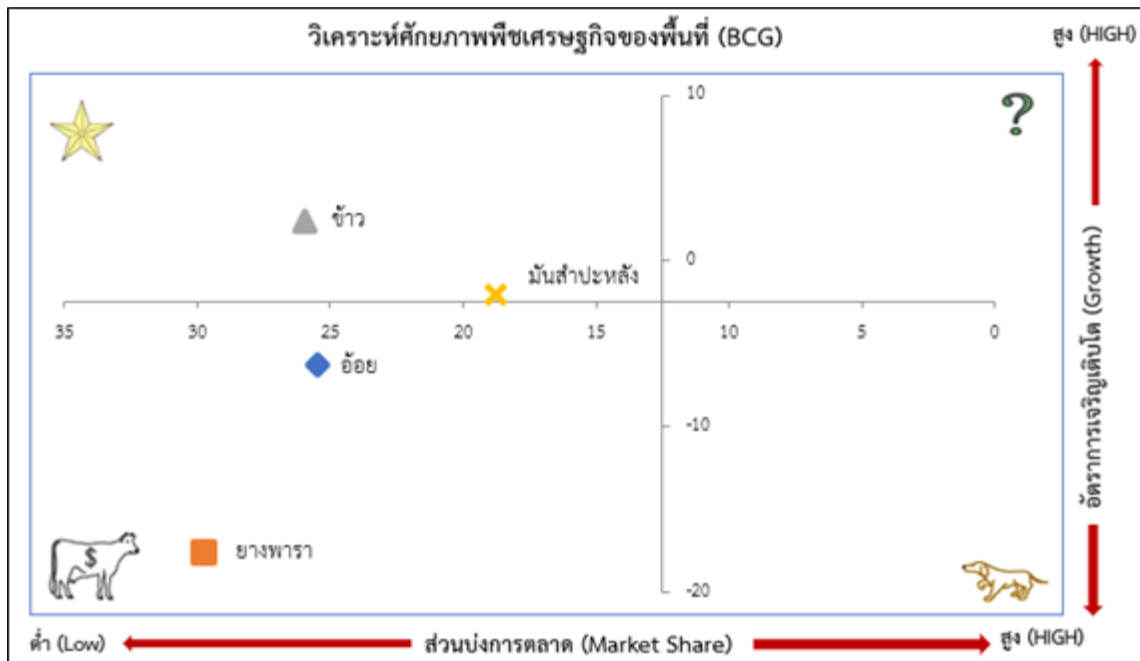
- การประเมินข้อมูลทางสถิติ และการวิเคราะห์ศักยภาพของผลิตภัณฑ์ของพื้นที่ การนำข้อมูลเชิงสถิติมาอ้างอิงเกี่ยวกับสินค้าเกษตรสามารถใช้อ้างอิงในการกำหนดผลิตภัณฑ์ศักยภาพได้ ซึ่งสำหรับสินค้าเกษตรนั้น อาจพิจารณาทั้งในส่วนของเนื้อที่เพาะปลูก ผลผลิต แนวโน้มราคา จำนวนเกษตรกรที่เพาะปลูกในพื้นที่ เป็นต้น

ตาราง 39 เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิตข้าว

จังหวัด	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)		ผลผลิต (ตัน)	
	2557	2558	2557	2558
ภาค...	39,297,173	36,992,714	13,682,937	12,517,378
จังหวัด 1	1,815,280	1,700,034	671,729	597,960
จังหวัด 2	368,582	337,465	134,776	121,447
จังหวัด 3	604,421	531,235	234,527	199,343
จังหวัด 4	747,425	692,103	242,145	212,399
จังหวัด 5	505,516	482,038	144,912	139,106

นอกจากนี้แล้ว ยังสามารถนำข้อมูลสถิติบางประเภทมาวิเคราะห์เพิ่มเติม อาทิ การวิเคราะห์ศักยภาพของผลิตภัณฑ์เกษตรผ่านสัดส่วนของตลาด และอัตราการเติบโต เป็นต้น

แผนภาพ 30 ผลวิเคราะห์ศักยภาพพืชเศรษฐกิจของพื้นที่ (BCG)

เมื่อมีการวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ แล้ว ผู้ปฏิบัติงานก็สามารถที่จะสรุปประเด็นสำคัญเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ศักยภาพนั้นๆ เพื่อเป็นข้อมูลสนับสนุนในการเลือกขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ศักยภาพนั้นได้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ผลิตภัณฑ์ศักยภาพ : ข้าวหอมมะลิ (อินทรี)

จุดเด่นของผลิตภัณฑ์ศักยภาพ:

- มีการปลูกและมีผลผลิตข้าวมากที่สุดเป็นอันดับสองของภูมิภาค
- จังหวัดมีการกำหนดแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ข้าว) ให้เป็นเกษตรปลอดภัย และอินทรีย์ และมีการระบุให้ตำแหน่งเชิงยุทธศาสตร์ของจังหวัด
- การพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพสูง จะเป็นการสร้างความแตกต่างในตลาด เพื่อลดความเสี่ยงจากปัญหาการค้าข้าวตกต่ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากมีการสร้างแบรนด์เพื่อสร้างการรับรู้ให้กับตลาดภายในประเทศ หรือการพัฒนาคุณภาพเพื่อการส่งออกไปยังตลาดต่างประเทศ

เป็นที่น่าสังเกตว่า ตัวอย่างที่น่าเสนอข้างต้นนี้ ล้วนเป็นการอ้างอิงการวิเคราะห์ข้อมูลในอดีตทั้งสิ้น ทั้งนี้ หากในพื้นที่ต้องการที่จะผลักดันผลิตภัณฑ์ศักยภาพชนิดใหม่ๆ ที่ยังไม่เคยมีการจัดเก็บข้อมูลมาก่อน ก็สามารถทำได้เช่นกัน โดยอาจจะต้องมีการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพ หรือร่วมกับผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำมาเป็นเหตุผลสนับสนุนประกอบการตัดสินใจของผู้บริหารในพื้นที่ต่อไป

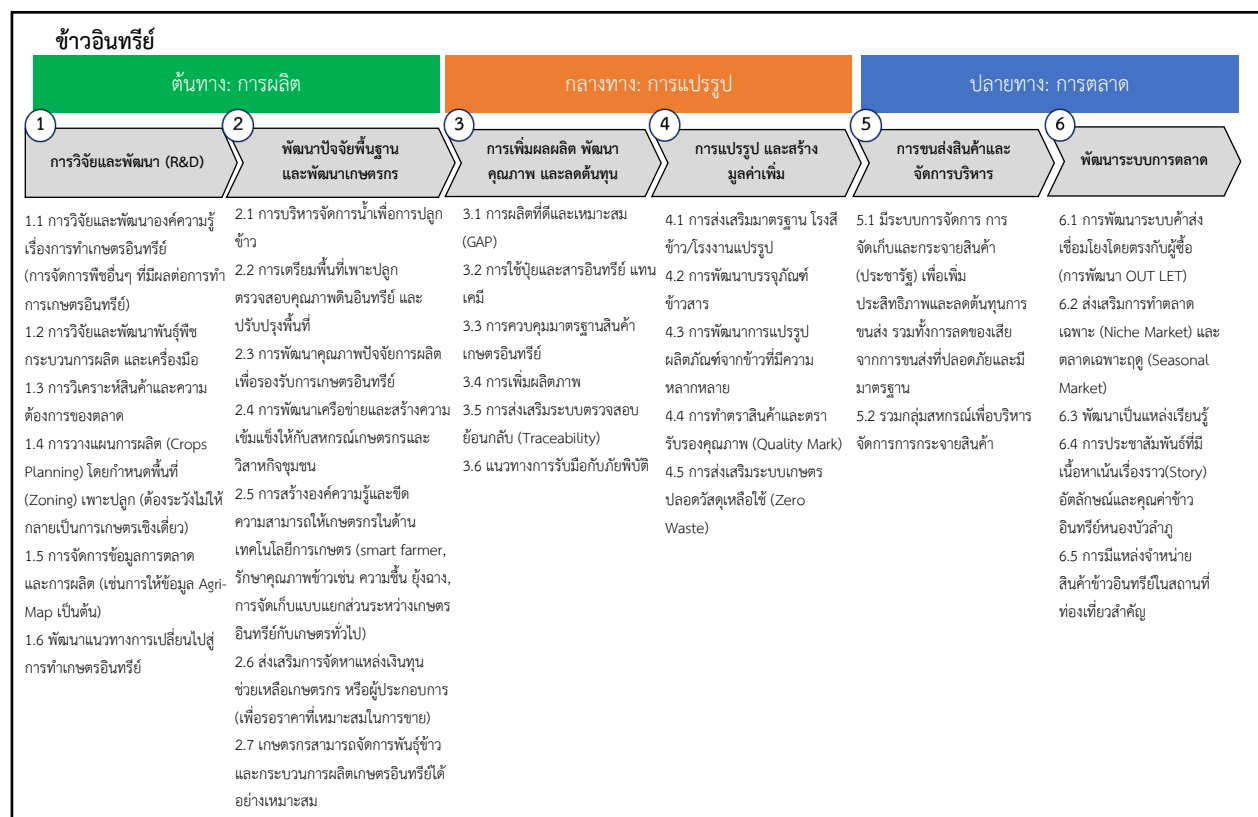
3) การขับเคลื่อนตามกรอบห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain)

การวิเคราะห์ตามกรอบห่วงโซ่มูลค่า

เมื่อกำหนดผลิตภัณฑ์ศักยภาพได้แล้ว ก็จะมีการวิเคราะห์ตามกรอบห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) โดยพิจารณาตั้งแต่กระบวนการผลิตหรือพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ไปจนถึงการเชื่อมโยงตลาดหรือการส่งถึงผู้บริโภค (ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง) ผ่านรูปแบบข้อต่อในการพัฒนาของห่วงโซ่มูลค่า ในขณะเดียวกัน ภายใต้อัตลักษณ์ของห่วงโซ่มูลค่าของแต่ละผลิตภัณฑ์ศักยภาพนี้ ก็จะต้องมีการพิจารณาถึงปัจจัยที่ต้องให้ความสำคัญ หรือช่วยผลักดันให้สามารถขับเคลื่อนข้อต่อแต่ละข้อต่อไปสู่ความสำเร็จ (Critical Success Factor) ได้เช่นกัน การวิเคราะห์ดังกล่าวนี้ จะเปรียบเสมือนการกำหนดรายละเอียดถึงสิ่งที่ควรจะต้องดำเนินการ (Should be) ในภาพรวม เพื่อที่จะขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ศักยภาพดังกล่าวให้เกิดขึ้นมาอย่างเป็นรูปธรรม

ทั้งนี้ โครงสร้างของห่วงโซ่มูลค่า และปัจจัยสู่ความสำเร็จของแต่ละผลิตภัณฑ์ในแต่ละพื้นที่นั้นจะแตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับปัจจัยทางด้านบริบท ศักยภาพ สภาพความพร้อม และการสนับสนุนในการขับเคลื่อน ผลิตภัณฑ์ศักยภาพในพื้นที่นั้นๆ ด้วยเหตุนี้ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารและหัวหน้าส่วนราชการของจังหวัดที่เกี่ยวข้องจะต้องมีการพิจารณาและปรับปรุงกรอบและรายละเอียดของห่วงโซ่มูลค่าของผลิตภัณฑ์ศักยภาพนั้นๆ อย่างต่อเนื่อง ซึ่งภายใต้อัตลักษณ์ศักยภาพของพื้นที่นี้ มีรายละเอียดของห่วงโซ่มูลค่าที่มีการปรับปรุงแล้ว ดังนี้

แผนภาพ 31 ห่วงโซ่มูลค่า ผลิตภัณฑ์ศักยภาพ (Product Champion) ข้าวหอมมะลิ (อินทรีย์)

การวิเคราะห์ตามกรอบห่วงโซ่มูลค่า

หลังจากที่มีการวิเคราะห์รายละเอียดห่วงโซ่มูลค่า ที่เป็นของผลิตภัณฑ์ศักยภาพของแต่ละพื้นที่มาได้แล้ว ก็เปรียบเสมือนว่ามีการกำหนดถึงสิ่งที่ควรจะต้องดำเนินการในการขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ศักยภาพดังกล่าวขึ้นมา โดยในขั้นตอนต่อมา จะต้องมีการประเมินและศึกษาถึงรายละเอียดของการขับเคลื่อนปัจจัยสู่ความสำเร็จ ในแต่ละข้อต่อว่ามีการดำเนินงาน หรือมีโครงการรองรับมากน้อยเพียงใด เพื่อที่จะช่วยให้สามารถระบุถึงปัจจัยสู่ความสำเร็จที่ถูกระบุว่ามีความสำคัญในการขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ศักยภาพนี้ แต่ยังไม่ได้มีการดำเนินการใดๆ ขึ้นมาเลย ซึ่งก็คือปัจจัยที่ยังเป็นช่องว่างในการพัฒนา (Gap) นั่นเอง

จากรายละเอียดของห่วงโซ่มูลค่าข้างต้น พร้อมกับการหารือร่วมกับผู้บริหาร และหัวหน้าส่วนราชการของจังหวัด ทำให้สามารถสรุปปัจจัยสู่ความสำเร็จที่มีแนวทางการดำเนินงาน และมีโครงการรองรับ พร้อมรายละเอียดที่สำคัญ ดังนี้

ตาราง 40 สรุปรายละเอียดโครงการ หรือแนวทางการดำเนินงานในปัจจุบัน ที่ตอบสนองต่อปัจจัยสู่ความสำเร็จของห่วงโซ่มูลค่า⁴ ข้าว

ปัจจัยสู่ความสำเร็จ (CSF)	ชื่อโครงการ / แนวทางการดำเนินงาน	ผู้รับผิดชอบ	แนวคิดโครงการ
1.2 / 1.4 / 2.1 / 2.2 / 2.5 / 4.3	โครงการส่งเสริมราชินีข้าวเหนียวครบวงจร (โครงการกลุ่มจังหวัด)	สนง.เกษตรจังหวัด	สนับสนุนเมล็ดพันธุ์ / จัดอบรมเกษตรกร/ตรวจวิเคราะห์ดิน/สนับสนุนการใช้ปุ๋ยอินทรีย์/สนับสนุนระบบน้ำ
3.1 / 3.4	โครงการพัฒนามาตรฐานคุณภาพสินค้าการเกษตร GAP (โครงการจาก Function)	สนง.เกษตรจังหวัด	ให้ความรู้เกษตรกรและฝึกปฏิบัติรวมทั้งการเตรียมแปลงฟาร์มเพื่อพัฒนามาตรฐานคุณภาพการผลิตสินค้าการเกษตร GAP
1.5 / 2.6 / 2.7 3.1 / 3.2 / 3.4	โครงการส่งเสริมการเกษตรแปลงใหญ่ (โครงการจาก Function)	สนง.เกษตรจังหวัด	ให้ความรู้และจัดระบบการจัดการเพื่อให้สมาชิกเกษตรกรที่ร่วมโครงการเกิดความเข้าใจละปฏิบัติตามแนวทางและวิธีการของการเกษตรแปลงใหญ่ (โดยการใช้ข้อมูลพื้นที่การปลูกที่เหมาะสม ผ่านเครื่องมือ Agri-Map มาปรับใช้) รวมถึงการส่งเสริมเรื่องปัจจัยการผลิต เงินทุน (ดอกเบี้ยต่ำ) เพื่อให้เกษตรกรสามารถผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงด้วย

⁴ หมายเหตุ: ข้อมูลในส่วนนี้เกิดจากการสรุปข้อมูลจากการประชุมเชิงปฏิบัติการเท่านั้น รายละเอียดที่ระบุนี้อาจมีคลาดเคลื่อนจากรายละเอียดแผนงานที่ดำเนินการจริง

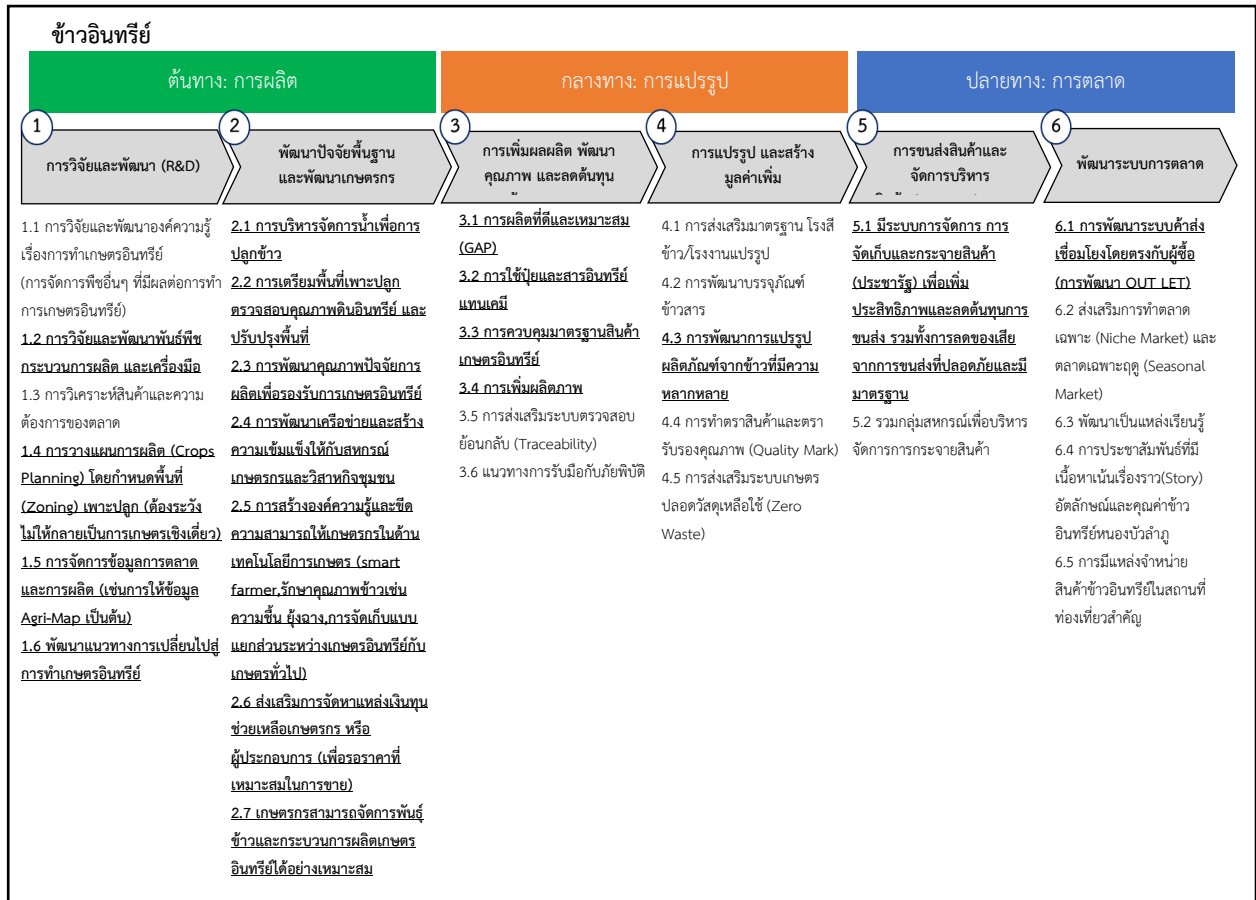
ปัจจัยสู่ความสำเร็จ (CSF)	ชื่อโครงการ / แนวทางการดำเนินงาน	ผู้รับผิดชอบ	แนวคิดโครงการ
2.5	โครงการพัฒนาทักษะการผลิต การเกษตรปลอดภัยสู่เกษตรกรอินทรีย์ (แผน 4 ปี 2561-2564)	สนง.เกษตรจังหวัด	โครงการอบรมให้ความรู้ ฝึกปฏิบัติ ศึกษาดูงาน แก่เกษตรกรเพื่อพัฒนาไปสู่เกษตรกรอินทรีย์
2.3 / 2.4	โครงการเสริมสร้างความเข้มแข็ง พัฒนาการเกษตรปลอดภัยสู่เกษตรกรอินทรีย์ (แผน 4 ปี 2561-2564)	สนง.เกษตรจังหวัด	สนับสนุนปัจจัยการผลิตและการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมผลผลิตของเกษตรกรอินทรีย์
2.1 / 2.2	โครงการพัฒนาแหล่งน้ำ	โครงการชลประทานจังหวัด	รวมทั้งหมด 68 กิจกรรมหลัก โดยแบ่งเป็น ขุดลอก ลำห้วย คูคลองและบ่อน้ำ, ขุดบ่อน้ำบาดาล, ก่อสร้างฝายน้ำล้น, ก่อสร้างรางระบายน้ำสำเร็จรูป, ขุดเจาะบ่อน้ำบาดาล
1.6 / 3.2 / 3.3 / 3.4	โครงการส่งเสริมการเพิ่มผลผลิต การแปรรูปการตลาด และการยกระดับภาคการเกษตรปลอดภัยและเกษตรกรอินทรีย์	สนง.เกษตรและสหกรณ์จังหวัด	พัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรและผลักดันเพื่อให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความมั่นคง รายได้เพียงพอต่อการเลี้ยงชีพ
2.1 / 2.2 / 6.1	โครงการพัฒนาปัจจัย พื้นฐานด้านการเกษตร	โครงการชลประทานจังหวัด	พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรและก่อสร้างตลาดกลางสินค้าเกษตร
2.1	โครงการสูบน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ เพื่อเกษตรกรอินทรีย์	โครงการชลประทานจังหวัด	พัฒนาและปรับปรุงบ่อสูบน้ำ พร้อมอุปกรณ์ให้กับเกษตรกรในพื้นที่
5.1	โครงการพัฒนาเส้นทางคมนาคม ขนส่งให้ปลอดภัย และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	แขวงทางหลวงจังหวัด	พัฒนาเส้นทางคมนาคม ขนส่งทั้งสายหลัก สายรอง ถนนในหมู่บ้าน ถนนเพื่อขนถ่ายสินค้าทางการเกษตร
1.1 / 4.2 / 4.4 / 4.5	โครงการส่งเสริมการเพิ่มผลผลิตการแปรรูป การตลาดและยกระดับภาคการเกษตรสู่เกษตรกรปลอดภัยและเกษตรกรอินทรีย์	สนง.เกษตรจังหวัด	มุ่งเน้นการเพิ่มผลผลิต และส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีการผลิตและนวัตกรรมใหม่เพื่อเกษตรปลอดภัยและเกษตรกรอินทรีย์ตลอดห่วงโซ่มูลค่า ตั้งแต่การกระจายพันธุ์ การแปรรูป การสร้างมูลค่า (บรรจุภัณฑ์) ตลาดสินค้า และการใช้ประโยชน์จากสิ่งเหลือใช้

จากตารางข้างต้น ประกอบกับรายละเอียดของห่วงโซ่มูลค่าก่อนหน้า จะสามารถแสดงให้เห็นถึงรายละเอียดของปัจจัยสู่ความสำเร็จที่ยังเป็นช่องว่างในการพัฒนาของผลิตภัณฑ์ศักยภาพชนิดนี้ได้ ดังนี้

ตาราง 41 สรุปปัจจัยสู่ความสำเร็จของห่วงโซ่มูลค่าข้าว ที่เป็นช่องว่างในการพัฒนา

ข้อต่อของห่วงโซ่มูลค่า	ปัจจัยสู่ความสำเร็จที่เป็นช่องว่าง
1.การวิจัยและพัฒนา	1.1 การวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้เรื่องการทำเกษตรอินทรีย์ (การจัดการพืช อื่น ๆ ที่มีผลต่อการทำการเกษตรอินทรีย์) 1.3 การวิเคราะห์สินค้าและความต้องการของตลาด
3.การเพิ่มผลผลิต พัฒนาคุณภาพ และลดต้นทุน	3.5 การส่งเสริมระบบตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability) และขอการรับรอง GI 3.6 แนวทางการรับมือกับภัยพิบัติ
4.การแปรรูปและสร้างมูลค่าเพิ่ม	4.1 การส่งเสริมมาตรฐาน โรงสีข้าว/โรงงานแปรรูป (ISO, GMP) 4.2 การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ข้าวสาร 4.4 การทำตราสินค้าและตรารับรองคุณภาพ (Quality Mark) 4.5 การส่งเสริมระบบเกษตรปลอดวัสดุเหลือใช้ (Zero Waste)
5.การขนส่งสินค้าและจัดการบริหารสินค้า (Logistics)	5.2 รวมกลุ่มสหกรณ์เพื่อบริหารจัดการการกระจายสินค้า
6.พัฒนาระบบการตลาด	6.2 ส่งเสริมการทำตลาดเฉพาะ (Niche Market) และตลาดเฉพาะฤดู (Seasonal Market) 6.3 พัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้ 6.4 การประชาสัมพันธ์ที่มีเนื้อหาเน้นเรื่องราว (Story) อัตลักษณ์และคุณค่าข้าวอินทรีย์ 6.5 การมีแหล่งจำหน่ายสินค้าข้าวอินทรีย์ในสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ

แผนภาพ 32 สรุปปัจจัยสู่ความสำเร็จที่เป็นช่องว่างของผลิตภัณฑ์ศักยภาพ (Product Champion) ข้าวหอมมะลิ (อินทรีย์)

หมายเหตุ: ปัจจัยสู่ความสำเร็จที่ตัวหนังสือเป็นตัวหนา และขีดเส้นใต้ คือปัจจัยสู่ความสำเร็จที่มีแนวทางการดำเนินงาน/โครงการมารองรับ

ปัจจัยสู่ความสำเร็จที่ตัวหนังสือเป็นตัวธรรมดา คือปัจจัยสู่ความสำเร็จที่ยังไม่มีแนวทางการดำเนินงาน/โครงการมารองรับ (เป็นช่องว่าง)

ชุดโครงการสำคัญของผลิตภัณฑ์ศักยภาพ

ปัจจัยสู่ความสำเร็จที่ยังไม่มีแนวทางการดำเนินงาน หรือโครงการรองรับข้างต้น ถือว่าเป็นช่องว่างในการพัฒนาที่จะต้องมีการแก้ไข หรือปรับปรุงเพื่อให้การขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ศักยภาพนี้สามารถดำเนินการไปได้ตลอดห่วงโซ่มูลค่า ด้วยเหตุนี้ จึงจะต้องมีการกำหนดชุดโครงการสำคัญขึ้นมา ที่จะช่วยแก้ไข หรืออุดช่องว่างในการพัฒนาดังกล่าวให้หมดไป

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าตามหลักการแล้วชุดโครงการที่ต้องมีการพัฒนาขึ้นมานี้ จะเน้นไปที่การแก้ปัญหาหรืออุดช่องว่างปัจจัยสู่ความสำเร็จที่สำคัญ แต่ในการกำหนดชุดโครงการในที่นี้ อาจหมายรวมถึงโครงการหรือแนวทางการดำเนินงานบางประเภทที่มีการดำเนินการเพื่อตอบสนองต่อปัจจัยสู่ความสำเร็จบางปัจจัยอยู่แล้ว แต่แนวทางหรือโครงการดังกล่าว อาจยังต้องมีการขยายผล หรือมีการดำเนินงานเพิ่มเติม เพื่อให้การขับเคลื่อนห่วงโซ่มูลค่านี้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดด้วยเช่นเดียวกัน ซึ่งมีสรุปชุดโครงการที่ต้องมีการพัฒนา ดังนี้

ตาราง 42 สรุปชุดโครงการที่จะพัฒนาเพิ่มเติมเพื่อแก้ช่องว่างในการพัฒนา⁵ ข้าว

ปัจจัยสู่ความสำเร็จที่ยังเป็นช่องว่าง (Gap)	แนวทางการพัฒนา		
	ชื่อโครงการ	แนวคิดโครงการ	ผู้รับผิดชอบ / กลไกการทำงาน
1.1 / 1.3 / 2.3 / 2.4 / 3.5 / 3.6 / 4.4 / 6.2 / 6.3 / 6.4	โครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งพัฒนาการเกษตรปลอดภัยสู่เกษตรอินทรีย์	การวางแผนการพัฒนาระบบการเกษตรและการผลิตอาหารคุณภาพ โดยคำนึงให้ครบตลอดห่วงโซ่มูลค่าที่สำคัญครอบคลุมทั้งการนำผลงานวิจัยที่มีอยู่มาต่อยอด การศึกษาความต้องการของตลาด การพัฒนาศักยภาพเกษตรกร แหล่งเรียนรู้ และการบริหารจัดการการเกษตรที่เหมาะสม การจัดการภัยพิบัติ การส่งเสริมการพัฒนาเพื่อเป็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ การแปรรูปและการสร้างมูลค่าเพิ่ม ไปจนถึงการสร้างตราสินค้า เรืองราว และการเชื่อมโยงการทำตลาด	สนง. เกษตรจังหวัด
2.5 / 2.7	โครงการพัฒนาทักษะการผลิตการเกษตรปลอดภัยสู่เกษตรอินทรีย์	เพิ่มองค์ความรู้และทักษะ(อบรมให้ความรู้ ฝึกปฏิบัติ ศึกษาดูงาน) แก่เกษตรกรให้สามารถพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานและปลอดภัยเพื่อพัฒนาไปสู่เกษตรอินทรีย์ เพิ่มทักษะให้สามารถจัดการพันธุ์ข้าวและกระบวนการผลิตเกษตรอินทรีย์ได้อย่างเหมาะสม	สนง. เกษตรจังหวัด
4.1	โครงการสนับสนุนโรงสีชุมชนให้เป็นโรงสีข้าวอินทรีย์	สนับสนุนเครื่องมือ/เครื่องสีข้าวให้กับโรงสีข้าวชุมชนเพื่อเป็นโรงสีข้าวที่มีการแยกการสีข้าวอินทรีย์	สนง. พาณิชย์จังหวัด
5.1 / 5.2 / 6.1 / 6.4 / 6.5	โครงการพัฒนาศูนย์จำหน่ายสินค้าและ Outlet ประชากรเพื่อจำหน่ายสินค้าข้าวอินทรีย์และผลิตภัณฑ์ชุมชน	จัดตั้งเครือข่ายผู้ประกอบการ และสหกรณ์ในพื้นที่ พร้อมพัฒนาศูนย์จำหน่ายสินค้าข้าวอินทรีย์ เพื่อให้กับบุคคลทั่วไปมีแหล่งจำหน่ายสินค้าข้าวอินทรีย์และผลิตภัณฑ์ชุมชน โดยมุ่งเน้นการบริหารจัดการการขนส่งและขายสินค้าให้มีประสิทธิภาพ	สนง. พัฒนาชุมชนจังหวัด

⁵ หมายเหตุ: ข้อมูลในส่วนนี้เกิดจากการสรุปข้อมูลจากการประชุมเชิงปฏิบัติการเท่านั้น รายละเอียดที่ระบุนี้เป็นเพียงข้อมูลตั้งต้น อาจไม่สะท้อนแนวทางการดำเนินงานจริง และไม่เป็นการผูกพันต่อการดำเนินงานของหน่วยงานใดๆ ทั้งสิ้น

รายละเอียดชุดโครงการสำคัญของผลิตภัณฑ์ศักยภาพข้าว

ชื่อโครงการ: โครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งพัฒนาการเกษตรปลอดภัยสู่เกษตรอินทรีย์
ที่มา / หลักการและเหตุผล: • แผนพัฒนาจังหวัด 4 ปี (2561 – 2564) เมืองสีเขียว (Green City) • ข้าวเป็นพืชเศรษฐกิจหลักอันดับ 1 ของจังหวัด • กระแสการคำนึงถึงความปลอดภัยของผู้บริโภคอาหารปลอดภัย • สามารถนำมาเพิ่มมูลค่าของสินค้าได้
สรุปแนวคิดโครงการ การวางแผนการพัฒนากระบวนการเกษตรและการผลิตอาหารคุณภาพ: • ผลงานวิจัยที่มีอยู่มาต่อยอด • การศึกษาความต้องการของตลาด • การพัฒนาศักยภาพเกษตรกร พัฒนาแหล่งเรียนรู้ และการบริหารจัดการการเกษตรที่เหมาะสม • การจัดการภัยพิบัติ • การส่งเสริมการพัฒนาเพื่อเป็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ • การแปรรูปและการสร้างมูลค่าเพิ่ม ไปจนถึงการสร้างตราสินค้า เรืองราว และการเชื่อมโยงการทำตลาด
สรุปกิจกรรมสำคัญของโครงการ • ศึกษาวิจัย และพัฒนาแผนงานการพัฒนากระบวนการเกษตรทั้งระบบ • ศึกษาและพัฒนากระบวนการเกษตร - เตรียม / กำหนดพื้นที่เพาะปลูก / ตรวจสอบคุณภาพดิน - ส่งเสริมการผลิตตามระบบเกษตรอินทรีย์ - ตรวจสอบรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ • พัฒนาคุณภาพปัจจัยการผลิตเพื่อรองรับการเกษตรอินทรีย์ • การพัฒนาและสร้างความเข้มแข็งให้กับเครือข่ายสหกรณ์ เกษตรกรและวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์
กลไกการดำเนินงาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง • ศึกษาวิจัยและพัฒนาแผนงาน (สนง. เกษตรจังหวัด) • กำหนดพื้นที่ปลูกตาม zoning (สนง. เกษตรจังหวัด สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัด) • ตรวจสอบคุณภาพดิน (สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัด) • ระบบการผลิตข้าวอินทรีย์ (สนง. เกษตรจังหวัด สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัด อบจ. ศูนย์วิจัยข้าว (กรมการข้าว)) • ตรวจสอบรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ (ศูนย์วิจัยข้าว (กรมการข้าว) มกอช.)
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก: สนง. เกษตรจังหวัด
ผลลัพธ์: • ประชาชนได้บริโภคและจำหน่ายอาหารปลอดภัย • เกษตรกรผู้ผลิตข้าวมีความปลอดภัยและมีรายได้จากการผลิตข้าวอินทรีย์เพิ่มขึ้น • ผลิตภัณฑ์และมูลค่าของข้าวอินทรีย์เพิ่มขึ้น

ผลผลิต: • เนื้อที่ให้ผลผลิตข้าวอินทรีย์..... ไร่ • ปริมาณผลผลิตข้าวอินทรีย์ตัน • เกษตรกรที่สามารถปรับเปลี่ยนไปสู่เกษตรอินทรีย์ ครอบครัว
ตัวชี้วัดของโครงการ: • เนื้อที่ให้ผลผลิตข้าวอินทรีย์..... ไร่ • ปริมาณผลผลิตข้าวอินทรีย์ตัน • ร้อยละของเกษตรกรที่สามารถปรับเปลี่ยนไปสู่เกษตรอินทรีย์(ร้อยละ.....) • ผลภาพของการปลูกข้าวอินทรีย์.....ก็โลกร่มต่อไร่ • ร้อยละของมูลค่าข้าวอินทรีย์เพิ่มขึ้น (ร้อยละ.....)

ชื่อโครงการ: โครงการพัฒนาทักษะการผลิตการเกษตรปลอดภัยสู่เกษตรกรอินทรีย์
ที่มา / หลักการและเหตุผล: ตามนโยบายกระดาษ A4 ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีเป้าหมายที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรให้ดีขึ้น ทั้งด้านฐานะทางสังคมและรายได้เพิ่มขึ้น เพื่อให้เกษตรกรได้รับความรู้ ได้รับการพัฒนาทักษะการผลิตการเกษตร และสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการประกอบอาชีพ และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น จากการผลิตสินค้าอินทรีย์
สรุปแนวคิดโครงการ อบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีเพิ่มองค์ความรู้และทักษะแก่เกษตรกรให้สามารถพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานและปลอดภัย
สรุปกิจกรรมสำคัญของโครงการ • อบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีให้กับเกษตรกร • ให้คำปรึกษาแนะนำการพัฒนาเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ • ติดตามประเมินผล
กลไกการดำเนินงาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง • หน่วยงาน อปท. ในพื้นที่ • หน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรที่รับผิดชอบในพื้นที่
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก: สนง.เกษตรและสหกรณ์จังหวัด
ผลลัพธ์: เกษตรกรได้รับความรู้และมีความสามารถนำความรู้ไปใช้ในการพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์
ผลผลิต: เกษตรกรที่ได้รับการฝึกอบรมความรู้และเพิ่มทักษะเกี่ยวกับการเกษตรอินทรีย์
ตัวชี้วัดของโครงการ: • จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการฝึกอบรมความรู้และเพิ่มทักษะเกี่ยวกับการเกษตรอินทรีย์ (ราย) • ร้อยละของเกษตรกรที่ได้รับการพัฒนาสามารถนำไปปฏิบัติและขยายผลได้ (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50)

ชื่อโครงการ: โครงการสนับสนุนโรงสีชุมชนให้เป็นโรงสีข้าวอินทรีย์
ที่มา / หลักการและเหตุผล: ปัจจุบันกระแสบริโภคสินค้าอินทรีย์เพิ่มขึ้น แต่โรงสีที่ใช้สีข้าวอินทรีย์ และไมอินทรีย์ใช้ร่วมกัน จึงจำเป็นที่จะต้องสนับสนุนให้โรงสีชุมชนสีเฉพาะข้าวอินทรีย์เพียงอย่างเดียวเพื่อป้องกันการปนเปื้อน
สรุปแนวคิดโครงการ • สนับสนุนเครื่องสีข้าวให้กับชุมชนเพื่อเป็นเครื่องสีข้าวอินทรีย์ • จัดหา / จัดซื้อ / ปรับปรุงโรงสีชุมชน
สรุปกิจกรรมสำคัญของโครงการ • สำรวจเตรียมความพร้อมโรงสีชุมชน • คัดเลือกกลุ่ม / โรงสีชุมชน • จัดซื้อโรงสี / ปรับปรุงโรงสี • ติดตามประเมินผล
กลไกการดำเนินงาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง • สนง.เกษตรจังหวัด • สนง.เกษตรและสหกรณ์จังหวัด • สนง.พาณิชย์จังหวัด
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก: สนง.เกษตรจังหวัด
ผลลัพธ์: โรงสีชุมชนสามารถสีข้าวอินทรีย์อย่างมีคุณภาพและมีมาตรฐาน
ผลผลิต: มีโรงสีข้าวอินทรีย์ชุมชนเพิ่มขึ้น
ตัวชี้วัดของโครงการ: • มีโรงสีข้าวอินทรีย์ชุมชนจำนวน 1 แห่ง • ร้อยละของปริมาณการสีข้าวอินทรีย์เพิ่มขึ้น (ร้อยละ 10)

ชื่อโครงการ: โครงการพัฒนาศูนย์จำหน่ายสินค้าและ Outlet ประชากร เพื่อจำหน่ายสินค้าข้าวอินทรีย์และผลิตภัณฑ์ชุมชน
ที่มา / หลักการและเหตุผล: จังหวัดมีผลิตภัณฑ์ศักยภาพ (Product Champion) คือ ข้าวอินทรีย์ และกำหนดยุทธศาสตร์จังหวัด 4 ปี (2560 – 2564) Green City เกษตรอินทรีย์ แต่ยังไม่มียุทธศาสตร์ที่รวบรวมและจำหน่ายสินค้าของเกษตรกร กลุ่มผู้ผลิตและผู้ประกอบการ ซึ่งจะช่วยในการรักษาคุณภาพและกระจายสินค้าข้าวอินทรีย์และผลิตภัณฑ์ชุมชนจากข้าวและผลิตภัณฑ์การเกษตรอื่น ๆ สู่ตลาดได้อย่างรวดเร็วและทั่วถึง เป็นการเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกร กลุ่มผู้ผลิตและผู้ประกอบการ
สรุปแนวคิดโครงการ เพื่อใช้เป็นศูนย์จำหน่ายสินค้าข้าวอินทรีย์และผลิตภัณฑ์การเกษตรอื่นๆ ให้กับบุคคลทั่วไป
สรุปกิจกรรมสำคัญของโครงการ จัดตั้งศูนย์จำหน่ายข้าวอินทรีย์และผลิตภัณฑ์ชุมชนระดับจังหวัด จำนวน 1 แห่ง โดยบริษัทประชารัฐรักสามัคคี (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด เป็นผู้บริหารจัดการศูนย์
กลไกการดำเนินงาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง • คณะกรรมการเครือข่าย OTOP ระดับอำเภอ / จังหวัด • คณะกรรมการบริษัทเกษตรอินทรีย์ • คณะกรรมการบริษัทประชารัฐรักสามัคคี • คณะกรรมการ คสป. จังหวัด
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก: สนง.พัฒนาชุมชนจังหวัด และบริษัทประชารัฐ
ผลลัพธ์: กลุ่มผู้ผลิตผู้ประกอบการมีแหล่งจำหน่ายสินค้าและมีรายได้เพิ่มขึ้น
ผลผลิต: มีแหล่งจำหน่ายสินค้าข้าวอินทรีย์และผลิตภัณฑ์ชุมชน
ตัวชี้วัดของโครงการ: • จำนวนแหล่งจำหน่ายสินค้าข้าวอินทรีย์และผลิตภัณฑ์ชุมชน (....แห่ง) • กลุ่มผู้ผลิตผู้ประกอบการมีรายได้เพิ่มขึ้น (ร้อยละ 30)

4.2 กรณีศึกษาการขับเคลื่อนและการบูรณาการการทำงานด้านการเกษตร – ยางพารา

1) การวิเคราะห์ศักยภาพเชิงพื้นที่

การวิเคราะห์ศักยภาพเชิงพื้นที่นั้น จะประกอบไปด้วยข้อมูล 2 ส่วนสำคัญด้วยกัน ซึ่งประกอบไปด้วย 1) การวิเคราะห์ผลกระทบจากนโยบาย และแผนยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง โดยจะเป็นการระบุประเด็นสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อพื้นที่และวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น และ 2) การวิเคราะห์ประเด็นการพัฒนาภายในพื้นที่ (โดยในที่นี้ จะอ้างอิงเครื่องมือการวัดระดับการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ซึ่งเป็นการประเมินจากตัวชี้วัดสำคัญจากการดำเนินงานในพื้นที่ มาเป็นตัวอย่างของเครื่องมือในการประเมิน) เพื่อระบุจุดเด่น และจุดด้อยในด้านต่างๆ

ข้อมูลทั้งสองส่วนนี้จะช่วยให้สามารถนำมาประมวล และทบทวนศักยภาพของพื้นที่ในกรอบเครื่องมือ SWOT Analysis ที่จะช่วยบอกให้เห็นถึงจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของพื้นที่ พร้อมกับการช่วยในการกำหนดทิศทางการพัฒนาที่สำคัญต่อไปได้

ผลกระทบเชิงนโยบาย และยุทธศาสตร์สำคัญ

การวิเคราะห์ผลกระทบจากนโยบาย / แผนยุทธศาสตร์ ต่อพื้นที่ ในส่วนนี้เป็นประมวลนโยบาย และแผนงานยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ เปรียบเสมือนการประเมินปัจจัยภายนอก (External Factors) พร้อมวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้นทั้งในด้านบวกและลบ เพื่อมาวิเคราะห์ในส่วนของโอกาส และอุปสรรคต่อการดำเนินงานของพื้นที่ต่อไป โดยมีผลสรุปการวิเคราะห์ผลกระทบจากนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ต่อพื้นที่ดังนี้

ตาราง 43 สรุปผลการวิเคราะห์ผลกระทบจากนโยบาย / แผนยุทธศาสตร์ ต่อพื้นที่ตัวอย่างยางพารา

นโยบาย / แผนยุทธศาสตร์	ผลกระทบ (+ เชิงบวก / - เชิงลบ)
กรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579) ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม ยุทธศาสตร์ที่ 5 ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	+ มีกรอบและเป้าหมายการพัฒนาในระยะยาวที่ชัดเจน ทำให้มีแนวทางที่ชัดเจนในการจัดทำแผนพัฒนาอื่นๆ ที่สอดคล้องกับนโยบายระดับชาติ + เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของกลุ่มจังหวัด ทั้งในด้านการผลิต บริการ การค้า การลงทุน และการพัฒนาเมืองและระบบโครงสร้างพื้นฐาน + สร้างการพัฒนาของเศรษฐกิจและสังคมที่มีความยั่งยืน รวมถึงสร้างความเจริญแก่ทุกภาคส่วนอย่างเสมอภาคและเท่าเทียม
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ยุทธศาสตร์ที่ 9 การพัฒนาภาค เมืองและพื้นที่เศรษฐกิจ	+ สร้างห่วงโซ่คุณค่าของภาคการเกษตรเพื่อสร้างรายได้ให้แก่พื้นที่อย่างยั่งยืน โดยคำนึงถึงการต่อยอดสิ่งที่มีศักยภาพอยู่แล้วในแต่ละพื้นที่

นโยบาย / แผนยุทธศาสตร์	ผลกระทบ (+ เชิงบวก / - เชิงลบ)
- เป้าหมายภาคใต้ พัฒนาเป็นฐานการสร้างรายได้ที่หลากหลาย ฐานเศรษฐกิจสีเขียว ได้มาตรฐานสากลและแหล่งท่องเที่ยวระดับโลก - ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ทูเรียน ประมง เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง	+ สร้างมูลค่าเพิ่มแก่ผลผลิตขั้นปฐมภูมิ จากการวิจัยการประยุกต์ใช้นวัตกรรมเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม + มีการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวในพื้นที่ต่างๆ เข้าด้วยกันเพื่อพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวนานาชาติ รวมถึงเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อเป็นการกระจายรายได้และกระจายความเจริญ - ยังไม่มีการระบุแนวทางการบริหารจัดการผลกระทบด้านลบต่อสิ่งแวดล้อมที่จะตามมาจากการเจริญเติบโตของการท่องเที่ยว เช่น การจัดการของเสีย
ยุทธศาสตร์ด้านเกษตรกรรม - สินค้าเศรษฐกิจ (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร) -ยางพารา กาแฟ โค มะพร้าว ประมงทะเล ปาล์มน้ำมัน ข้าว มะม่วงหิมพานต์ - ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579)	+ สร้างกิจกรรมเศรษฐกิจทั้งห่วงโซ่มูลค่าของผลผลิตเกษตรเป้าหมาย รายได้และความผาสุกของเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรเพิ่มขึ้น + มีประสิทธิภาพของผลผลิตจากการเกษตรกรรมเพิ่มขึ้น และมีมูลค่าภาคการเกษตรเพิ่มสูงขึ้น + พื้นฟูทรัพยากรเกษตร และใช้ทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืน - ปัจจัยการผลิตของสินค้าเกษตรเป้าหมายมีราคาสูงขึ้น จากความต้องการปัจจัยการผลิตในพื้นที่สูงขึ้น
ยุทธศาสตร์ด้านอุตสาหกรรม - ศักยภาพอุตสาหกรรม (กระทรวงอุตสาหกรรม) -แปรรูปอาหาร ยางและผลิตภัณฑ์ยาง - ยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมไทย 4.0 ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579)	+ สร้างคลัสเตอร์อุตสาหกรรมที่มีนวัตกรรมและมูลค่าเพิ่มสูง รวมทั้งเกิดการเชื่อมโยงเป็นห่วงโซ่มูลค่าทั้งในและต่างประเทศ + ยกระดับผลิตภาพ มาตรฐานและนวัตกรรมในอุตสาหกรรมเป้าหมาย + พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และทรัพยากรมนุษย์ทั้งในแง่คุณภาพ และปริมาณ ตลอดจนองค์ความรู้ในอุตสาหกรรมเป้าหมาย - ทรัพยากรธรรมชาติเสื่อมโทรมลงจากผลกระทบของการประกอบอุตสาหกรรม
ยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยว เป้าหมาย (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา) -เขตพัฒนาการท่องเที่ยวอันดามัน: การท่องเที่ยวทางทะเลระดับโลกบนฐานวัฒนธรรมอันดามัน แผนพัฒนาการท่องเที่ยวฉบับที่ 2	+ สร้างพื้นที่ท่องเที่ยว สินค้าและบริการที่มีการเชื่อมโยงทั้งฝั่งอันดามัน อ่าวไทยและพื้นที่บนบกที่มีศักยภาพ + พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก รวมถึงบุคลากรเพื่อรองรับกิจกรรมท่องเที่ยว

นโยบาย / แผนยุทธศาสตร์	ผลกระทบ (+ เชิงบวก / - เชิงลบ)
	- ทรัพยากรธรรมชาติ สภาพแวดล้อม และมรดกทางวัฒนธรรมได้รับความเสียหายจากนักท่องเที่ยวบางกลุ่ม - การมีนักท่องเที่ยวต่างชาติเข้ามาในพื้นที่ อาจทำให้เกิดการเลียนแบบวัฒนธรรมต่างชาติ ทำให้สูญเสียเอกลักษณ์และวัฒนธรรมความเป็นไทย - อาจมีปัญหาแรงงานต่างถิ่นหลั่งไหลเข้ามาในชุมชนมากขึ้น
ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาเมือง และโครงสร้างพื้นฐาน ● เมืองเป้าหมาย ภูเก็ต -เมืองน่าอยู่และเอื้อต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจ รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสิ่งแวดล้อม ● ยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่ง 2558 – 2565 การเพิ่มขีดความสามารถทางหลวงเชื่อมโยงฐานการผลิตของประเทศและประเทศเพื่อนบ้าน การพัฒนาโครงข่ายขนส่งทางน้ำ - ท่าเรือ Cruise กระบี่ การเพิ่มขีดความสามารถการให้บริการขนส่งทางอากาศ - ท่าอากาศยานภูเก็ต	+ สร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการพัฒนาเมือง ศูนย์กลางให้น่าอยู่ ทั้งระบบสาธารณูปโภค สิ่งแวดล้อม และการบริหารจัดการที่ดี + มีเป้าหมายในการพัฒนาเมืองหลักอย่างยั่งยืน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม + การเชื่อมโยงโครงข่ายคมนาคมขนส่ง ทำให้การขนส่งสินค้าและการเดินทางสะดวกยิ่งขึ้น ก่อให้เกิดการสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ + กระจายความเจริญ สังคมเมือง และกิจกรรมทางเศรษฐกิจไปสู่เมืองเป้าหมายในการพัฒนา เพื่อยกระดับความกินดีอยู่ดีของประชาชนในพื้นที่ - ปัญหาการลักลอบเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าวจากประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งมีความเสี่ยงทั้งในเชิงความมั่นคง สาธารณสุข ตลอดจนการแย่งงานคนในพื้นที่
ยุทธศาสตร์ด้านการค้า / เขตเศรษฐกิจพิเศษ / การค้าชายแดน ● ตำแหน่งยุทธศาสตร์การค้า (กระทรวงพาณิชย์) - ศูนย์กลางการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพระดับโลกและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ด้านวิทยาการอาหาร	+ ต่อยอดให้เกิดการพัฒนาผลผลิตที่มีความหลากหลาย และมีการใช้นวัตกรรมเพื่อสร้างสินค้าอุตสาหกรรมที่โดดเด่นยิ่งขึ้น + เกิดความเชื่อมโยงทางการค้าในห่วงโซ่มูลค่าระหว่างภาคการผลิตและกระจายสินค้าทั้งในระดับประเทศและระหว่างประเทศ - เกิดการลักลอบนำเข้า และส่งออกสินค้าผิดกฎหมาย รวมถึงสินค้าหลบเลี่ยงภาษี ซึ่งส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมภายในประเทศ
แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด ● วิสัยทัศน์กลุ่มจังหวัด การท่องเที่ยวที่มีคุณภาพระดับโลกบนฐานความเข้มแข็งของภาคเกษตรและชุมชนอย่างยั่งยืน	+ กลุ่มจังหวัดมีศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขันทั้งภาคเกษตรและภาคการท่องเที่ยว + สร้างมูลค่าเพิ่มตลอดห่วงโซ่มูลค่าของผลิตภัณฑ์ ตั้งแต่การผลิต แปรรูป การตลาดและการรวมกลุ่มของผู้ประกอบการ

นโยบาย / แผนยุทธศาสตร์	ผลกระทบ (+ เชิงบวก / - เชิงลบ)
● จุดเน้นยุทธศาสตร์ (Positioning) 1. การท่องเที่ยวที่มีมาตรฐานและคุณภาพระดับโลก 2. การเพิ่มมูลค่าภาคการผลิตเกษตร ประมง และ ปศุสัตว์ ให้มีมาตรฐานความปลอดภัยและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม 3. การบริหารจัดการที่ยั่งยืน โดยเน้นการพัฒนาทรัพยากรบุคคล ภูมิสังคม ประวัติศาสตร์ ประเพณี วัฒนธรรม และความต้องการของท้องถิ่น ● ประเด็นยุทธศาสตร์ 1. พัฒนาคุณภาพด้านการท่องเที่ยวให้มีมาตรฐานอย่างยั่งยืน 2. การพัฒนาระบบและสร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้าภาคเกษตร ประมง และปศุสัตว์ที่มีศักยภาพในพื้นที่ เพื่อให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน 3. การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพต้นทุนมนุษย์เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน	+ ประชาชนและบุคลากรได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถและมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน

การวิเคราะห์ประเด็นการพัฒนาภายในพื้นที่

หลังจากที่มีการวิเคราะห์ผลกระทบเชิงนโยบาย และยุทธศาสตร์สำคัญ ซึ่งเปรียบเสมือนเป็นการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอก (External Factors) ที่เข้ามากระทบแล้ว พื้นที่ยังจะต้องมีการวิเคราะห์ศักยภาพของปัจจัยภายใน (Internal Factors) ด้วย โดยในที่นี้ จึงได้มีการนำเครื่องมือที่มีชื่อว่า การวัดระดับการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ของกระทรวงมหาดไทย เข้ามาใช้ (ในการดำเนินงานจริง ผู้ปฏิบัติงานอาจสามารถใช้เครื่องมืออื่นๆ ในการประเมินศักยภาพ และประเด็นการพัฒนาภายในพื้นที่ตามความเหมาะสมได้) และประเมินผลการดำเนินงานเชิงเปรียบเทียบกับพื้นที่อื่นๆ ของประเทศผ่านตัวชี้วัดในด้านต่างๆ ทั้งในมิติเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อประเมินถึงจุดแข็ง และจุดอ่อนในแต่ละด้าน ดังนี้

ตาราง 44 สรุปตัวชี้วัดที่สำคัญต่อพื้นที่ตัวอย่างยางพารา ปี พ.ศ. 2558

ตัวชี้วัดที่สำคัญ	คะแนน	หน่วยวัด	อันดับ
อัตราพึงพิง*	50.51	ร้อยละ	14
คนอายุ 15 -60 ปีเต็ม มีอาชีพและมีรายได้	97.47	ร้อยละ	15
คนอายุมากกว่า 60 ปีเต็มขึ้นไป มีอาชีพและมีรายได้	92.58	ร้อยละ	15
สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์เกษตรต่อผลิตภัณฑ์มวลรวม	19.70	ร้อยละ	8
สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเกษตรต่อผลิตภัณฑ์มวลรวม	25.97	ร้อยละ	9
ผลผลิตสินค้าเกษตรสำคัญต่อไร่	1,260	กก.ต่อไร่	12
อัตราการเพิ่มของผลผลิตสินค้าเกษตรเฉลี่ย	-1.10	ร้อยละ	13
อัตราส่วนฟาร์มที่ได้รับการรับรองมาตรฐานฟาร์ม (GAP) ต่อจำนวนฟาร์มทั้งหมด	2.32	ร้อยละ	8
จำนวนโรงงาน / สปก ผลิตสินค้าเกษตรและอาหารที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน GMP / HACCP	40	แห่ง	10
สัดส่วนรายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตรต่อรายได้เงินสดสุทธิของครัวเรือนเกษตร	38.69	ร้อยละ	8
สัดส่วนหนี้เสียต่อปริมาณเงินให้กู้ยืม (ร้อยละ)*	2.49	ร้อยละ	8
สัดส่วนปริมาณเงินกู้ยืมต่อรายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตร (ร้อยละ)*	82.84	ร้อยละ	4
สัดส่วนหนี้ในระบบต่อหนี้ทั้งหมด	97.73	ร้อยละ	13
อัตราการเพิ่มขึ้นของจำนวนเกษตรกรในพื้นที่	3.47	ร้อยละ	4
สัดส่วนปริมาณพืชพลังงานต่อสินค้าเกษตรทั้งหมด	85.56	ร้อยละ	5
สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมสาขาอุตสาหกรรมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวม	4.66	ร้อยละ	18
อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด	4.01	ร้อยละ	7
อัตราเงินเฟ้อ*	-0.46	ร้อยละ	3
ผลิตภาพแรงงานเฉลี่ย	402,702	บาท / คน / ปี	7
สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมสาขาบริการต่อผลิตภัณฑ์มวลรวม	57.45	ร้อยละ	1
สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดสาขาการขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคมต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์	16.05	ร้อยละ	1
ปริมาณการใช้น้ำมันดีเซล	459,311	พันลิตร	14
ปริมาณการใช้พลังงานทดแทน	303,308	พันลิตร	8
ปริมาณการใช้พลังงานไฟฟ้าเฉลี่ยต่อราย*	7,174.53	กิโลวัตต์ / ชั่วโมง / ราย	12

หมายเหตุ : *ตัวชี้วัดแบบผกผัน

จากข้อมูลตัวชี้วัดข้างต้น หากวิเคราะห์และพิจารณาตามแนวคิด Quartile โดยเป็นการนำตัวชี้วัดของกลุ่มพื้นที่ทั้ง 18 กลุ่มทั้งหมดมาเรียงลำดับ และจัดแบ่งเป็นกลุ่ม 4 กลุ่ม ดังตารางต่อไปนี้

Quartile	ระดับศักยภาพ	ช่วงอันดับ
Quartile 1	ดีมาก	1 - 4
Quartile 2	ดี	5 - 8
Quartile 3	ปานกลาง	9 - 13
Quartile 4	ต้องปรับปรุง	14 - 18

สรุปประเด็นการวิเคราะห์ตัวชี้วัด

จากตัวชี้วัดข้างต้น จึงสามารถสรุปประเด็นทางด้านศักยภาพในภาพรวมของพื้นที่ได้ดังนี้

- สถานการณ์ทางด้านแรงงานในกลุ่มจังหวัดค่อนข้างแย่ [คนอายุ 15 - 60 ปีเต็ม มีอาชีพและมีรายได้ (15)] โดยมีประชากรกลุ่มเด็กและผู้สูงอายุที่สูงกว่าประชากรในวัยทำงานมาก [คนอายุมากกว่า 60 ปีเต็มขึ้นไป มีอาชีพและมีรายได้ (15), อัตราพึ่งพิง (14)]
- ในภาพรวมเศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัดมีอัตราการขยายตัวในระดับปานกลาง [อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด (7)] โดยมีตัวขับเคลื่อนเศรษฐกิจหลักเป็นภาคบริการ โดยเฉพาะภาคการท่องเที่ยว [สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมสาขาบริการต่อผลิตภัณฑ์มวลรวม (1), สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดสาขาการขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคมต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์ (1)]
- ภาคการเกษตรของกลุ่มจังหวัด ถือว่าอยู่ในระดับปานกลาง [สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์เกษตรต่อผลิตภัณฑ์มวลรวม (8), สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเกษตรต่อผลิตภัณฑ์มวลรวม (9)] ซึ่งแสดงให้เห็นถึงศักยภาพในการพัฒนาการเกษตรของกลุ่มได้ดีอยู่ อย่างไรก็ตามยังคงมีปัญหาในเรื่องของการพัฒนาผลผลิต [ผลผลิตสินค้าเกษตรสำคัญต่อไร่ (12), อัตราการเพิ่มของผลผลิตสินค้าเกษตรเฉลี่ย (13)]
- หากพิจารณาร่วมกับตัวชี้วัดทางด้านผลิตภาพแรงงาน อาจกล่าวได้ว่าแรงงานกลุ่มนี้ มีศักยภาพทางด้านงานบริการเป็นอย่างมาก [ผลิตภาพแรงงานเฉลี่ย (7)]

สรุปศักยภาพเชิงพื้นที่

จากการประมวลและวิเคราะห์ผลกระทบจากนโยบาย และยุทธศาสตร์ ซึ่งสะท้อนในมุมมองปัจจัยภายนอก (External Factors) และการวิเคราะห์ประเด็นตัวชี้วัดการวัดระดับการพัฒนา ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพของปัจจัยภายใน (Internal Factors) นั้น จึงสามารถนำข้อมูลทั้งหมดมาทบทวนประเด็นศักยภาพ (SWOT) ของพื้นที่ในภาพรวม โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตาราง 45 สรุปผลการทบทวน SWOT ของพื้นที่ตัวอย่างยางพารา

SWOT	
จุดแข็ง (Strengths)	
S1	ทำเลที่ตั้งทางยุทธศาสตร์ (Strategic Location) ที่สามารถเชื่อมโยงได้ทั้งฝั่งอ่าวไทย ทะเลอันดามัน และประเทศเพื่อนบ้านในกลุ่มประเทศ IMT-GT และประเทศในเอเชียใต้
S2	มีสนามบินนานาชาติ 2 แห่งที่จังหวัด ก และจังหวัด ข และสนามบินภายในประเทศอีก 2 แห่ง ที่จังหวัด ค และจังหวัด ง พร้อมรองรับนักท่องเที่ยวได้จำนวนมาก
S3	มีแหล่งท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายและมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักระดับโลก มีความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยว ความอุดมสมบูรณ์
S4	เป็นพื้นที่ประวัติศาสตร์มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมและวิถีชีวิตที่เป็นเอกลักษณ์ของอันดามัน สืบสานมาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน อาทิ เช่น วิถีชีวิตชาวเล อารยธรรมเพอรานากันที่เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน
S5	เป็นแหล่งผลิต ยางพารา ปาล์มน้ำมัน อันเป็นพืชเศรษฐกิจสำคัญของประเทศ เนื่องจากมีฝนตกชุกและมีแหล่งน้ำตามธรรมชาติจำนวนมาก
S6	แนวชายฝั่งทะเลยาว 878 กิโลเมตร มีหาดทรายสวยงาม มีเว้าอ่าว เกาะแก่ง มากมาย และเหมาะสมกับการทำประมงชายฝั่งและประมงน้ำลึก
S7	มีความหลากหลายของทรัพยากรธรรมชาติ ตั้งแต่ภูเขา ป่า ถ้ำ น้ำตก พื้นที่ชุ่มน้ำปากแม่น้ำกระบี่ อ่าวพังงา ที่เหมาะสมกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเรียนรู้เชิงนิเวศ
S8	คงความเป็นอัตลักษณ์วิถีชีวิตของประชาชนด้านการเกษตร สามารถพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชื่อมโยงเกษตร
S9	มีป่าชายเลนที่มีคุณค่าต่อระบบนิเวศวิทยาอันเป็นแหล่งห่วงโซ่อาหารของสัตว์น้ำ แนวป้องกันชายฝั่งและซับน้ำเสีย
S10	มีอุตสาหกรรมด้านการบริการ และโลจิสติกส์ที่โดดเด่น เป็นอุตสาหกรรมสำคัญของกลุ่มจังหวัดประชาชน มีแนวโน้มทำอาชีพเกษตรกรรมมากขึ้น และเกษตรกรมีรายได้สุทธิจากการเกษตรมากกว่าปริมาณเงินกู้

SWOT

จุดอ่อน (Weaknesses)

- W1 ภูมิอากาศแบบร้อนชื้น ฝนตกชุก ทำให้กิจกรรมการท่องเที่ยวทางทะเลไม่สามารถทำได้ตลอดทั้งปี
- W2 ป่าไม้และทรัพยากรธรรมชาติ ทั้งทางบกและทางน้ำเสื่อมโทรมและถูกบุกรุกทำลาย
- W3 โครงสร้างพื้นฐาน โดยเฉพาะเส้นทางคมนาคมทางบก ทางราง ทางน้ำ รวมไปถึงการบริหารจัดการแหล่งน้ำในพื้นที่ ยังไม่สามารถรองรับการขยายตัวของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและชุมชนเมืองที่เติบโตอย่างรวดเร็ว
- W4 สินค้าเกษตรมีฐานการผลิตเป็นแบบปฐมภูมิ ยังมีการนำนวัตกรรมมาใช้ในการแปรรูปสินค้าเกษตรเพื่อเพิ่มมูลค่าไม่มากเท่าที่ควร ทำให้ขาดการสร้างรายได้เพิ่มให้แก่เกษตรกร
- W5 บุคลากรภาคบริการมีความรู้ทักษะภาษาอังกฤษ และภาษาที่สามไม่เพียงพอ
- W6 การรื้อเรียงเรื่องราวเกี่ยวกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมยังมีอยู่น้อย ทั้งในแง่มุมสถาปัตยกรรม โรงแรม สินค้า ฯลฯ เพื่อดึงดูดความสนใจและสร้างมูลค่าเพิ่ม
- W7 ขาดแคลนแรงงานภาคการเกษตรและประมง รวมทั้งภาคการท่องเที่ยว ต้องพึ่งพาแรงงานจากต่างประเทศ
- W8 การท่องเที่ยวยังกระจุกตัวอยู่บางพื้นที่ ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางสังคม การกระจายความเจริญและรายได้ไม่มากเท่าที่ควร
- W9 อยู่ในพื้นที่เสี่ยงที่มีโอกาสในการเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติ เช่น สึนามิ อุทกภัย ดินถล่ม
- W10 เกษตรกรขาดความรู้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และคุณภาพในแปรรูปยาง ตลอดจนการบริหารจัดการตลาดสมัยใหม่ รวมทั้งขาดการรวมกลุ่มการเกษตร
- W11 ระบบบริการในแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญหลายแห่งยังมีปัญหา สิ่งอำนวยความสะดวก ความปลอดภัย ยังไม่ได้มาตรฐาน สาธารณูปโภคไม่เพียงพอ และเส้นทางคมนาคมขนส่งกระจุกตัว ไม่มีการเชื่อมโยงไปยังแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ
- W12 ขาดแคลนบุคลากรทางการแพทย์ โดยสถานพยาบาลขนาดใหญ่กระจุกตัวอยู่ในเมืองสำคัญ ทำให้ประชาชนในพื้นที่ชนบทไม่สามารถเข้าถึงบริการทางการแพทย์ได้อย่างทั่วถึง
- W13 ผลผลิตภาพ (productivity) ในภาคการเกษตรยังอยู่ในระดับต่ำและจำนวนผลผลิตสินค้าเกษตรมีแนวโน้มลดลง รวมถึงฟาร์มส่วนมากยังไม่ได้รับการรับรองมาตรฐาน
- W14 ภาคอุตสาหกรรมในพื้นที่ยังมีขนาดค่อนข้างเล็ก และมีศักยภาพในการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมที่ค่อนข้างจำกัด

โอกาส (Opportunities)

- O1 ตลาดท่องเที่ยว MICE เติบโตขึ้นอย่างรวดเร็วและมีแนวโน้มที่จะมีการจัดงานประชุมนานาชาติในภูมิภาคเอเชียมากยิ่งขึ้น
- O2 ความร่วมมือประชาคมอาเซียน และกรอบความร่วมมืออื่นๆ สนับสนุนให้เกิดพลังการพัฒนาเชื่อมโยงในด้านการท่องเที่ยว การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ การเกษตร และประมง

SWOT

- O3 ข้อตกลงการค้าเสรี (FTA) กับประเทศต่าง ๆ สร้างโอกาสในการพัฒนาไม้ผล กุ้งเพื่อการส่งออก บริการ Home Stay และ Spa
- O4 กระแสการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และสุขภาพเป็นโอกาสในการพัฒนาสินค้าและบริการบนฐานภูมิปัญญาท้องถิ่นและเผยแพร่สู่สากล
- O5 นโยบายพลังงานทดแทนเป็นโอกาสในการผลิตปาล์มน้ำมันและไบโอดีเซล ซึ่งพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันเป็นแหล่งผลิตที่สำคัญ
- O6 ทิศทางแผนพัฒนาภูมิภาค (ภาคใต้) ของ สศช. เน้นการเป็นแหล่งผลิตผลิตภัณฑ์ยางพาราและปาล์มน้ำมัน รวมทั้งผลิตภัณฑ์อาหารทะเลที่ได้มาตรฐานสากล ตลอดจนแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล
- O7 แนวโน้มการให้ความสำคัญกับเรื่องทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สูงขึ้น ส่งผลให้เกิดกระแสการท่องเที่ยวเชิงนิเวศขยายตัวเพิ่มขึ้น
- O8 ตลาดกลุ่มนักท่องเที่ยวซึ่งมีประชากรจำนวนมาก เช่น อินเดีย จีน ตะวันออกกลาง ให้ความสนใจท่องเที่ยวในอันดามันเพิ่มสูงขึ้น
- O9 นโยบายจัดระเบียบสังคมของรัฐบาล สร้างความเป็นระเบียบของสังคม ทำให้เพิ่มความเชื่อมั่นเรื่องความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนและนักท่องเที่ยว
- O10 การเชื่อมโยงโครงข่ายการคมนาคมขนส่งทำให้การเดินทางและการขนส่งมีความสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการพัฒนารถไฟทางคู่และระบบรางเชื่อมต่อไปยังชายแดนไทย - มาเลเซีย ฯลฯ
- O11 การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและนวัตกรรม เสริมสร้างขีดความสามารถในการผลิตและคุณภาพชีวิต

อุปสรรค (Threats)

- T1 การหลั่งไหลเข้ามาของนักท่องเที่ยว ผู้ประกอบอาชีพบริการ แรงงานไทยและแรงงานต่างด้าว ทำให้ชุมชนเมืองขยายตัวอย่างรวดเร็ว ส่งผลกระทบต่อความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- T2 การเพิ่มขึ้นของแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายและผู้ลักลอบเข้าเมือง แม้ว่าจะช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลนแรงงานได้บางส่วน แต่ส่งผลกระทบต่อการบริการสาธารณะด้านความปลอดภัยและการใช้บริการสาธารณูปโภคของประชาชนในพื้นที่ และแนวโน้มการเกิดปัญหาสังคมตามมา เช่น ปัญหาการค้ามนุษย์ ปัญหาด้านความมั่นคง ปัญหายาเสพติด และปัญหาด้านสาธารณสุข เป็นต้น
- T3 ภาพรวมการให้งบประมาณ การจัดสรรงบประมาณไม่สอดคล้องกับศักยภาพกลุ่มจังหวัด เนื่องจากคิดเป็นต่อหัวประชากร ซึ่งกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันมีจำนวนประชากรแฝงเยอะ จำนวนประชากรที่แท้จริงน้อย ทำให้ได้รับจัดสรรงบประมาณน้อย
- T4 ภัยพิบัติทางธรรมชาติ เช่น อุทกภัย และดินโคลนถล่ม ส่งผลต่อภาพลักษณ์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดในด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และยังเป็นพื้นที่เฝ้าระวังภัยพิบัติแผ่นดินไหว
- T5 ภาวะโลกร้อน ส่งผลให้เกิดพายุรุนแรง ดินโคลนถล่ม การกัดเซาะชายฝั่ง การตายของสัตว์ทะเลจำนวนมาก และระบบนิเวศที่เปลี่ยนแปลงไป

SWOT	
T6	การเกิดเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ ส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยวที่ต้องการเดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่
T7	ข้อตกลงระหว่างประเทศด้านสิ่งแวดล้อมจะมีความเข้มข้นมากขึ้น ประเทศไทยได้ร่วมลงมติรับรองเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลก ทำให้ต้องเร่งปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตทั้งภาคเกษตร อุตสาหกรรม บริการ และการท่องเที่ยวให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
T8	การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุยังส่งผลกระทบต่อแรงงานในภาคการผลิตของภาค โดยเฉพาะภาคการเกษตร ที่ประสบปัญหาขาดแคลนแรงงานเป็นฐานเดิมอยู่แล้ว

2) การขับเคลื่อนงานในพื้นที่ตามกรอบผลิตภัณฑ์ศักยภาพ (Product Champion)

การระบุผลิตภัณฑ์ศักยภาพ

หลังจากที่มีการวิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่ออกมาแล้ว ก็จะช่วยให้อาจพัฒนาแนวทางการขับเคลื่อนงานในพื้นที่ได้ในมิติต่างๆ ซึ่งตามหลักการของผลิตภัณฑ์ศักยภาพ (Product Champion) นั้น จะพยายามเลือกผลิตภัณฑ์ที่มีความชัดเจนที่สุดเท่าที่สามารถกำหนดได้ขึ้นมา เพื่อใช้ในการกำหนดทิศทางการพัฒนาที่ชัดเจน เช่น ตั้งแต่เกษตร -> พืชเศรษฐกิจ -> ยางพารา เป็นต้น

ทั้งนี้ ในการคัดเลือกผลิตภัณฑ์ศักยภาพของพื้นที่นั้น ไม่ได้มีรูปแบบที่ตายตัว ผู้ปฏิบัติงานสามารถดำเนินการได้หลากหลายวิธีขึ้นอยู่กับรูปแบบการทำงาน ความพร้อมของข้อมูล หรือกระทั่งความชัดเจนทางด้านนโยบาย และวิสัยทัศน์ของผู้บริหารในพื้นที่ โดยสามารถนำข้อมูลต่างๆ มาพิจารณาร่วมกันได้ ดังตัวอย่างของข้อมูลต่อไปนี้

- การวิเคราะห์ตำแหน่งเชิงยุทธศาสตร์ (Positioning) ของพื้นที่ เพื่อประเมินว่าในพื้นที่นั้นๆ ให้ความสำคัญกับผลิตภัณฑ์ชนิดใดชนิดหนึ่ง หรือมีการกำหนดเป้าหมายของการขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ใดขึ้นมาหรือไม่

ตาราง 46 ตำแหน่งเชิงยุทธศาสตร์ของพื้นที่ ตัวอย่างยางพารา

พื้นที่	ตำแหน่งเชิงยุทธศาสตร์ของพื้นที่			
	เกษตร	การค้า การลงทุน	อุตสาหกรรม	ท่องเที่ยว
พื้นที่ 1	ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ทุเรียน มังคุด	ประตูการค้าผ่านแดน ไทย-เมียนมาร์		ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (น้ำแร่)
พื้นที่ 2		ครัวอันดามัน (เกษตร ประมง ปศุสัตว์)		World class destination (ท่องเที่ยวทาง ธรรมชาติ)

พื้นที่	ตำแหน่งเชิงยุทธศาสตร์ของพื้นที่			
	เกษตร	การค้า การลงทุน	อุตสาหกรรม	ท่องเที่ยว
พื้นที่ 3			เกษตรอุตสาหกรรม Smart City	การท่องเที่ยวทาง ทะเลระดับโลก
พื้นที่ 4	ปาล์ม ยางพารา เกษตรชีวภาพ เกษตรทางเลือก		พลังงานทดแทน	ท่องเที่ยวสีเขียว เชิงอนุรักษ์
พื้นที่ 5	ยางพารา ปาล์ม			ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

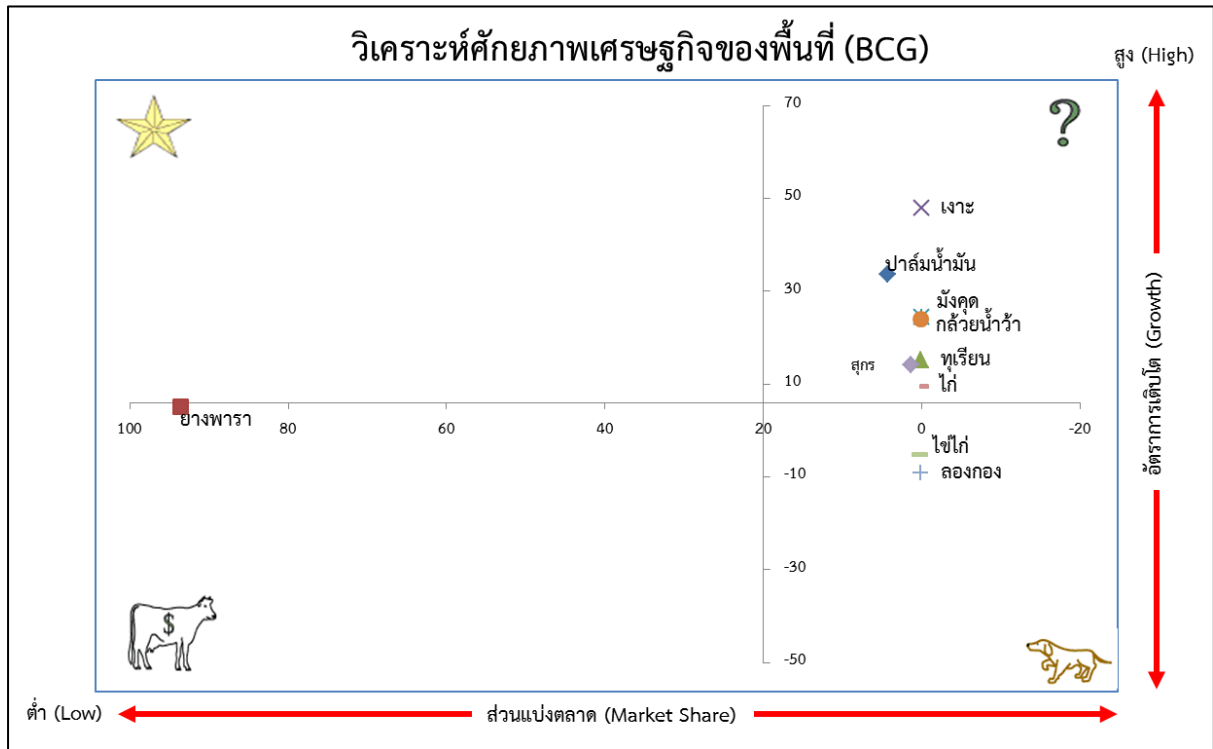
- การประเมินข้อมูลทางสถิติ และการวิเคราะห์ศักยภาพของผลิตภัณฑ์ของพื้นที่ การนำข้อมูลเชิงสถิติมาอ้างอิงเกี่ยวกับสินค้าเกษตรสามารถใช้อ้างอิงในการกำหนดผลิตภัณฑ์ศักยภาพได้ ซึ่งสำหรับสินค้าเกษตรนั้น อาจพิจารณาทั้งในส่วนของเนื้อที่เพาะปลูก ผลผลิต แนวโน้มราคา จำนวนเกษตรกรที่เพาะปลูกในพื้นที่ เป็นต้น

ตาราง 47 สรุปพื้นที่ที่กรี๊ดได้ ผลผลิตยางพาราของภาคใต้ ปี พ.ศ. 2558

จังหวัด	พื้นที่ที่กรี๊ดได้ (ไร่)		ผลผลิต (ตัน)	
	2558	2559	2558	2559
ประเทศ	18,846,009	19,613,559	4,466,063	4,451,880
ภาคใต้	12,785,305	12,849,166	3,208,397	3,144,831
กลุ่มจังหวัด 1	5,417,234	5,382,138	1,424,724	1,385,806
กลุ่มจังหวัด 2	4,476,730	4,560,615	1,115,322	1,104,400
กลุ่มจังหวัด 3	2,891,341	2,906,413	668,351	654,625
จังหวัด 1	218,548	215,428	48,736	46,532
จังหวัด 2	580,050	593,324	139,212	137,651
จังหวัด 3	77,869	75,906	17,676	16,927
จังหวัด 4	693,216	689,988	158,746	153,867
จังหวัด 5	1,321,658	1,331,767	303,981	299,648

นอกจากนี้แล้ว ยังสามารถนำข้อมูลสถิติบางประเภทมาวิเคราะห์เพิ่มเติม อาทิ การวิเคราะห์ศักยภาพของผลิตภัณฑ์เกษตรผ่านสัดส่วนของตลาด และอัตราการเติบโต เป็นต้น

แผนภาพ 33 ผลวิเคราะห์ศักยภาพพืชเศรษฐกิจของพื้นที่ (BCG)

เมื่อมีการวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ แล้ว ผู้ปฏิบัติงานก็สามารถที่จะสรุปประเด็นสำคัญเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์
ศึกษานั้นๆ เพื่อเป็นข้อมูลสนับสนุนในการเลือกขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ศึกษานั้นได้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ผลิตภัณฑ์ศึกษา : ยางพารา

จุดเด่นของผลิตภัณฑ์ศักยภาพ :

- จังหวัดที่ 5 เป็นจังหวัดที่มีการปลูกยางพารามากที่สุดในพื้นที่ภาคใต้กลุ่มจังหวัด 3
- ยางพารายังถือว่าเป็นพืชเศรษฐกิจหลักของภาคใต้อยู่ และยังมีโอกาสที่สามารถนำไปแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าในรูปแบบอื่นๆ ได้
- แม้ว่าราคายางพาราตอนนี้มีแนวโน้มที่ลดลง แต่รัฐบาลก็มีการออกนโยบายหรือแนวทางเพื่อใช้ประโยชน์จากยางพาราเพิ่มมากขึ้น ผ่านการนำวัตถุดิบมาใช้ในด้านต่างๆ เพื่อเป็นการสร้างอุปสงค์เพิ่มขึ้น

เป็นที่น่าสังเกตว่า ตัวอย่างที่น่าเสนอข้างต้นนี้ ล้วนเป็นการอ้างอิงการวิเคราะห์ข้อมูลในอดีตทั้งสิ้น ทั้งนี้ หากในพื้นที่ต้องการที่จะผลักดันผลิตภัณฑ์ศักยภาพชนิดใหม่ๆ ที่ยังไม่เคยมีการจัดเก็บข้อมูลมาก่อน ก็สามารถทำได้เช่นกัน โดยอาจจะต้องมีการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพ หรือร่วมกับผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำมาเป็นเหตุผลสนับสนุนประกอบการตัดสินใจของผู้บริหารในพื้นที่ต่อไป

3) การขับเคลื่อนตามกรอบห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain)

การวิเคราะห์ตามกรอบห่วงโซ่มูลค่า

เมื่อกำหนดผลิตภัณฑ์ศักยภาพได้แล้ว ก็จะมีการวิเคราะห์ตามกรอบห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) โดยพิจารณาตั้งแต่กระบวนการผลิตหรือพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ไปจนถึงการเชื่อมโยงตลาดหรือการส่งถึงผู้บริโภค (ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง) ผ่านรูปแบบข้อต่อในการพัฒนาของห่วงโซ่มูลค่า ในขณะเดียวกัน ภายใต้ข้อต่อของห่วงโซ่มูลค่าของแต่ละผลิตภัณฑ์ศักยภาพนี้ ก็จะต้องมีการพิจารณาถึงปัจจัยที่ต้องให้ความสำคัญ หรือช่วยผลักดันให้สามารถขับเคลื่อนข้อต่อแต่ละข้อต่อไปสู่ความสำเร็จ (Critical Success Factor) ได้เช่นกัน การวิเคราะห์ดังกล่าวนี้ จะเปรียบเสมือนการกำหนดรายละเอียดถึงสิ่งที่ควรจะต้องดำเนินการ (Should be) ในภาพรวม เพื่อที่จะขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ศักยภาพดังกล่าวให้เกิดขึ้นมาอย่างเป็นรูปธรรม

ทั้งนี้ โครงสร้างของห่วงโซ่มูลค่า และปัจจัยสู่ความสำเร็จของแต่ละผลิตภัณฑ์ในแต่ละพื้นที่นั้นจะแตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับปัจจัยทางด้านบริบท ศักยภาพ สภาพความพร้อม และการสนับสนุนในการขับเคลื่อน ผลิตภัณฑ์ศักยภาพในพื้นที่นั้นๆ ด้วยเหตุนี้ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารและหัวหน้าส่วนราชการ ของจังหวัดที่เกี่ยวข้องจะต้องมีการพิจารณาและปรับปรุงกรอบและรายละเอียดของห่วงโซ่มูลค่าของผลิตภัณฑ์ ศักยภาพนั้นๆ อย่างต่อเนื่อง ซึ่งภายใต้ผลิตภัณฑ์ศักยภาพของพื้นที่นี้ มีรายละเอียดของห่วงโซ่มูลค่า ที่มีการปรับปรุงแล้ว ดังนี้

แผนภาพ 34 ห่วงโซ่มูลค่า ผลิตภัณฑ์ศักยภาพ (Product Champion) ยางพารา

การวิเคราะห์ตามกรอบห่วงโซ่มูลค่า

หลังจากที่มีการวิเคราะห์รายละเอียดห่วงโซ่มูลค่า ที่เป็นของผลิตภัณฑ์ศักยภาพของแต่ละพื้นที่มาได้แล้วก็เปรียบเสมือนว่ามีการกำหนดถึงสิ่งที่จะต้องดำเนินการในการขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ศักยภาพดังกล่าวขึ้นมา โดยในขั้นตอนต่อมา จะต้องมีการประเมินและศึกษาถึงรายละเอียดของการขับเคลื่อนปัจจัยสู่ความสำเร็จในแต่ละข้อต่อว่ามีการดำเนินงาน หรือมีโครงการรองรับมากน้อยเพียงใด เพื่อที่จะช่วยให้สามารถระบุถึงปัจจัยสู่ความสำเร็จที่ถูกระบุว่ามีความสำคัญในการขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ศักยภาพนี้ แต่ยังไม่ได้มีการดำเนินการใดๆ ขึ้นมาเลย ซึ่งก็คือปัจจัยที่ยังเป็นช่องว่างในการพัฒนา (Gap) นั่นเอง

จากรายละเอียดของห่วงโซ่มูลค่าข้างต้น พร้อมกับการหารือร่วมกับผู้บริหาร และหัวหน้าส่วนราชการ ของจังหวัด ทำให้สามารถสรุปปัจจัยสู่ความสำเร็จที่มีแนวทางการดำเนินงาน และมีโครงการรองรับ พร้อมรายละเอียดที่สำคัญ ดังนี้

ตาราง 48 สรุปรายละเอียดโครงการ หรือแนวทางการดำเนินงานในปัจจุบัน ที่ตอบสนองต่อปัจจัยสู่ความสำเร็จของห่วงโซ่มูลค่า⁶ ยางพารา

ปัจจัยสู่ความสำเร็จ (CSF)	ชื่อโครงการ / แนวทางการดำเนินงาน	ผู้รับผิดชอบ	แนวคิดโครงการ
1.1	การวิจัยและพัฒนาพันธุ์ยางพาราที่ดีและปุ๋ย โรคและศัตรูพืชที่เหมาะสมกับพื้นที่	กรมวิชาการเกษตร/กยท.	การวิจัยและพัฒนาพันธุ์ยางพาราที่ดีอย่างต่อเนื่อง
1.3	การวิจัยเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อเพิ่มผลผลิต	กระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ สถาบันการศึกษา	การวิจัยเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อเพิ่มผลผลิต
2.1	การบริหารจัดการน้ำเพื่อการเพาะปลูก	กรมชลประทาน	มีคลองระบายน้ำในพื้นที่น้ำท่วมซ้ำซาก
2.2	ผังเมืองรวมจังหวัด	กรมโยธาธิการและผังเมือง /กรมพัฒนาที่ดิน	มีผังเมืองรวมจังหวัดที่กำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินไว้แล้ว
2.3	การสร้างการรับรู้ให้กับเกษตรกรในการจัดทำกล้ายางพันธุ์ดีและปุ๋ยที่เหมาะสมกับพื้นที่	กยท. สนง.เกษตรจังหวัด	ให้ความรู้ด้านการจัดทำกล้ายางพันธุ์ดีและการใช้ปุ๋ย

⁶ หมายเหตุ: ข้อมูลในส่วนนี้เกิดจากการสรุปข้อมูลจากการประชุมเชิงปฏิบัติการเท่านั้น รายละเอียดที่ระบุนี้อาจมีคลาดเคลื่อนจากรายละเอียดแผนงานที่ดำเนินการจริง

ปัจจัยสู่ความสำเร็จ (CSF)	ชื่อโครงการ / แนวทางการดำเนินงาน	ผู้รับผิดชอบ	แนวคิดโครงการ
2.4	การเตรียมพื้นที่เพาะปลูกและการปรับปรุงคุณภาพดิน	สนง.พัฒนาที่ดิน	การปรับปรุงคุณภาพดิน พื้นที่เพาะปลูก
2.5	การรวมกลุ่มเกษตรกรและสร้างเครือข่าย	สนง.สหกรณ์จังหวัด สนง.เกษตรและสหกรณ์ จังหวัด	รวมกลุ่มเพื่อซื้อปัจจัยการผลิต ขาย
2.7	มีเครือข่ายสถาบันการเงิน/กองทุนเพื่อช่วยเหลือด้านการเงินให้เกษตรกร	ธกส. กองทุนSME สหกรณ์ ออมสิน กลุ่มออมทรัพย์ เพื่อการผลิต กองทุน หมู่บ้าน ฯลฯ	สถาบันการเงิน/กองทุนเพื่อช่วยเหลือด้านการเงินให้เกษตรกร
3.1	การผลิตที่ดีและเหมาะสม (GAP)	สนง.เกษตรจังหวัด	การผลิตที่ดีและเหมาะสม (GAP)โดยเน้นเรื่องพืชอาหาร
3.2	สาธิตฝึกปฏิบัติเรื่องการใช้เชื้อราไตรโครเดอร์มา	สนง.เกษตรจังหวัด	ฝึกอบรม ให้ความรู้และปัจจัยการผลิตสาธิตฝึกปฏิบัติเรื่องการใช้เชื้อราไตรโครเดอร์มา
3.3	การเพิ่มผลผลิตภาพการกรีดยางและการทำยางแผ่นดิบให้ได้คุณภาพ	อบจ. กยท. อบท.	ฝึกปฏิบัติ เพิ่มทักษะการกรีดยาง
4.1	โครงการพัฒนาและเพิ่มมูลค่าแปรรูปยางสู่มาตรฐาน GMP (งบปี 60-61)	สนง.สหกรณ์จังหวัด	การเพิ่มมูลค่าแปรรูปยางสู่มาตรฐาน GMP
6.4	โครงการเชื่อมโยงผู้ประกอบการกิจกรรมเจรจาการค้า Asean +6	กระทรวงพาณิชย์	จัดกิจกรรมเพื่อเชื่อมโยง กลุ่มสหกรณ์ยางพารา ผู้ประกอบการด้วยกิจกรรมเจรจาการค้าในกลุ่ม Asean +6
6.2	พัฒนาตลาดซื้อขายล่วงหน้า (Future Market)	กระทรวงพาณิชย์	พัฒนาตลาดซื้อขายล่วงหน้า (Future Market)
6.3	การส่งเสริมการใช้ e-commerce (งบปี 61)	กระทรวงพาณิชย์	การฝึกอบรม ส่งเสริมการใช้ e-commerce

จากตารางข้างต้น ประกอบกับรายละเอียดของห่วงโซ่มูลค่าก่อนหน้า จะสามารถแสดงให้เห็นถึงรายละเอียดของปัจจัยสู่ความสำเร็จที่ยังเป็นช่องว่างในการพัฒนาของผลิตภัณฑ์ศักยภาพชนิดนี้ได้ ดังนี้

ตาราง 49 สรุปปัจจัยสู่ความสำเร็จของห่วงโซ่มูลค่ายางพารา ที่เป็นช่องว่างในการพัฒนา

ข้อต่อของห่วงโซ่มูลค่า	ปัจจัยสู่ความสำเร็จที่เป็นช่องว่าง
1.การวิจัยและพัฒนา	1.2 การจัดทำข้อมูลต้นทุนการผลิต 1.4 การวิเคราะห์ความต้องการของตลาดและแนวโน้มสถานการณ์ผลิตภัณฑ์ยางพาราทั้งในและต่างประเทศ 1.5 การวิเคราะห์ความเชื่อมั่นในการบริหารจัดการด้านกระบวนการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
2.พัฒนาปัจจัยพื้นฐานและพัฒนาเกษตรกร	2.6 การสร้างองค์ความรู้และขีดความสามารถให้เกษตรกร การปรับทัศนคติและการยอมรับด้านเทคโนโลยี 2.8 การใช้ประโยชน์ในพื้นที่สวนยางพารา เพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกร
4.การแปรรูปและสร้างมูลค่าเพิ่ม	4.2 สนับสนุนให้นำระบบเกษตรวัสดุเหลือใช้ (Zero Waste) มาปฏิบัติ 4.3 ส่งเสริมการแปรรูปและการลงทุนเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มครบวงจร (ผลงานวิจัยการผลิต การตลาด) - การสนับสนุนทุน รูปแบบ ต้นทุนในมิติการสนับสนุนของภาครัฐ 4.4 ส่งเสริมสร้างความเข้าใจในการผลิตเพิ่มมูลค่าของชุมชน 4.5 ผู้ประกอบการมืออาชีพ 4.6 เพิ่มความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ที่เป็นอัตลักษณ์ของจังหวัด
5.การขนส่งและจัดการบริหารสินค้า (Logistics)	5.1 พัฒนาระบบการขนส่งและกระจายสินค้าที่ปลอดภัยและมีมาตรฐาน 5.2 เพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการขนส่ง
6.พัฒนาระบบการตลาด	6.1 ตลาดกลางและศูนย์จำหน่ายสินค้า

แผนภาพ 35 สรุปปัจจัยสู่ความสำเร็จที่เป็นช่องว่างของผลิตภัณฑ์ศักยภาพ (Product Champion) อย่างพารา

หมายเหตุ: ปัจจัยสู่ความสำเร็จที่ตัวหนังสือเป็น**ตัวหนา และขีดเส้นใต้** คือปัจจัยสู่ความสำเร็จที่มีแนวทางการดำเนินงาน/โครงการรองรับ
ปัจจัยสู่ความสำเร็จที่ตัวหนังสือเป็นตัวธรรมดา คือปัจจัยสู่ความสำเร็จที่ยังไม่มีแนวทางการดำเนินงาน/โครงการรองรับ (เป็นช่องว่าง)

ชุดโครงการสำคัญของผลิตภัณฑ์ศักยภาพ

ปัจจัยสู่ความสำเร็จที่ยังไม่มีแนวทางการดำเนินงาน หรือโครงการรองรับข้างต้น ถือว่าเป็นช่องว่างในการพัฒนาที่จะต้องมีการแก้ไข หรือปรับปรุงเพื่อให้การขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ศักยภาพนี้สามารถดำเนินการไปได้ตลอดห่วงโซ่มูลค่า ด้วยเหตุนี้ จึงจะต้องมีการกำหนดชุดโครงการสำคัญขึ้นมา ที่จะช่วยแก้ไข หรืออุดช่องว่างในการพัฒนาดังกล่าวให้หมดไป

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าตามหลักการแล้วชุดโครงการที่ต้องมีการพัฒนาขึ้นมานี้ จะเน้นไปที่การแก้ปัญหาหรืออุดช่องว่างปัจจัยสู่ความสำเร็จที่สำคัญ แต่ในการกำหนดชุดโครงการในที่นี่ อาจหมายรวมถึงโครงการหรือแนวทางการดำเนินงานบางประเภทที่มีการดำเนินการเพื่อตอบสนองต่อปัจจัยสู่ความสำเร็จบางปัจจัยอยู่แล้ว แต่แนวทางหรือโครงการดังกล่าว อาจยังต้องมีการขยายผล หรือมีการดำเนินงานเพิ่มเติม เพื่อให้การขับเคลื่อนห่วงโซ่มูลค่านี้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงที่สุดด้วยเช่นเดียวกัน ซึ่งมีสรุปชุดโครงการที่ต้องมีการพัฒนา ดังนี้

ตาราง 50 สรุปชุดโครงการที่จะพัฒนาเพิ่มเติมเพื่อแก้ช่องว่างในการพัฒนา⁷ ยางพารา

ปัจจัยสู่ความสำเร็จที่ยังเป็นช่องว่าง (Gap)	แนวทางการพัฒนา		
	ชื่อโครงการ	แนวคิดโครงการ	ผู้รับผิดชอบ / กลไกการทำงาน
1.2	โครงการจัดทำฐานข้อมูลต้นทุนการผลิตและการแปรรูปยางพารา	การศึกษาต้นทุนในการผลิตยางพาราของเกษตรกรซึ่งส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายย่อยเพื่อใช้ในการวางแผนดำเนินมาตรการในการช่วยเหลือเกษตรกรให้สามารถดำรงชีวิตได้ในภาวะราคายางพาราคต่ำ	สนง.สถิติจังหวัด สนง.เกษตรจังหวัด
1.4	โครงการวิเคราะห์ความต้องการของตลาดและแนวโน้มสถานการณ์ยางพาราและผลิตภัณฑ์ยางพาราทั้งในและต่างประเทศ	การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากยางพาราเพื่อเพิ่มมูลค่า ต้องมีข้อมูลแนวโน้มความต้องการใช้ยางพารา และทิศทางของตลาดตามสถานการณ์เศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลง	สนง.สถิติจังหวัด
1.5	โครงการสร้างความเชื่อมั่นให้กับชุมชนในการจัดการแปรรูปผลิตภัณฑ์ยางพาราที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	การส่งเสริมการแปรรูปยางพาราในปัจจุบันทำได้ยากขึ้น เนื่องจากชุมชนไม่เข้าใจ ส่งผลต่อการคัดค้านการตั้งโรงงาน	สนง.อุตสาหกรรมจังหวัด
2.1 / 2.2	โครงการบริหารจัดการการใช้ที่ดิน (Zoning) ทั้งด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมยางพารา	การให้ผลตอบแทนที่ดีขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการที่ดินให้เกิดประโยชน์สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ที่เหมาะสมกับการปลูกยางพารา	กรมพัฒนาที่ดิน กรมชลประทาน
2.6	โครงการพัฒนาศักยภาพเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา “เปลี่ยนวิธีคิด ผลผลิตเพิ่มขึ้น”	สร้างความเข้าใจและปรับทัศนคติของเกษตรกรและคนในชุมชนเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสีเขียวเพื่อเพิ่มผลผลิตและเพิ่มมูลค่าของสินค้า	สนง.เกษตรจังหวัด
2.6	โครงการพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการยางพารา	สร้างความเข้าใจและปรับทัศนคติของผู้ประกอบการเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสีเขียวมาเพิ่มการผลิต	สนง.อุตสาหกรรมจังหวัด

⁷ หมายเหตุ: ข้อมูลในส่วนนี้เกิดจากการสรุปข้อมูลจากการประชุมเชิงปฏิบัติการเท่านั้น รายละเอียดที่ระบุนี้เป็นเพียงข้อมูลตั้งต้น อาจไม่สะท้อนแนวทางการดำเนินงานจริง และไม่เป็นการผูกพันต่อการดำเนินงานของหน่วยงานใดๆ ทั้งสิ้น

ปัจจัยสู่ ความสำเร็จที่ ยังเป็นช่องว่าง (Gap)	แนวทางการพัฒนา		
	ชื่อโครงการ	แนวคิดโครงการ	ผู้รับผิดชอบ / กลไกการทำงาน
2.8	โครงการเศรษฐกิจพอเพียง ในพื้นที่สวนยางพาราที่มี ศักยภาพ	พื้นที่ในสวนยางควรใช้ประโยชน์เพิ่มขึ้น เพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกร	สนง.เกษตรจังหวัด สนง.ประมงจังหวัด
3.1	โครงการส่งเสริมระบบ การผลิตที่ดีและเหมาะสม (GAP) ของยางพารา	เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้ายางพาราตาม มาตรฐาน GAP โดยการใช้พันธุ์ดี การใช้ เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ โดยเฉพาะการใช้ปุ๋ยตามคุณสมบัติของดิน เพื่อลดต้นทุนการผลิตและพัฒนาคุณภาพ ผลผลิตลดการใช้สารเคมี เพื่อความปลอดภัย ในสุขภาพผู้ผลิตรักษาสภาพแวดล้อม	สนง.เกษตรจังหวัด
4.2	โครงการศึกษาความเป็นไปได้ ในการจัดการน้ำเสียจาก การแปรรูปยางพารา	ปัญหาสิ่งแวดล้อมที่มีกากของเสียสะสมมาก เนื่องจากโรงงานเก่าที่ตั้งมานานกว่า 10 ปี ซึ่งยังคงใช้ระบบบำบัดน้ำเสียแบบเดิม	สนง.อุตสาหกรรม จังหวัด
4.3,4.4,4.5,4.6	โครงการสร้าง ผู้ประกอบการมืออาชีพ start up ยางพารา	การส่งเสริมหรือการสร้างนักธุรกิจรุ่นใหม่หรือ ผู้ประกอบการรายใหม่ start up ที่มีขีด ความสามารถในการผลิตที่ตอบสนองต่อ ความต้องการของตลาด	สภาอุตสาหกรรม จังหวัด สถาบันการศึกษา
5.1	โครงการพัฒนาท่าเรือของ รัฐให้มีศักยภาพในการขนส่ง สินค้า	สร้างท่าเรือของจังหวัดให้เป็นจุดยุทธศาสตร์ สำคัญในการขนส่งทางทะเลฝั่งอันดามันและ อ่าวไทย	สนง.เจ้าท่าจังหวัด
5.2	โครงการพัฒนาระบบราง จากกันตัง-ท่าเรือนาเกลือ (งบ Function)	พัฒนาระบบรางเพื่อลดต้นทุนการขนส่ง และ เชื่อมโยงการขนส่งสินค้าในภูมิภาค	การรถไฟแห่งประเทศไทย หรือแขวงบำรุง ทาง
6.1	โครงการการสร้าง ตลาดกลางยางพารา จังหวัด	ตลาดกลางยางพาราจะช่วยพยุงราคาซื้อ-ขาย ซึ่งจะทำให้เกษตรกรไม่เดือดร้อน ผู้ส่งออกหรือ พ่อค้าเข้ามารับซื้อขายโดยตรง ณ จุดเดียว	การยางแห่งประเทศไทย จังหวัด ไทย จังหวัด

รายละเอียดชุดโครงการสำคัญของผลิตภัณฑ์ศักยภาพ ยางพารา

ชื่อโครงการ: โครงการจัดทำฐานข้อมูลต้นทุนการผลิตและการแปรรูปยางพารา
ที่มา / หลักการและเหตุผล: • ภาวะยางพาราที่ตกต่ำ ส่งผลกระทบต่อรายได้ของเกษตรกรชาวสวนยางมาก • เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราของจังหวัด ส่วนใหญ่เป็นเจ้าของสวนยางขนาดเล็ก ไม่ได้จัดทำบัญชีเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายต่างๆ • รายได้ไม่คุ้มกับต้นทุนการผลิตที่แท้จริงของเกษตรกรในปัจจุบัน • ดังนั้นการทำต้นทุนการผลิตยางพาราจึงเป็นเรื่องสำคัญ ทำให้เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตของตนเอง เพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหายางพาราที่ตกต่ำและหาแนวทางการแก้ไขปัญหาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน
สรุปแนวคิดโครงการ การวางแผนการพัฒนาเกษตรกร จำเป็นต้องมีข้อมูลที่ถูกต้องและเพียงพอในการตัดสินใจกำหนดมาตรการและการพัฒนาต่างๆ
สรุปกิจกรรมสำคัญของโครงการ สํารวจข้อมูลต้นทุนการผลิตยางพาราจากเกษตรกรจำนวน ประมาณ 1,000 ราย โดยกระจายการเก็บรวบรวมข้อมูลทุกอำเภอในเรื่อง ค่าใช้จ่าย แรงงาน ค่าวัสดุ ค่าปุ๋ย ค่ายาปราบศัตรูพืชและวัชพืช ค่าวัสดุอื่นๆ เช่น ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ต้นทุนก่อนให้ผลผลิต เช่น ค่าเตรียมพื้นที่การเพาะปลูก ฯลฯ
กลไกการดำเนินงาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ใช้เครือข่ายเกษตรกรในการเก็บข้อมูล
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก: สนง.เกษตรจังหวัด สนง.สถิติจังหวัด
ผลลัพธ์: หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำข้อมูลต้นทุนการผลิตยางพาราจังหวัดไปใช้ประโยชน์
ผลผลิต: มีข้อมูลต้นทุนการผลิตยางพาราจังหวัด
ตัวชี้วัดของโครงการ: • ดำเนินการพัฒนาฐานข้อมูลต้นทุนการผลิตต่อไร่ และข้อมูลรายครัวเรือนเกษตรกร 1,000 ราย แล้วเสร็จ

ชื่อโครงการ: โครงการวิเคราะห์ความต้องการของตลาดและแนวโน้มสถานการณ์ยางพาราและผลิตภัณฑ์ยางพาราทั้งในและต่างประเทศ
ที่มา / หลักการและเหตุผล: • จังหวัดมีพื้นที่ปลูกยางมากที่สุดของภาคใต้ฝั่งอันดามัน และเป็นอาชีพที่สร้างรายได้หลักให้ประชาชนส่วนใหญ่ของจังหวัด • แต่ในระยะ 5 ปี ที่ผ่านมาระดับราคาได้ปรับตัวลดลงอย่างต่อเนื่อง จากผลผลิตที่เพิ่มขึ้นและผลกระทบจากภาวะความผันผวนทางเศรษฐกิจของโลกในขณะที่ยอดทุนการผลิตปรับสูงขึ้นส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้ลดลงได้รับผลตอบแทนไม่คุ้มทุน • การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากยางพาราเพื่อใช้ในประเทศและส่งออกต่างประเทศ จำเป็นต้องมีการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการใช้ยางพาราของตลาดทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ เพื่อจะได้ใช้ประกอบการวางแผนการแปรรูปผลิตภัณฑ์ยางพาราที่จะเป็นการเพิ่มมูลค่าให้กับผลผลิต ส่งผลให้เกษตรกรได้รับราคาที่สูงขึ้น
สรุปแนวคิดโครงการ การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากยางพาราเพื่อเพิ่มมูลค่า ต้องมีข้อมูลแนวโน้มความต้องการใช้ยางพาราในแต่ละประเภทและทิศทางของตลาดตามสถานการณ์เศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงจึงจำเป็นต้องมีการศึกษารวบรวมวิเคราะห์ข้อมูลประกอบการวางแผนด้านการผลิต การตลาดต่อไป
สรุปกิจกรรมสำคัญของโครงการ • รวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้แก่ กยท. สถาบันวิจัยยาง สนง.เศรษฐกิจการเกษตรฯฯ เพื่อนำข้อมูลสถิติและปัจจัยภายนอก ปัจจัยภายใน ณ ปัจจุบันและอนาคต มาวิเคราะห์แนวโน้มความต้องการใช้ยางพารา • เผยแพร่ข้อมูลผลการวิเคราะห์เนื้อหาให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ประโยชน์
กลไกการดำเนินงาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง • ศึกษารวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานต่างๆ • จัดตั้งคณะทำงานฯ ทำ work shop • เผยแพร่ข้อมูล • หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : สนง.เกษตรจังหวัด สหกรณ์จังหวัด กยท. ด้านศุลกากร สหกรณ์ยาง อุตสาหกรรม สมาอุตสาหกรรม
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก: สนง.สถิติจังหวัด
ผลลัพธ์: หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำข้อมูลไปใช้วางแผนการผลิต การตลาด
ผลผลิต: มีข้อมูลความต้องการของตลาดและแนวโน้มสถานการณ์ยางพาราและผลิตภัณฑ์ยางพาราทั้งในประเทศและต่างประเทศ
ตัวชี้วัดของโครงการ: • ข้อมูลวิเคราะห์ความต้องการของตลาดและแนวโน้มสถานการณ์ยางพาราและผลิตภัณฑ์ยางพาราทั้งในและต่างประเทศ 1 เรื่อง

ชื่อโครงการ: โครงการสร้างความเชื่อมั่นให้กับชุมชนในการจัดการแปรรูปผลิตภัณฑ์ยางพาราที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
ที่มา / หลักการและเหตุผล: • สภาพปัจจุบัน ชุมชนไม่พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของตน กรณีมีสถานประกอบการยางและผลิตภัณฑ์จะดำเนินการขออนุญาตประกอบกิจการโรงงานใหม่ • เกิดภาวะการต่อต้านเนื่องจากไม่มั่นใจในกระบวนการผลิตและยึดติดกับความรู้สึกลึกซึ้งเดิมที่โรงงานปล่อยน้ำเสียและส่งกลิ่นเหม็น
สรุปแนวคิดโครงการ • การส่งเสริมการแปรรูปยางพาราในปัจจุบันทำได้ยากขึ้น เนื่องจากชุมชนไม่เข้าใจ ส่งผลต่อการคัดค้านการตั้งโรงงาน • การสร้างการยอมรับและปรับเปลี่ยนความคิดให้แก่ชุมชน ภายใต้อข้อมูลที่ชัดเจนถึงผลดีและผลเสียของการแปรรูป
สรุปกิจกรรมสำคัญของโครงการ • สร้างการรับรู้ ให้ทราบถึงกระบวนการผลิต ผลได้และผลเสียและมาตรการป้องกัน • สร้างโรงงานต้นแบบ โดยขอรับงบประมาณสนับสนุนจากจังหวัด
กลไกการดำเนินงาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง • บูรณาการการทำงานขององค์กร/เครือข่ายชุมชน อปท. และ สนง.อุตสาหกรรมจังหวัด
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก: สนง.อุตสาหกรรมจังหวัด
ผลลัพธ์: • ชุมชนมีความเข้าใจและทราบถึงผลดี ผลเสียของกระบวนการผลิตยางพาราที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม • โรงงานต้นแบบที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
ผลผลิต: • ชุมชนได้รับความรู้และเข้าใจถึงกระบวนการผลิต 10 ชุมชน • โรงงานต้นแบบที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
ตัวชี้วัดของโครงการ: • จำนวนชุมชนเครือข่ายที่เข้าโครงการ 10 ชุมชน • โรงงานต้นแบบที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม 1 โรงงาน

ชื่อโครงการ: โครงการบริหารจัดการการใช้ที่ดิน (Zoning) ทั้งด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมยางพารา
ที่มา / หลักการและเหตุผล: • มีเกษตรกรบางส่วนปลูกยางพาราในพื้นที่ลุ่ม ทำให้ต้องพบกับภาวะน้ำท่วม • จำเป็นต้องมีการบริหารจัดการด้านพื้นที่ตามเขตเหมาะสม สำหรับการปลูกยางพาราเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและใช้ประโยชน์ที่ดินตามศักยภาพ
สรุปแนวคิดโครงการ • การบริหารจัดการที่ดินให้เกิดประโยชน์สอดคล้องกับศักยภาพและการให้ผลตอบแทนที่เหมาะสม • การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับยางพาราตามสภาพพื้นที่ที่เหมาะสมกับการปลูกยางพารา
สรุปกิจกรรมสำคัญของโครงการ • จัดทำฐานข้อมูลการเกษตร (ยางพารา) รายแปลง • จัดทำแผนงานโครงการเพื่อบริหารจัดการระดับพื้นที่ (ดิน น้ำ)
กลไกการดำเนินงาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง บูรณาการข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ข้อมูลทางกายภาพ แผนที่ดิน (สภาพการใช้ที่ดิน) ที่เหมาะสมกับการปลูกยางพารา
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก: กรมพัฒนาที่ดิน กรมชลประทาน
ผลลัพธ์: ฐานข้อมูลการใช้ที่ดินของการปลูกยาง
ผลผลิต: ฐานข้อมูลของยางพาราเพื่อใช้ในการวางแผนบริหารจัดการพัฒนายางพาราได้อย่างมีประสิทธิภาพ
ตัวชี้วัดของโครงการ: พื้นที่ยางพาราที่อยู่ในเขตเหมาะสมสำหรับการปลูกยางพารา

ชื่อโครงการ: โครงการพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา “เปลี่ยนวิธีคิด ผลผลิตเพิ่มขึ้น”
ที่มา / หลักการและเหตุผล: • เกษตรกรในจังหวัด ยังมีการทำสวนยางพาราในแบบเดิมๆ ตามบรรพบุรุษ • ทำให้ผลผลิตที่ได้น้อยและคุณภาพไม่เป็นที่ต้องการของตลาด • ประกอบกับการไม่ยอมรับการใช้เทคโนโลยีใหม่ในการช่วยเพิ่มผลผลิต เพราะยังมีความเชื่อเดิมว่าเทคโนโลยีจะทำให้สิ่งแวดล้อมเป็นพิษต่อตนเองและชุมชน จึงเกิดการต่อต้านการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในชุมชน
สรุปแนวคิดโครงการ • สร้างความเข้าใจและปรับทัศนคติของเกษตรกรและคนในชุมชนเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสีเขียวเพื่อเพิ่มผลผลิตและเพิ่มมูลค่าของสินค้า
สรุปกิจกรรมสำคัญของโครงการ • จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมาใช้ในการเพิ่มผลผลิตและเพิ่มมูลค่าให้กับยางพารา โดยมีกลุ่มเป้าหมายคือ เกษตรกร ผู้นำชุมชน และผู้นำท้องถิ่น • จัดกิจกรรมสร้างแรงจูงใจในการยอมรับการเปลี่ยนแปลงโดยศึกษาดูงานจากชุมชนอื่นๆที่ประสบความสำเร็จ
กลไกการดำเนินงาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง • บูรณาการด้านการให้ความรู้ สร้างแรงจูงใจ ดูตัวอย่าง กระตุ้นการดำเนินงาน และการ • ติดตามประเมินผล จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง • หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง: สนง.เกษตรจังหวัด /อปท.ในพื้นที่/อุตสาหกรรมจังหวัด
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก: สนง.เกษตรจังหวัด
ผลลัพธ์: เกษตรกรมีทัศนคติที่ดีและยอมรับการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมาใช้ในการเพิ่มผลผลิตและเพิ่มมูลค่าของยางพารา
ผลผลิต: • ผลผลิตยางพาราเพิ่มขึ้น • ผลผลิตมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น
ตัวชี้วัดของโครงการ: • รายได้ของเกษตรกรเพิ่มขึ้น • จำนวนชุมชนที่มีการเปลี่ยนแปลง

ชื่อโครงการ: โครงการพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการยางพารา
ที่มา / หลักการและเหตุผล: - ผู้ประกอบการเกี่ยวกับยางพาราในจังหวัดยังใช้วิธีการและกระบวนการผลิตแบบเดิมๆ เนื่องจากเครื่องจักรและเทคโนโลยีสมัยใหม่มีราคาแพง อาจจะไม่คุ้มทุน หากมีการเปลี่ยนแปลง - ยังมีความเชื่อแบบเดิมๆว่าการเพิ่มเทคโนโลยีในการผลิตอาจจะส่งผลต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมมากขึ้น
สรุปแนวคิดโครงการ สร้างความเข้าใจและปรับทัศนคติของผู้ประกอบการเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสีเขียวมาเพิ่มการผลิต
สรุปกิจกรรมสำคัญของโครงการ - จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมให้กับผู้ประกอบการ - สนับสนุนเงินลงทุนให้ผู้ประกอบการ
กลไกการดำเนินงาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง - บูรณาการด้านการให้ความรู้ สร้างแรงจูงใจ ดูตัวอย่าง กระตุ้นการดำเนินงาน และการติดตามประเมินผล จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง - หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง: สนง.อุตสาหกรรมจังหวัด สนง.เกษตรจังหวัด
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก: สนง.อุตสาหกรรมจังหวัด
ผลลัพธ์: ผู้ประกอบการมีทัศนคติที่ดีต่อการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์
ผลผลิต: - ผลิตภัณฑ์จากยางพาราที่หลากหลาย - ผลิตภัณฑ์มีคุณภาพตามความต้องการของตลาด
ตัวชี้วัดของโครงการ: - จำนวนผลิตภัณฑ์จากยางพารา - จำนวนสถานประกอบการที่มีการปรับเปลี่ยนมาใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่

ชื่อโครงการ: โครงการเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่สวนยางพาราที่มีศักยภาพ
ที่มา / หลักการและเหตุผล: - เกษตรกรใช้ประโยชน์จากพื้นที่สวนยางพาราเพียงอย่างเดียวคือ การกรีดยาง - ยังคงมีพื้นที่ไถ่ต้นยางที่สามารถใช้ประโยชน์ได้ - ควรเพิ่มกิจกรรมในพื้นที่เพื่อเสริมรายได้ให้กับเกษตรกรที่เกิดจากการใช้พื้นที่ในการทำเกษตรให้เกิดประโยชน์สูงสุด
สรุปแนวคิดโครงการ เรียนรู้แนวทางการใช้ประโยชน์ที่ดิน จากศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง
สรุปกิจกรรมสำคัญของโครงการ - ปลูกพืชแซมร่องสวน - เลี้ยงสัตว์ - ทำการประมงระหว่างสวนโดยการใช้บ่อพลาสติก
กลไกการดำเนินงาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง บูรณาการการให้การแนะนำ การปฏิบัติ และติดตามผลการดำเนินงาน ของหน่วยงานด้านการเกษตรที่เกี่ยวข้อง
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก: สนง.เกษตรจังหวัด / สนง.ประมงจังหวัด
ผลลัพธ์: - เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น - เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นจากรายได้หลัก
ผลผลิต: เกษตรกรมีรายได้จากผลผลิตจากการใช้พื้นที่ว่างในร่องสวนยางพารา
ตัวชี้วัดของโครงการ: เกษตรกรมีรายได้จากการใช้พื้นที่ว่างในร่องสวนยางพารา จำนวน 200 คน

ชื่อโครงการ: โครงการส่งเสริมระบบการผลิตที่ดีและเหมาะสม (GAP) ของยางพารา
ที่มา / หลักการและเหตุผล: การจัดการการผลิตยางพาราตามมาตรฐานGAPจะช่วยแก้ปัญหาในเรื่องความปลอดภัย/สุขอนามัย ของผู้ผลิตและช่วยจัดการกับปัญหาในหมวดสิ่งแวดล้อม
สรุปแนวคิดโครงการ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้ายางพาราตามมาตรฐานGAPโดยการใช้พันธุ์ดี การใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ โดยเฉพาะการใช้ปุ๋ยตามคุณสมบัติของดิน เพื่อลดต้นทุนการผลิตและพัฒนาคุณภาพผลผลิตลดการใช้สารเคมี เพื่อความปลอดภัยในสุขภาพผู้ผลิตรักษาสภาพแวดล้อม
สรุปกิจกรรมสำคัญของโครงการ - อบรมเกษตรกรนำร่อง 20 แปลงหลักสูตรการผลิตตามระบบการจัดการคุณภาพสินค้า GAP - ติดตามให้คำปรึกษาและประเมินแปลงเบื้องต้น - มอบใบประกาศรับรองสินค้า GAP
กลไกการดำเนินงาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง - อบรมเกษตรกร - ฝึกปฏิบัติการผลิตสารชีวภัณฑ์ - การติดตามให้คำแนะนำ - หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : กรมวิชาการเกษตร
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก: สนง.เกษตรจังหวัด
ผลลัพธ์: เกษตรกรที่ผ่านการอบรมนำความรู้ไปปฏิบัติติดตาม
ผลผลิต: เกษตรกรได้รับการถ่ายทอดความรู้เรื่องการผลิตยางพาราตามมาตรฐาน GAP 50 ราย จำนวน ไร่ 250
ตัวชี้วัดของโครงการ: เกษตรกรร้อยละ 80 นำความรู้ไปปฏิบัติติดตาม

ชื่อโครงการ: โครงการศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดการน้ำเสียจากการแปรรูปยางพารา
ที่มา / หลักการและเหตุผล: • สภาพปัจจุบันปัญหาเรื่องน้ำเสียจากโรงงานผลิตภัณฑ์ยางพาราส่งกลิ่นเหม็นและน้ำเสียจากโรงงาน ยังไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้ มีผลกระทบต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อม • เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมที่มีกากของเสียสะสมมาก • เนื่องจากเป็นโรงงานเก่าที่ตั้งมานานกว่า 10 ปี ซึ่งยังคงใช้ระบบบำบัดน้ำเสียแบบเดิม
สรุปแนวคิดโครงการ • การผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมด้วยเทคโนโลยีในการกำจัดน้ำเสียจากโรงงานแปรรูปยางพารา
สรุปกิจกรรมสำคัญของโครงการ • ศึกษากระบวนการบำบัดน้ำเสียจากยางพาราที่เหมาะสม • นำไปใช้ประโยชน์หมุนเวียน • ถ่ายทอดทำความเข้าใจการทำงานของระบบ
กลไกการดำเนินงาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ความร่วมมือจากสถานประกอบการที่แปรรูปยางพารา
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก: สนง.อุตสาหกรรมจังหวัด
ผลลัพธ์: การแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมจากน้ำเสียจากการแปรรูปยางพารา ด้วยระบบบำบัดน้ำเสียที่เหมาะสม
ผลผลิต: ระบบบำบัดน้ำเสีย 5 ต้นแบบ
ตัวชี้วัดของโครงการ: ระบบบำบัดน้ำเสียที่เหมาะสมไม่น้อยกว่า 5 ต้นแบบ

ชื่อโครงการ: โครงการสร้างผู้ประกอบการมืออาชีพ start up ยางพารา
ที่มา / หลักการและเหตุผล: • จังหวัดมีการปลูกยางพาราเป็นจำนวนมากคิดเป็นร้อยละ 70 ของจำนวนเกษตรกร • ยางพารามีราคาตกต่ำขึ้นลงไม่แน่นอน ขึ้นอยู่กับสภาพดินฟ้าอากาศและการผลิตที่ยังไม่ได้คุณภาพรวมทั้งการแปรรูปผลิตภัณฑ์ยางพารายังไม่สามารถเพิ่มมูลค่าได้ • เนื่องจากตัวเกษตรกรเองและรวมถึงผู้ประกอบการรายใหม่หรือ SMEs Start up ยังขาดความรู้ความสามารถและแรงจูงใจในการประกอบกิจการเพื่อเพิ่มมูลค่ายางพาราได้
สรุปแนวคิดโครงการ ปัจจุบันการแข่งขันทางการผลิตการค้าการบริการมีความสำคัญมาก ผู้ประกอบการจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเรียนรู้และเพิ่มขีดความสามารถในด้านต่างๆ ต่อการผลิตการสร้างผลิตภัณฑ์ที่ตอบสนองต่อความต้องการของตลาดอย่างครอบคลุมตลอดจนการนำเอานวัตกรรมมาใช้ในกระบวนการผลิตเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด โดยใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า การส่งเสริมหรือการสร้างนักธุรกิจรุ่นใหม่หรือผู้ประกอบการรายใหม่ start up จึงเป็นสิ่งจำเป็นมากเพื่อที่จะให้ตัวผู้ประกอบการสามารถนำความรู้ความสามารถไปใช้ได้อย่างถูกต้อง คุ้มค่าต่อการสร้างธุรกิจต่อไป
สรุปกิจกรรมสำคัญของโครงการ • ส่งเสริมสร้างผู้ประกอบการที่เป็น SMEs หรือ Start up ให้มีความรู้-เข้าใจถึงการเป็นผู้ประกอบการที่มีความรู้ความสามารถ และสร้างแรงบันดาลใจให้มีความต้องการที่ผลิตแปรรูปเพิ่มมูลค่ายางพาราให้มีมูลค่าเพิ่มขึ้น • สร้างทัศนคติแนวคิดของ Start up ให้มีความอดทน รับผิดชอบในการเป็นผู้ประกอบการที่ดี มีความคิดสร้างสรรค์ในการนำนวัตกรรมมาใช้ต่อการผลิตยางพาราเพื่อเพิ่มมูลค่าและตรงตามความต้องการของตลาด
กลไกการดำเนินงาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง • ค้นหาหรือคัดเลือกผู้ประกอบการ SMEs หรือ Start up ที่มีความต้องการที่จะเป็นเจ้าของธุรกิจ โดยการประชาสัมพันธ์ติดต่อผ่านสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยหรือจังหวัด หอการค้า ภาคเอกชน สถาบันการศึกษา • จัดหาวิทยากรที่เล็งฝึกอบรมถ่ายทอดการเป็นผู้ประกอบการด้านการผลิตแปรรูป การบริหารจัดการ การจัดทำแผนธุรกิจ การตลาด
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก: สภาอุตสาหกรรมจังหวัด สถาบันการศึกษา
ผลลัพธ์: ราคาขายพาราเพิ่มขึ้นและสามารถเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ยางพาราเพื่อตอบสนองตามความต้องการของตลาดได้
ผลผลิต: มีผู้ประกอบการมืออาชีพที่ผ่านฝึกอบรมจะมีความรู้ความสามารถเป็นมืออาชีพในการที่จะประกอบกิจการผลิตแปรรูปยางพาราอย่างเข้มแข็งและแข่งขันได้ 30 ราย
ตัวชี้วัดของโครงการ: ผู้ประกอบการที่ผ่านฝึกอบรมจะมีความรู้ความสามารถเป็นมืออาชีพในการที่จะประกอบกิจการผลิตแปรรูปยางพาราอย่างเข้มแข็งและแข่งขันได้ จำนวน ราย 30

ชื่อโครงการ: โครงการพัฒนาท่าเรือของรัฐให้มีศักยภาพในการขนส่งสินค้า
ที่มา / หลักการและเหตุผล: ท่าเรือของรัฐในจังหวัดยังไม่มีศักยภาพที่เพียงพอต่อการขนส่งสินค้าที่มีปริมาณมากขึ้นเรื่อยๆ การพัฒนาศักยภาพของท่าเรือไม่ว่าจะเป็นเรื่องโครงสร้างพื้นฐาน เครื่องจักร (เครน) การขุดลอกร่องน้ำ รวมทั้งการบริหารจัดการท่าเรือจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องพัฒนา เพื่อขีดความสามารถในการให้บริการขนส่งสินค้า
สรุปแนวคิดโครงการ เพื่อให้ท่าเรือของจังหวัด เป็นจุดยุทธศาสตร์สำคัญในการขนส่งทางทะเลฝั่งอันดามันและอ่าวไทยในการขนส่งสินค้าไปยังต่างประเทศ เพื่อสร้างรายได้ให้แก่จังหวัดโดยการพัฒนาท่าเรือให้รองรับการขนส่งสินค้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ
สรุปกิจกรรมสำคัญของโครงการ • กิจกรรมจัดหาเครื่องจักร/อุปกรณ์ที่จำเป็นในการขนถ่ายสินค้า • กิจกรรมขุดลอกร่องน้ำ • กิจกรรมพัฒนาระบบการบริหารจัดการท่าเรือ
กลไกการดำเนินงาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง • แต่งตั้งคณะทำงาน หน่วยงานรับผิดชอบในการพัฒนาและบริหารจัดการท่าเรือ • หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำโครงการ/กิจกรรม เพื่อการพัฒนาท่าเรือให้ประสบความสำเร็จและบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ • หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง: กรมเจ้าท่า ด้านศุลกากร เทศบาลเมือง อบจ.
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก: สนง.เจ้าท่าจังหวัด
ผลลัพธ์: มูลค่าสินค้าส่งออกของท่าเรือเพิ่มขึ้น
ผลผลิต: ท่าเรือของรัฐที่ได้รับการพัฒนาพร้อมการให้บริการขนส่งสินค้า
ตัวชี้วัดของโครงการ: ท่าเรือของรัฐสามารถรองรับการขนส่งสินค้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ชื่อโครงการ: โครงการพัฒนาระบบราง จากกันตัง-ท่าเรือนาเกลือ
ที่มา / หลักการและเหตุผล: - ท่าเรือนาเกลือได้พัฒนาขึ้นเพื่อขนส่งสินค้าไปยังต่างประเทศ โดยสินค้าที่ส่งผ่านท่าเรือในปัจจุบันเป็นสินค้าของจังหวัดและจังหวัดใกล้เคียง การขนส่งสินค้ามายังท่าเรือเพื่อส่งต่อไปยังต่างประเทศ - ปัจจุบันใช้เส้นทางรถยนต์ ซึ่งจะมีค่าใช้จ่ายสูง ทำให้ไม่เป็นที่นิยมที่จะมาส่งผ่านท่าเรือนาเกลือ - หากมีการพัฒนาระบบราง ต่อจากสถานีกันตัง ระยะทาง 35 กม. มาถึงท่าเรือนาเกลือ จะทำให้การขนส่งสินค้าจากทุ่งสง ซึ่งเป็นศูนย์กระจายสินค้าของภาคใต้ มายังท่าเรือนาเกลือได้สะดวก ลดค่าใช้จ่ายในการขนส่งได้มากขึ้น
สรุปแนวคิดโครงการ ระบบขนส่งสินค้าโดยระบบรางเป็นจุดยุทธศาสตร์สำคัญในการขนส่งสินค้าในภูมิภาคนี้ เพื่อขนส่งสินค้าไปยังประเทศเพื่อนบ้าน
สรุปกิจกรรมสำคัญของโครงการ ขยายระบบรางจากสถานีกันตัง ถึง ท่าเรือนาเกลือระยะทาง 35 กม.
กลไกการดำเนินงาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง - จ้างสำรวจ ออกแบบ เวนคืนที่ดิน เส้นทาง - เสนอจัดทำโครงการ ของงบประมาณ - หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง: เทศบาลเมือง อบจ. สนง.เจ้าท่า
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก: การรถไฟแห่งประเทศไทย หรือแขวงบำรุงทาง
ผลลัพธ์: - รองรับการขนส่งสินค้าได้ในปริมาณมากขึ้น - ใช้เวลาในการขนส่งสินค้ามายังท่าเรื่อน้อยลง - ค่าใช้จ่ายในการขนส่งสินค้ามายังท่าเรื่อน้อยลง
ผลผลิต: เส้นทางและระบบรางระยะทาง 35 กม.
ตัวชี้วัดของโครงการ: ปริมาณสินค้าขนส่งผ่านท่าเรือนาเกลือมากขึ้น

ชื่อโครงการ: โครงการสร้างตลาดกลางยางพารา จังหวัด
ที่มา / หลักการและเหตุผล: - ในปัจจุบันการซื้อขายยางพาราของจังหวัด อ้างอิงราคาและซื้อขายผ่านตลาดกลางยางพาราขนาดใหญ่ - เพื่อเป็นทางเลือกให้แก่เกษตรกรชาวสวนยาง โดยการจัดตั้งตลาดกลางยางพารา ซึ่งถือว่าเป็นตลาดที่มีระบบการซื้อขายที่มีมาตรฐานและเปิดให้มีการแข่งขันได้อย่างเสรี - การที่มีตลาดกลางยางพาราตั้งอยู่ในพื้นที่ปลูกยางและมีเกษตรกรประกอบอาชีพทำสวนยางจำนวนมาก จะช่วยยกระดับราคายางในตลาดท้องถิ่นให้สูงขึ้น เป็นผลดีต่อเกษตรกรขายผลผลิตยางได้ในราคาที่สมควร
สรุปแนวคิดโครงการ - ตลาดกลางยางพาราจะช่วยพยุงราคาซื้อ-ขาย ซึ่งจะทำให้เกษตรกรไม่เดือดร้อน - ผู้ส่งออกหรือพ่อค้าเข้ามารับซื้อยางโดยตรง ณ จุดเดียว ซึ่งสามารถรับซื้อได้ตามคุณภาพและปริมาณที่ต้องการโดยผ่านวิธีการประมูลภายใต้เงื่อนไขและระเบียบการกำหนดซึ่งเกษตรกรจะได้ราคาสูงกว่าการนำยางไปขายนอกตลาด ประมาณร้อยละ 6-8 - การกำหนดราคาของตลาดกลางทำให้กลุ่มพ่อค้าที่ออกไปตระเวนขอรับซื้อยางพาราโดยตรงจากเกษตรกร หรือร้านค้าและโรงงานต่างๆต้องอ้างอิงราคาของตลาดกลางในแต่ละท้องถิ่น
สรุปกิจกรรมสำคัญของโครงการ - จัดหาสถานที่ก่อสร้างตลาดกลางยางพารา - ก่อสร้างอาคารประมูลยางพารา อาคารสำนักงานและลานจอดรถ - จัดซื้ออุปกรณ์ เครื่องชั่ง รถยก รถบรรทุก - กำหนดโครงสร้างการบริหารและจัดหาบุคลากร
กลไกการดำเนินงาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อบจ. / กรมวิชาการเกษตร
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก: การยางแห่งประเทศไทย จังหวัด
ผลลัพธ์: เกษตรกรขายผลผลิตยางพาราผ่านตลาดกลางยางพารา ปีละ 400,000 ตัน มีส่วนต่างคิดเป็นมูลค่าที่เพิ่มขึ้น 1,200 ล้านบาท
ผลผลิต: มีตลาดกลางยางพารา 1 แห่ง
ตัวชี้วัดของโครงการ: จัดตั้งตลาดกลางยางพาราของจังหวัดสำเร็จ จำนวน 1 แห่ง

4.3 กรณีศึกษาการขับเคลื่อนและการบูรณาการการทำงานด้านการเกษตร – ปาล์มน้ำมัน

1) การวิเคราะห์ศักยภาพเชิงพื้นที่

การวิเคราะห์ศักยภาพเชิงพื้นที่นั้น จะประกอบไปด้วยข้อมูล 2 ส่วนสำคัญด้วยกัน ซึ่งประกอบไปด้วย 1) การวิเคราะห์ผลกระทบจากนโยบาย และแผนยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง โดยจะเป็นการระบุประเด็นสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อพื้นที่และวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น และ 2) การวิเคราะห์ประเด็นการพัฒนาภายในพื้นที่ (โดยในที่นี้ จะอ้างอิงเครื่องมือการวัดระดับการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ซึ่งเป็นการประเมินจากตัวชี้วัดสำคัญจากการดำเนินงานในพื้นที่ มาเป็นตัวอย่างของเครื่องมือในการประเมิน) เพื่อระบุจุดเด่น และจุดด้อยในด้านต่างๆ

ข้อมูลทั้งสองส่วนนี้จะช่วยให้สามารถนำมาประมวล และทบทวนศักยภาพของพื้นที่ในกรอบเครื่องมือ SWOT Analysis ที่จะช่วยบอกให้เห็นถึงจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของพื้นที่ พร้อมกับการช่วยในการกำหนดทิศทางการพัฒนาที่สำคัญต่อไปได้

ผลกระทบเชิงนโยบาย และยุทธศาสตร์สำคัญ

การวิเคราะห์ผลกระทบจากนโยบาย / แผนยุทธศาสตร์ ต่อพื้นที่ ในส่วนนี้เป็นประมวลนโยบาย และแผนงานยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ เปรียบเสมือนการประเมินปัจจัยภายนอก (External Factors) พร้อมวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้นทั้งในด้านบวกและลบ เพื่อมาวิเคราะห์ในส่วนของโอกาส และอุปสรรคต่อการดำเนินงานของพื้นที่ต่อไป โดยมีผลสรุปการวิเคราะห์ผลกระทบจากนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ต่อพื้นที่ดังนี้

ตาราง 51 สรุปผลการวิเคราะห์ผลกระทบจากนโยบาย / แผนยุทธศาสตร์ ต่อพื้นที่ตัวอย่างปาล์มน้ำมัน

นโยบาย / แผนยุทธศาสตร์	ผลกระทบ (+ เชิงบวก / - เชิงลบ)
กรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579) ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม ยุทธศาสตร์ที่ 5 ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	+ มีกรอบและเป้าหมายการพัฒนาในระยะยาวที่ชัดเจน ทำให้มีแนวทางที่ชัดเจนในการจัดทำแผนพัฒนาอื่นๆ ที่สอดคล้องกับนโยบายระดับชาติ + เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของกลุ่มจังหวัดทั้งในด้านการผลิต บริการ การค้า การลงทุน และการพัฒนาเมืองและระบบโครงสร้างพื้นฐาน + สร้างการพัฒนาของเศรษฐกิจและสังคมที่มีความยั่งยืน รวมถึงสร้างความเจริญแก่ทุกภาคส่วนอย่างเสมอภาคและเท่าเทียม
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ยุทธศาสตร์ที่ 9 การพัฒนาภาค เมืองและพื้นที่เศรษฐกิจ ● เป้าหมายภาคใต้ พัฒนาเป็นฐานการสร้างรายได้ที่หลากหลาย ฐานเศรษฐกิจสีเขียว ได้มาตรฐานสากลและแหล่งท่องเที่ยวระดับโลก	+ สร้างห่วงโซ่คุณค่าของภาคการเกษตรเพื่อสร้างรายได้ให้แก่พื้นที่อย่างยั่งยืน โดยคำนึงถึงการต่อยอดสิ่งที่มีศักยภาพอยู่แล้วในแต่ละพื้นที่ + สร้างมูลค่าเพิ่มแก่ผลผลิตขั้นปฐมภูมิ จากการวิจัยการประยุกต์ใช้นวัตกรรมเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม

นโยบาย / แผนยุทธศาสตร์	ผลกระทบ (+ เชิงบวก / - เชิงลบ)
● ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ข้าว มะพร้าว ทุเรียน มังคุด กล้วยหอมทอง ประมง เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง โคเนื้อศรีวิชัย	+ มีการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวในพื้นที่ต่างๆ เข้าด้วยกันเพื่อพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวนานาชาติ รวมถึงเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อเป็นการกระจายรายได้และกระจายความเจริญ - ยังไม่มีการระบุแนวทางการบริหารจัดการผลกระทบด้านลบต่อสิ่งแวดล้อมที่จะตามมาจากการเจริญเติบโตของการท่องเที่ยว เช่น การจัดการของเสีย
ยุทธศาสตร์ด้านเกษตรกรรม ● สินค้าเศรษฐกิจ (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร) –ยางพารา กาแฟ โค มะพร้าว ประมงทะเล ปาล์มน้ำมัน ● ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579)	+ สร้างกิจกรรมเศรษฐกิจทั้งห่วงโซ่มูลค่าของผลผลิตเกษตรเป้าหมาย รายได้และความผาสุกของเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรเพิ่มขึ้น + มีประสิทธิภาพของผลผลิตจากการเกษตรกรรมเพิ่มขึ้น และมีมูลค่าภาคการเกษตรเพิ่มสูงขึ้น + พื้นฟูทรัพยากรเกษตร และใช้ทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืน - ปัจจัยการผลิตของสินค้าเกษตรเป้าหมายมีราคาสูงขึ้น จากความต้องการปัจจัยการผลิตในพื้นที่สูงขึ้น
ยุทธศาสตร์ด้านอุตสาหกรรม ● ศักยภาพอุตสาหกรรม (ก.อุตสาหกรรม) – แปรรูปอาหารทะเล แปรรูปยางพารา ปาล์มน้ำมัน ● ยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมไทย 4.0 ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579)	+ สร้างคลัสเตอร์อุตสาหกรรมที่มีนวัตกรรมและมูลค่าเพิ่มสูง รวมทั้งเกิดการเชื่อมโยงเป็นห่วงโซ่มูลค่าทั้งในและต่างประเทศ + ยกระดับผลิตภาพ มาตรฐานและนวัตกรรมในอุตสาหกรรมเป้าหมาย + พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และทรัพยากรมนุษย์ทั้งในแง่คุณภาพ และปริมาณ ตลอดจนองค์ความรู้ในอุตสาหกรรมเป้าหมาย - ทรัพยากรธรรมชาติเสื่อมโทรมลงจากผลกระทบของการประกอบอุตสาหกรรม
ยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยว แผนพัฒนาการท่องเที่ยวฉบับที่ 2	+ สร้างพื้นที่ท่องเที่ยว สินค้าและบริการที่มีการเชื่อมโยงทั้งฝั่งอันดามัน อ่าวไทยและพื้นที่บนบกที่มีศักยภาพ + พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก รวมถึงบุคลากรเพื่อรองรับกิจกรรมท่องเที่ยว - ทรัพยากรธรรมชาติ สภาพแวดล้อม และมรดกทางวัฒนธรรมได้รับความเสียหายจากนักท่องเที่ยวบางกลุ่ม - การมีนักท่องเที่ยวต่างชาติเข้ามาในพื้นที่ อาจทำให้เกิดการเลียนแบบวัฒนธรรมต่างชาติ ทำให้สูญเสียเอกลักษณ์และวัฒนธรรมความเป็นไทย

นโยบาย / แผนยุทธศาสตร์	ผลกระทบ (+ เชิงบวก / - เชิงลบ)
ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาเมือง และโครงสร้างพื้นฐาน ● เมืองเป้าหมาย - นครศรีธรรมราช (ทุ่งสง) - เมืองชุมทาง ● ยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่ง 2558 – 2565 - การพัฒนาโครงข่ายรถไฟระหว่างเมือง เช่น ชุมพร-สุราษฎร์ธานี - การเพิ่มขีดความสามารถทางหลวงเชื่อมโยงฐานการผลิตของประเทศและประเทศเพื่อนบ้าน - การพัฒนาโครงข่ายขนส่งทางน้ำ – ท่าเรือชุมพร ท่าเรือ Cruise สมุย สุราษฎร์ธานี	- อาจมีปัญหาแรงงานต่างถิ่นหลังไหลเข้ามาในชุมชนมากขึ้น + สร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการพัฒนาเมือง ศูนย์กลางให้น่าอยู่ ทั้งระบบสาธารณูปโภค สิ่งแวดล้อม และการบริหารจัดการที่ดี + มีเป้าหมายในการพัฒนาเมืองหลักอย่างยั่งยืน ทั้งด้าน เศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม + การเชื่อมโยงโครงข่ายคมนาคมขนส่ง ทำให้การขนส่งสินค้า และการเดินทางสะดวกยิ่งขึ้น ก่อให้เกิดการสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ + กระจายความเจริญ สังคมเมือง และกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ไปสู่เมืองเป้าหมายในการพัฒนา เพื่อยกระดับความกินดีอยู่ดีของประชาชนในพื้นที่ - ปัญหาการลักลอบเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าวจากประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งมีความเสี่ยงทั้งในเชิงความมั่นคง สาธารณสุข ตลอดจนการแย่งงานคนในพื้นที่
ยุทธศาสตร์ด้านการค้า / เขตเศรษฐกิจพิเศษ / การค้าชายแดน ● ตำแหน่งยุทธศาสตร์การค้า (กระทรวงพาณิชย์) - ศูนย์กลางสินค้าเกษตรภาคใต้ (ยางพารา ปาล์ม น้ำมัน ผลไม้)	+ ต่อยอดให้เกิดการพัฒนาผลผลิตที่มีความหลากหลาย และ มีการใช้นวัตกรรมเพื่อสร้างสินค้าอุตสาหกรรมที่โดดเด่นยิ่งขึ้น + เกิดความเชื่อมโยงทางการค้าในห่วงโซ่มูลค่าระหว่างภาคการผลิตและกระจายสินค้าทั้งในระดับประเทศและระหว่างประเทศ - เกิดการลักลอบนำเข้า และส่งออกสินค้าผิดกฎหมาย รวมถึงสินค้าหลบเลี่ยงภาษี ซึ่งส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมภายในประเทศ
แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด ● วิสัยทัศน์กลุ่มจังหวัด ศูนย์กลาง การเกษตร การท่องเที่ยวนานาชาติ มีระบบโลจิสติกส์ที่สมบูรณ์ เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ● จุดเน้นยุทธศาสตร์ (Positioning) 1. ศูนย์กลางการท่องเที่ยวระดับนานาชาติ 2. ศูนย์กลางการสร้างสรรคเศรษฐกิจ การเกษตร (ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ไม้ผล ประมง ปศุสัตว์) 3. เครือข่ายคมนาคมโลจิสติกส์เชื่อมโยงภูมิภาค	+ พืชเศรษฐกิจหลักได้รับการพัฒนาคุณภาพและสร้างมูลค่าเพิ่ม รวมถึงการสร้างมูลค่าจากวัสดุเหลือใช้จากอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมันและยางพารา + การประมง การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และการปศุสัตว์มีการพัฒนาเพิ่มผลผลิตให้ได้มาตรฐานทั้งการผลิต จำหน่าย และการพัฒนาการตลาด + การท่องเที่ยวได้รับการพัฒนาบนฐานทรัพยากรที่หลากหลาย และได้รับการยอมรับระดับสากล + ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และได้รับประโยชน์จากการกระจายรายได้และความเจริญ อันเนื่องมาจากการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาบุคลากรทาง

นโยบาย / แผนยุทธศาสตร์	ผลกระทบ (+ เชิงบวก / - เชิงลบ)
● ประเด็นยุทธศาสตร์ 1. พัฒนาการผลิต แปรรูป และการบริหารจัดการพืชเศรษฐกิจหลัก (ปาล์มน้ำมัน ยางพารา ไม้ผล) 2. การเพิ่มผลผลิตจากการประมงชายฝั่ง การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำเศรษฐกิจ และการเลี้ยงสัตว์เศรษฐกิจที่มีความโดดเด่นในพื้นที่ 3. พัฒนาสู่การเป็นสถานที่ท่องเที่ยวนานาชาติ ที่มีคุณภาพ และมีความหลากหลาย 4. พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน การขนส่ง และโลจิสติกส์ เพื่อรองรับการพัฒนาของกลุ่มจังหวัด 5. การพัฒนาสู่การเป็นเมืองสีเขียว และสังคมคุณภาพ	การแพทย์ กิจกรรมผู้สูงอายุ ฯลฯ

การวิเคราะห์ประเด็นการพัฒนาภายในพื้นที่

หลังจากที่มีการวิเคราะห์ผลกระทบเชิงนโยบาย และยุทธศาสตร์สำคัญ ซึ่งเปรียบเสมือนเป็นการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอก (External Factors) ที่เข้ามากระทบแล้ว พื้นที่ยังจะต้องมีการวิเคราะห์ศักยภาพของปัจจัยภายใน (Internal Factors) ด้วย โดยในที่นี้ จึงได้มีการนำเครื่องมือที่มีชื่อว่า การวัดระดับการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ของกระทรวงมหาดไทย เข้ามาใช้ (ในการดำเนินงานจริง ผู้ปฏิบัติงานอาจสามารถใช้เครื่องมืออื่นๆ ในการประเมินศักยภาพ และประเด็นการพัฒนาภายในพื้นที่ตามความเหมาะสมได้) และประเมินผลการดำเนินงานเชิงเปรียบเทียบกับพื้นที่อื่นๆ ของประเทศผ่านตัวชี้วัดในด้านต่างๆ ทั้งในมิติเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อประเมินถึงจุดแข็ง และจุดอ่อนในแต่ละด้าน ดังนี้

ตาราง 52 สรุปตัวชี้วัดที่สำคัญต่อพื้นที่ตัวอย่างปาล์มน้ำมัน ปี พ.ศ. 2558

ตัวชี้วัดที่สำคัญ	คะแนน	หน่วยวัด	อันดับ
อัตราพึ่งพิง*	51.62	ร้อยละ	16
คนอายุ 15 - 60 ปีเต็ม มีอาชีพและมีรายได้	97.24	ร้อยละ	17
คนอายุมากกว่า 60 ปีเต็มขึ้นไป มีอาชีพและมีรายได้	93.24	ร้อยละ	11
สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์เกษตรต่อผลิตภัณฑ์มวลรวม	24.15	ร้อยละ	4
สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเกษตรต่อผลิตภัณฑ์มวลรวม	40.78	ร้อยละ	2
ผลผลิตสินค้าเกษตรสำคัญต่อไร่	1,090	กก.ต่อไร่	13
อัตราการเพิ่มของผลผลิตสินค้าเกษตรเฉลี่ย	5.38	ร้อยละ	18
อัตราส่วนฟาร์มที่ได้รับการรับรองมาตรฐานฟาร์ม (GAP) ต่อจำนวนฟาร์มทั้งหมด	1.12	ร้อยละ	13
จำนวนโรงงาน / สปก ผลิตสินค้าเกษตรและอาหารที่ได้รับการรับรอง	48	แห่ง	7

ตัวชี้วัดที่สำคัญ	คะแนน	หน่วยวัด	อันดับ
มาตรฐาน GMP / HACCP			
สัดส่วนรายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตรต่อรายได้เงินสดสุทธิของครัวเรือนเกษตร	40.19	ร้อยละ	7
สัดส่วนหนี้เสียต่อปริมาณเงินให้กู้ยืม (ร้อยละ)*	3.29	ร้อยละ	11
สัดส่วนปริมาณเงินกู้ยืมต่อรายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตร (ร้อยละ)*	86.83	ร้อยละ	5
สัดส่วนหนี้ในระบบต่อหนี้ทั้งหมด	98.65	ร้อยละ	6
อัตราการเพิ่มขึ้นของจำนวนเกษตรกรในพื้นที่	4.01	ร้อยละ	2
สัดส่วนปริมาณพืชพลังงานต่อสินค้าเกษตรทั้งหมด	80.11	ร้อยละ	8
สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมสาขาอุตสาหกรรมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวม	13.68	ร้อยละ	13
อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด	0.83	ร้อยละ	10
อัตราเงินเฟ้อ*	1.67	ร้อยละ	16
ผลิตภาพแรงงานเฉลี่ย	174,563	บาท / คน / ปี	11
สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมสาขาบริการต่อผลิตภัณฑ์มวลรวม	29.75	ร้อยละ	2
สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดสาขาการขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคมต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์	3.83	ร้อยละ	6
ปริมาณการใช้น้ำมันดีเซล	1,218,220	พันลิตร	4
ปริมาณการใช้พลังงานทดแทน	378,999	พันลิตร	4
ปริมาณการใช้พลังงานไฟฟ้าเฉลี่ยต่อราย*	4,340.25	กิโลวัตต์ / ชั่วโมง / ราย	10

หมายเหตุ: *ตัวชี้วัดแบบผกผัน, ขีดเส้นใต้: ข้อมูลปี 2557

จากข้อมูลตัวชี้วัดข้างต้น หากวิเคราะห์และพิจารณาตามแนวคิด Quartile โดยเป็นการนำตัวชี้วัดของกลุ่มพื้นที่ทั้ง 18 กลุ่มทั้งหมดมาเรียงลำดับ และจัดแบ่งเป็นกลุ่ม 4 กลุ่ม ดังตารางต่อไปนี้

Quartile	ระดับศักยภาพ	ช่วงอันดับ
Quartile 1	ดีมาก	1 - 4
Quartile 2	ดี	5 - 8
Quartile 3	ปานกลาง	9 - 13
Quartile 4	ต้องปรับปรุง	14 - 18

สรุปประเด็นการวิเคราะห์ตัวชี้วัด

จากตัวชี้วัดข้างต้น จึงสามารถสรุปประเด็นทางด้านศักยภาพในภาพรวมของพื้นที่ได้ดังนี้

- สถานการณ์ทางด้านแรงงานในกลุ่มจังหวัดค่อนข้างแย่ [คนอายุ 15 -60 ปีเต็ม มีอาชีพและมีรายได้ (17)] โดยมีประชากรกลุ่มเด็กและผู้สูงอายุที่สูงกว่าประชากรในวัยทำงานมาก [อัตราพึ่งพิง (16)]
- แม้ว่าในภาพรวมเศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัดมีอัตราการขยายตัวที่ไม่สูงมากนัก [อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด (10)] แต่กลุ่มจังหวัดมีส่วนส่วนทางการเกษตร อุตสาหกรรมการเกษตร และการบริการและขนส่งอยู่ในระดับที่ดีมาก [สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์เกษตรต่อผลิตภัณฑ์มวลรวม (4), สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมการเกษตรต่อผลิตภัณฑ์มวลรวม (2), สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมสาขาบริการต่อผลิตภัณฑ์มวลรวม (2)] ซึ่งสามารถสะท้อนทิศทางการพัฒนาของกลุ่มจังหวัดที่เน้นทางการเกษตร เกษตรแปรรูป และการท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี
- มีแนวโน้มที่กลุ่มจังหวัดเริ่มให้ความสำคัญในเรื่องของการทำการเกษตร เพื่อเป็นอาหารมากขึ้น [อัตราการเพิ่มขึ้นของจำนวนเกษตรกรในพื้นที่ (2), จำนวนโรงงาน / สปก ผลิตสินค้าเกษตรและอาหาร ที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน GMP / HACCP (7)]
- อย่างไรก็ตามภาคการเกษตรของกลุ่มจังหวัดยังเน้นปริมาณมากกว่าคุณภาพ หรือการพัฒนาประสิทธิภาพ [ผลผลิตสินค้าเกษตรสำคัญต่อไร่ (13), อัตราการเพิ่มของผลผลิตสินค้าเกษตรเฉลี่ย (18), อัตราส่วนฟาร์มที่ได้รับการรับรองมาตรฐานฟาร์ม (GAP) ต่อจำนวนฟาร์มทั้งหมด (13)]

สรุปศักยภาพเชิงพื้นที่

จากการประมวลและวิเคราะห์ผลกระทบจากนโยบาย และยุทธศาสตร์ ซึ่งสะท้อนในมุมมองปัจจัยภายนอก (External Factors) และการวิเคราะห์ประเด็นตัวชี้วัดการวัดระดับการพัฒนา ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพของปัจจัยภายใน (Internal Factors) นั้น จึงสามารถนำข้อมูลทั้งหมดมาทบทวนประเด็นศักยภาพ (SWOT) ของพื้นที่ในภาพรวม โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตาราง 53 สรุปผลการทบทวน SWOT ของพื้นที่ตัวอย่างปาล์มน้ำมัน

SWOT	
จุดแข็ง (Strengths)	
S1	เป็นฐานการผลิตพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ (ยางพาราและปาล์มน้ำมัน) ของประเทศ
S2	ผลิตภัณฑ์มวลรวม (GPP) ภาคเกษตรสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ (127,496 ล้านบาท)
S3	มีความได้เปรียบทางภูมิศาสตร์เนื่องจากเป็นพื้นที่จุดเชื่อมโยงการคมนาคมของภาคใต้ มีเครือข่ายเชื่อมโยงเส้นทางคมนาคม ทั้งทางบก ทางรถไฟ และทางอากาศ และท่าเรือน้ำลึกและสะพานเศรษฐกิจ (Land bridge)

SWOT
S4 ความหลากหลายของทรัพยากรการท่องเที่ยวของพื้นที่มีสูง ทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติโดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล และนิเวศน์ป่าเขาระดับโลก แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและเป็นที่ตั้งของศาสนสถานอันเป็นศูนย์กลางพระพุทธศาสนาของภาคใต้ S5 อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีศักยภาพสูง เห็นได้จากรายได้จากการท่องเที่ยวสูง (78,740 ล้านบาท) S6 เป็นพื้นที่ที่มีความมั่นคงทางอาหารสูง เป็นแหล่งผลิตอาหารโดยเฉพาะกุ้งทะเลและไม้ผล (ทุเรียน เงาะ มังคุด ลองกอง) ของภาคใต้ S7 มีกิจกรรมประเพณีวัฒนธรรมและสินค้า OTOP อันเป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่ ซึ่งสามารถพัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยวระดับชาติและนานาชาติ S8 มีสถาบันการศึกษาในพื้นที่ทุกระดับ มีสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาในพื้นที่ที่วิจัยและพัฒนาเพื่อเพิ่มมูลค่าพืชเศรษฐกิจ S9 บุคลากรทั้งภาครัฐและเอกชนมีความพร้อมและให้ความร่วมมือ และมีแหล่งเงินทุนที่สูง S10 สัดส่วนประชากรไม่แออัดกับสภาพพื้นที่ และโดยเฉลี่ยมีการศึกษาสูง S11 ภาคใต้ாவไทยเป็นแหล่งการเพาะเลี้ยงกุ้งและสัตว์น้ำชายฝั่ง รวมทั้งแหล่งผลิตโคเนื้อของภาคที่มีศักยภาพ S12 มีป่าชายเลนที่มีคุณค่าต่อระบบนิเวศวิทยาอันเป็นแหล่งห่วงโซ่อาหารของสัตว์น้ำ และเป็นแนวป้องกันชายฝั่งและซับน้ำเสีย S13 มีภาคการเกษตรและอุตสาหกรรมการเกษตร และภาคบริการที่มีความสำคัญสูง เนื่องจากมีสัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์เกษตรและอุตสาหกรรม รวมถึงมูลค่าภาคบริการต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมสูง
จุดอ่อน (Weaknesses) W1 ประสิทธิภาพการผลิตพืชเศรษฐกิจยังต่ำ ขาดการพัฒนากระบวนการผลิต W2 พืชเศรษฐกิจส่วนใหญ่จำหน่ายในรูปสินค้าวัตถุดิบ ทำให้มูลค่าสินค้าต่ำ ยังต้องพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม W3 สินค้าเกษตรโดยเฉพาะผลไม้เน่าเสียง่าย อายุการเก็บรักษาสั้น ทำให้อำนาจการต่อรองราคาต่ำ และเกษตรกรส่วนใหญ่ยังมีการผลิตสินค้าเกษตรไม่เหมาะสมตามหลัก GAP ทำให้ผลผลิตขาดคุณภาพ W4 อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์กลุ่มจังหวัดยังอยู่ในระดับที่ต่ำ (ร้อยละ -0.87) W5 ปัญหาสังคมโดยเฉพาะความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีแนวโน้มรุนแรงมากขึ้น ซึ่งเกิดจากการบริหารจัดการไม่พร้อมรองรับการขยายตัวของการท่องเที่ยวและชุมชนเมือง W6 ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีแนวโน้มเสื่อมโทรมเพิ่มขึ้นและที่ตั้งของพื้นที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติ รวมทั้งการขาดแคลนแหล่งน้ำ W7 แรงงานยังขาดทักษะ การขยายตัวต่ำ และต้องพึ่งพาแรงงานต่างประเทศ W8 ขาดการรวมกลุ่มของเกษตรกรในระดับผลผลิต และการบูรณาการระดับพื้นที่

SWOT
W9 เกษตรกรขาดความรู้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และคุณภาพในแปรรูปยาง ตลอดจนการบริหารจัดการตลาดสมัยใหม่ รวมทั้งขาดการรวมกลุ่มการเกษตรเพื่อลดต้นทุนการผลิตและวิสาหกิจชุมชนเพื่อสร้างความเข้มแข็ง W10ระบบบริการในแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญหลายแห่งยังมีปัญหา สิ่งอำนวยความสะดวก ความปลอดภัยยังไม่ได้มาตรฐาน สาธารณูปโภคไม่เพียงพอ และเส้นทางคมนาคมขนส่งกระจุกตัว ไม่มีการเชื่อมโยงไปยังแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ W11ขาดแคลนบุคลากรทางการแพทย์ โดยสถานพยาบาลขนาดใหญ่กระจุกตัวอยู่ในเมืองสำคัญ ทำให้ประชาชนในพื้นที่ชนบทไม่สามารถเข้าถึงบริการทางการแพทย์ได้อย่างทั่วถึง
โอกาส (Opportunities) O1 รัฐบาลมียุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ (Country Strategy) ที่ชัดเจนและมีเป้าหมายในระยะยาว O2 ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีการเกษตรและสามารถเข้าถึงเทคโนโลยีและองค์ความรู้ทำได้ง่ายและหลากหลายจากทั้งในและต่างประเทศ O3 กระแสการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และเชิงสุขภาพ เป็นโอกาสในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว และกิจกรรมการท่องเที่ยวอันสอดคล้องกับศักยภาพพื้นที่ O4 โอกาสในการเชื่อมโยงการท่องเที่ยว 2 ฝั่งทะเล จากเกาะสู่แผ่นดิน และจากธรรมชาติสู่วัฒนธรรมจากอันดามันสู่อ่าวไทย และการเชื่อมต่อการท่องเที่ยวจากหัวหิน ปรานบุรี กลุ่มตอนบน และกลุ่มภาคใต้ ชายแดนสู่กลุ่มจังหวัด O5 กระแสอาหารปลอดภัย กระแสการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทำให้การผลิต และส่งเสริมอุตสาหกรรมต้องให้ความสำคัญ และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม O6 การรวมกลุ่มประชาคมอาเซียนและกรอบความร่วมมือต่างๆ เช่น IMT-GT ที่เน้นการเป็นฐานการผลิตเดียว และตลาดเดียวทำให้โอกาสในการขยายผลผลิตสู่กลุ่มลูกค้าประชากรอาเซียนมีมากขึ้น O7 แผนพัฒนาภาคมีความต่อเนื่องสม่ำเสมอ ยังคงเน้นด้านยาง ปาล์ม ผลไม้ อาหารทะเล โคขุน และการท่องเที่ยว O8 การเชื่อมโยงโครงข่ายการคมนาคมขนส่งทำให้การเดินทางและการขนส่งมีความสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการพัฒนารถไฟทางคู่และระบบรางเชื่อมต่อไปยังชายแดนไทย - มาเลเซีย ฯลฯ O9 ความร่วมมือประชาคมอาเซียน และกรอบความร่วมมืออื่นๆ สนับสนุนให้เกิดพลังการพัฒนาเชื่อมโยงในด้านการท่องเที่ยว การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ การเกษตร และประมง O10 การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและนวัตกรรม เสริมสร้างขีดความสามารถในการผลิตและคุณภาพชีวิต
อุปสรรค (Threats) T1 การขยายพื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจ (ยางพาราและปาล์มน้ำมัน) ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือ และประเทศในภูมิภาคอินโดจีนและประเทศจีนจำนวนมากส่งผลกระทบต่อปริมาณความต้องการและ

SWOT	
	ราคายางพาราและปาล์มน้ำมันในอนาคต
T2	วิกฤตเศรษฐกิจโลก การกีดกันทางการค้าในรูปแบบต่างๆ เช่น Food Safety ทางด้านการประมง ผลผลิตทางการเกษตร ทำให้กำลังซื้อลดลง การเกิดภาวะถดถอยทางเศรษฐกิจในกลุ่มประเทศยุโรปทำให้นักท่องเที่ยวในกลุ่มดังกล่าวลดลง
T3	ไม้ผลและสินค้าประมงสามารถผลิตในพื้นที่อื่นๆ ของประเทศ และประชาคมอาเซียน
T4	ภัยพิบัติ (น้ำท่วม ดินถล่ม) และโรคระบาดในพืช (เช่น โรครากขาวในยางพารา) และสัตว์น้ำ (โรค EMS ในกุ้งทะเล) มีแนวโน้มรุนแรงมากขึ้น ส่งผลต่อฐานเศรษฐกิจหลักและรายได้เกษตรกร
T5	ปัจจัยทางการผลิตของผลผลิตทางการเกษตรมีแนวโน้มสูงขึ้น ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น เช่น ปุ๋ย พันธุ์ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน และ การขาดแคลนแรงงานมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น
T6	โลกาภิวัตน์ทำให้เกิดการไหลบ่าของวัฒนธรรมต่างชาติและกระแสบริโภคนิยมและค่านิยมที่ผิดกระตุ้นการใช้จ่ายฟุ่มเฟือยของภาคประชาชน
T7	ข้อตกลงระหว่างประเทศด้านสิ่งแวดล้อมจะมีความเข้มข้นมากขึ้น ประเทศไทยได้ร่วมลงมติรับรองเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลก ทำให้ต้องเร่งปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตทั้งภาคเกษตร อุตสาหกรรม บริการ และการท่องเที่ยวให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
T8	การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุยังส่งผลกระทบต่อแรงงานในภาคการผลิตของภาค โดยเฉพาะภาคการเกษตรที่ประสบปัญหาขาดแคลนแรงงานเป็นฐานเดิมอยู่แล้ว
T9	การเพิ่มขึ้นของแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายและผู้ลักลอบเข้าเมือง แม้ว่าจะช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลนแรงงานได้บ้าง แต่ส่งผลกระทบต่อบริการสาธารณะด้านความปลอดภัยและสาธารณสุขโรค และปัญหาสังคมตามมา เช่น ปัญหาการค้ามนุษย์ ด้านความมั่นคง ยาเสพติด สาธารณสุข

2) การขับเคลื่อนงานในพื้นที่ตามกรอบผลิตภัณฑ์ศักยภาพ (Product Champion)

การระบุผลิตภัณฑ์ศักยภาพ

หลังจากที่มีการวิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่ออกมาแล้ว ก็จะช่วยให้อาจพัฒนาแนวทางการขับเคลื่อนงานในพื้นที่ได้ในมิติต่างๆ ซึ่งตามหลักการของผลิตภัณฑ์ศักยภาพ (Product Champion) นั้น จะพยายามเลือกผลิตภัณฑ์ที่มีความชัดเจนที่สุดเท่าที่สามารถกำหนดได้ขึ้นมา เพื่อใช้ในการกำหนดทิศทางการพัฒนาที่ชัดเจน เช่น ตั้งแต่เกษตร -> พืชเศรษฐกิจ -> ปาล์มน้ำมัน เป็นต้น

ทั้งนี้ ในการคัดเลือกผลิตภัณฑ์ศักยภาพของพื้นที่นั้น ไม่ได้มีรูปแบบที่ตายตัว ผู้ปฏิบัติงานสามารถดำเนินการได้หลากหลายวิธีขึ้นอยู่กับรูปแบบการทำงาน ความพร้อมของข้อมูล หรือกระทั่งความชัดเจนทางด้านนโยบาย และวิสัยทัศน์ของผู้บริหารในพื้นที่ โดยสามารถนำข้อมูลต่างๆ มาพิจารณาร่วมกันได้ดังตัวอย่างของข้อมูลต่อไปนี้

- การวิเคราะห์ตำแหน่งเชิงยุทธศาสตร์ (Positioning) ของพื้นที่ เพื่อประเมินว่าในพื้นที่นั้นๆ ให้ความสำคัญกับผลิตภัณฑ์ชนิดใดชนิดหนึ่ง หรือมีการกำหนดเป้าหมายของการขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ใดขึ้นมาหรือไม่

ตาราง 54 ตำแหน่งเชิงยุทธศาสตร์ของพื้นที่ตัวอย่างปาล์มน้ำมัน

พื้นที่	ตำแหน่งเชิงยุทธศาสตร์ของพื้นที่			
	เกษตร	การค้า การลงทุน	อุตสาหกรรม	ท่องเที่ยว
พื้นที่ 1	เกษตรครบวงจร (ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ไม้ผล ประมง และ สัตว์น้ำ)			ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ทางทะเล
พื้นที่ 2	เกษตรครบวงจร (ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ไม้ผล ประมง และ สัตว์น้ำ)	ศูนย์โลจิสติกส์ภาคใต้ตอนบน		ท่องเที่ยวนานาชาติ
พื้นที่ 3	เกษตรนวัตกรรม (ไม้ผล ยางพารา ปาล์มน้ำมัน และ ปศุสัตว์)	ศูนย์กระจายสินค้า		ท่องเที่ยวทางทะเล
พื้นที่ 4	ยางพารา ปศุสัตว์ (โคเนื้อ)		ศูนย์การอาหารคุณภาพ	ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

- การประเมินข้อมูลทางสถิติ และการวิเคราะห์ศักยภาพของผลิตภัณฑ์ของพื้นที่ การนำข้อมูลเชิงสถิติมาอ้างอิงเกี่ยวกับสินค้าเกษตรสามารถใช้อ้างอิงในการกำหนดผลิตภัณฑ์ศักยภาพได้ ซึ่งสำหรับสินค้าเกษตรนั้น อาจพิจารณาทั้งในส่วนของเนื้อที่เพาะปลูก ผลผลิต แนวโน้มราคา จำนวนเกษตรกรที่เพาะปลูกในพื้นที่ เป็นต้น

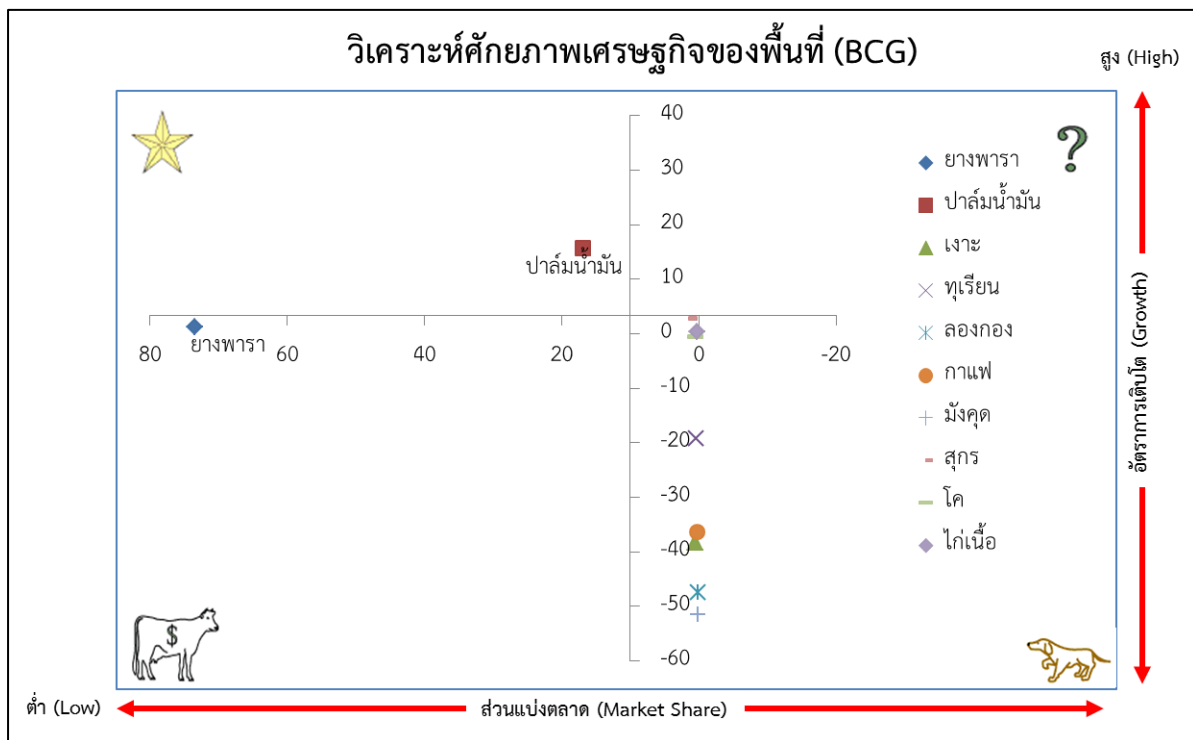
ตาราง 55 เนื้อที่ให้ผล ผลผลิตปาล์มน้ำมัน

จังหวัด	เนื้อที่ให้ผล (ไร่)		ผลผลิต (ตัน)	
	2557	2558	2557	2558
ประเทศ	4,276,240	4,515,679	11,015,872	10,944,884
ภาคใต้	3,698,161	3,883,736	9,893,836	9,846,491
กลุ่มจังหวัด 1	2,139,683	2,265,896	5,679,730	5,648,833
จังหวัด 1	992,761	1,031,533	2,830,362	2,787,202

จังหวัด	เนื้อที่ให้ผล (ไร่)		ผลผลิต (ตัน)	
	2557	2558	2557	2558
จังหวัด 2	298,849	343,954	751,605	829,617
จังหวัด 3	36,401	41,464	71,018	76,045
จังหวัด 4	811,672	848,945	2,026,745	1,955,969
กลุ่มจังหวัด 2	192,719	224,710	330,587	340,596
กลุ่มจังหวัด 3	1,365,759	1,393,130	3,883,519	3,857,062

นอกจากนี้แล้ว ยังสามารถนำข้อมูลสถิติบางประเภทมาวิเคราะห์เพิ่มเติม อาทิ การวิเคราะห์ศักยภาพของผลิตภัณฑ์เกษตรผ่านสัดส่วนของตลาด และอัตราการเติบโต เป็นต้น

แผนภาพ 36 ผลวิเคราะห์ศักยภาพพืชเศรษฐกิจของพื้นที่ (BCG)

เมื่อมีการวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ แล้ว ผู้ปฏิบัติงานก็สามารถที่จะสรุปประเด็นสำคัญเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ศักยภาพนั้นๆ เพื่อเป็นข้อมูลสนับสนุนในการเลือกขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ศักยภาพนั้นได้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ผลิตภัณฑ์ศักยภาพ : ปาล์มน้ำมัน

จุดเด่นของผลิตภัณฑ์ศักยภาพ :

- จังหวัดที่ 1 เป็นแหล่งที่มีเนื้อที่เพาะปลูก และผลผลิตทางด้านปาล์มน้ำมันสูงสุดในกลุ่มจังหวัดที่ 1
- ปาล์มน้ำมันมีโอกาสที่สามารถนำมาพัฒนาเป็นไบโอดีเซล ซึ่งมีความต้องการจากตลาดที่สูงมากอยู่
- ผลผลิตของปาล์มในส่วนอื่นๆ ยังสามารถนำไปพัฒนาและแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มอีกได้

เป็นที่น่าสังเกตว่า ตัวอย่างที่น่าเสนอข้างต้นนี้ ล้วนเป็นการอ้างอิงการวิเคราะห์ข้อมูลในอดีตทั้งสิ้น ทั้งนี้ หากในพื้นที่ที่ต้องการที่จะผลักดันผลิตภัณฑ์ศักยภาพชนิดใหม่ๆ ที่ยังไม่เคยมีการจัดเก็บข้อมูลมาก่อน ก็สามารถทำได้เช่นกัน โดยอาจจะต้องมีการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพ หรือร่วมกับผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำมาเป็นเหตุผลสนับสนุนประกอบการตัดสินใจของผู้บริหารในพื้นที่ต่อไป

3) การขับเคลื่อนตามกรอบห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain)

การวิเคราะห์ตามกรอบห่วงโซ่มูลค่า

เมื่อกำหนดผลิตภัณฑ์ศักยภาพได้แล้ว ก็จะมีการวิเคราะห์ตามกรอบห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) โดยพิจารณาตั้งแต่กระบวนการผลิตหรือพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ไปจนถึงการเชื่อมโยงตลาดหรือการส่งถึงผู้บริโภค (ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง) ผ่านรูปแบบข้อต่อในการพัฒนาของห่วงโซ่มูลค่า ในขณะเดียวกัน ภายใต้ข้อต่อของห่วงโซ่มูลค่าของแต่ละผลิตภัณฑ์ศักยภาพนี้ ก็จะต้องมีการพิจารณาถึงปัจจัยที่ต้องให้ความสำคัญ หรือช่วยผลักดันให้สามารถขับเคลื่อนข้อต่อแต่ละข้อต่อไปสู่ความสำเร็จ (Critical Success Factor) ได้เช่นกัน การวิเคราะห์ดังกล่าวนี้ จะเปรียบเสมือนการกำหนดรายละเอียดถึงสิ่งที่ควรจะต้องดำเนินการ (Should be) ในภาพรวม เพื่อที่จะขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ศักยภาพดังกล่าวให้เกิดขึ้นมาอย่างเป็นรูปธรรม

ทั้งนี้ โครงสร้างของห่วงโซ่มูลค่า และปัจจัยสู่ความสำเร็จของแต่ละผลิตภัณฑ์ในแต่ละพื้นที่นั้น จะแตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับปัจจัยทางด้านบริบท ศักยภาพ สภาพความพร้อม และการสนับสนุนในการขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ศักยภาพในพื้นที่นั้นๆ ด้วยเหตุนี้ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารและหัวหน้าส่วนราชการของจังหวัดที่เกี่ยวข้องจะต้องมีการพิจารณาและปรับปรุงกรอบและรายละเอียดของห่วงโซ่มูลค่าของผลิตภัณฑ์ศักยภาพนั้นๆ อย่างต่อเนื่อง ซึ่งภายใต้ผลิตภัณฑ์ศักยภาพของพื้นที่นี้ มีรายละเอียดของห่วงโซ่มูลค่าที่มีการปรับปรุงแล้ว ดังนี้

แผนภาพ 37 ห่วงโซ่มูลค่า ผลิตภัณฑ์ศักยภาพ (Product Champion) ปาล์มน้ำมัน

การวิเคราะห์ตามกรอบห่วงโซ่มูลค่า

หลังจากที่มีการวิเคราะห์รายละเอียดห่วงโซ่มูลค่า ที่เป็นของผลิตภัณฑ์ศักยภาพของแต่ละพื้นที่มาได้แล้ว ก็เปรียบเสมือนว่ามีการกำหนดถึงสิ่งที่จะต้องดำเนินการในการขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ศักยภาพดังกล่าวขึ้นมา โดยในขั้นตอนต่อมา จะต้องมีการประเมินและศึกษาถึงรายละเอียดของการขับเคลื่อนปัจจัยสู่ความสำเร็จในแต่ละข้อต่อว่ามีการดำเนินงาน หรือมีโครงการรองรับมากน้อยเพียงใด เพื่อที่จะช่วยให้สามารถระบุถึงปัจจัยสู่ความสำเร็จที่ถูกระบุว่ามีความสำคัญในการขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ศักยภาพนี้ แต่ยังไม่ได้มีการดำเนินการใดๆ ขึ้นมาเลย ซึ่งก็คือปัจจัยที่ยังเป็นช่องว่างในการพัฒนา (Gap) นั่นเอง

จากรายละเอียดของห่วงโซ่มูลค่าข้างต้น พร้อมกับการหารือร่วมกับผู้บริหาร และหัวหน้าส่วนราชการ ของจังหวัด ทำให้สามารถสรุปปัจจัยสู่ความสำเร็จที่มีแนวทางการดำเนินงาน และมีโครงการรองรับ พร้อมรายละเอียดที่สำคัญ ดังนี้

ตาราง 56 สรุปรายละเอียดโครงการ หรือแนวทางการดำเนินงานในปัจจุบัน ที่ตอบสนองต่อปัจจัยสู่ความสำเร็จของห่วงโซ่มูลค่า⁸ ปาล์มน้ำมัน

ปัจจัยสู่ความสำเร็จ(CSF)	ชื่อโครงการ / แนวทางการดำเนินงาน	ผู้รับผิดชอบ	แนวคิดโครงการ
2.4	การพัฒนาเครือข่ายสหกรณ์เกษตรกรและวิสาหกิจชุมชนของจังหวัด	สนง.เกษตรจังหวัด	เครือข่าย เป็นกลไกประสานผลประโยชน์และช่วยเหลือเกื้อกูลกันของคน กลุ่มคน และองค์กรต่างๆ ที่อยู่ร่วมกันในสังคม เนื่องจากเครือข่ายมี

⁸ หมายเหตุ: ข้อมูลในส่วนนี้เกิดจากการสรุปข้อมูลจากการประชุมเชิงปฏิบัติการเท่านั้น รายละเอียดที่ระบุนี้อาจมีคลาดเคลื่อนจากรายละเอียดแผนงานที่ดำเนินการจริง

ปัจจัยสู่ความสำเร็จ(CSF)	ชื่อโครงการ / แนวทางการดำเนินงาน	ผู้รับผิดชอบ	แนวคิดโครงการ
			บทบาทสำคัญ ดังนี้ 1. เป็นช่องทางที่สำคัญในการสร้างกระบวนการเรียนรู้ และการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน 2. เป็นแหล่งรวบรวม เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร และรับการสนับสนุนจากภาคส่วนต่างๆ 3. เป็นเวทีของการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างองค์กรที่รวมกันเป็นเครือข่าย 4. ทำให้เกิดการเสริมพลังในการทำกิจกรรมต่างๆ เป็นการเสริมสร้างจุดแข็งให้กับองค์กรที่รวมกัน
2.5	ธกส.โครงการสินเชื่อเพื่อฟื้นฟูการผลิต	ธ.ก.ส	ธ.ก.ส สถาบันการเงินภาครัฐ ให้การสนับสนุนช่วยเหลือ เกษตรกร
3.1/3.2/3.3	การจัดการสวนปาล์ม นํ้ามัน	ศูนย์วิจัยปาล์ม นํ้ามัน จังหวัด	องค์ความรู้ที่สำคัญด้านการจัดการสวนปาล์ม ที่ครอบคลุมความรู้ตั้งแต่ การเลือกพื้นที่, การเตรียมพื้นที่,การปลูกและดูแลรักษา, การใส่ปุ๋ย,การให้นํ้า, การตัดแต่งทางใบ, การเก็บเกี่ยว, การกองทางใบ, การเลือกซื้อพันธุ์ ปาล์มนํ้ามัน, การบันทึกข้อมูล
3.5	การเพิ่มผลิตผลแรงงาน	สนง.แรงงาน จังหวัด	แผนยุทธศาสตร์ด้านแรงงานจังหวัดที่ครอบคลุม การบริหารจัดการแรงงาน
6.1	เครือข่ายการค้า ลานเท จังหวัด	สมาคมการค้า ลานเท / สำนักงานเศรษฐกิจ การเกษตรที่...	เครือข่ายการค้าลานเท รวมกลุ่มกันในนาม สมาคมการค้าลานเท เพื่อนำเสนอการพัฒนา กิจกรรมที่สำคัญในการยกระดับมาตรฐานลานเท พร้อมทั้ง แลกเปลี่ยนข้อมูล
6.2	หลักประกันเกษตรกร	ธกส / บสย	สถาบันของรัฐมีหน่วยงานสนับสนุน โครงการ หลักประกันช่วยเหลือเกษตรกร / SMEs

จากตารางข้างต้น ประกอบกับรายละเอียดของห่วงโซ่มูลค่าก่อนหน้า จะสามารถแสดงให้เห็นถึง รายละเอียดของปัจจัยสู่ความสำเร็จที่ยังเป็นช่องว่างในการพัฒนาของผลิตภัณฑ์ศักยภาพชนิดนี้ได้ ดังนี้

ตาราง 57 สรุปปัจจัยสู่ความสำเร็จของห่วงโซ่มูลค่าปาล์มน้ำมันที่เป็นช่องว่างในการพัฒนา

ข้อต่อของห่วงโซ่มูลค่า	ปัจจัยสู่ความสำเร็จที่เป็นช่องว่าง
1.การวิจัยและพัฒนา	1.1 การวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้เรื่องปาล์มน้ำมัน 1.2 การวิเคราะห์และเปรียบเทียบสภาพตลาดและคู่แข่งสำคัญ 1.3 การจัดการข้อมูลการตลาด 1.4 การวางแผนการผลิต
2.ปัจจัยพื้นฐานและ การพัฒนาเกษตรกร	2.1 การพัฒนาคุณภาพปัจจัยการผลิต 2.2 การบริหารจัดการน้ำ 2.3 การสร้างองค์ความรู้และขีดความสามารถให้เกษตรกร และสถาบันด้านการเกษตร
3.การเพิ่มผลผลิต พัฒนาคุณภาพ และลดต้นทุน	3.4 แนวทางการรับมือกับภัยพิบัติ 3.6 การปรับปรุงแนวทางการผลิตเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุน
4.การแปรรูป และสร้างมูลค่าเพิ่ม	4.1 การส่งเสริมมาตรฐานการผลิตเกษตรอุตสาหกรรม (GMP) 4.3 ส่งเสริมการแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม
5.การขนส่งและจัดการบริหารสินค้า (Logistics)	5.1 พัฒนาประสิทธิภาพการขนส่งและการกระจายสินค้า

แผนภาพ 38 สรุปปัจจัยสู่ความสำเร็จที่เป็นช่องว่างของผลิตภัณฑ์ศักยภาพ (Product Champion) ปาล์มน้ำมัน

หมายเหตุ: ปัจจัยสู่ความสำเร็จที่ตัวหนังสือเป็นตัวหนา และขีดเส้นใต้ คือปัจจัยสู่ความสำเร็จที่มีแนวทางการดำเนินงาน/โครงการมารองรับ
ปัจจัยสู่ความสำเร็จที่ตัวหนังสือเป็นตัวธรรมดา คือปัจจัยสู่ความสำเร็จที่ยังไม่มีแนวทางการดำเนินงาน/โครงการมารองรับ (เป็นช่องว่าง)

ชุดโครงการสำคัญของผลิตภัณฑ์ศักยภาพ

ปัจจัยสู่ความสำเร็จที่ยังไม่มีแนวทางการดำเนินงาน หรือโครงการรองรับข้างต้น ถือว่าเป็นช่องว่างในการพัฒนาที่จะต้องมีการแก้ไข หรือปรับปรุงเพื่อให้การขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ศักยภาพนี้สามารถดำเนินการไปได้ตลอดห่วงโซ่มูลค่า ด้วยเหตุนี้ จึงจะต้องมีการกำหนดชุดโครงการสำคัญขึ้นมา ที่จะช่วยแก้ไข หรืออุดช่องว่างในการพัฒนาดังกล่าวให้หมดไป

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าตามหลักการแล้วชุดโครงการที่ต้องมีการพัฒนาขึ้นมานี้ จะเน้นไปที่การแก้ปัญหา หรืออุดช่องว่างปัจจัยสู่ความสำเร็จที่สำคัญ แต่ในการกำหนดชุดโครงการในที่นี้ อาจหมายรวมถึงโครงการหรือแนวทางการดำเนินงานบางประเภทที่มีการดำเนินการเพื่อตอบสนองต่อปัจจัยสู่ความสำเร็จบางปัจจัยอยู่แล้ว แต่แนวทางหรือโครงการดังกล่าว อาจยังต้องการขยายผล หรือมีการดำเนินงานเพิ่มเติม เพื่อให้การขับเคลื่อนห่วงโซ่มูลค่านี้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงที่สุดด้วยเช่นเดียวกัน ซึ่งมีสรุปชุดโครงการที่ต้องมีการพัฒนา ดังนี้

ตาราง 58 สรุปชุดโครงการที่จะพัฒนาเพิ่มเติมเพื่อแก้ช่องว่างในการพัฒนา⁹ ปาล์มน้ำมัน

ปัจจัยสู่ความสำเร็จที่ยังเป็นช่องว่าง (Gap)	แนวทางการพัฒนา		
	ชื่อโครงการ	แนวคิดโครงการ	ผู้รับผิดชอบ / กลไกการทำงาน
1.1/4.1/4.2	โครงการขับเคลื่อนงานวิจัย ปาล์มน้ำมันสู่การใช้ประโยชน์	ลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต สร้างงานและรายได้ที่มั่นคง รวมทั้งสร้างมูลค่าเพิ่มจากผลผลิต ปาล์มน้ำมันตลอดจนสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานวิจัย	สวพ... และศูนย์วิจัย ปาล์มน้ำมัน
2.1	โครงการส่งเสริมการแปรรูปปุยหมักชีวภาพเพื่อเพิ่มผลผลิต-รักษาธรรมชาติ	เพื่อลดการใช้ปุ๋ยเคมี, อนุรักษ์ธรรมชาติ และกำจัดปาล์มที่เหลือจากกระบวนการเก็บซึ่งย่อยสลายยาก มาสร้างเป็นปุ๋ยหมักชีวภาพที่เป็นประโยชน์ต่อการเพาะปลูกปาล์ม	สง.เกษตรจังหวัด
2.2	โครงการก่อสร้างแหล่งน้ำ และระบบการกระจายน้ำให้กับพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน	สนับสนุนการเข้าถึง แหล่งน้ำของเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน ที่ไม่อยู่ในพื้นที่ของชลประทาน	โครงการชลประทาน จังหวัด

⁹ หมายเหตุ: ข้อมูลในส่วนนี้เกิดจากการสรุปข้อมูลจากการประชุมเชิงปฏิบัติการเท่านั้น รายละเอียดที่ระบุนี้เป็นเพียงข้อมูลตั้งต้น อาจไม่สะท้อนแนวทางการดำเนินงานจริง และไม่เป็นการผูกพันต่อการดำเนินงานของหน่วยงานใดๆ ทั้งสิ้น

ปัจจัยสู่ ความสำเร็จที่ ยังเป็นช่องว่าง (Gap)	แนวทางการพัฒนา		
	ชื่อโครงการ	แนวคิดโครงการ	ผู้รับผิดชอบ / กลไกการทำงาน
2.3	โครงการบริหารจัดการ กลุ่มเครือข่ายสหกรณ์ ผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน	เพื่อรวมกลุ่มเกษตรกร,สหกรณ์ ผู้ปลูกปาล์ม น้ำมัน ส่งเสริมการรวมกลุ่มเป็นเครือข่าย ให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สามารถ เชื่อมโยงเครือข่ายช่วยเหลือกัน ทั้งในด้านการ ผลิตและการตลาด เพื่อส่งเสริมพัฒนา เครือข่ายการผลิต การตลาดให้เข้มแข็ง สามารถเพิ่มปริมาณธุรกิจ ให้สหกรณ์/ กลุ่มเกษตรกร	สนง.สหกรณ์จังหวัด
3.5	โครงการส่งเสริม อุตสาหกรรมปาล์มน้ำมันให้ ได้รับเครื่องหมายลด คาร์บอน	เพื่อพัฒนาบุคลากรของ ผู้ผลิตน้ำมันปาล์ม ให้สามารถจัดทำข้อมูลการปล่อยก๊าซเรือน กระจกขององค์กรและคาร์บอนฟุตพริ้นท์ของ องค์กรได้ แสดงข้อมูลปริมาณก๊าซเรือน กระจกที่ปล่อยจากการดำเนินงานขององค์กร อันจะนำไปสู่การกำหนดแนวทางการบริหาร จัดการเพื่อลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกได้ อย่างมีประสิทธิภาพทั้งในระดับโรงงาน ระดับ อุตสาหกรรมจังหวัด	สนง.อุตสาหกรรม จังหวัดและ สนง.พาณิชย์จังหวัด
5.1	โครงการศึกษาออกแบบ การจัดเก็บและขนส่งน้ำมัน ปาล์ม	เพื่อลดต้นทุนการขนส่ง, การสร้างมูลค่าเพิ่ม และ รักษาคุณภาพ	สนง.อุตสาหกรรม จังหวัด และ สนง.พาณิชย์ จังหวัด

รายละเอียดชุดโครงการสำคัญของผลิตภัณฑ์ศักยภาพปาล์มน้ำมัน

ชื่อโครงการ: โครงการขับเคลื่อนงานวิจัยปาล์มน้ำมันสู่การใช้ประโยชน์
ที่มา / หลักการและเหตุผล: • แก้ปัญหาเรื่องต้นทุนการผลิตสูง และ ผลผลิตต่ำ • การแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าปาล์มน้ำมันอยู่ในวงจำกัด เช่น น้ำมันปาล์มดิบ ไปโอดีเซล ซึ่งมีมูลค่าต่ำ • การใช้ประโยชน์จากปาล์มน้ำมันยังไม่ครอบคลุม เช่น ต้นปาล์มน้ำมันที่หมดสภาพ • ยังไม่มีเครือข่ายหน่วยงานวิจัย
สรุปแนวคิดโครงการ • การลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต และ การสร้างงานและรายได้ที่มั่นคง • การสร้างมูลค่าเพิ่มจากผลผลิตปาล์มน้ำมัน • การสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานวิจัย
สรุปกิจกรรมสำคัญของโครงการ • การวิจัยและพัฒนา - ต้นน้ำ – วิจัยพัฒนาพันธุ์ปาล์มที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และให้ผลผลิตสูง - การจัดการสวน,การจัดการธาตุอาหาร และการเก็บเกี่ยวที่เหมาะสม - กลางน้ำ – การวิจัยพัฒนาเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม - การสกัดวิตามินอี และ สารแคโรทีนอยด์จากน้ำมันปาล์มดิบ - การใช้ประโยชน์จากต้นปาล์มน้ำมันที่หมดอายุ -เครื่องวัดเปอร์เซ็นต์น้ำมันจากทลายปาล์ม • การสร้างเครือข่ายความร่วมมือของหน่วยงานวิจัยพัฒนา
กลไกการดำเนินงาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง • กลไกการดำเนินงาน คือ คณะกรรมการบริหารปาล์มน้ำมันจังหวัด • หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง • ศูนย์วิจัยปาล์มน้ำมัน • สถาบันการศึกษา • สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน)
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก: สวพ... และ ศูนย์วิจัยปาล์มน้ำมัน
ผลลัพธ์: เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น / มีงานวิจัยที่สามารถนำไปต่อยอดได้
ผลผลิต: • มีคณะกรรมการบริหารปาล์ม • มีเครือข่ายหน่วยงานวิจัย • มีผลงานวิจัย
ตัวชี้วัดของโครงการ: ต้นทุนการผลิตลดลง / การเพิ่มมูลค่าของปาล์ม

ชื่อโครงการ: โครงการส่งเสริมการแปรรูปปุยหมักชีวภาพเพื่อเพิ่มผลผลิต-รักษารัษรชาติ
ที่มา / หลักการและเหตุผล: จังหวัดมีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน 1,130,805 ไร่ พื้นที่ให้ผล 1,031,533 ไร่ ผลผลิตต่อไร่ 2,702 กก ต่อไร่ เกษตรกรยังประสบปัญหาต้นทุนในการผลิตปาล์มน้ำมันสูง ซึ่งรัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ และปุยหมักชีวภาพ ในการลดต้นทุนการผลิต และช่วยลดค่าใช้จ่าย
สรุปแนวคิดโครงการ ส่งเสริมความรู้เรื่องการใช้อยู่หมักชีวภาพจากปาล์มและปุ๋ยอินทรีย์
สรุปกิจกรรมสำคัญของโครงการ • อบรมถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกร • ส่งเสริมกระบวนการแปรรูปปุยหมักชีวภาพจากปาล์ม
กลไกการดำเนินงาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง • สนง.เกษตรจังหวัด ร่วมมือกับเครือข่ายเกษตรกรในพื้นที่
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก: สนง.เกษตรจังหวัด
ผลลัพธ์: • เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการมีความรู้ และสามารถนำไปลดต้นทุนในการผลิตปาล์มน้ำมันลงได้
ผลผลิต: มีการอบรมเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ 850 ราย
ตัวชี้วัดของโครงการ: ร้อยละของเกษตรกรที่ผ่านการเข้าร่วมสามารถลดต้นทุนการผลิตได้

ชื่อโครงการ: โครงการก่อสร้างแหล่งน้ำและระบบการกระจายน้ำให้กับพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน
ที่มา / หลักการและเหตุผล: จังหวัดมีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน 1,130,805 ไร่ พื้นที่ให้ผล 1,031,533 ไร่ ผลผลิตต่อไร่ 2,702 กก ต่อไร่ เกษตรกรประสบปัญหาการเข้าถึงแหล่งน้ำ โดยเฉพาะในช่วงฤดูแล้งและช่วงฝนทิ้งท้าย
สรุปแนวคิดโครงการ จัดหาแหล่งน้ำเพื่อสนับสนุนพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน ก่อสร้างระบบส่งน้ำจากแหล่งต้นน้ำในพื้นที่เพื่อกระจายน้ำในแปลงเพาะปลูก ก่อสร้างสระเก็บน้ำขนาดเล็กในแปลงสวนปาล์ม ตามความสมัครใจของเกษตรกร
สรุปกิจกรรมสำคัญของโครงการ • ก่อสร้างฝายพร้อมระบบส่งน้ำ • ก่อสร้างอ่างเก็บน้ำพร้อมระบบส่งน้ำ • ก่อสร้างแก้มลิงพร้อมระบบกระจายน้ำ • ก่อสร้างสระเก็บน้ำขนาดเล็ก
กลไกการดำเนินงาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง • บูรณาการร่วมกับหน่วยงานของกรมป่าไม้ในจังหวัด / สนง.ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด / สนง.เกษตรและสหกรณ์จังหวัด / สนง.สหกรณ์การเกษตรในพื้นที่
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก: โครงการชลประทานจังหวัด

ผลลัพธ์: มีแหล่งน้ำพร้อมระบบกระจายน้ำ
ผลผลิต: มีน้ำต้นทุนสนับสนุนแปลงเพาะปลูกปาล์ม
ตัวชี้วัดของโครงการ: • ผลผลิตเพิ่มขึ้น

ชื่อโครงการ: โครงการบริหารจัดการกลุ่มเครือข่ายสหกรณ์ผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน
ที่มา / หลักการและเหตุผล: ปัจจุบันเกษตรกรส่วนใหญ่ในพื้นที่ยังเป็นรายย่อย ขาดการรวมกลุ่ม และองค์ความรู้ในการบริหารจัดการสวน และยังเข้าไม่ถึง การให้บริการของภาครัฐ ทำให้ประสิทธิภาพการผลิตต่ำ การรวมกลุ่มของเกษตรกรยังขาดความเข้มแข็งและยังไม่มี การเชื่อมโยงเครือข่าย ทำให้เข้าไม่ถึงแหล่งเงินทุน และขาดอำนาจ การต่อรอง
สรุปแนวคิดโครงการ • ส่งเสริมการรวมกลุ่ม และพัฒนาเครือข่ายเกษตรกรชาวสวนปาล์ม มุ่งเน้นให้เป็นเครื่องมือในการสร้างองค์ความรู้การบริหาร จัดการสวนปาล์มที่มีประสิทธิภาพ และสามารถพึ่งพาตนเองได้
สรุปกิจกรรมสำคัญของโครงการ • ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรชาวสวนปาล์ม • เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่มเกษตรกร • ถ่ายทอดองค์ความรู้การบริหารจัดการสวน • เชื่อมโยงเครือข่ายกลุ่มเกษตรกรชาวสวนปาล์ม
กลไกการดำเนินงาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง • จัดตั้งคณะกรรมการบริหารปาล์มน้ำมันของจังหวัด โดยมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้แก่ สนง.เกษตรจังหวัด / สนง.สหกรณ์ จังหวัด / ศูนย์วิจัยปาล์มน้ำมัน / สถานีพัฒนาที่ดิน
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก: สนง.สหกรณ์จังหวัด
ผลลัพธ์: เกษตรกรมีความสามารถในการบริหารจัดการสวนอย่างมีประสิทธิภาพ
ผลผลิต: • มีการรวมกลุ่มเกษตรกรชาวสวนปาล์ม • มีการเชื่อมโยงเครือข่ายเกษตรกรชาวสวนปาล์ม • เกษตรกรมีความรู้ในการบริหารจัดการสวน
ตัวชี้วัดของโครงการ: • ต้นทุนลดลง / ผลผลิตเพิ่มขึ้น • จำนวนกลุ่ม / จำนวนเกษตรกร

ชื่อโครงการ: โครงการส่งเสริมอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมันให้ได้รับเครื่องหมายลดคาร์บอน
ที่มา / หลักการและเหตุผล: สภาวะโลกร้อนส่งผลกระทบต่ออย่างรุนแรง ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสิ่งมีชีวิตบนโลกได้ จึงมีแนวคิดในการพัฒนาการทำอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมันที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมขึ้นมา เพื่อลดคาร์บอน
สรุปแนวคิดโครงการ • สร้างการรับรู้ถึงการจัดการสิ่งแวดล้อม • ยกระดับกระบวนการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม • พัฒนามาตรฐานการผลิต และสร้างโอกาสทางการค้า
สรุปกิจกรรมสำคัญของโครงการ • จัดจ้างที่ปรึกษา • พัฒนาข้อกำหนดเฉพาะผลิตภัณฑ์ • จัดทำฉลากคาร์บอน
กลไกการดำเนินงาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง • สนง.อุตสาหกรรมจังหวัด ร่วมพัฒนากับองค์การบริหารก๊าซเรือนกระจก และสนง.พาณิชย์จังหวัด
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก: สนง.อุตสาหกรรมจังหวัด และ สนง.พาณิชย์จังหวัด
ผลลัพธ์: เพิ่มขีดความสามารถให้กับผู้ประกอบการที่เข้าร่วม / ยกระดับมาตรฐานการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
ผลผลิต: มีการฝึกอบรม และการให้คำปรึกษากับโรงงานที่เข้าร่วม / โรงงานที่เข้าร่วมได้รับเครื่องหมายฉลากคาร์บอน
ตัวชี้วัดของโครงการ: ลดการปล่อยก๊าซคาร์บอน

ชื่อโครงการ: โครงการศึกษาออกแบบการจัดเก็บและขนส่งน้ำมันปาล์ม
ที่มา / หลักการและเหตุผล: ปาล์มน้ำมันให้ผลผลิตไม่สม่ำเสมอ แต่ความต้องการการใช้น้ำมันดิบภายในประเทศมีเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จึงต้องมีการสำรองปริมาณไว้ จึงควรมีการพัฒนาแนวทางการจัดเก็บและสำรองปริมาณน้ำมันไว้อย่างเหมาะสม เพื่อรองรับสถานการณ์ที่ขาดได้
สรุปแนวคิดโครงการ • วางแผนการจัดเก็บในช่วงที่มีผลผลิตมาก และนำมาใช้ในช่วงที่ผลผลิตน้อย • ปรับระบบการขนส่งเป็นการขนส่งทางท่อ
สรุปกิจกรรมสำคัญของโครงการ • สร้างระบบการจัดเก็บ และขนส่งทางท่อ
กลไกการดำเนินงาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง • หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องมีการพัฒนาและศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโครงการ ก่อนที่จะวางแผนงานหลัก และแจกงานให้หน่วยงานดำเนินการรับไปจัดการต่อไป
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก: สนง.อุตสาหกรรมจังหวัด และ สนง.พาณิชย์จังหวัด
ผลลัพธ์: มีการลงทุนในการพัฒนาลังน้ำมัน และระบบขนส่งทางท่อ
ผลผลิต: รายงานการศึกษาความเป็นไปได้ในการพัฒนาลังน้ำมัน และระบบขนส่งทางท่อ
ตัวชี้วัดของโครงการ: ดำเนินการศึกษาภายในขอบเขตที่กำหนดแล้วเสร็จทันเวลาที่กำหนด

4.4 กรณีศึกษาการขับเคลื่อนและการบูรณาการการทำงานด้านการเกษตร – เลี้ยงสัตว์

1) การวิเคราะห์ศักยภาพเชิงพื้นที่

การวิเคราะห์ศักยภาพเชิงพื้นที่นั้น จะประกอบไปด้วยข้อมูล 2 ส่วนสำคัญด้วยกัน ซึ่งประกอบไปด้วย 1) การวิเคราะห์ผลกระทบจากนโยบาย และแผนยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง โดยจะเป็นการระบุประเด็นสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อพื้นที่และวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น และ 2) การวิเคราะห์ประเด็นการพัฒนาภายในพื้นที่ (โดยในที่นี้ จะอ้างอิงเครื่องมือการวัดระดับการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ซึ่งเป็นการประเมินจากตัวชี้วัดสำคัญจากการดำเนินงานในพื้นที่ มาเป็นตัวอย่างของเครื่องมือในการประเมิน) เพื่อระบุจุดเด่น และจุดด้อยในด้านต่างๆ

ข้อมูลทั้งสองส่วนนี้จะช่วยให้สามารถนำมาประมวล และทบทวนศักยภาพของพื้นที่ในกรอบเครื่องมือ SWOT Analysis ที่จะช่วยบอกให้เห็นถึงจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของพื้นที่ พร้อมกับการช่วยในการกำหนดทิศทางการพัฒนาที่สำคัญต่อไปได้

ผลกระทบเชิงนโยบาย และยุทธศาสตร์สำคัญ

การวิเคราะห์ผลกระทบจากนโยบาย / แผนยุทธศาสตร์ ต่อพื้นที่ ในส่วนนี้เป็นประมวลนโยบาย และแผนงานยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ เปรียบเสมือนการประเมินปัจจัยภายนอก (External Factors) พร้อมวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้นทั้งในด้านบวกและลบ เพื่อมาวิเคราะห์ในส่วนของโอกาส และอุปสรรคต่อการดำเนินงานของพื้นที่ต่อไป โดยมีผลสรุปการวิเคราะห์ผลกระทบจากนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ต่อพื้นที่ดังนี้

ตาราง 59 สรุปผลการวิเคราะห์ผลกระทบจากนโยบาย / แผนยุทธศาสตร์ ต่อพื้นที่ตัวอย่างเลี้ยงสัตว์

นโยบาย / แผนยุทธศาสตร์	ผลกระทบ (+ เชิงบวก / - เชิงลบ)
กรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579) ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม ยุทธศาสตร์ที่ 5 ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	+ มีกรอบและเป้าหมายการพัฒนาในระยะยาวที่ชัดเจน ทำให้มีแนวทางที่ชัดเจนในการจัดทำแผนพัฒนาอื่นๆ ที่สอดคล้องกับนโยบายระดับชาติ + เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของกลุ่มจังหวัด ทั้งในด้านการผลิต บริการ การค้า การลงทุน และการพัฒนาเมืองและระบบโครงสร้างพื้นฐาน + สร้างการพัฒนาของเศรษฐกิจและสังคมที่มีความยั่งยืน รวมถึงสร้างความเจริญแก่ทุกภาคส่วนอย่างเสมอภาคและเท่าเทียม

นโยบาย / แผนยุทธศาสตร์	ผลกระทบ (+ เชิงบวก / - เชิงลบ)
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ยุทธศาสตร์ที่ 9 การพัฒนาภาค เมืองและพื้นที่เศรษฐกิจ เป้าหมายภาคอีสาน การพัฒนาเพื่อการหลุดพ้นจากความยากจนสู่เป้าหมายสู่การพึ่งตนเอง (อีสานพึ่งตนเอง)	+ สร้างงานและรายได้ให้แก่ประชาชนในพื้นที่ ลดความเหลื่อมล้ำทางรายได้และความกินดีอยู่ดีของประชาชน + สร้างห่วงโซ่มูลค่าของภาคการเกษตรเพื่อสร้างรายได้ให้แก่พื้นที่อย่างยั่งยืน โดยคำนึงถึงการต่อยอดสิ่งที่มีศักยภาพอยู่แล้วในแต่ละพื้นที่ + กระจายความเจริญ ไปสู่พื้นที่ต่างๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือให้ประชาชนมีระบบโครงสร้างพื้นฐาน ระบบสาธารณูปโภค และระบบสาธารณสุขที่เหมาะสม
ยุทธศาสตร์ด้านเกษตรกรรม - สินค้าเศรษฐกิจ (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร) - มันสำปะหลัง ข้าว โค กระบือ - ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579)	+ สร้างกิจกรรมเศรษฐกิจทั้งห่วงโซ่มูลค่าของผลผลิตเกษตร เป้าหมาย รายได้และความผาสุกของเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรเพิ่มขึ้น + มีประสิทธิภาพของผลผลิตจากการเกษตรกรรมเพิ่มขึ้น และมีมูลค่าภาคการเกษตรเพิ่มสูงขึ้น + พื้นฟูทรัพยากรเกษตร และใช้ทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืน - ปัจจัยการผลิตของสินค้าเกษตรเป้าหมายมีราคาสูงขึ้น จากความต้องการปัจจัยการผลิตในพื้นที่สูงขึ้น
ยุทธศาสตร์ด้านอุตสาหกรรม - ศักยภาพอุตสาหกรรม (กระทรวงอุตสาหกรรม) - แปรรูปการเกษตร โรงฆ่าสัตว์ เนื้อป้อนยางคำ - ยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมไทย 4.0 ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579)	+ สร้างคลัสเตอร์อุตสาหกรรมที่มีนวัตกรรมและมูลค่าเพิ่มสูง รวมทั้งเกิดการเชื่อมโยงเป็นห่วงโซ่มูลค่าทั้งในและต่างประเทศ + ยกระดับผลิตภาพ มาตรฐานและนวัตกรรมในอุตสาหกรรมเป้าหมาย + พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และทรัพยากรมนุษย์ทั้งในแง่คุณภาพ และปริมาณ ตลอดจนองค์ความรู้ในอุตสาหกรรมเป้าหมาย - ทรัพยากรธรรมชาติเสื่อมโทรมลงจากผลกระทบของการประกอบอุตสาหกรรมฯ
ยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยว - เป้าหมาย (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา) - เขตพัฒนาการท่องเที่ยววิถีชีวิตลุ่มแม่น้ำโขง: การท่องเที่ยวตามลำน้ำโขง เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน - แผนพัฒนาการท่องเที่ยวฉบับที่ 2	+ สร้างพื้นที่ท่องเที่ยว สินค้าและบริการตามลำน้ำโขงที่มีอัตลักษณ์เฉพาะตัว รวมถึงสร้างความเชื่อมโยงภาพการท่องเที่ยวกับประเทศเพื่อนบ้าน + พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก รวมถึงบุคลากรเพื่อรองรับกิจกรรมท่องเที่ยวภายใต้วัฒนธรรมของลำน้ำโขง - ทรัพยากรธรรมชาติ สภาพแวดล้อม และมรดกทางวัฒนธรรมได้รับความเสียหายจากนักท่องเที่ยวบางกลุ่ม

นโยบาย / แผนยุทธศาสตร์	ผลกระทบ (+ เชิงบวก / - เชิงลบ)
ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาเมือง และโครงสร้างพื้นฐาน ● เมืองเป้าหมาย – นครพนม – เมืองชายแดน ● ยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่ง 2558 – 2565 - การพัฒนาโครงข่ายรถไฟระหว่างเมือง เช่น บ้านไผ่-นครพนม - การเพิ่มขีดความสามารถทางหลวงเชื่อมโยงฐานการผลิตของประเทศและประเทศเพื่อนบ้าน - โครงการศูนย์การขนส่งชายแดนจังหวัดนครพนม	+ กระจายความเจริญ สังคมเมือง และกิจกรรมทางเศรษฐกิจไปสู่เมืองเป้าหมายในการพัฒนา เพื่อยกระดับความกินดีอยู่ดีของประชาชนในพื้นที่ + พัฒนาโครงข่ายการคมนาคมทางรางในประเทศ รวมถึงสร้างความเชื่อมโยงทางด้านคมนาคมในพื้นที่เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน - ปัญหาการลักลอบเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าวจากประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งมีความเสี่ยงทั้งในเชิงความมั่นคง สาธารณสุข ตลอดจนการแย่งงานคนในพื้นที่
ยุทธศาสตร์ด้านการค้า / เขตเศรษฐกิจพิเศษ / การค้าชายแดน ● ตำแหน่งยุทธศาสตร์การค้า (กระทรวงพาณิชย์) – ศูนย์กลางสินค้าเกษตรและปศุสัตว์ และการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมแห่งภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ● เชื่อมโยงการพัฒนาเศรษฐกิจตามแนวพื้นที่ชายแดนเขตเศรษฐกิจชายแดน ตลอดจนเชื่อมโยงระบบการผลิตกับพื้นที่ตอนในของประเทศ ● นครพนม – ท่องเที่ยว โรงแรม ศูนย์แสดงสินค้า มุกดาหาร – การค้า การขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ คลังสินค้า อีเล็กทรอนิกส์	+ เกิดพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษที่ศักยภาพในการเชื่อมโยงกับพื้นที่ประเทศลาว ซึ่งสามารถใช้ประโยชน์จากต้นทุนค่าแรงที่ต่ำกว่าได้ + กระตุ้นให้เกิดมูลค่าการค้าชายแดนระหว่างประเทศไทยและลาวที่เพิ่มสูงขึ้น และสามารถพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้าชายแดน ตลอดจนสามารถสนับสนุนการส่งออกสินค้าไปยังประเทศจีนและเวียดนาม + เกิดความเชื่อมโยงทางการค้าในห่วงโซ่มูลค่าระหว่างภาคการผลิตและกระจายสินค้าภายในประเทศ กับพื้นที่ชายแดนซึ่งเป็นศูนย์กระจายสินค้าไปยังประเทศเพื่อนบ้าน - เกิดการลักลอบนำเข้า และส่งออกสินค้าผิดกฎหมาย รวมถึงสินค้าหลบเลี่ยงภาษี ซึ่งส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมภายในประเทศ
แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด ● วิสัยทัศน์กลุ่มจังหวัด ส่งเสริมการเกษตรด้วยนวัตกรรม ท่องเที่ยว 3 ธรรม เชื่อมโยง 3 ประเทศ มุ่งพัฒนาเศรษฐกิจสู่อาเซียน ● จุดเน้นยุทธศาสตร์ (Positioning) 1. การท่องเที่ยว - ธรรมะ ธรรมชาติ วัฒนธรรม 2. การเกษตร – พัฒนาการผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่มทางการเกษตร 3. การค้า การลงทุน - เพิ่มขีดความสามารถด้านการค้า การลงทุนแก่ผู้ประกอบการในพื้นที่ ส่งเสริมนวัตกรรม	+ เกิดการพัฒนาเชื่อมโยงระหว่างพื้นที่อย่างบูรณาการทั้งโครงสร้างพื้นฐาน ระบบสาธารณูปโภค และกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ซึ่งสามารถสนับสนุนกิจกรรมทางที่เชื่อมโยงกันทั้งห่วงโซ่มูลค่าภายในพื้นที่ + ยกระดับกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอารยธรรม ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และประเพณีอย่างเป็นรูปธรรมภายในพื้นที่ลุ่มแม่น้ำโขง + เกิดการรวมกลุ่มทั้งหน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชนภายในพื้นที่กลุ่มจังหวัด ซึ่งสร้างความเชื่อมโยงและเป็นเอกภาพภายในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การวิเคราะห์ประเด็นการพัฒนาภายในพื้นที่

หลังจากที่มีการวิเคราะห์ผลกระทบเชิงนโยบาย และยุทธศาสตร์สำคัญ ซึ่งเปรียบเสมือนเป็นการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอก (External Factors) ที่เข้ามากระทบแล้ว พื้นที่ยังจะต้องมีการวิเคราะห์ศักยภาพของปัจจัยภายใน (Internal Factors) ด้วย โดยในที่นี้ จึงได้มีการนำเครื่องมือที่มีชื่อว่า การวัดระดับการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ของกระทรวงมหาดไทย เข้ามาใช้ (ในการดำเนินงานจริง ผู้ปฏิบัติงานอาจสามารถใช้เครื่องมืออื่นๆ ในการประเมินศักยภาพ และประเด็นการพัฒนาภายในพื้นที่ตามความเหมาะสมได้) และประเมินผลการดำเนินงานเชิงเปรียบเทียบกับพื้นที่อื่นๆ ของประเทศผ่านตัวชี้วัดในด้านต่างๆ ทั้งในมิติเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อประเมินถึงจุดแข็ง และจุดอ่อนในแต่ละด้าน ดังนี้

ตาราง 60 สรุปตัวชี้วัดที่สำคัญต่อพื้นที่ตัวอย่างเลี้ยงสัตว์ ปี พ.ศ. 2558

ตัวชี้วัดที่สำคัญ	คะแนน	หน่วยวัด	อันดับ
อัตราพึ่งพิง*	45.50	ร้อยละ	2
คนอายุ 15 - 60 ปีเต็ม มีอาชีพและมีรายได้	99.17	ร้อยละ	2
คนอายุมากกว่า 60 ปีเต็มขึ้นไป มีอาชีพและมีรายได้	99.30	ร้อยละ	1
สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์เกษตรต่อผลิตภัณฑ์มวลรวม	24.6	ร้อยละ	2
สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเกษตรต่อผลิตภัณฑ์มวลรวม	33.58	ร้อยละ	3
ผลผลิตสินค้าเกษตรสำคัญต่อไร่	1.017	กก.ต่อไร่	14
อัตราการเพิ่มของผลผลิตสินค้าเกษตรเฉลี่ย	-1.74	ร้อยละ	15
อัตราส่วนฟาร์มที่ได้รับการรับรองมาตรฐานฟาร์ม (GAP) ต่อจำนวนฟาร์มทั้งหมด	0.82	ร้อยละ	14
จำนวนโรงงาน / สปก ผลิตสินค้าเกษตรและอาหารที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน GMP / HACCP	3	แห่ง	18
สัดส่วนรายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตรต่อรายได้เงินสดสุทธิของครัวเรือนเกษตร	14.84	ร้อยละ	15
สัดส่วนหนี้เสียต่อปริมาณเงินให้กู้ยืม (ร้อยละ)*	2.56	ร้อยละ	10
สัดส่วนปริมาณเงินกู้ยืมต่อรายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตร (ร้อยละ)*	423.69	ร้อยละ	17
สัดส่วนหนี้ในระบบต่อหนี้ทั้งหมด	98.85	ร้อยละ	5
อัตราการเพิ่มขึ้นของจำนวนเกษตรกรในพื้นที่	-14.33	ร้อยละ	18
สัดส่วนปริมาณพืชพลังงานต่อสินค้าเกษตรทั้งหมด	69.22	ร้อยละ	13
สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมสาขาอุตสาหกรรมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวม	6.8	ร้อยละ	16
อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด	5.62	ร้อยละ	2
อัตราเงินเฟ้อ*	-0.6	ร้อยละ	4
ผลิตภาพแรงงานเฉลี่ย	92.321	บาท / คน / ปี	17
สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมสาขาบริการต่อผลิตภัณฑ์มวลรวม	24.3	ร้อยละ	7

ตัวชี้วัดที่สำคัญ	คะแนน	หน่วยวัด	อันดับ
สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดสาขาการขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคมต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์	3.46	ร้อยละ	9
ปริมาณการใช้น้ำมันดีเซล	189,519	พันลิตร	18
ปริมาณการใช้พลังงานทดแทน	91,397	พันลิตร	18
ปริมาณการใช้พลังงานไฟฟ้าเฉลี่ยต่อราย*	2,074	กิโลวัตต์ / ชั่วโมง / ราย	1

หมายเหตุ: *ตัวชี้วัดแบบผกผัน, ขีดเส้นใต้: ข้อมูลปี 2557

จากข้อมูลตัวชี้วัดข้างต้น หากวิเคราะห์และพิจารณาตามแนวคิด Quartile โดยเป็นการนำตัวชี้วัดของกลุ่มพื้นที่ทั้ง 18 กลุ่มทั้งหมดมาเรียงลำดับ และจัดแบ่งเป็นกลุ่ม 4 กลุ่ม ดังตารางต่อไปนี้

Quartile	ระดับศักยภาพ	ช่วงอันดับ
Quartile 1	ดีมาก	1 - 4
Quartile 2	ดี	5 - 8
Quartile 3	ปานกลาง	9 - 13
Quartile 4	ต้องปรับปรุง	14 - 18

สรุปประเด็นการวิเคราะห์ตัวชี้วัด

จากตัวชี้วัดข้างต้น จึงสามารถสรุปประเด็นทางด้านศักยภาพในภาพรวมของพื้นที่ได้ดังนี้

- กลุ่มจังหวัดมีประชากรที่มีงานทำอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างมาก (คนอายุ 15 - 60 ปีเต็ม มีอาชีพและมีรายได้ (2), คนอายุมากกว่า 60 ปีเต็มขึ้นไป มีอาชีพและมีรายได้ (1)) และมีอัตราการพึ่งพิงของประชากรวัยเด็กและชราค่อนข้างต่ำ [อัตราพึ่งพิง (1)] เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มจังหวัดอื่นๆ
- ผลผลิตภาพ (Productivity) แรงงานเฉลี่ยของจังหวัดอยู่ในระดับต่ำ [ผลผลิตภาพแรงงานเฉลี่ย (17)] อาจสะท้อนให้เห็นถึงการทำงานที่มีมูลค่าต่ำ
- ภาพรวมเศรษฐกิจของจังหวัดเติบโตได้ดี [อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด (2)] โดยมีผลมาจากภาคการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร [สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์เกษตรต่อผลิตภัณฑ์มวลรวม (2), สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเกษตรต่อผลิตภัณฑ์มวลรวม (3)] แสดงให้เห็นถึงศักยภาพทางด้านการเกษตรของกลุ่มจังหวัด

- ข้อมูลผลิตภาพ (Productivity) ในภาคการเกษตรยังอยู่ในระดับต่ำ และผลผลิตสินค้าเกษตรมีแนวโน้มลดลง [ผลผลิตสินค้าเกษตรสำคัญต่อไร่ (14), อัตราการเพิ่มของผลผลิตสินค้าเกษตรเฉลี่ย (15)] รวมถึงมาตรฐานทางการเกษตรที่ต่ำ [อัตราส่วนฟาร์มที่ได้รับการรับรองมาตรฐานฟาร์ม (GAP) ต่อจำนวนฟาร์มทั้งหมด (14), จำนวนโรงงาน / สปก ผลิตสินค้าเกษตรและอาหารที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน GMP / HACCP (18)] แสดงให้เห็นว่าทิศทางการทำการเกษตรของกลุ่มจังหวัดยังเน้นที่ปริมาณ มากกว่าเน้นที่คุณภาพ หรือมูลค่าเพิ่ม
- แม้ว่าภาพรวมของทางด้านการเกษตรจะดีขึ้น แต่หากพิจารณาข้อมูลในเรื่องคุณภาพชีวิตของเกษตรกร [สัดส่วนรายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตรต่อรายได้เงินสดสุทธิของครัวเรือนเกษตรกร (15), สัดส่วนปริมาณเงินกู้ยืมต่อรายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตร (17)] จะเห็นได้ว่ายังคงมีปัญหาหนี้สินอยู่ เกษตรกรอาจยังต้องมีการกู้ เพื่อมาทำการเกษตรแบบเดิมๆ ซึ่งอาจเป็นที่ยืนยันเพิ่มเติมว่าการขับเคลื่อนด้านการเกษตรของกลุ่มจังหวัดเน้นไปที่ปริมาณ มากกว่าคุณภาพ (มูลค่าสูง)
- ซึ่งท้ายที่สุดทำให้อัตราการขยายตัวของจำนวนเกษตรกรที่ลดลง [อัตราการเพิ่มขึ้นของจำนวนเกษตรกรในพื้นที่ (18)]

สรุปศักยภาพเชิงพื้นที่

จากการประมวลและวิเคราะห์ผลกระทบจากนโยบาย และยุทธศาสตร์ ซึ่งสะท้อนในมุมมองปัจจัยภายนอก (External Factors) และการวิเคราะห์ประเด็นตัวชี้วัดการวัดระดับการพัฒนา ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพของปัจจัยภายใน (Internal Factors) นั้น จึงสามารถนำข้อมูลทั้งหมดมาทบทวนประเด็นศักยภาพ (SWOT) ของพื้นที่ในภาพรวม โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตาราง 61 สรุปผลการทบทวน SWOT ของพื้นที่ตัวอย่างเลี้ยงสัตว์

SWOT	
จุดแข็ง (Strengths)	
S1	ทั้งมีศักยภาพในการผลิตพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ ข้าว มันสำปะหลัง อ้อย ยางพารา ปาล์มน้ำมัน เป็นต้น โดยมีพื้นที่การปลูก ผลผลิตพืชเศรษฐกิจและจำนวนสัตว์เศรษฐกิจ ของกลุ่มจังหวัดฯ
S2	มีแหล่งท่องเที่ยว ที่สำคัญหลากหลาย ที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยว และสร้างรายได้ให้กลุ่มจังหวัด ซึ่งประกอบด้วย แหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม แหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมะ และแหล่งท่องเที่ยวประเภทเชิงธรรมชาติและสัตว์ป่า
S3	มีงานประเพณี วัฒนธรรม และสถานที่สำคัญทางพุทธศาสนา ที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้
S4	มีแหล่งรวมและกระจายสินค้าไปสู่ตลาดภายในประเทศ และออกสู่ตลาดต่างประเทศ ที่สำคัญหลายแห่ง

SWOT

- S5 มีสนามบิน 2 แห่ง ในกลุ่มจังหวัดที่มีศักยภาพในการพัฒนาเพื่อให้อาจสามารถรองรับนักท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยวจากประเทศเพื่อนบ้านได้
- S6 มีอาณาเขตและเส้นทางคมนาคมที่สามารถเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านและสามารถผ่านเข้าไปในจีนตอนใต้ ได้ โดยผ่านสะพานมิตรภาพ 2 และสะพานมิตรภาพ
- S7 มีการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษที่จังหวัด
- S8 มีปริมาณน้ำฝน ระบบชลประทานที่มีคุณภาพ และแหล่งกักเก็บน้ำจำนวนมาก
- S9 มีที่พักและโรงแรมที่ได้มาตรฐานไว้บริการนักท่องเที่ยวอย่างเพียงพอ
- S10 มีสินค้าทางการเกษตรที่เป็นที่รู้จักและยอมรับของตลาดทั้งในและต่างประเทศ
- S11 มีแรงงานจำนวนมาก สามารถรองรับการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการในอนาคต รวมถึงมีอัตราการว่างงานต่ำ
- S12 มีความสามารถในการแข่งขันด้านการเกษตรค่อนข้างสูง โดยมีสัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์เกษตรต่อผลิตภัณฑ์มวลรวม

จุดอ่อน (Weaknesses)

- W1 ขาดการเชื่อมโยงกับตลาดเกษตรกรจึงไม่สนใจเข้าสู่ระบบ GAP เนื่องจาก ผู้จำหน่ายสินค้าเกษตร ยังคงให้ความสนใจ ต่อผลผลิตการเกษตร GAP ในระดับที่ต่ำ
- W2 สภาพเส้นทางคมนาคมที่เชื่อมต่อระหว่างจังหวัดมีความทั่วถึง แต่ยังไม่สะดวกในบางช่วงเช่น ขาดระบบการขนส่งทางรางที่เชื่อมต่อระหว่างเมืองหลักและเมืองหลวง
- W3 ขาดองค์ความรู้และข้อมูลการตลาดประเทศเพื่อนบ้านยังไม่เพียงพอ เนื่องจากผู้ประกอบการสินค้า OTOP เน้นการจำหน่ายภายในประเทศ เป็นหลักขาดองค์ความรู้ในการค้าขายกับต่างประเทศ
- W4 ทรัพยากรป่าไม้ในกลุ่มจังหวัดฯ มีพื้นที่น้อยเมื่อเทียบกับพื้นที่ทั้งหมดของกลุ่มจังหวัด
- W5 ประชาชนในกลุ่มจังหวัดฯ อยู่ในเกณฑ์ความยากจน สาเหตุจากประชากร ในกลุ่มจังหวัด มีอาชีพด้านการเกษตร เป็นสำคัญ ซึ่งราคาพืชผลการเกษตรมีความไม่แน่นอน มีผลต่อรายได้ของประชาชน
- W6 การบริหารจัดการน้ำยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร
- W7 มีผลิตภาพแรงงานต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ
- W8 การบริการพื้นฐานภาครัฐ ยังไม่ทั่วถึง โดยเฉพาะบริการด้านสุขภาพ สัดส่วนแพทย์ต่อประชากรอยู่ในระดับสูงและยังมีปัญหาโรคเฉพาะถิ่น
- W9 มีผลิตภาพในปัจจุบันและอัตราการขยายตัวของผลิตภาพในการผลิตสินค้าเกษตรต่ำ (เน้นการเกษตรเชิงปริมาณ มากกว่าเชิงคุณภาพ ที่มีมูลค่าสูง)
- W10 เกษตรกรยังมีปัญหาหนี้สินจำนวนมาก
- W11 ภาคอุตสาหกรรมในพื้นที่ยังมีขนาดค่อนข้างเล็ก และมีศักยภาพในการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมที่ค่อนข้างจำกัด

SWOT

โอกาส (Opportunities)

- O1 การคมนาคมมีการขยายตัวมากขึ้น รองรับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ เส้นทาง EWEC ฯลฯ
- O2 ประเทศเพื่อนบ้านมีความสัมพันธ์อันดีกับกลุ่มจังหวัด ทั้งในแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการอีกทั้งประชากรในประเทศเพื่อนบ้านและในกลุ่มจังหวัด มีขนบธรรมเนียมวัฒนธรรมประเพณีที่คล้ายคลึงกัน และมีประชาชนบางส่วนที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดทางเชื้อชาติ ซึ่งส่งผลดีต่อการประกอบธุรกิจ
- O3 ผู้บริโภคในประเทศเพื่อนบ้าน มีความนิยมสินค้าอุปโภคและสินค้าอุตสาหกรรมจากประเทศไทยที่ส่งมาขายผ่านทางกลุ่มจังหวัด
- O4 สาธารณรัฐประชาชนจีนมีนโยบายการสนับสนุนและส่งเสริมการค้าการลงทุนกับประเทศในกลุ่มอาเซียน โดยในปัจจุบัน สาธารณรัฐประชาชนจีนให้ความสำคัญ ต่อการค้าการลงทุนกับประเทศในกลุ่มอาเซียน โดยจะใช้เส้นทาง จีนตอนใต้ ลงมาสู่ ไทย – สปป.ลาว – เวียดนาม พม่า-เวียดนาม
- O5 มีความเชื่อมโยงด้านการค้า การลงทุน ซึ่งกันและกัน ทั้งในและนอกเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ และกับประเทศเพื่อนบ้าน ส่งผลต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัด
- O6 นโยบายรัฐบาลส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทน โดยกลุ่มจังหวัด มีพืชเศรษฐกิจที่สามารถนำไปผลิตเป็นพลังงานทดแทนได้อย่างเพียงพอ เช่น มันสำปะหลัง มูลสัตว์ เป็นต้น
- O7 มีการขนส่งสินค้าไปยังประเทศเพื่อนบ้าน สปป.ลาว และเวียดนาม โดยมีโครงการลงทุนก่อสร้างทางรถไฟจากสะพานนะเขตไปชายแดนที่ด่านลาวบาว ลงทุนโดยบริษัทจากมาเลเซีย
- O8 นโยบายรัฐบาลพัฒนาระบบรถไฟรางคู่ เพื่อการขนส่งระหว่างเมืองและเชื่อมต่อภูมิภาคโดยระบบรางตามแนวเศรษฐกิจด้านตะวันออก – ตะวันตก (East-West Economic Corridor)

อุปสรรค (Threats)

- T1 เนื่องจากกลุ่มจังหวัดมีอาณาเขตติดกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยมีแนวชายแดนยาว 26 กิโลเมตร ซึ่งทำให้ในการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) อาจก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมาเช่น โรคติดต่อตามแนวชายแดนที่สำคัญ
- T2 เทือกเขาภูพานเป็นอุปสรรคต่อการขนส่งของกลุ่มจังหวัด โดยมีเส้นทางคมนาคมทางถนนที่มีความลาดชันและสูง 52 เมตร จากระดับน้ำทะเล รวมทั้งมีความแคบๆ ทำให้การคมนาคมขนส่งต้องใช้เวลามาก มีค่าใช้จ่ายสูงกว่าปกติ ตลอดจนเกิดปัญหาอุบัติเหตุบ่อยครั้ง
- T3 Cross Border Transport Agreement (CBTA) มีข้อตกลงให้เฉพาะสินค้าที่ส่งผ่านสะพานมิตรภาพ 2 เป็นสินค้าผ่านแดน (Transit) สามารถส่งผ่านไปยังประเทศที่สามได้แต่ในขณะสินค้าที่จะส่งผ่านสะพานมิตรภาพ ไม่มีข้อตกลงให้เป็นสินค้าผ่านแดนจึงมีค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมเมื่อต้องการส่งไปยังประเทศที่สาม
- T4 ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนจะยอมรับสินค้าประเภทผลไม้จากประเทศไทยตามกระบวนการ CIQ ในกรณีที่ส่งผ่านมาทางสะพานมิตรภาพ 2 เท่านั้น แต่สำหรับสินค้าผลไม้ที่ส่งผ่านมาทางสะพานมิตรภาพ จะส่งออกไปได้ถึงเฉพาะประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

SWOT

- T5 ปัญหาการเคลื่อนย้ายแรงงาน ทั้งจากประเทศเพื่อนบ้านมาสู่ภาค และจากภาคซึ่งส่วนใหญ่เป็นสังคมชนบทที่มีความเอื้ออาทรช่วยเหลือเกื้อกูลกัน มาสู่สังคมเมืองที่ต่างคนต่างอยู่ ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิต
- T6 มีแนวโน้มจะขาดแคลนเกษตรกรในอนาคตเนื่องจากมีจำนวนเกษตรกรลดลงอย่างต่อเนื่อง

2) การขับเคลื่อนงานในพื้นที่ตามกรอบผลิตภัณฑ์ศักยภาพ (Product Champion)

การระบุผลิตภัณฑ์ศักยภาพ

หลังจากที่มีการวิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่ออกมาแล้ว ก็จะช่วยให้สามารถพัฒนาแนวทางการขับเคลื่อนงานในพื้นที่ได้ในมิติต่างๆ ซึ่งตามหลักการของผลิตภัณฑ์ศักยภาพ (Product Champion) นั้น จะพยายามเลือกผลิตภัณฑ์ที่มีความชัดเจนที่สุดเท่าที่สามารถกำหนดได้ขึ้นมา เพื่อใช้ในการกำหนดทิศทางการพัฒนาที่ชัดเจน เช่น ตั้งแต่เกษตร -> ปศุสัตว์ -> การเลี้ยงโค เป็นต้น

ทั้งนี้ ในการคัดเลือกผลิตภัณฑ์ศักยภาพของพื้นที่นั้น ไม่ได้มีรูปแบบที่ตายตัว ผู้ปฏิบัติงานสามารถดำเนินการได้หลากหลายวิธีขึ้นอยู่กับรูปแบบการทำงาน ความพร้อมของข้อมูล หรือกระทั่งความชัดเจนทางด้านนโยบาย และวิสัยทัศน์ของผู้บริหารในพื้นที่ โดยสามารถนำข้อมูลต่างๆ มาพิจารณาร่วมกันได้ตามตัวอย่างของข้อมูลต่อไปนี้

- การวิเคราะห์ตำแหน่งเชิงยุทธศาสตร์ (Positioning) ของพื้นที่ เพื่อประเมินว่าในพื้นที่นั้นๆ ให้ความสำคัญกับผลิตภัณฑ์ชนิดใดชนิดหนึ่ง หรือมีการกำหนดเป้าหมายของการขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ใดขึ้นมาหรือไม่

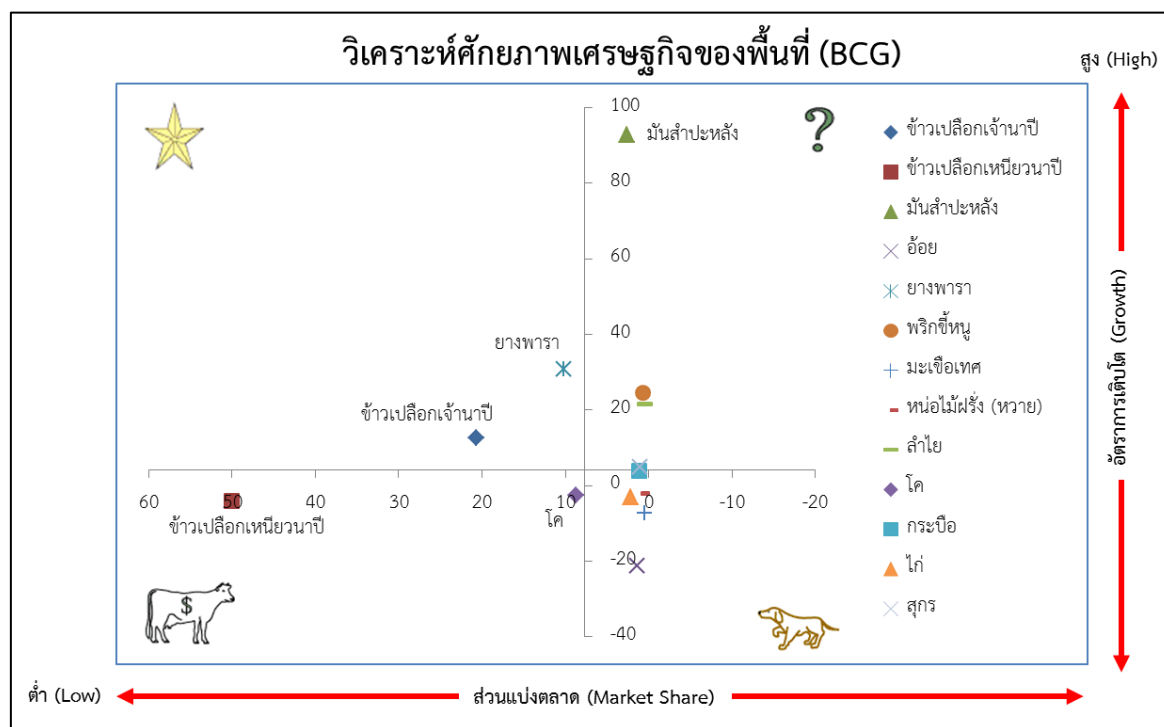
ตาราง 62 ตำแหน่งเชิงยุทธศาสตร์ของพื้นที่ตัวอย่างเลี้ยงสัตว์

พื้นที่	ตำแหน่งเชิงยุทธศาสตร์ของพื้นที่			
	เกษตร	อุตสาหกรรม	การค้า การลงทุน	ท่องเที่ยว
พื้นที่ 1	โคเนื้อหนองสูง และข้าวอินทรีย์	อุตสาหกรรมการเกษตร	การค้าชายแดน การลงทุน และเขตเศรษฐกิจพิเศษ	ท่องเที่ยวตามวิถีชีวิต ลุ่มน้ำโขง
พื้นที่ 2	เกษตรปลอดภัย	อุตสาหกรรมการเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	ศูนย์กลางการค้าชายแดนและการลงทุน	ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมศาสนาประวัติศาสตร์
พื้นที่ 3	เกษตรปลอดภัย		ผลิตภัณฑ์ชุมชน/ OTOP	การท่องเที่ยว 3 ธรรม

จังหวัด	จำนวนโค (ตัว)	
	2557	2558
ประเทศ	4,312,408	4,407,108
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	2,100,472	2,104,941
กลุ่มจังหวัด 1	258,341	275,975
จังหวัด 1	79,342	82,557
จังหวัด 2	40,696	43,247
จังหวัด 3	138,303	150,171

นอกจากนี้แล้ว ยังสามารถนำข้อมูลสถิติบางประเภทวิเคราะห์เพิ่มเติม อาทิ การวิเคราะห์ศักยภาพของผลิตภัณฑ์เกษตรผ่านสัดส่วนของตลาด และอัตราการเติบโต เป็นต้น

แผนภาพ 39 ผลวิเคราะห์ศักยภาพพืชเศรษฐกิจของพื้นที่ (BCG)

เมื่อมีการวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ แล้ว ผู้ปฏิบัติงานก็สามารถที่จะสรุปประเด็นสำคัญเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ศักยภาพนั้นๆ เพื่อเป็นข้อมูลสนับสนุนในการเลือกขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ศักยภาพนั้นได้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ผลิตภัณฑ์ศักยภาพ : โคน้ำ

จุดเด่นของผลิตภัณฑ์ศักยภาพ :

จังหวัดที่ 3 มีปริมาณการเลี้ยงโคที่มากที่สุดในกลุ่มจังหวัดที่ 1 และด้วยแนวโน้มความต้องการบริโภคโคน้ำคุณภาพที่เพิ่มสูงขึ้น ช่วยสร้างโอกาสในการพัฒนาคุณภาพ และ สร้างแบรนด์ของผลิตภัณฑ์โคที่ต้องถิ่นได้มีพันธุ์โคพื้นเมืองขึ้นชื่อที่สามารถมาต่อยอดทางการตลาดได้ง่าย อาทิ โคน้ำพอนยางคำ โคดำ ภูพาน มีแนวโน้มที่สามารถจดทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มได้

3) การขับเคลื่อนตามกรอบห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain)

การวิเคราะห์ตามกรอบห่วงโซ่มูลค่า

เมื่อกำหนดผลิตภัณฑ์ศักยภาพได้แล้ว ก็จะมีการวิเคราะห์ตามกรอบห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) โดยพิจารณาตั้งแต่กระบวนการผลิตหรือพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ไปจนถึงการเชื่อมโยงตลาดหรือการส่งถึงผู้บริโภค (ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง) ผ่านรูปแบบข้อต่อในการพัฒนาของห่วงโซ่มูลค่า ในขณะเดียวกัน ภายใต้ข้อต่อของห่วงโซ่มูลค่าของแต่ละผลิตภัณฑ์ศักยภาพนี้ ก็จะต้องมีการพิจารณาถึงปัจจัยที่ต้องให้ความสำคัญ หรือช่วยผลักดันให้สามารถขับเคลื่อนข้อต่อแต่ละข้อต่อไปสู่ความสำเร็จ (Critical Success Factor) ได้เช่นกัน การวิเคราะห์ดังกล่าวนี้ จะเปรียบเสมือนการกำหนดรายละเอียดถึงสิ่งที่ควรจะต้องดำเนินการ (Should be) ในภาพรวม เพื่อที่จะขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ศักยภาพดังกล่าวให้เกิดขึ้นมาอย่างเป็นรูปธรรม

ทั้งนี้ โครงสร้างของห่วงโซ่มูลค่า และปัจจัยสู่ความสำเร็จของแต่ละผลิตภัณฑ์ในแต่ละพื้นที่นั้น จะแตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับปัจจัยทางด้านบริบท ศักยภาพ สภาพความพร้อม และการสนับสนุนในการขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ศักยภาพในพื้นที่นั้นๆ ด้วยเหตุนี้ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารและหัวหน้าส่วนราชการของจังหวัดที่เกี่ยวข้องจะต้องมีการพิจารณาและปรับปรุงกรอบและรายละเอียดของห่วงโซ่มูลค่าของผลิตภัณฑ์ศักยภาพนั้นๆ อย่างต่อเนื่อง ซึ่งภายใต้ผลิตภัณฑ์ศักยภาพของพื้นที่นี้ มีรายละเอียดของห่วงโซ่มูลค่าที่มีการปรับปรุงแล้ว ดังนี้

แผนภาพ 40 ห่วงโซ่มูลค่า ผลิตภัณฑ์ศักยภาพ (Product Champion) โคเนื้อ

การวิเคราะห์ตามกรอบห่วงโซ่มูลค่า

หลังจากที่มีการวิเคราะห์รายละเอียดห่วงโซ่มูลค่า ที่เป็นของผลิตภัณฑ์ศักยภาพของแต่ละพื้นที่มาแล้ว ก็เปรียบเสมือนว่ามีการกำหนดถึงสิ่งที่จะต้องดำเนินการในการขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ศักยภาพดังกล่าวขึ้นมา โดยในขั้นตอนต่อมา จะต้องมีการประเมินและศึกษาถึงรายละเอียดของการขับเคลื่อนปัจจัยสู่ความสำเร็จในแต่ละข้อต่อว่ามีการดำเนินงาน หรือมีโครงการรองรับมากน้อยเพียงใด เพื่อที่จะช่วยให้สามารถระบุถึงปัจจัยสู่ความสำเร็จที่ถูกระบุว่ามีความสำคัญในการขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ศักยภาพนี้ แต่ยังไม่ได้มีการดำเนินการใดๆ ขึ้นมาเลย ซึ่งก็คือปัจจัยที่ยังเป็นช่องว่างในการพัฒนา (Gap) นั่นเอง

จากรายละเอียดของห่วงโซ่มูลค่าข้างต้น พร้อมกับการหารือร่วมกับผู้บริหาร และหัวหน้าส่วนราชการของจังหวัด ทำให้สามารถสรุปปัจจัยสู่ความสำเร็จที่มีแนวทางการดำเนินงาน และมีโครงการรองรับ พร้อมรายละเอียดที่สำคัญ ดังนี้

ตาราง 64 สรุปรายละเอียดโครงการ หรือแนวทางการดำเนินงานในปัจจุบัน ที่ตอบสนองต่อปัจจัยสู่ความสำเร็จของห่วงโซ่มูลค่า¹⁰ เลี้ยงสัตว์

ปัจจัยสู่ความสำเร็จ (CSF)	ชื่อโครงการ / แนวทางการดำเนินงาน	ผู้รับผิดชอบ	แนวคิดโครงการ
1.1 / 1.2	- การนำพันธุ์วัวมาพัฒนาในพื้นที่ และแจกจ่ายให้เกษตรกร - ธนาคารโค กระบือ / การสนับสนุนแม่พันธุ์วัว	สนง.ปศุสัตว์จังหวัด	มีการนำพันธุ์จากพื้นที่ต่างๆ มาพัฒนา เพื่อให้เหมาะสมกับพื้นที่ของจังหวัด และมีการแจกจ่ายให้กับเครือข่ายเกษตรกรในพื้นที่ได้ใช้ประโยชน์ รวมถึงการพัฒนาโครงการในลักษณะเป็นธนาคารโค กระบือ ที่ให้พ่อพันธุ์แม่พันธุ์เกษตรกรไป และต้องนำมาลูกมาคืน เป็นต้น
1.3	งานวิจัยทางด้านการเลี้ยงโค ตลาด และการบริโภคของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ก	มหาวิทยาลัยราชภัฏ ก	มหาวิทยาลัยราชภัฏ ก มีการศึกษาวิจัยเรื่องของการเลี้ยง ภาพรวมของตลาดโค และรูปแบบการบริโภคอยู่แล้ว อาจมีการนำงานวิจัยเหล่านั้นมาใช้ประโยชน์ได้
2.1	- งานวิจัยและส่งเสริมอาหารสัตว์ - เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตเสบียงอาหารสัตว์ (แผนพัฒนาจังหวัด)	สนง.ปศุสัตว์จังหวัด	วิจัยและส่งเสริมการปลูกหญ้าเนเปียร์เพื่อการเลี้ยงโค รวมทั้งทำเป็นฐานการปลูกและกระจายพันธุ์พืชอาหารสัตว์ พร้อมเครื่องมือในการถนอมอาหารสัตว์ (หญ้า / ฟางหมัก) ให้ชาวบ้านรวมกลุ่มปลูกหญ้าในพื้นที่ที่กำหนดเป็นแหล่งเสบียงอาหาร ซึ่งมีที่ในการเก็บหญ้าหมัก เก็บฟางอัด โดยให้เกษตรกรเข้าไปบริหารจัดการทั้งในเรื่องของการซื้อ ยืม และการจ่ายดอกเบี้ยการยืมคืนเข้าโกดัง
2.1 / 2.4 / 2.8	การประเมินคุณสมบัติเกษตรกร	สนง.ปศุสัตว์จังหวัด	ก่อนที่จะอนุญาตเกษตรกรให้เลี้ยงวัวได้ จะต้องมีการประเมินคุณสมบัติและความพร้อมของการเลี้ยงก่อนอยู่แล้ว ทั้งในเรื่องของพื้นที่ แหล่งน้ำ แหล่งอาหาร (หญ้า) และการดูแลเรื่องพ่อพันธุ์หรือแม่พันธุ์ ซึ่งเกษตรกรที่ได้รับการอนุญาตจะต้องทำการลงทะเบียนเกษตรกรไว้ด้วย

¹⁰ หมายเหตุ: ข้อมูลในส่วนนี้เกิดจากการสรุปข้อมูลจากการประชุมเชิงปฏิบัติการเท่านั้น รายละเอียดที่ระบุนี้อาจมีคลาดเคลื่อนจากรายละเอียดแผนงานที่ดำเนินการจริง

ปัจจัยสู่ความสำเร็จ (CSF)	ชื่อโครงการ / แนวทางการดำเนินงาน	ผู้รับผิดชอบ	แนวคิดโครงการ
2.5	การรวมกลุ่มเกษตรกร ผู้เลี้ยง/รวมกลุ่มเกษตรกร เพื่อการจัดจำหน่าย	สหกรณ์การเกษตร	มีการรวมกลุ่มเกษตรกรในลักษณะของคลัสเตอร์ ขึ้นมาอยู่แล้ว ทั้งกลุ่มที่เน้นการเลี้ยง และกลุ่มที่เน้นการจัดจำหน่าย
2.6	- การพัฒนาเกษตรกร ผู้เลี้ยงโค - พัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่สู่ Young Smart Farmer (แผนพัฒนาจังหวัด) - เพิ่มศักยภาพสถาบันเกษตรกร เกษตรกรและบุคลากรทางการเกษตร (แผนพัฒนาจังหวัด)	สนง.ปศุสัตว์จังหวัด / สนง.สหกรณ์ การเกษตร / สนง.เกษตรจังหวัด / สนง.เกษตรและสหกรณ์	มีการฝึกอบรม การสร้างเครือข่าย การดูงาน และการทำจุดสาธิตการดำเนินงานในเรื่องของการเลี้ยงโคในพื้นที่ / พัฒนาและฝึกอบรมเกษตรกรในพื้นที่
2.7	- ศูนย์สารสนเทศโคเนื้อ - พัฒนาข้อมูลสารสนเทศการเกษตร (แผนพัฒนาจังหวัด)	สนง.จังหวัด / สนง.ปศุสัตว์จังหวัด / สนง.เกษตรและสหกรณ์/มหาวิทยาลัย ก	มีศูนย์สารสนเทศโคเนื้อ แหล่งซื้อ แหล่งขาย มีการพัฒนาระบบ เป็นส่วนหนึ่งของสนง.จังหวัด มีการพัฒนาข้อมูลสารสนเทศการเกษตร เพื่อเป็นแหล่งข้อมูลด้านการเกษตรของจังหวัด
2.8	การพัฒนาบ่อน้ำบาดาล	สนง.เกษตรจังหวัด	พัฒนาจุดสาธิตระบบน้ำบ่อน้ำบาดาล เพื่อกักเก็บ และดึงน้ำขึ้นมาใช้ประโยชน์ รวมถึงพัฒนาเป็นระบบสปริงเกอร์ เพื่อใช้สำหรับการปลูกหญ้า
3.1 / 5.3 / 5.5	การพัฒนาการเลี้ยงตามมาตรฐาน GAP / การตรวจ GAP	สนง.ปศุสัตว์จังหวัด	ให้ความรู้ ให้คำปรึกษา และช่วยเหลือเกษตรกร ในการเลี้ยงสัตว์ตามมาตรฐาน GAP รวมถึงช่วยเหลือในกระบวนการตรวจสอบ GAP ทั้งนี้ การส่งเสริม GAP นี้ ครอบคลุมตั้งแต่การเลี้ยง ไปจนถึงแนวทางการจัดเก็บ และขนส่ง ให้มีประสิทธิภาพ และเหมาะสมอีกด้วย
3.2 / 3.3 / 3.4	การสนับสนุนปัจจัย การเลี้ยง และการให้ความรู้	สนง.ปศุสัตว์จังหวัด	มีการสนับสนุนปัจจัยพื้นฐานการเลี้ยงโค ตามโครงการที่การพัฒนาขึ้นมาในแต่ละปีอยู่แล้ว โดยมุ่งเน้นการทั้งในเรื่องเครื่องจักรกล การให้อาหาร ยารักษาโรค เพื่อให้กระบวนการเลี้ยงสัตว์มีความเหมาะสม

ปัจจัยสู่ความสำเร็จ (CSF)	ชื่อโครงการ / แนวทางการดำเนินงาน	ผู้รับผิดชอบ	แนวคิดโครงการ
3.5	การพัฒนาแก๊สชีวภาพ (Bio-gas)	สนง.ปศุสัตว์จังหวัด	มีการส่งเสริมกระบวนการการทำแก๊สชีวภาพ (Bio-gas) จากมูลวัว และพัฒนาจุดสาธิตเพื่อลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือนของเกษตรกร
3.6	การส่งเสริมการให้เกษตรกรพึ่งตนเอง	สนง.ปศุสัตว์จังหวัด	ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงวัว พร้อมสนับสนุน ปัจจัยในการสนับสนุนให้เกษตรกรสามารถผลิตอาหารใช้เอง เพื่อลดภาระค่าใช้จ่าย
3.7	การเพิ่มประสิทธิภาพโคเนื้อด้วยวิธีผสมเทียมและผลิตพ่อพันธุ์	สนง.ปศุสัตว์จังหวัด / มหาวิทยาลัยราชภัฏ ก	ส่งเสริมและพัฒนากระบวนการผสมเทียมเพื่อผลิตพ่อพันธุ์เพิ่มเติม
4.1 / 4.2 / 4.3 / 4.4	โครงการพัฒนาโรงฆ่าและแปรรูปมาตรฐาน (งบเพิ่มเติม)	สนง.ปศุสัตว์จังหวัด	พัฒนาโรงฆ่า และโรงงานแปรรูปตามมาตรฐาน GMP / HACCP
4.5	การพัฒนาบรรจุภัณฑ์	สนง.ปศุสัตว์จังหวัด	มีการพัฒนากิจกรรมพัฒนาบรรจุภัณฑ์ต้นแบบและให้เกษตรกรได้นำไปปรับใช้
4.6	ส่งเสริมการให้ความรู้ด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์พื้นฐาน	สนง.ปศุสัตว์จังหวัด	มีการอบรมให้ความรู้เกษตรกร และผู้ที่สนใจในการแปรรูปผลิตภัณฑ์เนื้อพื้นฐาน อาทิ ไส้กรอก แหนม หม่า กุนเชียง เป็นต้น
4.10	การพัฒนาสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (Geographical Indicators)	สนง.พาณิชย์จังหวัด	ผลักดันการจดทะเบียนสินค้าทางภูมิศาสตร์ของจังหวัด เน้นการส่งเสริมสินค้าที่นำมาแปรรูป สร้างการรับรู้ เพื่อสร้างมูลค่า
5.1	การจัดตั้งศูนย์จำหน่ายและกระจายสินค้า (งบเพิ่มเติม)	สนง.ปศุสัตว์จังหวัด	มีการของบประมาณเพื่อการจัดตั้งศูนย์กระจายสินค้าเกษตรในพื้นที่อยู่แล้ว
5.2	ห้องเย็นของสหกรณ์ / รถห้องเย็น	สหกรณ์การเกษตร / สนง.ปศุสัตว์จังหวัด	สหกรณ์การเกษตรในจังหวัด มีห้องเย็นไว้บริการอยู่แล้ว แต่ในปัจจุบันได้มีการสนับสนุนการจัดหารถห้องเย็นเพื่อเก็บรักษาคุณภาพตลอดระยะเวลาขนส่งเพิ่มเติมด้วย

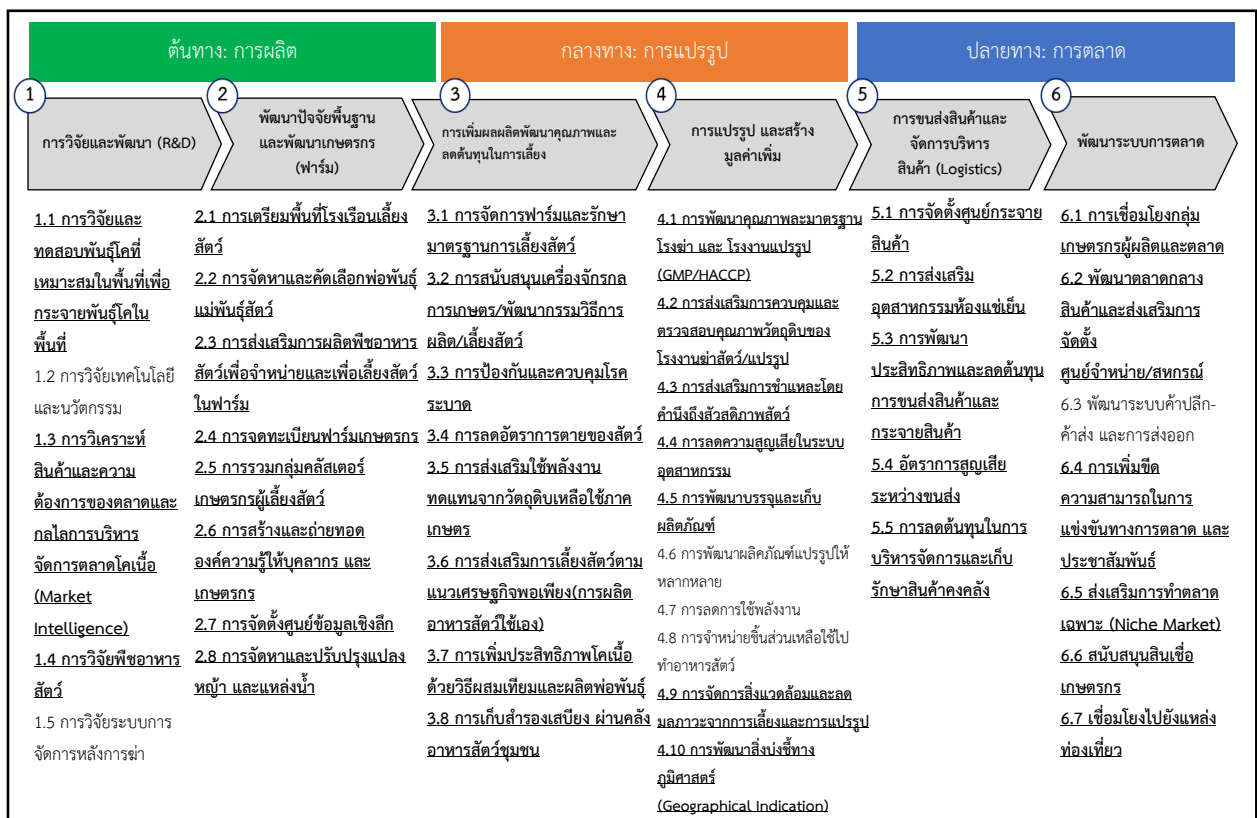
ปัจจัยสู่ความสำเร็จ (CSF)	ชื่อโครงการ / แนวทางการดำเนินงาน	ผู้รับผิดชอบ	แนวคิดโครงการ
5.3 / 5.4 / 5.5	- โครงการปรับปรุงถนนเป็นคอนกรีตเสริมเหล็กเพื่อการเกษตรจังหวัดสกลนคร (แผนพัฒนาจังหวัด) - ใบอนุญาตในการขายและขนส่งสัตว์และซากสัตว์	ที่ทำการปกครองจังหวัด / สنج.ปศุสัตว์จังหวัด / กรมปศุสัตว์	ปรับปรุงถนนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ลดต้นทุนและความเสี่ยงจากการสูญเสียในการขนส่งสินค้าเกษตร นอกจากนี้ ในการขนส่งสัตว์ หรือซากสัตว์จะต้องได้รับใบอนุญาตการขนส่ง ซึ่งจะต้องมีการลงทะเบียนและตรวจสอบยานพาหนะขนส่งก่อน รวมถึงสารวัตรกรมปศุสัตว์คอยตรวจสอบการขนส่ง (ผ่านด่านตรวจ) และการจำหน่ายในพื้นที่ด้วย
6.1 / 6.2	- โรงเรียนโคขุนโพนยางคำ - ตลาดสหกรณ์	สหกรณ์การเกษตร / สنج.ปศุสัตว์จังหวัด	มีการเชื่อมโยงเกษตรกร และพัฒนาตลาดซื้อขายโคของจังหวัด
6.3 / 6.4 / 6.5	มหกรรมโคขุนโพนยางคำ	سنง.ปศุสัตว์จังหวัด / سنง.พาณิชย์จังหวัด	จัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ (Roadshow) และส่งเสริมโคเนื้อโพนยางคำให้เป็นที่รู้จักในวงกว้างมากขึ้น พร้อมกับเชื่อมโยงตลาดกลุ่มต่างๆ มากขึ้น
6.6	- สินเชื่อ ธกส - สินเชื่อสนับสนุนของรัฐบาล – โครงการโคเนื้อสร้างอาชีพ / สินเชื่อเพื่อปรับปรุงที่นาแม่เลี้ยงโค	ธกส / สหกรณ์การเกษตร / สنج.ปศุสัตว์จังหวัด	ส่งเสริมสินเชื่อสนับสนุนให้เกษตรกร เพื่อใช้ในการพัฒนาอาชีพ ต่อยอด หรือปรับเปลี่ยนแนวทางการทำการเกษตรมาสู่การเลี้ยงโคเพิ่มขึ้น
6.7	หมู่บ้านชุมชนโคขุน	سنง.ปศุสัตว์จังหวัด	ส่งเสริมหมู่บ้านเกษตรกรในพื้นที่ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ และเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางด้านการเลี้ยงโคในพื้นที่จังหวัด

จากตารางข้างต้น ประกอบกับรายละเอียดของห่วงโซ่มูลค่าก่อนหน้า จะสามารถแสดงให้เห็นถึงรายละเอียดของปัจจัยสู่ความสำเร็จที่ยังเป็นช่องว่างในการพัฒนาของผลิตภัณฑ์ศักยภาพชนิดนี้ได้ ดังนี้

ตาราง 65 สรุปปัจจัยสู่ความสำเร็จของห่วงโซ่มูลค่าเลี้ยงสัตว์ที่เป็นช่องว่างในการพัฒนา

ข้อต่อของห่วงโซ่มูลค่า	ปัจจัยสู่ความสำเร็จที่เป็นช่องว่าง
1.การวิจัยและพัฒนา	1.2 การวิจัยเทคโนโลยีและนวัตกรรม 1.5 การวิจัยระบบการจัดการหลังการฆ่า
4.การแปรรูปและสร้างมูลค่าเพิ่ม	4.6 การพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปให้หลากหลาย 4.7 การลดการใช้พลังงาน 4.8 การจำหน่ายชิ้นส่วนเหลือใช้ไปทำอาหารสัตว์
6.พัฒนาระบบการตลาด	6.3 พัฒนาระบบค้าปลีก ค้าส่ง และการส่งออก

แผนภาพ 41 สรุปปัจจัยสู่ความสำเร็จที่เป็นช่องว่างของผลิตภัณฑ์ศักยภาพ (Product Champion) เลี้ยงสัตว์

หมายเหตุ: ปัจจัยสู่ความสำเร็จที่ตัวหนังสือเป็นตัวหนา และขีดเส้นใต้ คือปัจจัยสู่ความสำเร็จที่มีแนวทางการดำเนินงาน/โครงการมารองรับ

ปัจจัยสู่ความสำเร็จที่ตัวหนังสือเป็นตัวธรรมดา คือปัจจัยสู่ความสำเร็จที่ยังไม่มีแนวทางการดำเนินงาน/โครงการมารองรับ (เป็นช่องว่าง)

ชุดโครงการสำคัญของผลิตภัณฑ์ศักยภาพ

ปัจจัยสู่ความสำเร็จที่ยังไม่มีแนวทางการดำเนินงาน หรือโครงการรองรับข้างต้น ถือว่าเป็นช่องว่างในการพัฒนาที่จะต้องมีการแก้ไข หรือปรับปรุงเพื่อให้การขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ศักยภาพนี้สามารถดำเนินการไปได้ตลอดห่วงโซ่มูลค่า ด้วยเหตุนี้ จึงจะต้องมีการกำหนดชุดโครงการสำคัญขึ้นมา ที่จะช่วยแก้ไข หรืออุดช่องว่างในการพัฒนาดังกล่าวให้หมดไป

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าตามหลักการแล้วชุดโครงการที่ต้องมีการพัฒนาขึ้นมาจะเน้นไปที่การแก้ปัญหาหรืออุดช่องว่างปัจจัยสู่ความสำเร็จที่สำคัญ แต่ในการกำหนดชุดโครงการในที่นี่ อาจหมายรวมถึงโครงการ หรือแนวทางการดำเนินงานบางประเภทที่มีการดำเนินการเพื่อตอบสนองต่อปัจจัยสู่ความสำเร็จบางปัจจัย อยู่แล้ว แต่แนวทางหรือโครงการดังกล่าว อาจยังต้องการขยายผล หรือมีการดำเนินงานเพิ่มเติม เพื่อให้การขับเคลื่อนห่วงโซ่มูลค่านี้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงที่สุดด้วยเช่นเดียวกัน ซึ่งมีสรุปชุดโครงการที่ต้องมีการพัฒนา ดังนี้

ตาราง 66 สรุปชุดโครงการที่จะพัฒนาเพิ่มเติมเพื่อแก้ช่องว่างในการพัฒนา¹¹ เลี้ยงสัตว์

ปัจจัยสู่ความสำเร็จ ที่ยังเป็นช่องว่าง (Gap)	แนวทางการพัฒนา		
	ชื่อโครงการ	แนวคิดโครงการ	ผู้รับผิดชอบ / กลไกการทำงาน
1.2 / 1.5 / 4.6 / 4.7 / 4.8 / 5.3 / 6.1 / 6.2 / 6.3	โครงการเพิ่ม ประสิทธิภาพการผลิต การแปรรูป การตลาด โคเนื้อคุณภาพสู่อาเซียน	พัฒนาประสิทธิภาพการเลี้ยงโค ตั้งแต่ กระบวนการต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ แบบบูรณาการ โดยให้ความสำคัญทั้งในเรื่อง ของการพัฒนาเกษตรกร การวิจัยการเลี้ยง เพื่อสร้างมูลค่า แนวทางการแปรรูป การดูแล หลังการฆ่า ไปจนถึงการขนส่ง และการทำตลาด	สนง.ปศุสัตว์ จังหวัด / สนง. พาณิชย์จังหวัด / สนง.อุตสาหกรรม จังหวัด

รายละเอียดชุดโครงการสำคัญของผลิตภัณฑ์ศักยภาพเลี้ยงสัตว์

ชื่อโครงการ: โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การแปรรูป การตลาดโคเนื้อคุณภาพสู่อาเซียน ที่มา / หลักการและเหตุผล: จุดแข็งของการวิเคราะห์ SWOT ของจังหวัด ในด้านปศุสัตว์มีโคเนื้อเป็นผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรที่สำคัญ โดยแผนพัฒนาจังหวัด 4 ปี (พ.ศ.2558-2561) จังหวัด ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มุ่งกลยุทธ์เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต พัฒนาสินค้าเกษตรและกระบวนการผลิตให้ได้มาตรฐาน พัฒนาเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและบริหารจัดการสินค้าเกษตรเพื่อเพิ่มมูลค่า การผลิตโคเนื้อคุณภาพของจังหวัด เป็นที่รู้จักและยอมรับกันทั่วประเทศ ตลาดมีความต้องการเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในสภาพปัจจุบันปัญหาถูกโคเนื้อซึ่งเป็นโคต้นน้ำ ที่จะเข้าสู่กระบวนการขุนยังผลิตได้ไม่เพียงพอกับความต้องการของพื้นที่ทั้งนี้จังหวัด ผลิตได้ปีละ 3,000-4,000 ตัว แต่ความต้องการของตลาดประมาณ 9,000 ตัว/ปี (ในทางปฏิบัติต้องเตรียมแม่โคพันธุ์ลูกผสมที่พร้อมผสมเทียมโดยน้ำเชื้อโคคุณภาพประมาณ 30,000 ตัว) ต้องเสียค่าใช้จ่ายมากขึ้นทุกปีสำหรับการเดินทางไปหาซื้อและขนส่งลูกโคเนื้อจากจังหวัดต่างๆ ทั่วประเทศเข้ามาขุนในพื้นที่ และหาซื้อยากขึ้นเนื่องจากโคเนื้อเริ่มขาดแคลนจากการที่มีพ่อค้ามากวนซื้อโคเนื้อมีชีวิต โดยเฉพาะโคแม่พันธุ์โดยให้ราคาสูง ส่งออกไปต่างประเทศเป็นจำนวนมาก
--

¹¹ หมายเหตุ: ข้อมูลในส่วนนี้เกิดจากการสรุปข้อมูลจากการประชุมเชิงปฏิบัติการเท่านั้น รายละเอียดที่ระบุนี้เป็นเพียงข้อมูลตั้งต้น อาจไม่สะท้อนแนวทางการดำเนินงานจริง และไม่เป็นการผูกพันต่อการดำเนินงานของหน่วยงานใดๆ ทั้งสิ้น

(จำเป็นต้องเร่งการผลิตทั้งในส่วนของโคเพศเมียลูกผสมที่จะเข้ามาทดแทน รวมถึงการผลิตโคต้นน้ำให้เพียงพอกับความต้องการโดยเร่งด่วน) ประกอบกับทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ในพื้นที่ลดลง เนื่องจากเกษตรกรหันไปปลูกพืชเศรษฐกิจอื่นๆ จำนวนแม่พันธุ์โคเนื้อลดลง ต้นทุนการเลี้ยงสูงขึ้น ส่งผลกระทบต่อการผลิตเนื้อโคคุณภาพ เสียโอกาสในเชิงธุรกิจที่จะสร้างรายได้ให้เกษตรกร หากเนื้อโคขาดแคลนผลิตไม่พอจะส่งผลทำให้ราคาเนื้อโคสูงขึ้น มีผลสูงใจในการลักลอบนำเข้าเนื้อโคแช่แข็ง รวมถึงโคเนื้อมีชีวิตตามแนวชายแดนจากประเทศเพื่อนบ้าน มีความเสี่ยงต่อการนำโรคระบาดสัตว์เข้ามาในประเทศ ทำให้เสียงบประมาณค่าใช้จ่าย ในการดำเนินการควบคุม กำจัดโรค เกิดความสูญเสียทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะเมื่อต้องแข่งขันตามข้อตกลง FTA กับประเทศ คู่ค้า

สรุปแนวคิดโครงการ

จำเป็นที่ต้องดำเนินโครงการนี้ เพราะผู้บริโภคมีความต้องการบริโภคเนื้อโคคุณภาพเพิ่มขึ้น ลูกโคเนื้อสำหรับขุนขาดแคลน ประกอบกับการเลี้ยงโคเนื้อที่มีต้นทุนสูง กำไรลดลง มีการแข่งขันด้านการผลิต การแปรรูป การตลาดโคเนื้อทั้งในประเทศและต่างประเทศมากขึ้น หากไม่ดำเนินโครงการจะสร้างความเสียหาย เสียโอกาสทางด้านเศรษฐกิจในการประกอบอาชีพของเกษตรกร และอาจเกิดภาวะขาดแคลนเนื้อโคตลอดจนปัญหาราคาเนื้อโคแพงขึ้นมาก ส่งผลทำให้ประชาชนผู้บริโภคเดือดร้อน

สรุปกิจกรรมสำคัญของโครงการ

กิจกรรมที่ 1 กิจกรรมหลัก เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต (ต้นน้ำ) งบประมาณ 42,646,000 บาท

- สนับสนุนให้เกษตรกรรวมตัวเป็นกลุ่มเพื่อความเข้มแข็งและยั่งยืน
- การฝึกอบรมและถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีด้านการผลิตโคเนื้อ
- เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตเพื่อยกระดับสายเลือดโดยวิธีการผสมเทียมหรือใช้พ่อพันธุ์
- ศึกษาวิจัยการเลี้ยงโคด้วยสมุนไพร

กิจกรรมที่ 2 กิจกรรมหลัก การแปรรูปและสร้างมูลค่าเพิ่ม (กลางน้ำ) งบประมาณ 5,573,850 บาท

- การฝึกอบรมและถ่ายทอดความรู้ด้านการแปรรูปเนื้อโคเพื่อเพิ่มมูลค่าเกษตรกรหรือผู้ประกอบการ
- ศึกษาวิจัยระบบการจัดการหลังการฆ่า เช่น การเก็บรักษา,การตัดแต่ง,การแยกชิ้นส่วนตามการใช้ประโยชน์,การบ่มเนื้อ
- ศึกษาวิจัยการแปรรูปอาหารพร้อมบริโภค

กิจกรรมที่ 3 กิจกรรมหลัก การขนส่งสินค้า การพัฒนาระบบการตลาด(ปลายน้ำ) งบประมาณ 4,350,000 บาท

- ถ่ายทอดความรู้เรื่องการขนส่งสินค้าและจัดการบริหารสินค้าให้แก่ผู้ประกอบการ
- จัดทำแผนการตลาดด้านผลิตภัณฑ์ / -พัฒนาตลาดซื้อขายล่วงหน้า / -พัฒนาตลาดสินค้าออนไลน์

กิจกรรมที่ 4 กิจกรรมหลัก อำนวยความสะดวกและติดตามประเมินผล งบประมาณ 430,150 บาท

- จัดตั้งคณะกรรมการและคณะทำงานเพื่อขับเคลื่อนโครงการฯ
- จัดทำระบบจัดเก็บและบันทึกข้อมูล
- ติดตามวัดผลโดยหน่วยงานภายในและรายงานความก้าวหน้าผลการปฏิบัติงาน

กลไกการดำเนินงาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ขับเคลื่อนโครงการโดยประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน เพื่อรวบรวมข้อมูลการผลิตการแปรรูปและสร้างมูลค่าเพิ่ม การขนส่งสินค้าและจัดการบริหารสินค้า การพัฒนาระบบการตลาด อาทิ พาณิชย์จังหวัด,หอการค้า,สภาอุตสาหกรรม,อุตสาหกรรมจังหวัด,ด่านกักกันสัตว์ตามแนวชายแดน,มหาวิทยาลัย/สถาบันการศึกษาในพื้นที่ เป็นต้น

หน่วยงานรับผิดชอบหลัก:

- สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด
- สำนักงานพาณิชย์จังหวัด

-สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด
ผลลัพธ์: • ผลิตลูกโคเนื้อคุณภาพสูงเพศผู้ที่เกิดจากแม่โคพันธุ์ลูกผสมเพิ่มขึ้นปีละ 4,800 ตัว คิดมูลค่าตัวละ 30,000 บาท เป็นเงิน 145 ล้านบาท • ภาครัฐสามารถใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาการเลี้ยงโคเนื้อ สนับสนุนให้แก่เกษตรกรเลี้ยงเป็นอาชีพที่มั่นคงได้ • สนับสนุนให้เกิดการรวมตัวของเกษตรกรเป็นกลุ่มเพื่อร่วมกันคิดร่วมกันวางแผนและร่วมกันแก้ไขปัญหาด้านการผลิต การแปรรูป การขนส่งสินค้า การตลาด และการพัฒนาระบบการเลี้ยงโคเนื้อ • ลดปัญหาด้านสังคมจากการเคลื่อนย้ายแรงงาน จากสังคมชนบทสู่สังคมเมือง • ผลิตปุ๋ยคอกทดแทนการใช้ปุ๋ยเคมีได้เพิ่มขึ้น ปีละ 9,600 ตัน ช่วยปรับปรุงคุณภาพของดินให้ดีขึ้นได้ปีละ 4,800 ไร่ • มีงานวิจัยที่เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต โดยเฉพาะอาหารที่เลี้ยงโคเนื้อ รวมถึงระบบการจัดการหลังการฆ่า และการแปรรูป เป็นอาหารพร้อมบริโภค
ผลผลิต: ผลิตลูกโคเนื้อคุณภาพสูงเพศผู้ที่เกิดจากแม่โคพันธุ์ลูกผสมเพิ่มขึ้นปีละ 4,800 ตัว
ตัวชี้วัดของโครงการ: • จำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงแม่โคลูกผสมได้รับบริการ จำนวน 8,000 ราย • จำนวนแม่โคเนื้อลูกผสมที่ได้รับบริการ จำนวน 16,000 ตัว • แม่โคลูกผสมตั้งท้อง จำนวน 9,600 ตัว • ลูกโคเนื้อคุณภาพเพศผู้ที่ผลิตได้ จำนวน 4,800 ตัว • ความพึงพอใจของเกษตรกรที่ได้รับบริการจากหน่วยงานภาครัฐไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80

4.5 กรณีศึกษาการขับเคลื่อนและการบูรณาการการทำงานด้านการเกษตร – ประมง

1) การวิเคราะห์ศักยภาพเชิงพื้นที่

การวิเคราะห์ศักยภาพเชิงพื้นที่นั้น จะประกอบไปด้วยข้อมูล 2 ส่วนสำคัญด้วยกัน ซึ่งประกอบไปด้วย

- 1) การวิเคราะห์ผลกระทบจากนโยบาย และแผนยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง โดยจะเป็นการระบุประเด็นสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อพื้นที่และวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น และ 2) การวิเคราะห์ประเด็นการพัฒนาภายในพื้นที่ (โดยในที่นี้ จะอ้างอิงเครื่องมือการวัดระดับการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ซึ่งเป็นการประเมินจากตัวชี้วัดสำคัญจากการดำเนินงานในพื้นที่ มาเป็นตัวอย่างของเครื่องมือในการประเมิน) เพื่อระบุจุดเด่น และจุดด้อยในด้านต่างๆ

ข้อมูลทั้งสองส่วนนี้จะช่วยให้สามารถนำมาประมวล และทบทวนศักยภาพของพื้นที่ในกรอบเครื่องมือ SWOT Analysis ที่จะช่วยบอกให้เห็นถึงจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของพื้นที่ พร้อมกับการช่วยในการกำหนดทิศทางการพัฒนาที่สำคัญต่อไปได้

ผลกระทบเชิงนโยบาย และยุทธศาสตร์สำคัญ

การวิเคราะห์ผลกระทบจากนโยบาย / แผนยุทธศาสตร์ ต่อพื้นที่ ในส่วนนี้เป็นประมวลนโยบาย และแผนงานยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ เปรียบเสมือนการประเมินปัจจัยภายนอก (External Factors) พร้อมวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้นทั้งในด้านบวกและลบ เพื่อมาวิเคราะห์ในส่วนของโอกาส และอุปสรรคต่อการดำเนินงานของพื้นที่ต่อไป โดยมีผลสรุปการวิเคราะห์ผลกระทบจากนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ต่อพื้นที่ ดังนี้

ตาราง 67 สรุปผลการวิเคราะห์ผลกระทบจากนโยบาย / แผนยุทธศาสตร์ ต่อพื้นที่ตัวอย่างประมง

นโยบาย / แผนยุทธศาสตร์	ผลกระทบ (+ เชิงบวก / - เชิงลบ)
กรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579) ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม ยุทธศาสตร์ที่ 5 ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	+ มีกรอบและเป้าหมายการพัฒนาในระยะยาวที่ชัดเจน ทำให้มีแนวทางที่ชัดเจนในการจัดทำแผนพัฒนาอื่นๆ ที่สอดคล้องกับนโยบายระดับชาติ + เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของกลุ่มจังหวัด ทั้งในด้านการผลิต บริการ การค้า การลงทุน และการพัฒนาเมืองและระบบโครงสร้างพื้นฐาน + สร้างการพัฒนาของเศรษฐกิจและสังคมที่มีความยั่งยืน รวมถึงสร้างความเจริญแก่ทุกภาคส่วนอย่างเสมอภาคและเท่าเทียม
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ยุทธศาสตร์ที่ 9 การพัฒนาภาค เมืองและพื้นที่เศรษฐกิจ - เป้าหมายภาคใต้ พัฒนาเป็นฐานการสร้างรายได้ที่หลากหลาย ฐานเศรษฐกิจสีเขียว ได้มาตรฐานสากลและแหล่งท่องเที่ยวระดับโลก - ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ทูเรียน ประมง เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง	+ สร้างห่วงโซ่มูลค่าของภาคการเกษตรเพื่อสร้างรายได้ให้แก่พื้นที่อย่างยั่งยืน โดยคำนึงถึงการต่อยอดสิ่งที่มีศักยภาพอยู่แล้วในแต่ละพื้นที่ + สร้างมูลค่าเพิ่มแก่ผลผลิตขั้นปฐมภูมิ จากการวิจัยการประยุกต์ใช้นวัตกรรมเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม + มีการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวในพื้นที่ต่างๆ เข้าด้วยกันเพื่อพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวนานาชาติ รวมถึงเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อเป็นการกระจายรายได้และกระจายความเจริญ - ยังไม่มีการระบุแนวทางการบริหารจัดการผลกระทบด้านลบต่อสิ่งแวดล้อมที่จะตามมาจากการเจริญเติบโตของการท่องเที่ยว เช่น การจัดการของเสีย
ยุทธศาสตร์ด้านเกษตรกรรม - สินค้าเศรษฐกิจ (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร) -ยางพารา กาแฟ โค มะพร้าว ประมงทะเล ปาล์มน้ำมัน ข้าว มะม่วงหิมพานต์	+ สร้างกิจกรรมเศรษฐกิจทั้งห่วงโซ่มูลค่าของผลผลิตเกษตร เป้าหมาย รายได้และความผาสุกของเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรเพิ่มขึ้น + มีประสิทธิภาพของผลผลิตจากการเกษตรกรรมเพิ่มขึ้น และมีมูลค่าภาคการเกษตรเพิ่มสูงขึ้น

นโยบาย / แผนยุทธศาสตร์	ผลกระทบ (+ เชิงบวก / - เชิงลบ)
● ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579)	+ พื้นฟูทรัพยากรเกษตร และใช้ทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืน - ปัจจัยการผลิตของสินค้าเกษตรเป้าหมายมีราคาสูงขึ้น จากความต้องการปัจจัยการผลิตในพื้นที่สูงขึ้น
ยุทธศาสตร์ด้านอุตสาหกรรม ● ศักยภาพอุตสาหกรรม (กระทรวงอุตสาหกรรม) - แปรรูปอาหาร ยางและผลิตภัณฑ์ยาง ● ยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมไทย 4.0 ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579)	+ สร้างคลัสเตอร์อุตสาหกรรมที่มีนวัตกรรมและมูลค่าเพิ่มสูง รวมทั้งเกิดการเชื่อมโยงเป็นห่วงโซ่มูลค่าทั้งในและต่างประเทศ + ยกระดับผลิตภาพ มาตรฐานและนวัตกรรมในอุตสาหกรรมเป้าหมาย + พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และทรัพยากรมนุษย์ทั้งในแง่คุณภาพ และปริมาณ ตลอดจนองค์ความรู้ในอุตสาหกรรมเป้าหมาย - ทรัพยากรธรรมชาติเสื่อมโทรมลงจากผลกระทบของการประกอบอุตสาหกรรม
ยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยว เป้าหมาย (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา) - เขตพัฒนาการท่องเที่ยวอันดามัน: การท่องเที่ยวทางทะเล ระดับโลกบนฐานวัฒนธรรมอันดามัน ● แผนพัฒนาการท่องเที่ยวฉบับที่ 2	+ สร้างพื้นที่ท่องเที่ยว สินค้าและบริการที่มีการเชื่อมโยงทั้งฝั่งอันดามัน อ่าวไทยและพื้นที่บนบกที่มีศักยภาพ + พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก รวมถึงบุคลากรเพื่อรองรับกิจกรรมท่องเที่ยว - ทรัพยากรธรรมชาติ สภาพแวดล้อม และมรดกทางวัฒนธรรมได้รับความเสียหายจากนักท่องเที่ยวบางกลุ่ม - การมีนักท่องเที่ยวต่างชาติเข้ามาในพื้นที่ อาจทำให้เกิดการเลียนแบบวัฒนธรรมต่างชาติ ทำให้สูญเสียเอกลักษณ์ และวัฒนธรรมความเป็นไทย - อาจมีปัญหาแรงงานต่างถิ่นหลังไหลเข้ามาในชุมชนมากขึ้น
ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาเมือง และโครงสร้างพื้นฐาน ● เมืองเป้าหมาย ภูเก็ต - เมืองน่าอยู่และเอื้อต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจ รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสิ่งแวดล้อม ● ยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่ง 2558 - 2565 การเพิ่มขีดความสามารถทางหลวงเชื่อมโยงฐานการผลิตของประเทศและประเทศเพื่อนบ้าน การพัฒนาโครงข่ายขนส่งทางน้ำ - ท่าเรือCruisegrabปี การเพิ่มขีดความสามารถการให้บริการขนส่งทางอากาศ - ท่าอากาศยานภูเก็ต	+ สร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการพัฒนาเมือง ศูนย์กลางให้น่าอยู่ ทั้งระบบสาธารณูปโภค สิ่งแวดล้อม และการบริหารจัดการที่ดี + มีเป้าหมายในการพัฒนาเมืองหลักอย่างยั่งยืน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม + การเชื่อมโยงโครงข่ายคมนาคมขนส่ง ทำให้การขนส่งสินค้าและการเดินทางสะดวกยิ่งขึ้น ก่อให้เกิดการสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ + กระจายความเจริญ สังคมเมือง และกิจกรรมทางเศรษฐกิจไปสู่เมืองเป้าหมายในการพัฒนา เพื่อยกระดับความกินดีอยู่ดีของประชาชนในพื้นที่

นโยบาย / แผนยุทธศาสตร์	ผลกระทบ (+ เชิงบวก / - เชิงลบ)
	- ปัญหาการลักลอบเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าวจากประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งมีความเสี่ยงทั้งในเชิงความมั่นคง สาธารณสุข ตลอดจนการแย่งงานคนในพื้นที่
ยุทธศาสตร์ด้านการค้า / เขตเศรษฐกิจพิเศษ / การค้าชายแดน ● ตำแหน่งยุทธศาสตร์การค้า (ก.พาณิชย์) - ศูนย์กลางการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพระดับโลกและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ด้านวิทยาการอาหาร	+ ต่อยอดให้เกิดการพัฒนาผลผลิตที่มีความหลากหลาย และมีการใช้นวัตกรรมเพื่อสร้างสินค้าอุตสาหกรรมที่โดดเด่นยิ่งขึ้น + เกิดความเชื่อมโยงทางการค้าในห่วงโซ่มูลค่าระหว่างภาคการผลิตและกระจายสินค้าทั้งในระดับประเทศและระหว่างประเทศ - เกิดการลักลอบนำเข้า และส่งออกสินค้าผิดกฎหมาย รวมถึงสินค้าหลบเลี่ยงภาษี ซึ่งส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมภายในประเทศ
แผนพัฒนาภูมิคุ้มกัน ● วิสัยทัศน์กลุ่มจังหวัด การท่องเที่ยวที่มีคุณภาพระดับโลกบนฐานความเข้มแข็งของภาคเกษตรและชุมชนอย่างยั่งยืน ● จุดเน้นยุทธศาสตร์ (Positioning) 1. การท่องเที่ยวที่มีมาตรฐานและคุณภาพระดับโลก 2. การเพิ่มมูลค่าภาคการผลิตเกษตร ประมง และปศุสัตว์ ให้มีมาตรฐานความปลอดภัยและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม 3. การบริหารจัดการที่ยั่งยืน โดยเน้นการพัฒนาทรัพยากรบุคคล ภูมิสังคม ประวัติศาสตร์ ประเพณี วัฒนธรรม และความต้องการของท้องถิ่น ● ประเด็นยุทธศาสตร์ 1. พัฒนาคุณภาพด้านการท่องเที่ยวให้มีมาตรฐานอย่างยั่งยืน 2. การพัฒนาระบบและสร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้าภาคเกษตร ประมง และปศุสัตว์ที่มีศักยภาพในพื้นที่ เพื่อให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน 3. การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพต้นทุนมนุษย์เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน	+ กลุ่มจังหวัดมีศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขันทั้งภาคเกษตรและภาคการท่องเที่ยว + สร้างมูลค่าเพิ่มตลอดห่วงโซ่มูลค่าของผลิตภัณฑ์ ตั้งแต่การผลิต แปรรูป การตลาด และการรวมกลุ่มของผู้ประกอบการ + ประชาชนและบุคลากรได้รับการพัฒนาความรู้ ความสามารถและมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน

การวิเคราะห์ประเด็นการพัฒนาภายในพื้นที่

หลังจากที่มีการวิเคราะห์ผลกระทบเชิงนโยบาย และยุทธศาสตร์สำคัญ ซึ่งเปรียบเสมือนเป็นการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอก (External Factors) ที่เข้ามากระทบแล้ว พื้นที่ยังจะต้องมีการวิเคราะห์ศักยภาพของปัจจัยภายใน (Internal Factors) ด้วย โดยในที่นี้ จึงได้มีการนำเครื่องมือที่มีชื่อว่า การวัดระดับการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ของกระทรวงมหาดไทย เข้ามาใช้ (ในการดำเนินงานจริง ผู้ปฏิบัติงานอาจสามารถใช้เครื่องมืออื่นๆ ในการประเมินศักยภาพ และประเด็นการพัฒนาภายในพื้นที่ตามความเหมาะสมได้) และประเมินผลการดำเนินงานเชิงเปรียบเทียบกับพื้นที่อื่นๆ ของประเทศผ่านตัวชี้วัดในด้านต่างๆ ทั้งในมิติเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อประเมินถึงจุดแข็ง และจุดอ่อนในแต่ละด้าน ดังนี้

ตาราง 68 สรุปตัวชี้วัดที่สำคัญต่อพื้นที่ตัวอย่างประมง ปี พ.ศ. 2558

ตัวชี้วัดที่สำคัญ	คะแนน	หน่วยวัด	อันดับ
อัตราพึ่งพิง*	50.51	ร้อยละ	14
คนอายุ 15 -60 ปีเต็ม มีอาชีพและมีรายได้	97.47	ร้อยละ	15
คนอายุมากกว่า 60 ปีเต็มขึ้นไป มีอาชีพและมีรายได้	92.58	ร้อยละ	15
สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์เกษตรต่อผลิตภัณฑ์มวลรวม	19.70	ร้อยละ	8
สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเกษตรต่อผลิตภัณฑ์มวลรวม	25.97	ร้อยละ	9
ผลผลิตสินค้าเกษตรสำคัญต่อไร่	1.260	กก.ต่อไร่	12
อัตราการเพิ่มของผลผลิตสินค้าเกษตรเฉลี่ย	-1.10	ร้อยละ	13
อัตราส่วนฟาร์มที่ได้รับการรับรองมาตรฐานฟาร์ม (GAP) ต่อจำนวนฟาร์มทั้งหมด	2.32	ร้อยละ	8
จำนวนโรงงาน / สปก ผลิตสินค้าเกษตรและอาหารที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน GMP / HACCP	40	แห่ง	10
สัดส่วนรายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตรต่อรายได้เงินสดสุทธิของครัวเรือนเกษตร	38.69	ร้อยละ	8
สัดส่วนหนี้เสียต่อปริมาณเงินให้กู้ยืม (ร้อยละ)*	2.49	ร้อยละ	8
สัดส่วนปริมาณเงินกู้ยืมต่อรายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตร (ร้อยละ)*	82.84	ร้อยละ	4
สัดส่วนหนี้ในระบบต่อหนี้ทั้งหมด	97.73	ร้อยละ	13
อัตราการเพิ่มขึ้นของจำนวนเกษตรกรในพื้นที่	3.47	ร้อยละ	4
สัดส่วนปริมาณพืชพลังงานต่อสินค้าเกษตรทั้งหมด	85.56	ร้อยละ	5
สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมสาขาอุตสาหกรรมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวม	4.66	ร้อยละ	18
อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด	4.01	ร้อยละ	7
อัตราเงินเฟ้อ*	-0.46	ร้อยละ	3
ผลิตภาพแรงงานเฉลี่ย	402.702	บาท / คน / ปี	7
สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมสาขาบริการต่อผลิตภัณฑ์มวลรวม	57.45	ร้อยละ	1

ตัวชี้วัดที่สำคัญ	คะแนน	หน่วยวัด	อันดับ
สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดสาขาการขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคมต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์	16.05	ร้อยละ	1
ปริมาณการใช้น้ำมันดีเซล	459,311	พันลิตร	14
ปริมาณการใช้พลังงานทดแทน	303,308	พันลิตร	8
ปริมาณการใช้พลังงานไฟฟ้าเฉลี่ยต่อราย*	7,174.53	กิโลวัตต์ / ชั่วโมง / ราย	12

หมายเหตุ: *ตัวชี้วัดแบบผกผัน, ขีดเส้นใต้: ข้อมูลปี 2557

จากข้อมูลตัวชี้วัดข้างต้น หากวิเคราะห์และพิจารณาตามแนวคิด Quartile โดยเป็นการนำตัวชี้วัดของกลุ่มพื้นที่ทั้ง 18 กลุ่มทั้งหมดมาเรียงลำดับ และจัดแบ่งเป็นกลุ่ม 4 กลุ่ม ดังตารางต่อไปนี้

Quartile	ระดับศักยภาพ	ช่วงอันดับ
Quartile 1	ดีมาก	1 - 4
Quartile 2	ดี	5 - 8
Quartile 3	ปานกลาง	9 - 13
Quartile 4	ต้องปรับปรุง	14 - 18

สรุปประเด็นการวิเคราะห์ตัวชี้วัด

จากตัวชี้วัดข้างต้น จึงสามารถสรุปประเด็นทางด้านศักยภาพในภาพรวมข้อพื้นที่ได้ดังนี้

- สถานการณ์ทางด้านแรงงานในกลุ่มจังหวัดค่อนข้างแย่ [คนอายุ 15 - 60 ปีเต็ม มีอาชีพและมีรายได้ (15)] โดยมีประชากรกลุ่มเด็กและผู้สูงอายุที่สูงกว่าประชากรในวัยทำงานมาก [คนอายุมากกว่า 60 ปีเต็มขึ้นไป มีอาชีพและมีรายได้ (15), อัตราพึ่งพิง (14)]
- ในภาพรวมเศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัดมีอัตราการขยายตัวในระดับปานกลาง [อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด (7)] โดยมีตัวขับเคลื่อนเศรษฐกิจหลักเป็นภาคบริการโดยเฉพาะภาคการท่องเที่ยว [สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมสาขาบริการต่อผลิตภัณฑ์มวลรวม (1), สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดสาขาการขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคมต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์ (1)]
- ภาคการเกษตรของกลุ่มจังหวัด ถือว่าอยู่ในระดับปานกลาง [สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์เกษตรต่อผลิตภัณฑ์มวลรวม (8), สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเกษตรต่อผลิตภัณฑ์มวลรวม (9)] ซึ่งแสดงให้เห็นถึงศักยภาพในการพัฒนาการเกษตรของกลุ่มได้ดีอยู่ อย่างไรก็ตามยังคงมีปัญหาในเรื่องของการพัฒนาผลผลิต [ผลผลิตสินค้าเกษตรสำคัญต่อไร่ (12), อัตราการเพิ่มของผลผลิตสินค้าเกษตรเฉลี่ย (13)]

- หากพิจารณาร่วมกับตัวชี้วัดทางด้านผลิตภาพแรงงาน อาจกล่าวได้ว่าแรงงานกลุ่มนี้ มีศักยภาพทางด้านงานบริการเป็นอย่างมาก [ผลิตภาพแรงงานเฉลี่ย (7)]

สรุปศักยภาพเชิงพื้นที่

จากการประมวลและวิเคราะห์ผลกระทบจากนโยบาย และยุทธศาสตร์ ซึ่งสะท้อนในมุมมองของปัจจัยภายนอก (External Factors) และการวิเคราะห์ประเด็นตัวชี้วัดการวัดระดับการพัฒนา ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพของปัจจัยภายใน (Internal Factors) นั้น จึงสามารถนำข้อมูลทั้งหมดมาทบทวนประเด็นศักยภาพ (SWOT) ของพื้นที่ในภาพรวม โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตาราง 69 สรุปผลการทบทวน SWOT ของพื้นที่ตัวอย่างประมง

SWOT	
จุดแข็ง (Strengths)	
S1	ทำเลที่ตั้งทางยุทธศาสตร์ (Strategic Location) ที่สามารถเชื่อมโยงได้ทั้งฝั่งอ่าวไทย ทะเลอันดามัน และประเทศเพื่อนบ้านในกลุ่มประเทศ IMT-GT และประเทศในเอเชียใต้
S2	มีสนามบินนานาชาติ 2 แห่งที่จังหวัด ก และจังหวัด ข และสนามบินภายในประเทศอีก 2 แห่งที่จังหวัด ค และจังหวัด ง พร้อมรองรับนักท่องเที่ยวได้จำนวนมาก
S3	มีแหล่งท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายและมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักระดับโลก มีความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยว ความอุดมสมบูรณ์
S4	เป็นพื้นที่ประวัติศาสตร์มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมและวิถีชีวิตที่เป็นเอกลักษณ์ของอันดามัน สืบสานมาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน อาทิเช่น วิถีชีวิตชาวเล อารยธรรมเพอรานากันที่เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน
S5	เป็นแหล่งผลิต ยางพารา ปาล์มน้ำมัน อันเป็นพืชเศรษฐกิจสำคัญของประเทศ เนื่องจากมีฝนตกชุกและมีแหล่งน้ำตามธรรมชาติจำนวนมาก
S6	แนวชายฝั่งทะเลยาว 878 กิโลเมตร มีหาดทรายสวยงาม มีเว้าอ่าว เกาะแก่ง มากมาย และเหมาะสมกับการทำประมงชายฝั่งและประมงน้ำลึก
S7	มีความหลากหลายของทรัพยากรธรรมชาติ ตั้งแต่ภูเขา ป่า ถ้ำ น้ำตก พื้นที่ชุ่มน้ำปากแม่น้ำกระบี่ อ่าวพังงา ที่เหมาะสมกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเรียนรู้เชิงนิเวศ
S8	คงความเป็นอัตลักษณ์วิถีชีวิตของประชาชนด้านการเกษตร สามารถพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชื่อมโยงเกษตร
S9	มีป่าชายเลนที่มีคุณค่าต่อระบบนิเวศวิทยาอันเป็นแหล่งห่วงโซ่อาหารของสัตว์น้ำ แนวป้องกันชายฝั่งและจับน้ำเสีย
S10	มีอุตสาหกรรมด้านการบริการ และโลจิสติกส์ที่โดดเด่น เป็นอุตสาหกรรมสำคัญของกลุ่มจังหวัด

SWOT
S11 ประชาชนมีแนวโน้มทำอาชีพเกษตรกรรมมากขึ้น และเกษตรกรรมมีรายได้สุทธิจากการเกษตรมากกว่าปริมาณเงินกู้
จุดอ่อน (Weaknesses) W1 ภูมิอากาศแบบร้อนชื้น ฝนตกชุก ทำให้กิจกรรมการท่องเที่ยวทางทะเลไม่สามารถทำได้ตลอดทั้งปี W2 ป่าไม้และทรัพยากรธรรมชาติ ทั้งทางบกและทางน้ำเสื่อมโทรมและถูกบุกรุกทำลาย W3 โครงสร้างพื้นฐาน โดยเฉพาะเส้นทางคมนาคมทางบก ทางราง ทางน้ำ รวมไปถึงการบริหารจัดการแหล่งน้ำในพื้นที่ยังไม่สามารถรองรับการขยายตัวของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและชุมชนเมืองที่เติบโตอย่างรวดเร็ว W4 สินค้าเกษตรมีฐานการผลิตเป็นแบบปฐมภูมิ ยังมีการนำวัตถุดิบมาใช้ในการแปรรูปสินค้าเกษตรเพื่อเพิ่มมูลค่าไม่มากเท่าที่ควร ทำให้ขาดการสร้างรายได้เพิ่มให้แก่เกษตรกร W5 บุคลากรภาคบริการมีความรู้ทักษะภาษาอังกฤษ และภาษาที่สามไม่เพียงพอ W6 การรื้อเรียงเรื่องราวเกี่ยวกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมยังมีอยู่น้อย ทั้งในแง่ภูมิสถาปัตยกรรม โรงแรม สินค้า ฯลฯ เพื่อดึงดูดความสนใจและสร้างมูลค่าเพิ่ม W7 ขาดแคลนแรงงานภาคการเกษตรและประมง รวมทั้งภาคการท่องเที่ยว ต้องพึ่งพาแรงงานจากต่างประเทศ W8 การท่องเที่ยวยังกระจุกตัวอยู่บางพื้นที่ ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางสังคม การกระจายความเจริญและรายได้ไม่มากเท่าที่ควร W9 อยู่ในพื้นที่เสี่ยงที่มีโอกาสในการเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติ เช่น สึนามิ อุทกภัย ดินถล่ม W10 เกษตรกรขาดความรู้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และคุณภาพในแปรรูปยาง ตลอดจนการบริหารจัดการตลาดสมัยใหม่ รวมทั้งขาดการรวมกลุ่มเกษตรกร W11 ระบบบริการในแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญหลายแห่งยังมีปัญหา สิ่งอำนวยความสะดวก ความปลอดภัยยังไม่ได้มาตรฐาน สาธารณูปโภคไม่เพียงพอ และเส้นทางคมนาคมขนส่งกระจุกตัว ไม่มีการเชื่อมโยงไปยังแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ W12 ขาดแคลนบุคลากรทางการแพทย์ โดยสถานพยาบาลขนาดใหญ่กระจุกตัวอยู่ในเมืองสำคัญ ทำให้ประชาชนในพื้นที่ชนบทไม่สามารถเข้าถึงบริการทางการแพทย์ได้อย่างทั่วถึง W13 ผลผลิตภาพ (productivity) ในภาคการเกษตรยังอยู่ในระดับต่ำและจำนวนผลผลิตสินค้าเกษตรมีแนวโน้มลดลง รวมถึงฟาร์มส่วนมากยังไม่ได้รับการรับรองมาตรฐาน W14 ภาคอุตสาหกรรมในพื้นที่ยังมีขนาดค่อนข้างเล็กและมีศักยภาพในการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมที่ค่อนข้างจำกัด

SWOT

โอกาส (Opportunities)

- O1 ตลาดท่องเที่ยว MICE เติบโตขึ้นอย่างรวดเร็วและมีแนวโน้มที่จะมีการจัดงานประชุมนานาชาติในภูมิภาคเอเชียมากยิ่งขึ้น
- O2 ความร่วมมือประชาคมอาเซียน และกรอบความร่วมมืออื่นๆ สนับสนุนให้เกิดพลังการพัฒนาเชื่อมโยงในด้านการท่องเที่ยว การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ การเกษตร และประมง
- O3 ข้อตกลงการค้าเสรี (FTA) กับประเทศต่าง ๆ สร้างโอกาสในการพัฒนาไม้ผล กุ้งเพื่อการส่งออก บริการ Home Stay และ Spa
- O4 กระแสการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และสุขภาพเป็นโอกาสในการพัฒนาสินค้าและบริการบนฐานภูมิปัญญาท้องถิ่นและเผยแพร่สู่สากล
- O5 นโยบายพลังงานทดแทนเป็นโอกาสในการผลิตปาล์มน้ำมันและไบโอดีเซล ซึ่งพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันเป็นแหล่งผลิตที่สำคัญ
- O6 ทิศทางแผนพัฒนาภูมิภาค (ภาคใต้) ของ สศช. เน้นการเป็นแหล่งผลิตผลิตภัณฑ์ยางพาราและปาล์ม น้ำมัน รวมทั้งผลิตภัณฑ์อาหารทะเลที่ได้มาตรฐานสากล ตลอดจนแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล
- O7 แนวโน้มการให้ความสำคัญกับเรื่องทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สูงขึ้น ส่งผลให้เกิดกระแสการท่องเที่ยวเชิงนิเวศขยายตัวเพิ่มขึ้น
- O8 ตลาดกลุ่มนักท่องเที่ยวซึ่งมีประชากรจำนวนมาก เช่น อินเดีย จีน ตะวันออกกลาง ให้ความสนใจท่องเที่ยวในอันดามันเพิ่มสูงขึ้น
- O9 นโยบายจัดระเบียบสังคมของรัฐบาล สร้างความเป็นระเบียบของสังคม ทำให้เพิ่มความเชื่อมั่นเรื่องความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนและนักท่องเที่ยว
- O10 การเชื่อมโยงโครงข่ายการคมนาคมขนส่งทำให้การเดินทางและการขนส่งมีความสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการพัฒนารถไฟทางคู่และระบบรางเชื่อมต่อไปยังชายแดนไทย - มาเลเซีย ฯลฯ
- O11 การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและนวัตกรรม เสริมสร้างขีดความสามารถในการผลิตและคุณภาพชีวิต

อุปสรรค (Threats)

- T1 การหลั่งไหลเข้ามาของนักท่องเที่ยว ผู้ประกอบอาชีพบริการ แรงงานไทยและแรงงานต่างด้าว ทำให้ชุมชนเมืองขยายตัวอย่างรวดเร็ว ส่งผลกระทบต่อความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- T2 การเพิ่มขึ้นของแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายและผู้ลักลอบเข้าเมือง แม้ว่าจะช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลนแรงงานได้บางส่วน แต่ส่งผลกระทบต่อค่าบริการสาธารณะด้านความปลอดภัยและการใช้บริการสาธารณสุขของประชาชนในพื้นที่ และแนวโน้มการเกิดปัญหาสังคมตามมา เช่น ปัญหาการค้ามนุษย์ ปัญหาด้านความมั่นคง ปัญหายาเสพติด และปัญหาด้านสาธารณสุข เป็นต้น
- T3 ภาพรวมการให้งบประมาณ การจัดสรรงบประมาณไม่สอดคล้องกับศักยภาพกลุ่มจังหวัด เนื่องจากคิดเป็นต่อหัวประชากร ซึ่งกลุ่มจังหวัดมีจำนวนประชากรแฝงเยอะ จำนวนประชากรที่แท้จริงน้อย ทำให้

SWOT

	ได้รับจัดสรรงบประมาณน้อย
T4	ภัยพิบัติทางธรรมชาติ เช่น อุทกภัย และดินโคลนถล่ม ส่งผลต่อภาพลักษณ์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดในด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และยังเป็นพื้นที่เฝ้าระวังภัยพิบัติแผ่นดินไหว
T5	ภาวะโลกร้อน ส่งผลให้เกิดพายุรุนแรง ดินโคลนถล่ม การกัดเซาะชายฝั่ง การตายของสัตว์ทะเลจำนวนมาก และระบบนิเวศน์ที่เปลี่ยนแปลงไป
T6	การเกิดเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ ส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยวที่ต้องการเดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่
T7	ข้อตกลงระหว่างประเทศด้านสิ่งแวดล้อมจะมีความเข้มข้นมากขึ้น ประเทศไทยได้ร่วมลงมติรับรองเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลก ทำให้ต้องเร่งปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตทั้งภาคเกษตร อุตสาหกรรม บริการ และการท่องเที่ยวให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
T8	การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุยังส่งผลกระทบต่อแรงงานในภาคการผลิตของภาค โดยเฉพาะภาคการเกษตรที่ประสบปัญหาขาดแคลนแรงงานเป็นฐานเดิมอยู่แล้ว

2) การขับเคลื่อนงานในพื้นที่ตามกรอบผลิตภัณฑ์ศักยภาพ (Product Champion)

การระบุผลิตภัณฑ์ศักยภาพ

หลังจากที่มีการวิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่ออกมาแล้ว ก็จะช่วยให้อาจพัฒนาแนวทางการขับเคลื่อนงานในพื้นที่ได้ในมิติต่างๆ ซึ่งตามหลักการของผลิตภัณฑ์ศักยภาพ (Product Champion) นั้น จะพยายามเลือกผลิตภัณฑ์ที่มีความชัดเจนที่สุดเท่าที่สามารถกำหนดได้ขึ้นมา เพื่อใช้ในการกำหนดทิศทางการพัฒนาที่ชัดเจน เช่น ตั้งแต่เกษตร -> ปศุสัตว์ -> การเลี้ยงโค เป็นต้น

ทั้งนี้ ในการคัดเลือกผลิตภัณฑ์ศักยภาพของพื้นที่นั้น ไม่ได้มีรูปแบบที่ตายตัว ผู้ปฏิบัติงานสามารถดำเนินการได้หลากหลายวิธีขึ้นอยู่กับรูปแบบการทำงาน ความพร้อมของข้อมูล หรือกระทั่งความชัดเจนทางด้านนโยบาย และวิสัยทัศน์ของผู้บริหารในพื้นที่ โดยสามารถนำข้อมูลต่างๆ มาพิจารณาร่วมกันได้ ดังตัวอย่างของข้อมูลต่อไปนี้

- การวิเคราะห์ตำแหน่งเชิงยุทธศาสตร์ (Positioning) ของพื้นที่ เพื่อประเมินว่าในพื้นที่นั้นๆ ให้ความสำคัญกับผลิตภัณฑ์ชนิดใดชนิดหนึ่ง หรือมีการกำหนดเป้าหมายของการขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ใดขึ้นมาหรือไม่

ตาราง 70 ตำแหน่งเชิงยุทธศาสตร์ของพื้นที่ตัวอย่างประมง

พื้นที่	ตำแหน่งเชิงยุทธศาสตร์ของพื้นที่			
	เกษตร	อุตสาหกรรม	การค้า การลงทุน	ท่องเที่ยว
พื้นที่ 1	ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ทุเรียน มังคุด		ประตูการค้าผ่านแดน ไทย-เมียนมาร์	ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (น้ำแร่)
พื้นที่ 2			ครัวอันดามัน (เกษตร ประมง ปศุสัตว์)	World class destination (ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ)
พื้นที่ 3		เกษตรอุตสาหกรรม Smart City		การท่องเที่ยวทางทะเล ระดับโลก
พื้นที่ 4	ปาล์ม ยางพารา เกษตรชีวภาพ เกษตรทางเลือก	พลังงานทดแทน		ท่องเที่ยวสีเขียว เชิงอนุรักษ์
พื้นที่ 5	ยางพารา ปาล์ม			ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

- การประเมินข้อมูลทางสถิติ และการวิเคราะห์ศักยภาพของผลิตภัณฑ์ของพื้นที่ การนำข้อมูลเชิงสถิติมาอ้างอิงเกี่ยวกับสินค้าเกษตรสามารถใช้อ้างอิงในการกำหนดผลิตภัณฑ์ศักยภาพได้ ซึ่งสำหรับสินค้าเกษตรนั้น อาจพิจารณาทั้งในส่วนของจำนวนสัตว์ที่เลี้ยง ผลิตผล แนวโน้มราคา จำนวนเกษตรกรที่เลี้ยงในพื้นที่ เป็นต้น

ตาราง 71 ปริมาณปลาขึ้นท่า และ กุ้งขาว

รายการ	หน่วย	ปี พ.ศ.				
		2556	2557	2557/2556 (ร้อยละ)	2558	2558/2557 (ร้อยละ)
ปริมาณปลาขึ้นท่า	ตัน	163,824	121,247	-26	349,430	188
ปริมาณกุ้งขาว	ตัน	17,568.22	6,628.22	-62	9,677.52	46

เมื่อมีการวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ แล้ว ผู้ปฏิบัติงานก็สามารถที่จะสรุปประเด็นสำคัญเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ศักยภาพนั้นๆ เพื่อเป็นข้อมูลสนับสนุนในการเลือกขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ศักยภาพนั้นได้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ผลิตภัณฑ์ศักยภาพ : ประมง

จุดเด่นของผลิตภัณฑ์ศักยภาพ :

- จังหวัดมีจำนวนฟาร์มเลี้ยงปลาน้ำกร่อยมากเป็นอันดับสองของจำนวนฟาร์มเลี้ยงปลาน้ำกร่อยทั้งหมด โดยมีจำนวนฟาร์มทั้งสิ้น 1,530 ฟาร์ม หรือร้อยละ 13.24 และมูลค่าการเลี้ยงปลาน้ำกร่อยสูงที่สุดในกลุ่มจังหวัดใกล้เคียง โดยมีปริมาณสูงถึง 899 ตัน และมีมูลค่ากว่า 185 ล้านบาท

3) การขับเคลื่อนตามกรอบห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain)

การวิเคราะห์ตามกรอบห่วงโซ่มูลค่า

เมื่อกำหนดผลิตภัณฑ์ศักยภาพได้แล้ว ก็จะมีการวิเคราะห์ตามกรอบห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) โดยพิจารณาตั้งแต่กระบวนการผลิตหรือพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ไปจนถึงการเชื่อมโยงตลาดหรือการส่งถึงผู้บริโภค (ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง) ผ่านรูปแบบข้อต่อในการพัฒนาของห่วงโซ่มูลค่า ในขณะเดียวกัน ภายใต้ข้อต่อของห่วงโซ่มูลค่าของแต่ละผลิตภัณฑ์ศักยภาพนี้ ก็จะต้องมีการพิจารณาถึงปัจจัยที่ต้องให้ความสำคัญ หรือช่วยผลักดันให้สามารถขับเคลื่อนข้อต่อแต่ละข้อต่อไปสู่ความสำเร็จ (Critical Success Factor) ได้เช่นกัน การวิเคราะห์ดังกล่าวนี้ จะเปรียบเสมือนการกำหนดรายละเอียดถึงสิ่งที่ควรจะต้องดำเนินการ (Should be) ในภาพรวม เพื่อที่จะขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ศักยภาพดังกล่าวให้เกิดขึ้นมาอย่างเป็นรูปธรรม

ทั้งนี้ โครงสร้างของห่วงโซ่มูลค่า และปัจจัยสู่ความสำเร็จของแต่ละผลิตภัณฑ์ในแต่ละพื้นที่นั้น จะแตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับปัจจัยทางด้านบริบท ศักยภาพ สภาพความพร้อม และการสนับสนุน ในการขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ศักยภาพในพื้นที่นั้นๆ ด้วยเหตุนี้ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารและหัวหน้าส่วนราชการของจังหวัดที่เกี่ยวข้องจะต้องมีการพิจารณาและปรับปรุงกรอบและรายละเอียดของห่วงโซ่มูลค่าของผลิตภัณฑ์ศักยภาพนั้นๆ อย่างต่อเนื่อง ซึ่งภายใต้ผลิตภัณฑ์ศักยภาพของพื้นที่นี้ มีรายละเอียดของห่วงโซ่มูลค่าที่มีการปรับปรุงแล้ว ดังนี้

แผนภาพ 42 ห่วงโซ่มูลค่า ผลิตภัณฑ์ศักยภาพ (Product Champion) ประมง

การวิเคราะห์ตามกรอบห่วงโซ่มูลค่า

ก็เปรียบเสมือนว่ามีการกำหนดถึงสิ่งที่จะต้องดำเนินการในการขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ศักยภาพดังกล่าวขึ้นมา โดยในขั้นตอนต่อมา จะต้องมีการประเมินและศึกษาถึงรายละเอียดของการขับเคลื่อนปัจจัยสู่ความสำเร็จในแต่ละข้อต่อว่ามีการดำเนินงาน หรือมีโครงการรองรับมากน้อยเพียงใด เพื่อที่จะช่วยให้สามารถระบุถึงปัจจัยสู่ความสำเร็จที่ถูกระบุว่ามีความสำคัญในการขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ศักยภาพนี้ แต่ยังไม่ได้มีการดำเนินการใดๆ ขึ้นมาเลย ซึ่งก็คือปัจจัยที่ยังเป็นช่องว่างในการพัฒนา (Gap) นั้นเอง

จากรายละเอียดของห่วงโซ่มูลค่าข้างต้น พร้อมกับการหารือร่วมกับผู้บริหาร และหัวหน้าส่วนราชการของจังหวัด ทำให้สามารถสรุปปัจจัยสู่ความสำเร็จที่มีแนวทางการดำเนินงาน และมีโครงการรองรับพร้อมรายละเอียดที่สำคัญ ดังนี้

ตาราง 72 สรุปรายละเอียดโครงการ หรือแนวทางการดำเนินงานในปัจจุบัน ที่ตอบสนองต่อปัจจัยสู่ความสำเร็จของห่วงโซ่มูลค่า¹² ประมง

ปัจจัยสู่ความสำเร็จ (CSF)	ชื่อโครงการ / แนวทางการดำเนินงาน	ผู้รับผิดชอบ	แนวคิดโครงการ
2.1 / 2.2 / 2.3	โครงการบริหารจัดการให้เกิดผลผลิตสัตว์น้ำในแหล่งน้ำธรรมชาติ (แผนพัฒนาจังหวัด)	สนง.ประมง จังหวัด	ส่งเสริมกระบวนการเตรียมการเพื่อการเลี้ยงสัตว์น้ำในแหล่งน้ำธรรมชาติให้มีประสิทธิภาพ
2.3 / 2.4 / 2.5 / 2.7	โครงการสนับสนุนอาชีพประมงพื้นที่อาชีพประมงพื้นที่ชลประทาน / โครงการส่งเสริมอาชีพประมงสร้างรายได้ให้เกษตรกร (แผนพัฒนาจังหวัด)	สนง.ประมง จังหวัด	พัฒนาเกษตรกร สร้างเครือข่าย พร้อมส่งเสริมพันธุ์เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ
2.4/ 2.5 / 2.7 / 3.4	โครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีการอนุบาล/เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำเพื่อยังชีพแก่เยาวชนในโรงเรียนประถมศึกษา/ขยายโอกาส/มัธยมศึกษา (แผนพัฒนาจังหวัด)	สนง.ประมง จังหวัด	ฝึกอบรม และปลูกฝังความคิดในการส่งเสริมการทำประมงกับเยาวชนในท้องถิ่น พร้อมร่วมพัฒนาแนวทางการอนุบาลปลาเพิ่มมากขึ้น
2.4 / 2.5	โครงการจัดตั้งเครือข่ายประมง ส่งเสริมการอนุรักษ์และพัฒนาความมั่นคงแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์น้ำในชุมชน (แผนพัฒนาจังหวัด)	สนง.ประมง จังหวัด	จัดตั้งเครือข่าย และสร้างองค์ความรู้ระหว่างกัน

¹² หมายเหตุ: ข้อมูลในส่วนนี้เกิดจากการสรุปข้อมูลจากการประชุมเชิงปฏิบัติการเท่านั้น รายละเอียดที่ระบุนี้อาจมีคลาดเคลื่อนจากรายละเอียดแผนงานที่ดำเนินการจริง

ปัจจัยสู่ความสำเร็จ (CSF)	ชื่อโครงการ / แนวทางการดำเนินงาน	ผู้รับผิดชอบ	แนวคิดโครงการ
2.5 / 2.6	โครงการเพิ่มศักยภาพและจัดตั้งสถาบันเกษตรกรของเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำกร่อยในเขตจังหวัด (แผนพัฒนาจังหวัด)	สนง.ประมงจังหวัด	พัฒนาแหล่งเรียนรู้ทางด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ
3.1 / 3.2	โครงการส่งเสริมและพัฒนาเพื่อปรับเปลี่ยนเครื่องมือประมงให้มีความสมดุลกับทรัพยากรประมง (แผนพัฒนาจังหวัด)	สนง.ประมงจังหวัด	สนับสนุนกระบวนการและเครื่องมือในการเลี้ยงสัตว์น้ำที่ไม่ทำลายธรรมชาติ
3.1 / 3.6	โครงการส่งเสริมรวมกลุ่มการทำประมงเครื่องมือลอบหมึกที่ถูกกฎหมาย (แผนพัฒนาจังหวัด)	สนง.ประมงจังหวัด	สนับสนุนกระบวนการและควบคุมดูแลการเลี้ยงให้เป็นไปตามระเบียบ และมาตรฐาน
3.3 / 3.6	โครงการฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์โดยรัฐร่วมราษฎร์ – เพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำ	สนง.ประมงจังหวัด	ส่งเสริมการบริหารจัดการฟาร์มเลี้ยงสัตว์น้ำ เพื่อการเพิ่มผลผลิตให้มากขึ้น
3.3 / 3.4 / 6.7	โครงการบริหารจัดการให้เกิดผลผลิตสัตว์น้ำในแหล่งน้ำธรรมชาติโดยชุมชนมีส่วนร่วม โครงการเพิ่มส่งเสริมการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำเศรษฐกิจรองรับการส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัด (แผนพัฒนาจังหวัด)	สนง.ประมงจังหวัด	พัฒนากระบวนการเลี้ยงสัตว์น้ำให้มีประสิทธิภาพ และยังสามารถต่อยอดไปสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดเพิ่มเติม
3.3 / 3.4 / 3.5 / 3.6 / 3.7 / 3.8	โครงการยกระดับการผลิตสินค้าด้านประมง (แผนพัฒนาจังหวัด)	สนง.ประมงจังหวัด	ยกระดับกระบวนการเลี้ยงสัตว์น้ำให้มีมาตรฐานสูงขึ้นทุกขั้นตอน ผ่านการฝึกอบรม การสนับสนุนเครื่องมือและอุปกรณ์จำเป็น
4.1 / 4.2 / 4.5 / 4.8 / 4.9	โครงการส่งเสริมการแปรรูปสัตว์น้ำเพื่อการผลิตมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ มีความปลอดภัย และได้มาตรฐาน โดยใช้ทรัพยากรสัตว์น้ำในท้องถิ่น (แผนพัฒนาจังหวัด)	สนง.ประมงจังหวัด	การประเมิน ให้คำปรึกษา และการสนับสนุนตามแนวทาง การส่งเสริมกระบวนการแปรรูปสัตว์น้ำ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม
4.1 / 4.2 / 4.3 / 4.4 / 4.5 / 6.3 / 6.4	โครงการผลิตภัณฑ์และอาหารปลอดภัยจังหวัด (แผนพัฒนาจังหวัด)	สนง.สาธารณสุขจังหวัด	การกำหนดมาตรฐานอาหารปลอดภัย (Andaman Safety) พร้อมการตรวจสอบกระบวนการผลิตต่างๆ ซึ่งรวมไปถึงการรับรองมาตรฐาน การส่งเสริม

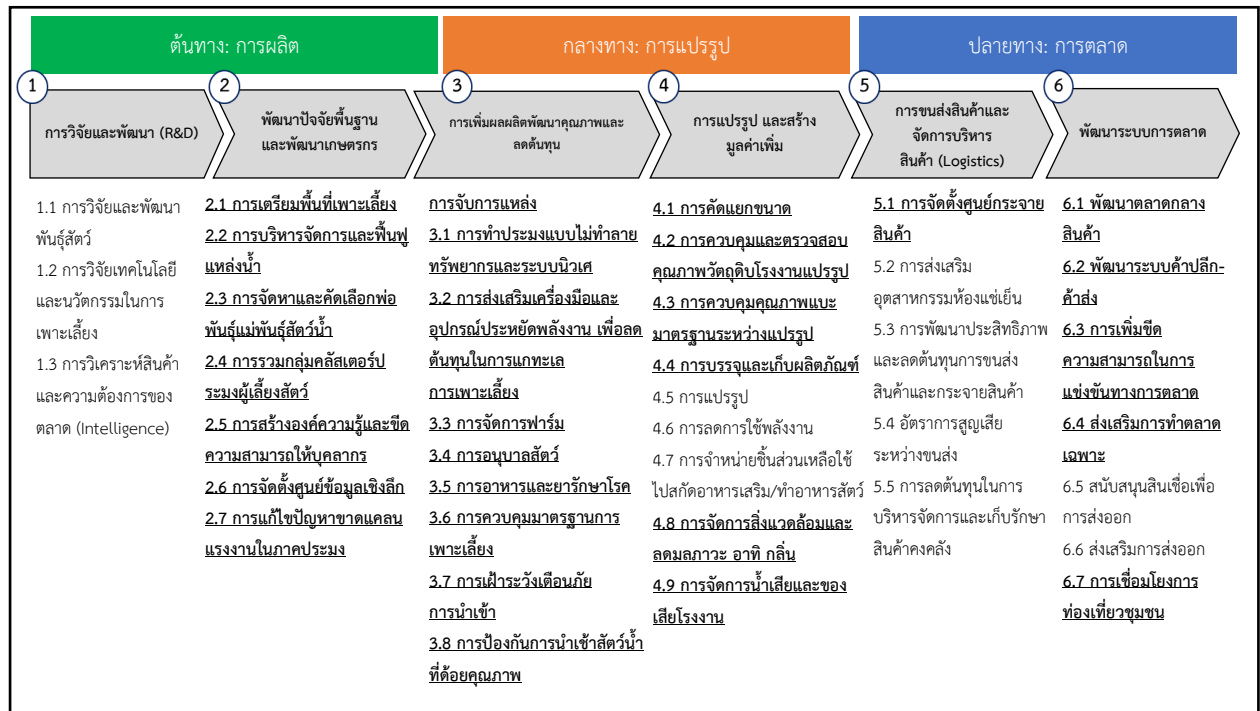
ปัจจัยสู่ความสำเร็จ (CSF)	ชื่อโครงการ / แนวทางการดำเนินงาน	ผู้รับผิดชอบ	แนวคิดโครงการ
			การตลาดและประชาสัมพันธ์ และการเชื่อมโยงและการสารสนเทศ ด้านสินค้า ประมงและอาหาร
5.1	โครงการก่อสร้างตลาดศูนย์กระจายสินค้าชุมชน (แผนพัฒนาจังหวัด)	ที่ทำการปกครองอำเภอ	ก่อสร้างอาคารตลาดและศูนย์กระจายสินค้า
6.1 / 6.2 / 6.3	โครงการจัดตั้งตลาดกลางเพื่อเป็นแหล่งรวมและจำหน่ายพันธุ์สัตว์น้ำ (แผนพัฒนาจังหวัด)	สนง.ประมงจังหวัด	ก่อสร้างและพัฒนาตลาดกลางสำหรับการจำหน่ายพันธุ์สัตว์น้ำของพื้นที่
6.2 / 6.3 / 6.4	โครงการเชื่อมโยงตลาดผลิตภัณฑ์ชุมชน (แผนพัฒนาจังหวัด)	สนง.พาณิชย์จังหวัด	การส่งเสริมการตลาด และการประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ชุมชนของจังหวัด

จากตารางข้างต้น ประกอบกับรายละเอียดของห่วงโซ่มูลค่าก่อนหน้า จะสามารถแสดงให้เห็นถึงรายละเอียดของปัจจัยสู่ความสำเร็จที่ยังเป็นช่องว่างในการพัฒนาของผลิตภัณฑ์ศักยภาพชนิดนี้ได้ ดังนี้

ตาราง 73 สรุปปัจจัยสู่ความสำเร็จของห่วงโซ่มูลค่าประมงที่เป็นช่องว่างในการพัฒนา

ข้อต่อของห่วงโซ่มูลค่า	ปัจจัยสู่ความสำเร็จที่เป็นช่องว่าง
1.การวิจัยและพัฒนา	1.1 การวิจัยและพัฒนาพันธุ์สัตว์ 1.2 การวิจัยเทคโนโลยีและนวัตกรรมในการเพาะเลี้ยง 1.3 การวิเคราะห์สินค้าและความต้องการของตลาด (Intelligence)
4.การแปรรูปและสร้างมูลค่าเพิ่ม	4.6 การลดการใช้พลังงาน 4.7 การจำหน่ายชิ้นส่วนเหลือใช้ไปสกัดอาหารเสริม/ทำอาหารสัตว์
5.การขนส่งและจัดการบริหารสินค้า (Logistics)	5.2 การส่งเสริมอุตสาหกรรมห้องแช่เย็น 5.3 การพัฒนาประสิทธิภาพและลดต้นทุนการขนส่งและกระจายสินค้า 5.4 อัตราการสูญเสียระหว่างขนส่ง 5.5 การลดต้นทุนในการบริหารจัดการและเก็บรักษาสินค้าคงคลัง
6.พัฒนาระบบการตลาด	6.5 สนับสนุนสินเชื่อเพื่อการส่งออก 6.6 ส่งเสริมการส่งออก

แผนภาพ 43 สรุปปัจจัยสู่ความสำเร็จที่เป็นช่องว่างของผลิตภัณฑ์ศักยภาพ (Product Champion) ประมง

หมายเหตุ: ปัจจัยสู่ความสำเร็จที่ตัวหนังสือเป็นตัวหนา และขีดเส้นใต้ คือปัจจัยสู่ความสำเร็จที่มีแนวทางการดำเนินงาน/โครงการมารองรับ

ปัจจัยสู่ความสำเร็จที่ตัวหนังสือเป็นตัวธรรมดา คือปัจจัยสู่ความสำเร็จที่ยังไม่มีแนวทางการดำเนินงาน/โครงการมารองรับ (เป็นช่องว่าง)

ชุดโครงการสำคัญของผลิตภัณฑ์ศักยภาพ

ปัจจัยสู่ความสำเร็จที่ยังไม่มีแนวทางการดำเนินงาน หรือโครงการรองรับข้างต้น ถือว่าเป็นช่องว่างในการพัฒนาที่จะต้องมีการแก้ไข หรือปรับปรุงเพื่อให้การขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ศักยภาพนี้สามารถดำเนินการไปได้ตลอดห่วงโซ่มูลค่า ด้วยเหตุนี้ จึงจะต้องมีการกำหนดชุดโครงการสำคัญขึ้นมา ที่จะช่วยแก้ไข หรืออุดช่องว่างในการพัฒนาดังกล่าวให้หมดไป

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าตามหลักการแล้วชุดโครงการที่ต้องมีการพัฒนาขึ้นมานี้ จะเน้นไปที่การแก้ปัญหา หรืออุดช่องว่างปัจจัยสู่ความสำเร็จที่สำคัญ แต่ในการกำหนดชุดโครงการในที่นี้ อาจหมายรวมถึงโครงการ หรือแนวทางการดำเนินงานบางประเภทที่มีการดำเนินการเพื่อตอบสนองต่อปัจจัยสู่ความสำเร็จบางปัจจัยอยู่แล้ว แต่แนวทางหรือโครงการดังกล่าว อาจยังต้องมีการขยายผล หรือมีการดำเนินงานเพิ่มเติม เพื่อให้การขับเคลื่อนห่วงโซ่มูลค่านี้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงที่สุดด้วยเช่นเดียวกัน ซึ่งมีสรุปชุดโครงการที่ต้องมีการพัฒนา ดังนี้

ตาราง 74 สรุปชุดโครงการที่จะพัฒนาเพิ่มเติมเพื่อแก้ช่องว่างในการพัฒนา¹³ ประมง

ปัจจัยสู่ความสำเร็จที่ยังเป็นช่องว่าง (Gap)	แนวทางการพัฒนา		
	ชื่อโครงการ	แนวคิดโครงการ	ผู้รับผิดชอบ / กลไกการทำงาน
1.1 / 1.2 / 1.3 / 2.3	โครงการครัวอันดามัน : จังหวัดอาหารทะเลปลอดภัย	• วิจัยสายพันธุ์/ปรับปรุงพันธุ์ (ปลาเก๋า, ปลากะพงขาว) • ศึกษาแนวทางการเลี้ยง • ขยายปริมาณพันธุ์ปลาเพื่อรองรับการเติบโต (ปลาเก๋า, ปลากะพงขาว) • หาวัสดุในการดักล่อหอยนางรมที่ไม่กระทบกับสิ่งแวดล้อม • ศึกษาความต้องการของผู้บริโภค	สนง.ประมงจังหวัด ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ สถาบันการศึกษา
2.1		กำหนดพื้นที่และให้ความรู้เรื่องการเตรียมพื้นที่เพาะเลี้ยง	สนง.ประมงจังหวัด / สนง.เจ้าท่าภูมิภาค
2.2		ถ่ายทอดการบริหารจัดการและฟื้นฟูแหล่งน้ำและตรวจประเมิน	กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง / สนง.ประมงจังหวัด
2.4		• กำกับการรวมกลุ่มเชิงพาณิชย์ให้เป็นไปตามมาตรฐานการเลี้ยงกุ้ง • ผลักดันการรวมกลุ่มเกษตรกรรายย่อยเชิงพื้นที่	สนง.ประมงจังหวัด / ชมรมผู้เลี้ยงกุ้งฯ
2.5		ถ่ายทอดองค์ความรู้การเลี้ยงปลา พันธุ์ปลา วิธีการเลี้ยง ระบบการเตือนภัย การดูแลระบบนิเวศ และการให้คำปรึกษา	สนง.ประมงจังหวัด / ศูนย์วิจัยและพัฒนาฯ
2.7		• ส่งเสริม/ผลักดันการใช้เครื่องจักร/ทุ่นแรงในการลากอวน/จับสัตว์น้ำ • กำกับการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวประมงรณรงค์/ประชาสัมพันธ์ให้มีการขึ้นทะเบียน	สนง.ประมงจังหวัด / สนง.แรงงานจังหวัด / สนง.พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด

¹³ หมายเหตุ: ข้อมูลในส่วนนี้เกิดจากการสรุปข้อมูลจากการประชุมเชิงปฏิบัติการเท่านั้น รายละเอียดที่ระบุนี้เป็นเพียงข้อมูลตั้งต้น อาจไม่สะท้อนแนวทางการดำเนินงานจริง และไม่เป็นการผูกพันต่อการดำเนินงานของหน่วยงานใดๆ ทั้งสิ้น

ปัจจัยสู่ ความสำเร็จที่ ยังเป็นช่องว่าง (Gap)	แนวทางการพัฒนา		
	ชื่อโครงการ	แนวคิดโครงการ	ผู้รับผิดชอบ / กลไกการทำงาน
3.3 / 3.3 / 3.4 / 3.5		- ขยายการจัดตั้งกลุ่ม/แกนนำอาสาสมัครผู้เลี้ยงสัตว์น้ำ - ถ่ายทอดให้ความรู้แก่แกนนำ กลุ่มย่อย อาสา ในกำกับดูแล มาตรฐานการเลี้ยงปลา มาตรฐานการจัดการเลี้ยงจะเพิ่มประสิทธิภาพ - ขยายกลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมโครงการ “9101 ตามรอยเท้าพ่อ ภายใต้ร่มพระบารมี” เพื่อการพัฒนาการเกษตรอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะด้านประมง	สนง.ประมงจังหวัด ศูนย์วิจัยและพัฒนา สนง.เกษตรจังหวัด
3.7		จัดหาเครื่องมือ/เทคโนโลยีในการเฝ้าระวัง การเปลี่ยนแปลงสภาวะน้ำ, อุณหภูมิ ความเค็ม และอื่นๆ ที่อาจส่งผลต่อการเพาะเลี้ยงปลา	สนง.ประมงจังหวัด กรมอุทกศาสตร์ กองทัพเรือ กรมชลประทาน
4.3		ตรวจสอบให้การรับรองมาตรฐาน GAP, GMP	สนง.ประมงจังหวัด ศูนย์วิจัยและพัฒนา
4.4 / 4.5		ส่งเสริมพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนและบรรจุภัณฑ์ ขยายช่องทางการตลาดผ่านกิจกรรมการตลาด และเน็ตชุมชน	สนง.พัฒนาชุมชนจังหวัด สนง.อุตสาหกรรมจังหวัด สนง.พาณิชย์จังหวัด สนง.สถิติจังหวัด สนง.เกษตรจังหวัด
6.7		- ส่งเสริม/ต่อยอดกลุ่มเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำเป็นแหล่งท่องเที่ยวประมง - พัฒนามาตรฐาน/สิ่งอำนวยความสะดวก/ Homestay	สนง.ประมง จังหวัด สนง.การท่องเที่ยวและ กีฬาจังหวัด สนง.จังหวัด

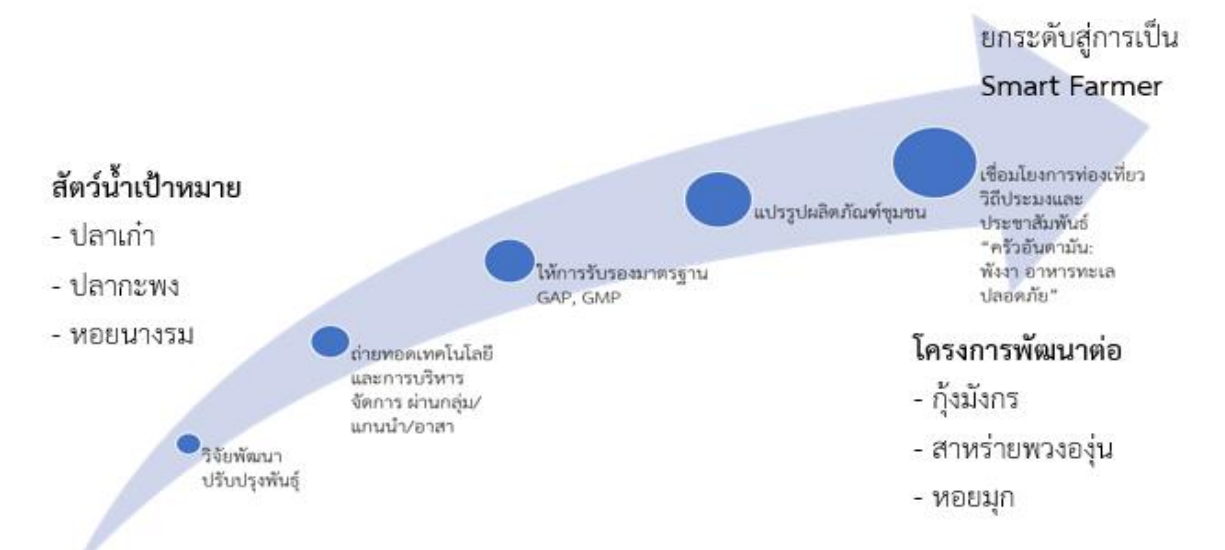
รายละเอียดชุดโครงการสำคัญของผลิตภัณฑ์ศักยภาพประมง

ชื่อโครงการ: โครงการครัวอันดามัน : จังหวัดอาหารทะเลปลอดภัย

ที่มา / หลักการและเหตุผล:

จังหวัดมีเป้าหมายการยกระดับอาหารทะเลของจังหวัด เป็นครัวอันดามัน แต่การเพาะเลี้ยงปลาชายฝั่งยังพบปัญหาเรื่องพันธุ์ปลาไม่โต ไม่ต้านทานโรค จึงมุ่งวิจัยและพัฒนาปรับปรุงพันธุ์ ควบคู่ไปกับการถ่ายทอดเทคโนโลยีและการบริหารจัดการผ่านเครือข่ายกลุ่ม/แกนนำ/อาสา และเพิ่มมูลค่าโดยการให้รับรองมาตรฐาน GAP, GMP เพื่อสร้างมาตรฐานอาหารทะเลปลอดภัย และความเชื่อมั่นแก่ผู้บริโภค และขยายผล/เชื่อมโยงไปสู่กิจกรรมการท่องเที่ยว และมุ่งระดับเกษตรกรสู่การเป็น Smart Farmer

สรุปแนวคิดโครงการ

สรุปกิจกรรมสำคัญของโครงการ

- วิจัยพัฒนาปรับปรุงและขยายพันธุ์ และกระบวนการเลี้ยง
- ศึกษา และสำรวจความต้องการของตลาดอาหารทะเล
- ถ่ายทอดเทคโนโลยีและการบริหารจัดการ ผ่านกลุ่ม/แกนนำ/อาสา (เพิ่ม: เนื้อหาการจัดการพลังงาน การดูแลสิ่งแวดล้อม และการใช้ประโยชน์จากสิ่งเหลือใช้)
- ให้ความรู้และให้การรับรองมาตรฐาน GAP, GMP
- พัฒนาแนวทางการจัดเก็บและขนส่ง (พัฒนาแผนงาน การปรับปรุงที่จัดเก็บ และการเพิ่มประสิทธิภาพการขนส่ง)
- ส่งเสริมการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ชุมชน และส่งเสริมการตลาดผ่านกิจกรรมการตลาด เน้นชุมชน
- เชื่อมโยงการท่องเที่ยว
- สื่อสารประชาสัมพันธ์ “ครัวอันดามัน : อาหารทะเลปลอดภัย”
- เสริมสร้างทักษะ เทคโนโลยีสู่การเป็น Smart Farmer

กลไกการดำเนินงาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สนง.ประมงจังหวัด สนง.เจ้าท่าภูมิภาค กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง สนง.การท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด สนง.จังหวัด

หน่วยงานรับผิดชอบหลัก: สนง.ประมงจังหวัด

ผลลัพธ์:

- อุตสาหกรรมการประมงของจังหวัดเติบโตขึ้น
- ชาวประมง และผู้เลี้ยงสัตว์น้ำมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

ผลผลิต:

- ผลงานวิจัยที่สามารถนำไปต่อยอดได้
- บุคลากร และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องด้านการประมงได้รับการพัฒนา
- มีการส่งเสริม และยกระดับมาตรฐานการดำเนินงานอย่างครบวงจร
- มีกิจกรรมประชาสัมพันธ์

ตัวชี้วัดของโครงการ:

- การดำเนินงานแล้วเสร็จตามแผนงาน
- ยอดขายของการประมง และอาหารทะเลของจังหวัดเพิ่มสูงขึ้น
- ชาวประมง และผู้เลี้ยงมีรายได้เพิ่มขึ้น

บทที่ 5

ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการบริหารยุทธศาสตร์ และการบูรณาการการทำงาน

ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการบริหารยุทธศาสตร์ และการบูรณาการการทำงานนี้ เป็นการนำเสนอปัจจัยที่สำคัญ และความเห็นที่เกี่ยวข้องที่จะช่วยให้การขับเคลื่อนงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเนื้อหาเหล่านี้เกิดจากผลสรุปจากการดำเนินกิจกรรมการรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ เกี่ยวกับการต่อยอดผลิตภัณฑ์ศักยภาพของจังหวัด และห่วงโซ่มูลค่าของจังหวัด ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การสร้าง ความเข้มแข็งและยั่งยืนให้กับเศรษฐกิจภายในประเทศในระดับพื้นที่ และกิจกรรมการรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดทำคู่มือการบูรณาการการทำงานในพื้นที่ที่เกิดผลในทางปฏิบัติ โดยเนื้อหาในส่วนนี้จะแบ่งออกเป็นทั้งปัจจัยสู่ความสำเร็จในภาพรวมที่ครอบคลุมแนวทางการบริหารยุทธศาสตร์ทั่วไป และปัจจัยสู่ความสำเร็จเฉพาะเจาะจงสำหรับการบริหารยุทธศาสตร์ทางด้านการเกษตร

อย่างไรก็ตามปัจจัยสู่ความสำเร็จ และความคิดเห็นต่างๆ ในบทนี้ อาจไม่สามารถระบุ และตอบสนองต่อปัญหาหรือสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นในพื้นที่ทั้งหมดได้ แต่ก็สามารถนำเสนอให้เห็นถึงแนวทางการปรับปรุง เพื่อช่วยให้ผู้บริหาร และส่วนงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่สามารถบริหารยุทธศาสตร์ได้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นได้

5.1 ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการบริหารยุทธศาสตร์และการบูรณาการการทำงานภาพรวม

1. ความเข้าใจของบุคลากร และการสื่อสารอย่างทั่วถึง

ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการขับเคลื่อนและบริหารยุทธศาสตร์ในพื้นที่ได้อย่างเหมาะสมนั้น คือผู้บริหาร หัวหน้าส่วนงาน และบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องต้องมีความเข้าใจที่ถูกต้องถึงหลักการ แนวทางกระบวนการ และการประสานงานต่างๆ พร้อมๆ กับเข้าใจเป็นสิ่งเดียวกัน นอกจากนี้แล้ว การสื่อสารที่ชัดเจนถึงทิศทางการพัฒนา ประเด็นสำคัญ หรือปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างการทำงานกันนับว่าเป็นสิ่งจำเป็นอีกสิ่งหนึ่งที่ทุกส่วนงานจะต้องรับรู้ และร่วมกันหารือเพื่อจัดการกับปัญหาหรือประเด็นเหล่านั้น ดังนั้นการกำหนดรูปแบบการสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจ และร่วมกันปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่ระหว่างภาคส่วนต่างๆ ทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการจึงถือว่ามีค่ามาก

นอกจากนี้ การพัฒนาสื่อคู่มือการบริหารยุทธศาสตร์นับว่าเป็นอีกเครื่องมือหนึ่งที่จะสามารถช่วยในการสร้างความเข้าใจในส่วนนี้ได้ ทั้งหมดการพัฒนาสื่อดังกล่าวควรจะเป็นการพัฒนาในรูปแบบดิจิทัล ไม่ว่าจะผ่านโปรแกรมที่ถูกสร้างขึ้นมาสืบสนับสนุนและอำนวยความสะดวก (Application) หรือผ่านระบบเว็บไซต์ เพื่อสามารถให้เกิดการเข้าถึงในวงกว้างได้ง่าย โดยนอกจากที่สื่อคู่มือดังกล่าวจะต้องมีเนื้อหาในส่วน of หลักการในภาพรวมแล้ว ควรจะต้องมีการนำเสนอข้อมูลโครงสร้าง บทบาทหน้าที่ และความเชื่อมโยงของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ รวมถึงกฎระเบียบ และประกาศ / ขาวสารที่เกี่ยวข้องด้วย โดยรูปแบบของสื่อชิ้นนี้อาจมีทั้งส่วนที่เป็นเนื้อหาที่มาจากส่วนกลางที่เป็นผู้จัดทำ และเนื้อหาบางส่วนที่สามารถให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง

สามารถปรับเปลี่ยนแก้ไขได้ ในลักษณะเดียวกับสารานุกรมออนไลน์ (Wikipedia) เพื่อให้เนื้อหาเหล่านี้มีการปรับปรุงตลอดเวลา

ในขณะเดียวกัน เพื่อช่วยเหลือผู้บริหารและหน่วยงานในพื้นที่ ในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าที่อาจเกิดขึ้น สื่อคู่มือนี้จึงควรจะต้องมีช่องทางการสื่อสารที่สามารถใช้ในการแจ้งปัญหา และขอรับคำแนะนำจากหน่วยงานส่วนกลางหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ รวมถึงหัวข้อการแก้ไขปัญหา (Trouble Shooting) ที่มีการรวบรวมปัญหา และแนวทางการแก้ไขเบื้องต้นจากกรณีศึกษาต่างๆ ขึ้นมา พร้อมๆ กับช่องทางในการตั้งประเด็น (Forum) ที่สามารถให้ผู้ใช้ตั้งประเด็นคำถาม หรือแสดงปัญหา โดยให้ผู้ที่เข้าถึงระบบอื่นๆ สามารถเข้ามาร่วมแสดงความคิดเห็น หรือช่วยนำเสนอแนวทางการแก้ปัญหาเพิ่มเติมได้ และเพื่อให้แน่ใจได้ว่าข้อมูล ที่นำเสนอมีความผิดพลาดน้อยที่สุด และเพื่อป้องกันปัญหาการรुक้าจากบุคคลภายนอก สื่อคู่มือนี้จำเป็นต้องมีการควบคุมการเข้าใช้ได้เพียงบางกลุ่มบุคคลเท่านั้น พร้อมการพัฒนากระบวนการลงทะเบียน เพื่อยืนยันตัวบุคคลที่จะเข้ามาใช้งานในระบบด้วย

2. รูปแบบการบริหารงบประมาณที่เหมาะสมกับการปฏิบัติงานในพื้นที่

จากการสอบถามและรวบรวมข้อจำกัดในการทำงานในพื้นที่พบว่า ระเบียบและแนวทางการบริหารงบประมาณตั้งแต่กระบวนการของงบประมาณ ไปจนถึงแนวทางการตรวจสอบนั้น นับว่าเป็นข้อจำกัดสำคัญในการขับเคลื่อนโครงการ และบริหารยุทธศาสตร์ในพื้นที่ นอกจากนี้จะทำให้เกิดความล่าช้า และขาดความคล่องตัวในการทำงานแล้ว บางหน่วยงานยังเลือกที่จะหลีกเลี่ยงการดำเนินโครงการบางประเภทเพื่อป้องกันความเสี่ยงของตนเองจากการปฏิบัติงานที่อาจเกิดขึ้นตามมาได้ ซึ่งท้ายที่สุดแล้ว อาจส่งผลต่อการขับเคลื่อน และการยกระดับการทำงานของพื้นที่ในภาพรวมได้ ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่ารูปแบบและแนวทางการบริหารงบประมาณในพื้นที่จึงถือว่าเป็นอีกหนึ่งปัจจัยสู่ความสำเร็จที่สำคัญเช่นกัน

ทั้งนี้ เนื่องจากข้อจำกัดดังกล่าว อาจเกิดมาจากข้อจำกัดทางกฎระเบียบ กระบวนการ และโครงสร้างการทำงาน ซึ่งไม่สามารถแก้เพียงประเด็นใดประเด็นหนึ่งได้ แต่ต้องอาศัยการทบทวนทั้งระบบ ด้วยเหตุนี้หน่วยงานในพื้นที่ทั้งหมดจึงควรที่จะต้องมีการรวบรวมประเด็นอุปสรรคและข้อจำกัดที่พบในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องของการบริหารงบประมาณเหล่านี้ พร้อมกับจัดส่งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจากส่วนกลางเพื่อที่จะได้สามารถสะท้อนให้คณะกรรมการที่กำกับดูแลนโยบายการพัฒนาพื้นที่ ผู้บริหารหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงบประมาณทั้งระบบ รวมถึงรัฐบาลได้รับทราบถึงข้อจำกัด พร้อมหาทางแก้ไขข้อจำกัดเหล่านี้ร่วมกันทั้งระบบต่อไป

3. กระบวนการการขออนุญาตใช้พื้นที่ที่เหมาะสม รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ

ตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องนั้น การดำเนินงานในบางพื้นที่ในจังหวัดนั้น จะต้องได้รับการอนุมัติจากหน่วยงานราชการบริหารส่วนกลางก่อนเท่านั้น ซึ่งกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องนี้เองก็ได้กลายเป็นอีกหนึ่งข้อจำกัดในการปฏิบัติงานในพื้นที่ เนื่องจากกระบวนการการขออนุญาตที่ต้องใช้เวลานาน

ก่อให้เกิดความล่าช้าในการดำเนินงาน ซึ่งในบางครั้งทำให้ไม่สามารถช่วยเหลือประชาชนหรือแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าในพื้นที่ได้ทันทั่วถึง แต่หากไม่ดำเนินการตามขั้นตอนดังกล่าวนี้ ก็อาจกลายเป็นความผิดในการปฏิบัติงานได้เช่นกัน

ดังนั้น จึงมีแนวคิดของการกระจายอำนาจการขออนุญาตการใช้พื้นที่บางพื้นที่ในจังหวัดขึ้น โดยอาจให้เป็นอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัด หรือคณะกรรมการที่แต่งตั้งขึ้นมา (อาจประกอบด้วยผู้แทนจากหน่วยงานราชการบริหารส่วนกลางที่เกี่ยวข้อง และผู้แทนจากส่วนงานที่อยู่ในภูมิภาค) เพื่อร่วมกันพิจารณาการอนุมัติการใช้พื้นที่ในจังหวัดขึ้นมา เพื่อสร้างความคล่องตัวในเรื่องของการดำเนินงานในพื้นที่ให้เกิดขึ้น

4. การบูรณาการ ผ่านการสร้างการรับรู้ ทำความเข้าใจ และส่งเสริมการทำความเข้าใจในการบริหารจัดการกับส่วนราชการ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง

ในการขับเคลื่อนหรือบริหารยุทธศาสตร์หนึ่งๆ นั้น มักจะมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำนวนมาก แต่ในหลายๆ กรณีที่เกิดขึ้นกลับพบว่า การประสานงานหรือการบูรณาการระหว่างหน่วยงานภายในจังหวัดนั้นอาจยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ ทำให้บางโครงการที่จังหวัดต้องการจะผลักดัน แต่กลับไม่ได้รับความร่วมมือจากภาคส่วนอื่นๆ ทำให้เกิดปัญหาในการดำเนินเงิน หรือกระทั่งปัญหาประเภทการถ่ายโอนไปแล้วกลับถูกทิ้งร้างมากมาย ดังตัวอย่างที่เกิดขึ้นในอดีต อาทิ การที่มีการสร้างโรงฆ่าสัตว์แล้ว ไม่มีหน่วยงานมาดูแล การสร้างอ่างเก็บน้ำ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สามารถมาดูแลหรือจัดการได้ หรือแม้กระทั่งห้องน้ำที่ถูกทิ้งร้าง เพราะไม่รับรู้ว่ามีใครควรจะต้องมาดูแลหรือบริหารจัดการ เป็นต้น

ดังนั้น ในการขับเคลื่อนงานทั้งหมด ทุกภาคส่วนในจังหวัดควรจะต้องได้การรับรู้ มีกระบวนการสร้างความเข้าใจและมีส่วนร่วมตามบทบาทภารกิจของตนเองด้วย โดยแต่ละภาคส่วนที่เกี่ยวข้องนั้นจะต้องมีการเตรียมการทั้งในเรื่องของบุคลากร แผนงาน ทรัพยากร หรือแม้กระทั่งการพัฒนาเครือข่ายในพื้นที่ ที่จะมารองรับการบริหารจัดการโครงการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

อย่างไรก็ดีนั้น หลายๆ กรณีที่เกิดขึ้นอาจมากกว่าข้อจำกัดทางด้านการบูรณาการ แต่กลับเป็นข้อจำกัดเชิงระบบ โดยเฉพาะกับหน่วยงานท้องถิ่น ที่แม้ว่าส่วนราชการในจังหวัดจะมีการหารือและสร้างความเข้าใจในเรื่องของภารกิจการดูแลต่อแล้วนั้น แต่ด้วยข้อจำกัดทางระเบียบกลับทำให้ไม่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่ ส่งผลให้เกิดความล่าช้า หรือในบางกรณีก็ทำให้ท้องถิ่นไม่สามารถเข้าไปบริหารจัดการต่อได้เลย และในขณะเดียวกัน

เพื่อแก้ไขข้อจำกัดดังกล่าว ส่วนราชการในจังหวัดอาจจะต้องมีการรวบรวมข้อมูล ประเด็นปัญหา และอุปสรรคเหล่านี้ พร้อมกับนำเสนอให้คณะกรรมการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับรู้เพื่อหาทางแก้ไขเชิงนโยบาย และเชิงกฎระเบียบต่อไป

5. การพัฒนาตัวชี้วัดตามระดับของการพัฒนาแต่ละช่วงที่ชัดเจน

เพื่อให้เห็นผลในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ในแต่ละช่วง จึงควรจะต้องมีการกำหนดตัวชี้วัดในแต่ละช่วงระยะการพัฒนาที่ชัดเจนด้วยเช่นกัน ซึ่งการกำหนดตัวชี้วัดที่แตกต่างในแต่ละช่วงนี้จะช่วยให้ผู้บริหารสามารถติดตาม และดูแลการขับเคลื่อนประเด็นยุทธศาสตร์ในแต่ละช่วงได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น เช่น ในช่วงของการพัฒนาโครงการเริ่มแรก ที่อาจเป็นการวิจัย พัฒนาศักยภาพ หรือการเตรียมพื้นที่นั้น อาจเน้นตัวชี้วัดเชิงปฏิบัติการที่สะท้อนกิจกรรมของการดำเนินงาน แต่ในช่วงระยะท้ายที่สะท้อนถึงผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานมาทั้งหมด อาจต้องมีตัวชี้วัดเชิงผลลัพธ์ออกมา เช่น ปริมาณผลผลิต รายได้ที่เพิ่มขึ้น เป็นต้น

6. การประเมินความต้องการของประชาชนในพื้นที่

ในการขับเคลื่อนและบริหารยุทธศาสตร์ในแต่ละด้านนั้น แม้ว่าจังหวัด และส่วนราชการที่เกี่ยวข้องจะมีส่วนในการหารือและกำหนดแนวทางการขับเคลื่อนประเด็นยุทธศาสตร์ตามกรอบห่วงโซ่มูลค่าและปัจจัยสู่ความสำเร็จก็ตาม แต่ผู้ที่มีส่วนสำคัญอีกกลุ่มหนึ่งคือประชาชนในพื้นที่ หากประชาชนในพื้นที่ไม่ต้องการ หรือการขับเคลื่อนดังกล่าวไม่ตอบสนองต่อปัญหาในพื้นที่ ก็อาจทำให้ความพยายามที่ทำมานั้นสูญเปล่าได้

ดังนั้น ในการพัฒนาแนวทางการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ ควรจะต้องมีกระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อสอบถามถึงความต้องการ และปัญหาในพื้นที่กับประชาชนในพื้นที่ด้วย เพื่อที่ให้เห็นใจได้ว่ากรอบห่วงโซ่มูลค่าและปัจจัยสู่ความสำเร็จที่มีนั้นครอบคลุมประเด็นสำคัญทั้งหมด ในขณะเดียวกัน ในการกำหนดแนวทางโครงการ ก็อาจต้องมีการหารือกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องด้วยเช่นกัน เพื่อให้เห็นใจได้ว่าแนวทางโครงการที่จะดำเนินการนั้นตรงกับความต้องการของพื้นที่อย่างแท้จริง

5.2 ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการบริหารยุทธศาสตร์และการบูรณาการการทำงานด้านการเกษตร

1. การพิจารณาปัจจัยด้านการเพาะปลูกให้เหมาะสม และสอดคล้องกัน เช่น ช่วงเวลา หรือประเภทของพืชที่เหมาะสมในการเพาะปลูก

แม้ว่าจะมีการกำหนดรายละเอียดห่วงโซ่มูลค่า และปัจจัยสู่ความสำเร็จในการผลิตสินค้าเกษตร ตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทางมาอยู่แล้ว แต่ด้วยความซับซ้อนของการพัฒนาด้านเกษตรกรรม ประกอบกับทิศทางเชิงนโยบายต่างๆ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารและส่วนงานที่เกี่ยวข้องต้องพิจารณาประเด็นด้านที่เกี่ยวข้องกับการเพาะปลูกควบคู่กันไปด้วย อาทิ

- เวลา: ในการปลูกพืชแต่ละชนิดมักจะมีช่วงเวลาในการปลูกในตัวเอง เช่น ระยะเวลาในการปลูกข้าว นาปี / นาปรัง ก็จะไม่เท่ากัน หรือหากเทียบกับพืชชนิดอื่นๆ เช่น ยางพารา ก็ไม่เท่ากันเช่นกัน ดังนั้น การพัฒนาหรือขับเคลื่อนงานบางประเภทอาจทำพร้อมกันไม่ได้ เพราะฉะนั้นในการขับเคลื่อนประเด็นยุทธศาสตร์ทางด้านการเกษตร ที่แม้จะมีการดำเนินงานตามห่วงโซ่มูลค่า หรือปัจจัยสู่ความสำเร็จอยู่แล้ว อาจจะต้องพิจารณาในเรื่องของปฏิทินการเพาะปลูก การเก็บเกี่ยว และช่วงเวลาในแต่ละข้อต่อ และตามประเภทของพืชที่ปลูกด้วยเช่นเดียวกัน

- ประเภทของพืชในแต่ละแปลง: นอกจากเรื่องของเวลาแล้ว ประเภทของพืชที่ปลูกในแต่ละแปลงก็นับว่าเป็นอีกประเด็นที่ต้องพิจารณา ไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบของการปลูกแบบผสมผสานที่มีประเภทพืชหลายชนิดในแปลงหนึ่ง หรือการพิจารณาการปลูกพืชชนิดอื่น หลังจากที่มีเก็บเกี่ยวไปแล้วในแต่ละช่วงก็ตาม
- ประเภทพืชตามนโยบาย: ปัจจุบัน ภาครัฐได้มีการออกนโยบายในเรื่องของแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri-Map) และเกษตรแปลงใหญ่ ในการดูแลเรื่องการทำเกษตรในพื้นที่ต่างๆ จำนวนมาก โดยมีการกำหนดประเภทของพืชที่มีความเหมาะสมในการปลูกในแต่ละพื้นที่ด้วย ดังนั้นในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ทางการเกษตร อาจต้องมีการนำประเด็นจากนโยบายเหล่านี้เข้ามาพิจารณาด้วย ดังที่มีการกำหนดนโยบายการเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าวไปเป็นพื้นที่เลี้ยงโคในบางพื้นที่ เป็นต้น

2. การวางแผน และการบริหารจัดการลุ่มน้ำย่อยในจังหวัด

ประเด็นในเรื่องของการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่นับว่าเป็นปัญหาสำคัญที่ควบคู่กับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ทางการเกษตรมาอย่างช้านาน แม้ว่าในปัจจุบันหน่วยงานส่วนกลางอย่างกรมชลประทาน หรือหน่วยงานอื่นๆ ก็มีความพยายามในการช่วยเหลือและผลักดันให้เกิดแหล่งน้ำและระบบชลประทานมารองรับการทำเกษตรในพื้นที่มากขึ้นอยู่แล้ว

อย่างไรก็ตาม ด้วยสถานการณ์ต่างๆ ในพื้นที่ การรอการสนับสนุนจากหน่วยงานราชการบริหารส่วนกลางอย่างเดียวอาจไม่เพียงพอ จังหวัดจะต้องมีแนวทางในการบริหารจัดการน้ำของพื้นที่เองด้วย ดังนั้นการพัฒนาแผนบริหารจัดการลุ่มน้ำย่อยของจังหวัดจึงถือว่าเป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่ง ที่จังหวัดจะใช้เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็ก หรือแนวทางการเชื่อมโยงการแหล่งน้ำ ตามศักยภาพและบริบทของพื้นที่ได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น แผนบริหารจัดการลุ่มน้ำย่อยที่เหมาะสมจะต้องบอกได้ว่า พื้นที่ในแต่ละจังหวัดมีสภาพเป็นอย่างไร และควรมีการสร้างแหล่งน้ำ ระบบชลประทาน พัฒนาพื้นที่ หรือแนวทางการประสานงานและการบริหารกลุ่มผู้ใช้น้ำในพื้นที่อย่างไร ที่จะช่วยแก้ไขปัญหาหรือความต้องการที่เกี่ยวข้องกับน้ำในพื้นที่ได้

หากจังหวัดสามารถพัฒนาแผนงานดังกล่าวขึ้นมาได้ และมีการประสานงานกับกรมชลประทาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่างๆ ก็จะช่วยให้ทุกหน่วยงานรับรู้ถึงแนวทางการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ได้อย่างเหมาะสม และได้มีการพัฒนาแผนงานรองรับที่ส่งเสริมกันได้อย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น

3. การปรับเปลี่ยนรูปแบบการรวมกลุ่มสหกรณ์หรือเครือข่ายตามประเภทของผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร

รูปแบบของการรวมกลุ่มสหกรณ์ หรือเครือข่ายในปัจจุบันนั้น ในภาพรวมยังเป็นการรวมตามจำนวนสหกรณ์หรือเครือข่ายที่มีในพื้นที่อยู่ แต่เพื่อให้การขับเคลื่อนพืชบางชนิดให้เป็นรูปธรรมมากที่สุดนั้น อาจจะต้องมีการจัดกลุ่มและส่งเสริมการรวมกลุ่มตามประเภทของพืช หรือผลิตภัณฑ์เกษตรแต่ละชนิดให้ชัดเจนขึ้น

โดยการรวมกลุ่มนั้นจะต้องมีเครือข่ายที่ครอบคลุมตลอดห่วงโซ่มูลค่าตั้งแต่กระบวนการผลิต ไปสู่การแปรรูป และการขาย เพื่อที่ส่วนงานจะสามารถส่งเสริมและขับเคลื่อนได้อย่างเหมาะสมและตรงกับกลุ่มเป้าหมายมากที่สุด

4. ความร่วมมือของผู้เชี่ยวชาญและผู้ที่มีประสบการณ์ในการส่งเสริมการเกษตร

ตามปกติแล้ว ภารกิจที่ด้านการส่งเสริมเกษตรกรชั้นพื้นฐานนั้นจะเป็นของส่วนราชการในภูมิภาคที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานเกษตรจังหวัด สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด หรือสำนักงานประมงจังหวัด เป็นต้น อย่างไรก็ตาม สำหรับงานบางประเภทที่มีความซับซ้อน และอาจต้องใช้ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์มาเสริม ส่วนราชการในพื้นที่อาจจะไม่ใช่ผู้ที่มีความรู้มากที่สุด แต่อาจต้องอาศัยมุมมอง และความเชี่ยวชาญจากหน่วยงานภายนอกอื่นๆ มาช่วยเสริมเพิ่มเติม เช่น ภาคการศึกษาในพื้นที่ หรือผู้ประกอบการที่มีประสบการณ์ตรงกับการดำเนินงานดังกล่าวมาช่วยร่วมให้คำปรึกษา หรือร่วมดำเนินการในพื้นที่ เป็นต้น

การดำเนินงานในรูปแบบดังกล่าว นอกจากที่จะช่วยให้ส่วนราชการในพื้นที่สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพแล้ว ยังเป็นการสร้างเครือข่ายภาคการเกษตรในพื้นที่เพิ่มเติมอีกด้วย ซึ่งส่วนราชการยังสามารถเข้าร่วมประสานงานในการทำงานอื่นๆ เพิ่มเติมได้

บรรณานุกรม

- พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัด และกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. 2551. ราชกิจจานุเบกษา. ฉบับกฤษฎีกา 125, 137 ก (30 ธันวาคม): 1 - 16.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2548). *คู่มือการแปลงยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติด้วยการบริหารโครงการ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ.
- สุมัยยะ กิจงาม. (ม.ป.ป.). *เทคนิคการเขียนโครงการ*. วันที่ค้นข้อมูล 1 กันยายน 2560, จาก www.moe.go.th/moe/upload/news20/FileUpload/42567-1658.pdf
- Kaplan, R. S., and Norton, D. P. (2005). The Office of Strategy Management. *Harvard Business Review*, 83 (10), 72-80.
- Porter, M. E. (1985). *Competitive Advantage : Creating and Sustaining Superior Performance*. New York: Free Press.

ภาคผนวก

ภาคผนวก บทบาทภารกิจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ข้อมูลในภาคผนวก นี้ เป็นผลจากการดำเนินกิจกรรมการรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ เกี่ยวกับการต่อยอดผลิตภัณฑ์ศักยภาพของจังหวัด และห่วงโซ่มูลค่าของจังหวัด ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนให้กับเศรษฐกิจภายในประเทศในระดับพื้นที่ และกิจกรรมการรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดทำคู่มือการบูรณาการการทำงานในพื้นที่ที่เกิดผลในทางปฏิบัติ ในส่วนของคู่มือการบูรณาการการทำงานในประเด็นด้านการเกษตร โดยบทบาทภารกิจ และหน้าที่ของแต่ละหน่วยงานในภาคผนวก นี้ เป็นบทบาทภารกิจ และหน้าที่ที่มีการรวบรวมจากเว็บไซต์ของหน่วยงานนั้นๆ พร้อมกับการประมวลเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานด้านการเกษตรขึ้นมาเป็นหลัก ด้วยเหตุนี้ ข้อมูลที่นำเสนอของบางหน่วยงานอาจไม่สะท้อนการปฏิบัติงานจริงได้ทั้งหมด ผู้ที่นำข้อมูลไปอ้างอิงจึงควรมีการตรวจสอบกับหน่วยงานดังกล่าวต่อไป

หน่วยงานในระดับพื้นที่จังหวัด

สำนักงานเกษตรจังหวัด

- (1) ศึกษา วิเคราะห์ และวางแผนการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร องค์กรเกษตรกรและ วิสาหกิจชุมชน
- (2) ส่งเสริมและประสานการถ่ายทอดความรู้ด้านการผลิต การจัดการผลผลิต และการพัฒนา คุณภาพสินค้าเกษตร
- (3) ประสานการดำเนินงานเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาด้านการผลิตของเกษตรกร
- (4) กำกับ ดูแล และสนับสนุนการปฏิบัติงานของสำนักงานเกษตรอำเภอ
- (5) ปฏิบัติงานร่วมกันหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

สำนักงานประมงจังหวัด

- (1) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และประเมินเทคโนโลยีด้านการประมงทุกสาขา เพื่อสนับสนุน ให้เกิดธุรกิจและอาชีพการประมงที่เหมาะสม และกำกับดูแลให้การประกอบธุรกิจและการประกอบอาชีพ การประมงเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อตกลง และมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง
- (2) ดำเนินการเกี่ยวกับการควบคุมและกำกับดูแลการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการทำการประมง ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการประมงและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งให้ความรู้และถ่ายทอด เทคโนโลยีอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ และให้บริการทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง
- (3) จัดทำแผนพัฒนาด้านการประมงและฐานข้อมูลด้านการประมง รวมทั้งประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่ งานด้านการประมง
- (4) ให้คำปรึกษาแนะนำ และสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดำเนินการพัฒนา ด้านการประมง
- (5) ให้บริการวิชาการด้านการประมงแก่ผู้ประกอบการ ชาวประมง เกษตรกร และประชาชน รวมทั้งส่งเสริม กระบวนการผลิตให้ถูกสุขลักษณะตามมาตรฐาน

- (6) เร่งรัดและจัดเก็บเงินอากรและค่าธรรมเนียมการประมง
- (7) กำกับ ดูแล ให้คำปรึกษา และสนับสนุนการปฏิบัติงานของสำนักงานประมงอำเภอ
- (8) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด

- (1) ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์ กฎหมายว่าด้วยการบำรุงพันธุ์สัตว์ กฎหมายว่าด้วยการควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ กฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลสัตว์ กฎหมายว่าด้วย โรคพิษสุนัขบ้า กฎหมายว่าด้วยการควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
- (2) ดำเนินการเกี่ยวกับสุขภาพสัตว์ การผสมเทียม สุขอนามัย และสิ่งแวดล้อมด้านการปศุสัตว์
- (3) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย พัฒนา ประยุกต์ ส่งเสริม และถ่ายทอดเทคโนโลยีทางวิชาการ ด้านการปศุสัตว์
- (4) กำกับ ดูแล ให้คำปรึกษา และสนับสนุนการปฏิบัติงานของสำนักงานปศุสัตว์อำเภอ
- (5) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

สำนักงานสหกรณ์จังหวัด

- (1) ดำเนินการเกี่ยวกับงานด้านกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ กฎหมายว่าด้วยการจัดที่ดิน เพื่อการครองชีพ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
- (2) ส่งเสริมและพัฒนางานสหกรณ์ทุกประเภทและกลุ่มเกษตรกร
- (3) ส่งเสริม เผยแพร่ และให้ความรู้เกี่ยวกับอุดมการณ์ หลักการ และวิธีการสหกรณ์ ให้แก่บุคลากรสหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร และประชาชนทั่วไป
- (4) ส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร
- (5) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด

- (1) ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมและกฎหมายอื่น ที่เกี่ยวข้องให้เป็นไปตาม เป้าหมาย แผนงานและโครงการของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม คณะกรรมการปฏิรูปที่ดิน จังหวัด และสำนักงานในเขตพื้นที่จังหวัด
- (2) ดำเนินการด้านงานรังวัด งานสอบสวนสิทธิ งานข้อมูลสารบบที่ดินและแผนที่ งานกองทุน การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม งานคุ้มครองที่ดินเพื่อเกษตรกรรม งานเจรจาไกล่เกลี่ย และระงับข้อพิพาท งานคดี งานความรับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่ และงานออกเอกสารสิทธิตามประมวล กฎหมายที่ดิน การพัฒนาพื้นที่ ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน และสถาบันเกษตรกร ในเขตพื้นที่จังหวัด
- (3) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด

- (1) ศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนากิจการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด และกลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาการเกษตรรายสินค้า แผนบูรณาการการพัฒนากิจการเกษตรและสหกรณ์ ของจังหวัด และการจัดทำงบประมาณด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด
- (2) ศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำแผนปฏิบัติการโครงการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ ของจังหวัด กำกับ การบูรณาการ และติดตามการใช้งบประมาณของส่วนราชการในสังกัดกระทรวง ในจังหวัด
- (3) กำกับ ดูแล ควบคุม ประสาน ดำเนินงาน ติดตาม และประเมินผลสัมฤทธิ์ของการ ปฏิบัติงานตามแผนงาน และโครงการพัฒนากิจการเกษตรและสหกรณ์ในจังหวัด
- (4) ดำเนินงานโครงการพิเศษ โครงการในพระราชดำริ งานช่วยเหลือเกษตรกร งานภัยพิบัติ การเตือนการระบาดของ และเฝ้าระวัง และเตือนภัยสินค้า เกษตรในจังหวัด
- (5) กำกับดูแล ควบคุม และพัฒนาข้าราชการและลูกจ้างในสังกัดกระทรวงในจังหวัด
- (6) ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่การพัฒนากิจการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดให้เป็น ศูนย์ข้อมูลและศูนย์แม่ข่าย ข้อมูลด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด
- (7) กำกับดูแลหน่วยงานในสังกัดกระทรวงดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย
- (8) ดำเนินการให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด
- (9) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้

สำนักงานจังหวัด

- (1) แปลงยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับชาติไปเป็นยุทธศาสตร์การพัฒนากิจการจังหวัดในพื้นที่
- (2) พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหาร ระบบสารสนเทศ ภูมิศาสตร์เพื่อการวางแผน และเครือข่าย สารสนเทศของจังหวัด โดยเป็นศูนย์สารสนเทศของจังหวัด เพื่อการบริหารและวางแผนพัฒนาจังหวัด
- (3) จัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ดำเนินการตามแผน กำกับ และติดตามผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ นโยบาย และแผนพัฒนาจังหวัด
- (4) อำนวยการ ประสาน ปฏิบัติการ และสนับสนุนงานอันเป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัด
- (5) ปฏิบัติงานร่วมกันหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด

- (1) ดำเนินการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนากิจการชุมชนของจังหวัด
- (2) ดำเนินการและประสานงานเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนในจังหวัด
- (3) กำหนด กำกับดูแล ให้คำแนะนำและสนับสนุนการปฏิบัติงานของสำนักงานพัฒนา ชุมชนอำเภอ
- (4) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด

- (1) ดำเนินการเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของกรมในเขตพื้นที่จังหวัด
- (2) อำนาจการ ประสาน ปฏิบัติงาน และสนับสนุนงานอันเป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอด้านการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- (3) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัด

- (1) ดำเนินการ สนับสนุน ให้คำปรึกษา และบริการทางวิชาการเกี่ยวกับการผังเมืองและโยธาธิการที่อยู่ในขอบเขตอำนาจหน้าที่ของกรมแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- (2) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด

- (1) ดำเนินการเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของกรมในพื้นที่ระดับจังหวัด
- (2) กำกับ ดูแล และสนับสนุนการปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในจังหวัด
- (3) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

สำนักงานสถิติจังหวัด

- (1) บริหารจัดการข้อมูลสถิติและสารสนเทศสถิติที่สำคัญและจำเป็นเพื่อสนับสนุนการพัฒนาในระดับพื้นที่
- (2) ส่งเสริมการขับเคลื่อนแผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมในระดับพื้นที่
- (3) บริหารการจัดทำสำมะโน การสำรวจตัวอย่าง และอำนาจการให้มีการสำรวจด้านต่างๆ ในระดับพื้นที่
- (4) ส่งเสริมวิชาการสถิติ ให้คำปรึกษาแนะนำการประยุกต์ใช้ในการจัดทำสถิติในระดับพื้นที่
- (5) ศึกษา วิเคราะห์ และวิจัยข้อมูลและสถิติในระดับพื้นที่
- (6) ให้คำปรึกษาแนะนำในการจัดหา เผยแพร่ และให้บริการข้อมูลและสถิติในระดับพื้นที่
- (7) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด

- (1) ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะตัวแทนของกระทรวงในส่วนภูมิภาค รวมทั้งประสานและสนับสนุน การปฏิบัติงานด้านอุตสาหกรรมในเขตพื้นที่จังหวัดและกลุ่มจังหวัด
- (2) ส่งเสริม สนับสนุน กำกับ ดูแล การดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน กฎหมายว่าด้วยแร่ กฎหมายว่าด้วยมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม กฎหมายว่าด้วยการจดทะเบียนเครื่องจักร และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องในส่วนภูมิภาค

- (3) จัดทำแผน ส่งเสริม และพัฒนาอุตสาหกรรมระดับจังหวัดและกลุ่มจังหวัด รวมทั้ง ประสานและติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานตามแผนดังกล่าว
- (4) ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดทำและวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศด้านอุตสาหกรรมในเขตพื้นที่ จังหวัดและ กลุ่มจังหวัด
- (5) ส่งเสริม พัฒนา และถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านอุตสาหกรรมให้กับ ผู้ประกอบการในเขตพื้นที่ จังหวัดและกลุ่มจังหวัด
- (6) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

สำนักงานแรงงานจังหวัด

- (1) ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะตัวแทนของกระทรวงในภูมิภาค รวมทั้งดำเนินการประสาน และสนับสนุนงานในเขตพื้นที่จังหวัดและกลุ่มจังหวัด
- (2) ศึกษา วิเคราะห์ จัดทำ และปฏิบัติงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาแรงงาน รวมทั้งกำกับดูแล ติดตาม และประเมินผลแผนการปฏิบัติราชการของส่วนราชการสังกัดกระทรวง ในเขตพื้นที่จังหวัดและกลุ่มจังหวัด
- (3) ดำเนินการเป็นศูนย์ข้อมูลสารสนเทศด้านแรงงานและประชาสัมพันธ์เผยแพร่งาน ด้านแรงงานในเขตพื้นที่ จังหวัดและกลุ่มจังหวัด
- (4) ประสานการดำเนินงานกับอาสาสมัครแรงงานและเครือข่ายด้านแรงงาน เพื่อนำบริการ ด้านแรงงานไปสู่ ประชาชนในพื้นที่
- (5) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัด

- (1) ดำเนินการตามกฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
- (2) ให้บริการงานที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกรมในเขตพื้นที่จังหวัด
- (3) รายงานผลการปฏิบัติงานตามนโยบาย แผนงาน และโครงการต่อกรมและกระทรวง
- (4) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

สำนักงานจัดหางานจังหวัด

- (1) ปฏิบัติการและประสานงานที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกรมในเขตพื้นที่จังหวัด
- (2) รายงานผลการปฏิบัติงานตามนโยบาย แผนงาน และโครงการต่อกรมและจังหวัด
- (3) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน 1 - 25

- (1) ดำเนินการกำกับ ดูแล ติดตาม และตรวจสอบให้ผู้เกี่ยวข้องดำเนินการให้เป็นไป ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ
- (2) จัดทำแผนงานและแนวทางการพัฒนากำลังแรงงาน ประสานแผนการฝึกอบรมของทุกหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน และเป็นศูนย์ข้อมูลสารสนเทศการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้านพัฒนาฝีมือแรงงาน ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ
- (3) ให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาฝีมือแรงงานและกระบวนการวิเคราะห์จำแนกตำแหน่งงานหรือการบริหารค่าจ้างและค่าตอบแทน เพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถ ทักษะและทัศนคติของกำลังแรงงาน รวมทั้งภาคส่วนอื่น เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบกิจการในเขตพื้นที่รับผิดชอบ
- (4) ส่งเสริม ให้คำแนะนำการจัดทำมาตรฐานฝีมือแรงงานของผู้ประกอบอาชีพ ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ
- (5) ส่งเสริมและให้คำปรึกษาแนะนำในการรับรองมาตรฐานฝีมือแรงงาน รวมถึงดำเนินการจัดการแข่งขันฝีมือแรงงาน ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ
- (6) สนับสนุนการใช้หรือปรับปรุงระบบ รูปแบบการฝึกอบรม หลักสูตร อุปกรณ์ช่วยฝึกและเทคโนโลยีการพัฒนาฝีมือแรงงาน รวมถึงการพัฒนาผู้ฝึกให้แก่ภาครัฐและภาคเอกชน ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ
- (7) ส่งเสริมและสนับสนุนภาคเอกชนให้มีส่วนร่วมเกี่ยวกับการพัฒนาฝีมือแรงงาน รวมทั้งประสานการสร้างเครือข่ายการพัฒนาฝีมือแรงงานและศักยภาพแรงงานและผู้ประกอบกิจการทั้งในระดับประเทศและระดับนานาชาติ ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ
- (8) ส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินการให้สถานประกอบกิจการและองค์กร ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนนำมาตรฐานฝีมือแรงงานไปใช้ในระบบการพัฒนากำลังแรงงานและการจ้างงานในเขตพื้นที่รับผิดชอบ
- (9) ดำเนินการฝึกอบรมฝีมือแรงงาน ทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน เพื่อพัฒนาฝีมือแรงงานและศักยภาพแรงงานและผู้ประกอบกิจการ และเพื่อสร้างผู้ชำนาญการเฉพาะทาง ตลอดจนดำเนินการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาฝีมือแรงงาน ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ
- (10) ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับงานเลขานุการคณะกรรมการพัฒนาแรงงาน และประสานงานการฝึกอบรมจังหวัด ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ
- (11) ส่งเสริมให้หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน หรือองค์กรอาชีพ จัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมฝีมือแรงงานศูนย์ทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน ศูนย์ประเมินความรู้ความสามารถ และสถานทดสอบฝีมือคนหางานในเขตพื้นที่รับผิดชอบ
- (12) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด

- (1) จัดทำแผนยุทธศาสตร์ด้านสุขภาพในเขตพื้นที่จังหวัด
- (2) ดำเนินการและให้บริการด้านการแพทย์และการสาธารณสุขในเขตพื้นที่จังหวัด
- (3) กำกับ ดูแล ประเมินผล และสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานสาธารณสุข ในเขตพื้นที่จังหวัด เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามกฎหมาย มีการบริการสุขภาพที่มีคุณภาพและ มีการคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ
- (4) ส่งเสริม สนับสนุน และประสานงานเกี่ยวกับงานสาธารณสุขในเขตพื้นที่จังหวัด ให้เป็นไปตามนโยบายของกระทรวง
- (5) พัฒนาระบบสารสนเทศ งานสุขศึกษา และการสื่อสารสาธารณะด้านสุขภาพ ในเขตพื้นที่จังหวัด
- (6) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

สำนักงานคลังจังหวัด

- (1) ดำเนินการเกี่ยวกับการกำกับ ตรวจสอบ และอนุมัติการเบิกจ่ายเงินงบประมาณ เงินนอกงบประมาณของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ
- (2) จัดทำรายงานการเงินการคลังของจังหวัด
- (3) ให้คำปรึกษาด้านการบัญชี การตรวจสอบภายใน กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับและ หลักเกณฑ์ด้านการเงินการคลัง และการพัสดุภาครัฐแก่ส่วนราชการ
- (4) เร่งรัดและติดตามการใช้จ่ายเงินของจังหวัด
- (5) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด

- (1) จัดทำแผนจัดการสิ่งแวดล้อมของจังหวัดและแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพ สิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด รวมทั้งติดตาม ประเมินผล และตรวจสอบสถานการณ์สิ่งแวดล้อม ของจังหวัด
- (2) ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ กฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ กฎหมายว่าด้วยสวนป่า กฎหมายว่าด้วยเลื่อยโซยนต์ กฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องตามที่ได้รับมอบหมาย
- (3) เฝ้าระวัง ตรวจสอบ กำกับดูแล ส่งเสริม เผยแพร่ และบำรุงรักษาระบบเตือนภัย เกี่ยวกับทรัพยากรน้ำในระดับจังหวัด รวมทั้งประสานการจัดทำแผนปฏิบัติการและติดตามประเมินผล การดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- (4) กำกับดูแลการประกอบกิจการน้ำบาดาลตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล และกิจการประปา
- (5) ส่งเสริม เผยแพร่ และสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสงวน อนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของจังหวัด
- (6) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

สำนักงานขนส่งจังหวัด

- (1) ดำเนินการกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก กฎหมายว่าด้วยรถยนต์ และกฎหมาย อื่นที่เกี่ยวข้อง
- (2) วางแผนและส่งเสริมสวัสดิภาพการขนส่งภายในจังหวัด
- (3) กำกับดูแลสถานประกอบการภายในจังหวัดที่ได้ รับอนุญาตจากกรม ให้เป็นไปตาม กฎหมายที่เกี่ยวข้อง
- (4) กำกับดูแลและสนับสนุนการปฏิบัติงานของสำนักงานขนส่งจังหวัดสาขาและสถานีขนส่ง
- (5) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

สำนักงานพลังงานจังหวัด

- (1) ประสานงานและปฏิบัติหน้าที่ในฐานะผู้แทนของกระทรวงในส่วนภูมิภาค รวมทั้งประสาน และสนับสนุน การปฏิบัติงานด้านพลังงาน
- (2) กำกับดูแลและส่งเสริมการดำเนินงานด้านความปลอดภัยและสิ่งแวดล้อมของกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง
- (3) กำกับดูแลคุณภาพ การค้า และการสำรองน้ำมันเชื้อเพลิง
- (4) ส่งเสริมและพัฒนาพลังงานทดแทนและการอนุรักษ์พลังงาน
- (5) ประสานและอำนวยความสะดวกในการสำรวจและผลิตเชื้อเพลิงธรรมชาติ
- (6) จัดทำ เสนอแนะ และประสานแผนพัฒนาพลังงานในระดับจังหวัด รวมทั้งประสานการพัฒนา และ ประเมินผลการดำเนินงานตามแผนดังกล่าว
- (7) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในงานด้านพลังงาน
- (8) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

สำนักงานพาณิชย์จังหวัด

- (1) ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะตัวแทนของกระทรวงในส่วนภูมิภาค รวมทั้งประสานและสนับสนุน การปฏิบัติงาน ด้านการพาณิชย์ในเขตพื้นที่จังหวัดและกลุ่มจังหวัด
- (2) ศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำแผนส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจการค้าของจังหวัดและ กลุ่มจังหวัดให้ สอดคล้องกับนโยบายกระทรวง และยุทธศาสตร์การค้าจังหวัดและกลุ่มจังหวัด
- (3) ดำเนินการตามแผนส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจการค้าของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ตลอดจนกำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลตามนโยบายและยุทธศาสตร์การค้าจังหวัดและกลุ่มจังหวัด และแผนการปฏิบัติ ราชการในเขตพื้นที่จังหวัดและกลุ่มจังหวัด
- (4) ส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการการค้าของจังหวัด
- (5) กำกับ ดูแล ส่งเสริม และพัฒนาการค้าในจังหวัดให้เชื่อมโยงกับการค้าชายแดนและ การค้าในภูมิภาค
- (6) ส่งเสริมการจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา การสร้างสรรค์และใช้ประโยชน์ทรัพย์สิน ทางปัญญาในเชิง พาณิชย์ในระดับพื้นที่

- (7) กำหนดแนวทางและข้อเสนอแนะการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจการค้า การตลาด สินค้าและ บริการของจังหวัด โดยประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน
- (8) จัดทำข้อมูลราคา ดัชนีเศรษฐกิจการค้า และเป็นศูนย์ข้อมูลด้านเศรษฐกิจการค้า ในระดับจังหวัด
- (9) ปฏิบัติงานตามกฎหมายในความรับผิดชอบของกระทรวง ซึ่งกำหนดให้เป็นหน้าที่และ อำนาจของ ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือตามที่ได้รับมอบหมาย
- (10) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัด

- (1) จัดทำแผนการปฏิบัติการและดำเนินการประชาสัมพันธ์ของจังหวัดให้สอดคล้องกับแผนงานการประชาสัมพันธ์ ของรัฐและแผนพัฒนาจังหวัด
- (2) ดำเนินการเผยแพร่ข้อมูลและให้บริการข้อมูลข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ของจังหวัด
- (3) ประสาน ให้คำปรึกษา และให้การช่วยเหลือด้านการประชาสัมพันธ์แก่หน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ในจังหวัด
- (4) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

หน่วยงานในระดับเขตพื้นที่ หรือ ภูมิภาค

สำนักชลประทานที่ 1 - 17

- (1) ดำเนินการบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรกรรม การอุปโภคบริโภค การอุตสาหกรรม การคมนาคมทางน้ำ การพลังงาน และการรักษาระบบนิเวศน์
- (2) ควบคุมและดำเนินการก่อสร้างโครงการชลประทานขนาดเล็กและขนาดกลาง โครงการ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ และโครงการอื่นตามพื้นที่ลุ่มน้ำที่กรมมอบหมาย
- (3) วางแผน ควบคุมและประเมินผลการบริหารจัดการน้ำ
- (4) ดูแล บำรุงรักษา ซ่อมแซมและปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานที่เกี่ยวกับงานชลประทาน และดำเนินการ เกี่ยวกับความปลอดภัยของเขื่อนและอาคารประกอบ
- (5) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเกษตรกรและพัฒนาเสริมสร้างองค์กรผู้ใช้น้ำชลประทาน ให้มีความเข้มแข็ง
- (6) ดำเนินการเกี่ยวกับการป้องกันความเสียหายอันเกิดจากน้ำ
- (7) ศึกษา จัดทำรายงานเบื้องต้น สำรวจและออกแบบโครงการชลประทาน และโครงการอื่น ตามพื้นที่ลุ่มน้ำ ตามที่กรมมอบหมาย
- (8) ควบคุม กำกับดูแลการใช้ที่ราชพัสดุในส่วนที่กรมรับผิดชอบ ทางน้ำชลประทาน และการบริหารสินทรัพย์ ของกรม
- (9) บูรณาการแผนงานและยุทธศาสตร์ร่วมกับจังหวัดและส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง
- (10) ให้คำปรึกษาในการบำรุงรักษาอาคารชลประทานและภารกิจที่ถ่ายโอน

(11) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 1 - 12

- (1) ศึกษา สำรวจ และวิเคราะห์ข้อมูลดินและที่ดิน เพื่อวางแผนการใช้ที่ดินในระดับไร่นา
- (2) ศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาที่ดิน ตลอดจนทดสอบผลการวิจัยเพื่อการปรับใช้ในพื้นที่
- (3) รวบรวมและจัดทำฐานข้อมูลสารสนเทศของหน่วยงานในพื้นที่ ตลอดจนวิเคราะห์ สนับสนุน ผลิต และให้บริการข้อมูลสารสนเทศด้านการพัฒนาที่ดินแก่หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
- (4) ดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาที่ดินในไร่นา
- (5) ให้บริการวิเคราะห์และตรวจสอบดิน น้ำ พืช ปุ๋ย และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- (6) ผลิตพันธุ์พืชต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้ในการอนุรักษ์ดินและน้ำและการปรับปรุงบำรุงดิน
- (7) ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดินแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเกษตรกร
- (8) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 1 - 10

- (1) ดำเนินการตรวจสอบบัญชีของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรให้เป็นไปตามกฎหมายข้อบังคับ ระเบียบ และมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไป
- (2) กำกับดูแลและควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชีของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรให้เป็นไปตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไป
- (3) วางรูปแบบและระบบบัญชีของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรให้เหมาะสมกับธุรกิจ
- (4) ดำเนินการสอบทานรายงานการสอบบัญชี งบการเงินและกระดาษทำการของผู้สอบบัญชีรวมทั้งวิเคราะห์และประเมินผลการดำเนินงานของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรตามมาตรฐานที่วางไว้
- (5) จัดระบบงาน ประมวลผลข้อมูลและเป็นศูนย์ข้อมูลทางการเงิน และส่งเสริมการใช้โปรแกรมระบบบัญชีคอมพิวเตอร์
- (6) ถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการเงินและการบัญชี และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องแก่บุคลากรของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร และการกำกับดูแลการบริหารกิจการที่ดีให้แก่ผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบกิจการของสหกรณ์
- (7) ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ด้านการบัญชีแก่สหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร กลุ่มอาชีพ วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเป้าหมายตามโครงการพระราชดำริ เกษตรกร และประชาชนทั่วไป
- (8) จัดทำแผนการปฏิบัติงาน โดยบูรณาการร่วมกับสำนักงานในเขตพื้นที่รับผิดชอบและติดตามประเมินผลความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน
- (9) ให้คำปรึกษาแนะนำด้านการเงินและการบัญชีให้กับสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร รวมทั้งวิสาหกิจชุมชน กลุ่มอาชีพ และกลุ่มเป้าหมายโครงการพระราชดำริ
- (10) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ 1 - 8

- (1) วางแผนงานและโครงการวิจัยและพัฒนาพืช
- (2) ศึกษา วิจัยและพัฒนาพืช รวมทั้งทดสอบเทคโนโลยีการเกษตรแบบมีส่วนร่วมกับเกษตรกร เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และการแก้ไขปัญหาของเกษตรกร
- (3) ให้บริการวิเคราะห์ ทดสอบ ตรวจสอบ และรับรองดิน น้ำ พืช ปุ๋ย สารเคมีการเกษตร ผลิตผล ผลิตภัณฑ์พืช และมาตรฐานสินค้าเกษตร
- (4) ควบคุมและกำกับดูแลการดำเนินงานให้เป็นไปตามกฎหมายที่กรมรับผิดชอบ
- (5) เป็นศูนย์บริการข้อมูลด้านวิชาการเกษตรให้แก่เจ้าหน้าที่ เกษตรกร เอกชน และหน่วยงานอื่น ที่เกี่ยวข้อง
- (6) ให้บริการวิชาการและเทคโนโลยีแก่เจ้าหน้าที่ เกษตรกร เอกชน และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
- (7) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

สำนักงานเจ้าท่าภูมิภาคที่ 1 - 7

- (1) ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทย กฎหมายว่าด้วยเรือไทย กฎหมายว่าด้วยการป้องกันเรือโดนกัน กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการพาณิชย์นาวี กฎหมายว่าด้วยการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องตามที่ได้รับมอบหมายในเขตพื้นที่ที่อธิบดีกำหนด
- (2) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

สำนักงานทางหลวงชนบทที่ 1 - 15

- (1) วางแผน สำรวจ ออกแบบ ตรวจสอบ และวิเคราะห์ทางวิศวกรรมเกี่ยวกับ งานบำรุงรักษาทางหลวงชนบท งานอำนวยความสะดวกทางหลวงชนบท และงานก่อสร้างโครงการ ขนาดเล็กของแขวงทางหลวงชนบท
- (2) วางแผนและดำเนินการก่อสร้างโครงการขนาดกลางและบำรุงรักษาโครงข่ายทางหลวงชนบทที่ได้รับมอบหมาย
- (3) กำกับและตรวจสอบเกี่ยวกับการจัดกรรมสิทธิ์ที่ดิน
- (4) ดำเนินการเกี่ยวกับการวิเคราะห์ วิจัย ทดสอบ และตรวจสอบวัสดุและคุณภาพในงานก่อสร้าง และบำรุงรักษาทางหลวงชนบท และการให้บริการแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- (5) วางแผนและบริหารจัดการงานซ่อมบำรุงรักษาเครื่องจักรกลและยานพาหนะ
- (6) วางแผน กำกับและติดตามการปฏิบัติงานของแขวงทางหลวงชนบทเพื่อให้เป็นไป ตามนโยบาย แผนงาน และเป้าหมาย
- (7) ดำเนินการเกี่ยวกับการอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยทางหลวงตามที่ได้รับมอบหมาย
- (8) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1 - 11

- (1) กำหนดแผนปฏิบัติการเพื่อการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรม
- (2) ส่งเสริม สนับสนุน ให้บริการ และประสานการดำเนินงานตามนโยบาย แนวทาง และมาตรการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรม วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม วิสาหกิจชุมชน และผู้ประกอบการ
- (3) กำหนดแนวทางการพัฒนาองค์ความรู้ที่เหมาะสมและจำเป็นสำหรับผู้ประกอบการ และบุคลากรภาคอุตสาหกรรม
- (4) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

ศูนย์อุตุนิยมวิทยาภาคต่างๆ

- (1) ควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของสถานีอุตุนิยมวิทยาในการตรวจเฝ้าระวัง รายงาน และเตือนสภาวะอากาศและอากาศเพื่อการบิน รวมทั้งแผ่นดินไหวในพื้นที่รับผิดชอบ
- (2) ตรวจ เฝ้าระวัง ติดตาม ศึกษา และวิเคราะห์สภาวะอากาศ ตลอดจนแลกเปลี่ยนข้อมูล อุตุนิยมวิทยาในเขตพื้นที่รับผิดชอบ
- (3) จัดทำฐานข้อมูลและแผนที่อุตุนิยมวิทยา วิเคราะห์ พยากรณ์อากาศ และออกคำเตือนภัย ธรรมชาติทางอุตุนิยมวิทยา รวมทั้งให้บริการข่าวและข้อมูลอุตุนิยมวิทยา และข้อมูลอุตุนิยมวิทยา เพื่อการบินในพื้นที่รับผิดชอบ
- (4) ศึกษา วางแผน และดำเนินการในการบำรุงรักษา และซ่อมแซมเครื่องมือและอุปกรณ์ อุตุนิยมวิทยาและการสื่อสาร
- (5) ให้ คำปรึกษา แนะนำ และเผยแพร่ความรู้และประสบการณ์ด้านอุตุนิยมวิทยา แผ่นดินไหวและการเตือนภัยธรรมชาติแก่หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน รวมทั้งชุมชนและประชาชน ที่เกี่ยวข้อง
- (6) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค 1 - 10

- (1) ส่งเสริมสนับสนุนการจัดตั้งองค์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในระดับลุ่มน้ำ และท้องถิ่น โดยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย
- (2) พัฒนา เสริมสร้างขีดความสามารถ รวมทั้งเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ เกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำแก่ผู้มีส่วนได้เสีย
- (3) จัดทำแผนปฏิบัติการบริหารจัดการ รวมทั้งดำเนินการสำรวจออกแบบ และพัฒนา อนุรักษ์ ฟื้นฟู การใช้ประโยชน์และการแก้ไขปัญหาของลุ่มน้ำ
- (4) พัฒนาระบบฐานข้อมูลและเป็นศูนย์เครือข่ายข้อมูลและสารสนเทศ เกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในระดับลุ่มน้ำ

- (5) ส่งเสริม สนับสนุน และให้คำปรึกษาด้านเทคนิควิชาการมาตรฐานและกฎเกณฑ์เกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแก่หน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- (6) ปฏิบัติงานในฐานะฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการ เกี่ยวกับทรัพยากรน้ำในเขตพื้นที่รับผิดชอบ
- (7) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต 1 - 6

- (1) จัดทำข้อเสนอแนะ มาตรการ แผนงาน และงบประมาณในการบริหารจัดการ ทรัพยากรน้ำบาดาล ในส่วนที่รับผิดชอบ ให้สอดคล้องกับเป้าหมายและยุทธศาสตร์ของกรม จังหวัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- (2) ดำเนินการศึกษา สำรวจ ประเมินศักยภาพน้ำบาดาล และอนุรักษ์ฟื้นฟู แหล่งน้ำบาดาลในระดับพื้นที่
- (3) บริหารจัดการ และพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลให้ เกิดประโยชน์สูงสุดทั้งด้าน อุปโภคบริโภค อุตสาหกรรมและเกษตรกรรม
- (4) ส่งเสริมและสนับสนุนในการกำกับดูแล ควบคุม เพื่อให้เป็นไปตามกฎหมาย ว่าด้วยน้ำบาดาล
- (5) สนับสนุนการพัฒนาโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
- (6) ดำเนินการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนแก่ประชาชนในพื้นที่ประสบภัยพิบัติ ธรรมชาติ
- (7) ให้ คำปรึกษาและถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาและบริหารจัดการ น้ำบาดาลให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชน
- (8) สนับสนุนและส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์
- (9) ให้บริการข้อมูลและสารสนเทศน้ำบาดาลในพื้นที่รับผิดชอบ รวมทั้งบริการ วิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาลในเบื้องต้น
- (10) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

ด้านศุลกากร

- (1) ดำเนินการเกี่ยวกับการปฏิบัติพิธีการศุลกากร การจัดเก็บภาษีอากรและรายได้ อื่นสำหรับสินค้านำเข้าและส่งออก และของติดตัวผู้โดยสาร การคืนอากรที่มีใช้กรณีตามมาตรา 19 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ 9) พุทธศักราช 2482 และที่แก้ไขเพิ่มเติม รวมทั้งการ ควบคุมและตรวจสอบสินค้านำเข้าและส่งออก สินค้า ถ้ายาลำสินค้าผ่านแดน และของติดตัวผู้โดยสาร ตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากรและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
- (2) ดำเนินการเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ด้านคลังสินค้าทัณฑ์บน และเขตปลอดอากรตาม กฎหมายว่าด้วยศุลกากร เขตอุตสาหกรรมส่งออกตามกฎหมายว่าด้วยการนิคมอุตสาหกรรม แห่งประเทศไทย และสิทธิประโยชน์ตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
- (3) สืบสวนและปราบปรามการกระทำความผิดตามกฎหมายศุลกากร และกฎหมายอื่น ที่เกี่ยวข้อง และดำเนินการเกี่ยวกับการทบทวนเอกสารต่างๆ หลังผ่านพิธีการทางศุลกากร

- (4) ดำเนินการเกี่ยวกับคดีทางศุลกากร ของกลางและของตกค้างที่อยู่ในความรับผิดชอบ
- (5) วิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงในการกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร และ กฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้าและส่งออกซึ่งสินค้าและของติดตัวผู้โดยสาร รวมทั้งจัดทำประเมินผล พัฒนา และปรับปรุงฐานข้อมูลด้านศุลกากรเพื่อใช้ในการบริหารความเสี่ยง
- (6) ประสานงาน ให้ความร่วมมือ และให้ คำปรึกษาแนะนำในการอำนวยความสะดวกด้านการค้าชายแดน
- (7) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

กองวิจัยและพัฒนาข้าวและศูนย์วิจัยข้าว 28 แห่ง

- 1) อนุรักษ์คุ้มครองและใช้ประโยชน์จากพันธุกรรมข้าว
- 2) ศึกษาวิจัยและพัฒนาพันธุ์ข้าว
- 3) วางแผนการผลิตเมล็ดพันธุ์ชั้นพันธุ์คัด และชั้นพันธุ์หลัก
- 4) ศึกษาวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการผลิต การอารักขา และวิทยาการหลังการเก็บเกี่ยวและการแปรรูปข้าว วิทยาการเมล็ดพันธุ์และมาตรฐานพันธุ์
- 5) ศึกษาวิจัยและพัฒนาวิศวกรรมการผลิตและการแปรรูปข้าว
- 6) ตรวจสอบและรับรองระบบการผลิตและผลิตภัณฑ์
- 7) กำกับ ดูแล การดำเนินงานของศูนย์วิจัยข้าว
- 8) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับ

สถาบันวิจัยยาง การยางแห่งประเทศไทย กยท.

มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการบริหาร การค้นคว้า วิจัย และพัฒนากิจการยางในทุกสาขา อย่างครบวงจร ตั้งแต่ด้านการผลิตยาง เศรษฐกิจและการตลาดยาง การแปรรูปยาง การผลิตผลิตภัณฑ์ยางไม้ ยางพารา ดำเนินการและปฏิบัติตามพระราชบัญญัติควบคุมยาง พ.ศ. 2542 และการถ่ายทอดเทคโนโลยี โดยประสานงานกับหน่วยงานในประเทศและต่างประเทศ เกษตรกร ชาวนยาง ผู้ประกอบการแปรรูปยาง ผู้ประกอบการค้ายาง ผู้ส่งออก/นำเข้า ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยาง องค์การยางระหว่างประเทศ และสถาบันวิจัยยางประเทศต่างๆ

สำนักงานตลาดกลางยางพารา สถาบันวิจัยยาง การยางแห่งประเทศไทย

มีหน้าที่และความรับผิดชอบศึกษา ค้นคว้า วิจัยและพัฒนาตลาดกลางยางพารา ดำเนินงานตลาดกลางยางพารา ประสานงานและร่วมดำเนินงานกับองค์กรยางระหว่างประเทศ และตลาดยางที่สำคัญของโลก เผยแพร่ข่าวสารการตลาดและราคายางทั้งในและต่างประเทศ กำหนดราคายางและประกาศราคายางเป็นทางการของประเทศไทย

ศูนย์วิจัยปาล์มน้ำมัน

- (1) ศึกษาค้นคว้าวิจัย และพัฒนาเทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพในการผลิตปาล์มน้ำมันในด้านปรับปรุงพันธุ์การวิจัยเทคโนโลยีการผลิตปาล์มน้ำมันที่เหมาะสมและการใช้ประโยชน์ผลผลิตของปาล์มน้ำมัน และน้ำมันปาล์มแบบครบวงจรโดยมีเป้าหมายเพื่อเพิ่มผลผลิตต่อหน่วยพื้นที่สูงสุด ลดต้นทุนการผลิตตลอดจนการปรับปรุงระบบการจัดการการผลิตเพื่อลดมลภาวะและรักษาสภาพแวดล้อม
- (2) ศึกษาค้นคว้าวิจัยและพัฒนาอุตสาหกรรมต่อเนื่องน้ำมันปาล์ม เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายตามความต้องการของตลาด และได้มาตรฐานสากลที่สอดคล้องกับระบบการผลิตของสินค้าอุตสาหกรรม ให้สามารถแข่งขันในตลาดโลกได้
- (3) เป็นหน่วยงานในการประสานงานเกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนาอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์มระหว่างภาครัฐและเอกชน
- (4) เป็นศูนย์กลางของแหล่งข้อมูล และเทคโนโลยีด้านการผลิตปาล์มน้ำมัน
- (5) เป็นหน่วยงานให้คำแนะนำและบริการวิเคราะห์ธาตุอาหารในดิน ใบพืชและคุณภาพน้ำมันปาล์ม
- (6) เป็นหน่วยงานฝึกอบรมและถ่ายทอดเทคโนโลยีให้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐ เอกชน และเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับปาล์มน้ำมัน

กองวิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง

- (1) ศึกษา ค้นคว้า วิจัย และพัฒนาเทคโนโลยีการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง สัตว์ทะเล สหรัยทะเล และการจัดการฟาร์ม
- (2) ศึกษา ค้นคว้า วิจัย และฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำและสิ่งแวดล้อมในที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ
- (3) ศึกษา ค้นคว้า และวิจัยการผลิตและการขยายพันธุ์สัตว์น้ำชายฝั่ง สัตว์ทะเลและสหรัยทะเล
- (4) ศึกษา ค้นคว้า และวิจัยความหลากหลายทางชีวภาพของสัตว์น้ำชายฝั่ง สัตว์ทะเล และสหรัยทะเล รวมทั้งดำเนินการเกี่ยวกับสถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำชายฝั่ง สัตว์ทะเล และสหรัยทะเล
- (5) ศึกษา วิจัย และส่งเสริมการพัฒนาธุรกิจและอาชีพการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง สัตว์ทะเล และสหรัยทะเล
- (6) ศึกษา วิจัย และทดลองรูปแบบการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง สัตว์ทะเล สหรัยทะเล ในฟาร์ม โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของเกษตรกร

- (7) ผลิตและขยายพันธุ์สัตว์น้ำชายฝั่ง สัตว์ทะเล และสาหร่ายทะเล
- (8) กำกับ ควบคุม ตรวจสอบ ติดตาม และเฝ้าระวังกระบวนการผลิตสัตว์น้ำชายฝั่ง สัตว์ทะเล และสาหร่ายทะเลเพื่อการเพาะเลี้ยง ให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดหรือมาตรฐานสากล
- (9) ให้บริการทางวิชาการ ถ่ายทอดเทคโนโลยี และให้คำปรึกษาแนะนำด้านการเพาะเลี้ยง สัตว์น้ำชายฝั่ง สัตว์ทะเล และสาหร่ายทะเล
- (10) ให้บริการการตรวจวินิจฉัยคุณภาพดินและน้ำ รวมทั้งกำหนดมาตรฐานคุณภาพน้ำ ในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง สัตว์ทะเล และสาหร่ายทะเล
- (11) กำกับ ควบคุม และตรวจสอบการบริหารงานระบบชลประทานน้ำเค็มเพื่อการเพาะเลี้ยง สัตว์น้ำชายฝั่ง
- (12) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

กองวิจัยและพัฒนาประมงทะเล

- (1) ศึกษา ค้นคว้า และวิจัยเกี่ยวกับศักยภาพของแหล่งประมงทะเลในน่านน้ำไทย พื้นที่ทับซ้อนและน่านน้ำสากล ในด้านทรัพยากรสัตว์น้ำและปัจจัยสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการประมง ตลอดจนร่วมสำรวจวิจัยในน่านน้ำต่างประเทศ
- (2) ศึกษา ทดลอง พัฒนารูปแบบการจัดสร้างแหล่งอาศัยสัตว์ทะเล และติดตามผลการจัดสร้าง แหล่งอาศัยสัตว์ทะเล รวมถึงการติดตามผลการปล่อยพันธุ์สัตว์ทะเลชนิดที่เหมาะสมในพื้นที่ที่รับผิดชอบ
- (3) ศึกษา ค้นคว้า วิจัย และพัฒนาเทคโนโลยีเกี่ยวกับเครื่องมือทำการประมงและวิธีการ ทำการประมงทะเล ให้มีเครื่องมือทำการประมงที่มีประสิทธิภาพในการจับสัตว์น้ำ ไม่ทำลายพันธุ์สัตว์น้ำ และสอดคล้องกับการทำการประมงแบบมีความรับผิดชอบต่อ
- (4) ศึกษา ค้นคว้า และวิจัยชีวประวัติ ความหลากหลายทางชีวภาพของสัตว์ทะเลและพืชทะเล และดำเนินการเกี่ยวกับสถานแสดงพันธุ์สัตว์ทะเลและพืชทะเล
- (5) ศึกษา ค้นคว้า วิจัย พัฒนา และฟื้นฟูแหล่งประมงทะเลให้มีความอุดมสมบูรณ์
- (6) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชาวประมงในการบริหารจัดการการประมงและเสริมสร้าง ความเข้มแข็งให้แก่ชาวประมงในการประกอบอาชีพการประมงทะเลและธุรกิจประมง
- (7) ดำเนินการประเมินปริมาณทรัพยากรสัตว์น้ำสูงสุดที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ ตลอดจนวิเคราะห์และประเมินผลมาตรการในการบริหารจัดการการประมง
- (8) ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีผู้สังเกตการณ์บนเรือประมงที่ได้มาตรฐานสากล และควบคุม กำกับ ดูแลการปฏิบัติงานของผู้สังเกตการณ์บนเรือประมง
- (9) ตรวจสอบ ติดตาม และเฝ้าระวังการทำการประมงและแหล่งทำการประมงทะเล
- (10) ให้บริการทางวิชาการ ถ่ายทอดเทคโนโลยี และให้คำปรึกษาแนะนำด้านการประมงทะเล เครื่องมือทำการประมง และวิธีการทำการประมงทะเล
- (11) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

หน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

กรมการข้าว

มีภารกิจเกี่ยวกับข้าว โดยครอบคลุมถึงการปรับปรุงพัฒนาการปลูกข้าว ให้มีผลผลิตต่อพื้นที่และคุณภาพสูงขึ้น การพัฒนาพันธุ์ การอนุรักษ์ และคุ้มครองพันธุ์ การผลิตเมล็ดพันธุ์ การตรวจสอบและรับรองมาตรฐาน การส่งเสริม สนับสนุน และเผยแพร่องค์ความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพ ชีวิตชาวนา การแปรรูป และการจัดการอื่นๆ เพื่อเพิ่มมูลค่าข้าว รวมทั้งการตลาดและการส่งเสริมวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับข้าว มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) ศึกษา วิเคราะห์ เสนอแนะ และจัดทำนโยบายและยุทธศาสตร์ข้าวของประเทศ รวมทั้ง ดำเนินการเกี่ยวกับความร่วมมือกับต่างประเทศในเรื่องข้าว
- (2) ศึกษา วิจัย ทดลอง และพัฒนาเกี่ยวกับพันธุ์ เทคโนโลยีการผลิต การอารักขา วิทยาการ หลังการเก็บเกี่ยว และการแปรรูป และมาตรฐานพันธุ์ข้าว
- (3) ดำเนินการเกี่ยวกับการอนุรักษ์พันธุ์กรรมและคุ้มครองพันธุ์ข้าว
- (4) ดำเนินการเกี่ยวกับการตรวจสอบและรับรองมาตรฐานข้าว
- (5) ดำเนินการผลิตและส่งเสริมสนับสนุนเกี่ยวกับเมล็ดพันธุ์ข้าว
- (6) ส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างมูลค่าเพิ่ม การพัฒนาระบบการจัดการสินค้าข้าว การแปรรูปข้าว และผลิตภัณฑ์ และสนับสนุนการค้าข้าวและผลิตภัณฑ์ข้าวเพื่อตลาดเฉพาะ
- (7) ส่งเสริม สนับสนุน และถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตและการจัดการผลผลิตข้าว รวมทั้ง อนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับข้าว
- (8) ส่งเสริม สนับสนุน และเผยแพร่องค์ความรู้แก่ชาวนาและผู้ประกอบการด้านข้าว
- (9) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมหรือตามที่รัฐมนตรี หรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

การยางแห่งประเทศไทย

กยท. มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

- (1) เป็นองค์กรกลางรับผิดชอบดูแลการบริหารจัดการยางพาราของประเทศทั้งระบบอย่างครบวงจรบริหารจัดการเกี่ยวกับการเงินของกองทุน ตลอดจนส่งเสริมและสนับสนุนให้ประเทศเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางพารา
- (2) ส่งเสริม สนับสนุน และจัดให้มีการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย พัฒนา และเผยแพร่ข้อมูลและสารสนเทศเกี่ยวกับยางพารา
- (3) ส่งเสริม สนับสนุน และให้ความช่วยเหลือเกษตรกรชาวสวนยาง สถาบันเกษตรกรชาวสวนยางและผู้ประกอบการกิจการยาง ด้านวิชาการ การเงิน การผลิต การแปรรูป การอุตสาหกรรม การตลาดการประกอบธุรกิจ และการดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น

- (4) ดำเนินการให้ระดับราคายางพารามีเสถียรภาพ
- (5) ดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการปลูกแทนและการปลูกใหม่

กรมฝนหลวงและการบินเกษตร

มีภารกิจเกี่ยวกับการปฏิบัติการฝนหลวงและ การบินเกษตรทั้งระบบ โดยการทำฝน กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนแม่บทเกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำในชั้นบรรยากาศ และมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการของประเทศ รวมทั้งการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการทำฝนและการตัดแปรสภาพอากาศ ตลอดจนการให้บริการ ด้านการบินและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนภารกิจด้านการเกษตรและอื่น ๆ

มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนแม่บทเกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำในชั้นบรรยากาศ ประสานนโยบายและมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการของประเทศ
- (2) ปฏิบัติการทำฝนเพื่อเพิ่มปริมาณน้ำในพื้นที่เกษตร ป่าไม้ และเขื่อนเก็บกักน้ำ แก้ไขภาวะ ภัยแล้งให้แก่เกษตรกรและประชาชนผู้ใช้น้ำทั่วไป รวมทั้งพื้นที่ที่ต้องการฝนในการแก้ปัญหาภัยพิบัติอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- (3) ศึกษา ค้นคว้า วิจัย และพัฒนาเทคโนโลยีฝนหลวง และการตัดแปรสภาพอากาศ
- (4) ปฏิบัติการด้านการบินและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการฝนหลวง การวิจัยและ พัฒนาเทคโนโลยีฝนหลวง และปฏิบัติงานด้านการเกษตร
- (5) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมหรือตามที่รัฐมนตรี หรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ

มีภารกิจเป็นหน่วยงานกลาง ด้านมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหาร โดยกำหนด ตรวจสอบรับรอง ควบคุม และส่งเสริมมาตรฐาน สินค้าเกษตรตั้งแต่ระดับไร่นาจนถึงผู้บริโภค ตลอดจนการเจรจาแก้ไขปัญหาทางการค้าเชิงเทคนิคเพื่อปรับปรุง และยกระดับคุณภาพสินค้าเกษตรและอาหารของไทยให้ได้มาตรฐาน รวมทั้งเพื่อให้มีคุณภาพและ ความปลอดภัยตามมาตรฐานสากล สามารถแข่งขันได้ในเวทีโลก

มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยมาตรฐานสินค้าเกษตรและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
- (2) เสนอแนะนโยบาย แนวทาง และมาตรการในการกำหนด การตรวจสอบรับรอง การควบคุม การวิจัย การพัฒนา การประเมินความเสี่ยง การถ่ายทอด การส่งเสริม และการพัฒนามาตรฐาน สินค้าเกษตรและอาหารของประเทศ
- (3) กำหนดยุทธศาสตร์ด้านความปลอดภัยสินค้าเกษตรและอาหาร รวมทั้งกำกับดูแล ฝ้าระวัง และเตือนภัย

- 4) ประสานงาน กำหนดท่าที และร่วมเจรจาแก้ไขปัญหาด้านเทคนิค ด้านมาตรการที่มีใช้ภาษี และด้านการกำหนดมาตรฐานระหว่างประเทศในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสินค้าเกษตรและอาหาร
- (5) เป็นหน่วยงานกลางในการประสานงานกับองค์การมาตรฐานระหว่างประเทศด้านคุณภาพ และความปลอดภัยของสินค้าเกษตรและอาหาร รวมทั้งการดำเนินการภายใต้ความตกลงว่าด้วยการบังคับใช้มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช และในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสินค้าเกษตรและอาหาร ภายใต้ความตกลงว่าด้วยอุปสรรคทางเทคนิคต่อการค้า
- (6) เป็นหน่วยรับรองระบบงานของหน่วยตรวจสอบรับรองและเป็นหน่วยรับรองผู้ประกอบการ ตรวจสอบมาตรฐานด้านสินค้าเกษตรและอาหารของประเทศ
- (7) เป็นศูนย์กลางข้อมูลสารสนเทศด้านการมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหาร
- (8) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงานหรือตามที่รัฐมนตรี หรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

สถาบันวิจัยเกษตรวิศวกรรม

- (1) ศึกษา ค้นคว้า วิจัยและพัฒนาเครื่องมือและเครื่องจักรกลที่ใช้ในการเกษตร
- (2) บริการงานช่างแก่หน่วยงานต่างๆ ในกรม
- (3) ให้บริการวิชาการและเทคโนโลยีแก่เจ้าหน้าที่ เกษตรกร เอกชน และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
- (4) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม

มีภารกิจเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม โดยการวิจัย พัฒนา ฝึกอบรม สร้างจิตสำนึก และถ่ายทอดเทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม เพื่อยกระดับ คุณภาพชีวิตและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศอย่างยั่งยืน

มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) ส่งเสริม เผยแพร่ และประชาสัมพันธ์ด้านสิ่งแวดล้อม
- (2) รวบรวม จัดทำ และให้บริการข้อมูลและข้อเสนอแนะด้านสิ่งแวดล้อมด้วยเทคโนโลยีต่างๆ ในฐานะศูนย์ข้อมูล และข้อเสนอแนะด้านสิ่งแวดล้อม
- (3) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสงวน บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จาก ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืน รวมทั้ง เป็นศูนย์ป้องกันและไกล่เกลี่ยกรณีพิพาทด้านสิ่งแวดล้อม
- (4) ประสานและเสนอแนะแผนและมาตรการในการส่งเสริม เผยแพร่ และประชาสัมพันธ์ การอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- (5) ศึกษา วิจัย พัฒนา ถ่ายทอด และส่งเสริมเทคโนโลยีและการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม รวมทั้งเป็นศูนย์เทคโนโลยีสะอาดและศูนย์ปฏิบัติการอ้างอิงด้านสิ่งแวดล้อม
- (6) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรม หรือตามที่รัฐมนตรี หรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

กรมควบคุมมลพิษ

มีภารกิจเกี่ยวกับการกำกับ ดูแล อำนวยการประสานงาน ติดตามและประเมินผลเกี่ยวกับการฟื้นฟู คุ้มครองและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) เสนอความเห็นเพื่อจัดทำนโยบาย และแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติด้านการควบคุมมลพิษ
- (2) เสนอแนะการกำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อม และมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด
- (3) จัดทำแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม และมาตรการในการควบคุมป้องกันและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม อันเนื่องมาจากภาวะมลพิษ
- (4) ติดตาม ตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม และจัดทำรายงานสถานการณ์มลพิษ
- (5) พัฒนาระบบ รูปแบบ และวิธีการที่เหมาะสมสำหรับระบบต่าง ๆ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดการกากของเสีย สารอันตราย คุณภาพน้ำ อากาศ ระดับเสียง และความสั่นสะเทือน
- (6) ประสานงานและดำเนินการเพื่อฟื้นฟู หรือระงับเหตุที่อาจเป็นอันตรายจากมลพิษในพื้นที่ที่มีการปนเปื้อนมลพิษ และประเมินความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อม
- (7) ให้ความช่วยเหลือและคำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการจัดการมลพิษ
- (8) ประสานความร่วมมือกับต่างประเทศและองค์การระหว่างประเทศในด้านการจัดการมลพิษ
- (9) ดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องร้องทุกข์ด้านมลพิษ
- (10) ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติด้านการควบคุมมลพิษ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
- (11) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรม หรือตามที่กระทรวงหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข

มีภารกิจเกี่ยวกับ การปกป้องและคุ้มครองสุขภาพของประชาชนจากการบริโภคผลิตภัณฑ์ซึ่งล้วนถือเป็นผลิตภัณฑ์ สุขภาพ โดยผลิตภัณฑ์สุขภาพเหล่านั้นต้องมีคุณภาพและปลอดภัย มีการส่งเสริมพฤติกรรมการบริโภคที่ถูกต้องด้วยข้อมูลทางวิชาการที่มีหลักฐานเชื่อถือได้ และมีความเหมาะสม เพื่อให้ ประชาชนได้บริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ปลอดภัยและสมประโยชน์

มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยอาหาร กฎหมายว่าด้วยยา กฎหมายว่าด้วยเครื่องสำอาง กฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตราย กฎหมายว่าด้วยวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท กฎหมายว่าด้วย ยาเสพติดให้โทษ กฎหมายว่าด้วยเครื่องมือแพทย์ กฎหมายว่าด้วยการป้องกันการใช้สารระเหย และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
- (2) พัฒนาระบบและกลไก เพื่อให้ มีการดำเนินการบังคับใช้ กฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบ
- (3) เฝ้าระวัง กำกับ และตรวจสอบคุณภาพมาตรฐานของผลิตภัณฑ์ สถานประกอบการ และการโฆษณา รวมทั้งผลอันไม่พึงประสงค์ของผลิตภัณฑ์ การพัฒนาระบบความปลอดภัย ด้านสารเคมีของประเทศ และเป็นแกนกลางร่วมดำเนินการกับองค์กรระหว่างประเทศด้านสารเคมี ตลอดจนมีการติดตามหรือเฝ้าระวังข้อมูลข่าวสารด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพจากภายในประเทศ และภายนอกประเทศ
- (4) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ เทคโนโลยี และระบบงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพให้ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
- (5) ส่งเสริม และพัฒนาผู้บริโภคให้ มีศักยภาพในการเลือกบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ ถูกต้อง เหมาะสม ปลอดภัย และคุ้มค่า รวมทั้งเพื่อให้ ผู้บริโภคนั้นมีการร้องเรียนเพื่อปกป้องสิทธิ ของตนได้
- (6) พัฒนาและส่งเสริมการดำเนินงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพโดยการ มีส่วนร่วมของภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาคเอกชน ประชาชน และเครือข่ายประชาคม สุขภาพ
- (7) พัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่อให้ งานคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์ สุขภาพเกิดประโยชน์ ต่อสุขภาพของประชาชน และผลประโยชน์ของประเทศชาติ
- (8) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงานหรือตามที่ รัฐมนตรีหรือ คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ

- (1) เสนอนโยบายและจัดทำเป้าหมายการส่งออกและแผนปฏิบัติการ รวมทั้งเสนอแนะแนวทางและมาตรการด้านการค้าและการตลาด
- (2) ดำเนินการเพื่อส่งเสริม พัฒนา และสนับสนุนการส่งออกสินค้าและธุรกิจบริการของไทยทั้งในประเทศและต่างประเทศ
- (3) จัดทำและให้บริการข้อมูลการค้าและส่งเสริมเทคโนโลยีสารสนเทศในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการส่งออกแก่ ผู้ผลิต ผู้ส่งออกไทย ผู้ประกอบธุรกิจบริการ และผู้นำเข้าในต่างประเทศ

- (4) เผยแพร่และประชาสัมพันธ์สินค้าและธุรกิจบริการของไทยเพื่อส่งเสริมการส่งออก
- (5) พัฒนาความรู้ความสามารถแก่ภาคเอกชนในด้านการค้าระหว่างประเทศเพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันและสมรรถนะในการส่งออก ตลอดจนประสานงานและให้ความร่วมมือแก่สถาบันและองค์กรต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ
- (6) ส่งเสริมและพัฒนาารูปแบบผลิตภัณฑ์และตราสินค้าเพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าไทยและให้เป็นไปตามความต้องการของตลาดต่างประเทศ
- (7) สนับสนุนและพัฒนาระบบโลจิสติกส์ทางการค้า
- (8) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรม หรือตามที่รัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

กรมการค้าต่างประเทศ

มีภารกิจเกี่ยวกับการบริหารการค้าระหว่างประเทศ โดยการกำกับดูแล ส่งเสริม และพัฒนาการค้าระหว่างประเทศ เพื่อส่งเสริม ปกป้อง รักษาผลประโยชน์ ทางการค้าและบริหารการส่งออกและนำเข้าให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการส่งออกนอกและการนำเข้าในราชอาณาจักร ซึ่งสินค้า กฎหมายว่าด้วยการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ กฎหมาย ว่าด้วยมาตรการการปกป้องจากการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้น กฎหมายว่าด้วยมาตรฐานสินค้าขาออก กฎหมาย ว่าด้วยการส่งเสริมสินค้าขาออก กฎหมายว่าด้วยการป้องกันการกระทำบางอย่างในการขนส่งสินค้า ขาออกทางเรือและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
- (2) จัดระเบียบและบริหารการส่งออกและนำเข้าสินค้า
- (3) ดำเนินมาตรการปกป้องและตอบโต้ทางการค้าเพื่อรักษาผลประโยชน์ทางการค้า
- (4) เสนอแนะและดำเนินการแก้ไขปัญาหา อุปสรรค ข้อกีดกันที่มีผลกระทบต่อการส่งออก และนำเข้า
- (5) ดำเนินการส่งเสริมและกำกับดูแลด้านคุณภาพและมาตรฐานสินค้าส่งออกและนำเข้า เพื่อประโยชน์ทางการค้า
- (6) ดำเนินการพัฒนาการค้ารูปแบบใหม่เพื่อเสริมการค้าปกติ และทำการค้าตามนโยบายรัฐบาล และความตกลงทางการค้าระหว่างประเทศ
- (7) ดำเนินการให้ได้มาและรักษาซึ่งสิทธิประโยชน์ทางการค้า รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุน ให้ภาคเอกชนใช้สิทธิประโยชน์ทางการค้า และดำเนินการด้านสิทธิประโยชน์ทางการค้าภายใต้ความตกลง ทางการค้า
- (8) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมหรือตามที่รัฐมนตรี หรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ

มีภารกิจเกี่ยวกับการเจรจาการค้าระหว่างประเทศโดยเสนอแนะนโยบาย กำหนดทำที่และกลยุทธ์ และเจรจาการค้าระหว่างประเทศ เพื่อดำรงไว้และให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจสูงสุดของประเทศ มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) ศึกษา วิเคราะห์ เสนอแนะนโยบาย และกำหนดทำที่และกลยุทธ์ รวมทั้งประสานนโยบายด้านการเจรจาการค้าระหว่างประเทศ
- (2) ประชุมเจรจาการค้าระหว่างประเทศในระดับทวิภาคี อนุภูมิภาค ภูมิภาค พหุภาคีและภายใต้กรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจการค้า รวมทั้งองค์การระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง
- (3) ประชุมเจรจาระหว่างประเทศด้านการค้าบริการ การลงทุน และพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ในระดับทวิภาคี อนุภูมิภาค ภูมิภาค พหุภาคี และภายใต้กรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจการค้ารวมทั้งองค์การระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง
- (4) ประชุมเจรจาจัดทำความตกลงการค้าเสรี
- (5) ศึกษาและวิเคราะห์นโยบายและมาตรการทางเศรษฐกิจการค้าของประเทศคู่ค้าและผลกระทบของการเจรจาการค้าระหว่างประเทศต่อประเทศไทย
- (6) ดำเนินการพิทักษ์ผลประโยชน์ของประเทศในกระบวนการระงับข้อพิพาททางเศรษฐกิจการค้าระหว่างประเทศในระดับทวิภาคี อนุภูมิภาค ภูมิภาค และพหุภาคี
- (7) เสริมสร้างและเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเจรจาการค้าระหว่างประเทศรวมทั้งเสนอแนะนโยบาย แนวทางการปรับตัว และการขยายความร่วมมือทางเศรษฐกิจการค้า
- (8) พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศด้านการเจรจาการค้าระหว่างประเทศ
- (9) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมหรือตามที่รัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

องค์การคลังสินค้า

- (1) ดำเนินธุรกิจคลังสินค้าเกษตร การค้า และธุรกิจบริการสินค้าเกษตรด้วยมาตรฐานอย่างมืออาชีพ เป็นธุรกิจหลัก รวมทั้งการให้บริการโลจิสติกส์ และธุรกิจที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ลูกค้า
- (2) บริหารจัดการงานนโยบายรัฐ เพื่อรักษาสมดุลทั้งปริมาณ และราคาสินค้าอย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยความโปร่งใส
- (3) มุ่งเน้นการบริหารทรัพยากรบุคคลอย่างต่อเนื่อง สร้างวัฒนธรรมการทำงานเป็นทีม และพัฒนาองค์กรให้เติบโตอย่างยั่งยืน โดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม
- (4) พัฒนาระบบบริหารจัดการอย่างต่อเนื่อง ให้มีมาตรฐานสากลและสอดคล้องตรงตามความต้องการของลูกค้า และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ศูนย์ปฏิบัติการข้อมูลการตลาดสินค้าเกษตรอินทรีย์

ให้คำปรึกษา แนะนำในการกำหนดกรอบ แนวทาง และแผนการพัฒนาศักยภาพด้านการผลิต การตลาด และการส่งออกสินค้าเกษตรอินทรีย์ของจังหวัดหรือกลุ่ม จังหวัด ร่วมกับคณะทำงาน บริหาร ศูนย์ปฏิบัติการข้อมูลการตลาดสินค้าเกษตรอินทรีย์ รวมทั้งกำหนดการจัดกิจกรรม เพื่อส่งเสริมด้านการตลาด สินค้าเกษตรอินทรีย์ให้ตรงตามมาตรฐานและความต้องการของตลาด

มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) จัดเก็บรวบรวม ศึกษาวิเคราะห์ ประมวลผลข้อมูลการผลิต และการตลาดของสินค้าเกษตรอินทรีย์ของกลุ่มจังหวัดที่เป็นแหล่งผลิตและเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ
- (2) เสนอแผนการตลาด/โครงการ และติดตามประเมินผล บูรณาการแผนงาน/โครงการ กับหน่วยงานภาครัฐ และเอกชนที่เกี่ยวข้องเพื่อส่งเสริมสินค้าเกษตรอินทรีย์
- (3) ดำเนินการเพื่อเพิ่มขีดความสามารถผู้ประกอบการในเขต ภูมิภาค เพื่อให้สามารถขยายธุรกิจด้านเกษตรอินทรีย์ได้อย่างยั่งยืน
- (4) ส่งเสริมภาพลักษณ์สินค้าเกษตรอินทรีย์ ผ่านช่องทางสื่อประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่าง ๆ และจัดกิจกรรม ส่งเสริมการขายเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร ผู้ประกอบการให้มีรายได้
- (5) เผยแพร่ข้อมูลสินค้าเกษตรอินทรีย์ และให้บริการในรูปแบบสารสนเทศแก่หน่วยงานภาครัฐ และเอกชน ผู้ประกอบการ เกษตรกร และประชาชน ผ่านศูนย์ปฏิบัติการข้อมูลการตลาดสินค้าเกษตรอินทรีย์ ซึ่งเชื่อมโยงกับศูนย์ข้อมูลต่าง ๆ และเครือข่ายของกระทรวงพาณิชย์
- (6) ปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

มีภารกิจเกี่ยวกับการเสนอแนะนโยบาย ยุทธศาสตร์ มาตรการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศในระดับมหภาค พื้นที่เฉพาะเศรษฐกิจ อุตสาหกรรม รวมทั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ และอุตสาหกรรม รายสาขา โดยเฉพาะอุตสาหกรรมที่เป็น กลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจเพื่ออนาคต การผลักดันแผนและยุทธศาสตร์ ไปสู่การปฏิบัติตลอดจน การติดตามและประเมินผล รวมทั้งพัฒนาระบบรองรับชุดข้อมูลขนาดใหญ่ การเตือนภัย ด้านอุตสาหกรรม และการวิเคราะห์สถานการณ์อุตสาหกรรมในอนาคต เพื่อเป็นองค์การชั้นนำการพัฒนา อุตสาหกรรม ของประเทศให้เติบโตอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ส่งสัญญาณเตือนภัยทางอุตสาหกรรมอย่างถูกต้อง และมีประสิทธิภาพ

มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) เสนอแนะนโยบาย แนวทาง และมาตรการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรม รวมทั้ง การจัดทำแผนพัฒนา อุตสาหกรรมของประเทศ
- (2) เสนอแนะนโยบาย กำหนดท่าที แนวทางความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ระหว่างประเทศ รวมทั้งประชุมเจรจากับองค์การหรือหน่วยงานต่างประเทศด้านอุตสาหกรรม

- (3) ศึกษา วิเคราะห์เศรษฐกิจอุตสาหกรรม เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดนโยบาย การวางแผน การพัฒนาอุตสาหกรรม และการแก้ปัญหาหรือพัฒนาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม
- (4) วิเคราะห์ วิจัย คาดการณ์แนวโน้ม และเตือนภัยด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรม
- (5) ประสาน เร่งรัด ติดตาม ขับเคลื่อน และประเมินผลการพัฒนาอุตสาหกรรม
- (6) กำหนดนโยบายการสำรวจ การเก็บรักษา การใช้ประโยชน์ข้อมูลด้านอุตสาหกรรม จัดทำดัชนีอุตสาหกรรม และทำหน้าที่เป็นศูนย์สารสนเทศด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรม
- (7) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของสำนักงานหรือตามที่ รัฐมนตรีหรือ คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

มีภารกิจเกี่ยวกับการดำเนินงาน ด้านการมาตรฐานของประเทศ โดยส่งเสริม สนับสนุน พัฒนา ผลิตภัณฑ์ภายในประเทศ ให้มีคุณภาพ ให้เป็นที่ยอมรับ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของ อุตสาหกรรมไทยในตลาดโลก พิทักษ์สิ่งแวดล้อม และคุ้มครองผู้บริโภคให้ได้รับความปลอดภัย มีความปลอดภัย ในชีวิตและทรัพย์สิน รวมทั้งการกำกับดูแล หน่วยตรวจสอบและรับรองให้เป็นไปตามกฎหมาย มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม กฎหมายว่าด้วย การมาตรฐานแห่งชาติ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
- (2) เสนอแนะนโยบาย แนวทาง และมาตรการในการส่งเสริมและพัฒนาด้านการมาตรฐาน ของประเทศ ตลอดจนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการมาตรฐาน
- (3) ดำเนินการเกี่ยวกับข้อมูลและสารสนเทศด้านการมาตรฐานของประเทศ
- (4) ส่งเสริม กำกับดูแล และให้บริการเกี่ยวกับการรับรองระบบงานด้านการมาตรฐาน ตลอดจนพัฒนา การรับรองระบบงานด้านการมาตรฐานของประเทศให้เกิดความเป็นเอกภาพ
- (5) ส่งเสริมและพัฒนาองค์กรและบุคลากรทั้งภาครัฐและเอกชนในด้านการมาตรฐาน
- (6) ร่วมมือและประสานงานกับองค์การและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศ ต่างประเทศ และระหว่าง ประเทศในด้านการมาตรฐาน รวมทั้งการทำความตกลงเกี่ยวกับความร่วมมือทางวิชาการ ที่เกี่ยวข้อง
- (7) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงาน หรือตามที่ รัฐมนตรีหรือ คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

พันธกิจ : สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

มีพันธกิจที่สำคัญ คือ

- พัฒนา ผู้ประกอบการรายเดิม
- สร้าง ผู้ประกอบการรายใหม่ ให้สามารถบริหารธุรกิจด้วย ความสามารถในการแข่งขัน
- โดยจัด/สนับสนุนกิจกรรมการพัฒนา ผู้ประกอบการและสถานประกอบการ เช่น ฝึกอบรม สัมมนา ปรึกษา แนะนำ วิจัยและบริการข้อมูล เชื่อมโยงธุรกิจ ฯลฯ
- สร้างเครื่องมือการบริการ เช่น องค์ความรู้ วิทยากร ที่ปรึกษา หลักสูตร/สื่อ ตลอดจนระบบงานให้บริการ เช่น ระบบการจัดทำแผนธุรกิจ ระบบการวินิจฉัยธุรกิจ เพื่อให้เกิดคุณภาพและผลิภาพของบริการ
- พัฒนาเครือข่ายหน่วยงาน และประสานงานกับองค์กรพันธมิตร เพื่อร่วมดำเนินการ

สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ

สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ สถาบันเครือข่ายของกระทรวงอุตสาหกรรม เป็นสถาบันชั้นนำด้านการจัดการองค์กรที่ให้บริการปรึกษาแนะนำ ฝึกอบรม วิจัยพัฒนา อนุรักษ์ส่งเสริม และผลักดันให้เกิดขบวนการเพิ่มผลผลิตภาพเพื่อการเติบโตอย่างยั่งยืนในทุกภาคส่วนของสังคม อันนำไปสู่การพัฒนาศักยภาพและเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันของประเทศในระดับสากล ปัจจุบันสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติดำเนินงานมาครบ 20 ปี ด้วยความเชื่ออย่างแรงกล้าที่ว่า “การเพิ่มผลผลิตภาพอย่างเป็นระบบ จะทำให้ประเทศไทยมีความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน” ผ่านบริการคุณภาพทั้ง 6 ด้าน คือ การให้คำปรึกษาแนะนำ ฝึกอบรม การวิจัยเพื่อเพิ่มผลผลิตภาพ การอนุรักษ์ส่งเสริมการเพิ่มผลผลิตภาพ การเผยแพร่ความรู้สู่สาธารณะ ศูนย์ความรู้ด้านการเพิ่มผลผลิตภาพ และการประสานความร่วมมือและแลกเปลี่ยนทางวิชาการกับเครือข่ายต่างประเทศ

พันธกิจ

- (1) ร่วมมือกับภาครัฐ ในการผลักดันให้ องค์กรเป้าหมาย นำแนวคิดด้านผลผลิตภาพไปใช้อย่างกว้างขวาง
- (2) สร้างความสามารถในการแข่งขันแก่องค์กรกลุ่มเป้าหมาย ด้วยการพัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้ ทักษะ ทักษะคิดด้านการเพิ่มผลผลิตภาพ
- (3) สร้าง พัฒนา และร่วมมือกับเครือข่าย ทั้งในและต่างประเทศ เพื่อขยายผลด้านการเพิ่มผลผลิตภาพ
- (4) สร้างระบบบริหารจัดการภายใน ให้เอื้อต่อการปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างมีจริยธรรม โปร่งใส เป็นธรรม มีผลประโยชน์ร่วมกัน และมีความสัมพันธ์ที่ดี
- (5) พัฒนานวัตกรรม การบริการด้านกระบวนการ และผลิตภัณฑ์ใหม่อย่างต่อเนื่อง
- (6) พัฒนาความสามารถของบุคลากร ให้มีขีดความสามารถสอดคล้องกับยุทธศาสตร์
- (7) สร้างโอกาสความก้าวหน้าในงาน และความผาสุกแก่บุคลากร
- (8) สร้างวัฒนธรรมการทำงานแบบสังคม Productivity

สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ

- (1) บริหารกองทุนตามกฎหมาย ข้อบังคับ และมติของคณะกรรมการพัฒนา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี แห่งชาติ
- (2) สำรวจ ศึกษาและวิเคราะห์ทางวิชาการต่างๆ เพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการ วางเป้าหมาย นโยบาย และจัดทำ แผน โครงการ และมาตรการต่างๆ ในการพัฒนาวิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยีของประเทศแล้วนำเสนอต่อ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- (3) ดำเนินการวิจัย พัฒนาและดำเนินการด้านวิศวกรรม และสนับสนุนการวิจัย พัฒนาและวิศวกรรมของ ภาครัฐบาล ภาคเอกชน และสถาบันการศึกษา และส่งเสริมความร่วมมือในกิจกรรมด้านนี้ระหว่างภาครัฐบาล ภาคเอกชน และสถาบันการศึกษา ตลอดจนนานาประเทศ เพื่อพัฒนาประโยชน์เชิงพาณิชย์
- (4) ดำเนินการและสนับสนุนการให้บริการในการวิเคราะห์ทดสอบคุณภาพผลิตภัณฑ์ การสอบเทียบมาตรฐาน และความถูกต้องของอุปกรณ์ การให้บริการข้อมูลและให้คำปรึกษาทาง เทคโนโลยีและสนับสนุนการให้บริการ อื่น ๆ ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- (5) สนับสนุนการเพิ่มสมรรถนะในการเลือกและรับเทคโนโลยีจากต่างประเทศ ตลอดจนการจัดการโครงการ ลงทุนและโครงการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับการรับการถ่ายทอดเทคโนโลยี จากต่างประเทศเพื่อให้ได้เทคโนโลยีที่ มีประสิทธิภาพและเหมาะสม และเพื่อเกื้อกูลการสร้างเสริม สมรรถนะทางเทคโนโลยีของประเทศ
- (6) ดำเนินการและส่งเสริมการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยีของประเทศ รวมทั้ง การพัฒนากำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทั้งในภาครัฐบาลและ ภาคเอกชน
- (7) กระทำการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่ของสำนักงานพัฒนา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี แห่งชาติและตามที่คณะกรรมการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ มอบหมาย
- (8) จัดให้ได้มา ถือกรรมสิทธิ์ เช่า ใ้เช่า เช่าซื้อ ใ้เช่าซื้อ ยืม ใ้ยืม แลกเปลี่ยน โอน รับโอน และขายหรือ จำหน่ายด้วยวิธีใด ๆ ซึ่งอสังหาริมทรัพย์หรือสังหาริมทรัพย์ รวมทั้งหลักทรัพย์ต่างๆ ตลอดจนทรัพย์สินที่มี ผู้มอบหรืออุทิศให้
- (9) รับค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ทรัพย์สินทางปัญญา ค่าตอบแทนการให้ใช้หรือ การโอนสิทธิบัตร และ ค่าบริการในการให้บริการ รวมทั้งทำความตกลงและกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับ ค่าตอบแทนและค่าบริการนั้น
- (10) ทำความตกลงและร่วมมือกับองค์การหรือหน่วยงานในประเทศและต่างประเทศ ในกิจการที่เกี่ยวข้องกับ การพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และการวิจัยพัฒนาและวิศวกรรม
- (11) จัดให้มีและให้ทุนเพื่อสนับสนุนการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- (12) เข้าร่วมกิจการกับบุคคลอื่นหรือถือหุ้นในบริษัทจำกัดเพื่อประโยชน์แก่การพัฒนา วิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยี
- (13) กุยืมเงิน ใ้กุยืมเงิน โดยมีหลักประกันด้วยบุคคลหรือทรัพย์สินหรือการลงทุน ทั้งนี้ เพื่อการวิจัยและ พัฒนา และการบริการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การกุยืมเงินหรือการลงทุน ถ้าเป็นจำนวนเงิน เกินวงเงินที่รัฐมนตรีกำหนด ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีก่อน

(14) กระทำการอย่างอื่นบรรดาที่เกี่ยวกับหรือเนื่องในการจัดให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ ของสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ

สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ

- (1) พัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศให้เป็นความรู้ที่ไร้พรมแดนและเกิดประโยชน์แก่ส่วนรวม
- (2) ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากภาพถ่ายดาวเทียม และเป็นศูนย์ข้อมูลด้านทรัพยากรธรรมชาติจากข้อมูลดาวเทียม
- (3) ให้บริการข้อมูลที่ได้จากเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ ซึ่งรวมทั้งบริการอื่นที่เกี่ยวข้อง
- (4) ให้บริการให้คำปรึกษาและพัฒนาบุคลากรในด้านสำรวจข้อมูลจากระยะไกลด้วยดาวเทียมและภูมิสารสนเทศ
- (5) ศึกษา ค้นคว้า วิจัย พัฒนา และดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องหรือต่อเนื่องกับเทคโนโลยีอวกาศ ซึ่งรวมทั้งการพัฒนาและสร้างดาวเทียมสำรวจทรัพยากรธรรมชาติขนาดเล็กเองได้
- (6) เป็นหน่วยงานหลักกำหนดมาตรฐานกลางสำหรับระบบสำรวจข้อมูลระยะไกลและระบบภูมิสารสนเทศที่เหมาะสม

สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

มีภารกิจ เกี่ยวกับการศึกษา วิเคราะห์ ตลอดจนจัดทำร่างนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัล เพื่อเศรษฐกิจและสังคม รวมถึงแผนเฉพาะด้านที่เกี่ยวกับการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เป็นศูนย์กลางประสานงานและให้ความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ติดตามความเคลื่อนไหวของสถานการณ์และแนวโน้มด้านการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งวิเคราะห์และวิจัย ประเด็นทางเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัลที่มีผลต่อการพัฒนาประเทศ ตลอดจนรับผิดชอบงานธุรการของ คณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ คณะกรรมการเฉพาะด้าน และคณะกรรมการ บริหารกองทุนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เพื่อให้การพัฒนาดิจิทัลเกิดประโยชน์ต่อเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ

มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) จัดทำร่างนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ตามเป้าหมายที่ คณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติกำหนดเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการ ดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- (2) จัดทำร่างนโยบายและแผนเฉพาะด้านตามแนวทางที่คณะกรรมการเฉพาะด้านกำหนด และสอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เสนอต่อ คณะกรรมการเฉพาะด้าน

- (3) ศึกษา วิเคราะห์เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติในการกำหนดนโยบายและทิศทางการเงิน การคลัง การลงทุน รวมถึงมาตรการทางภาษี และสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ในส่วนที่เกี่ยวกับหรือเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม รวมถึงมาตรการในการจัดหาพัสดุและจัดซื้อจัดจ้างที่สามารถจัดปัญหาและอุปสรรค ในการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
- (4) เป็นศูนย์กลางประสานงานและสนับสนุนการปฏิบัติงานตามนโยบายและแผนระดับชาติ ว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมรวมทั้งนโยบายและแผนเฉพาะด้าน
- (5) ประสานและให้ความร่วมมือกับสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลในการส่งเสริมเศรษฐกิจ ดิจิทัลในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลและการดำเนินการเพื่อให้สอดคล้องกับ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมโดยเฉพาะที่เกี่ยวกับ การส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล
- (6) สำรวจ เก็บรวบรวมข้อมูล ติดตามความเคลื่อนไหวของสถานการณ์ด้านการพัฒนา ดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมและแนวโน้มการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมรวมทั้งวิเคราะห์ และวิจัยประเด็นทางเศรษฐกิจดิจิทัลที่มีผลต่อการพัฒนาประเทศเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการดิจิทัล เพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติหรือคณะกรรมการเฉพาะด้าน
- (7) ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนา ดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม แผนปฏิบัติการ แผนงาน รวมทั้งมาตรการที่เกี่ยวข้องและรายงานผลต่อ คณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและคณะกรรมการเฉพาะด้าน
- (8) ร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร และพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมตามกฎหมายว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
- (9) ศึกษา วิเคราะห์ และพิจารณา หรือดำเนินการอื่นใดตามที่คณะกรรมการดิจิทัล เพื่อเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ หรือคณะกรรมการเฉพาะด้านมอบหมาย หรือเพื่อปฏิบัติการ ตามกฎหมายว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
- (10) รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ คณะกรรมการเฉพาะด้าน และคณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
- (11) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย
- (12) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของสำนักงานหรือตามที่ คณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รัฐมนตรี หรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน

มีภารกิจเกี่ยวกับการส่งเสริมประสิทธิภาพการใช้ พลังงาน กำกับการอนุรักษ์พลังงาน จัดหาแหล่งพลังงานพัฒนาทางเลือกการใช้ พลังงานแบบผสมผสาน และเผยแพร่เทคโนโลยีด้านพลังงานอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่องเพื่อสนองตอบความต้องการของทุกภาคส่วนอย่างเพียงพอด้วยต้นทุนที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศและการมีคุณภาพชีวิต ที่ดีของประชาชน

มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) ส่งเสริม สนับสนุน และกำกับการอนุรักษ์พลังงาน
- (2) วิจัย ค้นคว้า พัฒนา และส่งเสริมพลังงานทดแทน
- (3) กำหนดระเบียบและมาตรฐาน รวมทั้งเผยแพร่และถ่ายทอดเทคโนโลยี การผลิต การแปรรูป การส่ง การใช้ และการอนุรักษ์พลังงาน
- (4) ติดตามและประเมินผลการพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน
- (5) บริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน
- (6) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมพัฒนาพลังงาน ทดแทนและอนุรักษ์พลังงานหรือตามที่กระทรวงพลังงานหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

กรมธุรกิจพลังงาน

มีภารกิจเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการพลังงานในด้านคุณภาพ ความปลอดภัย ความมั่นคง และผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ให้เป็นไปตามกฎหมาย รวมทั้งส่งเสริม และพัฒนามาตรฐานเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคและประชาชน ตลอดจนการรองรับภาวะวิกฤติและ ภัยพิบัติที่ส่งผลกระทบต่อธุรกิจพลังงาน

มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) กำหนด ควบคุม และพัฒนามาตรฐานคุณภาพน้ำมันเชื้อเพลิง
- (2) กำกับดูแลการค้าและการสำรองน้ำมันเชื้อเพลิง
- (3) กำหนด ควบคุม และพัฒนามาตรฐานการประกอบกิจการน้ำมันเชื้อเพลิงด้านความปลอดภัย และสิ่งแวดล้อม
- (4) ตรวจสอบ ทดสอบ และรับรองมาตรฐานคุณภาพและความปลอดภัยด้านน้ำมันเชื้อเพลิง
- (5) ศึกษา วิจัย และพัฒนาข้อมูลและองค์ความรู้ด้านการใช้น้ำมันเชื้อเพลิง รวมทั้งเผยแพร่ และเสริมสร้างความรู้แก่ผู้ประกอบการและผู้บริโภค
- (6) กำกับดูแลโรงกลั่นน้ำมันให้ปฏิบัติตามสัญญาและข้อตกลง
- (7) เตรียมความพร้อมและปฏิบัติการด้านพลังงานในภาวะวิกฤติและภัยพิบัติที่มีผลกระทบต่อธุรกิจพลังงาน ตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่หรือความรับผิดชอบของกรม
- (8) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมหรือตามที่รัฐมนตรี หรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ

มีภารกิจเกี่ยวกับการส่งเสริม สนับสนุน และเร่งรัดการจัดหาพลังงาน โดยการส่งเสริมและเร่งรัด การสำรวจและพัฒนาแหล่งเชื้อเพลิงธรรมชาติในประเทศและส่งเสริมความร่วมมือด้านการสำรวจและพัฒนา แหล่งเชื้อเพลิงธรรมชาติกับประเทศเพื่อนบ้านและประเทศอื่น

มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) บริหารจัดการในการให้สัมปทาน การสำรวจ การผลิต การเก็บรักษา การขนส่งการขาย และการจำหน่าย ปิโตรเลียม
- (2) กำหนดแนวทางการจัดหา การพัฒนา และการจัดการแหล่งปิโตรเลียม
- (3) วิเคราะห์ วิจัย และประเมินศักยภาพและปริมาณสำรอง และพัฒนาแหล่งเชื้อเพลิงธรรมชาติ
- (4) พิจารณาสีทธิ ประสาน และอำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบการให้เป็นไปตามกฎหมายและข้อผูกพัน ต่อรัฐ รวมทั้งจัดเก็บค่าภาคหลวงและผลประโยชน์อื่นใดจากปิโตรเลียม
- (5) กำหนดมาตรฐานการดำเนินงานอาชีพ อนามัย ความปลอดภัย และสิ่งแวดล้อมในการประกอบกิจการ ปิโตรเลียม
- (6) ประสานความร่วมมือในการสำรวจและพัฒนาแหล่งเชื้อเพลิงธรรมชาติในพื้นที่พัฒนาร่วมพื้นที่ทับซ้อนกับ ประเทศเพื่อนบ้าน และประเทศอื่น
- (7) บริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศปิโตรเลียมและเชื้อเพลิงธรรมชาติอื่น ๆ
- (8) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติหรือตามที่กระทรวง พลังงานหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

ธนาคารมีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

- (1) ให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่เกษตรกร กลุ่มเกษตรกรหรือสหกรณ์ การเกษตรสำหรับการ
 - (ก) ประกอบอาชีพเกษตรกรรมหรืออาชีพที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกรรม
 - (ข) ประกอบอาชีพอย่างอื่นเพื่อเพิ่มรายได้
 - (ค) พัฒนาความรู้ในด้านเกษตรกรรมหรืออาชีพอย่างอื่นเพื่อเพิ่มรายได้หรือ พัฒนาคุณภาพชีวิตของ เกษตรกรหรือครอบครัวของเกษตรกร
 - (ง) ดำเนินกิจการตามโครงการที่เป็นการส่งเสริมหรือสนับสนุนการประกอบเกษตรกรรม ซึ่งเป็นการ ดำเนิน การร่วมกับผู้ประกอบการ เพื่อเพิ่มรายได้หรือพัฒนาคุณภาพชีวิต ของเกษตรกรหรือครอบครัวของ เกษตรกร
- (2) ประกอบธุรกิจอื่นอันเป็นการส่งเสริมหรือสนับสนุนการประกอบเกษตรกรรม
- (3) ดำเนินงานเป็นสถาบันการเงินเพื่อการพัฒนาชนบท โดยให้ความช่วยเหลือทาง การเงินหรือการบริหาร จัดการแก่บุคคล กลุ่มบุคคล ผู้ประกอบการ กองทุนหมู่บ้านหรือชุมชน รวมทั้งองค์กรที่จัดตั้งขึ้นในรูปแบบใดที่

มีวัตถุประสงค์ในการสนับสนุนการประกอบอาชีพของ เกษตรกรหรือชุมชน ทั้งนี้ เพื่อส่งเสริมให้มีการพัฒนาผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์ของเกษตรกรหรือ ชุมชนให้มีประสิทธิภาพทั้งในด้านการลงทุน การผลิต การแปรรูป และการตลาด หรือเพื่อส่งเสริม ให้ชุมชนมีความเข้มแข็งในด้านเศรษฐกิจหรือเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต

(4) ให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่สหกรณ์ เพื่อใช้ดำเนินงานภายใต้ขอบเขต วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งสหกรณ์ * การให้ความช่วยเหลือทางการเงินตามความในวรรคหนึ่ง (1) (ข) (ค) และ (ง) รวมทั้งการดำเนินการตามความในวรรคหนึ่ง (2) (3) และ (4) ให้กระทำได้เท่าที่กำหนดใน กฎกระทรวง

ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย

มาตรา 11

ให้ธนาคารมีวัตถุประสงค์เพื่อประกอบธุรกิจอันเป็นการพัฒนา ส่งเสริม ช่วยเหลือ และสนับสนุนการจัดตั้ง การดำเนินงาน การขยายหรือการปรับปรุงวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยการให้สินเชื่อ ค้ำประกัน ร่วมลงทุน ให้คำปรึกษา แนะนำ หรือให้บริการที่จำเป็นอื่นตามบทบัญญัติ แห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 12

ให้ธนาคารมีอำนาจกระทำการกิจการภายในขอบแห่งวัตถุประสงค์ตามมาตรา 11 อำนาจเช่นว่านี้ให้รวมถึง

- (1) ให้กู้ยืมหรือร่วมให้กู้ยืมเงินแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยมีหรือไม่มี หลักประกันก็ได้
- (2) ร่วมลงทุนในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
- (3) ให้คำแนะนำด้านการเงิน เทคนิค วิชาการ การพัฒนาการผลิต การตลาด การบริหาร การจัดการ แก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และช่วยให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้รับ บริการเกี่ยวกับการเงิน การบริหาร การจัดการ หรือทางเทคนิค
- (4) จัดหาเงินทุนเพื่อใช้ในการดำเนินงานของธนาคาร
- (5) ถือกรรมสิทธิ์หรือมีสิทธิครอบครองหรือมีทรัพย์สิน ชื้อ จัดหา ขาย จำหน่าย เช่า ให้เช่า เช่าซื้อ ให้เช่าซื้อ ยืม ให้ยืม จำนองหรือรับจำนอง จำนำหรือรับจำนำ ใช้เป็นหลักประกันการชำระหนี้ หรือรับเป็นหลักประกันการชำระหนี้ แลกเปลี่ยน โอน รับโอน ตัวแทน นายหน้า หรือดำเนินการใด ๆ ที่เกี่ยวกับทรัพย์สินหรือสิทธิ เรียกร้อยใด ๆ ตลอดจนรับทรัพย์สินที่มีผู้มอบให้
- (6) มีบัญชีเงินฝากไว้กับสถาบันการเงินอื่นเท่าที่จำเป็นแก่การดำเนินธุรกิจของธนาคาร
- (7) ค้ำประกันหนี้
- (8) ออกตราสารทางการเงิน
- (9) รับรางวัลตัวเงิน รับรองตัวเงิน สอดเข้าแก้หนี้ในตัวเงิน
- (10) ชื้อ ชื้อลดหรือรับช่วงซื้อลด ขาย ขายลดหรือขายลดช่วงตราสารทางการเงิน หรือรับโอนสิทธิเรียกร้องของผู้รับประโยชน์แห่งตราสารนั้น

- (11) เรียกเก็บดอกเบี้ย ส่วนลด ค่าธรรมเนียม และค่าบริการอื่น ๆ อันเนื่องมาจาก การให้กู้ยืมเงิน ชื้อ ช้อลด รับช่วงชื้อลด การค้าประกัน และการให้บริการอื่น ๆ
- (12) ประกอบธุรกิจเงินตราต่างประเทศ
- (13) จัดตั้งบริษัทเพื่อประกอบธุรกิจที่เป็นประโยชน์โดยตรงแก่กิจการของธนาคาร โดยได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรี
- (14) รับฝากเงินที่ต้องจ่ายคืนเมื่อทวงถามหรือเมื่อสิ้นระยะเวลาอันกำหนดไว้โดยมีดอกเบี้ย ตามอัตราที่ธนาคารประกาศกำหนด แต่การรับฝากเงินจากประชาชนทั่วไปต้องได้รับความเห็นชอบ จากคณะรัฐมนตรี ก่อน
- (15) เป็นตัวแทนของส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจเพื่อจ่าย เรียกเก็บหรือรับชำระเงินประเภทใดๆ ที่ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจได้มอบหมายให้ธนาคารจ่าย เรียกเก็บ หรือรับชำระจากบุคคลใดบุคคลหนึ่ง หรือเป็นตัวแทนของบุคคลอื่นเพื่อดำเนินการดังกล่าวได้โดยต้องเป็นไปตามข้อบังคับ ของธนาคาร
- (16) ใช้เงินคงเหลืออยู่เปล่าของธนาคารในการลงทุนเพื่อนำมาซึ่งรายได้ตาม ที่คณะกรรมการเห็นสมควร
- (17) จัดให้มีสวัสดิการตามสมควรแก่พนักงาน ลูกจ้างของธนาคาร และครอบครัวของบุคคลดังกล่าว
- (18) ให้สินเชื่อหรือบริการทางการเงินในรูปแบบที่เป็นประเพณีปฏิบัติของ ธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงิน แก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ทั้งนี้ ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด
- (19) กระทำกิจการอย่างอื่นบรรดาที่เกี่ยวกับหรือเนื่องในการจัดให้สำเร็จตาม วัตถุประสงค์ของธนาคาร

ภาคส่วนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

สถาบันวิทยาศาสตร์ข้าวแห่งชาติ

- (1) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยเกี่ยวกับข้าว โดยใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีขั้นสูง
- (2) พัฒนาและบูรณาการชุดเทคโนโลยีในการพัฒนาต้นแบบ และบริหารจัดการระบบการเกษตร ความแม่นยำสูง
- (3) เป็นศูนย์กลางห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ที่ดำเนินการตรวจวิเคราะห์เพื่อความปลอดภัยตามมาตรฐานสากล
- (4) เป็นศูนย์ประสานงานความร่วมมือ ตลอดจนพัฒนาเครือข่ายการปฏิบัติงาน หรือสนับสนุนการปฏิบัติงาน ร่วมระหว่างหน่วยงานทั้งภายในและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับข้าว
- (5) เป็นศูนย์ข้อมูลภูมิศาสตร์สารสนเทศและความรู้ ตลอดจนศูนย์การฝึกอบรมเทคโนโลยีการผลิตข้าว ระดับชาติ ภูมิภาคและนานาชาติ

สมาคมผู้ส่งออกข้าวไทย

- (1) เพื่อส่งเสริมกิจการค้าข้าว
- (2) เพื่อเชื่อมมิตรภาพ และแลกเปลี่ยนความรู้และข่าวสารข้อมูลระหว่างสมาชิก
- (3) เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์และการทำงานร่วมกันกับสมาคมโรงสีข้าวไทย สมาคมชาวนาไทย และ สมาคมค้าข้าวไทย
- (4) ให้ความร่วมมือและสนับสนุนนโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับการค้าข้าว
- (5) เพื่อแสดงผลประโยชน์แห่งกิจการค้าของประเภทข้าวของสมาชิก และส่งเสริมการแข่งขันทางการค้าข้าวอย่างเป็นธรรม
- (6) ให้ความร่วมมือกับสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สมาคมการค้าและส่วนราชการ ในการส่งเสริมและจัดระเบียบธุรกิจการเกษตรและอาหาร ตลอดจนระบบโลจิสติกส์และธุรกิจอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานคณะกรรมการตรวจข้าว

เป็นหน่วยงานภาคเอกชนในสังกัดสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย จัดตั้งขึ้นเพื่อปฏิบัติงาน ตรวจสอบคุณภาพข้าว ที่ส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศตามที่ได้รับมอบหมายจากกระทรวงพาณิชย์

สมาคมยางพาราไทย

วัตถุประสงค์หลักในการริเริ่มก่อตั้งสมาคมยางพาราไทยก็เพื่อแก้ปัญหาอันเนื่องมาจากการประกอบธุรกิจที่ยังขาดกฎและข้อบังคับ ผู้ซื้อและผู้ขายมีอิสระในการประกอบธุรกิจที่สร้างความพึงพอใจแก่ตน โดยมิได้คำนึงถึงผลกระทบต่อการค้าโดยรวม ปัญหาที่ปรากฏมักเป็นปัญหาเรื่องสินค้าด้อยคุณภาพและการไม่ปฏิบัติตามสัญญา ซึ่งก่อให้เกิดการพิพาทที่ยืดเยื้อและเป็นผลเสียต่อผู้ประกอบธุรกิจ ด้วยเหตุนี้เองจึงได้มีการรวมตัวกันของผู้ประกอบธุรกิจยาง เรียกตัวเองว่า "สมาคมพ่อค้ายางพาราแห่งประเทศไทย" ก่อตั้งขึ้นเพื่อจัดการค้าที่ไม่เป็นธรรม และเพื่อส่งเสริมสมาชิกที่ค้าขายด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ควบคู่ไปกับการร่างกฎและข้อบังคับขึ้นมาใช้

สมาคมน้ำยางข้นไทย

นโยบายบริหารของสมาคมน้ำยางข้นไทย

- (1) บริหารและดำเนินการเพื่อให้สมาคมฯ และสินค้าน้ำยางข้นของไทยเป็นที่รู้จักของบุคคล องค์กรทั่วไป และทั่วโลก
- (2) การดำเนินการ วางแผน จัดหาแหล่งเงินทุน เพื่อที่ทำการสมาคมน้ำยางข้นไทย
- (3) บริหารกิจกรรมของสมาคม โดยร่วมประสานกับสมาคมยางพาราไทย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อื่น ๆ อย่างใกล้ชิด

- (4) บริหารและดำเนินการเพื่อจัดระเบียบการขนส่งสินค้าอย่างขึ้นบนพื้นฐานของความเป็นธรรมและผลประโยชน์ร่วมกันเพื่อให้สมาชิกได้รับประโยชน์สูงสุด
- (5) บริหารและดำเนินการเพื่อสร้างความเป็นธรรม และเสริมสร้างความสามัคคีในกิจกรรมการจัดหาน้ำอย่างสดและการตลาดน้ำอย่างขึ้น
- (6) ดำเนินกิจกรรมของสมาคมทั้งภายในประเทศ และต่างประเทศ โดยรวมถึงการจัดให้มีการเยี่ยมเยือน และดูงานต่างประเทศ
- (7) เป็นผู้นำ และให้ความร่วมมือสนับสนุนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมยางพารา โดยเน้นส่วนที่เกี่ยวข้องกับน้ำอย่างขึ้นเป็นหลัก
- (8) บริหารและดำเนินการตามข้อบังคับของสมาคมฯ

สมาคมชาวสวนปาล์มน้ำมัน

- (1) ส่งเสริมพัฒนาการรวมกลุ่มของเกษตรกร
- (2) ถ่ายทอดความรู้เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน
- (3) ส่งเสริมการใช้ปัจจัยการผลิตอย่างเหมาะสมและจัดการสิ่งแวดล้อมให้ยั่งยืน

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการผลิตปาล์มน้ำมัน คณะทรัพยากรธรรมชาติ

พันธกิจ

- (1) ดำเนินการวิจัยและสร้างนักวิจัยด้านการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างต่อเนื่อง
- (2) ประสานงานวิจัยและให้ความร่วมมือการวิจัยด้านปาล์มน้ำมันกับหน่วยงานวิจัยอื่นๆ ทั้งภาครัฐ และเอกชน
- (3) เผยแพร่ผลงานวิจัยและบริการวิชาการด้านปาล์มน้ำมันให้แก่หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง และเกษตรกรผู้สนใจทั่วไป
- (4) สนับสนุนการเรียนการสอนด้านปาล์มน้ำมันในระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษา ทั้งในและนอกคณะทรัพยากรธรรมชาติ

สภาอุตสาหกรรม

เป็นนิติบุคคลมีอำนาจหน้าที่ดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด ในพระราชบัญญัติอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยดังนี้

- (1) เป็นตัวแทนของผู้ประกอบอุตสาหกรรมภาคเอกชนในการประสานนโยบายและดำเนินการกับรัฐ
- (2) ส่งเสริมและพัฒนาการประกอบอุตสาหกรรม
- (3) ศึกษาและหาทางแก้ไขปัญหาลักษณะเกี่ยวกับการประกอบอุตสาหกรรม
- (4) ส่งเสริม สนับสนุนการศึกษา วิจัย อบรม เผยแพร่วิชาการและเทคโนโลยีเกี่ยวกับอุตสาหกรรม
- (5) ตรวจสอบสินค้า ออกใบรับรองแหล่งกำเนิดหรือใบรับรองคุณภาพสินค้า

- (6) ให้คำปรึกษาและเสนอแนะแก่รัฐบาล เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจด้านอุตสาหกรรม
- (7) ส่งเสริมนักอุตสาหกรรมและเป็นแหล่งกลางสำหรับนักอุตสาหกรรมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อประโยชน์ต่อวงการอุตสาหกรรม
- (8) ควบคุมดูแลให้สมาชิกปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับการประกอบอุตสาหกรรม
- (9) ปฏิบัติกิจการอื่นๆ ตามกฎหมายกำหนด

หอการค้า

ในช่วงของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525 - 2529) รัฐบาลได้มีนโยบายที่จะให้ภาคเอกชนในระดับจังหวัดมีการรวมตัวกันจัดตั้งสถาบันภาคเอกชน โดยเฉพาะหอการค้าจังหวัดให้ครบทุกจังหวัดทั่วประเทศซึ่งปัจจุบันหอการค้าจังหวัดได้มีการจัดตั้งหอการค้าจังหวัดครบ 76 จังหวัด โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

- (1) ส่งเสริมวิสาหกิจต่างๆ เพื่อประโยชน์ในทางการค้า อุตสาหกรรม เกษตรกรรม การเงิน การบริการ การประกอบวิชาชีพอิสระ และเขตเศรษฐกิจในจังหวัดระยอง เช่น รวบรวมสถิติ เผยแพร่ข่าวสารการค้าวิจัยเกี่ยวกับการค้าและเศรษฐกิจ ส่งเสริมการท่องเที่ยว การออกไปรับรองแหล่งกำเนิดสินค้า การวางมาตรฐานคุณภาพของสินค้า การตรวจสอบมาตรฐานของสินค้า จัดตั้งและดำเนินการสถานการศึกษาที่เกี่ยวกับการค้าและเศรษฐกิจ พิพธิภัณฑ์สินค้า การจัดงานแสดงสินค้า การเป็นอนุญาโตตุลาการข้อพิพาททางการค้า
- (2) รับประทานและให้คำแนะนำแก่สมาชิกเกี่ยวกับการค้า อุตสาหกรรม เกษตรกรรม การเงิน การบริการ การประกอบวิชาชีพอิสระ หรือเขตเศรษฐกิจ และช่วยอำนวยความสะดวกต่างๆ ในการดำเนินธุรกิจของสมาชิก
- (3) ให้คำปรึกษาและเสนอคำแนะนำแก่หอการค้าไทยและรัฐบาล เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ
- (4) ประสานงานในทางการค้า ระหว่างผู้ประกอบการค้ากับทางราชการ
- (5) เพื่อช่วยเหลือและส่งเสริมการกุศล และสาธารณะสงเคราะห์
- (6) ปฏิบัติการอื่นๆ ตามแต่จะมีกฎหมายระบุให้เป็นหน้าที่ของหอการค้า หรือตามที่ทางราชการมอบหมาย